

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

Intellectual Knowledge Management in the Sacred Dance for Homemade Worship to Ha Ting Shrine on Ha Festival in Jingzu Sandao, China

QIN HUANG

มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

QIN HUANG

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

INTELLECTUAL KNOWLEDGE MANAGEMENT IN THE SACRED DANCE FOR HOMEMADE WORSHIP TO HA TING SHRINE ON HA FESTIVAL IN JINGZU SANDAO, CHINA

HUANG QIN

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN ART AND CULTURAL ADMINISTRATION
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2018

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ ได้พิจารณาดุษฎีนิพนธ์ของ Qin Huang ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.มนัส แก้วบูชา)

คณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์)

..... กรรมการ
(ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... กรรมการ
(ดร.มนัส แก้วบูชา)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.จันทนา คชประเสริฐ)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)
วันที่ 13 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562

59810063: สาขาวิชา: การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม; ปร.ด. (การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม)
คำสำคัญ: นาฏศิลป์พื้นบ้าน/ พื้นที่จิงจู๋ซานต่าว/ เทศกาลฮาเจ๋/ การจัดการองค์ความรู้

QIN HUANG : การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว. (Intellectual Knowledge Management in the Sacred Dance for Homemade Worship to Ha Ting Shrine on Ha Festival in Jingzu Sandao, China) คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์: ภูวษา เรืองชีวิน, มนัส แก้วบูชา ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน กระบวนการสืบทอด การปรับปรน และการจัดการองค์ความรู้ เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้แนวคิดการจัดการองค์ความรู้ แนวคิดนาฏศิลป์พื้นบ้าน แนวคิดการสืบทอดวัฒนธรรม แนวคิดการปรับปรนวัฒนธรรม แนวคิดการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและแนวคิดการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมมาดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้นาฏศิลป์โดดเด่นในเทศกาลฮาเจ๋ คือ 1) รำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา 2) ผู้แสดงรำล้วนเป็นสาวจิงจู๋ที่แต่งงานแล้วหรือผู้หญิงต่างชุมชนที่แต่งงานกับชายชาวจิงจู๋ 3) ท่ารำที่ปรากฏอาจกำหนดจากการเลียนแบบลักษณะธรรมชาติ ท่าทางของชาวประมง 4) อุปกรณ์การรำมีธูป ดอกไม้พลาสติก และขนไก่ ขนนก ซึ่งไก่ นกเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวจิงจู๋ 5) เครื่องดนตรีมีกลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่ ฆ้องเล็กทำให้ลีลาท่ารำสวยงามขึ้น 6) เนื้อเพลงที่สาวฮาเม่ยขับร้องในพิธีกรรมนั้นเกี่ยวกับวิถีชีวิต คติความเชื่อ อันเป็นสุนทรียะด้านจิตใจและประเพณีของชาวจิงจู๋

สำหรับการปรับปรนเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในนาฏศิลป์จิงจู๋ ได้แก่ ท่ารำ อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย สถานที่แสดงรำและจำนวนผู้แสดง ส่วนเหตุปัจจัยที่ทำให้มีการปรับปรนดังนี้ 1) กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม 2) การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม 3) การกระทำของผู้เชี่ยวชาญในทางสังคม 4) การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และ 5) การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร ส่วนวิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านมี 3 วิธี คือ การสืบทอดแบบการบอกเล่าโดยตรง การสืบทอดผ่านพิธีกรรมและการสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรม ส่วนแนวทางการจัดการองค์ความรู้ คือ ควรพัฒนาให้ศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋เป็นแหล่งเรียนรู้ ผ่านการจัดทำแผ่นพับ หนังสือเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับคนทั่วไป ตลอดจนสนับสนุนให้สาวฮาเม่ยและอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์ผ่านกิจกรรมทางเลือกตามลำดับ

59810063: MAJOR: ART AND CULTURAL ADMINISTRATION; Ph.D. (ART AND CULTURAL ADMINISTRATION)
KEYWORDS: SACRED DANCE/ JINGZU SANDAO/ HA FESTIVAL/ INTELLECTUAL KNOWLEDGE MANAGEMENT

HUANG QIN : INTELLECTUAL KNOWLEDGE MANAGEMENT IN THE SACRED DANCE FOR HOMEMADE WORSHIP TO HA TING SHRINE ON HA FESTIVAL IN JINGZU SANDAO, CHINA. ADVISORY COMMITTEE: PUVASA RUANGCHEWIN, Ph.D., MANUS KAEWBUCHA, Ph.D. 2018.

The purpose was to study an intellectual knowledge in the sacred dance for homemade worship to Ha Ting shrine, process of disseminating and adaptation. Also, attempted to propose on making information materials. Then analyzing data with the concepts of Knowledge Management, Folk Dance, Assessment of Cultural Value and Cultural Interpretation.

The study showed that: the noteworthy intellectual knowledge as follows: 1) Dance of worshiping whisky to the Gods, Incense-worshiping Dance, Flower-worshiping Dance, Heaven Lantern Worshiping Dance and Flower Stick Dance were parts of religious ritual; 2) The performers were the married women of Jing nationality; 3) The dance movements appeared in imitating the nature or manner of the fishery; 4) The dance props wre incenses, plastic flowers, chicken feathers or bird feathers, and chicken or bird may be the sacred animals for the Jing nationality; 5) The musical Instruments as drum and gong, and made the dance posture more beautiful; 6) The contents of song text were about the way of life, beliefs and the traditionality.

The things that adjust and change included dance movements, dress, place, the number of performers. The factors of adaptation and changes as: 1) The process of social movement; 2) Cultural exchanges; 3) The behaviors of the experts in society; 4) Environmental change; 5) Demographic change. And there are three ways to disseminate: by telling directly, through the ritual and the means of cultural promotion. The guidelines for managing the intellectual knowledge as: 1) Jingzu Sandao should develop Ha Ting shrine and Jing nationality museum as Learning Centre; 2) Making Fold Brochure, book of dance disseminate; 3) Encourage Ha Mei, site-interpreter for tourists; 4) Organize related activities for tourists and others.

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จากดร. ภูวษา เรืองชีวิน ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร. มนัส แก้วบูชา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งอาจารย์ทั้ง 2 ท่านนี้ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์ ประธานกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากรและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทนา คชประเสริฐ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ซึ่งส่งผลให้ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ Su Weifang ปราชญ์ท้องถิ่นชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ที่กรุณาช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณศิลปินท้องถิ่นชาวจิงจู๋ สาวฮาเม่ย ทั้งจีนและเวียดนาม และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวทุกท่านที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ณ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลา ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและคณาญาติในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณน้ำใจไมตรีอันดียิ่งของกัลยามิตรทุกท่านและเพื่อนนักศึกษาสาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรมที่คอยช่วยเหลือในปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังว่า ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้จะช่วยสรรค์สร้างประโยชน์ให้กับผู้ที่สนใจศึกษาวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน อนึ่ง ผลการวิจัยนี้ที่ได้สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) อันเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้ยั่งยืนต่อไป

QIN HUANG

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ฉ
กิตติกรรมประกาศ ..... ซ
สารบัญ ..... ฌ
สำรบัญตาราง ..... ฐ
สำรบัญภาพ ..... ด
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3
คำถามการวิจัย 4
ข้อตกลงเบื้องต้น 4
ขอบเขตของการวิจัย 4
นิยามศัพท์เฉพาะ 8
กรอบแนวคิดและกรอบแนวทางในการวิจัย 10
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 12
การเก็บรวบรวมข้อมูล 13
เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย 15
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม 15
การวิเคราะห์ข้อมูล 16
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 17
บทที่ 2 แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 18
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ 19
แนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน 26

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับวัฒนธรรมศึกษา.....32
แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรม 32
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรม 35
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม.....39
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสื่อความหมาย.....43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 49
บทที่ 3 บริบทของพื้นที่ศึกษา.....57
บริบทพื้นที่ชายแดนระหว่างเมืองตงซิง (จีน) กับเมืองมังกาย (เวียดนาม) 58
ข้อมูลทั่วไปของเมืองตงซิง.....58
ข้อมูลทั่วไปของเมืองมังกาย.....63
บริบทของพื้นที่จิงจู๋ชานต่าวในประเทศจีน 69
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่จิงจู๋ชานต่าว 69
ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ชานต่าว.....90
สภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ชานต่าว.....129
บริบทของพื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิงในประเทศเวียดนาม.....144
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ฉากู่ฟาง.....144
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ว่านหนิง.....156
ข้อมูลทั่วไปของนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิง
.....165
สภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ว่านหนิง.....176
บทที่ 4 การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน(รำถวายเครื่องสักการะ)ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ชานต่าว.....184
องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) 184
กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) 252
กระบวนการจัดการนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ณ ศาลเจ้าฮาถิง 255

การประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เพื่อการจัดการ 261

บทที่ 5 กระบวนการออกแบบสื่อเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน(รำถวายเครื่องสักการะ)ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 265

กระบวนการออกแบบสื่อความหมาย 265

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านและแหล่งเชื่อมโยง.....267

การออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอด 273

ผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน 348

กิจกรรมการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน.....352

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 359

สรุปผลการวิจัย.....359

อภิปรายผล 366

ข้อเสนอแนะ 369

บรรณานุกรม.....371

ภาคผนวก 383

ภาคผนวก ก.....384

ภาคผนวก ข.....386

ภาคผนวก ค.....388

ภาคผนวก ง.....390

ภาคผนวก จ.....392

ภาคผนวก ฉ 395

ภาคผนวก ช.....400

ภาคผนวก ซ 404

ภาคผนวก ฌ.....407

ภาคผนวก ญ.....411

ภาคผนวก ฎ 414

ภาคผนวก ฎ 417
ภาคผนวก ฐ 419
ภาคผนวก ฑ 429
ภาคผนวก ฒ 435
ภาคผนวก ณ 442
ภาคผนวก ด 500
ภาคผนวก ต 506
ประวัติย่อของผู้วิจัย 511

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่ศึกษา....12

ตารางที่ 2 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....12

ตารางที่ 3 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่ฉากู่ฟาง....13

ตารางที่ 4 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่ว่านหนิง....13

ตารางที่ 5 แนวคิดและหลักการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญบางส่วน41

ตารางที่ 6 หลักการประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของ ดร.มนัสแก้วบูชา....42

ตารางที่ 7 องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมาย....45

ตารางที่ 8 หลักการของการสื่อความหมายในกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมาย และการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม....47

ตารางที่ 9 บทความที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋....53

ตารางที่ 10 จำนวนประชากรของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเมืองตงซิง....62

ตารางที่ 11 รายชื่อโรงเรียนของเมืองตงซิง....62

ตารางที่ 12 จำนวนประชากรทั้ง 8 อำเภอและ 9 ตำบลของเมืองมังกาย....67

ตารางที่ 13 จำนวนพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....70

ตารางที่ 14 ประชากรของเมืองตงซิงและประชากรของชาวจิงจู๋ในเมืองตงซิง....72

ตารางที่ 15 กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋....87

ตารางที่ 16 กำหนดการเวลาจัดงานของเทศกาลที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....89

ตารางที่ 17 กำหนดการเวลาจัดงานของเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....91

ตารางที่ 18 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย....98

ตารางที่ 19 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย....100

ตารางที่ 20 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา....105

ตารางที่ 21 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....108
ตารางที่ 22 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน.....113
ตารางที่ 23 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิหมู่บ้านซานชิน.....117
ตารางที่ 24 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น.....122
ตารางที่ 25 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงโครงสร้างรูปธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว.....126
ตารางที่ 26 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว.....127
ตารางที่ 27 การคัดกรองพื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่น.....128
ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....131
ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา.....137
ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านซานซิน.....140
ตารางที่ 31 ตารางแสดงจำนวนประชากรหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ฉากู่ฟาง.....146
ตารางที่ 32 ตารางแสดงจำนวนประชากรหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ว่านหนิง.....159
ตารางที่ 33 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าว่านหนิง.....167
ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของพื้นที่ว่านหนิง.....169
ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของพื้นที่ว่านหนิง.....172
ตารางที่ 36 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของพื้นที่ว่านหนิง.....174
ตารางที่ 37 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของชุมชนว่านหนิง.....178
ตารางที่ 38 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....186
ตารางที่ 39 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋.....187
ตารางที่ 40 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....191
ตารางที่ 41 ขั้นตอนการรำถวายสุราในหมู่บ้านว่านเหว่ย.....193
ตารางที่ 42 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายสุรา.....193

ตารางที่ 43 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....196
ตารางที่ 44 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายธูป.....197
ตารางที่ 45 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....200
ตารางที่ 46 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายดอกไม้.....201
ตารางที่ 47 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....203
ตารางที่ 48 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายช่อบุปผา.....205
ตารางที่ 49 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....209
ตารางที่ 50 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายโคม.....210
ตารางที่ 51 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านอูเถา.....215
ตารางที่ 52 ขั้นตอนการรำถวายสุราในหมู่บ้านอูเถา.....216
ตารางที่ 53 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านอูเถา.....218
ตารางที่ 54 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านอูเถา.....220
ตารางที่ 55 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านอูเถา.....222
ตารางที่ 56 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านซานซิน.....225
ตารางที่ 57 ขั้นตอนการรำถวายสุราของหมู่บ้านซานซิน.....227
ตารางที่ 58 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านซานซิน.....229
ตารางที่ 59 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของหมู่บ้านซานซิน.....231
ตารางที่ 60 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านซานซิน.....233
ตารางที่ 61 จำนวนนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....236
ตารางที่ 62 รำถวายสุราในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ .2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....237
ตารางที่ 63 รำถวายธูปในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ .2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....239
ตารางที่ 64 รำถวายดอกไม้ในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ .2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
.....240

ตารางที่ 65 รำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ .2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 242
ตารางที่ 66 รำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ .2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ...243
ตารางที่ 67 ข้อมูลการปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ).....246
ตารางที่ 68 การเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ศาลเจ้าฮาถิง.....251
ตารางที่ 69 องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....266
ตารางที่ 70 แสดงรายละเอียดหลักการสื่อสารและปฏิบัติการ(มนัส แก้วบูชา, 2557) ...270
ตารางที่ 71 กระบวนการออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้).....274
ตารางที่ 72 ความเห็นของผู้ประเมินและคัดเลือกโลโก้ใหม่.....281
ตารางที่ 73 กระบวนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับ 286
ตารางที่ 74 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินแผ่นพับนาฏศิลป์พื้นบ้าน 295
ตารางที่ 75 กระบวนการออกแบบและจัดทำหนังสือ.....303
ตารางที่ 76 ประเมินคุณค่าของสิ่งที่มีความโดดเด่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....305
ตารางที่ 77 องค์ประกอบของเนื้อหาสาระในหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน 306
ตารางที่ 78 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน.....307
ตารางที่ 79 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายสุรา 341
ตารางที่ 80 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายธูป.....343
ตารางที่ 81 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายดอกไม้.....344
ตารางที่ 82 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผา 346
ตารางที่ 83 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายโคม.....347
ตารางที่ 84 ผู้สื่อความหมายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....349
ตารางที่ 85 กรรมวิธีทำอาหารบางส่วนของชาวจิงจู๋.....354
ตารางที่ 86 กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋.....356

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 พื้นที่ทำการวิจัย.....5

ภาพที่ 2 พื้นที่ศึกษาหลัก: พื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....6

ภาพที่ 3 พื้นที่ทำการวิจัย: พื้นที่ฉากู่ฟาง.....7

ภาพที่ 4 พื้นที่ทำการวิจัย: พื้นที่ว่านหนิง.....7

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดของรูปแบบลำดับขั้นขององค์ความรู้.....10

ภาพที่ 6 กรอบแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัย.....11

ภาพที่ 7 ประเภทของความรู้แบบหลากหลายมิติ.....20

ภาพที่ 8 กระบวนการจัดการความรู้ของโกศล ดีศีลธรรม.....23

ภาพที่ 9 องค์ประกอบของการจัดการความรู้ของ Probst และคณะ.....24

ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการสื่อความหมายและสาธารณชน...46

ภาพที่ 11 กรอบแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัย.....57

ภาพที่ 12 ที่ตั้งของเมืองตงซิง.....58

ภาพที่ 13 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองตงซิง.....59

ภาพที่ 14 ด่านเมืองตงซิง (ซ้าย) และสะพานเป่ยหลุน (ขวา).....60

ภาพที่ 15 ที่ตั้งของเมืองมังกาย.....64

ภาพที่ 16 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองมังกาย.....64

ภาพที่ 17 เมืองมังกาย.....65

ภาพที่ 18 ด่านตรวจคนเข้าเมืองของเมืองมังกาย.....66

ภาพที่ 19 ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ซ้าย) และศูนย์การค้า China Town (ขวา)
.....68

ภาพที่ 20 ที่ตั้งของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....69

ภาพที่ 21 ที่ตั้งของหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา....70
ภาพที่ 22 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว....71
ภาพที่ 23 โรงเรียนจิงจู๋ (ซ้าย)โรงเรียนหมู่บ้านอูเถา (กลาง) และโรงเรียนหมู่บ้านซานซิน (ขวา) 73
ภาพที่ 24 ผลิตเรือ (ซ้าย) และเรือไม้ไผ่ของชาวประมง (ขวา)....74
ภาพที่ 25 น้ำปลาในหมู่บ้านซานซิน....75
ภาพที่ 26 หาดทองในหมู่บ้านว่านเหว่ย....76
ภาพที่ 27 อุทยานทรัพยากรชายฝั่งหว่านเห้อซาน....76
ภาพที่ 28 พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง....77
ภาพที่ 29 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา (ขวา)....78
ภาพที่ 30 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงข่าน (ขวา)....79
ภาพที่ 31 ชาวจีนจากมณฑลเสฉวนมาประกอบอาชีพ (ซ้าย) และนักท่องเที่ยวจากยุนนาน (ขวา) 79
ภาพที่ 32 หมวก (ซ้าย) และเครื่องแต่งกาย (ขวา) ของชาวจิงจู๋....80
ภาพที่ 33 ปลาหมึกลวก (ซ้าย) และหนังแมงกระพรุนแช่เย็น (ขวา)....81
ภาพที่ 34 ขนมเฟิงชุยปิ่ง (ซ้าย) และน้ำปลาเนี่ยนจือ (ขวา) 81
ภาพที่ 35 บ้านของชาวจิงจู๋....82
ภาพที่ 36 การเทียบอักษรจีนและอักษรหนานจื้อ 83
ภาพที่ 37 ศาลเจ้าที่อยู่ที่ลานหน้าบ้านของชาวจิงจู๋....84
ภาพที่ 38 Tai Shan Shi Gan Dang....84
ภาพที่ 39 เจ้าซิงต้าวต้าหวาง เจ้ากว่างจื้อต้าหวาง เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง เจ้าเกาซานต้าหวาง เจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง....85
ภาพที่ 40 วัดหลิงกวาง (ซ้าย) และศาลเจ้าซานผอ (ขวา) 85
ภาพที่ 41 เจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน....86

ภาพที่ 42 โบสถ์เจียงผิง (ซ้าย) และโบสถ์จู๋ซาน (ขวา) 86
ภาพที่ 43 สถานที่เกอซวี (ซ้าย) และโ ศาลาร้องเพลงตอบโต้ (ขวา) 87
ภาพที่ 44 ขิมสายเดียว (ซ้าย) และนาย Su Chunfa ดีดขิมสายเดียว (ขวา) 89
ภาพที่ 45 พิธีอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และปวกพวย (ขวา) 91
ภาพที่ 46 น้ำใบท้อ (ซ้าย) และการถวายสุราแด่เทพเจ้า (ขวา) 92
ภาพที่ 47 การอ่านคำอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และกราบไหว้แด่เทพเจ้า (ขวา) 92
ภาพที่ 48 งานเลี้ยงอาหาร (ซ้าย) และร้องเพลงฮา (ขวา) 93
ภาพที่ 49 เด็กชายคนหนึ่งสื่อสารกับเทพเจ้า (ซ้าย) และพิธีส่งเจ้า (ขวา) 93
ภาพที่ 50 เทศกาลฮาเจ๋ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติ 94
ภาพที่ 51 ที่ตั้งของศาลเจ้าฮาถิงในชุมชนชาวจิงจู๋ 95
ภาพที่ 52 แผนที่หมู่บ้านว่านเหว่ย (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง) 95
ภาพที่ 53 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 97
ภาพที่ 54 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย 98
ภาพที่ 55 พื้นที่ส่วนหลงถิง 99
ภาพที่ 56 ศาลจ่อจาว (ซ้าย) และศาลโย่วมู่ (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 99
ภาพที่ 57 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ 100
ภาพที่ 58 กระถางธูปในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 100
ภาพที่ 59 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนกงถิง (ขวา) 101
ภาพที่ 60 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา) 101
ภาพที่ 61 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 102
ภาพที่ 62 แผนที่หมู่บ้านอูเถา (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง) 103
ภาพที่ 63 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา 104
ภาพที่ 64 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา 105
ภาพที่ 65 พื้นที่ส่วนกงถิง (ซ้าย) และโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 (ขวา) 106

ภาพที่ 66 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....106
ภาพที่ 67 พื้นที่ส่วนหลงถิงและโต๊ะหินในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....107
ภาพที่ 68 ปวกพวย (ซ้าย) และกระบอง (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....107
ภาพที่ 69 แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....108
ภาพที่ 70 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ.....108
ภาพที่ 71 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา).....109
ภาพที่ 72 ศาลจ่อจาว (ซ้าย) และศาลโย่วมู่ (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา.....109
ภาพที่ 73 แผนที่หมู่บ้านซานซิน (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง).....110
ภาพที่ 74 ศาลเจ้าฮาถิงใหม่ (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงเก่า (ขวา) ในหมู่บ้านซานซิน 111
ภาพที่ 75 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 112
ภาพที่ 76 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน.....113
ภาพที่ 77 พื้นที่ส่วนกงถิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 114
ภาพที่ 78 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา).....114
ภาพที่ 79 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 115
ภาพที่ 80 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 115
ภาพที่ 81 พื้นที่ส่วนหลงถิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 116
ภาพที่ 82 โต๊ะหินและแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน.....116
ภาพที่ 83 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ.....117
ภาพที่ 84 ป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษทุกตระกูล (ซ้าย) และป้ายวิญญาณของเจ้าโฮ่วเสิน (ขวา) 118
ภาพที่ 85 ส่วนรายชื่อสนับสนุนก่อสร้างศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน.....119
ภาพที่ 86 แผนที่หมู่บ้านหงขั่น (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง).....120
ภาพที่ 87 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น.....120
ภาพที่ 88 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 121

ภาพที่ 89 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 122
ภาพที่ 90 พื้นที่ส่วนหลงถิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนกงถิง (ขวา) 123
ภาพที่ 91 พื้นที่จ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา) 123
ภาพที่ 92 ป้ายวิญญาณในพื้นที่เพียนทิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 123
ภาพที่ 93 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 (ซ้าย) และโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 (ขวา) 124
ภาพที่ 94 โต๊ะหินในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 124
ภาพที่ 95 ป้ายสถิตวิญญาณเทพเจ้าร้ององค์ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 125
ภาพที่ 96 สาวฮาแม่ยของหมู่บ้านว่านเหว่ย.....130
ภาพที่ 97 สาวฮาแม่ยของหมู่บ้านอูเถา.....136
ภาพที่ 98 สาวฮาแม่ยของหมู่บ้านซานซิน.....140
ภาพที่ 99 แผนผังความสัมพันธ์ของสาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 142
ภาพที่ 100 ที่ตั้งของพื้นที่ฉากู่ฟาง.....144
ภาพที่ 101 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองมังกาย 145
ภาพที่ 102 ด่านเมืองตงซิงและด่านเมืองมังกาย.....145
ภาพที่ 103 โดยสารรถเมล์จากเมืองมังกายไปยังพื้นที่ฉากู่ฟาง.....146
ภาพที่ 104 หาดฉากู่ฟาง 148
ภาพที่ 105 โบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางเก่า (ซ้าย) และโบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางใหม่ (ขวา).....149
ภาพที่ 106 สนามวัฒนธรรมชนชาติแห่งฉากู่ฟาง.....149
ภาพที่ 107 ศาลเจ้าฉากู่ 150
ภาพที่ 108 เจ้าแม่หมาโจ้ว (ซ้าย) และเจ้าที่ (กลางและขวา) 151
ภาพที่ 109 แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ.....152
ภาพที่ 110 พิธีอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และวางไม้ศักดิ์สิทธิ์ท่อนหนึ่งอยู่ตรงกลางของศาลเจ้า (ขวา) 153

ภาพที่ 111 ตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ 153
ภาพที่ 112 ของเซ่นไหว้ (ซ้าย)และพิธีไหว้เจ้า(ขวา) 154
ภาพที่ 113 พิธีส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ 154
ภาพที่ 114 ที่ตั้งของพื้นที่ว่านหนิง.....157
ภาพที่ 115 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ว่านหนิง 157
ภาพที่ 116 ถนนที่เชื่อมต่อไปทั่วพื้นที่ว่านหนิง.....158
ภาพที่ 117 เทพเจ้าที่ประดิษฐานในศาลเจ้าว่านหนิง 160
ภาพที่ 118 วัดว่านหนิง.....161
ภาพที่ 119 ศาลเจ้าว่านหนิง.....162
ภาพที่ 120 พิธีเชิญเจ้า.....163
ภาพที่ 121 จัดวางของเซ่นไหว้ (ซ้าย) และพิธีไหว้เจ้า (ขวา).....164
ภาพที่ 122 ร้องเพลงฮา.....164
ภาพที่ 123 ตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ 165
ภาพที่ 124 ผังศาลเจ้าว่านหนิง 167
ภาพที่ 125 อ๋าวสือทัน 168
ภาพที่ 126 รำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง.....169
ภาพที่ 127 กลองใหญ่ 170
ภาพที่ 128 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง 170
ภาพที่ 129 ขั้นตอนการรำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง 170
ภาพที่ 130 รำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง.....171
ภาพที่ 131 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง 172
ภาพที่ 132 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง 172
ภาพที่ 133 รำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง.....173
ภาพที่ 134 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง 174

ภาพที่ 135 ขั้นตอนการรำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง 174
ภาพที่ 136 ลำดับการแสดงรำในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิง 175
ภาพที่ 137 สาวฮาเม่ยของชุมชนว่านหนิง.....177
ภาพที่ 138 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 185
ภาพที่ 139 อ๊าวส่าย.....187
ภาพที่ 140 ดอกไม้พลาสติกของหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) และดอกไม้พลาสติกสีต่าง ๆ ของหมู่บ้านซานซิน (ขวา).....189
ภาพที่ 141 กระบองของหมู่บ้านอูเถา (ซ้าย) และหมู่บ้านว่านเหว่ย (ขวา).....189
ภาพที่ 142 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) หมู่บ้านอูเถา (กลาง) และหมู่บ้านซานซิน (ขวา) 190
ภาพที่ 143 รำถวายสุราในหมู่บ้านว่านเหว่ย 191
ภาพที่ 144 กลองใหญ่ ฆ้องใหญ่ กลองเล็กและฆ้องเล็ก.....191
ภาพที่ 145 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 1 ของรำถวายสุรา 192
ภาพที่ 146 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 2 ของรำถวายสุรา 192
ภาพที่ 147 รำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย.....196
ภาพที่ 148 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย 197
ภาพที่ 149 โน้ตเพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง 199
ภาพที่ 150 รำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย.....200
ภาพที่ 151 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย 201
ภาพที่ 152 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย.....201
ภาพที่ 153 รำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านว่านเหว่ย 203
ภาพที่ 154 ขั้นตอนการแสดงรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านว่านเหว่ย 204
ภาพที่ 155 จังหวะการตีกลองใหญ่และกลองเล็กของรำถวายช่อบุปผา 204
ภาพที่ 156 รำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย.....208

ภาพที่ 157 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย 209
ภาพที่ 158 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย 210
ภาพที่ 159 โน้ตเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม.....213
ภาพที่ 160 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย 214
ภาพที่ 161 รำถวายสุราในหมู่บ้านอูเถา 215
ภาพที่ 162 กลองเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็กและฆ้องใหญ่ในหมู่บ้านอูเถา.....216
ภาพที่ 163 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีสำหรับรำถวายสุราของหมู่บ้านอูเถา 216
ภาพที่ 164 รำถวายธูปในหมู่บ้านอูเถา.....218
ภาพที่ 165 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านอูเถา.....219
ภาพที่ 166 รำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา.....220
ภาพที่ 167 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา.....221
ภาพที่ 168 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา.....221
ภาพที่ 169 รำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา 222
ภาพที่ 170 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา 223
ภาพที่ 171 ขั้นตอนการรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา.....223
ภาพที่ 172 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านอูเถา 224
ภาพที่ 173 รำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน 225
ภาพที่ 174 จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 1 ของรำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน.....226
ภาพที่ 175 จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 2 ของรำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน.....226
ภาพที่ 176 กลองเล็ก (ซ้าย) และฆ้องเล็ก (ขวา) ในหมู่บ้านซานซิน 227
ภาพที่ 177 รำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน.....228
ภาพที่ 178 จังหวะเสียงดนตรีของรำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน.....229
ภาพที่ 179 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน 229
ภาพที่ 180 รำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน.....230

ภาพที่ 181 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน.....231
ภาพที่ 182 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน.....231
ภาพที่ 183 รำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน.....232
ภาพที่ 184 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน.....233
ภาพที่ 185 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน 234
ภาพที่ 186 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านซานซิน 235
ภาพที่ 187 แผนผังความสัมพันธ์ของสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว.....253
ภาพที่ 188 แผนภูมิรายละเอียดหลักการสื่อสารและปฏิบัติการ.....269
ภาพที่ 189 ผังของพิพิธภัณฑ์จิงจู๋.....271
ภาพที่ 190 ที่ตั้งของชั้นวางหนังสือ แผ่นพับและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ในพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ 272
ภาพที่ 191 การจัดการพื้นที่ในศาลเจ้าฮาถิง 272
ภาพที่ 192 ที่ตั้งของชั้นวางหนังสือ แผ่นพับและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ในศาลเจ้า.....273
ภาพที่ 193 โลโก้ของบริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัด.....275
ภาพที่ 194 โลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมิน.....276
ภาพที่ 195 โลโก้ของถนนจิงเจ 277
ภาพที่ 196 ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย 278
ภาพที่ 197 ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ 280
ภาพที่ 198 ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน 284
ภาพที่ 199 คณะทำงานออกแบบและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสื่อความหมายนาฏศิลป์ พื้นบ้าน 285
ภาพที่ 200 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา.....288
ภาพที่ 201 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลศาลเจ้าฉากู่เมืองกังกาย ประเทศเวียดนาม 289

ภาพที่ 202 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอุทยานปาไจ้โกว เมืองชินโจว ประเทศจีน 291
ภาพที่ 203 แผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์.....292
ภาพที่ 204 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาจีน).....299
ภาพที่ 205 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาจีน).....299
ภาพที่ 206 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาอังกฤษ).....300
ภาพที่ 207 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาอังกฤษ).....300
ภาพที่ 208 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาไทย).....301
ภาพที่ 209 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาไทย).....301
ภาพที่ 210 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาเวียดนาม).....302
ภาพที่ 211 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาเวียดนาม).....302
ภาพที่ 212 แนวคิดสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ปรับมาจากข้อมูลของ ดร.มนัส แก้วบูชา.304
ภาพที่ 213 การมอบแผ่นพับและหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับเจ้าหน้าที่ในศาลเจ้าฮาถิง.....340
ภาพที่ 214 นาย Lin Guoxiong ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาอังกฤษ.....350
ภาพที่ 215 นางสาว Lan Shuiping ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาเวียดนาม 351
ภาพที่ 216 นาง Luo Mei ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) นาฏศิลป์พื้นบ้าน 351
ภาพที่ 217 นาย Yao Yueman ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาไทย 352
ภาพที่ 218 การใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม (La Da Wang) 353
ภาพที่ 219 การเหยียบท่อนไม้จับปลา (Gao Qiao Bu Yu หรือ Gao Jiao Zeng) 353
ภาพที่ 220 โครงการอบรมวิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำ 354

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เผ่าจิงจู๋เป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของเขตปกครองตนเองชนเผ่าจ้วงกวางสีในประเทศจีน ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถาของเมืองตงซิง ซึ่งเมืองแห่งนี้ตั้งอยู่ภาคใต้ของกวางสีและติดกับเมืองมังกาย (Móng Cái) จังหวัดกว๋างนิญของประเทศเวียดนาม โดยมีแม่น้ำเป่ยหลุนเป็นเส้นแนวพรมแดนธรรมชาติ ประชาชนทั้ง 2 ประเทศสามารถเดินทางไปมาหาสู่ทางบกผ่านสะพานข้ามแม่น้ำเป่ยหลุนและทางน้ำผ่านเรือข้ามฟากในทุก ๆ วัน ปัจจุบันนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนให้การสนับสนุนเมืองตงซิงเป็นประตูสู่อาเซียน (Gateway to ASEAN) ทำให้เมืองแห่งนี้ได้รับนโยบายสนับสนุนไม่น้อยหน้าเมืองชายแดนอื่น ๆ ของจีนและกลายเป็นเมืองชายแดนการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และการลงทุนแห่งใหม่ของกวางสี หมู่บ้านทั้งสามแห่งดังกล่าวเดิมเป็นเกาะเล็ก ๆ ที่กระจายในท้องทะเล ผู้คนจึงเรียกหมู่บ้านทั้งสามแห่งนี้ว่า จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งหมายถึง เกาะที่มีชาวจิงจู๋อาศัยอยู่ทั้งสามแห่ง หลังจากนั้น ชาวจิงจู๋ได้ถมดินให้พื้นที่ทั้งสามหมู่บ้านเชื่อมกันเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและผลักดันให้หมู่บ้านว่านเหว่ยเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองตงซิง

กฎระเบียบของหมู่บ้านว่านเหว่ยที่ประกาศในรัชสมัยจักรพรรดิกวางซวี่ของราชวงศ์ชิง (พ.ศ. 2418) ได้บันทึกไว้ว่า บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยในพื้นที่โด่เซิน (Đồ Sơn) พื้นที่แคทบา (Cát Bà) พื้นที่ทัญฮว้า (Thanh Hoá) และพื้นที่มังกาย (Móng Cái) ของเวียดนามต่อมาจึงทยอยอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในที่อยู่ปัจจุบันเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งข้อมูลส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า ชาวจิงจู๋อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา 500 กว่าปีแล้ว ชาวจิงจู๋ในกวางสีกับชาวกิงหรือชาวเวียดในเวียดนามเป็นชนชาติเดียวกัน ดังนั้น ชาวจิงจู๋จึงมีชื่อว่าชาวเวียด หรือ ชาวอันหนาน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2501 รัฐบาลจีนได้ลงมติและอนุญาตให้ใช้ชื่อเรียกของชนกลุ่มนี้เป็นจิงจู๋ตามข้อเสนอของชาวจิงจู๋ ซึ่งชื่อเรียกของชาวจิงจู๋มีนัยสำคัญ 2 ประการ 1) ชาวจิงจู๋ในกวางสีอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลปักกิ่ง (รัฐบาลจีน) คำว่า จิง กับคำว่า กิ่ง เป็นคำเดียวกันและ 2) ชาวจิงจู๋ในกวางสีกับชาวกิงในเวียดนามเป็นชนชาติเดียวกัน (Compile Group of Jing Nationality's History (京族简史编写组), 2008, P.6) ชาวจิงจู๋พูดภาษาจิงและเดิมใช้ตัวเขียนจื๋อโนม (字喃) ซึ่งตัวเขียนแบบนี้ได้พัฒนาจากตัวเขียนจีน แต่ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีน อักษรจีน อักษรโรมันของเวียดนามและภาษาพูดกวางตุ้ง จากการสำรวจจำนวนประชากร

ครั้งที่ 6 ของจีนในปี พ.ศ. 2553 ชาวจิงจู๋มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 28,199 คน (State Department Census Office and National Bureau of Statistics Population and Employment Statistics Division（国务院人口普查办公室国家统计局人口和就业统计司）, 2010, P.2-1)

เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ผูกพันอยู่กับอาชีพการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลักที่ทำมาแต่ดั้งเดิม องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายจึงมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและกลายเป็นมรดกวัฒนธรรมทางทะเลของชาวจิงจู๋ ซึ่งองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญของชาวจิงจู๋ ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับการบรรเลงขิมสายเดียว องค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักสาน องค์ความรู้เกี่ยวกับการจับปลาด้วยเครื่องมือท้องถิ่น องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านและองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาโรคด้วยสมุนไพรจากป่าชายเลน เป็นต้น ด้วยสังคมในปัจจุบันของชาวจิงจู๋ได้พัฒนาอย่างรวดเร็วและได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะวัฒนธรรมประเทศตะวันตก จึงทำให้คนส่วนมากให้ความสำคัญกับการค้าขายและมองข้ามคุณค่าขององค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่บรรพบุรุษสร้างขึ้น ผลกระทบทางลบเหล่านี้เป็นเหตุให้องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาบางส่วนกำลังจะสูญหายไป ซึ่งองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาประเภทใดประเภทหนึ่งสูญหายไปก็เสมือนพิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่นแห่งหนึ่งถูกรื้อถอนไปแล้ว องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาของชาวจิงจู๋ถือได้ว่าเป็นรากฐานที่ช่วยรองรับให้วิถีชีวิต ทรัพยากรทางธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และประเพณีวัฒนธรรมเกิดความมั่นคง ความสมดุลและความยั่งยืน

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจิงจู๋ในประเทศจีนและกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติ ชาวจิงจู๋จะขอพรจากเทพเจ้าในท้องทะเลในช่วงเทศกาลฮาเจ๋ เพื่อการผลิตที่ราบรื่นและมีชีวิตที่รุ่งเรืองเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป กิจกรรมหลักแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน พิธีอัญเชิญเทพเจ้า พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า ร้องเพลงฮาและงานเลี้ยงอาหาร พิธีส่งเทพเจ้า ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมในช่วงเทศกาลฮาเจ๋ประกอบด้วยความเชื่อพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน รวมถึงนาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเทศกาลเฮเจ๋ ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชาวจิงจู๋ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ถ่ายทอดสืบต่อมาจวบจนปัจจุบัน มีการฟ้อนรำ เต้น การแต่งกาย การร้องและการบรรเลง เป็นต้น เมื่อชาวจิงจู๋เซ่นไหว้เทพเจ้าในช่วงเทศาลฮาเจ๋จะเต้นรำพื้นบ้านและร้องเพลงด้วย ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋เป็นส่วนหนึ่งของพิธีไหว้เจ้าและมีวัตถุประสงค์เพื่อสักการะบูชาเทพเจ้า เพราะฉะนั้น นาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋มักจะเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมในพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ ประเพณีและอาชีพการประมงบางอย่าง โดยเฉพาะมีลักษณะของวัฒนธรรมทางทะเลที่โดดเด่น

เมื่อผู้วิจัยค้นหางานวิจัยเกี่ยวกับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ก็พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จนถึงปัจจุบัน จำนวนหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มชาวจิงจู๋มีดังนี้ หนังสือเกี่ยวกับกลุ่มชาวจิง

จู๋มีประมาณ 16 เล่ม วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่เกี่ยวข้องมีประมาณ 2 เล่ม วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่เกี่ยวข้องมีประมาณ 33 เล่ม บทความทางวิชาการที่ลงพิมพ์ในวารสารต่าง ๆ มีประมาณ 310 บท แต่ยังไม่พบหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์ของกลุ่มชาวจิงจู๋ ส่วนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านมี 2 เล่ม ซึ่งเล่มหนึ่งศึกษาเปรียบเทียบนาฏศิลป์พื้นบ้านระหว่างอดีตกับปัจจุบัน อีกเล่มหนึ่ง ศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์ สำหรับบทความทางวิชาการนั้น บทความเกี่ยวกับนาฏศิลป์ 15 บท ถึงแม้มีหนังสือและงานวิจัยเกี่ยวกับชาวจิงจู๋ไม่น้อยนัก แต่งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้านและการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านยังน้อยมาก อนึ่งข้อคิดเห็นส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านของกลุ่มชาวจิงจู๋นั้นก็ไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้านในชุมชนจิงจู๋ซานต่าวและการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนและองค์กรอย่างเป็นระบบที่ได้สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว โดยศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งเป็นประวัติความเป็นมา ประเภท องค์ประกอบ ลักษณะ รูปแบบ และบริบทที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน กระบวนการจัดการความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านและเสนอแนวทางการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งผลการวิจัยนี้ที่ได้สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของประเทศจีน

2. เพื่อศึกษากระบวนการสืบทอดและการปรับปรนองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

3. เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการจัดการองค์ความรู้ในบริบททางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

4. เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำถามการวิจัย

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิง มีอะไรบ้าง

2. นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีลักษณะและรูปแบบอย่างไร

3. รูปแบบและวิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เป็นอย่างไร

4. องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านที่เป็นระบบอยู่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว มีการจัดการอย่างไร

5. แนวทางการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ควรมีแนวทางอะไรบ้าง

6. แนวทางการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋เหมาะสมพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เป็นอย่างไร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำศัพท์จีนพื้นถิ่นที่ปรากฏในงานวิจัยครั้งนี้คงเสียงเดิมไว้ ส่วนคำศัพท์จีนที่ปรากฏขึ้นนอกเหนือสำเนียงจีนพื้นถิ่นเดิมและคำศัพท์เวียดนามพื้นถิ่น ผู้วิจัยจะยึดถือเอาสำเนียงภาษาจีนกลางของทางราชการจีนเป็นบรรทัดฐานและเขียนเป็นภาษาไทย หรือตัวพินอินตามสำเนียงภาษาจีนกลาง เนื่องจากผู้วิจัยพูดภาษาเวียดนามไม่เป็น ส่วนภาษาจีนตัวย่อและภาษาเวียดนามกำกับไว้เพื่อให้ผู้ที่สนใจสะดวกค้นคว้าเพิ่มเติมได้

2. ปีที่ปรากฏในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้ปีพุทธศักราช ส่วนปีที่ปรากฏในอ้างอิงจากต่างประเทศจะใช้ปีคริสต์ศักราช เนื่องจากเป็นรูปแบบอ้างอิงในดุษฎีนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

3. คำว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นชื่อเรียกของรำในภาพรวม ส่วนคำว่า รำถวายเครื่องสักการะเป็นชื่อเรียกเฉพาะวิธีรำทั้ง 5 แบบ

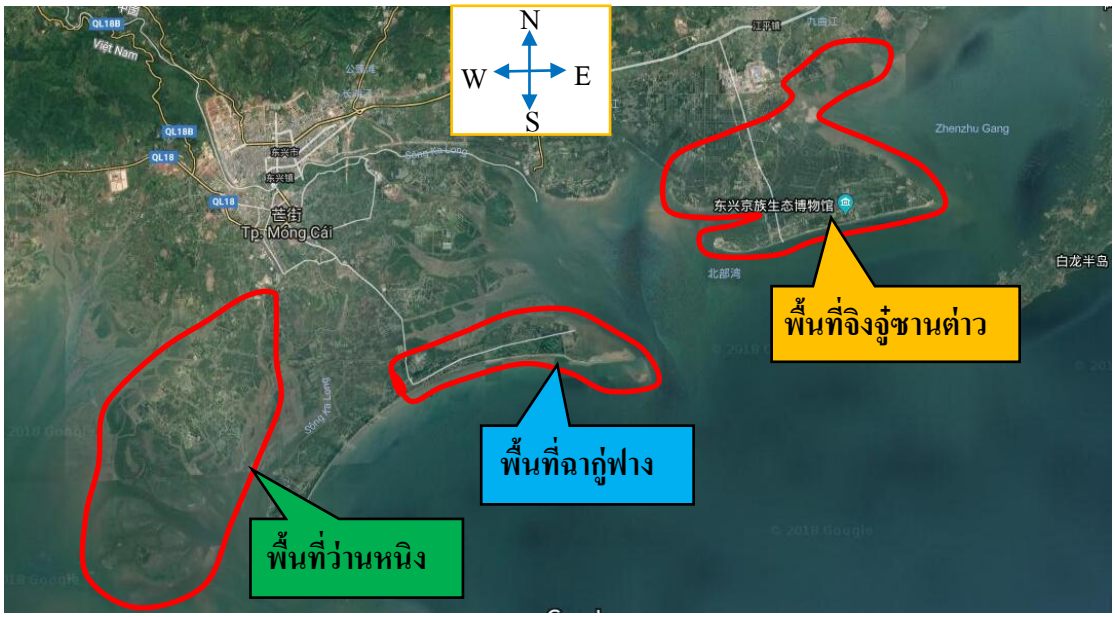
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เพื่อความเข้าใจถึงเทศกาลฮาเจ๋ ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้านและองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในท้องถิ่น จากนั้นได้สำรวจพื้นที่เบื้องต้นและ

ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและเวียดนาม แล้วได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ โดยเจาะจงเลือกพื้นที่ 3 แห่ง คือ พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวในประเทศจีน พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ, 茶谷坊) และพื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh, 万宁) ในประเทศเวียดนาม ซึ่งพื้นที่ศึกษาหลักคือพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ดังนี้

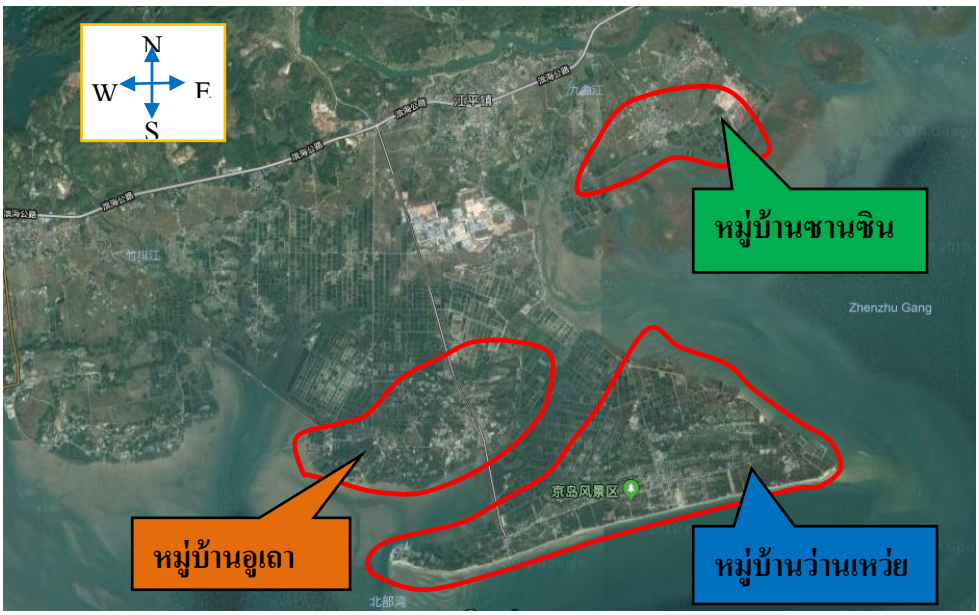

ภาพที่ 1 พื้นที่ทำการวิจัย

(https://www.google.cn/maps)

1.1 พื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเป็นชุมชนชาวเวียดนามทั้งสามแห่งในเมืองตงชิง มณฑลกวางสี ประเทศจีน ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา

ภาพที่ 2 พื้นที่ศึกษาหลัก: พื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
(https://www.google.cn/maps)

1.2 พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ)

พื้นที่ฉากู่ฟางเป็นชุมชนชาวจิงจู๋ในเมืองมังกาย จังหวัดกว๋างนิญ ประเทศเวียดนาม ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านหนานโซ่ว (Nam Thọ) หมู่บ้านต้งเสิ้ง (Đông Thịnh) หมู่บ้านฉางเหว่ย (Trà ng Vĩ) และหมู่บ้านฉางลู่ (Trà ng Lộ) เนื่องจากหมู่บ้านฉางลู่นับถือศาสนาคริสต์และไม่ได้จัดงานเทศกาลฮาเจ๋ จึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาพื้นที่ฉากู่ฟางโดยเจาะจงเลือก 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านหนานโซ่ว หมู่บ้านต้งเสิ้งและหมู่บ้านฉางเหว่ย

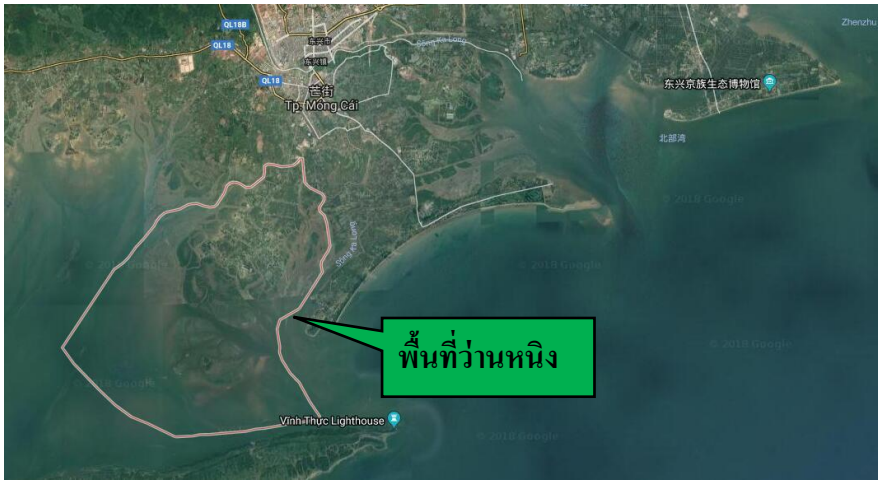

ภาพที่ 3 พื้นที่ทำการวิจัย: พื้นที่ฉากู่ฟาง

(https://www.google.cn/maps)

1.3 พื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh)

พื้นที่ว่านหนิงเป็นชุมชนชาวจิงจู๋ในเมืองมังกาย จังหวัดกว๋างนิญ ประเทศเวียดนาม ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านเสี้ยงเฉียว (Thôn Cầu Voi) หมู่บ้านเป่ยชุน (Thôn Bắc) หมู่บ้านจงชุน (Thôn Trung) หมู่บ้านหนานชุน (Thôn Nam) และหมู่บ้านตงชุน (Thôn Đông)

ภาพที่ 4 พื้นที่ทำการวิจัย: พื้นที่ว่านหนิง

(https://www.google.cn/maps)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ศึกษา องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่ศึกษา และกระบวนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านและเสนอแนวทางการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเพื่อการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและส่งเสริมความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 บริบทพื้นที่ศึกษา ครอบคลุมถึง ลักษณะที่ตั้ง ประชากร ประวัติความเป็นมา ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา การท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม เป็นต้น

2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ ครอบคลุมถึง ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ประเภทของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ลักษณะและรูปแบบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น

2.3 กระบวนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ครอบคลุมถึง การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การสร้างความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้

2.4 กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ครอบคลุมถึง รูปแบบการสืบทอด วิธีการสืบทอด และอุปสรรคในการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน

2.5 เสนอแนวทางการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ครอบคลุมถึง การออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอด ผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน กิจกรรมการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน

3. ขอบเขตด้านเวลาศึกษา

ศึกษาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2560 – เดือนมิถุนายน 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชาวจิงจู๋ (อักษรจีน: 京族, พินอิน: Jing Zu จิงจู๋, ภาษาอังกฤษ: Jing Nationality) หมายถึง ชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ของประเทศจีน เป็นชาติพันธ์ที่ใช้ชีวิตกับท้องทะเล ชาวจิงจู๋ในประเทศจีนมาจากเวียดนาม ซึ่งชาวจิงจู๋กับชาวกิงหรือชาวเวียดในเวียดนามเป็นชนชาติเดียวกัน

จิงจู๋ซานต่าว (อักษรจีน: 京族三岛, พินอิน: Jingzu Sandao) หมายถึง พื้นที่ในการตั้งถิ่นฐานของชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ซึ่งพื้นที่นี้ตั้งอยู่ภาคใต้ของกวางสีในประเทศจีนและติดกับเมืองมังกาย (Móng Cái) ในประเทศเวียดนาม เป็นชุมชนชาวเวียดนามสามแห่ง ซึ่งประกอบด้วย หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน

เทศกาลฮาเจ๋ (อักษรจีน: 哈节, พินอิน: Ha Jie ฮาเจ๋, ภาษาอังกฤษ: Ha Festival) คำว่าฮา (哈, Ha) ถอดความหมายได้ 2 ความหมาย ซึ่งหมายถึง ร้องเพลง หรือรับประทานอาหาร หมายถึง ดังนั้น เทศกาลฮาเจ๋จึงได้ชื่อว่า เทศกาลร้องเพลงและเทศกาลรับประทานอาหารร่วมกัน ซึ่งเทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่จัดขึ้นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ชาวจิงจู๋จะขอพรจากเทพเจ้าในท้องทะเลในเทศกาลนี้ ซึ่งกิจกรรมหลักแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน พิธีอัญเชิญเทพเจ้า พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า ร้องเพลงฮาและงานเลี้ยงอาหาร พิธีส่งเทพเจ้า

ศาลเจ้าฮาถิง (อักษรจีน: 哈亭, พินอิน: Ha Ting, ภาษาอังกฤษ: Ha Ting Shrine) เป็นศาลเจ้าของชุมชนชาวจิงจู๋ ซึ่งเป็นสถานที่ที่จัดงานเทศกาลฮาเจ๋และการแสดงรำนาฏศิลป์พื้นบ้านในช่วงเทศกาลฮาเจ๋

สาวฮาเม่ย (อักษรจีน: 哈妹, พินอิน: Ha Mei ฮาเม่ย) หมายถึง ผู้แสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงในช่วงเทศกาลฮาเจ๋

การจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว การจัดการประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ และการควบคุมที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันของชุมชน

องค์ความรู้ (Access Intellectual Cultural Knowledge) หมายถึง ความรู้เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ข้อมูล ความคิดเห็น ค่านิยมกับความเชื่อ ทักษะและการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการตัดสินใจและการปฏิบัติในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ชาวบ้านในชุมชนจิงจู๋ซานต่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาประเภทหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญของชาวจิงจู๋ ซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวประกอบด้วยประวัติความเป็นมา บทบาทของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ลักษณะและรูปแบบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น

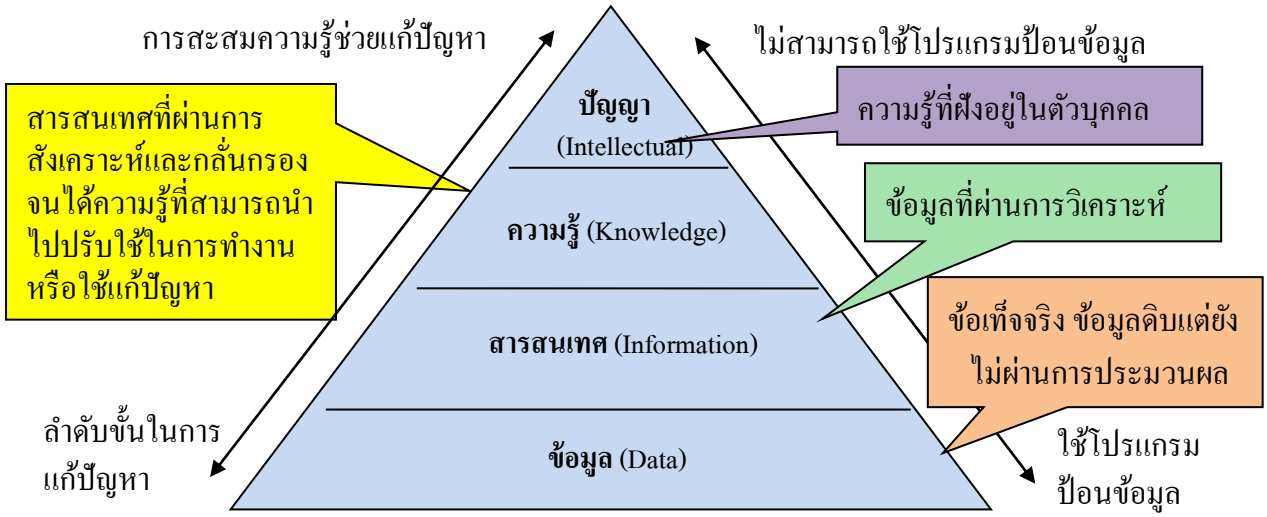
การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) หมายถึง กระบวนการรวบรวมองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนภายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงความรู้ แบ่งปันความรู้และส่งเสริมความรู้ความคิดสร้างสรรค์ โดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การกำหนดความรู้ การแสวงความรู้ การจัดเก็บความรู้ การสร้างความรู้ การแบ่งปันความรู้ การประยุกต์ความรู้

นาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่ชาวบ้านเป็นผู้สร้างสรรค์และถ่ายทอดสืบต่อมาจวบจนปัจจุบัน นาฏศิลป์พื้นบ้านในชุมชนจิงจู๋ซานต่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชาวจิงจู๋ เป็นองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีรำ 5 ชุด คือรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผาฟ้อนรำ โดยเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาและแสดงขึ้นในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของศาลเจ้าฮาถิง มีลักษณะของรำถวายเครื่องสักการะ (Sacred Dance for Homemade Worship)

กรอบแนวคิดและกรอบแนวทางในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบลำดับขั้นขององค์ความรู้มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งข้อมูล สารสนเทศ และความรู้เป็นลำดับขั้นของความรู้ได้นำเสนอในรูปแบบลำดับขั้นของความรู้กับการนำไปสู่การแก้ปัญหาในการทำงาน ดังภาพที่ 5 (กีรติ ยศยิ่งยง, 2549, หน้า 12-13; จิรประภา อัครบวร, 2552, หน้า 30-31; Awad & Ghaziri, 2004, PP. 40-41)

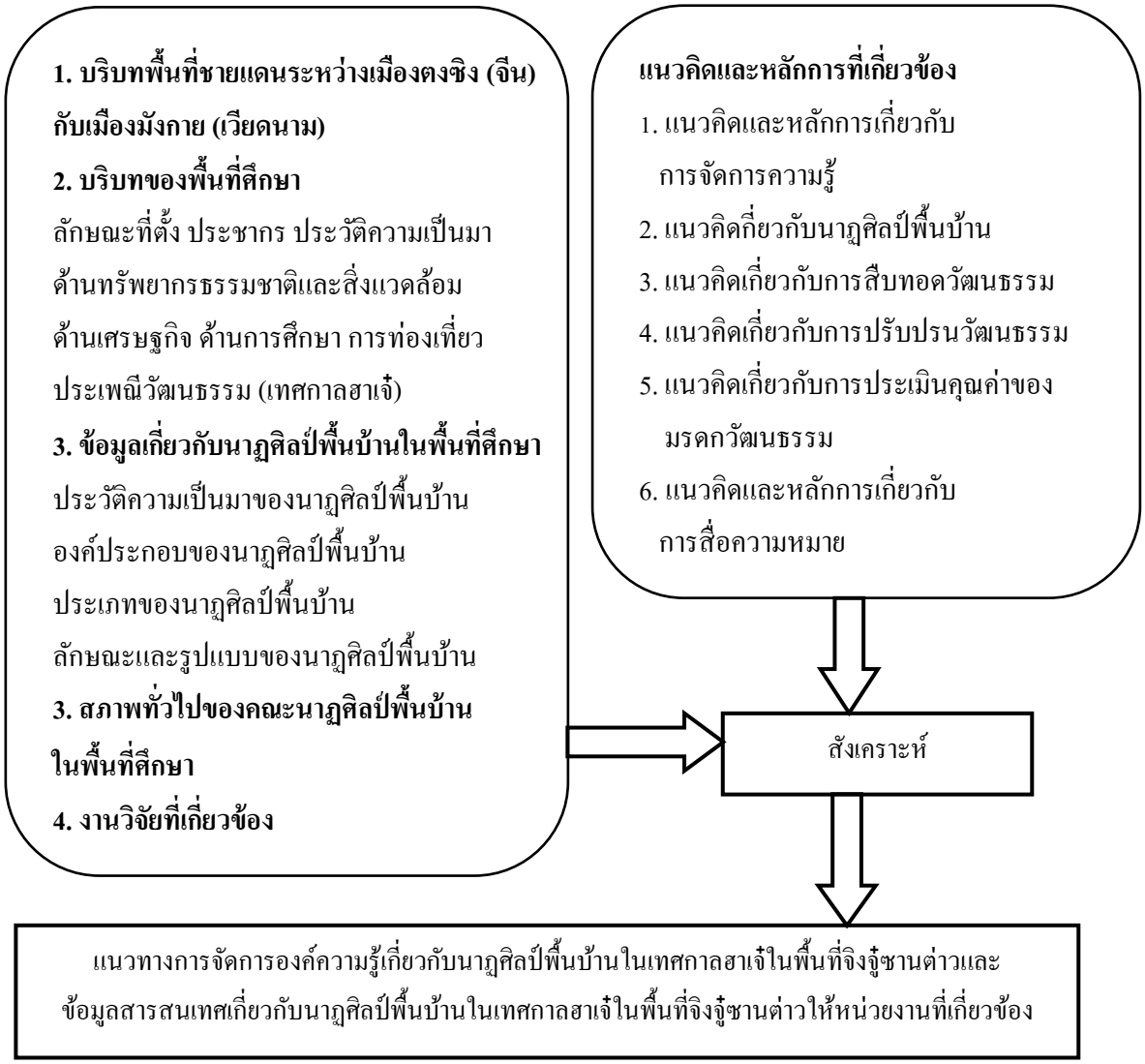

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดของรูปแบบลำดับขั้นขององค์ความรู้
(E. M. Awad & H. M. Ghaziri, 2004, PP. 40-41 อ้างถึงใน ชมสุภัค ครุฑกะ, 2554, หน้า 42)

2. กรอบแนวทางในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาบริบทพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาแนว

ทางการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว หลังจากนั้นจะทำให้ได้แนวทางการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแนวคิดข้างต้นมาประยุกต์ใช้งานได้จากการรวบรวมข้อมูลดังนี้

ภาพที่ 6 กรอบแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้นำชุมชน กลุ่มผู้แสดงรำและดนตรี ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธี รวมถึงชาวบ้านบางส่วนในพื้นที่ศึกษา โดยผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญดังตารางที่ 1 ตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่ศึกษา

หมายเลข	ผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่ฉากู่ฟาง	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่ว่านหนิง
1	ผู้นำชุมชน	3	1	1
2	ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธี	3	1	3
3	กลุ่มผู้แสดงรำและดนตรี	12	0	6

ตารางที่ 2 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเลข	ผู้ให้สัมภาษณ์	ชื่อ
1	ผู้นำชุมชน	Wu Mingzhi (武明志) Ruan Chenghong (阮成红) Liu Yesheng (刘业胜)
2	ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธี	Su Weifang (苏维芳) Liu Faxin (刘发新) Huang Yongnan (黄永南)
3	กลุ่มผู้แสดงรำและดนตรี	Liu Ynaghuan (刘扬欢) Wu Quanxiu (吴全秀) Wu Quanmei (吴全梅) Pei Chengjuan (裴成娟) Pei Yonglian (裴永莲) Liu Yongping (刘永萍) Luomei (罗梅) Ruan Chenghuan (阮成环) Huang Yuying (黄玉英) Liu Yangcai (刘扬才) Pei Ruihan (裴瑞汉) Liu Quanxin (刘权新)

ตารางที่ 3 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่ฉากู่ฟาง

หมายเลข	ผู้ให้สัมภาษณ์	ชื่อ
1	ผู้นำชุมชน	Huangli (Hoàng Lý, 黄理)
2	ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธี	Ruan Guangjing (Nguyễn Quang cảnh, 阮光景)

ตารางที่ 4 ส่วนรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ที่สำคัญในพื้นที่ว่านหนิง

หมายเลข	ผู้ให้สัมภาษณ์	ชื่อ
1	ผู้นำชุมชน	Pei Jiangxia (Bùi Giang Hạ, 裴江霞)
2	ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธี	Pei Wentan (Bùi Văn Than, 裴文滩) Ruan Shiyun (Nguyễn Thị Vân, 阮氏云) Fan Jinda (Phạm Tiến Đạt, 范进达)
3	กลุ่มผู้แสดงรำและดนตรี	Li Shilu (Lê Thị Lộc, 黎氏禄) He Shiniang (Hà Thị Nương, 何氏娘) Pei Shihai (Bùi Thị Hải, 裴氏海) Pei Shining (Bùi Thị Ninh, 裴氏宁) Huang Shicao (Hoàng Thị Thảo, 黄氏草) Pei Shike (Bùi Thị Khoa, 裴氏科)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย บทความ วิทยานิพนธ์และระบบออนไลน์ เพื่อทำความเข้าใจหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำมาประมวลความรู้สู่การสร้างกรอบแนวคิด การกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิจัย การสร้างเครื่องมือและการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อเท็จจริงจากการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้ผลการศึกษามีหลักการทางวิชาการสนับสนุนผลการศึกษา

2. การวิจัยภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้วิธีการสำรวจ การสังเกตและการสัมภาษณ์ระดับลึก ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาและทำความเข้าใจในแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ใน

สัมภาษณ์ ซึ่งในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้รู้ในพื้นที่ศึกษา การสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟาง พื้นที่ว่านหนิง

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าพิธี ผู้แสดงรำและดนตรี การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ประเภทของนาฏศิลป์พื้นบ้าน องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ลักษณะและรูปแบบของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าพิธี ผู้แสดงรำและดนตรี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าพิธี ผู้นำชุมชน ผู้แสดงรำและดนตรี เพื่อศึกษาสภาพการณ์ กระบวนการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งประกอบด้วยการกำหนด การแสวงหา การจัดเก็บ การสร้าง การแบ่งปัน และการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าพิธี ผู้นำชุมชน ผู้แสดงรำและดนตรี เพื่อศึกษารูปแบบการสืบทอด วิธีการสืบทอด และอุปสรรคในการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์จากปราชญ์ท้องถิ่น เจ้าพิธี ผู้นำชุมชน ผู้แสดงรำและดนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. 1 แบบสังเกต ผู้วิจัยจะทำการสังเกตขณะมีกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา เพื่อบันทึกข้อมูลสิ่งที่ปรากฏขึ้น โดยมีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเทศกาลฮาเจ๋ ในการสังเกตจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ศึกษา เทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้านและศาลเจ้าฮาถิง แล้วได้มีการบันทึกและการซักถาม

1.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ลักษณะและรูปแบบของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้าน กระบวนการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน และรูปแบบการสืบทอด วิธีการสืบทอด อุปสรรคในการสืบทอดทางภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน และข้อเสนอแนะต่อการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 สมุดบันทึก ผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกตลอดการวิจัย โดยจดรายละเอียดต่าง ๆ

2.2 เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยจะใช้เครื่องบันทึกเสียงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.3. กล้องถ่ายรูปดิจิทัล เพื่อบันทึกภาพปรากฏการณ์ในพื้นที่ศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้อง ภาพที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดการวิจัย

2.4 กล้องถ่ายวีดิโอ เพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน บุคคลที่เกี่ยวข้องและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในการวิจัยครั้งนี้

2.5 แผนที่ เป็นศูนย์รวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์ มีความสำคัญต่อการศึกษาข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แผนที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาข้อมูลของพื้นที่ศึกษาในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการใช้แบบการสังเกตและแบบการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการสัมภาษณ์เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการก่อนสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการก่อนสัมภาษณ์

1.1 การเตรียมข้อมูล ศึกษาบริบทพื้นที่ศึกษา หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบความรู้ในการวิจัยและนำไปสู่การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขด้านเนื้อหาและภาษา

1.2 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลประกอบการทำดุษฎีนิพนธ์จากคณะศิลปกรรมศาศตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาจากกลุ่มชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เมืองตงซิง มณฑลกวางสี ประเทศจีน และพื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิง เมืองมังกาย จังหวัดกว๋างนิญ ประเทศเวียดนาม

1.3 ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ในพื้นที่ศึกษา แล้วชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานและขอความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

1.4 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ปากกา สมุดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูปดิจิทัล กล้องถ่ายวีดีโอ แผนที่ เป็นต้น

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

2.1 ขั้นแนะนำตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการศึกษาวิจัย ความเกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ ความสำคัญของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน

2.2 ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์และให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด

2.3 ขั้นสิ้นสุดของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทบทวนความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลที่ได้รับและกล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การสังเกตและการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระตามโครงสร้างเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ โดยการนำหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์

1. นำผลจากการสำรวจ การสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกจะมาจำแนกข้อมูลและจัดข้อมูลออกแป็นกลุ่ม ๆ

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ของงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประวัติความเป็นมา ประเภทของนาฏศิลป์พื้นบ้าน องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ลักษณะและรูปแบบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสืบทอดและการปรับปรนทางภูมิปัญญานาฏศิลป์

พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ของงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบการสืบทอด วิธีการสืบทอด และอุปสรรคในการสืบทอดทางภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน และการปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้านและปัจจัยที่มีส่วนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

4. วิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน แล้วนำผลจากการวิเคราะห์มาพัฒนาแนวทางในการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของงานวิจัย

5. ออกแบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ของงานวิจัย

6. นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. จะได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้ยั่งยืนต่อไป

2. ผลวิจัยนี้จะได้สร้างผลประโยชน์ให้กับชาวบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สาวฮาเม่ย นักท่องเที่ยว นักเรียนและผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋

3. ผลวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ชุมชนอื่น ๆ ต่อยอดจะเป็นไปอย่างเหมาะสม

4. หน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยงานทางการท่องเที่ยว วัฒนธรรม สถาบันศึกษาและหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ได้การเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

บทที่ 2
แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลและใช้เป็นแนวทางประกอบการวิจัย โดยมีประเด็นต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง
    1.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการความรู้
    1.2 แนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน
    1.3 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับวัฒนธรรมศึกษา
        1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรม
        1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรม
        1.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม
    1.4 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสื่อความหมาย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เหตุปัจจัยที่นำแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้าน การสืบทอดวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรม การประเมินคุณค่าของมรดก วัฒนธรรม และการสื่อความหมายมาปรับใช้ ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว แล้วพัฒนาแนวทางในการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

2. แนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นบ้านและอธิบายให้เห็นถึงลักษณะและรูปแบบที่สำคัญของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวในการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับวัฒนธรรมศึกษา ประกอบด้วย

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการการสืบทอดทางภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรม เพื่ออธิบายถึงการปรับตัวของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและวิเคราะห์ปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์

พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม เพื่อประเมินคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ และสะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นของนาฏศิลป์นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

4. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสื่อความหมาย เพื่ออธิบายถึงแนวทางการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

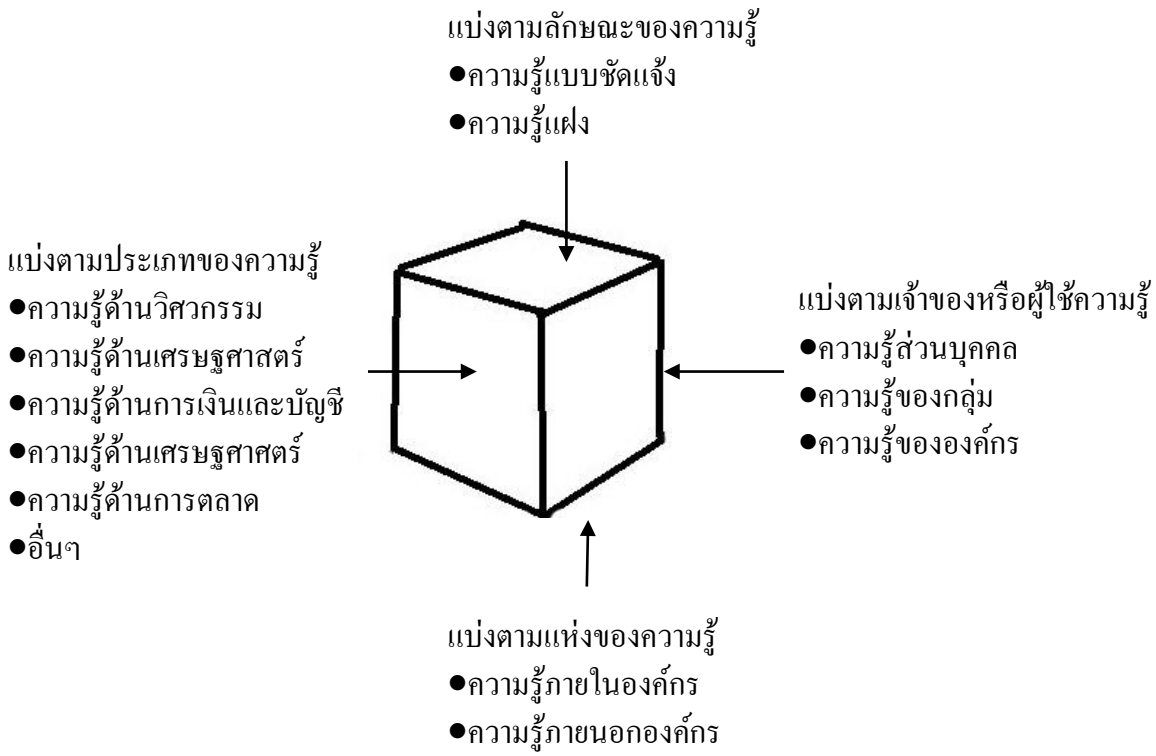
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

ความรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับบุคคล องค์กรและชุมชนท้องถิ่นในการสร้างศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งความรู้คือสารสนเทศที่มีคุณค่า ซึ่งมีการนำประสบการณ์ วิจารณญาณ ความคิด ค่านิยมและปัญญาของมนุษย์มาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้สนับสนุนการทำงานหรือใช้ในการแก้ปัญหา (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2553, หน้า 21-22) ความรู้ (Knowledge) มักจะเชื่อมโยงกับคำว่าข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) แต่มีความแตกต่างระหว่างคำศัพท์ทั้งสองนั้น ข้อมูลหมายถึงข้อเท็จจริง ข้อมูลดิบ แต่ยังไม่ผ่านการประมวนผล ซึ่งข้อมูลเป็นพื้นฐานของสารสนเทศและองค์ความรู้ สารสนเทศ หมายถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากกระบวนการกลั่นกรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือผลลัพธ์ของข้อมูลที่ผ่านการประมวลผล ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ ดังที่ชมสุภัค ครุฑกะ (2554 หน้า 42) อธิบาย จากการศึกษาความหมายของความรู้แล้วสรุปได้ว่าความรู้คือ ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ให้ได้สารสนเทศ เมื่อนำสารสนเทศไปใช้ผ่านการสังเคราะห์และกลั่นกรองจนได้ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานหรือใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

จากเอกสารเกี่ยวกับความรู้เป็นของ Michael Polanyi และ Nonaka and Takeuchi คือ จำแนกความรู้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ หรือพรสวรรค์ต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ที่อธิบายออกมาได้ยาก ความรู้ชนิดนี้พัฒนาและแบ่งปันกันได้ ด้วยวิธีการสนทนา พูดคุย เล่าประสบการณ์ และการใช้สถานการณ์จำลอง และ ความรู้ที่ชัดแจง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ภายนอกตัวบุคคลที่เป็นทางการและเป็นระบบที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบสื่อประเภทต่าง ๆ ได้ เช่น วีดิทัศน์ หนังสือ คู่มือ เอกสาร และรายงานต่าง ๆ ซึ่งทำให้คนสามารถเข้าถึงได้ง่าย (บุญดี บุญญากิจ, 2549, หน้า 16-17; Awad & Ghaziri, 2004, P. 47)

นอกจากนั้นยังมีการแบ่งประเภทของความรู้ออกเป็นลักษณะต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก

เจ้าของหรือผู้ใช้ความรู้ เช่น ความรู้ส่วนบุคคล (Individual Knowledge) และความรู้องค์กร (Organizational Knowledge) หรือพิจารณาจากแห่งของความรู้ เช่น ความรู้ในองค์กร (Internal Knowledge) และความรู้ภายนอกองค์กร (External Knowledge) หรือแบ่งตามประเภทของความรู้ (Functional Knowledge) เช่น ความรู้ด้านวิศวกรรม ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ความรู้ด้านการเงินและบัญชี ความรู้ด้านการตลาด และความรู้ด้านการแพทย์ เป็นต้น (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2558, หน้า 9-10)

ภาพที่ 7 ประเภทของความรู้แบบหลากหลายมิติ
(สมชาย นำประเสริฐชัย, 2558, หน้า 10)

ความรู้ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งและเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการและสร้างศักยภาพและจุดแข็งให้แก่องค์กร ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งกลายเป็นโลกแห่งยุคข้อมูลข่าวสารและยุคของสังคมฐานความรู้ (Knowledge Based-Society) ดังนั้นองค์กรสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้สอดรับกับการแข่งขัน เพื่อที่จะผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพและสามารถอยู่รอดได้ในโลกของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ความรู้จึงได้กลายเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการพัฒนา

ระบบบริหารความรู้หรือการจัดการความรู้ (Knowledge Management) มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันกรอบแนวคิดการจัดการความรู้มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก มีนักวิชาการและสถาบันต่าง ๆ ได้ศึกษาการจัดการความรู้และได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้หลายความหมาย ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547 หน้า 63) ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้ คือความรู้เกิดจากการประมวลสังเคราะห์ และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศ เหล่านั้น จนกลายเป็นความรู้ ซึ่งความรู้นี้ครอบคลุมทั้งส่วนของความรู้โดยนัย (Tacit Kownledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดของพนักงาน และที่ฝังตัวอยู่ในองค์กรกับความรู้แจ้งชัด (Explicit Kownledge) ที่ปรากฏในเอกสารบันทึก หรือรายงานต่าง ๆ ขององค์กร การจัดการความรู้ทั้งสองประเภทนี้ ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่าย และดึงออกมาใช้งานได้โดยสะดวก

วิจารณ์ พานิช (2549 หน้า 3) กล่าวถึง การจัดการความรู้ คือเครื่องมือ เพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการไปพร้อม ๆ ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายของพัฒนาคน บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และบรรลุความเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน

จิรประภา อัครบวร และคณะ (2552 หน้า 34) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์การสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

Kucza (2001 P. 16) ได้ให้ความหมายของการจัดการความรู้ว่า “เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการของการสร้างความรู้ การจัดเก็บ และการแบ่งปันความรู้ กล่าวทั่วไปจะรวมถึง การระบุสภาพปัจจุบัน การกำหนดความต้องการ และการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้ให้ดีขึ้นเพื่อบรรลุถึงความต้องการ”

Yi Lingfeng (2008 P. 31) กล่าวว่า การจัดการความรู้คือ กระบวนการแสวงหา จัดเก็บและสร้างสรรค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนความรู้แบบชัดแจ้งและความรู้แฝงของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นความรู้ขององค์กรเพื่อขยายทุนทางความรู้ขององค์กรและช่วยพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

จากความหมายของการจัดการความรู้ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการเฉพาะที่เป็นระบบของการค้นหา การจัดเก็บ การสร้าง การถ่ายทอดและเผยแพร่และการประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อให้คนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ แล้วทำงานได้อย่างมีประสิทธิผล

และส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

เป้าหมายหลักในการจัดการความรู้คือ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ในการสร้างศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ประโยชน์ของการจัดการความรู้จึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการจัดการความรู้ เช่น ประโยชน์ต่อบุคคล กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ และภาพรวมขององค์กร (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2558, หน้า 17) การจัดการความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จะต้องมีหลักการในการจัดการความรู้ ดังที่ ชมสุภัค ครุฑกะ (2554 หน้า 16) ได้สรุปหลักการจัดการความรู้ดังต่อไปนี้

1. การจัดการความรู้เป็นการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจาก โดยนัย (Tacit) เป็น แจ้งชัด (Explicit) และ แจ้งชัด (Explicit) เป็น โดยนัย (Tacit) ให้มากที่สุดโดยผ่านกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ไหลเวียนในองค์กร

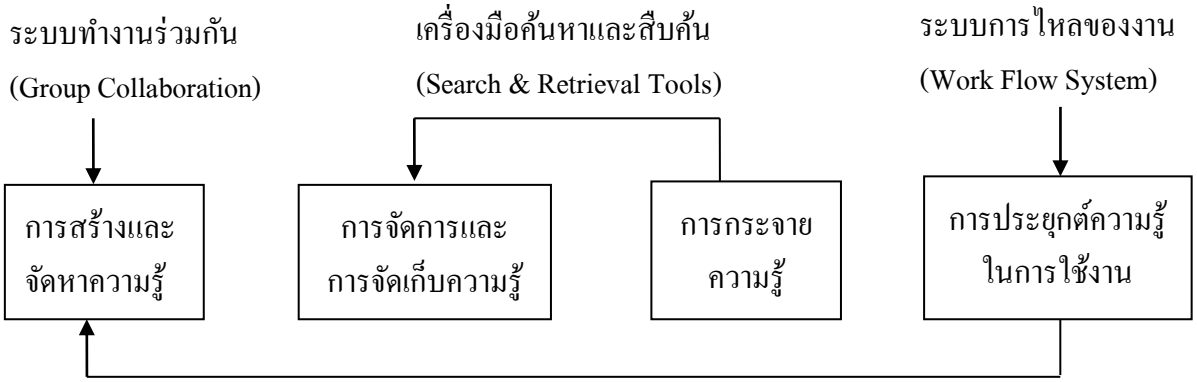
2. การจัดการความรู้จำเป็นต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนในการจัดเก็บและค้นคืนความรู้ที่ทันสมัย และสามารถแบ่งปันถ่ายโอนความรู้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทันกับความต้องการใช้ความรู้

3. หลักสำคัญในการจัดการความรู้ควรสร้างกลไกการบริหารความรู้ในกรอบการดำเนินการตามหลักกระบวนการจัดการความรู้ที่องค์กรต้องระบุความรู้ที่จำเป็น มีความสำคัญต่อองค์กร มีการรวบรวมความรู้ แสวงหาและสร้างความรู้ดังกล่าวมากลั่นกรอง และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ให้สามารถถ่ายโอนหรือแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน และนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ปรับปรุงพัฒนาความรู้ในการทำงานนั้นอย่างต่อเนื่องจนเกิดนวัตกรรม

การทำให้เกิดขึ้นและประสบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ได้จากองค์ประกอบ 3 ประการ ซึ่งประกอบด้วย คน (People) กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2547, หน้า 19) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

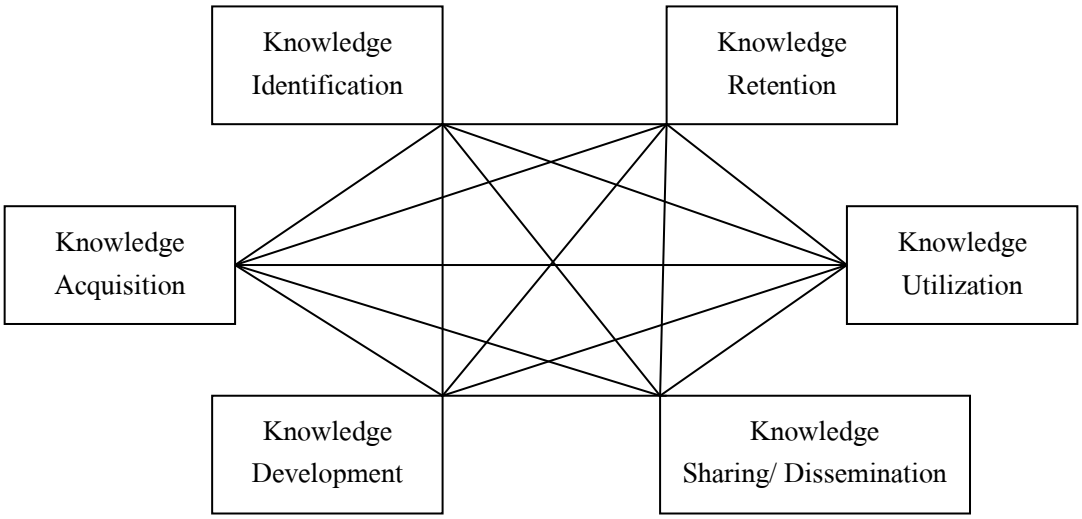
1. คน (People) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะคนจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเคลื่อนไหวของการจัดการความรู้ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ดังนั้น การสร้างบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ช่วยให้บุคคลในองค์การได้ค้นพบศักยภาพของตนเองและมีความผาสุกและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง บางทฤษฎีเน้นถึงการจัดการความรู้ว่าเป็นการพัฒนาคนในองค์กร โดยร้อยละ 80 เป็นการใช้สมองของมนุษย์ อีกร้อยละ 20 เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะหัวใจการจัดการความรู้ คือ การรวบรวมความรู้ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ รวมถึงการนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (ชมสุภัค ครุฑกะ, 2554, หน้า 16) ดังนั้นกิจกรรมเกี่ยวกับคนนั้นจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ที่สำคัญ

2. กระบวนการ (Process) เป็นกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วยแนวทางและขั้นตอนของการจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ทำให้เข้าใจการจัดการความรู้และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินแก้ไขปัญหาและทำให้เกิดการปรับปรุง นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดสำหรับกระบวนการจัดการความรู้ ดังที่ โกศล ดีศีลธรรม (2546) ได้แบ่งกระบวนการของการจัดการความรู้ออกเป็น 4 ประการ คือ การสร้างและจัดหาความรู้ (Knowledge Creation & Acquisition) การจัดการและการจัดเก็บความรู้ (Knowledge Organization & Storing) การกระจายความรู้ (Knowledge Distribution) การประยุกต์ความรู้ในการใช้งาน (Knowledge Apply)

ภาพที่ 8 กระบวนการจัดการความรู้ของโกศล ดีศีลธรรม
(อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547, หน้า 52-54)

Probst, Raub and Romhardt (2000) ได้สรุปว่า การจัดการความรู้จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ การระบุถึงความรู้ (Knowledge Identification) การจัดหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การพัฒนาความรู้ (Knowledge Development) การแบ่งปัน/การกระจายความรู้ (Knowledge Sharing/ Dissemination) การใช้ความรู้ (Knowledge Utilization) การเก็บรักษา/ จดจำความรู้(Knowledge Retention) ซึ่งแนวคิดแบบนี้เป็นกระบวนการที่เชื่อมสัมพันธ์กันในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 9 องค์ประกอบของการจัดการความรู้ของ Probst และคณะ
(อ้างถึงใน พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547, หน้า 51)

บุญดี บุญญากิจ และคณะ อธิบายว่า จากการศึกษากรอบความคิดของการจัดการความรู้แล้ว จึงได้สรุปขั้นตอนหลัก ๆ ของการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การค้นหาความรู้ (Knowledge Identification) การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation & Acquisition) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification & Refinement) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) การเรียนรู้ (Learning) (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548, หน้า 5)

สมชาย นำประเสริฐชัย (2558 หน้า 35-39) ได้ศึกษากระบวนการหลากหลายที่มีชื่อแตกต่างกันแล้ว สามารถจัดกลุ่มและสรุปเป็นกระบวนการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดความรู้ (Knowlege Identification) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing) การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) และการนำความรู้ไปใช้งาน (Knowledge Apply) ซึ่งอธิบายรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดความรู้ (Knowledge Identification) เป็นการกำหนดความรู้ที่มีความรู้ที่ต้องการ รูปแบบของความรู้และแหล่งของความรู้ การกำหนดความรู้ช่วยให้บุคคลและองค์กรสามารถประเมินศักยภาพของตนเองได้จากความรู้ที่มีและความรู้ที่ต้องการ รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนในการพัฒนาและได้มาซึ่งความรู้ด้วย

2.2 การแสวงหาความรู้จากภายนอก (Knowledge Acquisition) เป็นการแสวงหาความรู้ที่ต้องการจากภายนอกองค์กร ว่าสามารถได้ความรู้ที่ต้องการมาจากใคร หน่วยงานใด หรือจากแหล่งความรู้ใด มีวิธีการให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างไร เช่น การซื้อองค์ความรู้จากภายนอก การทำงานร่วมกับพันธมิตรธุรกิจ การจัดจ้างหน่วยงานภายนอกดำเนินการหรือการจัดจ้างที่ปรึกษา เป็นต้น

2.3 การพัฒนา/ สร้าง/ บูรณาการความรู้ (Knowledge Development/ Creation/ Integration) เป็นการพัฒนาความรู้ นำเอาความรู้ที่ได้มาบริหารจัดการให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ การพัฒนาความรู้มุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะความชำนาญใหม่ สินค้าหรือบริการใหม่ แนวความคิดที่ดีกว่า และกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

2.4 การถ่ายทอด/ แบ่งปัน/ กระจาย/ เผยแพร่/ แลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Transfer/ Sharing/ Dissemination/ Distribution/ Exchange) ในกระบวนการจัดการความรู้ในกลุ่มนี้ มีพื้นฐานมาจากความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การถ่ายทอด/ แบ่งปัน/ กระจาย/ เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้บุคคลหรือองค์กรสามารถนำความรู้ที่แบ่งปันไปใช้ประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น และช่วยทำให้ได้รับความรู้ใหม่เพิ่มเติมขึ้นมาในกระบวนการนี้ ครอบคลุมการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคล กลุ่ม และองค์กรและการถ่ายทอดความรู้แฝงและความรู้แบบชัดแจ้งจากต้นทางหรือแหล่งความรู้ (Knowledge Source) ไปยังปลายทางความรู้หรือเป้าหมายความรู้ (Knowledge Destination) เช่น กิจกรรมรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง เป็นการถ่ายทอดความรู้จากบุคคลไปยังบุคคลหรือกลุ่ม

2.5 การประยุกต์ใช้ความรู้และนำความรู้กลับมาใช้ใหม่ (Knowledge Apply/ Utilization/ Reuse) การใช้ความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะไม่ว่าองค์กรจะมีความรู้มากหรือน้อยเพียงใด หากไม่สามารถใช้ได้ก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น การใช้ความรู้และการนำความรู้กลับมาใช้ใหม่จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดการ เพื่อให้ความรู้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม

2.6 การจัดเก็บ/ รักษา/ ปรับปรุง/ ตรวจสอบความรู้ (Knowledge Storage/ Maintenance/ Update/ Verification) เป็นการจัดเก็บ ดูแลปรับปรุงและตรวจสอบความรู้ให้มีความถูกต้องและทันสมัย กระบวนการนี้มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องทั้งก่อนและระหว่างการจัดเก็บความรู้ด้วย เป้าหมายของการจัดเก็บความรู้นั้น ทำเพื่อให้สามารถนำความรู้มาแบ่งปันได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงความสามารถนำความรู้ให้แก่หน่วยงานภายนอกที่ต้องการ หรือการนำความรู้ที่จัดเก็บมาต่อยอดความรู้เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

3. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การ

จัดการความรู้เพื่อให้บุคคลสามารถแสวงหาและสร้างความรู้ จัดเก็บความรู้ เผยแพร่ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้โดยรวดเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างบนจะเห็นได้ว่าการจัดการความรู้เป็นการปฏิบัติงานของคนภายในองค์กร จัดกระบวนการที่องค์กรยกระดับความรู้ทั้งความรู้ที่ฝังลึกและความรู้ที่เปิดเผยนำมาปรับปรุงงานและพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสวงหาและการสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การเผยแพร่ความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ การแลกเปลี่ยนและการแบ่งปันความรู้เพื่อสร้างความรู้หรือนวัตกรรมจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร ซึ่งการจัดการความรู้ดำเนินการได้อย่างประสบความสำเร็จ องค์กรต้องพิจารณากระบวนการจัดการความรู้มาใช้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรและปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร และจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเทคโนโลยีสามารถนำมาประยุกต์ใช้สนับสนุนให้บุคลากร และองค์กร จัดการความรู้ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กระบวนการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยจะใช้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดความรู้ 2) การแสวงหาความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ 4) การสร้างความรู้ 5) การแบ่งปันความรู้ 6) การประยุกต์ใช้ความรู้

แนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

นาฏศิลป์เป็นหนึ่งในศิลปะการแสดง ซึ่งการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกและเรื่องราวต่าง ๆ สะท้อนวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต สังคม ความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น บ่งบอกถึงความเป็นอารยธรรมของชนเผ่าได้อย่างชัดเจน จึงมีนักวิชาการได้ศึกษานาฏศิลป์และได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้หลากหลาย อาทิ

สุมิตร เทพวงษ์ (2548 หน้า 2) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์โดยประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีตและมีแบบแผน ให้ความรู้ ความบันเทิง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความรุ่งเรืองของชาติได้เป็นอย่างดี เรณู โกศินานนท์ (2545 หน้า 1-2) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ มีความหมายถึง “การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น” แต่ความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปคือการร้องรำทำเพลง การให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วยความโน้มเอียงของอารมณ์และความรู้สึก เป็นศิลปะประเภทต้องอาศัยการบรรเลง ดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรือแนวความคิดต่าง ๆ ตามความมุ่งหมาย

ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2557 หน้า 7) ได้กล่าวถึง นาฏศิลป์ หมายถึง การร่ายรำและการเคลื่อนไหวไปมาอย่างมีจังหวะจะโคน ซึ่งมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีตเกิดเป็นการ

เคลื่อนไหวที่สวยงามน่าชม สื่อความหมายสู่ผู้ชมเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันอาจจะเป็นอารมณ์สะเทือนใจ เศร้าใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นต้น

ปรานี วงษ์เทศ (2525 หน้า 330) กล่าวถึงนาฏศิลป์พื้นบ้านว่า เป็นการฟ้อนรำแบบดั้งเดิมของมนุษย์ มีที่มาจากประเพณี วัฒนธรรม การฟ้อนรำของชาวบ้านตามชนบท ที่มีการร้องรำประกอบเพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่เรียบง่ายแต่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตนในด้านการเคลื่อนไหวและรู้จักกันเฉพาะท้องถิ่น

ปิ่นเกศ วัชรปาณ (2560 หน้า 6) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์พื้นเมืองว่า เป็นการฟ้อนรำ เต้นรำ ทำท่าอาศัยร่างกายในการแสดงออกให้เกิดความสวยงามในท่วงท่าในลักษณะที่แตกต่างกันตามถิ่นกำเนิด วัฒนธรรม ศาสนา และนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงพื้นเมืองอย่างขาดมิได้

ราศี บุรุษรัตนพันธุ์ (2554 หน้า 115) ได้กล่าวว่า ศิลปะการแสดง (Performing arts) หมายรวมถึง ดนตรี การแสดงละครและนาฏศิลปการเต้นรำ ร่ายรำ และการแสดงออกในพิธีกรรมและเพลงร้องพื้นบ้าน

จากการนำเสนอความหมายของนาฏศิลป์ตามแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่อาศัยการรำ ระบำ เต้น การบรรเลง การแต่งกาย ดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย มนุษย์สร้างสรรค์โดยประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีต เกิดเป็นการเคลื่อนไหวที่สวยงามและมีแบบแผน ให้ความรู้ ความบันเทิง เป็นพื้นฐานที่แสดงถึงอารยธรรมความรุ่งเรืองของชาติ โดยนาฏศิลป์พื้นบ้าน คือ ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่ชาวบ้านเป็นผู้สร้างสรรค์ ที่เกิดจากวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีตามแบบของท้องถิ่นของตน มีการฟ้อนรำ ระบำ เต้น การแต่งกาย การร้องและการบรรเลง เป็นต้น เป็นที่นิยมเล่นหรือแสดงกันในท้องถิ่น

นาฏศิลป์เป็นสิ่งที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งนาฏศิลป์เป็นมรดกอันล้ำค่าของมนุษย์ และการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมที่ดีของชาติ ในบางกรณีศิลปะการแสดง อาจจะผนวกรวมกับหรือเป็นส่วนหนึ่งของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้สาขาอื่น ๆ เช่น พิธีกรรม งานเทศกาล หรือมุขปาฐะในการสำรวจศิลปะการแสดงพบว่า เนื้อหาสาระของศิลปะการแสดงมีความหลากหลาย อาจเกี่ยวข้องกับศาสนา มีความเกี่ยวโยงกับการทำงาน ความบันเทิง การเมือง และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ศิลปะการแสดงยังสามารถใช้แสดงได้อย่างหลากหลายวาระโอกาสด้วย เช่น ศิลปะการแสดงในงานแต่งงาน งานศพ พิธีกรรม เทศกาล หรืองานสังคมอื่น ๆ (ราศี บุรุษรัตนพันธุ์, 2554, หน้า 115) ซึ่งมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ได้เข้ามาสู่แวดวงการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือ องค์การยูเนสโก

(UNESCO) ได้ออกอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention on the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage) ปี พ. ศ. 2546 ขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความร่วมมือจากนานาประเทศ ซึ่งความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้มีดังต่อไปนี้ (กลุ่มสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สถาบันวัฒนธรรมศึกษา และกรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2559, หน้า 44-45)

(1) เพื่อสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

(2) เพื่อประกันว่าจะให้ความเคารพมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(3) เพื่อเพิ่มความตระหนักในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ถึงความสำคัญของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และให้เกิดความชื่นชมร่วมกัน

(4) เพื่อให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างประเทศ

เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้

1. “มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” หมายถึง การปฏิบัติ การเป็นตัวแทน การแสดงออก ความรู้ ทักษะ ตลอดจน เครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์และพื้นที่ทางวัฒนธรรมอันเป็นผลจากสิ่งเหล่านั้น ซึ่งชุมชน กลุ่มชน และในบางกรณีปัจเจกบุคคลยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของตน

2. “มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ดังนิยามไว้ในวรรค 1 ข้างบนนั้นแสดงให้รู้ได้จากสิ่งต่อไปนี้

(1) ประเพณีและการแสดงออกของมุขปาฐะ รวมถึงภาษาในฐานะพาหะของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

(2) ศิลปะการแสดง

(3) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาลต่าง ๆ

(4) ความรู้และวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล

(5) ฝีมือช่างแนวประเพณีนิยม

3. “การสงวนรักษา” หมายถึง มาตรการเพื่อให้มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ดำรงอยู่รอดต่อไป ซึ่งรวมไปถึงการจำแนก การบันทึกหลักฐานการวิจัย อนุรักษ์ คุ้มครอง ส่งเสริม เชิดชู การถ่ายทอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ่านทางการศึกษาในระบบและนอกระบบ รวมทั้งการฟื้นฟูมรดกดังกล่าวในด้านต่าง ๆ

นาฏศิลป์ได้ผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความต้องการของชีวิตเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดนาฏศิลป์แบบดั้งเดิม (Lv Yisheng, 2011, P. 54) นาฏศิลป์ไม่เพียงแต่ช่วย

แสดงให้เห็นถึงความคิดและจิตสำนึกของคนในสังคม ยังมีส่วนช่วยเผยแพร่เอกลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของชนชาติหรือชุมชนด้วย ทุกคนสามารถรับรู้ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมโดยผ่านนาฏศิลป์ที่แสดงขึ้น ซึ่งนาฏศิลป์ถือว่าเป็นสิ่งที่เสริมสร้างความบันเทิงแก่ประชาชน และช่วยหล่อหลอมจริยธรรมให้กับคนทั่วไป (Wu Xiaobang, 1982, P. 7) สามารถกล่าวได้ว่า นาฏศิลป์ถือว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์และมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา

สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญของนาฏศิลป์นั้น สุมิตร เทพวงษ์ (2548 หน้า 8-10) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของนาฏศิลป์มักประกอบด้วยดนตรี บทเพลง การขับร้อง ลีลาท่าทาง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดงและฉาก รายละเอียดดังนี้

1. ดนตรี เป็นเสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง และเป็นเครื่องบรรเลง ซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศกและรื่นเริง เป็นต้น ในทางนาฏศิลป์ ดนตรีเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งซึ่งประกอบด้วยจังหวะ ทำนอง

1.1 จังหวะ หมายถึง ระยะที่กำหนดไว้เป็นตอนๆ เช่น เพลงจังหวะช้า และเร็ว ถ้าเป็นเพลงไทยโดยทั่วไป จะแบ่ง จังหวะสามัญออกเป็น ๓ แบบ คือ จังหวะช้า ปานกลางและเร็ว ซึ่งภาษาดนตรีไทยเรียกว่า “จังหวะสามชั้น สองชั้นและชั้นเดียว”

1.2 ทำนอง หมายถึง ระเบียบเสียงสูงต่ำซึ่งมีจังหวะสั้นยาว เช่น ทำนองเพลง

2. บทเพลง หมายถึง คำประพันธ์สำหรับขับร้อง เช่น บทเพลงในการแสดงนาฏศิลป์ไทย ชุดระบำดาวดึงส์ ระบำเทพบันเทิง ฯลฯ

3. การขับร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะ ในบทเพลงที่ได้ประพันธ์ขึ้นโดยเฉพาะการแสดงทางนาฏศิลป์ไทยที่เป็นเรื่องราวจำพวกละคร ใช้การขับร้องและทำนองแตกต่างกันออกไป ตามอารมณ์เพลงที่ปรากฏ

4. ลีลาท่าทาง เป็นการประดิษฐ์กิริยาท่าทางของมนุษย์ให้สวยงามเกินกว่าปกติในการแสดงออก เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงและผู้ชม

5. เครื่องแต่งกาย เป็นตัวกำหนดรูปแบบลักษณะของการแสดง ซึ่งประกอบไปด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับที่เหมาะสม

6. อุปกรณ์การแสดง เป็นสิ่งที่นำมาเพิ่ม หรือเสริมแต่ง เพื่อให้ตัวละครและการแสดงดูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. ฉาก เป็นส่วนสำคัญอีกประเภทหนึ่งของการแสดงนาฏศิลป์ โดยเฉพาะการแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว เพราะทำให้ดูสมจริง เช่น การจัดฉากบนท้องฟ้า ในโขนเรื่องรามเกียรติ์ตอนนารายณ์ปราบนนทุก เป็นต้น

เมื่อศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดการจำแนกประเภทของนาฏศิลป์แตกต่างกันมาก ซึ่งได้สรุปแนวคิดของนักวิชาการชาวจีนได้ดังนี้

ถ้าจัดจำแนกตามบทบาทของนาฏศิลป์ จะแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ นาฏศิลป์เกี่ยวกับวิถีชีวิตและนาฏศิลป์ที่มีลักษณะเป็นการแสดงแบบมาตรฐาน นาฏศิลป์เกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น นาฏศิลป์ในพิธีกรรมทางศาสนา นาฏศิลป์เกี่ยวกับการทำนา ซึ่งคนทั่วไปสามารถเข้ามาแสดงได้ ส่วนนาฏศิลป์ที่มีลักษณะเป็นการแสดงแบบมาตรฐานมักแสดงโดยศิลปิน หรือผู้แสดงที่เป็นมืออาชีพ (Long Yinpei, 2002, P. 66; Wang Yiping, 2006, p. 33; Yuan Zhengyi, 2012, p. 42; Tian Peipei, 2015, P. 6)

ถ้าจำแนกตามลักษณะรูปแบบของนาฏศิลป์ จะแบ่งแยกได้ 3 ประเภท คือ นาฏศิลป์สมัยโบราณ นาฏศิลป์พื้นบ้านและนาฏศิลป์ยุคปัจจุบัน (Wang Yiping, 2006, p. 34) ถ้าจำแนกตามจำนวนของผู้แสดง จะจัดแบ่งประเภทได้ 3 ประเภท คือ รำเดี่ยว รำคู่ และรำหมู่ ถ้าจำแนกประเภทโดยพิจารณาเกี่ยวกับการแสดงออก จะจัดจำแนกได้ 3 ประเภท คือ รำแสดงอารมณ์ รำที่เล่นเป็นเรื่องราวและรำละคร (Wang Yiping, 2006, p.33) นักวิชาการชาวไทยจำแนกประเภทของนาฏศิลป์นั้น ได้ตามลักษณะที่แตกต่างกันไป ตามสภาพภูมิประเทศ สังคม วัฒนธรรม แต่ละท้องถิ่น ดังที่ สุมิตร เทพวงษ์ (2548 หน้า 16-18) กล่าวว่า นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะที่รวมเอาหลายสิ่งเข้าด้วยกัน ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การแสดงโขน เป็นศิลปะของการรำ การเต้น แสดงเป็นเรื่องราว โดยมีศิลปะหลายรูปแบบผสมผสานกัน ลักษณะการแสดงโขนมีหลายชนิด ได้แก่ โขนกลางแปลง โขนนั่งราว โขนโรงในโขนหน้าจอ และโขนฉาก

2. การแสดงละคร ละครเป็นการแสดงเป็นเรื่องราว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ละครแบบโบราณ และละครที่มีพัฒนาการขึ้นใหม่ ซึ่งละครแต่ละชนิดจะมีรูปแบบเฉพาะตัว และสืบทอดรูปแบบการแสดงมาจนถึงปัจจุบัน

3. การแสดงรำและระบำ รำและระบำเป็นการแสดงชุดเบ็ดเตล็ด มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การรำหน้าพาทย์ การรำบท การรำเดี่ยว การรำหมู่ ระบำมาตรฐาน ระบำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่

4. การละเล่นพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมืองเป็นการละเล่นในท้องถิ่นสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน แบ่งออกเป็น ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน แต่ละภาคจะมีลักษณะเฉพาะในการแสดง

ปิ่นเกศ วัชรปาณ (2560 หน้า 9-10) ได้แบ่งประเภทของนาฏศิลป์พื้นเมืองตามจุดมุ่งหมายและบริบทของการฟ้อนรำ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. นาฏศิลป์พื้นเมืองในพิธีกรรม ความเชื่อ

พิธีกรรม ความเชื่อ นับเป็นจุดเริ่มแรกขอการเกิดนาฏศิลป์พื้นเมือง ที่จัดได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของนาฏศิลป์ดั้งเดิมของชนเผ่าต่าง ๆ เกิดจากการนับถือธรรมชาติ ผีสาง เทวดา ที่มนุษย์ คิดว่ามีอำนาจบันดาลสิ่งที่ต้องการในชีวิตให้ได้ และเกิดการบนบานศาลกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยการเซ่นไหว้ข้าวปลาอาหารที่ตนถือว่าดีที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการให้สัมฤทธิ์ผล นาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรม ความเชื่อ ที่อยู่ในประเพณีท้องถิ่นอย่างแยกกันไม่ได้ เช่น พิธีขอฝน พิธีกรรมรักษาผู้ป่วย

2. นาฏศิลป์พื้นเมืองในวิถีชีวิต การทำมาหากิน

วิถีชีวิตของคนในชนบท มีการทำมาหากินแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิอากาศภูมิประเทศ เริ่มจากการร้องรำทำเพลงในระหว่างการทำงานและพัฒนามาเป็นการแสดงในท้องถิ่น ซึ่งการทำมาหากินของชาวไทยในท้องถิ่น มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ปลูกข้าว ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงไหม ทอเสื่อ ทอผ้า จักสาน ล้วนแล้วแต่มีขั้นตอนการทำ การผลิตที่จัดว่าเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในท้องถิ่น

3. นาฏศิลป์พื้นเมืองในการแสดงที่เป็นเรื่องเป็นราว

การแสดงพื้นเมืองและนาฏศิลป์พื้นเมือง จัดว่าเป็นสิ่งที่แยกจากกันโดยเด็ดขาดไม่ได้ คำว่าการแสดงพื้นเมือง เป็นการแสดงที่เป็นเรื่องเป็นราว มีการนำเอานิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้านมาจัดแสดงในรูปแบบของการแสดงท้องถิ่น เช่น หมอลำ ลิเก ฯลฯ ทั้งนี้มีรูปแบบการแสดงแตกต่างกันไปตามภาษาวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

4. นาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ในการศึกษาค้นคว้า

องค์การนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างมากมายทั้งที่เป็นองค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานการศึกษา การศึกษาด้านนาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นนี้เอง ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาเพื่อค้นคว้า และสร้างสรรค์ผลงานการแสดง การประดิษฐ์ระบำ รำ ฟ้อน อย่างอิสระ และพบว่าการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านี้มีผลทำให้เกิดการนำเอานาฏศิลป์พื้นเมืองตามท้องถิ่น ชาติพันธุ์ นำมาเป็นกระบวนการสร้างสรรค์วิจัย ให้เกิดนาฏศิลป์ชุดใหม่ ๆ ขึ้นอย่างมากมาย โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการฟื้นฟูและพัฒนา

จากแนวคิดเกี่ยวกับนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า นาฏศิลป์เป็นเครื่องมือบันเทิงใจสำหรับมนุษย์ ซึ่งการแสดงออกถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของสังคม โดยนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นศิลปะที่เกิดขึ้นตามท้องถิ่นต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสื่อกลางในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ และความสนุกสนานรื่นเริง นาฏศิลป์เสมือนสัญลักษณ์แหล่งรวมศิลปะในแต่ละท้องถิ่นและการแสดงหลาย

รูปแบบเข้าด้วยกัน ซึ่งการแสดงจะออกมาในรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพทางสังคม ภูมิศาสตร์ อาชีพ วิถีชีวิต การกินอยู่ และความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ตลอดจนอุปนิสัยของประชาชนในท้องถิ่น จึงจะทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านมีลีลาท่าทางที่แตกต่างกันออกไปและมีความเป็นเอกลักษณ์ นาฏศิลป์สามารถแบ่งออกตามลักษณะของรูปแบบการแสดง นาฏศิลป์เป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้เกิดการสืบสานการฟ้อนรำแบบท้องถิ่นให้ยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษานาฏศิลป์ ทำความเข้าใจเรื่องความหมาย ความสำคัญ รูปแบบ องค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับวัฒนธรรมศึกษา

วัฒนธรรม คือวิธีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่สมาชิกนับแต่ชั้นบรรพบุรุษเป็นต้นมาร่วมกันสร้างสมอย่างต่อเนื่องจนเห็นเป็นลักษณะเด่นเฉพาะในสังคมมนุษย์นั้น ๆ วัฒนธรรมเป็นสิ่งแสดงอัจฉริยะและคุณค่าของมนุษยชาติ (สุพิศวง ธรรมพันทา, 2532 , หน้า 6) เนื่องจากวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคม จึงทำให้นักวิชาการสนใจศึกษาวัฒนธรรมและเสนอแนวความคิดที่เกี่ยวข้องขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับความสำคัญของวัฒนธรรมนั้น ณรงค์ เส็งประชา (2531) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และช่วยให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าชาตินั้นมีรูปแบบของการดำเนินชีวิตที่ดีมีทัศนคติในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมยึดมั่นในหลักขยันประหยัด วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งชาติที่มีวัฒนธรรมสูงย่อมได้รับการยกย่องและเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ อนึ่ง วัฒนธรรมยังเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาติหรือสังคมที่มีเอกภาพทางวัฒนธรรม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับวัฒนธรรมมาปรับใช้เนื่องจากนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมชาวจิงจู๋ในจีน และผูกพันกับวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแนวคิดที่สำคัญมีดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรม

การสืบทอดวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม และมีประโยชน์ต่อการปกป้องการสูญสิ้นวัฒนธรรมไปในที่สุด ซึ่งคำว่า การสืบทอดวัฒนธรรม นั้นมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญ ดังนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2537 หน้า 29-30) กล่าวไว้ว่า การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง การสืบทอดต่อองค์ความรู้-ความรู้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมไปข้างหน้าจากปัจจุบันสู่อนาคต

แต่การสืบทอดนั้นเราไม่ได้สืบทอดกันลอย ๆ หากเป็นการสืบทอดด้วยปัญญาอย่างมีวิธีการ ถ้าสืบทอดโดยไม่มีวิธีการ ก็เป็นการปล่อยไหลไปเรื่อย ๆ

วัชราภรณ์ ดิษฐ์ป้าน (2556 หน้า 227) กล่าวว่า การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง การดำรงรักษาและสืบต่อความเชื่อและวิถีปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระทำกันมาตั้งแต่ดั้งเดิมในวัฒนธรรมของตน

Zhao Shilin (2002 p. 17) กล่าวว่า 文化传承是指文化在民族共同体内的社会成员中作接力棒似的纵向交接的过程 ซึ่งแปลว่า การสืบทอดวัฒนธรรมคือกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมในแนวตั้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มชนเดียวกัน ซึ่งการถ่ายทอดแบบนี้คล้ายกับการรับส่งไม้คทาในการวิ่งผลัด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่จับต้องได้และวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จากบรรพบุรุษที่สืบต่อให้คนรุ่นหลังเพื่อร่วมกันอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

สำหรับรูปแบบและวิธีการสืบทอดวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยสรุปแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทย (2533 หน้า 4-5) ได้ดังนี้

1.การสืบทอดโดยวิธีการให้การศึกษา

การศึกษาในทุกระดับทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างมากที่จะช่วยในการสืบทอดวัฒนธรรมอนุชนรุ่นหลัง ซึ่งประกอบด้วยสถาบันต่าง ๆ ดังนี้

1.1 สถาบันครอบครัว ครอบครัวนับเป็นสถาบันแรกที่คอยถ่ายทอดปลูกฝังอบรมให้ลูกหลานเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรม โดยเริ่มจากวัฒนธรรมทางด้านภาษา ซึ่งเป็นภาษาถิ่นดั้งเดิมของบรรพบุรุษที่ลูกหลานมักเจริญรอยตาม

1.2 สถาบันการศึกษา สถาบันตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาควรมีบทบาทสำคัญต่อจากสถาบันครอบครัวในการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม โดยปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สอดแทรกวัฒนธรรมเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นโดยขอความร่วมมือจากวิทยากรท้องถิ่นมาร่วมสืบสานวัฒนธรรมเพื่อให้ลูกหลานเกิดความซาบซึ้งภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

2. การสืบทอดโดยวิธีการอนุรักษ์

วัฒนธรรมไหนที่มีคุณค่า มีประโยชน์และนับวันจะลืมเลือนหายไป เราในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการเก็บรักษามรดกของท้องถิ่นไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสชื่นชม หรือภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ก่อนที่จะถูกวัฒนธรรมต่างชาติและ

เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาดูดเลือน จนไม่เหลือร่องรอยของมรดกอันล้ำค่านี้ไว้

3. การสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริมและเผยแพร่

องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้เยาวชนเห็นความสำคัญของวัฒนธรรม พร้อมที่จะจรรโลงไว้และสืบทอดต่อไป อนึ่ง การส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมีประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับท้องถิ่น

สามารถ จันทร์สูรย์ (2536 หน้า 150-152) ได้แบ่งวิธีการถ่ายทอดออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก

เด็กโดยทั่วไปมีความสนใจในช่วงเวลาสั้นในสิ่งที่ใกล้ตัว กิจกรรมการถ่ายทอดจึงต้องมีความง่าย ไม่ซับซ้อน สนุกสนาน และดึงดูดใจ เช่น การละเล่น การเล่านิทาน การลองทำตามตัวอย่าง การเล่นปริศนาคำทาย วิธีการเหล่านี้เป็นการสร้างเสริมนิสัยและบุคลิกภาพที่สังคมปรารถนา ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งเน้นจริยธรรมที่เป็นสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

2. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มาพอสมควรแล้ว และเป็นวัยทำงาน วิธีการถ่ายทอดจึงทำได้หลายรูปแบบ เช่น วิธีบอกเล่าโดยตรง หรือบอกเล่าผ่านพิธีสู่ขวัญ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ

ไพพรรณ เกียรติโชคชัย (2541 หน้า 143-144) ได้แบ่งรูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 3 แบบ ดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดแบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ การบอกเล่าให้ฟังต่อ ๆ กันมา ลักษณะของการบอกเล่าสามารถแบ่งออกได้ถึง 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การบอกเล่าโดยตรง เช่น การอบรมสั่งสอนกิริยามารยาท การสั่งสอนในวิชาชีพ และการสอนหนังสือ เป็นต้น

1.2 การบอกเล่าโดยผ่านพิธีกรรม เช่น พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นและพิธีบายศรีสู่ขวัญ ในพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะมีคำสอนแทรกอยู่ ซึ่งเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงประสบการณ์

1.3 การบันเทิง ได้แก่ ลิเก ลำตัด โนรา หนังตะลุงและหมอลำ เป็นต้น เนื้อร้องของคำร้องต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น คติธรรมคำสอนของศาสนา การเมือง การปกครอง การประกอบอาชีพ การรักษาโรคพื้นบ้าน ตลอดจนการปฏิบัติตนตามจารีตประเพณีต่าง ๆ

2. การถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร ในอดีตจะใช้วิธีจาร หรือเขียนใส่ในใบลาน หรือ

สมุดข่อยที่ชาวภาคใต้เรียกว่า บุดดำ บุดขาวบางแห่งใช้วิธีจารึกในแผ่นหินอย่างศิลาจารึก หรือแผ่นศิลาตำราแผนโบราณที่วัดโพธิ์ เป็นต้น

3. การถ่ายทอดแบบผ่านสื่อมวลชน เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านด้วยเทคโนโลยีใหม่ ซึ่งจะออกมาในรูปแบบของสิ่งที่ตีพิมพ์ทุกประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อโทรคมนาคมต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วีดีทัศน์ เป็นต้น

Ruan Jinchun และ Yang xiaoyan (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง The cuiltural heritage mode of ethnic minorities in Yunnan Province and its dilemma in the process of modernization และพบว่า ลักษณะการสืบทอดวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานของจีนมี 3 ประการ ได้แก่

1.การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) เป็นรูปแบบที่สำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน

2. ปราชญ์ท้องถิ่นเป็นผู้สืบทอดและถ่ายทอดวัฒนธรรมของตน เนื่องจากปราชญ์ท้องถิ่นบางส่วนเป็นเจ้าของวัฒนธรรม

3. เทศกาล ประเพณี เครื่องแต่งกาย และบ้านเรือนไม่เพียงแต่เป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรม ยังเป็นสื่อสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปเบื้องต้นได้ว่า รูปแบบและวิธีการสืบทอดวัฒนธรรมที่สำคัญมี 2 รูปแบบ ซึ่งแบบแรกคือการสืบทอดวัฒนธรรมระหว่างผู้รู้กับผู้สนใจ หรือชาวบ้าน และแบบที่ 2 คือ ผู้สนใจ และผู้อยากรู้ได้รับรู้วัฒนธรรมจากการได้รู้ การได้เห็นและการคิดค้นในตลอดช่วงชีวิต เช่น การปลูกข้าว การทอผ้าและการเข้าร่วมกิจกรรมในศาลเจ้า วัดและศาสนสถานอื่น ๆ ลักษณะการสืบทอดมีทั้งการสืบทอดทางตรงและการสืบทอดทางอ้อม ส่วนแหล่งเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมอย่างน้อยมี 3 ประเภท ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น และแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ อนึ่ง การสืบทอดวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพควรนำสื่อที่เหมาะสมมาปรับใช้ ซึ่งสื่อที่มีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมอย่างน้อยมี 3 ประเภทเช่นกัน คือ สื่อที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร สื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์และสังคมพัฒนาขึ้นโดยลำดับอย่างไม่มีที่สิ้นสุด แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ในการปรับปรน รับเอาหรือสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เหมาะสมขึ้นมาใช้ ถ้าวัฒนธรรมมีคุณค่าเหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชย์แก่การดำรงชีวิตในสังคม (วราลักษณ์ ดุรงค์กาญจน์, 2553, หน้า 14) ซึ่งการปรับปรนวัฒนธรรมมีผลกระทบกับชีวิตของมนุษย์ และมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนให้เดิกความเข้มแข็ง

สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จึงมีนักวิชวการได้ให้ความหมายของการปรับปรนและการปรับปรนวัฒนธรรม ดังนี้

วราลักษณ์ ดุรงค์กาญจน์ (2553 หน้า 9) กล่าวว่า การปรับปรน หมายถึง การรับเอาวิถีชีวิต ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ให้เกิดประโยชท์ในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม โดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ของชาติ

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2532) ได้กล่าวถึงการปรับปรนทางวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกตกทอดของกลุ่มชนมาโดยตลอดไม่ว่ายุคใดสมัยใด การต่อสู้เพื่อปรับปรนวัฒนธรรมให้เข้ากับปัญหาความจำเป็นใหม่ ๆ ทางเศรษฐกิจ และสังคม ทุกคนในสังคมเป็นเจ้าของวัฒนธรรม การปรับปรนทางวัฒนธรรมเป็นการปรับและการผ่อนปรนสิ่งที่ถือปฏิบัติให้ดีขึ้นและค่อย ๆ ลอดความเคร่งครัดลงมา โดยการปรับปรนเปลี่ยนแปลงทางด้านประเพณีพิธีกรรม และความเชื่อโดยการผ่อนผันกฎเกณฑ์ จารีตบางประการที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้กับสภาพปัจจุบันลงและในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ก็มีการประยุกต์ใช้วัสดุสิ่งของอุปโภคบริโภคที่สามารถหาได้ในปัจจุบันเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกสบาย

พิมุข ชาญธนะวัฒน์ (2546) กล่าวถึงการปรับปรนเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมว่า สภาพของสังคมและวัฒนธรรมทุกแห่งย่อมจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวที่เป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในได้แก่ การเพิ่มจำนวน ประชากร ลักษณะทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดกันกับคนไทย และสภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชน และปัจจัยภายนอกได้แก่ การพัฒนาของรัฐ การพัฒนาบุคคลและองค์กร อิสระและการอพยพของประชากรต่างถิ่น โดยกระบวนการปรับปรนเปลี่ยนแปลงเกิดจากการขัดเกลาทางสังคม การลอกเลียนแบบ การมีค่านิยมแบบใหม่ การยอมรับลักษณะความเป็นสากล และการหยิบยืมทางวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันของตน ซึ่งการปรับปรนเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสมาชิกในชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังส่วนอื่น ๆ ของสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความสมดุลซึ่งกันและกัน จึงได้มีการรักษารูปแบบดั้งเดิมที่เห็นว่าดีและยังมีประโยชน์เอาไว้ ขณะเดียวกันก็มีการรับเอาวัฒนธรรม ๆ จากสังคมภายนอกที่คิดว่าดีเข้ามาผสมผสานเพิ่มเติมด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การปรับปรนวัฒนธรรม หมายถึง การปรับและการผ่อนปรนสิ่งที่ถือปฏิบัติให้ดีขึ้นเพื่อปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงชุมชน และให้เข้ากับปัญหาความจำเป็นใหม่ ๆ

สำหรับปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนั้น สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 หน้า 28-29) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

สังคมและวัฒนธรรมอ แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยภายใน (Internal or Sociogenic Factor)

ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมภายในสังคม ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 ปัจจัยที่แสดงอย่างเปิดเผยหรือตั้งใจกระทำการเปลี่ยนแปลง (Manifest or Intended) ได้แก่ กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ (Invention) การวางแผนทางสังคม การกระทำของปัจเจกบุคคลในทางสังคม เช่น ผู้นำ เป็นต้น

1.2 ปัจจัยที่ไม่ได้แสดงออกอย่างเปิดเผยหรือตั้งใจ ได้แก่ ความตรึงเครียดภายในระบบสังคมและการขาดแคลนทรัพยากร ทำให้มีผลกระทบต่อการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นต้น

2. ปัจจัยภายนอก (External Factor)

ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายนอกสังคม ที่เห็นได้ชัดเจนคือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ความแตกต่างขององค์ประกอบของประชากร เช่น อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น

2.2 การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติที่เปลี่ยนไป เช่น ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น

2.3 กลุ่มระบบจากภายนอก ได้แก่ การล่าอาณานิคมและการโจมตีจากชาติอื่น

2.4 การยืมวัฒนธรรม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมกับชนชาติอื่น หรือ การยอมรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

อร กุ้งแก้ว (2522 หน้า 3) กล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมเดิม อันเป็นผลทำให้การปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ หรือเป็นเรื่องของการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ไปปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

1.ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มีความสามารถในการวางแผนคาดคะเน มีความสามารถในการเลือกสื่อกลางในการติดต่อ

2.สิ่งปฏิบัติใหม่ ๆ หรือความคิด (Innovation) ที่นำไปเผยแพร่เพื่อให้เกิดการยอมรับสิ่งใหม่ หมายความว่า สิ่งนั้นต้องนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ประหยัดและเหมาะสมกับสิ่งที่มีอยู่แล้วในสังคม

3.ผู้รับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐาน โดยทั่วไปความสามารถในการรับข่าวสาร ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อสิ่งใหม่ ๆ ต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลงและต่อตนเอง

4.สภาพสังคมและวัฒนธรรม สภาพสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ สภาพสังคมและวัฒนธรรมเดิมเอื้ออำนวยต่อการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ได้เพียงใด อย่างไร เช่น ระบบการถือครอง

ที่ดิน องค์การทางสังคม ตลอดจนความชื่อบางประการของคนในสังคม

5.สมรรถภาพในการดำเนินงานของสถาบันที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้กลุ่มคนนั้น ๆ เห็นผลประโยชน์หรือเสียสละผลประโยชน์ในการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ ได้แค่ไหน เช่น สถาบันสินเชื่อ สถาบันวิจัยและส่งเสริมการเกษตร การตลาด สื่อมวลชนและโครงสร้างทางสังคม เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญต่อลักษณะของวัฒนธรรมของมนุษย์ การปรับตัวทางวัฒนธรรมเข้ากับวัฒนธรรมใหม่จะก่อให้เกิดประโยชย์แก่การดำรงชีวิตในสังคม กลไกที่เกี่ยวข้องกับการการปรับปรนเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมก็คือหน่วยที่เกิดการเปลี่ยนแปลง อันได้แก่ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งไหม่ ๆ หรือนวัตกรรม การแพร่กระจาย การสูญหายของวัฒนธรรมและการผสมผสานทางวัฒนธรรม ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้คือ (นิยพรรณ (ผลวัฒนะ) วรรณศิริ, 2540, หน้า 283-286)

1. การประดิษฐ์คิดค้น (Invention and Discovery)

การประดิษฐ์คิดค้น หมายถึง การคิดค้นและสร้างสิ่งใหม่ โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจจะเป็นแนวติด วิธีการ และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใหม่ ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาต่อมาสิ่งเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมและในที่สุดก็กลายเป็นแบบแผนและสิ่งของประจำสังคมไป การประดิษฐ์แบ่งได้ 2 ขั้นตนคือ การประดิษฐ์ขั้นปฐมภูมิ และการประดิษฐ์ขั้นทุติยภูมิ

2. การแพร่กระจาย (Diffusion and Borrowing)

การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมเกิดจากการที่คนต่างวัฒนธรรมและผู้คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ได้มีโอกาศมาพบปะและติดต่อกันในช่วงเวลาหนึ่งอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอแล้ว จึงแลกเปลี่ยนและหยิบยืนส่วนวัฒนธรรมของกันและกัน

3. การละทิ้งวัฒนธรรมเดิม (Cultural Loss)

การละทิ้งวัฒนธรรมเดิมอาจแเป็นการละทิ้งวัฒนธรรมเดิมโดยมีวัฒนธรรมใหม่มาแทนเพราะวัฒนธรรมใหม่ดีกว่าหรือไม่มีวัฒนธรรมใหม่มาแทนก็ได้ เพราะวัฒนธรรมเก่าไม่มีประโยชน์อีกต่อไป

การยอมรับสิ่งใหม่และวัฒนธรรมใหม่มีความสำคัญต่อการปรับปรนและเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ปรากฏการณ์มักจะเกิดขึ้นในขบวนการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ (Acculturation) มีดังต่อไปนี้ (นิยพรรณ (ผลวัฒนะ) วรรณศิริ, 2540, หน้า 287)

1. การทดแทน (Substitution) ซึ่งเมื่อวัฒนธรรมถูกแทนที่แล้วต้องไม่ทำให้โครงสร้างเดิมเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนแปลงน้อยมาก หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไม่รู้ตัวในระยะเวลาที่ยาวนานมาก ทำให้ไม่กระทบกระเทือนต่อวิถีชีวิตเดิมของผู้รับวัฒนธรรมใหม่มากนัก

2. สังเคราะห์นิยม (Syncretism) คือการหลอมระบบความเชื่อและพฤติกรรมที่แตกต่างกันตั้งแต่สองระบบขึ้นไปเข้าเป็นระบบเดียวกันอย่างกลมกลืน

3. การเพิ่มขึ้น (Addition) คือการเพิ่มสิ่งของหรือแนวคิดใหม่ ๆ เข้ามาในสังคม ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงทาง โครงสร้างเดิมก็ได้

4. วัฒนธรรมเสื่อมถอย (Deculturation) คือการสูญหายบางส่วนของวัฒนธรรมเดิมไปเนื่องมาจากคุณค่าและคุณภาพไม่สอดคลองกับผู้ปฏิบัติอีกต่อไป

5. การริเริ่ม (Origination) การหาแนวทางใหม่ที่สอดคลองกับสภาวะที่เอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่แนวทางใหม่ ๆ ได้ การริเริ่มที่สร้างสรรค์นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเสมอ

6. การต่อต้าน (Rejection) การต่อต้านเกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ซึ่งทำให้บุคคลปรับตัวไม่ทันและขาดผลประโยชน์ โอกาส และ ศักดิ์ศรีที่ตนเคยมีมาแต่เดิม คนจึงไม่ยอมรับและก่อให้เกิดการเพิกเฉยและต่อต้านต่อสิ่งใหม่ ๆ ก่อให้เกิดการกดดันและอาจถึงการจลาจลได้

7. การสูญเสีย (Deprivation) ได้แก่ การสูญเสียในสิ่งที่เคยได้เคยมีเคยเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางคน บางกลุ่ม ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในสังคมและเป็นผู้ได้เปรียบมากในวัฒนธรรมเก่า กลุ่มนี้จะต่อต้านการรับวัฒนธรรมใหม่หากวัฒนธรรมใหม่ทำให้ต้องสูญเสียผลประโยชน์

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การปรันปรนทางวัฒนธรรมจะทำให้เกิดประโยชย์แก่การดำรงชีวิตในสังคม ในลักษณะของการยอมรับสิ่งใหม่และวัฒนธรรมใหม่เข้ามาใช้ร่วมกับสิ่งที่มีอยู่ดั้งเดิม ทั้งนี้สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งไหม่ ๆ หรือนวัตกรรม การแพร่กระจาย การสูญหายของวัฒนธรรมและการผสมผสานทางวัฒนธรรม โดยมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เข้มแข็ง และสิ่งปฏิบัติใหม่ ๆ นำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการปรับปรนและเปลี่ยนแปลงนั้น แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยภายใน ซึ่งปัจจัยที่แสดงอย่างเปิดเผยหรือดั้งใจกระทำการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่ไม่ได้แสดงออกอย่างเปิดเผยหรือดั้งใจและปัจจัยภายนอก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงลักษณะประชาก การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ กลุ่มระบบจากภายนอกและการยืมวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะนำแนวคิดนี้ธิบายถึงการปรับตัวของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและอธิบายปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม

การประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรม เมื่อผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวข้อง ก็พบว่า ในหมวดที่ 3 ของกฎบัตรประเทศไทยว่าด้วย

การบริหารจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมของไทย (Thailand Charter on Cultural Heritage Sites Management) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณค่าและการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. มรดกวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ดังนั้น การประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมจึงเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการอนุรักษ์ เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ และนำมาใช้พิจารณาเลือกใช้วิธีการในการอนุรักษ์และบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม

2. ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมต้องพิจารณาว่ามรดกวัฒนธรรมนั้นมีคุณค่าโดดเด่นในด้านใดบ้าง เช่น ด้านสุนทรียภาพ ด้านโบราณคดี ด้านประวัติศาสตร์ ด้านวิชาการ หรือด้านสังคม เพื่อวางแผนรักษาคุณค่าความสำคัญที่เด่นที่สุดเอาไว้โดยยังคงคุณค่าความสำคัญในด้านที่รองลงมาด้วยตามความเหมาะสม

3.มรดกวัฒนธรรมที่เป็นโบราณสถานวัตถุ และศิลปวัตถุที่มีคุณค่า หรือที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

4.มรดกวัฒนธรรมที่ได้รับการประเมินคุณค่าแล้วว่า มีความสำคัญระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น ควรได้รับการขึ้นทะเบียน หรือขึ้นบัญชีเพื่อให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างเต็มที่ (สมาคมอิโคโมสไทย, 2554, หน้า 4)

กฎบัตรเป็นข้อตกลงร่วมกันของกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้พื้นที่ศึกษาของงานวิจัยนี้อยู่ในประเทศจีนและประเทศเวียดนาม แต่หมวดที่ 3 ของกฎบัตรประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะข้อแรกและข้อย่อยที่ 2 ในหมวดที่ 3 ของกฎบัตรดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยต้องคัดกรอง จำแนกและประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นของนาฏศิลป์นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านนาฏศิลป์ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของประเทศจีน

จากการสืบค้นงานวิจัยต่าง ๆ พบว่ามีผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมได้เสนอหลักการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและหลักการของผู้เชี่ยวชาญบางส่วนได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แนวคิดและหลักการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญบางส่วน

ปี ค.ศ.	นักวิชาการ	คุณค่ามรดกวัฒนธรรมในหลักการประเมิน
1984	William D. Lipe	1. คุณค่าเชิงสัญลักษณ์ (Associative/ Symbolic Value) 2. คุณค่าเชิงวิชาการ (Information Value) 3. คุณค่าเชิงสุนทรียะ (Aesthetic Value) 4. คุณค่าเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value)
1996	Martin Carver	1. คุณค่าเชิงการตลาด (Market Value) 2. คุณค่าสำหรับชุมชน (Community Value) 3. คุณค่าสำหรับความเป็นมนุษย์ (Human Value)
1998	Bernard Melchior Feilden & Jukka Jokilehto	1. คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Values) ซึ่งประกอบด้วยคุณค่าเชิงอัตลักษณ์ (Identity Value) คุณค่าเชิงศิลปะ หรือเทคนิค (Relative Artistic or Technical Value) และคุณค่าเชิงจำนวนหายาก (Rarity Value) 2. คุณค่าเชิงเศรษฐกิจและสังคมร่วมสมัย (Contemporary Socio-economic Values) ซึ่งประกอบด้วยคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value) คุณค่าเชิงหน้าที่ใช้สอย (Functional Value) คุณค่าเชิงการศึกษา (Educatinal Value) คุณค่าเชิงสังคม (Social value) และคุณค่าเชิการเมือง (Political value)
2012	มนัส แก้วบูชา	1. คุณค่าด้านสำนักศิลปะ (Academic Value) 2. คุณค่าด้านสังคม (Social Value) 3. คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ (Historic Value) 4. คุณค่าด้านการเชื่อมโยง (Association Value) 5. คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม (Aesthtic Value) 6. คุณค่าด้านวิทยวิชาการ (Scientific Value)

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ทราบว่า แนวคิดและหลักการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมของนักวิชาการในประเทศตะวันตกล้วนมีคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ถ้าให้ความสำคัญกับคุณค่าเชิงเศรษฐกิจมากเกินไป ก็อาจจะทำให้ผู้คนมองข้ามคุณค่าด้านอื่น ๆ ของมรดกวัฒนธรรม และมีผลกระทบทางลบต่อการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยกับแนวคิดของ ดร.มนัส แก้วบูชา ซึ่งให้คุณค่าเชิงพื้นฐานของมรดกวัฒนธรรมว่าควรประกอบด้วย

คุณค่าด้านสำนักศิลปะ คุณค่าด้านสังคม คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ คุณค่าด้านการเชื่อมโยง คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงามและคุณค่าด้านวิทยวิชาการ จากคุณค่าพื้นฐานเหล่านี้คือคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ ส่วนรายละเอียดของแนวคิดและหลักการประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรม (Cultural Significances Values) ของ ดร.มนัส แก้วบูชา (2555) ดังนี้

ตารางที่ 6 หลักการประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของ ดร.มนัสแก้วบูชา

1. การธำรงคุณค่าด้านสำนักศิลปะ Academic Value ที่เป็นต้นแบบทางวิชาการ หรือเป็นศิลปะ พื้นถิ่น Vernacular Value ที่ไม่มีแบบแผนชัดเจน แต่ทั้งนี้ต่างก็เป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงที่มีคุณภาพ เก่าแก่ หายาก เป็นสถานที่สำคัญของเมือง ของท้องถิ่น ที่เผยแพร่ชื่อเสียงของถิ่น เป็นตัวแทนของเมือง ของประเทศ
2. การธำรงคุณค่าด้านสังคม Social Value ครอบคลุมด้านจิตวิญญาณ การปกป้องคุ้มครองดูแล แสดงถึงสัญลักษณ์ อัตลักษณ์ประจำถิ่น มีจริยธรรม เผ่าพันธุ์ วิถีวัฒนธรรม ความรู้สึกรัก หวงแหน สำนึกในคุณค่าที่มีในรูปแบบ ประเพณีของตนและเชื่อมโยงกับกิจกรรมของสังคม
3. การธำรงคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ Historic Value ถิ่นที่อยู่มีประวัติพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องคู่กับสำนักศิลปะ ไม่ได้รับอิทธิพลแต่ละห้วงเวลาได้รักษาขนบ รูปแบบ แบบแผน กิจกรรม พิธีกรรม เทศกาลประเพณีทั้งสองสำนัก ของชุมชน ของเมือง
4. การธำรงคุณค่าด้านการเชื่อมโยง Association Value แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความงาม ความดีงาม การประสานกลมกลืน การธำรงคุณค่าทั้งของศิลปะ คน ชุมชน วิถีชีวิต มีสถานะเป็นความทรงจำของสังคมหนึ่ง ๆ
5. การธำรงคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม Aesthetic Value ศิลปะนี้เป็นของดั้งเดิมมีเอกลักษณ์ รูปลักษณ์ ที่รับรู้กัน มีแบบแผน โครงสร้าง สัดส่วน สีสัน วัสดุ การผูกลวดลาย ทำนอง ท่วงท่า จังหวะจะโคน ฝีมือผู้สร้างมีอัตลักษณ์เฉพาะและรู้สึกได้ สื่อได้ถึงความงาม ความหมาย บังเกิดอารมณ์คล้อยตาม ประทับใจในสภาวะความงามที่บ่งบอกภาพลักษณ์พื้นที่ผู้คนในนั้น
6. การธำรงคุณค่าด้านวิทยวิชาการ Scientific Value มีองค์ความรู้และบริบทที่เป็นระบบเฉพาะของแต่ละศาสตร์(Specific Value) มีขนบ จารีต ธรรมเนียม ประเพณี หลักการ หลักเกณฑ์ทฤษฎีและปฏิบัติ มีข้อมูลที่บ่งบอกว่าสืบเนื่องของแท้ดั้งเดิม มีคุณภาพสูงค่าของวิทยาการอันยั่งยืน คือ มีคำศัพท์เฉพาะศาสตร์ Terminology มีโครงสร้างเนื้อหาตามลำดับเฉพาะศาสตร์ Assess (Body) of knowledge มีวิธีศึกษาค้นคว้าวิจัยเฉพาะศาสตร์ เช่น …(Music) Specification research or Mode of Inquiry as …Conservatory …(Music) Museology, Musicology, Ethnomusicology, Music Education, Music Performing, School for Music Practice, Performing Arts, Artistically Artisan, Lesson Learned มีระบบการถ่ายทอดสืบสานเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง Education Role as School

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ทรัพยากรวัฒนธรรมมีคุณค่ามากมายหลากหลายแตกต่างออกไป เช่น ทรัพยากรวัฒนธรรมบางอย่างมีคุณค่าด้านสำนักศิลปะ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ที่สำคัญในสังคม ผู้คนสามารถเรียนรู้จากทรัพยากรวัฒนธรรม และนำมาพัฒนาชุมชนท้องถิ่น หรือนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต ทรัพยากรวัฒนธรรมบางอย่างมีคุณค่าด้านสังคม ซึ่งอาจจะเป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่น และสัญลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อปฏิบัติการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม ควรประเมินคุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรมให้รอบคอบ ซึ่งมีส่วนช่วย สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นของทรัพยากรวัฒนธรรม

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสื่อความหมาย

การสื่อความหมายทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นส่วนต่อยอดมาจากการวิจัย การประเมินความสำคัญ และกระบวนการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม การสื่อความหมายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม หากปราศจากการสื่อความหมายแล้ว การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมแทบไม่เกิดมรรคผล หรือไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ (ธนิก เลิศชาญฤทธ์, 2554, หน้า 102) เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการสื่อความหมายมาปรับใช้ในบทที่ 5 เพื่อให้ชาวบ้านในพื้นที่ศึกษาตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนเอง และกระตุ้นให้สาธารณชนได้รับรู้และเรียนรู้องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญานาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ เมื่อศึกษาแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของคำว่า การสื่อความหมายไว้ดังนี้

วาสนา จันทร์สว่างและทัศนีย์ อินทรสุขศรี (2532 หน้า 3) กล่าวว่าการสื่อสารหมายถึงการติดต่อสื่อสารสื่อความหมายระหว่างกันและกันของมนุษย์ในสังคมเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการดำรงอยู่ของชีวิตในสังคม

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2532 หน้า 7) กล่าวว่าการสื่อความหมายเป็นกระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับเพื่อให้เกิดความเข้าใจหรือรับรู้ร่วมกัน

ณัฏฐินี ทองดีและคณะ (2553 หน้า 35) ได้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อความหมายคือกิจกรรมที่มีศักยภาพโดยรวมทั้งหมดที่มีจุดประสงค์ในการยกระดับจิตสำนึกของสาธารณชนและปรับปรุงให้มีความเข้าใจแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมมากขึ้น

ธนิก เลิศชาญฤทธ์ (2554 หน้า 154) ได้กล่าวว่า การสื่อความหมายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากและขาดไม่ได้ในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม เป็นเสมือนการแปลและการนำ “สาร” ไปสู่ผู้ชม หรือนักท่องเที่ยวเพื่อให้ผู้ชม/สาธารณชนเข้าใจความหมายของทรัพยากรวัฒนธรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การสื่อความหมายคือ กิจกรรมการเผยแพร่คุณค่าทั้ง

นามธรรมและรูปธรรมของทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อให้สาธารณชนเข้าใจ เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ หรือข้อมูลที่ถูกต้องจากการวิจัยอย่างน่าเชื่อถือในแหล่งมรดกวัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งแหล่งมรดกวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนเก่าแก่ พิพิธภัณฑ์ แหล่งโบราณคดี ศาสนสถานและศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

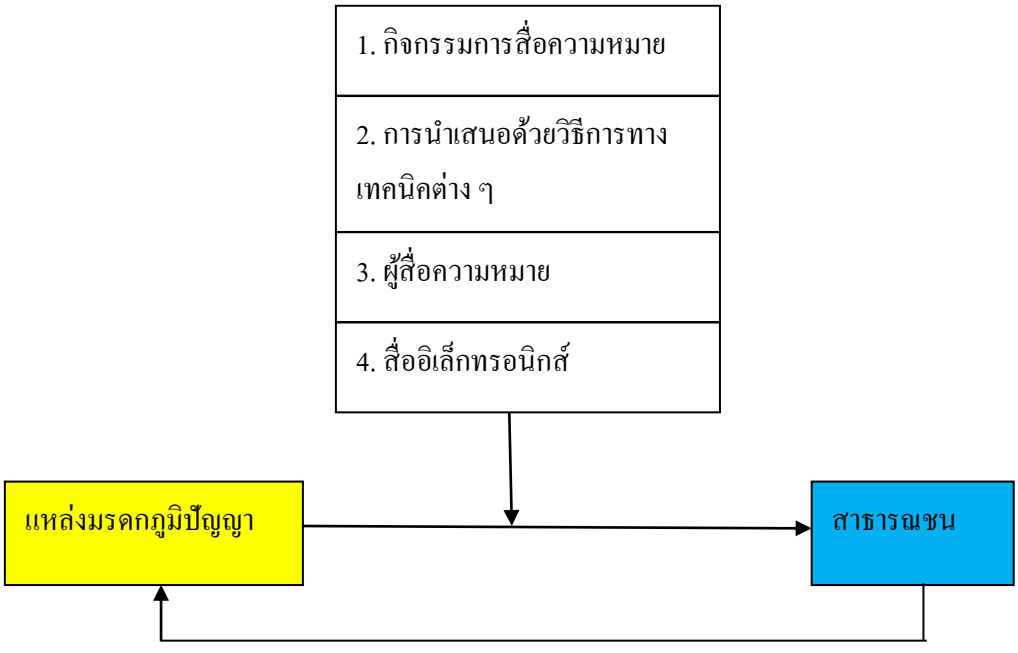
นอกจากนี้ ในการศึกษาหลักการของอิโคโมส (ICOMOS) หรือสภาการโบราณสถานระหว่างประเทศ (International Council on Monuments and Sites) องค์การวิชาชีพทางมรดกวัฒนธรรมในระดับโลก ซึ่งเป็นองค์การนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2536 และมีชื่อภาษาจีนว่า Guo Ji Gu Ji Yi Zhi Li Shi Hui (国际古迹遗址理事会) โดยผู้วิจัยพบว่า กฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรมเหมาะกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมายในกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม (อิโคโมสประเทศไทย, 2550) ดังนี้

ตารางที่ 7 องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมาย

องค์ประกอบที่	ชื่อขององค์ประกอบ	เนื้อหาสาระขององค์ประกอบ
1	การสื่อความหมาย (Interpretation)	กิจกรรมทั้งหมดที่มีเจตนาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ของสาธารณชนและเสริมสร้างความเข้าใจต่อแหล่งมรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้รวมถึงสิ่งพิมพ์ทางวิชาการและทั่วไป การบรรยายสาธารณะ อุปกรณ์ที่ติดตั้งในแหล่ง โปรแกรมการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กิจกรรมชุมชนและการศึกษาค้นคว้า การฝึกอบรมและการประเมินกระบวนการสื่อความหมายนั้นๆ เอง
2	การนำเสนอ (Presentation)	มีความหมายที่เน้นเฉพาะด้านการสื่อสารเนื้อหาของแหล่งมรดกวัฒนธรรมอย่างมีการวางแผนที่รัดกุม โดยผ่านการเรียบเรียงข้อมูล การเข้าถึงทางกายภาพ และโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อความหมาย ณ แหล่งมรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้การนำเสนอสามารถทำได้โดยวิธีการทางเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง (แต่ไม่บังคับว่าจะต้องเป็น) องค์ประกอบต่างๆ อาทิ ป้ายแสดงข้อมูล การจัดแสดงแบบพิพิธภัณฑ์ หรือการจัดทัวร์เดินชมแหล่งข้อมูลอย่างเป็นทางการ การบรรยาย การนำเที่ยวและการนำเสนอด้วยสื่อมัลติมีเดีย
3	โครงสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการสื่อความหมาย (Interpretive Implementation)	เครื่องมือชุดโปรแกรมที่ใช้สื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถใช้เผยแพร่ต่อสาธารณชนและเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถใช้สอยเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการสื่อความหมายทางเทคโนโลยี
4	ผู้สื่อความหมาย (Interpreter)	ผู้นำชม เจ้าของพื้นที่ เจ้าของบ้าน ผู้อธิบายขยายความทั้งทางตรงหรือผ่านสื่อ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ทำหน้าที่ชั่วคราวหรือถาวร ณ แหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของแหล่งสู่สาธารณชน
5	แหล่งมรดกภูมิปัญญา (Cultural Heritage Site)	บริเวณที่มีมรดกภูมิปัญญาปรากฏขึ้นในสังคมวัฒนธรรม ประกอบด้วยภูมิทัศน์ธรรมชาติ แหล่งตั้งถิ่นฐาน วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ต้องส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักในฐานะที่มีความสำคัญทางด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันและกัน

การจัดกิจกรรมการสื่อความหมายในแหล่งมรดกภูมิปัญญามีส่วนช่วยให้สาธารณชนได้รับรู้และเรียนรู้ภูมิทัศน์ธรรมชาติ วิถีชีวิตและประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนและผู้คนต่าง ๆ จากหลากหลายกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการสื่อความหมายทรัพยากรวัฒนธรรม การนำเสนอด้วยวิธีการทางเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสม สามารถให้ทางเลือกและสร้างความสนใจให้แก่สาธารณชนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาผ่านทางเทคโนโลยีไม่เพียงแต่ทำให้การนำเสนอการสื่อความหมายได้รวดเร็วขึ้น แต่ยังสามารถอำนวยความสะดวกแก่คนที่อยู่นอกแหล่งมรดกภูมิปัญญาด้วย ผู้สื่อความหมายมีบทบาทที่สำคัญมากในการถ่ายทอดการสื่อความหมายของแหล่งมรดกภูมิปัญญา หากมีผู้สื่อความหมายเข้ามาช่วยกันนำเสนอความสำคัญของวัฒนธรรมในแหล่ง จะทำให้การสื่อความหมายประสบความสำเร็จมากขึ้น เนื่องจากผู้สื่อความหมายเสมือนสะพานเชื่อมแหล่งมรดกภูมิปัญญากับสาธารณชน เมื่อผู้ชม นักท่องเที่ยว และชาวบ้านได้เข้าใจคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมในชุมชนได้ดีขึ้น จะทำให้คนเหล่านี้หันกลับมาช่วยกันสืบทอด อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงเป็นแผนผังความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการสื่อความหมายและสาธารณชนได้ดังนี้

ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการสื่อความหมายและสาธารณชน

ส่วนหลักการของการสื่อความหมายในกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม (อิโคโมสประเทศไทย, 2550) แสดงได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 8 หลักการของการสื่อความหมายในกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม

หลักการ	หัวเรื่อง	กิจกรรม
1	การเข้าถึงและการทำความเข้าใจ (Access and Understanding)	-โปรแกรมการสื่อความหมายและการนำเสนอไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดที่เหมาะสมและยั่งยืน ควรจะมีความสะดวกต่อสาธารณชนในการเข้าถึงแหล่งวัฒนธรรมทั้งทางกายภาพและทางองค์ความรู้
2	แหล่งข้อมูล (Information Sources)	-การสื่อความหมายและการนำเสนอควรจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานที่รวบรวมขึ้นด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงอยู่
3	บริบทและสภาพโดยรอบ (Context and Setting)	-การสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งวัฒนธรรมควรจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันในระดับกว้างกับบริบทและสภาพโดยรอบทางสังคม วัฒนธรรมประวัติศาสตร์และธรรมชาติ
4	ความเป็นของแท้ (Authenticity)	-การสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งวัฒนธรรมจะต้องเคารพต่อหลักการพื้นฐานของความเป็นของแท้ตามสาระของ Nara Document (2537)
5	ความยั่งยืน (Sustainability)	-แผนการสื่อความหมายสำหรับแหล่งมรดกวัฒนธรรมจะต้องมีความละเอียดอ่อนต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของแหล่งโดยมีความยั่งยืนด้านสังคม การเงินและสภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายหลัก
6	ความเป็นองค์รวม (Inclusiveness)	-การสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งวัฒนธรรมจะต้องเป็นผลของการร่วมมือกันอย่างมีคุณค่าความหมายระหว่างนักวิชาชีพด้านชุมชนที่เกี่ยวเนื่องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ
7	การศึกษาวิจัย การประเมินผล และการฝึกอบรม(Research, Evaluation, and Training)	-การศึกษาวิจัย การฝึกอบรมและการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อความหมายแหล่งมรดกวัฒนธรรม

จากหลักการดังกล่าว ทำให้ทราบว่า เป้าหมายหลักของโปรแกรมการสื่อความหมายและการนำเสนอคือ ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้เข้าชมแหล่งและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งได้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรม และสะดวกเข้าถึงได้ทั้งทางกายภาพและทางองค์ความรู้ของแหล่ง ถ้าสาธารณชนมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทางกายภาพ ก็ควรมีการสื่อความหมายและการนำเสนอนอกแหล่งด้วย ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อแรกคือ ให้สาธารณชนเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรม และรับรู้องค์ความรู้ทางภูมิปัญญาในท้องถิ่น

โปรแกรมการสื่อความหมายควรผนวกแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผูกพันอยู่กับแหล่ง เช่น สังคม สภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรม ประเพณี วิถีชีวิต เรื่องเล่า ตำนานพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ ศิลปะ ความเชื่อ ประวัติศาสตร์และภาพถ่าย เป็นต้น เนื่องจากวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพทางภูมิศาสตร์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสำคัญของแหล่งมรดกวัฒนธรรม จึงควรให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้ในการสื่อความหมายด้วย ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อที่ 2 และข้อที่ 3 คือ ควรนำองค์ประกอบที่จับต้องได้ และองค์ประกอบที่จับต้องไม่ได้ของมรดกในแหล่งมาปรับใช้ในการจัดทำโปรแกรมการสื่อความหมาย

กิจกรรมการสื่อความหมายที่จัดขึ้นในแหล่งมรดกวัฒนธรรมนั้นควรมีการวางแผนอย่างชัดเจน และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อคุณค่าทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่ง ซึ่งควรมีผลประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ความเป็นของแท้ของแหล่งมรดกวัฒนธรรม เนื่องจากความเป็นของแท้ของวัฒนธรรมคือ ความภาคภูมิใจของชาวบ้านในท้องถิ่นและชุมชนที่เกี่ยวเนื่อง ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อที่ 4 คือ การออกแบบโปรแกรมการสื่อความหมายควรเคารพรูปแบบประเพณีของชุมชนและความภาคภูมิใจของชาวบ้าน อีกทั้งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในท้องถิ่น

ในการนำโปรแกรมการสื่อความหมายมาใช้ไม่ควรพิจารณาเฉพาะในแง่รายได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งควรเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อที่ 5 คือ ความยั่งยืนเป็นพื้นฐานของการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีประโยชน์ต่อการสืบทอดและการปรับปรนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น

ดังนั้น กิจกรรมการสื่อความหมายในแหล่งมรดกวัฒนธรรมควรเป็นกิจกรรมจากการร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเปิดให้ชาวบ้าน นักวิชาการ นักท่องเที่ยว ผู้จัดการแหล่งและหน่วยงานที่เกี่ยวเนื่องให้ความเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดทำโปรแกรมการนำเสนอ เช่น สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมให้ชาวบ้านในชุมชนของแหล่งวัฒนธรรมเป็นผู้สื่อความหมายประจำ

แหล่ง ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อที่ 6 คือ การให้สาธารณชนและชุมชนที่เกี่ยวเนื่องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการสื่อความหมายในแหล่ง ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชาวบ้านในท้องถิ่น แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการวัฒนธรรมด้วย ดังที่หลักการ Ethical Principles for Safeguarding Intangible Cultural Heritage ของยูเนสโก (2558) ได้กำหนดไว้ว่า Communities, groups and, where applicable, individuals should have the primary role in safeguarding their own intangible cultural heritage ซึ่งสรุปว่า ชาวบ้านในชุมชนเป็นผู้สืบทอดและผู้อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

การศึกษาค้นคว้าจึงเป็นสิ่งสำคัญในการขยายผลความเข้าใจและความประทับใจในความสำคัญของแหล่ง และเป็นองค์ประกอบในโปรแกรมการสื่อความหมาย และควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาของกิจกรรมการสื่อความหมาย เนื่องจากแหล่งวัฒนธรรมถือว่าเป็นแหล่งการศึกษาแหล่งหนึ่ง การจัดทำโปรแกรมการสื่อความหมายจึงควรให้ความสำคัญกับความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน และการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นกับผู้สื่อความหมายคนใหม่ ซึ่งสาระสำคัญของหลักการข้อที่ 7 คือ ควรมีการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องเพื่อขยายผลการสื่อความหมายในแหล่งวัฒนธรรม การประเมินผลมีส่วนช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโปรแกรมการสื่อความหมายและลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น ส่วนการฝึกอบรมบุคลากรเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวคิดและหลักการในการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพของโปรแกรมการสื่อความหมายในแหล่งวัฒนธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยหนังสือ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และบทความต่าง ๆ ดังนี้

1. หนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ชาวจิงจู๋เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศจีน และมีเอกลักณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของตนเองเป็นจำนวนมาก จึงทำให้นักวิชาการชาวจีนสนใจศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมของชาวจิงจู๋ เมื่อค้นหาเอกสารเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า หนังสือเกี่ยวกับชาวจิงจู๋นั้นอย่างน้อยมี 16 เล่ม ซึ่งเนื้อหาสาระส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสังคม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการศึกษาของชาวจิงจู๋ ส่วนหนังสือที่ได้กล่าวถึงนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋มีประมาณ 10 เล่ม ดังนี้

Compile Group of Jing Nationality's History (1984) ได้เรียบเรียงหนังสือเรื่องประวัติศาสตร์ของชาวจิงจู๋ (The History of Jing Nationality, 京族简史) ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ได้มีการกล่าวถึงเทศกาลฮาเจ๋บางส่วน โดยกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานของการแสดงชุดรำที่แสดงในเทศกาล

ฮาเจ๋มีทั้งรำถวายธูป (进香舞) รำถวายสุรา (进酒舞) รำถวายโคม (天灯舞) และรำถวายช่อบุปผา (花棍舞) โดยเนื้อหาหลักของหนังสือเล่มนี้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาวจิงจู๋ จึงไม่มีการศึกษาด้านนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋อย่างเป็นระบบ

The Editorial Department of the Integration of Chinese National Folk Dance (1992) ได้เรียบเรียงหนังสือเรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านของชนชาติจีน (ฉบับกวางสี) (The Integration of Chinese National Folk Dance • The Volume of Guangxi , 中国民族民间舞蹈集成•广西卷) ในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงกระบวนการของพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋ ลำดับการแสดงรำ ดนตรี และเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งพิธีกรรม หรือกิจกรรมที่สำคัญในเทศกาลฮาเจ๋ประกอบด้วย พิธีเชิญเจ้า พิธีไหว้เจ้า งานเลี้ยงและพิธีส่งเจ้า เมื่อเซ่นไหว้เทพเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายสุรา 3 ครั้ง คืนแรกของงานเทศกาลฮาเจ๋มีการแสดงรำถวายธูป ส่วนในงานเลี้ยงอาหารจะมีการแสดงรำถวายโคม เมื่อส่งเจ้า จะแสดงรำถวายช่อบุปผา

The Editorial Committee of Zhonghua Wudaozhi (2004) ได้เรียบเรียงหนังสือเรื่อง นาฏศิลป์จีน (ฉบับกวางสี) (Zhonghua Wudaozhi • The Volume of Guangx, 中华舞蹈志•广西卷) ซึ่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋นั้นส่วนใหญ่คล้ายกับหนังสือเรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านของชนชาติจีน (ฉบับกวางสี) ส่วนที่แตกต่างกันคือเวลาที่แสดงรำถวายโคม ซึ่งหนังสือเรื่อง นาฏศิลป์จีน (ฉบับกวางสี) ได้เขียนไว้ว่า คืนสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋จะมีการแสดงรำถวายโคม

Ma Juli (2004) ได้เขียนหนังสือเรื่อง ชาวจิงจู๋: ข้อมูลจากการสำรวจหมู่บ้านซานซิน เมืองตงซิงของกวางสี (Jing Nationality: The Investigation of Shanxin village in Dongxing Guangxi, 京族：广西东兴市山心村调查) ขึ้น ในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงสังคม ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านซานซิน นอกจากเนื้อหาเหล่านี้แล้ว ผู้เขียนยังได้ศึกษานาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ด้วย ซึ่งท่ารำที่สำคัญประกอบด้วย Lun Zhi (轮指) Zhuan Wan (转碗) Ji Zhang (击掌) Shou Hua (手花) และ Yao Bi (摇臂) เป็นต้น ส่วนท่าเดินมีทั้ง San Jiao Bu (三角步) และ Gong Shen Sui Bu (躬身碎步) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วิถีชีวิต ความเชื่อ ลักษณะนิสัยของชาวจิงจู๋ ศาสนา ฯลฯ

Wu Manyu (2005) ได้เขียนหนังสือเรื่องชาวจิงจู๋ในยุคปัจจุบัน (The Jing Nationality in Contemporary China, 当代中国的京族) ขึ้น ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ในหนังสือเล่มนี้คล้ายกับหนังสือของ Ma Juli ส่วนที่แตกต่างกันคือ Wu Manyu ได้กล่าวว่า ผู้หญิงเป็นผู้แสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋

Wu Yunming (2010) ได้เขียนหนังสือเรื่อง ศิลปะวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์ของจีน

(Chinese Original Ecology Dance Culture, 中国原生态舞蹈文化) และกล่าวถึงเทศกาลฮาเจ๋ ในช่วงปี พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2532 และท่ารำของชุดรำต่าง ๆ ซึ่งท่ารำที่สำคัญมีทั้ง Lun Zhi Shou Hua (轮指手花) และ Zhuan Shou Fan Hua (转手翻花)

He Siyuan (2011) ได้เขียนหนังสือเรื่องชาวจิงจู๋ของประเทศจีน (The Jing Nationality in China, 中国京族) ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้สรุปว่า รำถวายธูป รำถวายสุรา รำถวายโคม และรำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋เกี่ยวกับศาสนา ส่วนรำม้ากระดาษ (纸马舞, Zhi Ma Wu) รำพายเรือ (摇船舞, Yao Chuan Wu) และรำเก็บใบชา (采茶摸螺舞, Cai Cha Mo Luo Wu) เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋

Huang Xiaoming and Hujingying (2012) ได้เขียนหนังสือเรื่อง การศึกษาศิลปะวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านเกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในกวางสี (Field Investigation and Research on Folk Sacrificial Dance Culture in Guangxi, 广西民间祭祀舞蹈文化田野考察与研究) ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาเทศกาลฮาเจ๋และรำที่แสดงขึ้นในพิธีกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ท่ารำที่สำคัญของรำถวายธูปมีทั้ง Lun Zhi Shou Hua (轮指手花) และ Zhuan Shou Fan Hua (转手翻花) ท่ารำที่สำคัญของรำถวายสุรามีทั้ง Shuang Shou Lun Zhi (双手轮指) และ Zhuan Shou Fan Hua (转碗翻花) ท่ารำที่สำคัญของรำถวายโคมมีทั้ง Yao Bi (摇臂) และ Shi Zi Bu (十字步) ส่วนท่ารำที่สำคัญของรำถวายช่อบุปผามีทั้ง Dan Shou Zhuan Wan (单手转碗) และ Shuang Shou Zhuan Wan (双手转碗) ลักษณะของท่ารำเหล่านี้คือ ความสงบคู่กับความสวย ความเร็วคู่กับความช้าและมีท่วงทีลีลาเป็นเอกลักษณ์ของตน การออกแบบท่ารำบางส่วนอาจจะได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

Lv Junbiao and Su Weifang (2012) ได้เขียนหนังสือเรื่องเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ (Ha Festival of Jing Nationality, 京族哈节) ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลง บทร้อง และบทสวดมนต์ต่าง ๆ เช่น บทเพลงทางประวัติศาสตร์ บทเพลงพื้นบ้าน บทสวดมนต์ในพิธีเชิญเจ้า พิธีไหว้เจ้าและพิธีส่งเจ้า อนึ่ง ในหนังสือเล่มนี้ยังได้กล่าวถึงรำที่แสดงในเทศกาลฮาเจ๋ แต่เนื้อหาส่วนใหญ่คล้ายกับหนังสือของ He Siyuan

Lv Junbiao (2014) ได้เขียนหนังสือเรื่องชาวจิงจู๋ (The Jing Nationality, 京族) ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงเวลาที่แสดงรำและท่ารำที่สำคัญของชาวจิงจู๋ รำที่แสดงในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ ได้แก่ รำถวายธูป รำถวายสุรา รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา ส่วนรำที่เกี่ยวกับการบันเทิงคือ รำกระทบไม้ไผ่ (竹杠舞, Zhu Gang Wu) อย่างไรก็ตาม เนื้อหาเกี่ยวกับรำนั้นส่วนใหญ่คล้ายกับหนังสือของ He Siyuan และ Huang Xiaoming

จากที่กล่าวมาข้างบน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เนื้อหาเกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋นั้นส่วน

ใหญ่คล้ายกัน รำที่แสดงในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ประกอบด้วยรำถวายธูป รำถวายสุรา รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผาส่วนท่ารำที่สำคัญมักจะเกี่ยวข้องกับท่ามือและท่าเดิน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความเชื่อ วิถีชีวิตและประเพณีของชาวจิงจู๋

2. ดุษฎีนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากหนังสือดังกล่าวแล้ว ยังมีดุษฎีนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวจิงจู๋ด้วย ซึ่งดุษฎีนิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวจิงจู๋มี 2 เล่ม ส่วนวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องมีประมาณ 33 เล่ม เมื่อศึกษาดุษฎีนิพนธ์และวิทยานิพนธ์เหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่า มีวิทยานิพนธ์ 2 เล่มเกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋

Xiong Sixia (2013) ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษานาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ของกลุ่มชาวจิงจู๋ (A Study on Traditional Songs and Dances During Ha Festival of Jing Minority, 京族哈节传统歌舞研究) ผลการวิจัยพบว่า (1) นาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋มีส่วนเกี่ยวข้องกับการไหว้เจ้า (2) บทบาทของนาฏศิลป์คือ การบันเทิงเพื่อคนอื่น การเผยแพร่เอกลักษณ์ของชาวจิงจู๋ และการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่คนทั่วไป และ (3) แนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์คือ ควรปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์นาฏศิลป์ให้กับชาวจิงจู๋ เปิดสอนหลักสูตรนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ในสถาบันการศึกษาเพื่อผลิตผู้สืบทอดนาฏศิลป์รุ่นใหม่ และหน่วนงานภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์นาฏศิลป์และทุ่มเทงบประมาณที่เพียงพอในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋

Ma Chenyuan (2016) ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ในเทศกาลฮาเจ๋ (A Study on Traditional Songs and Dances During Ha Festival of Jing Minority, 京族哈节舞蹈变迁研究) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 30 ปีที่ผ่านมานี้ สถานที่แสดงรำ จำนวนผู้แสดง เครื่องมือที่ใช้ในการแสดงรำ เครื่องแต่งกาย ประเภทรำที่แสดงและดนตรีล้วนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (1) ผู้แสดงรำได้สร้างสรรค์นาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ (2) การรับรู้ภูมิปัญญาด้านนาฏศิลป์ของผู้แสดงแต่ละคนแตกต่างกัน (3) ปัญหาจากการสืบทอดภูมิปัญญาด้านนาฏศิลป์ และ (4) อายุของผู้แสดงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า ดุษฎีนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ชาวจิงจู๋ยังน้อยมาก ส่วนผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 เล่มดังกล่าวส่วนใหญ่เกี่ยวกับลักษณะท่ารำ บทบาทของนาฏศิลป์ แนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์

3. บทความที่เกี่ยวข้อง

บทความเกี่ยวกับชาวจิงจู๋มีประมาณ 300 กว่าเรื่อง ซึ่งบทความที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋นั้นมีประมาณ 14 เรื่อง ดังตารางนี้

ตารางที่ 9 บทความที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋

หมายเลข	ชื่อบทความ	ชื่อผู้เขียน	ชื่อวารสาร	ปีดีพิมพ์
1	เล่าเรื่องนาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ (A Discussion on Ha Festival Dance, 谈京族哈节舞蹈)	Liao Shixiong	Minzu Yishu (民族艺术)	1987
2	บทบาททางสังคมและลักษณะศิลปะวัฒนธรรมทางทะเลในนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋(The Maritime Features and Social Significance of Jing nationality's Dance,京族舞蹈的海洋性特征与社会意义)	Yang Dongyan	Songs Bimonthly (歌海)	2009
3	การศึกษาแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ในนาฏศิลป์ของเทศกาลฮาเจ๋จิงจู๋ (On the Aesthetic Connotation of "Ha Festival" Dance of Jing Nationality, 论京族"哈节"舞蹈的审美意蕴)	Huang Xiaoming	Songs Bimonthly (歌海)	2009
4	ลักษณะทางศิลปะวัฒนธรรมในนาฏศิลป์ชาวจิงจู๋ (The Marine Culture Characteristic of Hawu Dance of Jing Ethnic Group, 京族哈舞之海洋文化特征)	Huang Xiaoming	Journal of Guangxi Normal University (Philosophy and Social Sciences Edition) (广西师范大学学报(哲学社会科学版))	2013
5	ลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ในนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ (On the Aesthetic Characteristics of Jing Nationality'S Dance, 论京族舞蹈的美学特征)	Huang Xiaoming	Dance (舞蹈)	2013
6	การศึกษาแนวทางการสืบทอดและการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋ (A	Wei Huimei	Songs Bimonthly (歌海)	2011

	Discussion on the Inheritance and Development of Jing Nationality's Folk Dancing, 论京族民间舞蹈的传承与发展)			
7	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์พื้นบ้านกับประเพณีของชาวจิงจู๋ (The Folk-custom Analysis of Jing nationality's dance, 京族哈节传统歌舞的民俗解析)	Xiong Sixia	Jiannan Wenxue (剑南文学)	2013
8	การศึกษาองค์ประกอบเกี่ยวกับหลักนิเวศวิทยาในนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ กวางสี (On the Original Ecological Elements of Jing nationality's Dance in Guangxi, 试论广西京族舞蹈中的原生态元素)	Chen Junyu	Home Darma (戏剧之家)	2014
9	การศึกษานาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ทั้งในเขตกวางสีของจีนและเวียดนาม (A Discussion on the Dance Art of Jing Nationality in Guangxi and Vietnam, 浅谈广西与越南京族的舞蹈艺术)	Chen Junyu	Journal of Education and Teaching Forum (教育教学论坛)	2015
10	การศึกษานาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ กวางสี (On the Ha Festival Dance of Jing Minority in Guangxi autonomous Region, 广西京族哈节舞蹈研究)	Zhang Xiaochun	Arts Exploration (艺术探索)	2015
11	การศึกษาแนวคิดการออกแบบนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ (A Discussion on the Creation of Jing Nationality's Dance, 京族舞蹈创作初探)	Liu Xi	Huanghe Zhisheng (黄河之声)	2015

12	On the original ecological aesthetic characteristics of Jing Nationality's Dance (论京族舞蹈的原生态美学特征)	Liu Xi	Dazhong Wenyi (大众文艺)	2017
13	คติความเชื่อกับกฎระเบียบของนาฏศิลป์พื้นบ้าน: กรณีศึกษานาฏศิลป์ในศาลเจ้าฮาถิงของชางจิงจู๋ (The stipulations of religious consciousness on traditional dance —The dance in Hating of Jing Nationality, 宗教意识对传统舞蹈的规约——京族哈亭里的"娱神"之舞)	Ma Chenyuan	Dazhong Wenyi (大众文艺)	2016
14	การศึกษาการเปลี่ยนแปลงนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ในเทศกาลฮาเจ๋ (The Change of Ha Festival's Dance of Jing Nationality, 京族哈节舞蹈变迁研究)	Ma Chenyuan	Journal of Beijing Dance Academy (北京舞蹈学院学报)	2016

เมื่อศึกษาบทความในตารางดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

(1) เนื้อหาในบทความของ Liao Shixiong คล้ายกับหนังสือเรื่อง The Integration of Chinese National Folk Dance ส่วนบทความเรื่อง The Folk-custom Analysis of Jing nationality's dance และ บทความเรื่อง The stipulations of religious consciousness on traditional dance --The dance in Hating of Jing Nationality ล้วนเป็นผลงานส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของ Xiong Sixia และ Ma Chenyuan

(2) บทความที่ศึกษาลักษณะท่ารำ และรูปแบบนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ในเทศกาลฮาเจ๋ ได้แก่ บทความหมายเลข 1, 2, 4, 6, 10 ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ไม่ต่างกับหนังสือดังกล่าวมากนัก

(3) นาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่เป็นชาวประมงที่อาศัยอยู่ริมทะเล เพราะฉะนั้น ท่ารำอาจจะได้เลียนแบบจากท่าจับปลา บทความที่เกี่ยวข้องนั้น ได้แก่ บทความหมายเลข 2, 5, 8

(4) ลักษณะเด่นของนาฏศิลป์ชาวจิงจู๋ คือ ท่ารำสวย จังหวะดี และมีความสมดุล ซึ่งลักษณะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ชาวจิงจู๋เป็นกลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรทาง

ทะเลและนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติต่าง ๆ นาฏศิลป์ถือว่าเป็นที่พึ่งทางใจของชางจิงจู๋และช่วยรักษาระเบียบแบบแผนที่ดีให้อยู่ยั่งยืนนาน บทความที่เกี่ยวข้องนั้น ได้แก่ บทความหมายเลข 3, 12

(5) สำหรับแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋นั้น Wei Huimei (2011) กล่าวว่า การออกแบบรำชุดใหม่ควรนำภมิปัญญาที่แฝงอยู่ในรำชุดเก่ามาปรับใช้เพื่อสืบทอดเอกลักษณ์ของชาวจิงจู๋ เนื่องจากนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋เป็นส่วนหนึ่งของเทศกาลฮาเจ๋ ดังนั้น ชาวจิงจู๋และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรอนุรักษ์เทศกาลฮาเจ๋และนาฏศิลป์ให้อยู่ยั่งยืนนาน ส่วน Liu Xi (2015) เสนอว่า นอกจากให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์นาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ ยังควรสร้างสรรค์นาฏศิลป์ด้วยเพื่อตอบสนองความต้องการของคนทั่วไป

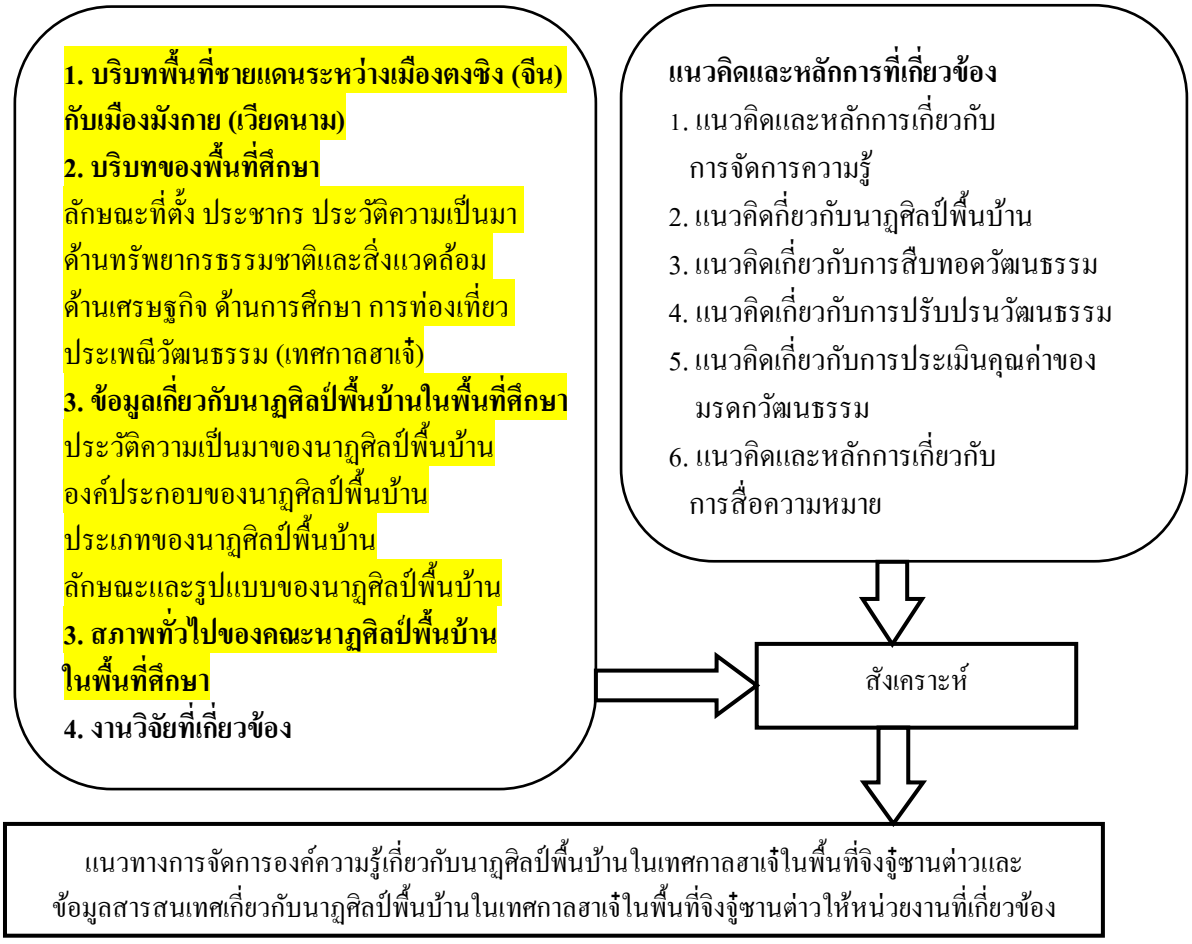
(6) ในบทความทั้ง 15 เรื่องนี้มีบทความเรื่องหนึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบนาฏศิลป์ของชาวจิงจู๋ทั้งในประเทศจีนและประเทศเวียดนาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของนาฏศิลป์ชาวจิงจู๋ทั้งในประเทศจีนและประเทศเวียดนามคล้ายกัน ส่วนที่แตกต่างกันคือ รำถวายช่อบุปผาของชาวจิงจู๋ในจีนมีผู้แสดงแค่คนเดียว ซึ่งวัตถุประสงค์ของการแสดงคือ ส่งเทพเจ้า แต่รำถวายช่อบุปผาของชาวจิงจู๋ในเวียดนามมีผู้แสดง 8 คน ซึ่งล้วนเป็นหญิงสาว และวัตถุประสงค์ของการแสดงคือ เชิดชูจักรพรรดิ

(7) ผู้เขียนบทความ หนังสือ ดุษฎีนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยชนชาติส่วนกลางปักกิ่ง ประเทศจีน (Nationalities University of China) มหาวิทยาลัยครูกว่างซี (Guangxi Normal University) มหาวิทยาลัยกว่างซี (Guangxi University) มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) และมหาวิทยาลัยชินโจว (Qinzhou University) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ถือว่าเป็นศูนย์วิจัยกลุ่มชาวจิงจู๋ในประเทศจีน

ถึงแม้มีนักวิชาการชาวจีนได้ศึกษาวัฒนธรรมของชาวจิงจู๋อย่างกระตือรือร้น และมีผลงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก แต่ยังมีบางประเด็นไม่ได้ศึกษาลงลึกอย่างเป็นระบบ เช่น องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของประเทศจีน และพื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ของเวียดนาม กระบวนการสืบทอดและการปรับปรนทางภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน และแนวทางการจัดการองค์ความรู้ในบริบททางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาและอธิบายในบทที่ 4 และบทที่ 5 ของงานวิจัยนี้

บทที่ 3
บริบทของพื้นที่ศึกษา

การดำเนินการในบทนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางที่ปรากฏในบทที่ 1 มาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ศึกษา นาฏศิลป์พื้นบ้านและสภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ศึกษา เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ทราบถึงบริบทโดยทั่วไปของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) และ พื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ซึ่งเนื้อหาสาระของบทนี้ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ (1) บริบทพื้นที่ชายแดนระหว่างเมืองตงซิง (จีน) กับเมืองมังกาย (เวียดนาม) (2) บริบทของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวในประเทศจีน (3) บริบทของพื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิงในประเทศเวียดนาม ดังนี้

ภาพที่ 11 กรอบแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัย

บริบทพื้นที่ชายแดนระหว่างเมืองตงซิง (จีน) กับเมืองมังกาย (เวียดนาม)

ข้อมูลทั่วไปของเมืองตงซิง

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

เมืองตงซิง (东兴) ตั้งอยู่ในภาคใต้ของเขตปกครองตนเองชนเผ่าจ้วงกวางสี (广西) ประมาณเส้นรุ้งที่ 21 องศาเหนือและเส้นแวงที่ 107 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 590 ตารางกิโลเมตร (Office of Dongxing Municipal Government, 2017) ห่างจากนครหนานหนิง (南宁) ไปทางใต้ตามทางหลวงเป็นระยะทางประมาณ 178 กิโลเมตร ห่างจากกรุงฮานอย (HàNội, 河内) ของเวียดนาม 380 กิโลเมตร และห่างจากอ่าวฮาลอง (Vịnh Hạ Long, 下龙湾) ของเวียดนาม 180 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเมืองใกล้เคียง คือ

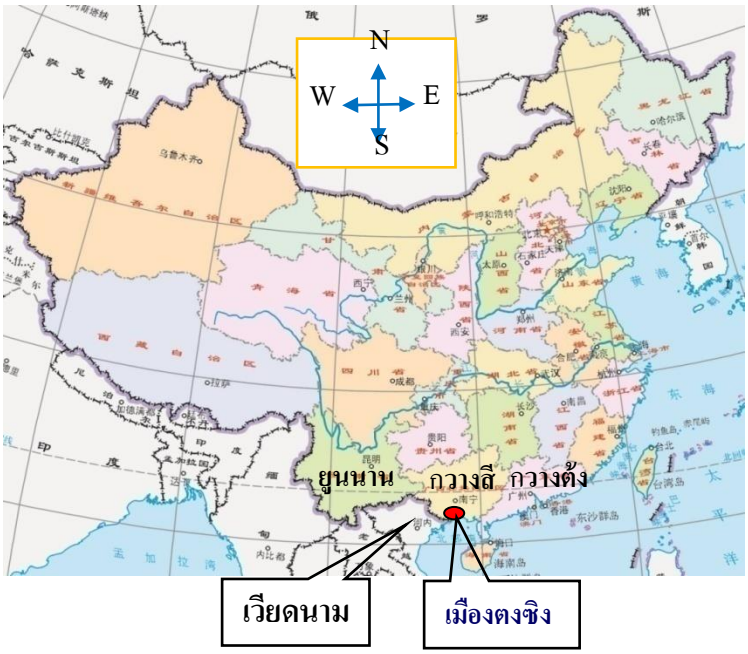
-ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ (北部湾) ซึ่งเป็นอ่าวทะเลที่อยู่ระหว่างจีนกับเวียดน

-ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดกับเมืองมังกาย (Móng Cái, 芒街) ของเวียดนาม

-ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ติดกับตำบลนาเหลียง (那良) ของเมืองฝางเฉิง (防城) แห่งเขตปกครองตนเองชนเผ่าจ้วงกวางสี

-ทิศเหนือ ติดกับตำบลนาซอ (那梭) และตำบลหัวสือ (华石) ของเมืองฝางเฉิง

-ทิศตะวันออกติดกับตำบลเจียงซาน (江山) ของเมืองฝางเฉิง

ภาพที่ 12 ที่ตั้งของเมืองตงซิง

(http://bzdt.nasg.gov.cn/jsp/browseMap.jsp?picId=%224o28b0625501ad13015501ad2bfc0027%22)

ภาพที่ 13 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองตงซิง
(https://www.google.cn/maps)

2. การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งภายในพื้นที่เมืองตงซิงสามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางทะเล ประชาชนส่วนมากนิยมเดินทางและขนส่งสินค้าด้วยรถยนต์ ซึ่งการคมนาคมขนส่งแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 การคมนาคมขนส่งจากตัวเมืองไปยังตำบลและหมู่บ้าน สามารถเดินทางได้ด้วยรถยนต์ โดยสารประจำทางและรถยนต์ส่วนบุคคล

2.2 การคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองต่าง ๆ สามารถเดินทางได้ด้วยรถยนต์ โดยสารประจำทางและรถยนต์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะสายเมืองตงซิน-หนานหนิงสะดวกถึง 2 เส้นทาง ดังนี้

เส้นทางที่ 1 ใช้ทางด่วนสายหลันไห่ (兰海高速) จากนครหนานหนิงขึ้นทางด่วนสายหลันไห่ ผ่านเมืองชินโจว-เมืองฝางเฉิงกั่ง-เมืองตงซิง รวมระยะทาง 178 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข G210 ซึ่งจากนครหนานหนิงเข้าทางหลวงหมายเลข G210 ผ่านอำเภอซ่างซือ-เมืองฝางเฉิงกั่ง-เมืองตงซิง รวมระยะทางประมาณ 180 กิโลเมตร

ส่วนรถไฟความเร็วสูงจะสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นเส้นทางที่ 3 ในอนาคต

2.3 การคมนาคมขนส่งระหว่างเมืองตงซิงกับเมืองมังกายของเวียดนาม สามารถ

เดินทางได้ทั้งทางบกและทางทะเล เมื่อรถยนต์ข้ามสะพานเป่ยหลุน ก็จะเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินของเวียดนาม

ภาพที่ 14 ด่านเมืองตงซิง (ซ้าย) และสะพานเป่ยหลุน (ขวา)
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ท่าเรือขนาดใหญ่ที่สำคัญของเมืองตงซิงคือท่าเรือฝางเฉิงกั่ง (防城港) สามารถขนส่งสินค้าไปเมืองอื่น ๆ ในประเทศจีน ประเทศเวียดนามและประเทศอื่น ส่วนท่าเรือขนาดเล็กที่อยู่ในเมืองตงซิง ได้แก่ ท่าเรือไป๋หลงเจินจูกั่ง (白龙珍珠港) ท่าเรือจู๋ซาน (竹山港) ท่าเรือถันจี๋ (潭吉港) และท่าเรือจิงต่าว (京岛港) เป็นต้น

3. ประวัติเมืองตงซิง

เมืองตงซิงเดิมเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนไป๋เยว์ ซึ่งคำว่า เยว์ เป็นชื่อเรียกของบรรพบุรุษชนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาตระกูลไทในสมัยโบราณ เนื่องจากชนเผ่ากลุ่มนี้มีหลายสาขา จึงมีชื่อเรียกว่าไป่เยว่ (เยว่ร้อยจำพวก) คำว่า ไป่เยว์ นี้ได้ปรากฏครั้งแรกในเล่มที่ 8 ของชุดหนังสือหลวี่ซื่อชุนชิว ซึ่งมีข้อความได้เขียนไว้ว่า หยางฮั่นจือหนาน ไป๋เย่วจือจี้ คำว่า หยาง หมายถึง ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนล่างและพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ติดกับทะเล ส่วนคำว่า ฮั่น หมายถึงพื้นที่ทางใต้ของลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนกลาง ประโยคนี้จึงหมายถึงพื้นที่ทางใต้ของลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนกลางและตอนล่างเป็นถิ่นที่อยู่ของคนกลุ่มไป่เยว์ ในสมัยราชวงศ์ซังและสมัยราชวงศ์โจว กลุ่มชาวเยว์กระจายอยู่ทางใต้ของลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนกลางและตอนล่าง ซึ่งกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในมณฑลเจียงซูปัจจุบันมีชื่อเรียกว่าอู๋เยว์ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในมณฑลเจ้อเจียงปัจจุบันเรียกว่าอวีเยว์และตงอาว กลุ่มที่อาศัยอยู่ในมณฑลเจียงซีปัจจุบันจะเรียกว่าซานเยว์ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในมณฑลฮกเกี้ยนจะเรียกว่าหมิ่นเยว์ กลุ่มที่อยู่ในมณฑลกวางตุ้งจะเรียกว่าหนานเยว์ กลุ่มที่อยู่ในมณฑลหูหนานและมณฑลหูเป่ยจะเรียกว่าหยางเยว์ กลุ่มที่อยู่ในกวางสีและทางเหนือประเทศเวียดนามจะ

เรียกว่าซีอาวและหล่อเยว์ กลุ่มที่อยู่ภาคตะวันตกเฉียงใต้จะเรียกว่าผูเยว์ ข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า แถบพื้นที่ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง รวมถึงแต้จิ๋วเดิมเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาวเยว์โบราณ ต่อมาจักรพรรดิฮั่นอู่ตี้ในสมัยราชวงศ์ฮั่นทรงโปรดเกล้า ฯ ให้กลุ่มจีนฮั่นจากทางเหนืออพยพลงมาตั้งถิ่นฐานทางใต้ของจีน จึงทำให้กลุ่มชาวเยว์บางกลุ่มผสมผสานเข้ากับกลุ่มจีนฮั่น ส่วนกลุ่มชาวซีอาว ชาวล่อเยว์ (คำว่า ล่อ หมายถึง นก) และชาวผูเยว์อาจจะค่อย ๆ พัฒนามาเป็นกลุ่มชาวจ้วง กลุ่มชาวสุ่ย กลุ่มชาวปู้ยี กลุ่มชาวหลี กลุ่มชาวไต่ (ไทลื้อ) กลุ่มชาวมู่เหล่า กลุ่มชาวเหมาหนานและกลุ่มชาวต้งในประเทศจีน อีกทั้งชนเผ่าไท ชนเผ่าไตและชนเผ่านุงทางภาคเหนือประเทศเวียดนามในปัจจุบัน (Changlong Lan, 2561, 145-146)

ก่อนพ.ศ. 749 เมืองตงซิงสังกัดในจังหวัดเจี่ยวจื่อ (交趾) ของรัฐหนานเยว์กว๋อ (南越国) ก่อนพ.ศ. 654 เมืองตงซิงสังกัดในจังหวัดเหอผู่ (合浦) ของราชวงศ์ฮั่นตะวันตก พ.ศ. 1078 เมืองตงซิงมีอีกชื่อหนึ่งว่า อันผิง (安平) (Local Chronicles Codification Committee of Dongxing, 2016, P.33) ซึ่งคำว่า อัน หมายความว่า ปลอดภัย ส่วนคำว่า ผิง หมายถึง สงบสุข หลังจากนั้น เนื่องจากเปลี่ยนแผ่นดินในประวัติศาสตร์จีนอย่างต่อเนื่อง ชื่อของเมืองตงซิงจึงเปลี่ยนไปด้วยกัน เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 รัฐบาลจีนอนุมัติให้ใช้ชื่อว่า อำเภอปกครองตนเองทุกชนเผ่าตงซิง ซึ่งชื่อนี้หมายความว่า ทุกชนเผ่ามีสิทธิบริหารพื้นที่ตงซิงด้วยตนเอง เนื่องจากจีนกับเวียดนามร่วมกันเปิดพื้นที่ชายแดนเมื่อปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลจีนจึงก่อตั้งพื้นที่ตงซิงเป็นเขตการค้าชายแดนตงซิงและเขตพัฒนาเศรษฐกิจตงซิง เมื่อปี พ.ศ. 2539 รัฐบาลจีนอนุมัติให้ใช้ชื่อว่า เมืองตงซิง ซึ่งยังมีฐานะเท่ากับอำเภอ และสังกัดในเมืองฝางเฉิงกั่ง การปกครองตำบลประกอบด้วยตำบลตงซิง ตำบลเจียงผิงและตำบลหม่าลู่ เมื่อปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลจีนอนุมัติให้เมืองตงซิงเป็นเขตทดลองการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับชาติ ปัจจุบันนี้ เมืองตงซิงเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญและถือว่าเป็นประตูสู่อาเซียน (Gateway to ASEAN) แห่งหนึ่งของจีน

4. การแบ่งเขตการปกครอง

ในปัจจุบัน เมืองตงซิงแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 3 ตำบล 41 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วย เทศบาลเมือง 1 แห่ง และเทศบาลตำบล 3 แห่ง ตำบลประกอบด้วยตำบลตงซิง ตำบลเจียงผิงและตำบลหม่าลู่

5. จำนวนประชากร

เมืองตงซิงมีประชากร ณ วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2558 ทั้งสิ้น 141,513 คน ซึ่งตำบลตงซิงมีประชากร 72,846 คน ตำบลเจียงผิงมีประชากร 49,975 คนและตำบลหม่าลู่มีประชากร 18,692 คน นอกจากชาวฮั่นแล้ว ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในเมืองตงซิง ได้แก่ ชาวจิงจู๋ ชาวจ้วง ชาวเย้าและชาวตุ้ง เป็นต้น จำนวนประชากรของกลุ่มชนดังกล่าว ดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนประชากรของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเมืองตงซิง

ชื่อกลุ่มชาติพันธ์	ตำบลตงซิง	ตำบลเจียงผิง	ตำบลหม่าลู่	รวม
ชาวฮั่น	52,822	24,036	12,533	89,391
ชาวจ้วง	12,101	8,887	5,293	26,281
ชาวจิงจู๋	4,428	15,444	245	20,117
ชาวเย้า	3,110	1,414	496	5,020
ชาวตุ้ง	126	104	72	302
อื่น ๆ	259	90	53	402

(ที่มา : สถานีตำรวจเมืองตงซิง เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2561)

6.ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของเมืองตงซิง ภาคตะวันตกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูงและเต็มไปด้วยเทือกเขา เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำหลายสาย ส่วนภาคตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่ราบลุ่ม แม่น้ำที่สำคัญของเมืองตงซิง ได้แก่ แม่น้ำเป่ยหลุน แม่น้ำเจียงผิงและแม่น้ำหลอฝูเจียง ซึ่งแม่น้ำทั้ง 3 สายกำเนิดจากภาคใต้ของเทือกเขาสือว่านต้าซาน (十万大山) และไหลลงสู่อ่าวเป่ยปู้กัลฟ์

7. การศึกษา

ปัจจุบันนี้ เมืองตงซิงรองรับระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนสถานศึกษาทั้งสิ้น 101 แห่ง และล้วนสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมืองตงซิง ซึ่งมีโรงเรียนอนุบาล 83 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 9 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 แห่งและโรงเรียนอาชีวศึกษา 1 แห่ง (Dongxing Education Bureau, 2018)

ตารางที่ 11 รายชื่อโรงเรียนของเมืองตงซิง

หมายเลข	โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	หมายเลข	โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา
1	โรงเรียนมัธยมเมืองตงซิง	1	โรงเรียนอาชีวศึกษาเมืองตงซิง
หมายเลข	**โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**	**หมายเลข**	**โรงเรียนประถมศึกษา**
1	โรงเรียนสาธิตเมืองตงซิง (ระดับ	1	โรงเรียนสาธิตเมืองตงซิง (ระดับ

	มัธยมศึกษา)		ประถมศึกษา)
2	โรงเรียนเป่ยหลุนเหอ	2	โรงเรียนประถมที่ 1 เมืองตงซิง
3	โรงเรียนมัธยมที่ 2 เมืองตงซิง	3	โรงเรียนประถมที่ 2 เมืองตงซิง
4	โรงเรียนมัธยมเจียงผิง	4	โรงเรียนประถมที่ 3 เมืองตงซิง
5	โรงเรียนมัธยมหม่าลู่	5	โรงเรียนหัวเฉียว
6	โรงเรียนจิงจู๋ (ระดับมัธยมศึกษา)	6	โรงเรียนจิงจู๋ (ระดับประถมศึกษา)
7	โรงเรียนซงไป่	7	โรงเรียนประถมเจียงผิง
		8	โรงเรียนประถมตำบลตงซิง
		9	โรงเรียนประถมตำบลหม่าลู่

8. การเกษตรกรรม

เมืองตงซิงมีพื้นที่เพาะปลูกพืชการเกษตร จำนวน 57.527 ตารางกิโลเมตร (Local Chronicles Codification Committee of Dongxing, 2016, P.57) พืชที่ปลูกมากอันดับแรกคือ ข้าว รองลงมาได้แก่ มันเทศ ถั่วลิสง ข้าวโพด ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง อ้อย ชา และโป๊ยกั๊ก เป็นต้น ส่วนผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ส้ม ลิ้นจี่ มะม่วงและกล้วยหอม เป็นต้น

9. อุตสาหกรรม

ปัจจุบันนี้ นิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญในเมืองตงซิง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าข้ามพรมแดน นิคมอุตสาหกรรมเจียงผง นิคมอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าอาเซียน นิคมอุตสาหกรรมชงหลั่น นิคมอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำเค็มและผลไม้เปย่เถาและนิคมอุตสาหกรรมพิเศษอาเซียน

ข้อมูลทั่วไปของเมืองมังกาย

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

เมืองมังกาย (Thành Phố Móng Cái) ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศเวียดนาม ซึ่งสังกัดในมณฑลกว่างหนิง (Quảng Ninh) และมีเนื้อที่ประมาณ 515 ตารางกิโลเมตร (General Statistics Office of Vietnam, 2011) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองมังกายติดกับเมืองตงซิงของประเทศจีน ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ ภาคตะวันตกเฉียงใต้ติดกับอำเภอไห่เหอ (Hải Hà) ส่วนภาคตะวันตกเฉียงเหนือติดกับตำบลนาเหลียงเขตฝางเฉิงของเมืองฝางเฉิงกั่ง ประเทศจีน เมืองมังกายห่างจากกรุงฮานอยประมาณ 370 กิโลเมตร

ภาพที่ 15 ที่ตั้งของเมืองมังกาย

(https://www.google.cn/maps)

ภาพที่ 16 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองมังกาย

(https://www.google.cn/maps)

2. ประวัติความเป็นมา

มังกายเดิมเป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ชายแดนจีนกับเวียดนาม ต่อมา มังกายเป็นเมืองเอกของมณฑลไห่หนิง (Hải Ninh) ประเทศเวียดนามเมื่อ พ.ศ. 2449 (Thế hệ trẻ Thanh Hóa, 2008) เมื่อ พ.ศ. 2490 – 2497 มังกายเป็นเมืองเอกของเขตปกครองตนเองชนเผ่านุ้ง ซึ่งเวียดนามยังเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสในช่วงเวลานี้ เมื่อ พ.ศ. 2498 รัฐบาลเวียดนามก่อตั้งตำบลมังกายขึ้นและประกาศให้เป็นเมืองเอกของมณฑลไห่หนิงอีกครั้ง เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2506 รัฐบาลเวียดนามได้รวมมณฑลไห่หนิงและมณฑลหงกว่าง (Hồng Quảng) เป็นมณฑลกว่างหนิง และประกาศให้ตำบลมังกายเปลี่ยนฐานะเป็นอำเภอมังกาย (Chính phủ Việt Nam, 1963) เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2522 มังกายได้เปลี่ยนชื่อว่า ไห่หนิง (Chính phủ Việt Nam, 1979) เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2537 รัฐบาลเวียดนามได้ก่อตั้งเขตการค้าเสรีมังกายขึ้นเนื่องจากจีนกับเวียดนามร่วมมือกันฟื้นฟูการค้าข้ามชายแดน (Chính phủ Việt Nam, 1998) เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2551 รัฐบาลได้ก่อตั้งเมืองมังกายขึ้น (Chính phủ Việt Nam, 2008) ปัจจุบันนี้ เมืองมังกายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นเขตการค้าที่ใหญ่ที่สุดทางภาคเหนือของเวียดนาม เนื่องจากเมืองมังกายได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เมืองนี้เป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของมณฑลกวางหนิง นอกจากนี้ เมืองมังกายยังเป็นเมืองการค้าสำคัญที่เชื่อมโยงกับจีนสำหรับเวียดนามและอาเซียน

ภาพที่ 17 เมืองมังกาย

(24 ตุลาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Wu Huyun)

ภาพที่ 18 ด่านตรวจคนเข้าเมืองของเมืองมังกาย
(16 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

3. การคมนาคม

การคมนาคมขนส่งภายในพื้นที่เมืองมังกายสามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งเส้นทางทางบกที่สำคัญมีสองเส้นทาง คือ ทางหลวงหมายเลข 18 ของเวียดนามและทางด่วนระหว่างกรุงฮานอยกับเมืองมังกาย ส่วนเส้นทางทางน้ำนั้น สามารถเดินทางไปเมืองอ่าวฮาลอง เมืองไฮฟองและเมืองท่าอื่น ๆ ได้ด้วยเรือ

4. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันนี้ เมืองมังกายแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 8 อำเภอ (ชาวเวียดนามเรียกอำเภอว่า ฟาง 坊) และ 9 ตำบล รายชื่อทั้ง 8 อำเภอ ดังนี้

ผิงยุ่ฟาง (Phường Bình Ngọc) ไห่เหอฟาง (Phường Hải Hòa) ไห่อันฟาง (Phường Hải Yên) เหอเล่อฟาง (Phường Hòa Lạc) ข่าหลงฟาง (Phường Ka Long) หนิงหยางฟาง (Phường Ninh Dương) ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) และเฉินฟู่ฟาง (Phường Trần Phú)

ส่วนรายชื่อทั้ง 9 ตำบล ดังนี้

ตำบลเป่ยซาน (Xã Bắc Sơn) ตำบลไห่ตง (Xã Hải Đông) ตำบลไห่ซาน (Xã Hải Sơn) ตำบลไห่จิ้น (Xã Hải Tiến) ตำบลไห่ชุน (Xã Hải Xuân) ตำบลกว่างอี้ (Xã Quảng Nghĩa) ตำบลว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ตำบลหย่งจื๋อ (Xã Vĩnh Thực) และตำบลหย่งจง (Xã Vĩnh Trung)

5. จำนวนประชากร

เมืองมังกายมีประชากรทั้งหมด 86,022 คน ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวกิง (ชาวจิงจู๋) และชาวจีน (Cổng thông tin điện tử Thành phố Móng Cái, 2014) ประชากรทั้ง 8 อำเภอและ 9 ตำบลดังตารางนี้

ตารางที่ 12 จำนวนประชากรทั้ง 8 อำเภอและ 9 ตำบลของเมืองมังกาย

อำเภอ (ฟาง)			ตำบล		
หมายเลข	**ชื่ออำเภอ**	**จำนวนประชากร**	**หมายเลข**	**ชื่อตำบล**	**จำนวนประชากร**
1	ผิงยุ่ฟาง (Phường Bình Ngọc)	3,360	1	เป่ยซาน (Xã Bắc Sơn)	1,745
2	ไห่เหอฟาง (Phường Hải Hòa)	14,144	2	ไห่ตง (Xã Hải Đông)	5,976
3	ไห่อันฟาง (Phường Hải Yên)	4,306	3	ไห่ซาน (Xã Hải Sơn)	1,314
4	เหอเล่อฟาง (Phường Hòa Lạc)	5,009	4	ไห่จี้น (Xã Hải Tiến)	5,170
5	ข่าหลงฟาง (Phường Ka Long)	6,277	5	ไห่ชุน (Xã Hải Xuân)	6,970
6	หนิงหยางฟาง (Phường Ninh Dương)	8,806	6	กว่างอี้ (Xã Quảng Nghĩa)	2,676
7	ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ)	4,392	7	ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh)	7,027
8	เฉินฟู่ฟาง (Phường Trần Phú)	5,000	8	หย่งจื๋อ (Xã Vĩnh Thực)	2,468
			9	หย่งจง (Xã Vĩnh Trung)	1,382
	รวม	**51,294**		**รวม**	**34,728**

6.ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของเมืองมังกายอาจแบ่งได้เป็น 3 บริเวณ คือ บริเวณพื้นที่ราบสลับเนินเขาและภูเขา บริเวณพื้นที่ราบชายฝั่งทะเล และบริเวณพื้นที่หมู่เกาะ เมืองมังกายมีแม่น้ำไหลผ่าน 2 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจียหลงเหอ (Sông Ka Long) หรือชาวจีนเรียกว่า แม่น้ำเป่ยหลุนเหอและ

แม่น้ำฉางหรงเหอ (SôngTràngVinh) ซึ่งแม่น้ำเจียหลงเหอกำเนิดที่ภูเขาสือว่านต้าซานของจีน และไหลไปทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วลงสู่อ่าวเป่ยปู้กัลฟ์

7. ด้านเศรษฐกิจ

เมืองมังกายมีพื้นที่ปลูกพืชการเกษตรจำนวน 18 ตารางกิโลเมตร พืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าว ลิ้นจี่ ส้ม ขนุน ส้มโอและน้อยหน่า เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์นับเป็นสาขาภาคเกษตรที่สำคัญรองจากการปลูกพืช ซึ่งในด้านการปศุสัตว์นั้น พื้นที่ที่เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในเมืองมังกายมีเนื้อที่ประมาณ 2.26 ตารางกิโลเมตร สัตว์เศรษฐกิจที่เลี้ยงมากที่สุดคือ สุกร ส่วนพื้นที่ที่เลี้ยงสัตว์น้ำมีเนื้อที่ประมาณ 25 ตารางกิโลเมตร สัตว์น้ำที่สำคัญ ได้แก่ ปลา กุ้งและปู เป็นต้น นอกจากนี้ เมืองมังกายยังมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 75 ตารางกิโลเมตร (Cổng thông tin điện tử Thành phố Móng Cái, 2018)

ด้านอุตสาหกรรม เมืองมังกายเป็นฐานผลิตถ่านหินที่สำคัญของเวียดนาม ซึ่งถ่านหินที่มีคุณภาพดีคือ ถ่านหินไร้ควัน

ปัจจุบันนี้ เมืองมังกายมีบริษัทเกือบ 1,000 แห่ง สหกรณ์ 20 แห่ง และมีครอบครัวที่ประกอบอาชีพการค้าขายเกือบ 6,000 ครัวเรือน (China-ASEAN Expo Official Website, 2012) สินค้าที่จำนายในตลาดการค้าของเมืองมังกาย ได้แก่ ขนมเวียดนาม ผลิตภัณฑ์อาหาร ของใช้ประจำวัน เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เป็นต้น นอกจากจำนายสินค้าของเวียดนามแล้ว ยังจำนายสินค้าจากจีนด้วย ซึ่งในศูนย์การค้ามังกายและศูนย์การค้า China Town ได้จำนายสินค้าจีนต่าง ๆ เช่น เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ อะไหล่เครื่องยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อ รองเท้า และเครื่องเขียน เป็นต้น

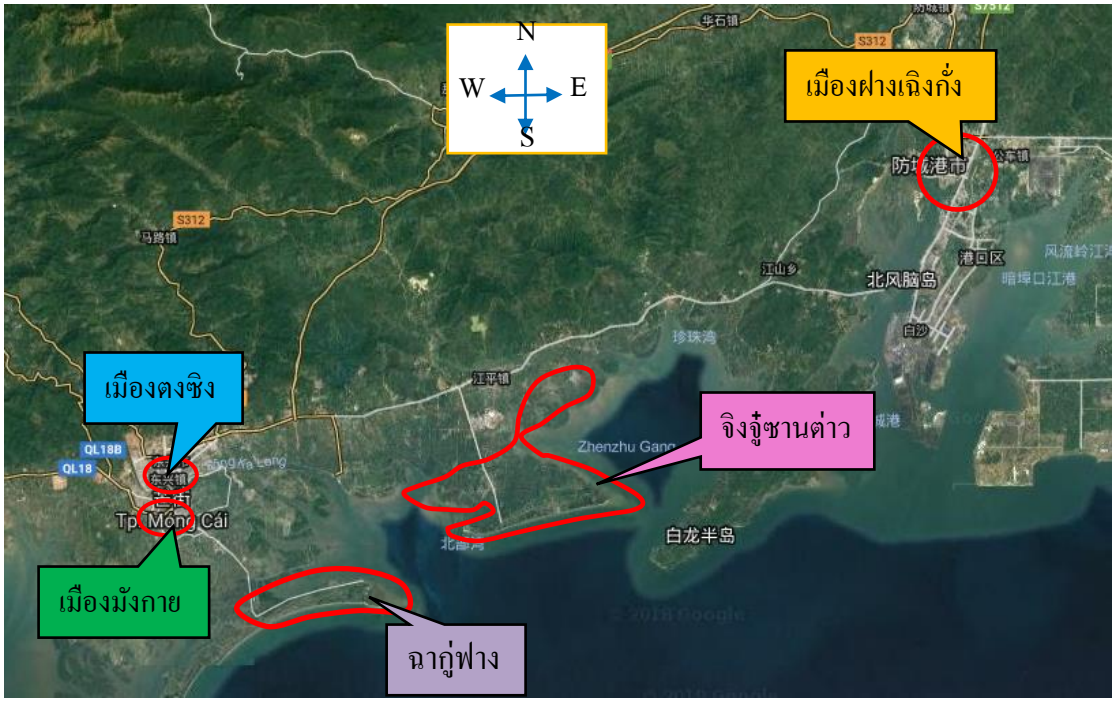
ภาพที่ 19 ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ซ้าย) และศูนย์การค้า China Town (ขวา) (16 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

บริบทของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวในประเทศจีน

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

1. ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

จิงจู๋ซานต่าวตั้งอยู่ชายแดนภาคใต้ของประเทศจีน เป็นอาณาเขตของเมืองตงซิง มณฑลกวางสี มีลักษณะภูมิประเทศป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ห่างจากเมืองตงซิงไปทางทิศตะวันตกประมาณ 20 กิโลเมตร ห่างจากเมืองฝางเฉิงกั่งไปทางทิศตะวันออกประมาณ 30 กิโลเมตร ห่างจากพื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) ของเมืองมังกายในเวียดนามประมาณ 5.5 กิโลเมตร (ประมาณ 3 ไมล์ทะเล)

ภาพที่ 20 ที่ตั้งของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

(https://www.google.cn/maps)

พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา จำนวนพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวรวมทั้งสิ้น 22.3 ตารางกิโลเมตร (Compile Group of Jing Nationality's History, 2008, P.1) จำนวนในแต่ละชุมชนดังนี้

ตารางที่ 13 จำนวนพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเลข	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
1	หมู่บ้านว่านเหว่ย	13.7
2	หมู่บ้านอูเถา	5.8
3	หมู่บ้านซานซิน	2.8
	รวม	**22.3**

ภาพที่ 21 ที่ตั้งของหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา (https://www.google.cn/maps)

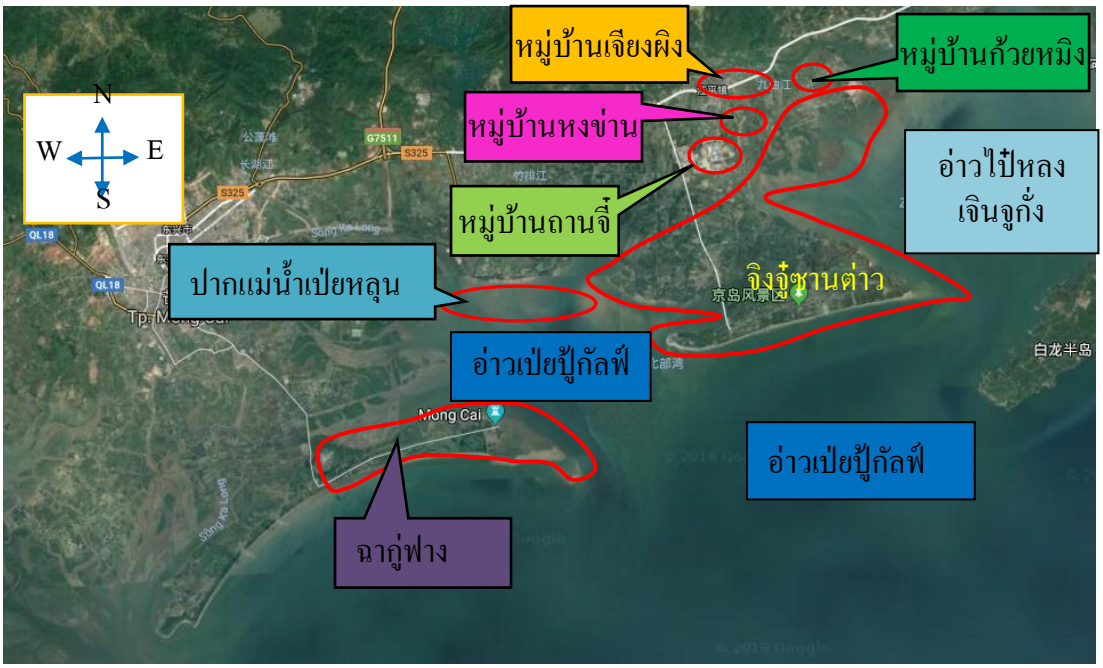
อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวใกล้เคียง คือ

-ทางทิศหนือ ติดกับ หมู่บ้านถานจี๋ (潭吉) หมู่บ้านหงข่าน (红坎) หมู่บ้านเจียงผิง (江平) และหมู่บ้านก้วยหมิง (贵明)

-ทางทิศใต้ ติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ (北部湾)

-ทางทิศตะวันออก ติดกับอ่าวไป๋หลงเจินจูกั่ง (白龙珍珠港湾)

-ทางทิศตะวันตก ติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ และปากแม่น้ำเป่ยหลุน

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
(https://www.google.cn/maps)

2. ประชากร

ประชากรในเมืองตงซิงมีทั้งหมด141,513 คน กลุ่มชนที่มีประชากรมากที่สุดคือ ชาวฮั่น ซึ่งมี 89,391 คน รองจากชาวฮั่นคือ ชาวจ้วง อันมีประชากร 26,281 ส่วนชาวจิงจู๋มี 20,117 คน กลุ่มชนที่มีประชากรน้อยกว่าคือ ชาวเย้า ชาวต้ง ชาวหลีและอื่นๆ เนื่องจากในเมืองตงซิงมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย วัฒนธรรมของชาวจิงจู๋จึงอาจจะได้รับแรงบันดาลใจจากชนกลุ่มอื่น ๆ บ้าง

ชาวจิงจู๋ในเมืองตงซิงส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถา หมู่บ้านซานซิน หมู่บ้านก้วยหมิง หมู่บ้านถานจี๋ และหมู่บ้านจู๋ซาน หมู่บ้านที่มีชาวจิงจู๋มากที่สุดคือ หมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งมีประชากร 4,034 คน ส่วนหมู่บ้านอูเถามีประชากร 1,625 คน และหมู่บ้านซานซินมี 1,232 คน สรุปว่า ชาวจิงจู๋ส่วนมากมักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถา และหมู่บ้านซานซิน

ตารางที่ 14 ประชากรของเมืองตงซิงและประชากรของชาวจิงจู๋ในเมืองตงซิง

ประชากรในเมืองตงซิง			ประชากรของชาวจิงจู๋ในเมืองตงซิง		
ลำดับ	**กลุ่มชาติพันธ์**	**จำนวนคน**	**ลำดับ**	**ชื่อหมู่บ้าน**	**จำนวนคน**
1	ชาวฮั่น (汉族)	89,391	1	**หมู่บ้านว่านเหว่ย**	**4,034**
2	ชาวจ้วง (壮族)	26,281	2	**หมู่บ้านอูเถา**	**1,625**
3	ชาวจิงจู๋ (京族)	20,117	3	**หมู่บ้านซานซิน**	**1,232**
4	ชาวเย้า (瑶族)	5,020	4	หมู่บ้านก้วยหมิง	1,187
5	ชาวต้ง (侗族)	302	5	หมู่บ้านถานจี๋	991
6	ชาวหลี (黎族)	110	6	หมู่บ้านจู๋ซาน	939
7	อื่นๆ	2,569	7	อื่นๆ	10,992
ยอดรวม		**141,513**	**ยอดรวม**		**21,000**

ที่มา : สถานีตำรวจเมืองตงซิง (สถิติเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2558)

3. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชาวจิงจู๋มาจากประเทศเวียดนามและอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศจีนมาช้านาน ซึ่งมีจดหมายเหตุได้บันทึกไว้ว่า บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยอยู่ในพื้นที่โด่เซิน (Đồ Sơn, 涂山) พื้นที่แคทบา (CátBà, 吉婆) จังหวัดทัญฮว้า (Thanh Hóa, 清化) จังหวัดเหงะอาน (Nghệ An, 义安) และเมืองมังกาย (Móng Cái, 芒街) ของประเทศเวียดนาม และได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จิงจู๋ศานต่าว (หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน) เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งตรงกับสมัยราชวงศ์หมิง และแสดงให้เห็นว่า บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋ย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศจีน 500 กว่าปีแล้ว บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋อาศัยอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินก่อน ต่อมา ชาวจิงจู๋บางส่วนจึงย้ายไปอยู่ในหมู่บ้านถันจี๋ หมู่บ้านหงข่าน หมู่บ้านเหิงว่าง และหมู่บ้านจู๋ซาน เป็นต้น

ก่อนที่สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น ผู้คนเรียกชาวจิงจู๋ว่า ชาวเย่ว์ เนื่องจากพื้นที่ที่อาศัยอยู่เคยสังกัดในจังหวัดอันหนานตูหู้ฝู่ (安南都护府) ของราชวงศ์ถัง เพราะฉะนั้นบางคนจึงเรียกคนในท้องถิ่นว่า ชาวอันหนาน (Lv Junbiao, 2004, P.18) เมื่อปี พ.ศ. 2501 รัฐบาลจีนได้จำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามข้อมูลทางประวัติความเป็นมา ภาษา เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตประเพณีและความยินยอมของชนกลุ่มน้อย จึงเรียกว่า ชาวจิงจู๋ (Compile Group of Jing

Nationality's History, 2008, P. 6)

หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินเดิมเป็นเกาะทรายขนาดเล็กที่กระจายอยู่ในท้องทะเล ดังนั้น ผู้คนจึงเรียกหมู่บ้านทั้งสามแห่งนี้ว่า พื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งหมายถึงหมู่บ้านเกาะทั้งสามแห่ง ก่อนปี พ.ศ. 2503 หมู่บ้านทั้งสามแห่งดังกล่าวยังไม่มีทางบกเชื่อมโยงกับแผ่นดินใหญ่ แต่เมื่อน้ำทะเลลดลง ชาวบ้านก็สามารถเดินทางไปธุระที่หมู่บ้านในแผ่นดินใหญ่ เนื่องจากชาวบ้านได้ถมดินเพื่อสร้างนาดำเมื่อปี พ.ศ. 2514 หมู่บ้านเกาะทั้งสามแห่งดังกล่าวจึงมีถนนเชื่อมโยงกับแผ่นดินใหญ่

4. การศึกษา

เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีโรงเรียน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนจิงจู๋ โรงเรียนหมู่บ้านอูเถาและโรงเรียนหมู่บ้านซานซิน ชาวจิงจู๋มักจะส่งลูกหลานไปเรียนที่โรงเรียนทั้ง 3 แห่งดังกล่าว ซึ่งโรงเรียนจิงจู๋ตั้งอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันนี้มีนักเรียนทั้งหมด 1,000 กว่าคน ซึ่งในจำนวนนักเรียนนี้มีนักเรียนชาวจิงจู๋ 700 กว่าคน ส่วนครูผู้สอนมี 80 กว่าคน นอกจากไปเรียนที่โรงเรียนทั้ง 3 แห่งดังกล่าว ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งไปเรียนที่โรงเรียนในตำบลเจียงผิงด้วย

ภาพที่ 23 โรงเรียนจิงจู๋ (ซ้าย) โรงเรียนหมู่บ้านอูเถา (กลาง) และโรงเรียนหมู่บ้านซานซิน (ขวา) (29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

5. เศรษฐกิจ

เมื่อก่อนชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงทะเลเป็นหลักเนื่องจากคนส่วนใหญ่อาศัยอยู่บนเกาะ เมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2533 ชาวจิงจู๋เริ่มประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม อาชีพการค้าขายข้ามพรมแดนและอาชีพเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้ หมู่บ้านว่านเหว่ยมีชาวจิงจู๋ที่เลี้ยงสัตว์น้ำเค็มประมาณ 100 กว่าครัวเรือน โรงงานแปรรูปอาหารทะเลมี 60 กว่าแห่ง โรงงานผลิตเรือไม้ไผ่มี 9 แห่ง ส่วนโรงแรมมี 60 กว่าแห่ง ชาวจิงจู๋ที่ประกอบอาชีพเพื่อการท่องเที่ยว 1,000 กว่าคน ชาว

จิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 15,000 หยวน (ประมาณ 75,000 บาท) (Wu Mingzhi[1], สัมภาษณ์, 30 ตุลาคม 2561)

ภาพที่ 24 ผลิตเรือ (ซ้าย) และเรือไม้ไผ่ของชาวประมง (ขวา)
(21 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

สำหรับชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถานั้น คนที่ประกอบอาชีพประมงทะเลมีประมาณ 30% ผู้ที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มมี 130 ครัวเรือน ซึ่งผลผลิตกุ้งทั้งปีมี 46,830,000 ตัน และสร้างรายได้ต่อปี 56,200,000 หยวน โรงงานแปรรูปอาหารทะเลจากแมงกะพรุนมี 45 แห่งและมีผู้ที่ประกอบอาชีพแปรรูปอาหารทะเล 110 ครัวเรือน ซึ่งผลผลิตทั้งปีมี 4,200 กว่าตัน และรายได้ต่อปี 33,600,000 กว่าหยวน ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพการค้าขายข้ามพรมแดนมีประมาณ 10% ปี พ.ศ. 2559 ชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถามีรายได้เฉลี่ยต่อปี 13,472 หยวน (Tangfang[2], สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2561)

ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านซานซินมีโรงงานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม 32 แห่ง โรงงานผลิตน้ำปลา 21 แห่ง ซึ่งน้ำปลาส่วนใหญ่จะนำไปจำนายที่เมืองชินโจวและเมืองฝางเฉิงกั่ง การกำหนดราคาขายปลีกของน้ำปลาจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้า ซึ่งน้ำปลาระดับ A กิโลกรัมละ 16 หยวน น้ำปลาระดับ B กิโลกรัมละ 10 หยวน (Liu Yangcai[3], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) นอกจากประกอบอาชีพดังกล่าวแล้ว ยังมีบางคนประกอบอาชีพการค้าขายข้ามพรมแดน อาชีพด้านการเกษตรและการเลี้ยวหมู ปี พ.ศ. 2560 ชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านซานซินมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 11,500 หยวน (Tangfang, สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2561)

---

[1] Wu Mingzhi เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2513 ปัจจุบันอายุ 49 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

[2] Tangfang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2533 ปัจจุบันอายุ 29 ปี เป็นเจ้าหน้าที่ของอบต.เจียงผิงในเมืองตงซิง

[3] Liu Yangcai เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2505 ปัจจุบันอายุ 57 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน

ภาพที่ 25 น้ำปลาในหมู่บ้านซานซิน
(19 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

6.การแพทย์แผนจิงจู๋

เนื่องจากชาวจิงจู๋อาศัยอยู่บนเกาะและประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก ชาวจิงจู๋จึงมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาโรคต่าง ๆ โดยใช้ยาจากท้องทะเลและสมุนไพรจากป่าชายเลน เช่น ไห่ซี (海漆, Excoecaria Agallocha Linn) ไห่หมังกว่อ (海芒果, Cerbera manghas) หญ้าหู่เอ่อร์ (老虎耳, Saxifraga Stolonifera Curt) ดีปลาคาร์พ หญ้าไอ้เย่ (艾叶, Artemisia Argyi Levl.et Vant) ห่อทั่นหมู่ (火炭母, Polygonum chinense L) เหลี่ยวเกอหวาง (了哥王, Wikstroemia indica (Linn.) C. A. Mey) ฯลฯ ซึ่งชาวจิงจู๋ได้นำสมุนไพรจากธรรมชาติมารักษาโรคไข้หวัด การถูกพิษจากสัตว์น้ำ โรคปวดท้อง และโรคไขข้ออักเสบ เป็นต้น นอกจากนี้ ชาวจิงจู๋ยังได้นำองค์ความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนจีนมาปรับใช้ด้วย ส่วนกรรมวิธีการรักษาโรค ได้แก่ วิธีแบบทา วิธีแบบพันปิด วิธีแบบแช่ในน้ำยา ฯลฯ

7.แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ดังนี้

7.1 หาดทอง (金滩)

หาดทองตั้งอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย เนื่องจากเม็ดทรายเป็นสีทอง ผู้คนจึงเรียกว่า จินทัน (金滩) ซึ่งหมายถึง หาดทอง ปัจจุบันนี้ หาดทองเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในอุทยานจิงต่าว ซึ่งหาดทองมีเนื้อที่ 37 ตารางกิโลเมตร และมีความยาวประมาณ 11 กิโลเมตร ลักษณะเด่นของหาดทองคือ ชายหาดกว้างใหญ่และราบเรียบ เม็ดทรายอ่อนและสะอาด และน้ำทะเลมีความใสตลอด หาดแห่งนี้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว จึงทำให้มีธุรกิจเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะ ธุรกิจ ที่พัก และ โรงแรม

ภาพที่ 26 หาดทองในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

7.2 อุทยานทรัพยากรชายฝั่งหว่านเห้อซาน (万鹤山滨海湿地公园)

อุทยานทรัพยากรชายฝั่งหว่านเห้อซานตั้งอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านอูเถา ซึ่งเป็นสวนป่าชายเลนขนาดเล็กและติดกับหาดทรายขาวหนานกว๋อสวี่หยวน อุทยานแห่งนี้มีเนื้อที่ประมาณ 3 ตารางกิโลเมตร มีต้นไม้ที่สำคัญหลายชนิด เช่น Bhesa robusta (Roxb.) D. Hou (膝柄木) และ Madhuca pasquieri (Dubard) Lam (紫荆木) ส่วนสัตว์ที่มีมากที่สุดคือ นกกระเรียนขาว

ภาพที่ 27 อุทยานทรัพยากรชายฝั่งหว่านเห้อซาน
(ที่มา: Mr. Wu Mingzhi)

7.3 พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง

พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง หรือพิพิธภัณฑ์ระบบนิเวศของชาวจิงจู๋ตงซิงตั้งอยู่ริมถนนหมินจู๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งเริ่มสร้างขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 และเปิดบริการเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋มีเนื้อที่ประมาณ 17,316 ตารางเมตร และมีพื้นที่ใช้

สอยภายในอาคารประมาณ 3,000 ตารางเมตร พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้ออกแบบและปรับพื้นที่ภายในอาคารอีกครั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 หลังจากนั้น ได้เปิดบริการเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ปัจจุบันนี้ พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋จะเปิดบริการตั้งแต่ 9.00-16.30น. ทุกวันอังคารถึงวันอาทิตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมฟรีได้ ภายในพิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋มีรูปภาพ ป้ายสื่อความหมาย สิ่งของและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับบ้านเรือน เครื่องแต่งกาย ภาษา อาหารการกิน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ความเชื่อ แพทย์แผนท้องถิ่นและศิลปะของชาวจิงจู๋ พิพิธภัณฑ์เปรียบเสมือนกับหน้าต่างที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชาวจิงจู๋ แต่เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า มีข้อบกพร่องอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือ ไม่มีคู่มือเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ ประการที่ 2 คือ ไม่มีผู้สื่อความหมาย ประการที่ 3 คือ ไม่มีเก้าอี้สำหรับให้นักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อน และประการที่ 4 คือ รูปภาพที่ปิดผนังส่วนใหญ่เกี่ยวกับการทำนา แต่พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวไม่มีท้องนาเมื่อ 40 ปีก่อน และคนส่วนใหญ่เป็นชาวประมงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสรุปเบื้องต้นได้ว่า ทางพิพิธภัณฑ์ใช้ภาพผิด และเนื้อหาในภาพไม่ตรงกับความจริงในประวัติศาสตร์ อนึ่ง มีภาพบางเรื่องเป็นเรือนยกเสาสูง ซึ่งก็ใช้ผิดเช่นกัน เนื่องจากพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวติดกับทะเล และมีมรสุมพัดเข้ามาในหมู่บ้านทั้งสามแห่งอยู่เสมอ ถ้าชาวบ้านอยู่ในเรือนยกเสาสูง อาจจะเกิดอันตรายถึงชีวิตในช่วงมรสุม เรือนในสมัยก่อนเป็นเรือนยกเสาต่ำ ซึ่งยกเสาใต้เรือนขึ้นมาเล็กน้อยเพื่อกันความชื้น (Li Hong[1], สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2561)

ภาพที่ 28 พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงชิง
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

[1] Li Hong เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2510 ปัจจุบันอายุ 52 ปี เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์

7.4 ศาลเจ้าฮาถิง

ศาลเจ้าฮาถิงเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็นห้องประชุมท้องถิ่นในชุมชนชาวจิงจู๋ ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ปัจจุบันนี้มีศาลเจ้าฮาถิงอย่างน้อย 4 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซินและศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงข่าน ภายในศาลเจ้าฮาถิงมักแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่ส่วนเซ่นไหว้เทพเจ้า พื้นที่ส่วนร้องรำทำเพลง พื้นที่สำหรับพักผ่อน หรือพื้นที่จัดงานเลี้ยง และพื้นที่สำหรับเก็บของ ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยจะเปิดตั้งแต่ 8.30-12.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมฟรี (Gao Xiongying[1], สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2561) ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถาจะเปิดวันที่ 1 และวันที่ 30 ทุกเดือนตามปฏิทินจีนจันทรคติ ถ้าชาวบ้านอยากไปเซ่นไหว้เทพเจ้าในช่วงเวลาอื่น ควรต้องติดต่อผู้ดูแลศาลเจ้าก่อน (Liu Faxin[2], สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561) ส่วนศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านซานซินจะไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมในวันธรรมดา ถ้าชาวบ้านอยากไปเซ่นไหว้เทพเจ้าในช่วงเวลาอื่น ควรต้องติดต่อผู้ดูแลศาลเจ้าก่อนเช่นกัน (Huang Yongnan[3], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561)

ภาพที่ 29 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

[1] Gao Xiongying เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2483 ปัจจุบันอายุ 79 ปี เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านว่านเหว่ย

[2] Liu Faxin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2483 ปัจจุบันอายุ 79 ปี เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านอูเถา

[3] Huang Yongnan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน

ภาพที่ 30 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงข่าน (ขวา)
(19 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ก็พบประเด็นที่น่าสนใจไม่น้อย ดังนี้ 1) มีชาวจีนจากมณฑลอื่นมาประกอบอาชีพ หรือท่องเที่ยวในพื้นที่จิงจู๋ซานต่างเป็นจำนวนมาก เช่น เสฉวน (四川) ยุนนาน (云南) และฉงชิ่ง (重庆) และ 2) ถึงแม้แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จิงจู๋ซานต่างมีชื่อเสียงมากในกวางสี แต่คู่มือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังน้อยมาก

ภาพที่ 31 ชาวจีนจากมณฑลเสฉวนมาประกอบอาชีพ (ซ้าย) และนักท่องเที่ยวจากยุนนาน (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.วัฒนธรรมและประเพณี

8.1 เครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายของชาวจิงจู๋เป็นเสื้อที่เรียบง่าย ผู้ชายชอบใส่เสื้อที่ไม่มีเสื้อคอและกระดุม นุ่งกางเกงแพรยาว ส่วนผู้หญิงนุ่งกางเกงเหมือนกับผู้ชาย สวมเสื้อแขนยาว ตัวเสื้อยาวลงมาจรดข้อเท้า ผ่า 2 ข้าง สูงแค่เอว เมื่อทำงานหนักจะสวมเสื้อสั้น หมวกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ

เครื่องแต่งกาย ซึ่งเรียกว่าน๊อนล้า (Nón La) มีเอกลักษณ์ของชาวจิงจู๋ หมวกนี้ทำจากใบลาน เวลาจะทำต้องนำใบลานมาตากแดดให้แห้ง แล้วนำมารีดให้เรียบ เป็นแผ่นๆ ซึ่งปกติแล้ว หมวกใบ จะประกอบด้วยและใช้มือเย็บอย่างปราณีต ซึ่งจะทำให้หมวกนี้ละเอียด ทนแดด เมื่อชาวจิงจู๋ไปตลาดหรือไปทำงาน มักจะใส่น๊อนล้าด้วย

ภาพที่ 32 หมวก (ซ้าย) และเครื่องแต่งกาย (ขวา) ของชาวจิงจู๋
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.2 อาหารการกิน

ชาวจิงจู๋ชอบทานอาหารรสเผ็ด รสเปรี้ยวและรสหวาน ข้าวเป็นอาหารหลักของชาวจิงจู๋ มันเทศ เผือกและขนมที่ทำด้วยข้าวเหนียวจะจัดเป็นอาหารว่าง นอกจากนี้ ชนกลุ่มนี้ยังชอบทานปลา หอย กุ้ง และปู เป็นต้น ในสมัยก่อน ชาวจิงจู๋ชอบเอาผักและปลาทะเลมาดองหรือตากแห้งเพื่อเก็บไว้ทานในช่วงเวลาที่ ขาดอาหาร ดังนั้นผัก ดองและปลาเค็มแห้งยังเป็นอาหารจานเด่นที่ชาวจิงจู๋ชื่นชอบในปัจจุบัน (Lan Changlong, 2556, P.97) อาหารที่มีลักษณะของชาวจิงจู๋ ดังนี้ หอยผัดใบไซเท้า (红螺炒萝卜缨) ผัดปู (炒花蟹) ปลาแดงทอด (香煎红鱼) ปลาเฮยล่านึ่ง (蒸黑腊鱼) ปลาหมึกลวก (白灼鱿鱼) ผัดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ (京族炒粉) หนังแมงกระพรุนแช่เย็น (凉拌海蜇皮) หนอนทรายผัดไซเท้า (沙虫炒萝卜丝) ข้าวต้มมันเทศ (番薯粥) อาหารที่จำเป็นสำหรับเทศกาลมี ก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ (京族米粉“糍丝”) ขนมเฟิงชุยปิ่ง (风吹饼) โจ๊กข้าวเหนียวน้ำตาล (糯米糖粥) ขนมจ้าง (白糍粑) เป็นต้น

ภาพที่ 33 ปลาหมึกลวก (ซ้าย) และหนังแมงกระพรุนแช่เย็น (ขวา)
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เครื่องปรุงรสที่สำคัญคือน้ำปลาเนี่ยนจือ (鲶汁) ซึ่งเป็นเครื่องเทศที่มีเอกลักษณ์ของชาวจิงจู๋ น้ำปลาเนี่ยนจือของหมู่บ้านซานซินในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีมากที่สุดและมีชื่อเสียงในเรื่องที่ทำน้ำปลาเนี่ยนจือ น้ำปลาเนี่ยนจือได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับมณฑลในปีพ. ศ. 2551 และขนมเฟิงชุยปิ่งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับเมืองตงซิงในปีพ. ศ. 2559

ภาพที่ 34 ขนมเฟิงชุยปิ่ง (ซ้าย) และน้ำปลาเนี่ยนจือ (ขวา)
(19 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.3. บ้านของชาวจิงจู๋

บ้านของชาวจิงจู๋อย่างน้อยมี 4 รูปแบบ คือ บ้านแบบหลันเผิง (栏棚屋) บ้านแบบสือ

เถียวหว่า (石条瓦房) บ้านแบบห้องแถวและคฤหาสน์ ปัจจุบันนี้ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวไม่มีบ้านแบบหลันเผิงแล้ว ซึ่งบ้านแบบนี้สร้างด้วยไม้และหญ้า บ้านแบบสือเถียวหว่ายังมีอยู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเถา แต่จำนวนน้อยมาก และบ้านแบบนี้สร้างด้วยก้อนหินและกระเบื้องดิน ปัจจุบันนี้ ชาวบ้านใช้บ้านแบบสือเถียวหว่าสำหรับเก็บของต่าง ๆ ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านแบบห้องแถวและส่วนหนึ่งอาศัยอยู่ในคฤหาสน์ที่หรูหรา นอกจากนี้ เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่มีรถเก๋งส่วนตัว ซึ่งมักจอดอยู่หน้าบ้าน แสดงให้เห็นว่า ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีรายได้ดี และอาจจะเป็นชนกลุ่มน้อยที่ร่ำรวยกลุ่มหนึ่งในประเทศจีน

บ้านแบบหลัน (สร้างด้วยไม้และหญ้า)

บ้านแบบสือเถียวหว่า (สร้างด้วยก้อนหินและกระเบื้องดิน)

บ้านแบบคฤหาสน์

บ้านแบบห้องแถว

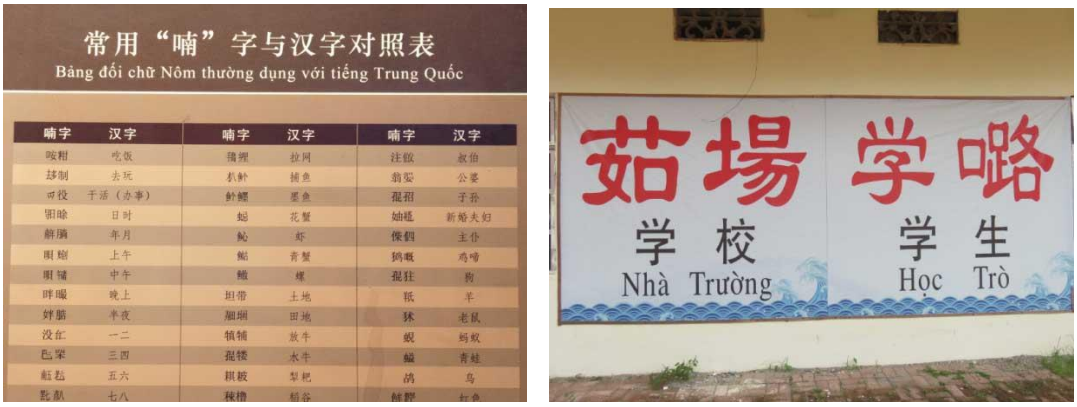
ภาพที่ 35 บ้านของชาวจิงจู๋

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.4. ภาษา

ภาษาจิงจู๋ในปัจจุบันต่างกับภาษามาตรฐานของเวียดนามมาก แต่คล้ายกับภาษาถิ่นทางภาคเหนือของเวียดนาม (Liu Yesheng[1], สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2561) ซึ่งชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว มักจะใช้สำเนียงถิ่นของภาษาเวียดนามในการสื่อสารกัน (Wu Quanmei[2], สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561) นอกจากใช้ภาษาจิงจู๋แล้ว ชาวจิงจู๋ยังสามารถพูดภาษากวางตุ้งและภาษาจีนกลางได้ เมื่อสื่อสารกับคนนอกชุมชน ชาวจิงจู๋จะพูดภาษากวางตุ้งเป็นหลัก เมื่อส่งลูกหลานไปเรียนหนังสือในโรงเรียน ลูกหลานชาวจิงจู๋จะพูดภาษาจีนกลางเป็นหลัก (Liu Yesheng, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2561) แต่อย่างไรก็ตาม ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับชาวเวียดนามยังสื่อสารกันได้โดยใช้ภาษามาตรฐานของเวียดนาม

สำหรับตัวอักษรที่ใช้นั้น ชาวจิงจู๋ได้ใช้ตัวอักษรหนานจื้อ (喃字) หรือตัวอักษรจื้อหนาน (字喃) ตั้งแต่อดีต ซึ่งบรรพบุรุษชาวจิงจู๋ได้รับแรงบันดาลใจจากตัวอักษรจีนในการประดิษฐ์ตัวอักษรหนานจื้อ คำว่า หนาน (喃) หมายถึงท้องถิ่น หรือ พื้นบ้าน ชาวจิงจู๋มักจะใช้ตัวอักษรหนานจื้อในการประพันธ์วรรณกรรมพื้นบ้าน การบันทึกเพลงท้องถิ่น และการคัดคัมภีร์ทางศาสนาในสมัยก่อน แต่ปัจจุบันนี้ ชาวจิงจู๋รุ่นใหม่ไม่ค่อยใช้ตัวอักษรหนานจื้อแล้ว ตัวอักษรหนานจื้อได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับเมืองฝางเฉิงกั่งเมื่อปี พ.ศ. 2550

ภาพที่ 36 การเทียบอักษรจีนและอักษรหนานจื้อ
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

[1] Liu Yesheng เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2532 ปัจจุบันอายุ 30 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านซานซิน

[2] Wu Quanmei เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2501 ปัจจุบันอายุ 61 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

8.5 ศาสนา

ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวส่วนใหญ่นับถือสิ่งเหนือธรรมชาติ เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน ก็พบว่า ชาวจิงจู๋มักตั้งศาลเจ้าที่อยู่ที่ลานหน้าบ้าน ซึ่งคล้ายกับชาวไทยที่ตั้งศาลเจ้าที่อยู่บริเวณบ้านเรือน สิ่งที่ต่างกันคือ ศาลเจ้าที่ติดกับพื้นและไม่มีรูปเคารพ ส่วนศาลเจ้าที่ของชาวไทยเป็นศาลเพียงตาและมีรูปเคารพ

ภาพที่ 37 ศาลเจ้าที่อยู่ที่ลานหน้าบ้านของชาวจิงจู๋
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

อนึ่ง บ้านที่อยู่บริเวณถนนสามแยกมักจะตั้งก้อนหินที่มีตัวอักษรจีนว่า 泰山石敢当 (Tai Shan Shi Gan Dang) ใช้สำหลับเพื่อป้องกันภูตผีปีศาจ ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งก้อนหินแบบนี้คล้ายกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน

ภาพที่ 38 Tai Shan Shi Gan Dang
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เทพเจ้าในท้องถิ่นที่นับถือ ได้แก่ เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง (镇海大王) เจ้าซิงต้าวต้าหวาง (兴道大王) เจ้าเกาซานต้าหวาง (高山大王) เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง (广泽大王) เจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง (点雀大王) และเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน (土地福德敬神) เป็นต้น ซึ่งชาวจีนฮากกาในมณฑลกวางสีของจีนและในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่นับถือเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน นอกจากนี้ ชาวจิงจู๋บางส่วนยังนับถือศาสนาเต๋า ศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ด้วย ในหมู่บ้านซานซินมีศาสนสถานของศาสนาพุทธแห่งหนึ่ ซึ่งชื่อว่า ศาลเจ้าซานผอ องค์ประธานในศาลเจ้าซานผอคือ เจ้าแม่กวนอิม ในหมู่บ้านอูเถามีศาสนสถานของศาสนาพุทธแห่งหนึ่ง ซึ่งชื่อว่า วัดหลิงกวาง (灵光寺) คำว่า หลิง (灵) แปลว่า วิญญาณ กวาง (光) แปลว่า แสง องค์ประธานของวัดหลิงกวางเช่นเดียวกับศาลเจ้าซานผอ คือ เจ้าแม่กวนอิม ส่วนสิ่งที่น่าสนใจในวัดหลิงกวางคือ มีศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามของวิหารหลัก ซึ่งการวางผังแบบนี้คล้ายกับศาลเจ้าจีนในประเทศไทย เช่น ศาลเจ้าหน่าจาซาไท้จื้อ ศาลเจ้าแม่รำไพ และศาลเจ้าแม่กวนอิมในชุมชนอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 39 เจ้าซิงต้าวต้าหวาง เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง เจ้าเกาซานต้าหวาง เจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 40 วัดหลิงกวาง (ซ้าย) และศาลเจ้าซานผอ (ขวา)

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 41 เจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

สำหรับศาสนสถานของศาสนาคริสต์นั้น อย่างน้อยมี 2 แห่ง ได้แก่ โบสถ์เจียงผิง (江平天主教堂) และโบสถ์จู๋ซาน (竹山天主教堂) ซึ่งโบสถ์ทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเจียงผิงและหมู่บ้านจู๋ซานตามลำดับ

ภาพที่ 42 โบสถ์เจียงผิง (ซ้าย) และโบสถ์จู๋ซาน (ขวา)

(22 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.6 เพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋

เนื้อหาเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋มักจะเกี่ยวกับตำนานเรื่องเล่า วิถีชีวิต ความรัก ประเพณีและคติความเชื่อ เป็นต้น เพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับมณฑลกวางสีเมื่อปี พ.ศ. 2555 วันที่ 10, 20, 30 คือวันร้องเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดกิจกรรมขึ้น นอกจากจัดกิจกรรมการร้องเพลงพื้นบ้านแล้ว

ชาวจิงจู๋ยังจัดโครงการอบรมการฝึกร้องเพลงพื้นบ้านและโครงการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านระหว่างหมู่บ้านว่านเหว่ยและชุมชนอื่นด้วย

ภาพที่ 43 สถานที่เกอซวี (ซ้าย) และโ ศาลาร้องเพลงตอบโต้ (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋ประจำปี พ.ศ. 2560 ในหมู่บ้านว่านเหว่ย ดังตารางนี้

ตารางที่ 15 กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

เวลา	สถานที่	จำนวนครั้ง	เนื้อหาสาระของกิจกรรม
วันที่ 10 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 16 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 20 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน
วันที่ 30 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน
วันที่ 12 กุมภาพันธ์	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 23 กุมภาพันธ์	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้

			ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 6 มีนาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 18 มีนาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 15 เมษายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 11 พฤษภาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 12 มิถุนายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างหมู่บ้านว่านเหว่ยของจีนและชุมชนฉากู่ฟางของเวียดนาม
ช่วงเทศกาลฮ้าจ๋	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมฝึกร้องเพลงตอบโต้
วันที่ 5 กรกฎาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจิงจู๋สำหรับเยาวชน
วันที่ 7 สิงหาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 14 กันยายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 27 ตุลาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจิงจู๋สำหรับเยาวชน
วันที่ 10, 20, 30 ทุกเดือน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน

จากตารางดังกล่าว สรุปเบื้องต้นได้ว่า กิจกรรมหลักที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านจิงจู๋ คือ อบรม เรียนรู้และแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลง ซึ่งกิจกรรมเกี่ยวกับอบรมและเรียนรู้การขับร้องเพลงอย่างน้อยมี 10 ครั้ง ส่วนกิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงที่สำคัญอย่างน้อยมี 7 ครั้ง และมี 2 ครั้งเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม ตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนตุลาคม ทางหมู่บ้านว่านเหว่ยล้วนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านจิงจู๋อย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งเดือนมกราคมอาจจะมีกิจกรรมมากที่สุด ถึงแม้ว่าทางหมู่บ้านว่านเหว่ยได้จัดกิจกรรมมากมาย แต่กิจกรรมเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ยังน้อยมาก

8.7 เครื่องดนตรีของชาวจิงจู๋

เครื่องดนตรีที่สำคัญของชาวจิงจู๋ ได้แก่ ขิมสายเดียว ฆ้องและกลอง เป็นต้น ขิมสายเดียวในภาษาจีนกลางชื่อว่า ตู๋เสียนฉิน (独弦琴) องค์ความรู้เกี่ยวกับการดีดขิมสายเดียวได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติเมื่อปี พ. ศ. 2554 ส่วนผู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการดีดขิมสายเดียว ได้แก่ นาย Su Chunfa (苏春发) นางสาว Su Haizhen (苏海珍) และ

นางสาว Zhao Xia (赵霞) เป็นต้น

ภาพที่ 44 ขิมสายเดียว (ซ้าย) และนาย Su Chunfa ดีดขิมสายเดียว (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8.8 เทศกาลที่สำคัญ

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว นอกจากฉลองเทศกาลฮาเจ๋แล้ว ชาวจิงจู๋ยังฉลองวันตรุษจีน (春节) วันเชงเม้ง (清明节) วันไหว้ขนมจ้าง (端午节) วันสารทจีน (中元节) และวันไหว้พระจันทร์ (中秋节) เป็นต้น

ตารางที่ 16 กำหนดการเวลาจัดงานของเทศกาลที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเลข	ชื่อเทศกาล	เวลา
1	นตรุษจีน	วันที่ 1 เดือนมกราคม (ตามปฏิทินจันทรคติของจีน)
2	วันเชงเม้ง	วันที่ 5 เดือนเมษายน
3	วันไหว้ขนมจ้าง	วันที่ 5 เดือนพฤษภาคม (ตามปฏิทินจันทรคติของจีน)
4	วันสารทจีน	วันที่ 15 เดือนกรกฎาคม (ตามปฏิทินจันทรคติของจีน)
5	วันไหว้พระจันทร์	วันที่ 15 เดือนสิงหาคม (ตามปฏิทินจันทรคติของจีน)

ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

1. เทศกาลฮาเจ๋ (哈节)

1.1 ความเป็นมาของเทศกาลฮาเจ๋

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญมากในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สำหรับความเป็นมาของเทศกาลฮาเจ๋นั้น ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยมี 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ เมื่อสมัยราชวงศ์เฉิงของเวียดนาม มีศิลปินท่านหนึ่งมาถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับชาวจิงจู๋เพื่อเรียกร้องชาวบ้านขึ้นมาต่อต้านราชวงศ์เฉิง เนื่องจากชาวบ้านให้เกียรติกับศิลปินท่านนี้มาก คนรุ่นหลังจึงสร้างศาลเจ้าฮาถิงขึ้นเพื่อรำลึกถึงศิลปิน ซึ่งภายในศาลเจ้ามีแท่นบูชาของศิลปิน อนึ่ง เพลงพื้นบ้านที่ศิลปินขับร้องนั้นไพเราะมาก คนรุ่นหลังจึงนิยมร้องเพลงพื้นบ้านเพื่อสรรเสริญศิลปินตลอดกาลเวลา จนทำให้กิจกรรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านกลายเป็นเทศกาลฮาเจ้ในปัจจุบัน (Compile Group of Guangxi Province, 2009, p.43)

ประการที่ 2 คือ ชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงตั้งแต่อดีต และมักเกิดภัยพิบัติขึ้นเมื่อไปจับปลาในทะเล ซึ่งมีตำนานเล่ากันว่า บรรพบุรุษชาวจิงจู๋ไปจับปลาในทะเลและเจอหมอกใหญ่จนหลงทางหลายสิบวัน ก่อนที่อาหารเครื่องดื่มบนเรือใกล้จะหมด บรรพบุรุษชาวจิงจู๋ได้ยินเสียงกบจากที่ไกล แล้วก็แล่นเรือตามเสียงกบและพบว่า มีเกาะที่มีป่าไม้สามแห่งอยู่ด้านหน้า หลังจากนั้นบรรพบุรุษชาวจิงจู๋ย้ายมาตั้งถิ่นฐานบนเกาะและสร้างศาลเจ้าขึ้นมาเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งชาวบ้านถือวันที่สร้างศาลเจ้าได้สำเร็จลุล่วงลงว่าเป็นวันเฉลิมฉลองเทศกาลฮาเจ๋ (Jiangtu, 1986)

1.2 กิจกรรมหลักของเทศกาลฮาเจ๋

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดและมีเอกลักษณ์พิเศษสำหรับชาวจิงจู๋ คำว่า ฮา (哈, Ha) ถอดความหมายได้ 2 ความหมาย ซึ่งหมายถึง ร้องเพลง หรือรับประทานอาหาร ดังนั้นเทศกาลฮาเจ๋จึงได้ชื่อว่า เทศกาลร้องเพลงและเทศกาลรับประทานอาหารร่วมกัน สำหรับช่วงเวลาจัดงานของแต่ละหมู่บ้านจะแตกต่างกันไปบ้าง หมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดงานในวันที่ 8-16 เดือนมิถุนายนตามปฏิทินจันทรคติของจีน หมู่บ้านอูเถาจะจัดในวันที่ 1-7 เดือนสิงหาคม หมู่บ้านซานซินจะจัดในวันที่ 10-14 เดือนสิงหาคม ส่วนหมู่บ้านหงขั่นจัดงานในวันที่ 26-29 เดือนอ้าย

ตารางที่ 17 กำหนดการเวลาจัดงานของเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเลข	ชื่อหมู่บ้าน	เวลาจัดงาน (ตามปฏิทินจันทรคติของจีน)
1	หมู่บ้านว่านเหว่ย	วันที่ 8 ถึง วันที่ 16 เดือนมิถุนายน
2	หมู่บ้านอูเถา	วันที่ 1 ถึง วันที่ 7 เดือนสิงหาคม
3	หมู่บ้านซานซิน	วันที่ 10 ถึง วันที่ 14 เดือนสิงหาคม

กิจกรรมหลักของเทศกาลฮาเจ๋จะจัดในศาลเจ้าฮาถิง และแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ พิธีอัญเชิญเทพเจ้า พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า ร้องเพลงฮาและงานเลี้ยงอาหารและพิธีส่งเทพเจ้า ขั้นตอนแรกคือ พิธีอัญเชิญเทพเจ้า ก่อนวันเทศกาลฮาเจ๋ ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่ศาลเจ้าฮาถิง พอถึงยามฤกษ์ ผู้คนจะชูธงการ่มและยกเก้าอี้มังกรไปที่ชายทะเลเพื่ออัญเชิญเทพเจ้า เมื่อประกอบพิธีกรรม ประธานคณะกรรมการจะโยนปวกพวย (杯珓)ไปในอากาศเมื่อกระทบพื้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับหินคู่สำหรับการเสี่ยงทาย ปวกพวยจะแสดงสัญลักษณ์ 3 ประการ ได้แก่ คว่ำทั้งคู่ หงายทั้งคู่ หรือหงาย 1 คว่ำ 1 ถ้าปวกพวยมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ก็แสดงว่า ชาวบ้านสามารถอัญเชิญเทพเจ้าไปประดิษฐานในศาลเจ้าฮาถิงได้ ในช่วงบ่ายจะมีพิธีบวงสรวงขนาดเล็กและไล่หมูตัวหนึ่ง (สมัยก่อนน่าจะเป็นช้าง) เดินรอบศาลเจ้าฮาถิ่ง 3 รอบ ถึงตอนบ่ายจะฆ่าหมูตัวนี้เพื่อเอาเนื้อหมูมาเซ่นไหว้เทพเจ้า หลังจากนั้น ชาวบ้านจะแบ่งปันและทานเนื้อหมูกันในศาลเจ้าฮาถิง

ภาพที่ 45 พิธีอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และปวกพวย (ขวา)
(19 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนต่อไปคือ พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะอ่านคำอัญเชิญเทพเจ้าก่อน แล้ววงดนตรีตีกลองขึ้นและจัดวางของเซ่นไหว้ ผู้ร่วมงานต้องล้างมือด้วยน้ำใบท้อ ต่อมาจึงถวายของไหว้ต่าง ๆ แด่เทพเจ้า ในขณะเดียวกัน หญิงสาวชาวจิงจู๋จะเต้นรำถวายสุรา หลังจากนั้น ผู้ประกอบพิธีกรรมหลักจะสวดมนต์ด้วยสำเนียงภาษาเวียดนามท้องถิ่น ซึ่งคัมภีร์ที่สวดนั้นมักเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อ

ภาพที่ 46 น้ำใบท้อ (ซ้าย) และการถวายสุราแด่เทพเจ้า (ขวา)
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 47 การอ่านคำอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และกราบไหว้แด่เทพเจ้า (ขวา)
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนที่ 3 คืองานเลี้ยงอาหาร หลังไหว้เจ้าเสร็จ ผู้คนจะจัดงานเลี้ยงอาหารและชมการแสดงร้องเพลงฮาที่ศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายธูปและรำถวายดอกไม้แด่เทพเจ้า ส่วนร่วมงานมักจะเป็นผู้ชายที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ทุกคนช่วยกันปูเสื่อ

บนพื้นและวางถาดไม้ใหญ่ทับบนเสื่อ แล้วนั่งรับประทานอาหารร่วมกัน ส่วนผู้หญิงจะรับผิดชอบหน้าที่วางอาหารบนถาดไม้แต่ไม่มีสิทธิ์ร่วมทานอาหารด้วย ผู้ไว้ทุกข์และคนกลุ่มชนอื่น ๆ ก็ไม่ได้เข้าร่วมงานเลี้ยงนี้เช่นกัน

ภาพที่ 48 งานเลี้ยงอาหาร (ซ้าย) และร้องเพลงฮา (ขวา)
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนสุดท้ายคือพิธีส่งเจ้า วันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋จะมีเด็กชายคนหนึ่งทำหน้าที่สื่อสารกับเทพเจ้า คล้ายกับการเข้าทรง ซึ่งจะมีอาการของร่างกายสั่นอย่างต่อเนื่อง ดื่มน้ำทะเลและทำท่าเหมือนกับเทพเจ้าประทับร่าง จากนั้นจะถามคำถามต่อเทพเจ้าและโยนปวกพวยไปในอากาศเพื่อให้หงาย 1 คว่ำ 1 และเลือกยามฤกษ์ส่งเจ้า หลังทำพิธีส่งเจ้าเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะเต้นรำถวายช่อบุปผา ซึ่งในอดีต มีความเชื่อว่าเป็นการรำเพื่อทำพิธีไล่ภูตผีออกไปจากศาลเจ้า และชาวบ้านจะประชุมกันเลือกคณะกรรมการชุดใหม่เพื่อเตรียมกิจกรรมฮาเจ๋ในปีหน้า (Changlong Lan , 2556, หน้า 97-98)

ภาพที่ 49 เด็กชายคนหนึ่งสื่อสารกับเทพเจ้า (ซ้าย) และพิธีส่งเจ้า (ขวา)
(16 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ก่อนปี พ.ศ. 2493 พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนามมีการติดต่อสื่อสารกันในช่วงเทศกาล ในช่วงปี พ.ศ. 2493-พ.ศ.2502 ชุมชนจิงจู๋ซานต่าวได้เลิกจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในเทศกาลฮาเจ๋ เนื่องจากเทศกาลฮาเจ๋ถือว่าเป็นความเชื่อเรื่องโชคลางของขลัง เมื่อปี พ.ศ. 2526 ชุมชนจิงจู๋ซานต่าวเริ่มฟื้นฟูจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 จนถึงปัจจุบัน ชุมชนจิงจู๋ซานต่าวเชิญชวนผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิง ปราชญ์ท้องถิ่นและตัวแทนคนอื่นของพื้นที่ฉากู่ฟางมาร่วมงานเทศกาลฮาเจ๋ทุก ๆ ปี โดยมีผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยและชาวบ้านในชุมชนจิงจู๋ซานต่าวก็ไปร่วมงานเล่าห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ฉากู่ฟางด้วย (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) หลังจากนั้นเทศกาลฮาเจ๋ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติที่ครั้งแรกในปี พ. ศ. 2549

ภาพที่ 50 เทศกาลฮาเจ๋ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติ
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

2. ศาลเจ้าฮาถิง: สถานที่ประกอบพิธีกรรมที่สำคัญในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋

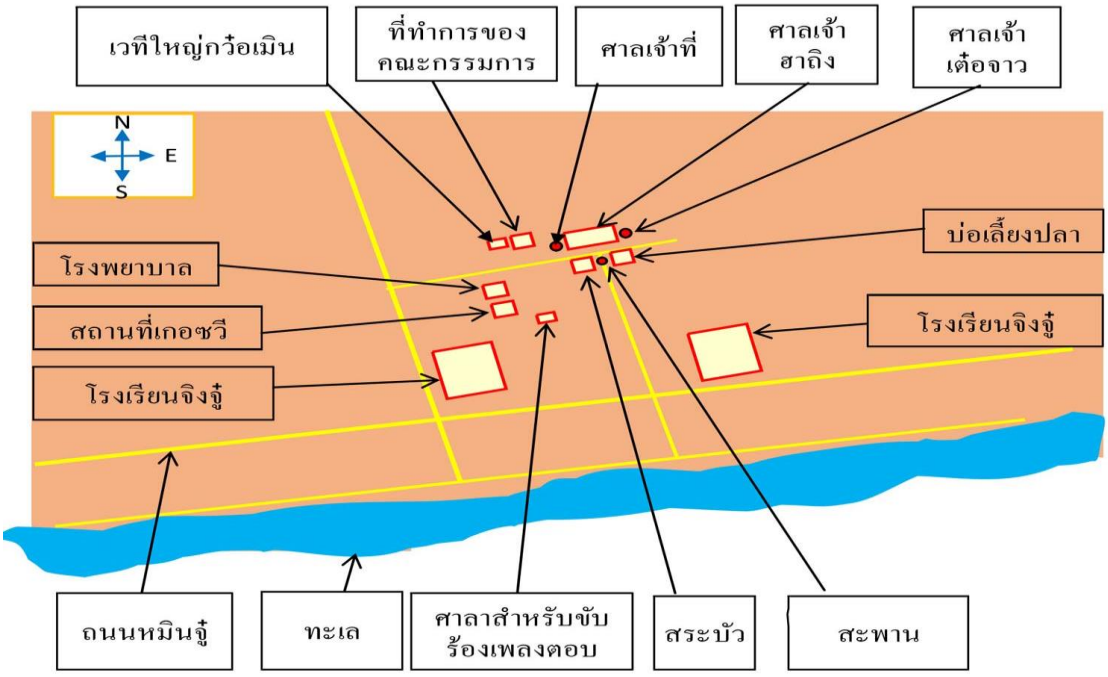
ศาลเจ้าฮาถิงเป็นสถานที่สำคัญสำหรับประกอบพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งในชุมชนชาวจิงจู๋มักจะมีศาลเจ้าฮาถิงแห่งหนึ่ง ปัจจุบันนี้ ในชุมชนชาวจิงจู๋มีศาลเจ้าฮาถิง 4 แห่ง ได้แก่ 1) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 2)ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา 3)ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน และ 4) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงข่าน

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ภาพที่ 51 ที่ตั้งของศาลเจ้าฮาถิงในชุมชนชาวจิงจู๋

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ภาพที่ 52 แผนที่หมู่บ้านว่านเหว่ย (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง)

ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยตั้งอยู่ริมถนนหมินจู๋ ซึ่งที่ตั้งของศาลเจ้าฮาถิงถือว่าเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้าน บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้ามีต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุร้อยกว่าปี 5 ต้น ด้านซ้ายมือของศาลเจ้าฮาถิงมีศาลเจ้าที่แห่งหนึ่ง ด้านขวามือมีศาลเต๋อจาว และด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิงมีสระน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีสะพานข้ามสระน้ำและแบ่งสระน้ำออกเป็นสองส่วน คือ สระน้ำเล็กที่อยู่ด้านขวามือของสะพานคือ สระบัว ส่วนสระน้ำเล็กที่อยู่ด้านซ้ายมือของสะพานคือ บ่อเลี้ยงปลา สระน้ำใหญ่แห่งนี้มีมาแต่สมัยโบราณ หลังจากได้ฟื้นฟูเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ชาวบ้านได้สร้างสะพานข้าม สระน้ำใหญ่และสร้างศาลาเล็กอยู่บนสะพาน โดยมีเรื่องที่ชาวบ้านเล่ากันว่า เคยปลูกดอกบัวอยู่ในสระน้ำ แต่มีส่วนหนึ่งเติบโตได้ผล และกลายเป็นสระบัวขนาดเล็ก อีกส่วนหนึ่งเหี่ยวเฉาไปหมด และกลายเป็นบ่อเลี้ยงปลา เพราะฉะนั้น ชาวบ้านจึงเรียกสระน้ำใหญ่ว่า สระน้ำหยินหยาง (Su Chunfa[1], สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561) สถานที่สำคัญที่กระจายอยู่รอบ ๆ ของศาลเจ้าฮาถิง ได้แก่ สถานที่เกอซวี ศาลาสำหรับขับร้องเพลงตอบโต้ ที่ทำการของคณะกรรมการหมู่บ้านว่านเหว่ย โรงพยาบาลหมู่บ้านว่านเหว่ย เวทีใหญ่กว๋อเมินและโรงเรียนจิงจู๋ เป็น

ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย

ศาลเจ้าที่

ศาลเต๋อจาว

สะพาน

สระบัว

บ่อเลี้ยงปลา

[1] Su Chunfa เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2498 ปัจจุบันอายุ 64 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย

เวทีใหญ่กว๋อเมิน

ที่ทำการของคณะกรรมการ

ต้นไม้ร้อยปี

สถานที่เกอซวี

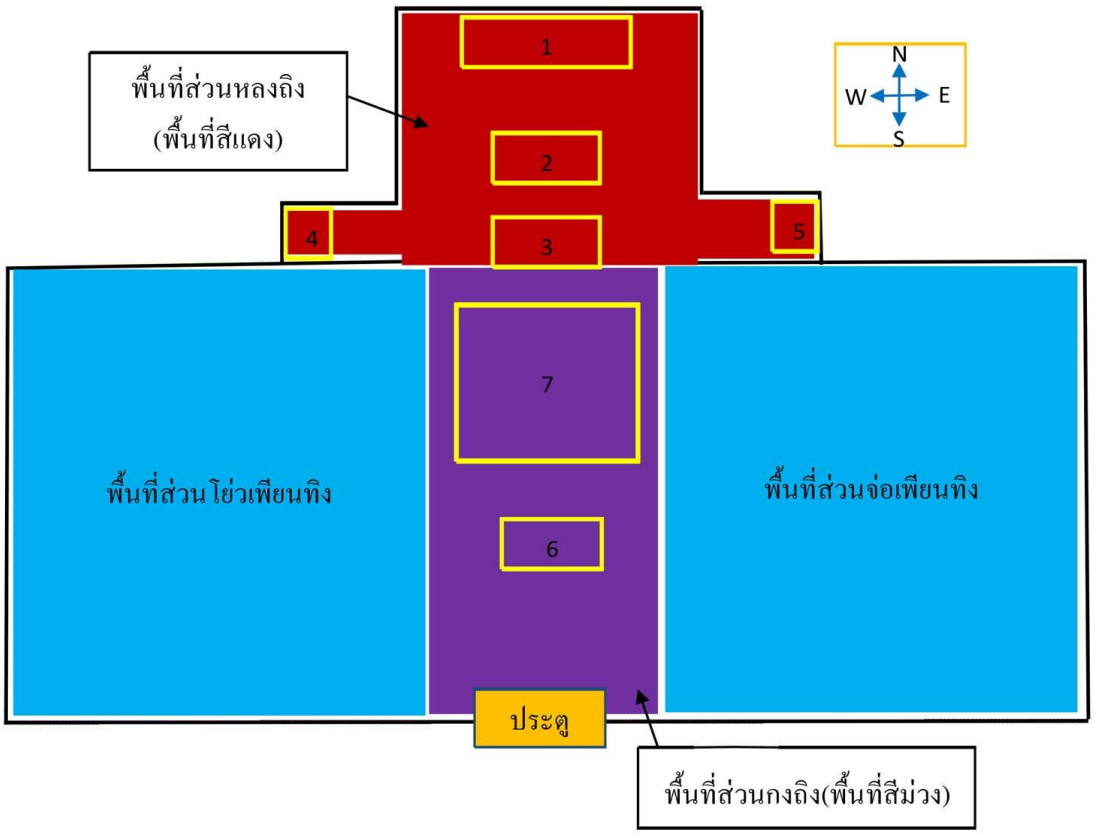
ศาลาสำหรับขับร้องเพลงตอบโต้

โรงพยาบาล

ภาพที่ 53 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

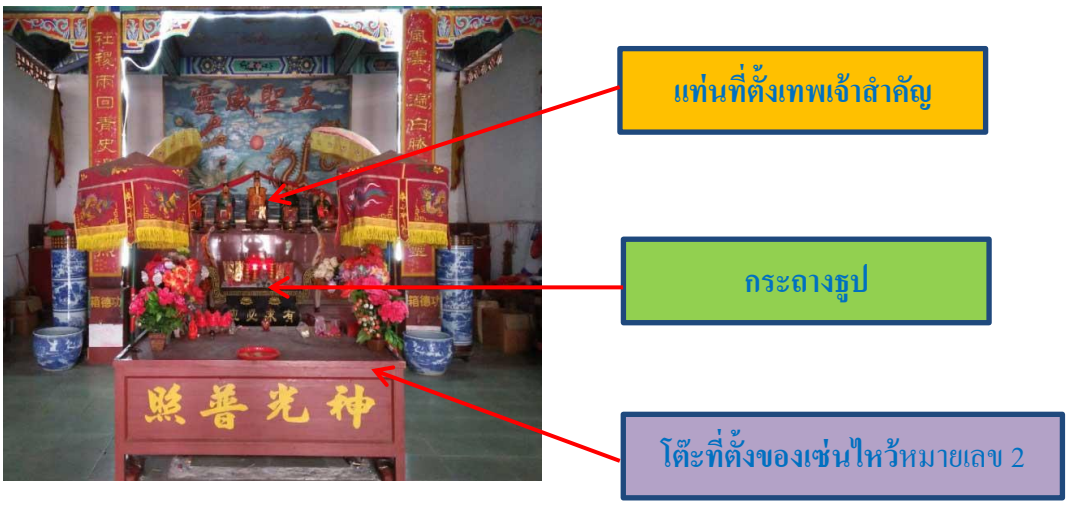
พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง (龙庭) พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (左偏厅) พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (右偏厅) และพื้นที่ส่วนกงถิง (宫庭)

ภาพที่ 54 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ตารางที่ 18 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่	ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่
1	แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ	5	ศาลจ่อจาว
2	กระถางธูป	6	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1
3	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2	7	พื้นที่แสดงรำสำหรับสาวฮาเม่ย
4	ศาลโย่วมู่		

ภาพที่ 55 พื้นที่ส่วนหลงถิง

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่ส่วนหลงถิงเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้มีแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ กระถางธูป และโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ศาลจ่อจาว (左昭) และศาลโย่วมู่ (右穆) ซึ่งศาลเจ้าขนาดเล็กทั้งสองแห่งนี้คือศาลผีบรรพบุรุษของชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาด

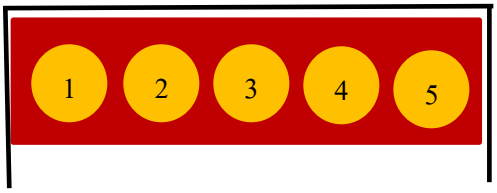
ภาพที่ 56 ศาลจ่อจาว (ซ้าย) และศาลโย่วมู่ (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย

(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญมีรูปเคารพ 5 องค์ ได้แก่ เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง (镇海大王) เจ้า

ซิงต้าวต้าหวาง (兴道大王) เจ้าเกาซานต้าหวาง (高山大王) เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง (广泽大王) และเจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง (点雀大王)

ภาพที่ 57 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 19 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย

ลำดับ	1	2	3	4	5
พระนามของเทพเจ้า	เจ้าซิงต้าวต้าหวาง	เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง	เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง	เจ้าเกาซานต้าหวาง	เจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง

ด้านหน้าของแท่นที่ตั้งเทพเจ้ามีกระถางธูปหนึ่งตัว เมื่อชาวบ้านมาไหว้เจ้า ก็สามารถปักธูปในกระถางธูปนี้ได้ ส่วนในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า เวิงจู้ (翁祝) จะคุกเข่าและสวดมนต์อยู่หน้ากระถางธูป ด้านหน้ากระถางธูปมีตัวอักษรจีน 4 ตัว ซึ่งเขียนไหว้ว่า 有求必应 (โหย่ว ฉิว ปี้ หยิ้ง, You Qiu Bi Ying) และหมายความว่า ขอสิ่งใดจงปราถนาดี

ภาพที่ 58 กระถางธูปในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ถือเป็นเส้นแบ่งเขตของพื้นที่ส่วนหลงถิงและพื้นที่ส่วนกงถิง นอกจากมีของเซ่นไหว้อยู่บนโต๊ะแล้ว ยังมีแจกันดอกไม้และปวกพวยด้วย โต๊ะด้านหนึ่งมีตัวอักษรจีน 4 ตัว ซึ่งเขียนไว้ว่า 神光普照 (เสิน กวาง ผู่ จ้าว, Shen Guang Pu Zhao) และหมายความว่า แสงของเทพเจ้าสาดส่องไปทั่ว

ภาพที่ 59 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนกงถิง (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงเป็นพื้นที่พักผ่อนและรับประทานอาหารของชาวบ้าน งานเลี้ยงในเทศกาลฮาเจ๋มักจัดอยู่ในพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้

ภาพที่ 60 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา)
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่ส่วนกงถิงเป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย ในพื้นที่ส่วนนี้มีโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หนึ่งตัว ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ส่วนของที่อยู่บนโต๊ะทั้งมีกระถางธูป กระดาษทองกระดาษเงิน สุรา เป็นต้น เมื่อจัดพิธีกรรมไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมจะยืนอยู่หน้าโต๊ะและเตรียมส่งของเซ่นไหว้ไปสู่พื้นที่ส่วนหลงถิงตามคำสั่งของผู้ประกอบพิธีกรรมหลัก

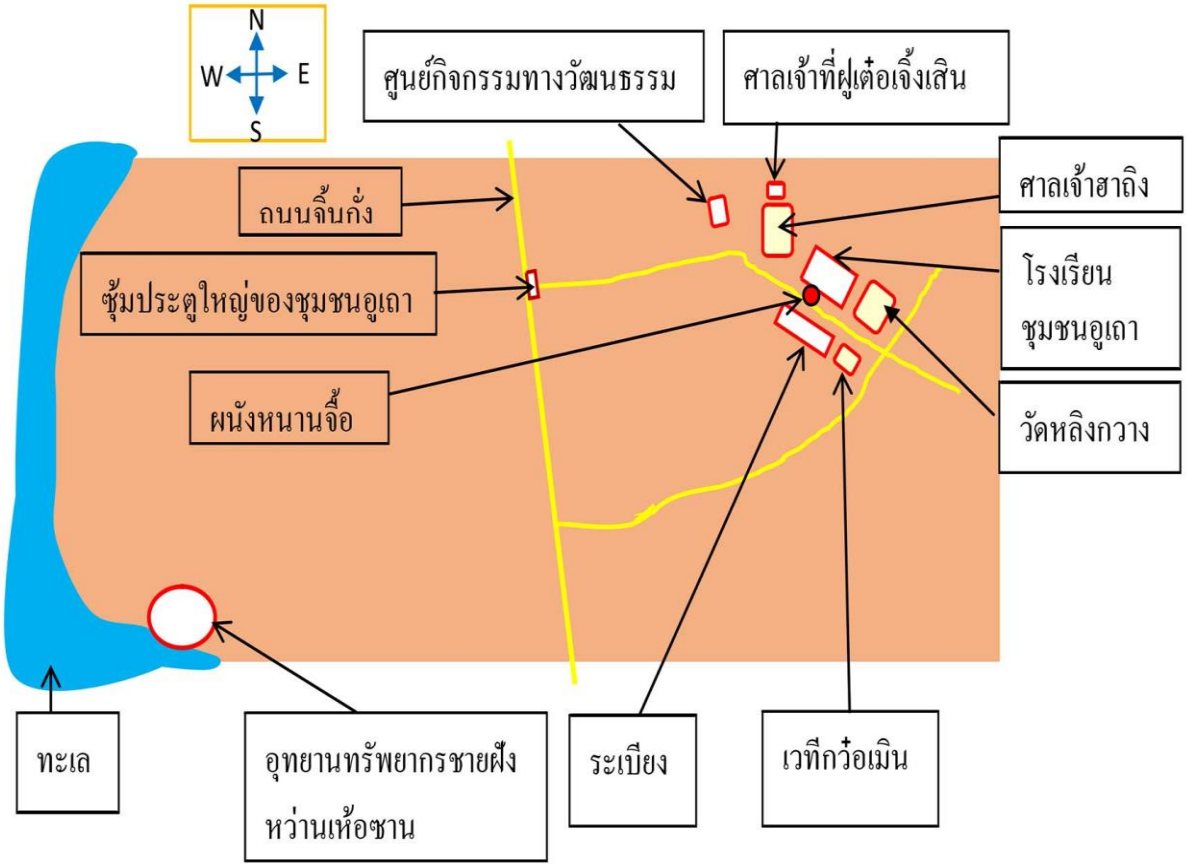

ภาพที่ 61 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1
(25 กรกฎาคม 2561 ถ่ายโดย Mr. Lin Guoxiong)

ชาวบ้านมักจะเรียกผู้ที่ดูแลศาลเจ้าฮาถิงว่า เซียงกง (香公) เป็นผู้มีหน้าที่ปักธูปไหว้เจ้าช่วงเช้าและช่วงเย็นของทุกวัน และเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมเมื่อไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยจะเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมฟรีตั้งแต่ 8.30 -12.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ (Gao Xiongying[1], สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2561)

[1] Gao Xiongying เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2483 ปัจจุบันอายุ 79 ปี เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านว่านเหว่ย

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา

ภาพที่ 62 แผนที่หมู่บ้านอูเถา (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง)

ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถาตั้งอยู่ริมถนนจิ้นกั่งของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ข้าง ๆ ของศาลเจ้าแห่งนี้มีป่าไม้ ศาลเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน โรงเรียนหมู่บ้านอูเถา วัดหลิงกวาง ศูนย์กิจกรรมทางวัฒนธรรม เวทีกว๋อเมินและผนังหนานจื้อ เป็นต้น ศาลเจ้าฮาถิงเดิมตั้งอยู่ในโรงเรียนหมู่บ้านอูเถา แต่ถูกรื้อไปเพื่อสร้างโรงเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2493-พ.ศ.2502 เพราะฉะนั้น ทางศาลเจ้าจึงต้องย้ายไปที่อื่นเพื่อสร้างศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 (Liu Quanxin[1], สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561)

[1] Liu Quanxin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2482 ปัจจุบันอายุ 80 ปี เป็นชาวบ้านของหมู่บ้านอูเถา

ซุ้มประตูใหญ่ของหมู่บ้านอูเถา

ป่าไม้ที่อยู่บริเวณศาลเจ้าฮาถิ

ศาลเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน

ศูนย์กิจกรรมทางวัฒนธรรม

ระเบียง

เวทีกว๋อเมิน

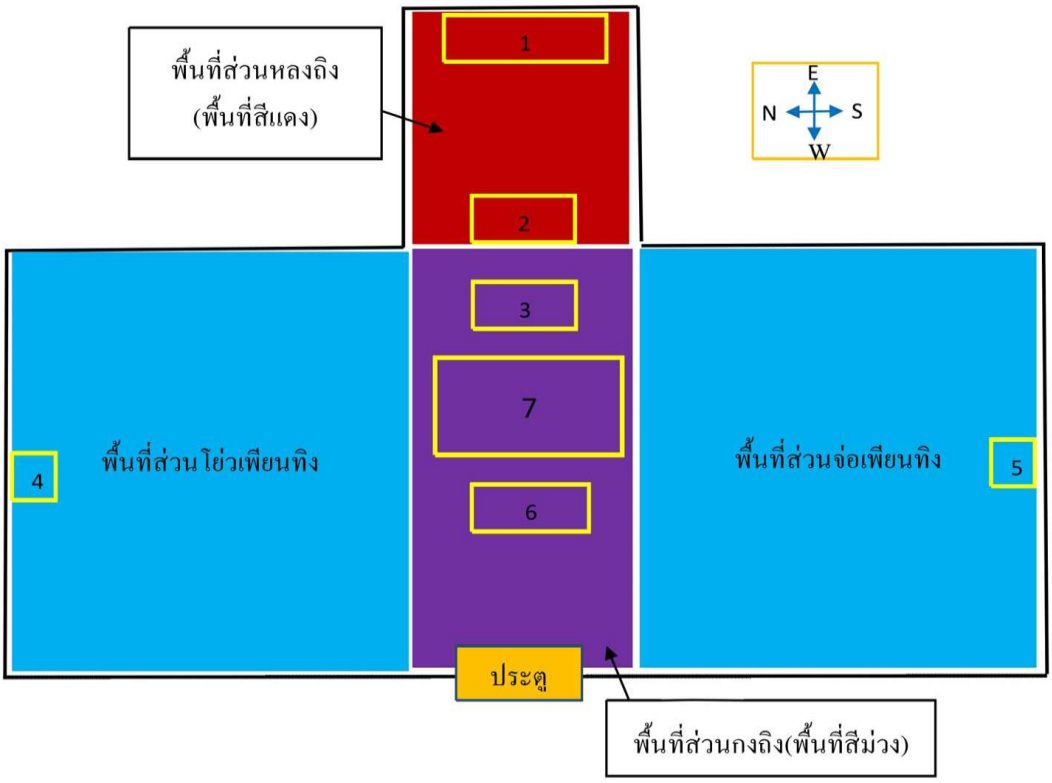

โรงเรียนหมู่บ้านอูเถา

ผนังหนานจื้อ

วัดหลิงกวาง

ภาพที่ 63 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(29 สิงหาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถาประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนกงถิงเช่นกัน

ภาพที่ 64 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา

ตารางที่ 20 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา

ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่	ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่
1	แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ	5	ศาลจ่อจาว
2	โต๊ะหิน	6	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1
3	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2	7	พื้นที่แสดงรำสำหรับสาวฮาเม่ย
4	ศาลโย่วมู่		

เมื่อเข้าสู่ประตูใหญ่ของศาลเจ้า ก็จะพบเห็นพื้นที่ส่วนกงถิง ซึ่งพื้นที่ส่วนนี้เป็นพื้นที่สำหรับจัดพิธีเซ่นไหว้และร้องรำทำเพลงจากสาวฮาเม่ย ในพื้นที่ส่วนนี้มีโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ด้านหน้าของโต๊ะตัวนี้มีตัวอักษรจีน 4 ตัว ซึ่งเขียนไหว้ว่า 有求必应 (โหย่ว ฉิว ปี้ หยิ้ง, You Qiu Bi Ying) และหมายความว่า ขอสิ่งใดจงปราถนาดี เมื่อจัดพิธีกรรมไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมจะยืนอยู่หน้าโต๊ะและเตรียมส่งของเซ่นไหว้ไปสู่พื้นที่ส่วนหลงถิงตามคำสั่งของผู้ประกอบพิธีกรรมหลัก

ภาพที่ 65 พื้นที่ส่วนกงถิง (ซ้าย) และโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 (ขวา)
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ห่างจากโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ประมาณ 2-3 เมตร ส่วนของเซ่นไหว้ที่อยู่บนโต๊ะหมายเลข 2 มีทั้งผลไม้ กระดาษทองกระดาษเงิน กระถางธูปขนาดเล็กและดอกไม้พลาสติก ด้านหน้าของโต๊ะหมายเลข 2 ตัวอักษรจีน 4 ตัว ซึ่งเขียนไหว้ว่า 神光普照 (เสิน กวาง ผู่ จ้าว, Shen Guang Pu Zhao) และหมายความว่า แสงของเทพเจ้าสาดส่องไปทั่ว เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ สาวฮาเม่ยจะเต้นรำและร้องเพลงฮาอยู่ด้านหน้าของโต๊ะหมายเลข 2

ภาพที่ 66 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เมื่อเข้าสู่พื้นที่ส่วนหลงถิง ก็จะมีโต๊ะหินหนึ่งตัว พื้นที่ส่วนกงถิงติดกับพื้นที่ส่วนหลงถิง ซึ่งโต๊ะหินตัวนี้ถือว่าเป็นของกั้นของพื้นที่ทั้งสองส่วนดังกล่าวและเป็นประตูของสวรรค์ พื้นที่ส่วนกงถิงถือว่าเป็นโลกมนุษย์ ส่วนพื้นที่ส่วนหลงถิงเปรียบเสมือนสวรรค์ การแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า เมื่อจัดพิธีกรรมไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า เวิงจู้จะคุกเข่าและสวดมนต์อยู่ด้านหน้าของโต๊ะหิน โดยมีของเซ่นไหว้ที่อยู่บนโต๊ะหิน ได้แก่ กระถางธูปใหญ่ ขนม ปวกพวยและกระบองที่เป็นอุปกรณ์ในการแสดงรำถวายช่อบุปผา เป็นต้น

ภาพที่ 67 พื้นที่ส่วนหลงถิงและโต๊ะหินในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

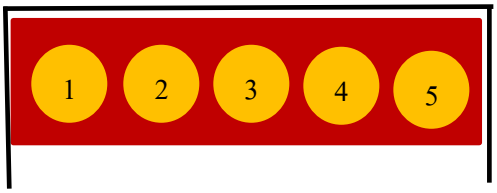
ภาพที่ 68 ปวกพวย (ซ้าย) และกระบอง (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญอยู่ด้านหลังของโต๊ะหิน รูปเคารพที่ประดิษฐานบนแท่นนี้มี 5 องค์เช่นเดียวกับหมู่บ้านว่านเหว่ย คือ เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง เจ้าซิงต้าวต้าหวาง เจ้าเกาซานต้าหวาง เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง และเจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้า

ภาพที่ 69 แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 70 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 21 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา

ลำดับ	1	2	3	4	5
พระนามของเทพเจ้า	เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง	เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง	เจ้าซิงต้าวต้าหวาง	เจ้าเตี่ยนแชว่ต้าหวาง	เจ้าเกาซานต้าหวาง

พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงเป็นพื้นที่สำหรับจัดงานเลี้ยงอาหารและพักผ่อน พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงตั้งอยู่ด้านซ้ายมือของพื้นที่ส่วนกงถิง ส่วนพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงตั้งอยู่ด้านขวามือของพื้นที่ส่วนกงถิง เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ศาลจ่อจาวและศาลโย่วมู่ของหมู่บ้านว่านเหว่ยตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนหลงถิง แต่ศาลเจ้าขนาดเล็กทั้งสองแห่งนี้ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถาตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง

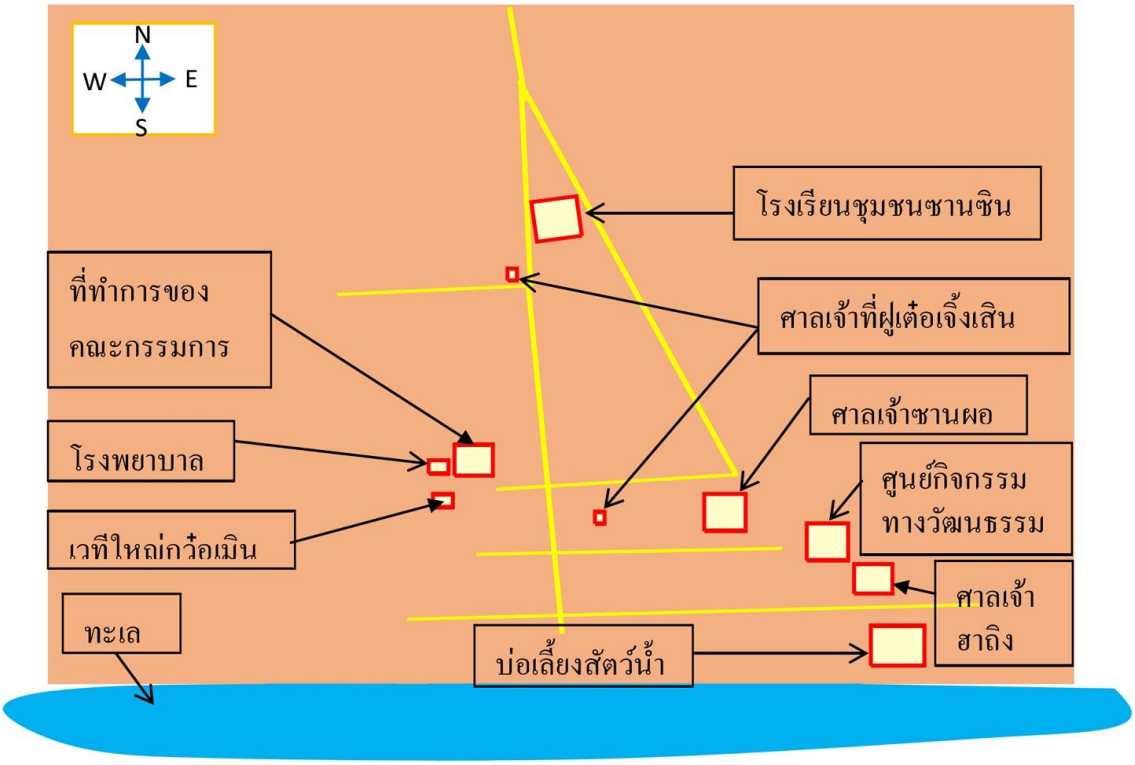
ภาพที่ 71 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา)
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 72 ศาลจ่อจาว (ซ้าย) และศาลโย่วมู่ (ขวา) ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เซียงกงในหมู่บ้านอูเถามีเงินเดือน 100 หยวน ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถาจะเปิดประตูให้ชาวบ้านเข้าไปไหว้เจ้าวันที่ 1 และวันที่ 30 ของทุกเดือนตามปฏิทินจันทรคติของจีน (Liu Faxin[1], สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561)

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน

ภาพที่ 73 แผนที่หมู่บ้านซานซิน (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง)

[1] Liu Faxin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2483 ปัจจุบันอายุ 79 ปี เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านอูเถา

ภาพที่ 74 ศาลเจ้าฮาถิงใหม่ (ซ้าย) และศาลเจ้าฮาถิงเก่า (ขวา) ในหมู่บ้านซานซิน
(ซ้าย: 19 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: จาก Guo Xianzhi)

ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซินติดกับทะเล และหันหน้าไปทางทะเลด้วย ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าใหม่ ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 เหตุที่สร้างศาลเจ้าแห่งใหม่ขึ้นก็เพราะว่าศาลเจ้าแห่งเก่าเล็กเกินไป และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชาวจิงจู๋เมื่อจัดกิจกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ ด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิงเดิมเป็นหาดทะเล ต่อมา ชาวบ้านได้ช่วยกันถมดินเพื่อสร้างบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 5.3 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันนี้ คณะกรรมการศาลเจ้าฮาถิงเป็นฝ่ายบริหารบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ (Liu Xin[1], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) สถานที่สำคัญที่อยู่ในบริเวณศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน ได้แก่ ศูนย์กิจกรรมทางวัฒนธรรม ศาลเจ้าซานผอ (三婆庙) ศาลเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน ที่ทำการของคณะกรรมการหมู่บ้านซานซิน โรงพยาบาลหมู่บ้านซานซิน และเวทีใหญ่กว๋อเมิน เป็นต้น

[1] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

ศาลเจ้าซานผอ

ศาลเจ้าที่ฝูเต๋อเจิ้งเสิน

ศูนย์กิจกรรมทางวัฒนธรรม

ที่ทำการของคณะกรรมการ

โรงพยาบาล

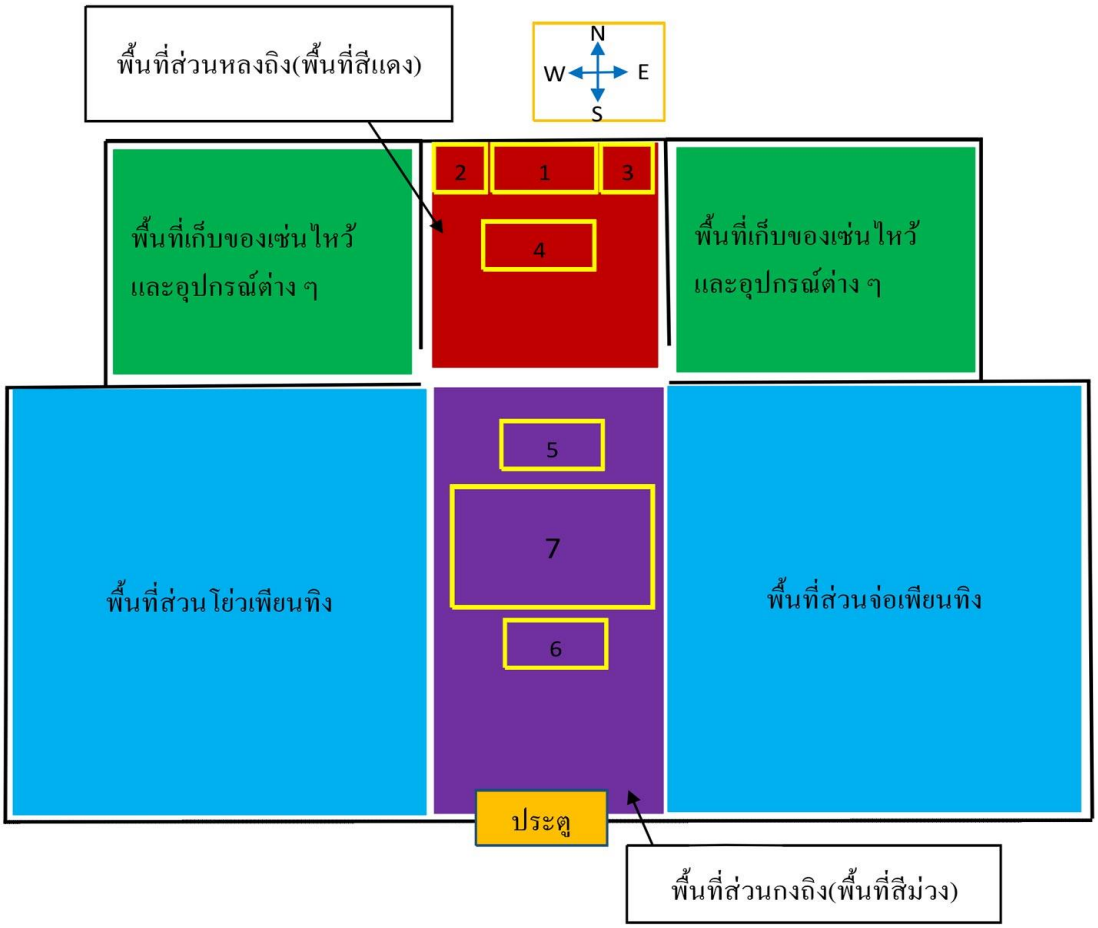
บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำที่อยู่หน้าศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน

เวทีใหญ่กว๋อเมิน

ภาพที่ 75 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซินประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง พื้นที่เก็บของเซ่นไหว้และอุปกรณ์ต่าง ๆ พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนกงถิง

ภาพที่ 76 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

ตารางที่ 22 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่	ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่
1	แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ	5	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2
2	ป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษทุกตระกูล	6	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1
3	ป้ายวิญญาณของเจ้าโฮ่วเสิน	7	พื้นที่แสดงรำสำหรับสาวฮาเม่ย
4	โต๊ะหิน		

เมื่อเข้าสู่ประตูใหญ่ ก็จะพบว่า พื้นที่ส่วนกงถิงในศาลเจ้าฮาถิงเป็นพื้นที่ใหญ่มาก ซึ่งใช้สำหรับจัดพิธีกรรมไหว้เจ้า การแสดงรำและการขับร้องเพลงฮาสำหรับสาวฮาเม่ย ด้านซ้ายมือของ

พื้นที่ส่วนกงถิงติดกับพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง ส่วนด้านขวามือติดกับพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง พื้นที่ส่วนเพียนทิงทั้งสองแห่งนี้เป็นพื้นที่จัดงานเลี้ยงอาหารและรับชมการแสดงนาฏศิลป์สำหรับชาวบ้าน

ภาพที่ 77 พื้นที่ส่วนกงถิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 78 พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา)
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตรงกลางของพื้นที่ส่วนกงถิงมีโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หนึ่งตัว ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 บนโต๊ะตัวนี้มีทั้งกระถางธูป ธูปเทียน กระดาษทองกระดาษเงินและ

ถ้วยสุรา เป็นต้น เมื่อจัดพิธีกรรมไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมจะยืนอยู่หน้าโต๊ะและเตรียมส่งของเซ่นไหว้ไปสู่พื้นที่ส่วนหลงถิงตามคำสั่งของผู้ประกอบพิธีกรรมหลัก

ภาพที่ 79 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ห่างจากโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 ประมาณ 3 เมตรมีโต๊ะใหญ่หนึ่งตัว ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 บนโต๊ะหมายเลข 2 นี้มีทั้งกระถางธูป ธูปเทียน ผลไม้ถ้วยน้ำชา ดอกไม้พลาสติก โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์ของการรำถวายโคม เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้า สาวฮาเม่ยเต้นรำและร้องเพลงฮาอยู่ด้านหน้าของโต๊ะหมายเลข 2

ภาพที่ 80 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

พื้นที่ส่วนกงถิงกับพื้นที่ส่วนหลงถิงมีบันไดเชื่อมโยงกัน ซึ่งบันไดนี้เปรียบเสมือนเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างโลกมนุษย์กับสวรรค์ เมื่อเข้าสู่พื้นที่ส่วนหลงถิง ก็จะพบว่า มีโต๊ะหินหนึ่งตัว ซึ่งบนโต๊ะมีกระถางธูปสองตัว ขนม และปวกพวย เป็นต้น เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า เวิงจู้ จะคุกเข่าและสวดมนต์อยู่หน้าโต๊ะหิน ทั้งสองข้างของโต๊ะหินมีประตูขนาดเล็กสองบาน

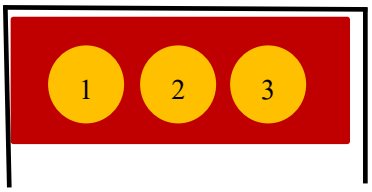
ภาพที่ 81 พื้นที่ส่วนหลงถิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 82 โต๊ะหินและแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เมื่อเข้าสู่ประตู ก็จะพบแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ ซึ่งรูปเคารพที่ประดิษฐานบนแท่นนี้มี 3 องค์ ได้แก่ เจ้าซิงต้าวต้าหวาง เจ้าเจิ้นไหต้าหวางและเจ้าที่ฝู่เต๋อเจิ้งเสิน ด้านขวามือของแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญมีป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษทุกตระกูลในหมู่บ้าน ป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษนี้มีฐานะเท่ากับศาลโย่วมู่ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา ส่วนด้านซ้ายมือของแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญมีป้ายวิญญาณของเจ้าโฮ่วเสิน (后神) ซึ่งมีฐานะเท่ากับศาลจ่อจาวในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา เจ้าโฮ่วเสินมีสององค์ ซึ่งมีพระนามว่า หลิวถิงเป่า (刘廷宝) และหลิวกวางยุ่ (刘珖玉) เท่าที่ชาวบ้านเล่ากันว่า หลิวถิงเป่าเป็นพระบิดาของหลิวกวางยุ่ ซึ่งท่านทั้งสององค์นี้เคยบริจาคทรัพย์สินเพื่อสร้างศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน และได้อัญเชิญพระอัฐิของเจ้าซิงต้าวต้าหวางบำเพ็ญพระราชกุศล ณ ศาลเจ้าฮาถิงด้วยเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 19 (Huang Anhui, 2008, p.43) ในการจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาดเช่นกัน เนื่องจากหลิวถิงเป่าและหลิวกวางยุ่ได้สร้างคุณูปการให้กับหมู่บ้านซานซิน ชาวบ้านจึงตั้งป้ายวิญญาณของเจ้าโฮ่วเสินขึ้นในศาลเจ้าฮาถิง ส่วนทั้งสองข้างของพื้นที่ส่วนหลงถิงคือพื้นที่เก็บของเซ่นไหว้และอุปกรณ์ต่าง ๆ

ภาพที่ 83 ตำแหน่งรูปเคารพบนแท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 23 ตำแหน่งของรูปเคารพในศาลเจ้าฮาถิหมู่บ้านซานซิน

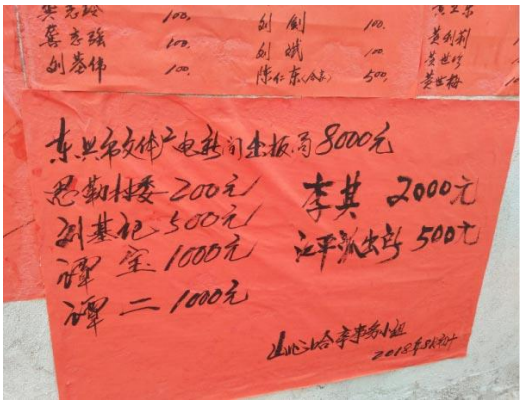
ลำดับ	1	2	3
พระนามของเทพเจ้า	เจ้าที่ฝู่เต๋อเจิ้งเสิน	เจ้าซิงต้าวต้าหวาง	เจ้าเจิ้นไหต้าหวาง

ภาพที่ 84 ป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษทุกตระกูล (ซ้าย) และป้ายวิญญาณของเจ้าโฮ่วเสิน (ขวา) (20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ศาลเจ้าฮาถิงแห่งนี้มีรูปแบบการสร้างโดยได้รับแรงบันดาลใจจากศาลเจ้าในเมืองมังกายของเวียดนาม สิ่งที่แตกต่างกันคือ ศาลเจ้าที่เมืองมังกายสร้างด้วยไม้สัก เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า คนที่มาช่วยสร้างศาลเจ้าฮาถิงแห่งนี้ล้วนเป็นแรงงานชาวเวียดนาม เนื่องจากช่างชาวจีนคิดค่าจ้างวันละ 180 หยวน (ประมาณ 900 บาท) ส่วนช่างชาวเวียดนามคิดค่าจ้างวันละ 120 หยวน (600บาท) ดังนั้น ชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านซานซินจึงจ้างแรงงานชาวเวียดนามมาช่วยออกแบบและก่อสร้างศาลเจ้า (A Hui[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) ทุนก่อสร้างศาลเจ้าฮาถิงบางส่วนมาจากทุนสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เช่น คณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมเจียงผิงได้บริจาคเงิน 1000 หยวน บริษัท สายรุ้ง จำกัดได้บริจาคเงิน 500 หยวน และอบต.เจียงผิงได้บริจาคเงิน 1000 หยวน เป็นต้น ส่วนทุนบางส่วนมาจากการบริจาคของชาวบ้านและผู้มีอิทธิพลในหมู่บ้าน เช่น นาย Liu Yangfu ได้บริจาคเงิน 200 หยวน นาง Liu Lingli ได้บริจาคเงิน 200 หยวน และนาย Huang Yongdong ได้บริจาคเงิน 100 หยวน เป็นต้น ส่วนผู้วิจัยได้บริจาคเงิน 200 หยวนให้กับทางศาลเจ้า ซึ่งในนามของนักศึกษาระดับปริญญาเอกของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

[1] A Hui อายุ 79 ก่วาปี ชาวเวียดนาม เป็นผู้คนที่มาช่วยสร้างศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

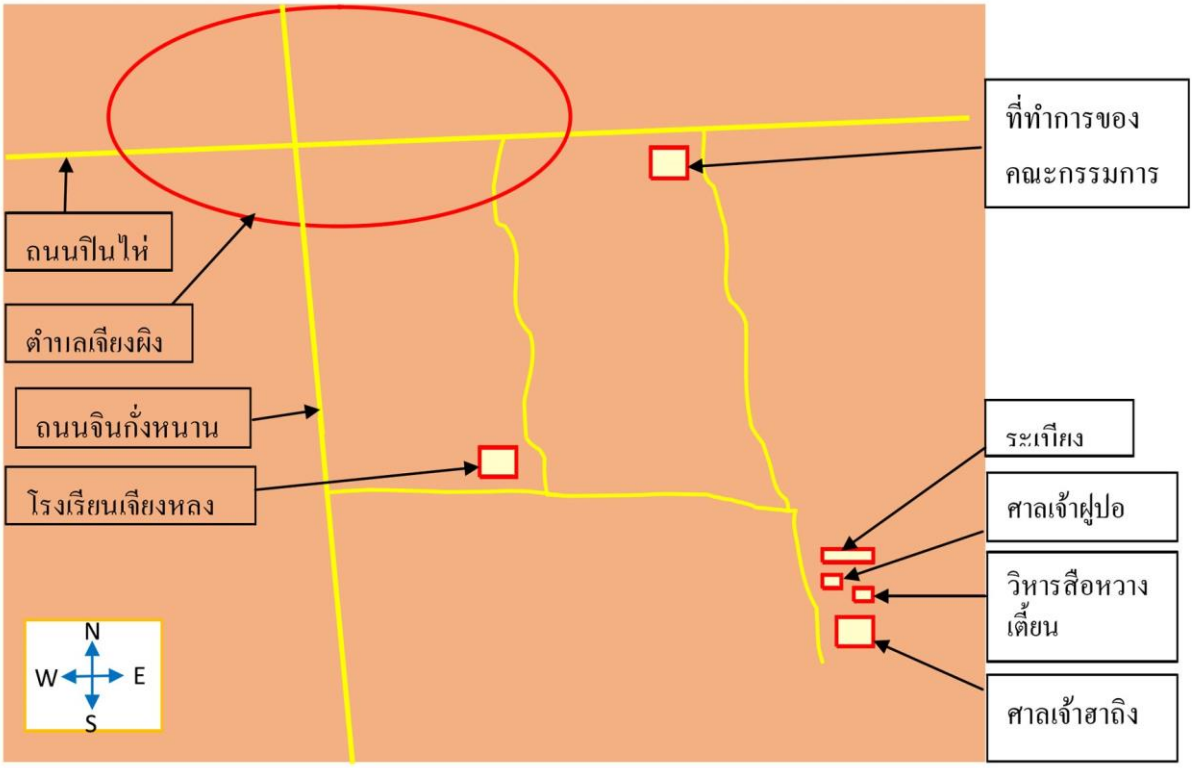
ภาพที่ 85 ส่วนรายชื่อสนับสนุนก่อสร้างศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เซียงกงของศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านซานซินจะปักธูปไหว้เจ้าช่วงเช้าและช่วงเย็นของทุกวัน ส่วนวันธรรมดาจะไม่เปิดประตูให้นักท่องเที่ยวเข้าชม ถ้าชาวบ้านอยากไปไหว้เจ้า ต้องติดต่อเซียงกงล่วงหน้า (Huang Yongnan[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) ส่วนคุณสมบัติของเซียงกงในหมู่บ้านซานซินมี 3 ประการ คือ 1) คุณธรรมและบารมีสูง 2) ซื่อสัตย์ และ 3) คนในครอบครัวต้องครบถ้วนทั้ง 3 รุ่นขึ้นไป หรือ 5 รุ่นลงมา ถ้าผู้ชายคนใดมีคุณสมบัติทั้ง 3 ประการดังกล่าว ก็จะมีโอกาสให้เทพเจ้าเลือกเป็นเซียงกง ก่อนที่จะเป็นเซียงกง ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านจะต้องจัดพิธีไหว้เจ้าในศาลเจ้าฮาถิงเพื่อโยนปวกพวยไปในอากาศสามครั้ง เมื่อปวกพวยกระทบพื้นและมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ทุกครั้ง ก็แสดงว่า เทพเจ้าอนุญาติให้ผู้ชายที่มีคุณสมบัติทั้ง 3 ประการดังกล่าวเป็นเซียงกง (Liu Yangcai[2], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

[1] Huang Yongnan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน

[2] Liu Yangcai เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2505 ปัจจุบันอายุ 57 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น

ภาพที่ 86 แผนที่หมู่บ้านหงขั่น (ส่วนบริเวณศาลเจ้าฮาถิง)

ภาพที่ 87 ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่นตั้งอยู่ในชุมชนเจียงหลง ด้านหลังของศาลเจ้าฮาถิงแห่งนี้มีระเบียง วิหารสือหวางเตี้ยน และศาลเจ้าฝูปอ แม่ทัพฝูปอชื่อว่าหม่าหยวน ซึ่งเป็นแม่ทัพในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก เนื่องจากแม่ทัพฝูปอช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของจีนตอนใต้ ชาวบ้านในหมู่บ้านหงขั่นจึงก่อตั้งศาลเจ้าขึ้นเพื่อรำลึกถึงแม่ทัพฝูปอ ส่วนองค์ประธานของวิหารสือหวางเตี้ยนคือเจ้าแม่กวนอิม

ระเบียง

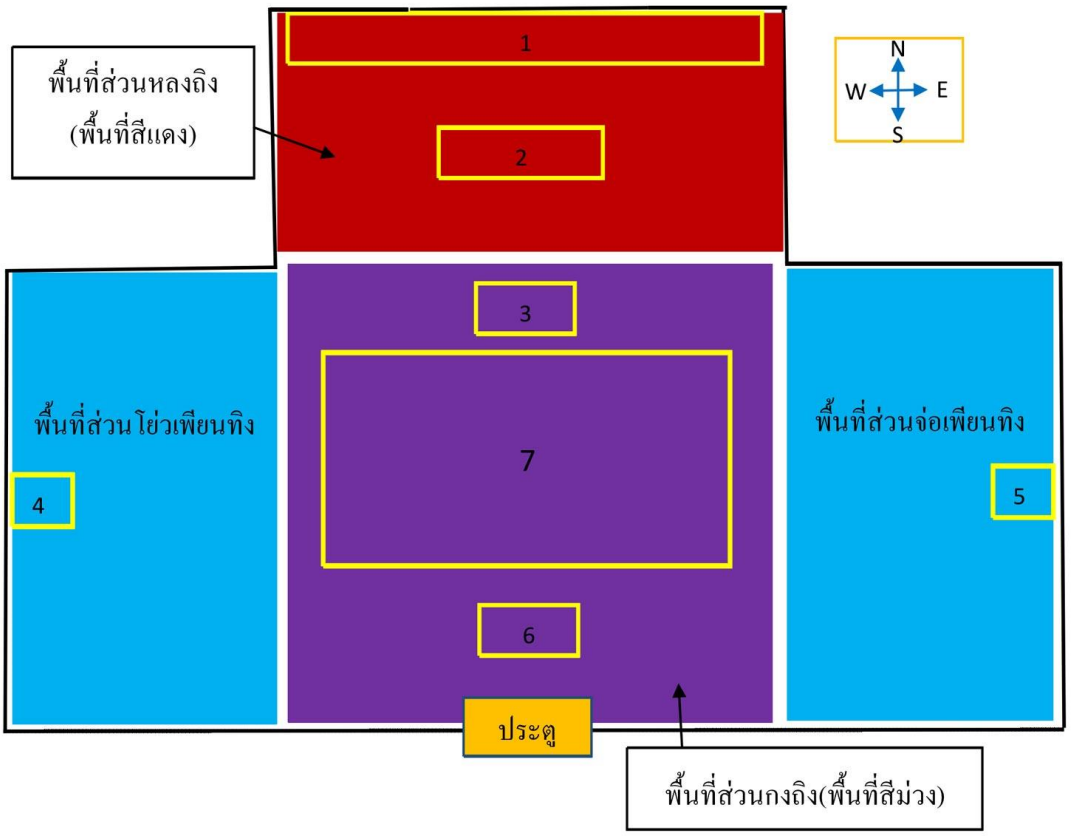
วิหารสือหวางเตี้ยน

ศาลเจ้าฝูปอ

ภาพที่ 88 บริเวณของพื้นที่ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ผังของศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านหงขั่นคล้ายกับศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านซานซิน ซึ่งพื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านหงขั่นประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนกงถิง ส่วนที่ต่างกันคือ ทั้งสองข้างของพื้นที่ส่วนหลงถิงไม่มีห้องเก็บของเช่นเดียวกับหมู่บ้านซานซิน

ภาพที่ 89 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น

ตารางที่ 24 ตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่หลักในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น

ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่	ลำดับ	ชื่อสิ่งของหรือสถานที่
1	แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ	5	ป้ายวิญญาณในพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง
2	โต๊ะหิน	6	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1
3	โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2	7	พื้นที่แสดงรำสำหรับสาวฮาเม่ย
4	ป้ายวิญญาณในพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง		

พื้นที่ส่วนกงถิงเป็นพื้นที่สำหรับเซ่นไหว้ ขับร้องเพลงฮาและเต้นรำ ด้านซ้ายมือและด้านขวามือของพื้นที่ส่วนกงถิงเป็นพื้นที่ส่วนเพียนทิง ซึ่งตรงกลางของพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงล้วนมีป้ายวิญญาณบรรพบุรุษ อนึ่ง พื้นที่ทั้งสองส่วนนี้มีเก้าอี้และโต๊ะ ซึ่งเป็นพื้นที่สำหรับให้ชาวบ้านพักผ่อนและชมการแสดง

ภาพที่ 90 พื้นที่ส่วนหลงถิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนกงถิง (ขวา)
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 91 พื้นที่จ่อเพียนทิง (ซ้าย) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (ขวา)
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 92 ป้ายวิญญาณในพื้นที่เพียนทิงในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงชั่น
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เมื่อจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ ก็จะจัดโต๊ะตัวหนึ่ง (โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1)ไว้ในบริเวณที่ใกล้กับประตูใหญ่ และวางกระดาษเงินกระดาษทอง สุราและของเซ่นไหว้อื่น ๆ อยู่บนโต๊ะ เมื่อเซ่นไหว้เทพเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะยืนอยู่ข้างโต๊ะตัวนี้เพื่อเตรียมสุราให้พร้อมและส่งไปยังพื้นที่ส่วนหลงถิง ห่างจากโต๊ะหมายเลข 1ประมาณ 4-5 เมตรยังมีโต๊ะอีกตัวหนึ่ง (โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2) ซึ่งมีกระถางธูป ธูป ผลไม้และขนมอยู่บนโต๊ะ ในช่วงเวลาเซ่นไหว้ สาวฮาเม่ยจะเต้นรำอยู่ด้านหน้าของโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2

ภาพที่ 93 โต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 1 (ซ้าย) และโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 (ขวา)
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ระหว่างโต๊ะที่ตั้งของเซ่นไหว้หมายเลข 2 และพื้นที่ส่วนหลงถิงมีบันไดสำหรับให้ผู้ประกอบพิธีกรรมเข้าสู่พื้นที่ส่วนหลงถิง ตรงกลางของพื้นที่ส่วนหลงถิงมีโต๊ะหินตัวหนึ่ง ซึ่งบนโต๊ะมีถ้วยสุรา ถ้วยน้ำชา กระถางธูป ธูป เทียน ขนม หมานโถว และของเซ่นไหว้อื่น ๆ เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าประกอบพิธีกรรมจะคุกเข่าและอ่านบทสวดมนต์ที่หน้าโต๊ะหิน

ภาพที่ 94 โต๊ะหินในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ทั้งสองข้างของโต๊ะหินจะมีประตูเล็กเช่นเดียวกับศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน ซึ่งข้างละหนึ่งบาน ในพื้นที่ส่วนหลงถิงมีแท่นบูชาตัวหนึ่ง และมีป้ายสถิตวิญญาณเทพเจ้าร้องงองค์สามแผ่นอยู่บนแท่น นอกจากนี้ ยังมีกระถางธูปและของเซ่นไหว้อยู่บนแท่นบูชาด้วย เมื่อชาวบ้านมาไหว้เจ้า จะปักธูปอยู่ในกระถาง แต่ในช่วงจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ทางศาลเจ้าจะห้ามคนทั่วไปเข้าสู่พื้นที่ส่วนหลงถิง

ภาพที่ 95 ป้ายสถิตวิญญาณเทพเจ้าร้องงองค์ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

3.การจำแนกพื้นที่โดดเด่น

ผู้วิจัยจะศึกษาและเสนอแนวทางการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอดตามกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรมในบทที่ 5 เพราะฉันนั้น การจำแนกพื้นที่ที่โดดเด่นสามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน สำหรับการจำแนกพื้นที่ที่โดดเด่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวนั้น ผู้วิจัยจะนำหลักการการจำแนกพื้นที่ของ ดร.มนัส แก้วบูชา (เอกสารประกอบการสอนรายวิชาอนุรักษ์และพัฒนา, 2555) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งขั้นตอนการจำแนกพื้นที่ที่โดดเด่นเพื่อการจัดลำดับคุณภาพเชิงวัฒนธรรม มีตามลำดับ ดังนี้

3.1 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงโครงสร้างรูปธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะสำรวจสถานที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังตารางนี้

ตารางที่ 25 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงโครงสร้างรูปธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว
หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ คือมี เครื่องหมาย × คือไม่มี

สิ่งก่อสร้าง/อาคาร	ข้อมูลประวัติพัฒนา	รูปลักษณ์ของอาคาร	วิเคราะห์พื้นที่/หน้าที่	วิเคราะห์รูปแบบรายละเอียด	โครงสร้างสภาพเชิงช่าง	อัตลักษณ์	สถานภาพแนวทาง
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์จิงจู๋	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
หาดทรายทอง	×	×	√	×	×	√	ท่องเที่ยว
ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน	√	×	√	×	×	√	ท่องเที่ยว
วัดหลิงกวาง	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
ศาลเจ้าซานผอ	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
ศาลเจ้าฝูปอ	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว
วิหารสือหวางเตี้ยน	√	√	√	√	√	√	เรียนรู้ท่องเที่ยว

จากตารางดังกล่าวและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในบทนี้ สรุปได้ว่า พื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน ได้แก่ ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น ศาลเจ้าฮาถิงทั้ง

4 แห่งนี้เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจิงจู๋ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงเมื่อจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ ส่วนพิพิธภัณฑ์จิงจู๋มีข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจิงจู๋ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านนอกเวลาเทศกาลฮาเจ๋ อย่างไรก็ตาม ทางพิพิธภัณฑ์จิงจู๋และทางศาลเจ้าฮาถิงยังขาดแผ่นพับ หนังสือและวิดีโอเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน วัดหลิงกวาง ศาลเจ้าซานผอ ศาลเจ้าฝูปอและวิหารสือหวางเตี้ยนเป็นแหล่งเรียนรู้คติความเชื่อของชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวบ้านมักจะขอพรจากองค์เจ้าแม่กวนอิมในวัดหลิงกวาง ศาลเจ้าซานผอและวิหารสือหวางเตี้ยน และขอพรจากแม่ทัพฝูปอ พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวคือ หาดทรายทองและร้านอาหารไห่หยิงเหมิน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถรับประทานอาหารพื้นเมืองของชาวจิงจู๋ในร้านอาหารไห่หยิงเหมินและเข้าร่วมกิจกรรมจับสัตว์น้ำที่หาดทรายทอง

3.2 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะสำรวจสถานที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังตารางนี้

ตารางที่ 26 การตรวจคุณลักษณะเฉพาะของพื้นที่เชิงวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้และท่องเที่ยว
หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ คือมี เครื่องหมาย × คือไม่มี

สถานที่	อุปมา : เหมือน/คล้าย	มีทรงเจ้า	มีเรื่องเล่า	ความเป็นไป
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย	√	√	√	มากที่สุด
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา	√	√	√	มากที่สุด
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน	√	√	√	มากที่สุด
พิพิธภัณฑ์จิงจู๋	×	×	×	มากที่สุด
หาดทรายทอง	×	×	×	น้อย
ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน	×	×	×	น้อย
วัดหลิงกวาง	√	√	√	มาก
ศาลเจ้าซานผอ	√	√	√	มาก
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น	√	√	√	มากที่สุด
ศาลเจ้าฝูปอ	√	√	√	มาก
วิหารสือหวางเตี้ยน	√	√	√	มาก

จากตารางข้างบน แสดงให้เห็นว่า พื้นที่เชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถา ศาล

เจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น ศาลเจ้าฮาถิงทั้ง 4 แห่งนี้เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจิงจู๋ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงเมื่อจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ ส่วนพิพิธภัณฑ์จิงจู๋มีข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจิงจู๋ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านนอกเวลาเทศกาลฮาเจ๋ พื้นที่เชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวมากคือ วัดหลิงกวาง ศาลเจ้าซานผอ ศาลเจ้าฝูปอและวิหารสือหวางเตี้ยน ซึ่งพื้นที่ทั้ง 4 แห่งนี้เป็นแหล่งเรียนรู้คติความเชื่อของชาวจิงจู๋

3.3 การคัดกรองพื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะสำรวจสถานที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังตารางนี้

ตารางที่ 27 การคัดกรองพื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่น
หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ คือมี เครื่องหมาย × คือไม่มี

สถานที่	อัตลักษณ์	ชาติพันธุ์	ดำรงอยู่	กิจกรรม	ความโดดเด่น
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย	√	√	√	√	โดดเด่นมากที่สุด
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา	√	√	√	√	โดดเด่นมาก
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน	√	√	√	√	โดดเด่นมากที่สุด
พิพิธภัณฑ์จิงจู๋	√	√	√	√	โดดเด่นมาก
หาดทรายทอง	×	×	√	√	ธรรมดา
ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน	×	×	√	√	ธรรมดา
วัดหลิงกวาง	√	√	√	×	โดดเด่น
ศาลเจ้าซานผอ	√	√	√	×	โดดเด่น
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น	√	√	√	√	โดดเด่นมาก
ศาลเจ้าฝูปอ	√	√	√	×	โดดเด่น
วิหารสือหวางเตี้ยน	√	√	√	×	โดดเด่น

จากตารางข้างบนนี้ แสดงให้เห็นว่า พื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่นมากที่สุดคือ ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยและศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน ซึ่งศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยเป็นศาลเจ้าที่ใหญ่ที่สุดในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและมีสาวฮาเม่ยมากที่สุดด้วย ศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซินได้รับแรงบันดาลใจจากศาลเจ้าของเวียดนาม เมื่อทางหมู่บ้านซานซินจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็จะเชิญชวนสาวฮาเม่ยชาวเวียดนามมาช่วยงานด้วย พื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่น

มากคือศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถา พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ และศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น ส่วนพื้นที่ที่มีคุณลักษณะโดดเด่น ได้แก่ วัดหลิงกวาง ศาลเจ้าซานผอ ศาลเจ้าฝูปอและวิหารสือหวางเตี้ยน

จากการจำแนกพื้นที่สำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานที่ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านมี 5 แห่ง คือ 1) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 2) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา 3) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 4) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน และ 5) พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ เมื่อถึงเทศกาลฮาเจ๋ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในศาลเจ้าฮาถิง โดยเฉพาะรับชมนาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนาและเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากสาวฮาเม่ย ส่วนนอกเวลาจัดกิจกรรมของเทศกาลฮาเจ๋ นักท่องเที่ยวสามารถไปแสวงหาความรู้ที่พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ได้

4. องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ในการรำนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่ รำถวายสุรา (进酒舞) รำถวายธูป (进香舞) รำถวายดอกไม้ (献花舞) รำถวายโคม (天灯舞) และรำถวายช่อบุปผา (花棍舞) การรำนาฏศิลป์เหล่านี้ล้วนแสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงทั้งนั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้แสดงนาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ล้วนเป็นสาวจิงจู๋ ซึ่งชาวบ้านมักจะเรียกผู้แสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ว่า สาวฮาเม่ย (哈妹) สาวฮาเม่ยมีหน้าที่แสดงรำและร้องเพลงฮาในศาลเจ้า ฯ ส่วนรายละเอียดผู้วิจัยจะอธิบายในบทที่ 4 ของงานวิจัยนี้

สภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ในปัจจุบัน หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาล้วนมีคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านที่มาช่วยงานเทศกาลฮาเจ๋ แต่หมู่บ้านซานซินไม่มีคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของตน และต้องไปเชิญคณะนาฏศิลป์ของหมู่บ้านว่านเหว่ย หรือคณะนาฏศิลป์ของชุมชนว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) จากเวียดนามมาช่วยงาน เช่น เทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2560 ฝ่ายจัดงานได้เชิญคณะนาฏศิลป์ของหมู่บ้านว่านเหว่ย และในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ฝ่ายจัดงานได้เชิญคณะนาฏศิลป์ของชุมชนว่านหนิงมาแสดงรำ อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า หมู่บ้านซานซินเคยมีคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านเมื่อ 30 ปีก่อน ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ปัจจุบันนี้ คณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ยมีสาวฮาเม่ย 7 คน รายชื่อของสาวฮาเม่ย ดังนี้

สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2	 นาง Huang Yuying (黄玉英)	 นาง Wu Ruizhen (武瑞珍)
สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	 นาง Wu Guilan (吴桂兰)	 นาง Pei Yingpin (裴英萍)
สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	 นาง Su Qiuping (苏秋萍)	 นาง Ruan Shaoling (阮少玲)	 นาง Luo Mei (罗梅)

ภาพที่ 96 สาวฮาเม่ยของหมู่บ้านว่านเหว่ย
(3 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

สาวฮาเม่ยดังกล่าวล้วนเป็นศิลปินพื้นบ้านที่สำคัญในประเทศจีน นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 และได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

จากนาง Huang Chengjin (黄成金) ซึ่งจดหมายเหตุของศาลเจ้าฮาถิงได้บันทึกไว้ว่า นาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านว่านเหว่ย ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว ส่วนผู้แสดงรำอีก 4 คน เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 และได้สืบทอดองค์ความรู้ของนาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang (苏维芳) ซึ่งนาย Su Weifang เป็นปราชญ์ท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง ส่วนรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (พ. ศ. 2562)	สถานภาพ	คำบรรยาย
นาย Su Weifang	77 ปี	ปราชญ์ท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง	นาย Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2484 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นปราชญ์ท้องถิ่นที่รู้เรื่องตัวอักษรเวียดนามโบราณ ปัจจุบันนี้ นาย Su Weifang เป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาตัวอักษรเวียดนามโบราณ (เรียกว่า ตัวอักษรจื้อหนาน) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว หลังจบจากโรงเรียนอาชีวศึกษา นาย Su Weifang ได้ไปเรียนภาษาเวียดนามที่โรงเรียนนายร้อยนครคุนหมิง มณฑลยุนหนาน ในช่วงที่รัฐบาลคอมมิวนิสต์เวียดนามต่อต้านฝรั่งเศส นาย Su Weifang เคยเป็นล่ามในกองทหารจีนที่ไปช่วยเวียดนาม ในช่วงปี พ.ศ. 2513- พ.ศ. 2522 นาย Su Weifang เคยเป็นนายทหารที่นครกวางโจว เมื่อปี พ.ศ. 2529 นาย Su Weifang เกษียนจากกองทัพจีนแล้วไปเป็นตำรวจของสถานีตำรวจเมืองฝางเฉิงกั่ง เมื่อปี พ.ศ. 2545 นาย Su Weifang เกษียนทางราชการ และทุ่งเทหั้งกายและใจเพื่อศึกษาตัวอักษรเวียดนามโบราณ ซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมจิงจู๋ เมื่อปี พ.ศ. 2546 นาย Su Weifang ได้ตีพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับตัวอักษรเวียดนามโบราณและพบว่ามีข้อบกพร่องมากมาย เพราะฉะนั้น นาย Su Weifang จึงตั้งใจศึกษาเพลงฮาและปรับแก้คำร้อง โดยนาย Su Weifang ได้ร่วมมือกับนาง Huang Yuying ทำโครงการอบรมภาษาและวัฒนธรรมจิงจู๋ ซึ่งจะเปิดสอนวิชาอักษรเวียดนามโบราณ วิชาการขับร้องเพลงและวิชาการเต้นนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาของจิงจู๋ให้กับคนรุ่นใหม่ทั่วไป เมื่อปี พ.ศ. 2552 นาง Huang Yuying ได้ก่อตั้งศูนย์ศึกษาตัวอักษรเวียดนามโบราณขึ้น (Su Weifang, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

นาง Huang Chengjin	เสียชีวิตในปี พ.ศ. 2540	สาวฮาแม่ยรุ่นที่ 1	นาง Huang Chengjin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2454 และถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2540 รวมอายุ 86 ปี บ้านเกิดของนาง Huang Chengjin อยู่ในชุมชนว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ประเทศเวียดนาม ก่อนที่จะแต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย ฝ่ายจัดงานของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้เชิญนาง Huang Chengjin และผู้แสดงรำคนอื่นมาช่วยงาน หลังจากได้แต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Huang Chengjin จึงเป็นสาวฮาแม่ยรุ่นแรกที่มีหน้าที่รำถวายเทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยตลอดเวลา (Su Chunfa, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561)
นาง Ruan Chengzhen	เสียชีวิตในปี พ.ศ. 2552	สาวฮาแม่ยรุ่นที่ 2	นาง Ruan Chengzhen (阮成珍) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2482 และถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2552 นาง Ruan Chengzhen เดิมเป็นชาวหมู่บ้านซานซิน และได้แต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น ทั้งครอบครัวย้ายไปอยู่ในตัวเมืองตงซิง นาง Ruan Chengzhen เป็นคนที่ชอบเรียนรู้วิชานาฏศิลป์พื้นบ้านตั้งแต่วัยเด็ก และเคยได้สืบทอดองค์ความรู้ของนาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Chengjin ด้วย นาง Ruan Chengzhen ชำนาญเรื่องการร้องเพลงท้องถิ่นของชาวจิงจู๋และได้รับความนิยมมากในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว นาง Ruan Chengzhen เคยเดินทางไปเรียนรู้ที่โรงเรียนนาฏศิลป์เมืองจ้านเจียงของกวางตุ้ง 2 ปีในปี พ.ศ. 2500 นาง Ruan Chengzhen ได้เป็นศิลปินของคณะนาฏศิลป์เมืองตงซิงและในปีพ.ศ. 2502 จึงได้ช่วยกันรวบรวมข้อมูลนาฏศิลป์ รูปอบบการรำเกี่ยวกับชุดการแสดงทั้ง 5 คือ รำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายโคม รำถวายช่อบุปผาและรำเก็บหอย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2523 นาง Ruan Chengzhen ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับลูกสาวของตน ซึ่งลูกสาวของนาง Ruan Chengzhen ชื่อว่า Su Haizhen (苏海珍) ปัจจุบันนี้ นางสาว Su Haizhen กลายเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาการดีดขิมสายเดียวของทางการจีน และเป็นนักร้องชื่อดังในประเทศจีนและประเทศเวียดนาม (Su Chunfa, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561)

นาง Wu Ruizhen	78 ปี	สาวฮาแม่ยรุ่นที่ 2	นาง Wu Ruizhen เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2484 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 30 กว่าปีแล้ว ปัจจุบันนี้ นาง Wu Ruizhen เป็นสาวฮาแม่ยที่มีอายุมากที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย และพูดได้แต่ภาษาเวียดนามเท่านั้น ลักษณะเด่นในการแสดงรำของนาง Wu Ruizhen คือ ตั้งอกตั้งใจร้องเพลงฮาและแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนเต้นรำทุกครั้งในศาลเจ้า (Wu Ruizhen, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)
นาง Huang Yuying	68 ปี	สาวฮาแม่ยรุ่นที่ 2	นาง Huang Yuying เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย เป็นผู้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมา 21 ปีแล้ว นาง Huang Yuying พูดภาษาจีนกลางไม่ได้และพูดได้เฉพาะภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนาม นาง Huang Yuying ได้เรียนรู้วิชานาฏศิลป์จากนาง Huang Chengjin เมื่อปี พ.ศ. 2539 หลังจากนาง Huang Chengjin ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2540 นาง Huang Yuying กลายเป็นเสาหลักของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งนาง Huang Yuyingได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับสาวฮาแม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้าน เนื่องจากนาง Huang Yuying มีความรู้ความสามารถในนาฏศิลป์ของการร้องรำทำเพลง จึงมีโอกาสไปทำงานที่กรมนาฏศิลป์กรุงปักกิ่ง แต่นาง Huang Yuying แต่งงานแล้ว จึงสละสิทธิ์และไม่ไปทำงานที่กรุงปักกิ่ง นอกจากนาง Huang Yuying แล้ว สาวฮาแม่ยรุ่นนี้ยังมีนาง Wu Ruizhen นาง Du Fuying (杜福英) และนาง Ruan Chengzhen ที่ยังคงสืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Chengjin ด้วย ปัจจุบันนี้ นาง Wu Ruizhen กับนาง Huang Yuying เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย เนื่องจากนาง Du Fuying สุขภาพไม่แข็งแรง จึงเลิกเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ ส่วนนาง Su Weizhen เสียชีวิตไปหลายปี (Huang Yuying, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)

นาง Wu Guilan	47 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	นาง Wu Guilan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2515 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2547 นาง Wu Guilan กับนาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang หลังจากนั้น ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมากกว่า 14 ปีแล้ว (Wu Guilan, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)
นาง Pei Yingping	39 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	นาง Pei Yingping เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2523 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุน้อยที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Pei Yingping กับนาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang หลังจากนั้น นาง Pei Yingping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมากกว่า 14 ปีแล้ว (Pei Yingping, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)
นาง Su Qiuping	45 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	นาง Su Qiuping เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เมื่ออายุ 12 ปี นาง Su Qiuping เคยได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านกับนาง Huang Chengjin แต่เนื่องจากต้องเรียนวิชาอื่นด้วย นาง Su Qiuping จึงเลิกร้องรำทำเพลง เมื่อปี พ.ศ. 2547 นาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang อีกครั้ง นาง Su Qiuping จึงกลับมาเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นาง Su Qiuping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมากกว่า 14 ปีแล้ว นาย Su Weifang เป็นบิดาของนาง Su Qiuping ส่วนคุณปู่ของนาง Su Qiuping ชื่อว่า Su Weikun (苏维坤) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวนี้มีอิทธิพลมากในหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านนี้ เป็นผู้มีวุฒิการศึกษา นาง Su Qiuping สูงที่สุดและค่อนข้างเข้าใจวัฒนธรรมจิงจู๋ (Su Qiuping, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)

นาง Ruan Shaoling	47 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	นาง Ruan Shaoling เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2515 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เช่นกัน เมื่อปี พ.ศ. 2550 นาง Ruan Shaoling ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2551 นาง Ruan Shaoling เข้าร่วมคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมากกว่า 10 ปีแล้ว นาง Ruan Shaoling ชำนาญเรื่องร้องรำทำเพลง และเป็นสมาชิกในคณะการดีดขิมสายเดียวของชาวจิงจู๋ ซึ่งเคยเดินทางไปแสดงที่นครหนานหนิงและไต้หวัน เนื่องจากนาง Ruan Shaoling เป็นลูกสาวตนโต จึงต้องช่วยงานบ้านในครอบครัวและมีโอกาสได้เรียนรู้การร้องเพลงท้องถิ่นจากคุณย่า หลังจากประเทศจีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศ เศรษฐกิจจีนได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว สามีของนาง Ruan Shaoling จึงไปทำการค้าขาย และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นเรื่อย ๆ นาง Ruan Shaoling จึงมีเวลาว่างมาช่วยงานศาลเจ้า (Ruan Shaoling, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)
นาง Luo Mei	42 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3	นาง Luo Mei เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2520 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ซึ่งได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang เมื่อปี พ.ศ. 2551 หลังจากนั้น นาง Luo Mei ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงมากกว่า 10 ปีแล้ว นาง Luo Mei เป็นชาวประมงและช่วยเย็บแหที่บ้านในวันธรรมดา เมื่อไปเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ ทางศาลเจ้าจะให้ค่าตอบแทนวันละ 100 หยวน ถึงแม้ค่าตอบแทนไม่มากนัก แต่นาง Luo Mei ตั้งใจเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านมาตลอด และอยากช่วยงานในศาลเจ้าฮาถิงเพื่อช่วยกันสืบทอดวัฒนธรรมจิงจู๋ อนึ่งทางครอบครัวสนับสนุนงานของนาง Luo Mei อยู่เสมอ (Luo Mei, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา

ในอดีต หมู่บ้านอูเถามีสาวฮาเม่ย 6 คน แต่ในปี พ.ศ. 2561 ได้เสียชีวิตไป 1 คน คือ Pei Yongying ดังนั้น หมู่บ้านอูเถาจึงเหลือสาวฮาเม่ย 5 คน เนื่องจากหมู่บ้านอูเถาไม่มีสาวฮาเม่ยของตนในสมัยก่อน จึงต้องเชิญสาวฮาเม่ยจากเมืองมังกายของเวียดนามมาช่วยงานเทศกาลฮาเจ๋ หลังจากได้ฟื้นฟูประเพณีของจิงจู๋ขึ้นเมื่อ 30 ปีก่อน นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan และนาง Pei Yongying จึงไปเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Liu Yanghuan ในหมู่บ้านซานซิน ซึ่งสาวฮาเม่ยทั้งสามคนในหมู่บ้านอูเถาถือว่าเป็นรุ่นพี่ของนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากหมู่บ้านอูเถามีคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของตน จึงไม่เชิญสาวฮาเม่ยจากเวียดนามมาช่วยงานอีก (Wu Quanxiu[1], สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561) ส่วนรายละเอียดของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านอูเถาดังนี้

สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 1	 นาง Wu Quanxiu (吴全秀)	 นาง Pei Chengjuan (裴成娟)
สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2	 นาง Wu Quanmei (吴全梅)	 นาง Pei Yonglian (裴永莲)
		 นาง Liu Yongping (刘永萍)

ภาพที่ 97 สาวฮาเม่ยของหมู่บ้านอูเถา
(16 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

[1] Wu Quanxiu เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2487 ปัจจุบันอายุ 75 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (พ. ศ. 2562)	สถานภาพ	คำบรรยาย
นาง Pei Yongying	เสียชีวิตในปี พ.ศ. 2561	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 1	นาง Pei Yongying เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2489 และถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2561 ซึ่งนาง Pei Yongying เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรก เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Yongying ได้สืบทอดองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์จากนาง Liu Yanghua หลังจากนั้น นาง Pei Yongying ได้เต้นรำนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านอูเถาจนกระทั่งถึงแก่กรรม (Pei Yonglian, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561)
นาง Wu Quanxiu	75 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 1	นาง Wu Quanxiu เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2487 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรก และมีอายุมากที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Wu Quanxiu ได้สืบทอดองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์จากนาง Liu Yanghua และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถึงกว่า 27 ปีแล้ว นาง Wu Quanxiu พูดภาษาจีนกลางไม่ได้และพูดแต่ภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนาม ก่อนที่จะถึงเทศกาลฮาเจ๋ ฝ่านจัดงานทางศาลเจ้าจะส่งหนังสือเชิญมาให้กับนาง Wu Quanxiu แล้วนาง Wu Quanxiu จะไปติดต่อสาวฮาเม่ยคนอื่น เมื่อมาเข้าร่วมกิจกรรม นาง Wu Quanxiu ตั้งใจร้องรำทำเพลงเป็นพิเศษ เมื่อก่อน นาง Wu Quanxiu ประกอบอาชีพการประมง หลังจากอายุมากขึ้น จึงทำแต่งานบ้าน (Wu Quanxiu, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561)
นาง Pei Chengjuan	68 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 1	นาง Pei Chengjuan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรก เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Chengjuan ได้สืบทอดองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์จากนาง Liu Yanghua และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถึงกว่า 27 ปีแล้ว อนึ่ง นาง Pei Chengjuan เป็นผู้แสดงรำถวายช่อบุปผารุ่นเก่าในเทศกาลฮาเจ๋ เมื่อก่อน นาง Pei Chengjuan ประกอบอาชีพการประมง หลังจากอายุมากขึ้น จึงทำแต่งานบ้าน (Pei Chengjuan, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561)

นาง Wu Quanmei	61 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2	นาง Wu Quanmei เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2501 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 นาง Wu Quanmei สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนามได้ เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Chengjuan ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Wu Quanmei ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว (Wu Quanmei, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561)
นาง Pei Yonglian	53 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2	นาง Pei Yonglian เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2509 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 นาง Pei Yonglian สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนามได้ เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Yonglian ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Pei Yonglian ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงกว่า 14 ปีแล้ว เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า นาง Pei Yonglian ได้เปิดร้านอาหารทะเลอยู่ริมถนนอูเถา ซึ่งเชื่อมโยงกับหมู่บ้านว่านเหว่ย เมื่อได้รับคำเชิญจากฝ่ายจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ นาง Pei Yonglian ก็เตรียมตัวไปร่วมงาน ซึ่งค่าตอบแทนวันละ 30 หยวน (ประมาณ 150 บาท) (Pei Yonglian, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561)
นาง Liu Yongping	45 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2	นาง Liu Yongping เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุน้อยที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา นาง Liu Yongping สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนามได้ เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Liu Yongping ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Liu Yongping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิงกว่า 14 ปีแล้ว นาง Liu Yongping เป็นเป็นผู้แสดงรำถวายช่อบุปผารุ่นใหม่ในเทศกาลฮาเจ๋ ปัจจุบันนี้ นาง Liu Yongping เป็นพนักงานของโรงแรม เมื่อได้รับคำเชิญจากฝ่ายจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ นาง Liu Yongping ก็เตรียมตัวไปร่วมงาน ซึ่งค่าตอบแทนวันละ 30 หยวน (ประมาณ 150 บาท) ถึงแม้ค่าตอบแทนน้อยมาก แต่สาวฮาเม่ยทุกคนคิดว่า การร้องรำทำเพลงในศาลเจ้าฮาถิงถือว่าเป็นการทำบุญให้กับครอบครัวและคนทั่วไปในหมู่บ้าน (Liu Yongping, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2561)

นาย Su Weifang และนาง Huang Yuying ได้จัดโครงการอบรมนาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋เมื่อปี พ.ศ. 2534 หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินได้ส่งผู้เรียนไปร่วมโครงการ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะต้องส่งตัวแทน 7-8 คนไปอบรม แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่กล่าวว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านยากเกินไป จึงไม่อยากเรียนต่อ แต่นาง Pei Yonglian นาง Liu Yongping และนาง Wu Quanmei ไม่ท้อถอยและตั้งใจสืบทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องจนเป็นสาวฮาแม่ยรุ่นใหม่ในหมู่บ้านอูเถา ส่วนผู้เรียนทั้งหมดจากหมู่บ้านซานซินไม่อยากเรียนต่อ จึงทำให้หมู่บ้านซานซินไม่มีสาวฮาแม่ยรุ่นใหม่มาช่วยงาน และต้องเชิญสาวฮาแม่ยจากหมู่บ้านว่านเหว่ย หรือสาวฮาแม่ยจากเวียดนามมาช่วยร้องเพลงฮาและเต้นรำต่าง ๆ (Pei Yonglian[1], สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านซานซิน

ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านซานซินไม่มีสาวฮาแม่ยของตน จึงต้องไปเชิญสาวฮาแม่ยของหมู่บ้านว่านเหว่ย หรือสาวฮาแม่ยจากเวียดนามมาช่วยร้องเพลงฮาและเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ โดยปัจจุบันการเชิญสาวฮาแม่ยมาเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ มักเชิญมาจากเวียดนามเป็นส่วนใหญ่ โดยปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2560) เป็นการเชิญจากชุมชนว่านเหว่ย แต่ในปีนี้ (พ.ศ. 2561) ผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงส่วนใหญ่ตกลงกันว่ายังคงให้สาวฮาแม่ยจากเวียดนามมาช่วยร้องเพลงและเต้นรำ ซึ่งสาวฮาแม่ยจากเวียดนามเหล่านี้ล้วนมาจากชุมชนว่านหนิงของเมืองมังกาย (Liu Xin[2], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) นอกจากเชิญสาวฮาแม่ยทั้งสองชุมชนดังกล่าวแล้ว ทางหมู่บ้านซานซินเคยวางแผนเชิญสาวฮาแม่ยจากหมู่บ้านอูเถามาช่วยงาน แต่เนื่องจากสาวฮาแม่ยจากหมู่บ้านอูเถาไม่ว่างและเครื่องดนตรีต่างกัน สาวฮาแม่ยของหมู่บ้านอูเถาจึงไม่มาร่วมงาน (Liu Yongping[3], สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561)

เมื่อ 30 ปีก่อน หมู่บ้านซานซินมีสาวฮาแม่ยของตนเนื่องจากสาวฮาแม่ยรุ่นเก่าของหมู่บ้านซานซินได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับสาวฮาแม่ยรุ่นแรกของหมู่บ้านอูเถา ซึ่งผู้สอนชื่อว่า Liu Yanghuan (刘扬欢) นาง Liu Yanghuan เป็นสาวฮาแม่ยของหมู่บ้านซานซินและเคยเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง (Huang Yongnan[4],สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561) พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้ฟื้นฟูกิจกรรมเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2532 และหมู่บ้านซานซินเป็นหมู่บ้านที่ฟื้นฟูกิจกรรมเทศกาลฮาเจ๋ก่อนอีกสองหมู่บ้านอื่น เมื่อปี พ.ศ. 2526 ทางหมู่บ้านซานซินได้จัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นและผู้แสดงรำล้วนเป็นสาวฮาแม่ยของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งมีผู้แสดงรำคนหนึ่งชื่อว่า

---

[1] Pei Yonglian เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2509 ปัจจุบันอายุ 53 ปี เป็นสาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

[2] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

[3] Liu Yongping เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2517 ปัจจุบันอายุ 45 ปี เป็นสาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

[4] Huang Yongnan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซิน

Ruan Chenghuan (阮成环) (Liu Yangcai[1], สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2561) ส่วนรายละเอียดของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซิน ดังนี้

นาง Liu Yanghuan

นาง Ruan Chenghuan

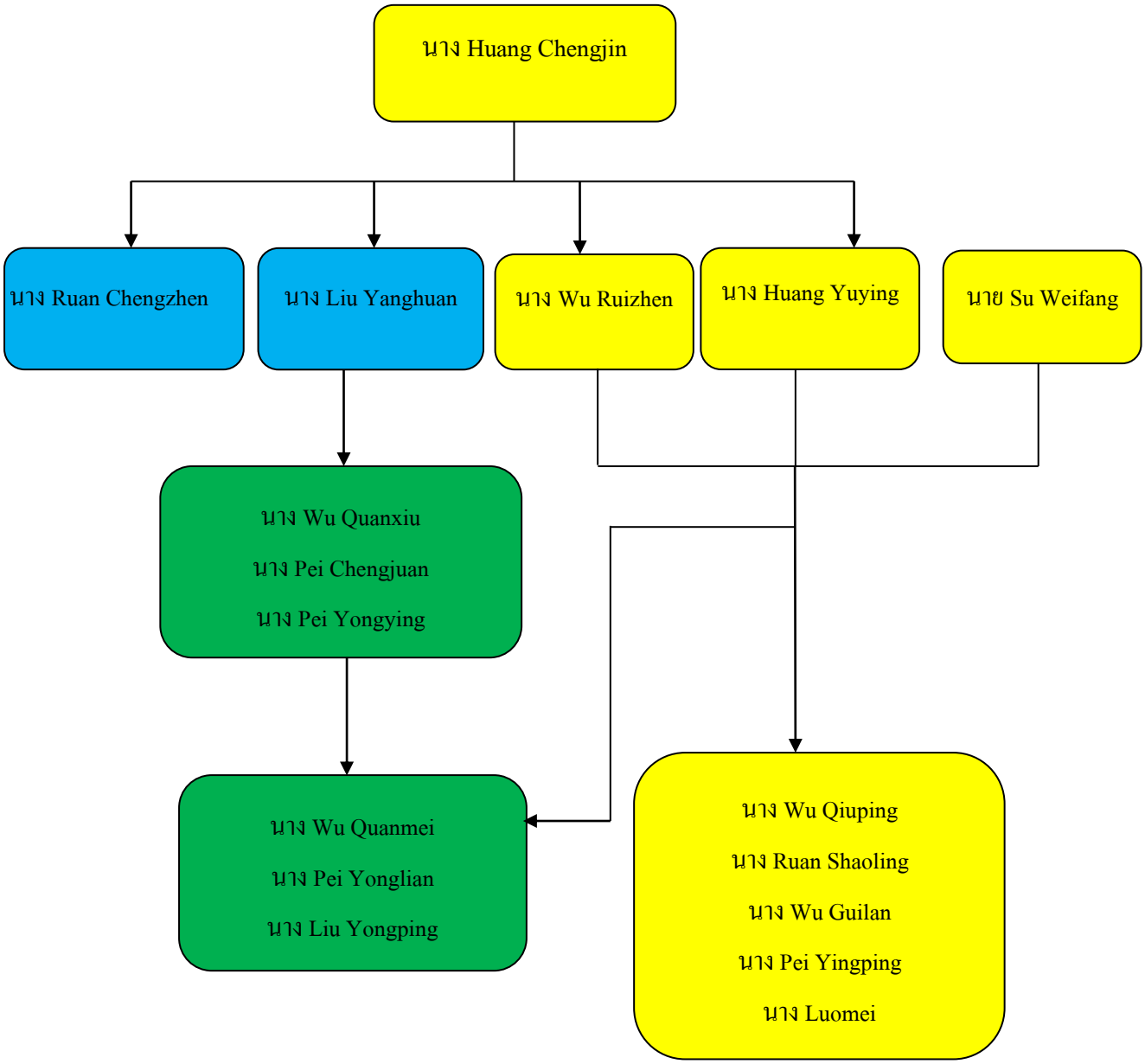
ภาพที่ 98 สาวฮาเม่ยของหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านซานซิน

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (พ. ศ. 2562)	สถานภาพ	คำบรรยาย
นาง Liu Yang huan	92 ปี	สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 1	นาง Liu Yanghuan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2470 เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกที่สามารถร้องเพลงฮาและเต้นรำได้ในหมู่บ้านซานซิน ซึ่ง 4 ชั่วคนในครอบครัวของนาง Liu Yanghuan ล้วนเป็นชาวจิงจู๋ นาง Liu Yanghuan เกิดในหมู่บ้านซานซิน และแต่งงานกับผู้ชายชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านด้วย คุณแม่ของนาง Liu Yanghuan เป็นชาวจีนฮากกาของหมู่บ้านกุ้ยหมิง ซึ่งหมู่บ้านนี้ติดกับหมู่บ้านซานซิน นาง Liu Yanghuan ชำนาญเรื่องการเต้นรำตั้งแต่วัยเด็ก และชอบร้องเพลงภาษาเวียดนามมาก เมื่อก่อนเคยร่วมมือกับนักบวชเต๋าในท้องถิ่นแสดงรำของศาสนาเต๋า หลังจากนั้น นาง Huang Chengjin ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับนาง Liu Yanghuan อนึ่ง สาวฮาเม่ยรุ่นแรกทั้งสองท่านนี้ยังช่วยกันออกแบบและสร้างสรรค์ท่ารำในเทศกาลฮาเจ๋เพื่อให้เทพเจ้าคุ้มครองชาวบ้าน ถึงแม้ว่าทางการจีนออก

[1] Liu Yangcai เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2505 ปัจจุบันอายุ 57 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน

			คำสั่งห้ามจัดกิจกรรมของเทศกาลฮาเจ๋ในช่วงปฏิวัติทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2509-2519) แต่นาง Liu Yanghuan ไม่ท้อใจและพยายามอนุรักษ์องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านไว้เป็นอย่างดี หลังจากทางการจีนฟื้นฟูเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น นาง Liu Yanghuan ก็กลับมาเต้นรำอีก นอกจากนี้ ยังช่วยผลิตสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ของหมู่บ้านอูเถาด้วย เนื่องจากอายุมากขึ้น นาง Liu Yanghuan จึงไม่เต้นรำมาสิบกว่าปีแล้ว (Liu Yanghuan, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561)
นาง Ruan Chenghuan	56 ปี	ผู้แสดงรำในหมู่บ้านซานซินในช่วงปี พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2532	นาง Ruan Chenghuan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 และเป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านซานซิน นาง Ruan Chenghuan เกิดในหมู่บ้านซานซิน และแต่งงานกับผู้ชายชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านด้วย คุณพ่อของนาง Ruan Chenghuan เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านซานซิน ส่วนบุตรชายเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน นาง Ruan Chenghuan ชำนาญเรื่องร้องรำทำเพลง แต่ไม่ใช่สาวฮาเม่ยล้วน ๆ เนื่องจากร้องเพลงฮาไม่เป็น และเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ได้เท่านั้น หลังจากทางการจีนฟื้นฟูเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526 ฝ่ายจัดงานเทศกาลฮาเจ๋เคยส่งนาง Ruan Chenghuan ไปเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านที่เมืองฝางเฉิงกั่ง 1 เดือน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีสองท่าน คือ อาจารย์ Liao และอาจารย์ Li อาจารย์ทั้งสองท่านนี้ล้วนทำงานในสำนักงานนาฏศิลป์เมืองฝางเฉิงกั่ง นาฏศิลป์พื้นบ้านที่ต้องเรียนรู้ ได้แก่ รำถวายสุรา รำถวายธูปและรำถวายโคม นอกจากนาง Ruan Chenghuan แล้ว ยังมีผู้เรียนนาฏศิลป์อีกสามคน คือ นาง Liu Jing (ชาวหมู่บ้านซานซิน) นาง Du Jinying (杜锦英, ชาวหมู่บ้านว่านเหว่ย) และนาง Ruan Xiangqi (阮向齐, ชาวหมู่บ้านอูเถา) ผู้เรียนนาฏศิลป์ทั้ง 4 คนนี้รับผิดชอบการแสดงรำถวายสุรา รำถวายธูปและรำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2526 ส่วนนาง Liu Yanghuan นาง Ruan Chengzhen และสาวฮาเม่ยคนอื่นรับผิดชอบการแสดงรำถวายช่อบุปผาและร้องเพลงฮา หลังจากนาง Ruan Chenghuan แต่งงานในปี พ.ศ. 2529 จึงไม่เต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋เช่นเดิม ส่วนนาง Liu Jing นาง Du Jinying และนาง Ruan Xiangqi ไปทำงาน หรือแต่งงานกับผู้ชายนอกหมู่บ้าน ก็ไม่เต้นรำแล้วเช่นกัน (Ruan Chenghuan, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

ภาพที่ 99 แผนผังความสัมพันธ์ของสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเหตุ : พื้นที่สีเหลืองคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านว่านเหว่ย พื้นที่สีน้ำเงินคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านซานซิน ส่วนพื้นที่สีเขียวคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านอูเถา

จากแผนผังข้างบนทำให้ทราบว่า นาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Ruan Chengzhen นาง Liu Yanghuan นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying ซึ่งถือว่าเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนนาง Ruan Chengzhen และนาง Liu Yanghuan กลายเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้าน

ซานซิน หลังจากนั้น นาง Liu Yanghuan ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan และนาง PeiYongying จากหมู่บ้านอูเถา ซึ่งสาวฮาเม่ยทั้ง 3 คนนี้ถือว่าเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านอูเถา นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying และนาย Su Weifang ได้ร่วมมือกันเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง WuQiuping นาง Ruan Shaoling นาง Wu Guilan และนาง Pei Yingping ซึ่งสาวฮาเม่ยทั้ง 4 คนนี้เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้านว่านเหว่ย อนึ่ง นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying และนาย Su Weifang ได้ร่วมมือกับสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านอูเถาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian และนาง Liu Yongping

จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่ผู้วิจัยสามารถสรุปเบื้องต้นได้ว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่คณะนาฏศิลป์ของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเพิ่งเริ่มก่อตั้งได้กี่สิบปี ในอดีตพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจะไม่มีสาวฮาเม่ยของตน จึงต้องไปเชิญสาวฮาเม่ยจากเวียดนามมาช่วยงาน หลังจากนาง Huang Chengjin แต่งงานกับผู้ชายจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย ก็ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับคนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งถือว่าเป็นปรมาจารย์ของสาวฮาเม่ยในประเทศจีน ลูกศิษย์ที่สำคัญ ได้แก่ นาง Liu Yanghuan นาง Ruan Chengzhen นาง Huang Yuying และนาง Wu Ruizhen เป็นต้น หลังจากนั้น นาง Liu Yanghuan และนาง Huang Yuying ได้ช่วยกันอบรมและพัฒนาสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ขึ้น แต่เรื่องที่น่าเสียดายมากคือ หมู่บ้านซานซินไม่มีสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ของตน เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า ทางราชการท้องถิ่นและประธานคณะกรรมการศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซินมีเป้าหมายในการวางแผนสร้างนักแสดงที่เป็นสาวฮาเม่ย (Liu Xin[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) ซึ่งเรื่องนี้ยังเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยตั้งใจศึกษานาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋ เพื่อนำองค์ความรู้มาอบรมสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ให้กับหมู่บ้านซานซินโดยนำแนวคิดของบทที่ 2 มาประยุกต์ใช้

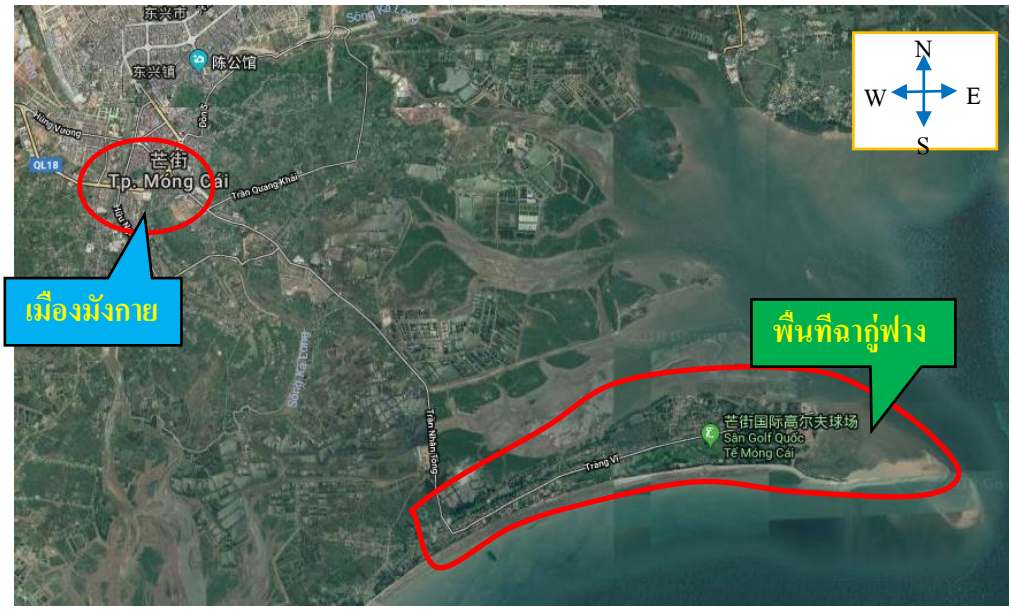
[1] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

บริบทของพื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิงในประเทศเวียดนาม

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ฉากู่ฟาง

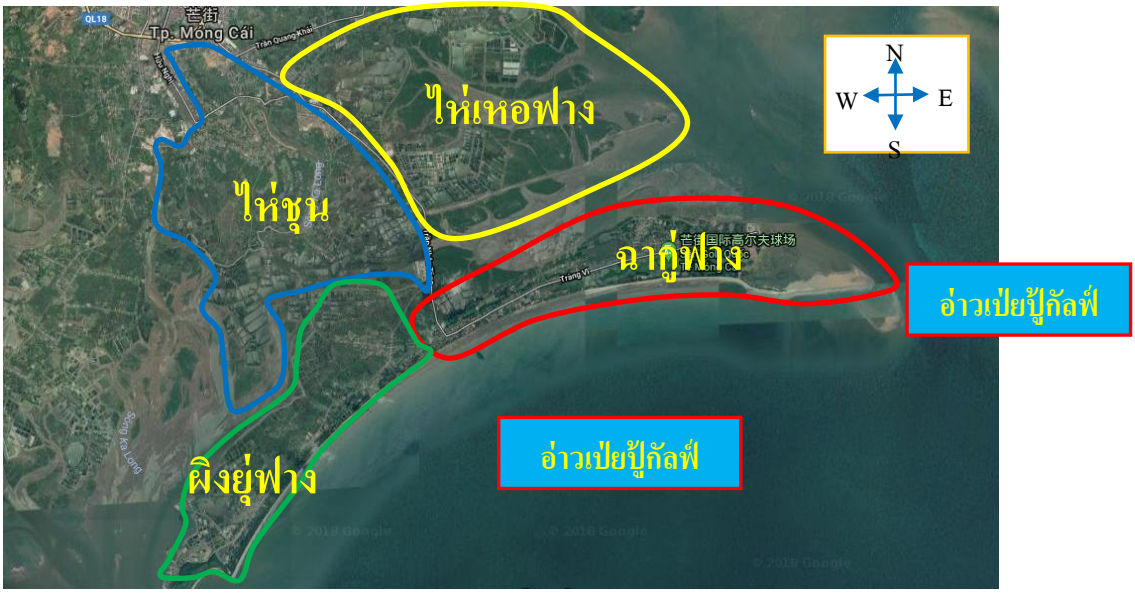
1. ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองมังกาย ซึ่งอยู่ระหว่างบริเวณละติจูด 21 ๅ10′-21 ๅ39′ เหนือ และลองติจูด 107°43′-108°40′ตะวันออก พื้นที่ฉากู่ฟางมีเนื้อที่ประมาณ 13.9 ตารางกิโลเมตร (Cổng thông tin điện tử Thành phố Móng Cái, 2014) ปัจจุบันนี้ พื้นที่ฉากู่ฟางประกอบด้วยหมู่บ้านหนานโส้ว (Nam Thọ) หมู่บ้านตงเสิ้ง (Đông Thịnh) หมู่บ้านฉางลู่ (TràngLộ) และหมู่บ้านฉางเหว่ย (Tràng Vĩ) พื้นที่ฉากู่ฟางห่างจากตัวเมืองมังกายประมาณ 17 กิณลเมตร ภาคตะวันออกและภาคใต้ของพื้นที่ฉากู่ฟางติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ ภาคเหนือติดกับอำเภอไห่เหอฟาง (Phường Hải Hòa) ส่วนภาคตะวันตกติดกับตำบลไห่ชุน (Xã Hải Xuân) และอำเภอผิงยุ่ฟาง (Phường Bình Ngọc)

ภาพที่ 100 ที่ตั้งของพื้นที่ฉากู่ฟาง

(https://www.google.cn/maps)

ภาพที่ 101 แผนที่แสดงขอบเขตเมืองมังกาย
(https://www.google.cn/maps)

2.การคมนาคม

ปัจจุบันนี้ พื้นที่ฉากู่ฟางมีถนนสายหนึ่งเชื่อมโยงกับตัวเมืองมังกาย เมื่อนักท่องเที่ยวออกจากด่านเมืองตงซิงของจีน จะข้ามสะพานเป่ยหลุนจีนกับเวียดนามและเข้าสู่ด่านเมืองมังกายของเวียดนาม หลังออกจากด่านเมืองมังกาย จะเข้าสู่ถนนเหอผิงของเมืองมังกาย ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถโดยสารรถต่าง ๆ จากบริเวณถนนเหอผิง (和平大道) ไปยังพื้นที่ฉากู่ฟาง ถ้าโดยสารรถเมล์ ค่ารถเมล์ประมาณ 5,000 ดอง (Dong หรือ VND) ของเวียดนาม ซึ่งเท่ากับ 1.5 หยวนของจีน (ประมาณ 8 บาท) ถ้าโดยสารรถแท็กซี่ ค่ารถประมาณ 50 หยวน (ประมาณ 250 บาท) ถ้าโดยสารมอเตอร์ไซค์ ค่ารถประมาณ 20 หยวน (ประมาณ 100 บาท)

ภาพที่ 102 ด่านเมืองตงซิงและด่านเมืองมังกาย
(24 ตุลาคม 2561 ถ่ายโดย Ms. Wu Huyun)

ภาพที่ 103 โดยสารรถเมล์จากเมืองมังกายไปยังพื้นที่ฉากู่ฟาง
(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

3. ประชากร

จำนวนประชากรในพื้นที่ฉากู่ฟางตามประกาศของทางการเวียดนามปี พ.ศ. 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 5,100 คน (1,213 ครัวเรือน) กลุ่มชนที่อาศัยในพื้นที่ฉากู่ฟาง ได้แก่ ชาวจิงจู๋ (ชาวกิง) ชาวไต และชาวจีน ซึ่งชาวจิงจู๋มีประชากรมากที่สุด คิดเป็น 90% ของจำนวนประชากรทั้งหมด (Zhongke, 2011, P. 116)

ตารางที่ 31 ตารางแสดงจำนวนประชากรหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ฉากู่ฟาง

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร
หมู่บ้านหนานโส้ว	365	2,000
หมู่บ้านตงเสิ้ง	256	1,100
หมู่บ้านฉางกู่	258	2,000
หมู่บ้านฉางเหว่ย	334	
รวม	**1,213**	**5,100**

4.ประวัติความเป็นมา

ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้บันทึกไว้ว่า บรรพบุรุษชาวฉากู่ฟางเดิมอาศัยอยู่ที่ตำบลโด่เซิน (Đó Sơn) เมืองไฮฟองของเวียดนาม แล้วอพยพมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ฉากู่ฟางเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งบรรพบุรุษที่มาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่แห่งใหม่มีทั้งหมด 6 คน และมาจาก

หมู่บ้านฉาฟางกับหมู่บ้านกู่ไจ้ของตำบลโด่เซิน ลูกหลานจึงตั้งชื่อพื้นที่แห่งใหม่นี้ว่า ฉากู่ เพื่อให้คนรุ่นหลังรำลึกถึงภูมิลำเนาของบรรพบุรุษ เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตอนต้น ฉากู่ฟางสังกัดในอำเภอมังกาย และแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านยุ่ซาน หมู่บ้านผิงหลอ หมู่บ้านหนานโส้ว หมู่บ้านต้งเสิ้ง หมู่บ้านฉางลู่ หมู่บ้านฉางซาและหมู่บ้านซาเหว่ย เมื่อปี พ.ศ. 2457 จักรพรรดิจี่ติ้งตี้แห่งราชวงศ์เหงียนทรงแบ่งพื้นที่ตำบลฉากู่ออกเป็นสองส่วน ซึ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งกลายเป็นตำบลผิงยุ่ อีกส่วนหนึ่งกลายเป็นตำบลฉากู่ อันเป็นตำบลใหม่และมีเนื้อที่เล็กกว่าเดิม หมู่บ้านยุ่ซานและหมู่บ้านผิงหลอสังกัดในตำบลผิงยุ่ ส่วนหมู่บ้านหนานโส้ว หมู่บ้านต้งเสิ้ง หมู่บ้านฉางลู่ หมู่บ้านฉางซาและหมู่บ้านซาเหว่ยยังสังกัดในตำบลฉากู่ เมื่อปี พ.ศ. 2479 หมู่บ้านฉาซาและหมู่บ้านซาเหว่ยรวมเป็นหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งตั้งชื่อว่า หมู่บ้านฉางเหว่ย เมื่อปี พ.ศ. 2535 ตำบลฉากู่สังกัดในเมืองมังกาย และได้ยกฐานะเป็นอำเภอ ซึ่งชื่อว่า ฉากู่ฟาง

ข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า ที่มาของชาวจิงจู๋ (ชาวกิง หรือ ชาวเวียด) ในพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนามคล้ายกับชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน ซึ่งบรรพบุรุษทั้งสองพื้นที่นี้ล้วนมาจากตำบลโด่เซิน เมืองไฮฟอง ซึ่งสรุปเบื้องต้นได้ว่า ตำบลโด่เซินเป็นภูมิลำเนาของชาวจิงจู๋ทั้งพื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว อนึ่ง ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเรียกคาบสมุทรฉากู่ว่า ว่านจู้ (Vạn Cột) แต่ในพื้นที่ฉากู่ฟางไม่มีชื่อสถานที่นี้ เพราะฉะนั้น ชาวเวียดนามจึงคิดว่า คำว่า ว่านจู้ เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวระลึกถึงบรรพบุรุษที่มาจากเวียดนามตลอดกาลเวลา ซึ่งคำว่า ว่าน ในภาษาเวียดนามอ่านว่า Vạn หมายถึงกาลเวลาที่ยาวนานเป็นพัน ๆ หมื่น ๆ ปี ส่วนคำว่า จู้ ในภาษาเวียดนามจะอ่านว่า Cột ซึ่งหมายถึง ต้นกำเกิด ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจึงเรียกฉากู่ฟางว่า Vạn Cột (ว่านจู้) หรือ Chủ Cột (Bai Aiping, 2012, P.19)

อนึ่ง พื้นที่ฉากู่ฟางห่างจากพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวไม่ไกล จึงทำให้ชาวจิงจู๋ทั้งสองพื้นที่นี้สามารถไปมาหาสู่กันได้สะดวก นอกจากการค้าขายแล้ว ชาวบ้านทั้งสองพื้นที่ยังส่งตัวแทนไปร่วมงานเทศกาลฮาเจ๋ หรืองานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า (Lễ Hội) ทุก ๆ ปี

5. เศรษฐกิจ

เนื่องจากพื้นที่ฉากู่ฟางติดกับทะเล ดังนั้น ชาวบ้านจึงประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก รัฐบาลจีนและรัฐบาลเวียดนามได้ร่วมมือกันผลักดันการค้าขายในพื้นที่บริเวณชายแดนในช่วงปี พ.ศ. 2533-พ.ศ. 2542 เศรษฐกิจในพื้นที่ฉากู่ฟางก็ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันนี้ อาชีพของชาวฉากู่ฟางมักเกี่ยวกับการประมง การเกษตร การท่องเที่ยวและการค้าข้ามพรมแดน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านยังประกอบอาชีพเกี่ยวกับการประมงและอาชีพการท่องเที่ยวเป็นหลัก (Nguyễn Quang cảnh[1], สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2562)

---

[1] Nguyễn Quang cảnh เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอายุ 67 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนาม

6. แหล่งท่องเที่ยว

6.1 หาดฉากู่ฟาง

หาดฉากู่ฟางตั้งอยู่คาบสมุทรฉากู่ และห่างจากตัวเมืองมังกายประมาณ 17 กิโลเมตร ปัจจุบันนี้ หาดฉากู่ฟางเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองมังกาย และมีความยาวประมาณ 17 กิโลเมตร ลักษณะเด่นของหาดฉากู่ฟางคือ น้ำใส เม็ดทรายขาวและหาดกว้างใหญ่ ซึ่งได้ยกย่องว่าเป็น หาดทรายที่เต็มไปด้วยบรรยากาศโรแมนติคของเวียดนาม นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวหาดฉากู่ฟางนั้นส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนและนักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม

ภาพที่ 104 หาดฉากู่ฟาง

(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

6.2 โบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟาง (Nhà Thờ Trà Cổ)

โบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางแห่งเก่าตั้งอยู่ถนนฉางเหว่ย และมีประวัติศาสตร์ร้อยกว่าปี ชาวฝรั่งเศสเป็นผู้ก่อสร้างโบสถ์ และทั้งสองข้างของโบสถ์มีรูปเคารพพระเยซู 10 องค์ ซึ่งทำด้วยหินอ่อนสีขาว รูปเคารพเหล่านี้เกี่ยวกับตำนานของพระเยซู เนื่องจากโบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางแห่งเก่าเสื่อมโทรม คริสต์ศาสนิกชนจึงบริจาคเงินเพื่อสร้างโบสถ์ใหม่ขึ้น ซึ่งปัจจุบัน (พ.ศ. 2562) ยังสร้างไม่เสร็จ

ภาพที่ 105 โบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางเก่า (ซ้าย) และโบสถ์ฝรั่งฉากู่ฟางใหม่ (ขวา)
(ซ้าย: https://giothanhle.net/gio-le/nha-tho-tra-co-mong-cai
ขวา: 13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

6.3 สนามวัฒนธรรมชนชาติแห่งฉากู่ฟาง

สนามวัฒนธรรมชนชาติแห่งฉากู่ฟางตั้งอยู่ถนนฉางเหว่ยของหมู่บ้านฉางเหว่ย อาคารที่ตั้งอยู่ในสนามวัฒนธรรมชนชาตินั้นเต็มไปด้วยภาพฝาผนังเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ของเวียดนาม ชาวบ้านมักจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ของทุกปี

ภาพที่ 106 สนามวัฒนธรรมชนชาติแห่งฉากู่ฟาง
(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

6.4 ศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่ฉากู่ฟาง

ในพื้นที่ฉากู่ฟางมีศาลเจ้าฮาถิง 3 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าฉากู่ ศาลเจ้าต้งเสิ้งและศาลเจ้าฉางเหว่ย ซึ่งศาลเจ้าทั้งสามแห่งนี้ตั้งอยู่ในหมู่บ้านหนานโส้ว หมู่บ้านต้งเสิ้งและหมู่บ้านฉางเหว่ย

ตามลำดับ บทบาทของศาลเจ้าฮาถิงในประเทศเวียดนามอย่างน้อยมีสามประการ คือ 1) เป็นศูนย์การบริหารหมู่บ้าน 2) เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้าน และ 3) เป็นศูนย์แสดงวัฒนธรรมของท้องถิ่น (Huang Lanxiang, 2008, P.36) ศาลเจ้าฉากู่เป็นศาลเจ้าฮาถิงที่ใหญ่ที่สุดและได้อนุรักษ์ได้ดีที่สุดในพื้นที่ฉากู่ฟาง ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์เลของเวียดนาม ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นอาคารแบบเวียดนามและสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ลักษณะเด่นของศาลเจ้าคืองานศิลปะแกะสลักไม้ ซึ่งตัวอักษรจีนล้วนแกะสลักบนเสาไม้ หรือ คาน ในปี พ.ศ. 2517 กระทรวงวัฒนธรรมของเวียดนามอนุมัติให้ศาลเจ้าฉากู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและทางประวัติศาสตร์แห่งชาติ

ภาพที่ 107 ศาลเจ้าฉากู่

(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

7. ความเชื่อ

ชาวจิงจู๋ในพื้นที่ฉากู่ฟางส่วนใหญ่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติและผีบรรพชน ซึ่งผีบรรพชนที่ประดิษฐานในศาลเจ้าฉากู่นั้นมีทั้งหมด 6 องค์ ได้แก่ เจ้าเหรินหมิงซานต้าหวาง (仁明山大王) เจ้าคงลู่ต้าหวาง (孔路大王) เจ้ายุ่ไห่เจิ้นไห่ต้าหวาง (玉海镇海大王) เจ้ากว่างจื๋อต้าหวาง (广泽大王) เจ้าเสวียนกว๋อต้าหวาง (玄国大王) และเจ้าไห๋เตี่ยนแชว่ต้าหวาง (白点雀大王) นอกจากบูชาเซ่นไหว้ผีบรรพชนดังกล่าวแล้ว ชาวบ้านยังบูชาเทพเจ้าในศาสนาเต๋าและศาสนาพุทธด้วย ซึ่งเทพเจ้าในศาสนาเต๋า ได้แก่ เจ้าแม่หมาโจ้ว และเจ้าที่ ชาวบ้านมักจะเซ่นไหว้เจ้าที่ในวันที่ 1 ของทุกเดือน เนื่องจากชาวบ้านในหมู่บ้านฉางลู่นับถือศาสนาคริสต์ จึงไม่มีศาลเจ้าฮาถิงภายในหมู่บ้านและไม่จัดกิจกรรมงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า แต่มีโบสถ์ฝรั่งเพียงแห่งเดียวเท่านั้น (Nguyễn Quang cảnh, สัมภาษณ์[1], 13 กุมภาพันธ์ 2562)

[1] Nguyễn Quang cảnh เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอายุ 67 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนาม

ภาพที่ 108 เจ้าแม่หมาโจ้ว (ซ้าย) และเจ้าที่ (กลางและขวา)
(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

8. งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ฉากู่ฟาง (Lễ hội đình Trà Cổ)

8.1 ความเป็นมาของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า

ชาวบ้านจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าเพื่อรำลึกถึงบรรพบุรุษที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ฉากู่ฟาง ซึ่งมีตำนานท้องถิ่นเล่ากันว่า บรรพบุรุษที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ฉากู่ฟางมีทั้งหมด 12 คน แต่เนื่องจากฉากู่ฟางเป็นพื้นที่รกร้างในสมัยก่อน จึงมีบรรพบุรุษ 6 คนย้ายไปอยู่ที่อื่น และเหลืออีก 6 คนตกลงกันตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ฉากู่ฟาง ซึ่งบรรพบุรุษทั้ง 6 คนนี้กับลูกหลานเป็นคนขยัน จึงทำให้พื้นที่ฉากู่ฟางกลายเป็นชุมชนที่เจริญและเข้มแข็ง เนื่องจากบรรพบุรุษทั้ง 6 คนนี้ได้สร้างคุณูปการกับพื้นที่ฉากู่ฟาง ลูกหลานจึงจัดพิธีกรรมเซ่นไหว้บรรพบุรุษในศาลเจ้าฉากู่ทุกปี อนึ่ง บรรพบุรุษทั้ง 6 คนนี้ก็กลายเป็นเทพเจ้าทั้ง 6 องค์ที่ประดิษฐานในศาลเจ้าฉากู่ ซึ่งเทพเจ้าทั้ง 6 องค์นี้คือ เจ้าเหรินหมิงต้าหวาง เจ้าคงลู่แจว̀ไห่ต้าหวาง เจ้ายุ่ซานเจิ้นไห่ต้าหวาง เจ้ากว่างจื้อต้าหวาง เจ้าเสวียนกว̀อจุนต้าหวาง และเจ้าไห̀เตี่ยนแชว่ต้าหวาง นอกจากสักการะบูชาเทพเจ้าทั้ง 6 องค์นี้แล้ว ชาวบ้านยังบูชาแม่ทัพหรุ่นโย่วฉิว (阮佑裘) ซึ่งเป็นวีรบุรุษของชาวบ้านในสมัยราชวงศ์เลของเวียดนาม ชาวบ้านในพื้นที่ฉากู่ฟางจัดพิธีกรรมเซ่นไหว้เทพเจ้าดังกล่าวเพื่อขอให้ทุกคนอยู่เย็นเป็นสุขและผลเก็บเกี่ยวได้ดี ส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับพิธีกรรมเซ่นไหว้ก็กลายเป็นงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ฉากู่ฟาง

8.2 ขั้นตอนของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า

งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าเป็นงานกิจกรรมท้องถิ่นที่ใหญ่มากในพื้นที่ฉากู่ฟาง ซึ่งเช่นเดียวกับงานเทศกาลฮาเจ̀ในพื้นที่จิงจู̀ซานต่าวของจีน และพิธีเซ่นไหว้และกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนจัดขึ้นในศาลเจ้าฮาถิง หมู่บ้านหนานโส้ว หมู่บ้านต้งเสิ้งและหมู่บ้านฉางเหว่ยต่างก็จัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 จนถึงวันที่ 3 เดือน 6 ของทุกปี เนื่องจากชาวบ้านในหมู่บ้านฉางลู่

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ ดังนั้น หมู่บ้านฉางลู่จึงไม่จัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า (Nguyễn Quang cảnh[1], สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2562) ในศาลเจ้าฮาถิงฉากู่ หรือศาลเจ้าฉากู่ไม่มีรูปเคารพของเจ้าเหรินหมิงต้าหวาง เจ้าคงลู่แจว̀ไห่ต้าหวาง เจ้าย่ซานเจิ้นไห่ต้าหวาง เจ้ากว่างจื้อต้าหวาง เจ้าเสวียนกว̀อจุนต้าหวาง และเจ้าไห̀เตี่ยนแชว่ต้าหวาง มีแต่ป้ายวิญญาณแผ่นหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของเทพเจ้าทั้ง 6 องค์นี้

ภาพที่ 109 แท่นที่ตั้งเทพเจ้าสำคัญ
(13 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในศาลเจ้าฮาถิงฉากู่ประกอบด้วยสามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนแรกคือพิธีอัญเชิญเทพเจ้า ช่วงเช้าวันที่ 1 เดือน 6 ตามปฏิทินจันทรคติ ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่หน้าศาลเจ้า ซึ่งบางคนเป็นผู้ชูธง บางคนเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และบางคนเป็นผู้ตีกลอง เมื่อถึงฤกษ์ดี ชาวบ้านจะยกโต๊ะบูชาและบัลลังก์ไปเชิญเจ้าที่หาดทะเล เมื่อจัดพิธีเชิญเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะสวดมนต์และโยนปวกพวยไปในอากาศ ถ้าปวกพวยมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ก็แสดงว่า ชาวบ้านสามารถอัญเชิญเทพเจ้าไปประดิษฐานในศาลเจ้าฮาถิงได้ เมื่อกลับมาถึงศาลเจ้าฮาถิง ชาวบ้านจะจุดตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ (đèn thần) ซึ่งทำด้วยไม้ไผ่และกระดาษสี ตะเกียงที่จุดขึ้นนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงศาลเจ้าแห่งนี้มีเทพเจ้าประดิษฐานอยู่ เมื่อถึงยามค่ำ ผู้ประกอบพิธีกรรมและผู้ช่วยทั้ง 12 คนจะช่วยกันวางไม้ศักดิ์สิทธิ์ท่อนหนึ่งอยู่ตรงกลางของศาลเจ้า

[1] Nguyễn Quang cảnh เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอายุ 67 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนาม

ซึ่งวางอยู่ในแนวนอน หลังจากนั้น เมื่อชาวบ้านเข้ามา หรือออกจากศาลเจ้า ก็ต้องโค้มตัวเพื่อแสดงความเคารพแด่เทพเจ้า

ภาพที่ 110 พิธีอัญเชิญเทพเจ้า (ซ้าย) และวางไม้ศักดิ์สิทธิ์ท่อนหนึ่งอยู่ตรงกลางของศาลเจ้า (ขวา) (ที่มา: ศาลเจ้าฉากู่)

ภาพที่ 111 ตะเกียงศักดิ์สิทธิ์
(ที่มา: ศาลเจ้าฉากู่)

ขั้นตอนต่อไปคือพิธีไหว้เจ้า ช่วงเช้าวันที่ 2 เดือน 6 ผู้ประกอบพิธีกรรมจะเดินทางไปรับของเซ่นไหว้ที่บ้านของหัวหน้าผู้ช่วย ซึ่งของเซ่นไหว้ประกอบด้วยผลไม้ เครื่องดื่ม (เครื่องดื่มในสมัยก่อนล้วนเป็นสุรา) ขนมและหมู เป็นต้น หลังจากส่งของเซ่นไหว้เข้าไปในศาลเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะยืนอยู่ทั้งสองข้าง ส่วนผู้ช่วยจะคุกเข่ากราบไหว้เทพเจ้าก่อน แล้วจะช่วยกันประกอบพิธีไหว้เจ้า เช่น ถวายธูป ถวายสุราและสวดมนต์ เมื่อถึงตอนค่ำ ก็จะจัดพิธีเก็บไม้ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมจะช่วยกันยกไม้ศักดิ์สิทธิ์ขึ้น แล้วขนออกไปวางในพื้นที่ด้านซ้ายมือของนอกศาล

เจ้า หลังจากนั้น ทุกคนจึงกลับมาในศาลเจ้าเพื่อกราบไหว้เทพเจ้า เมื่อจัดพิธีเก็บไม้ศักดิ์สิทธิ์เสร็จเรียบร้อย จะคัดเลือกผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมชุดใหม่ ซึ่งมี 12 คนเช่นกัน

ภาพที่ 112 ของเซ่นไหว้ (ซ้าย)และพิธีไหว้เจ้า(ขวา)
(ที่มา: ศาลเจ้าฉากู่)

ขั้นตอนสุดท้ายคือพิธีส่งเจ้า ในวันที่ 3 เดือน 6 ผู้ประกอบพิธีกรรมจะเดินทางไปรับของเซ่นไหว้ที่บ้านของหัวหน้าผู้ช่วยอีกครั้ง ซึ่งของเซ่นไหว้ประกอบด้วยผลไม้ ไก่ หมาก และดอกไม้สด เป็นต้น เมื่อกลุ่มผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมชุดเก่าส่งของเซ่นไหว้เข้าสู่ศาลเจ้า ผู้ช่วยผู้ประกอบพิธีกรรมชุดใหม่จะประกอบพิธีเซ่นไหว้ และรับผิดชอบงานเล่ห่อนปีหน้า พิธีกรรมต่อไปคือพิธีส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผู้ประกอบพิธีจะส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ออกจากศาลเจ้าเพื่อใช้นำทางให้เทพเจ้า หลังพิธีส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์แล้ว ชาวบ้านจะทำการเผากระดาษเงินกระดาษทองและนำของมาเซ่นไหว้ อาทิ สับปะรด กล้วยหอม ขนม เพื่อใช้เซ่นไหว้ส่งเทพเจ้ากลับสู่สวรรค์

ภาพที่ 113 พิธีส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์
(ที่มา: ศาลเจ้าฉากู่)

ปัจจุบันนี้ งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ฉากู่ฟางได้ยกเลิกงานเลี้ยงอาหารไปแล้ว หลังการปฏิวัติเดือนแปด (พ.ศ. 2488) ของเวียดนาม รัฐบาลเวียดนามคิดว่า งานเลี้ยงอาหารเป็นกิจกรรมฟุ่มเฟือยและไม่ตรงกับนโยบายการประหยัดของทางการ จึงยกเลิกงานเลี้ยงอาหารในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของฉากู่ฟาง ส่วนงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของชุมชนอื่น ๆ ก็ต้องยกเลิกงานเลี้ยงอาหารไปด้วยกัน (Nguyễn Quang cảnh[1], สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2562) ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวไม่เคยพบกิจกรรมร้องเพลงฮาในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ฉากู่ฟาง (Liu Xin[2], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) นอกจากนี้ งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ฉากู่ฟางไม่มีสาวฮาเม่ย (Nguyễn Quang cảnh, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2562)

ถึงแม้พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับพื้นที่ฉากู่ฟางได้ติดต่อสื่อสารกันมาตลอด แต่ข้อมูลภาคสนามและข้อมูลในเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นยังไม่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ฉากู่ฟางมีการร้องเพลงฮาและนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่องสักการะ) ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ฉากู่ฟางไม่มีการแสดงรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายโคมและรำอื่น ๆ เกี่ยวกับพิธีไหว้เจ้า เนื่องจากชาวบ้านในชุมชนเต้นรำดังกล่าวไม่เป็น (Pei Ruihan[3], สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561; L êThị Lộc[4], 22 กันยายน 2561; Nguyễn Quang cảnh, 13 กุมภาพันธ์ 2562)

2) ในเว็บไซต์ You To Be มีวิดีโอเกี่ยวกับงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าประจำปี พ.ศ. 2559 ของพื้นที่ฉากู่ฟาง แต่ไม่พบมีการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่องสักการะ) ในพิธีไหว้เจ้าเช่นเดียวกับเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน (You To Be, 2016, VDO)

3) เมื่อก่อนพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจัดงานเทศกสลฮาเจ๋ขึ้น ก็จะเชิญชวนสาวฮาเม่ยในชุมชนว่านหนิงมาขับร้องเพลงฮาและแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่องสักการะ) ในพิธีไหว้เจ้าและเชิญชวนผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิง ปราชญ์ท้องถิ่นและตัวแทนคนอื่นของพื้นที่ฉากู่ฟางมาร่วมงานด้วย (Su Weifang[5], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

4) นาง Huang Chengjin เป็นคนชุมชนว่านหนิง ก่อนที่จะแต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Huang Chengjin กับญาติพี่น้องเคยมาแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่อง

---

[1] Nguyễn Quang cảnh เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2495 ปัจจุบันอายุ 67 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ฉากู่ฟางของเวียดนาม

[2] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

[3] Pei Ruihan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2475 ปัจจุบันอายุ 87 ปี เป็นผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถา

[4] L êThị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

[5] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

สักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว หลังจะแต่งงาน นาง Huang Chengjin จึงกลายเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านว่านเหว่ย และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับคนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งคนเหล่านี้กลายเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 (Liu Yanghuan[1], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561)

5) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา เมื่อหมู่บ้านซานซินจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็จะเชิญสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมาแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่องสักการะ) และขับร้องเพลงฮาในพิธีไหว้เจ้า (Liu Xin[2], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561)

6) งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมีชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (แสดงรำถวายเครื่องสักการะ) และขับร้องเพลงฮาในพิธีไหว้เจ้า ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงขึ้นนั้นมีทั้งรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา (L ê Thị Lộc[3], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีนกับพื้นที่ฉากู่ฟาง ชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมีการติดต่อสื่อสารกันมาตลอดเนื่องจากชาวบ้านทั้ง 3 พื้นที่นี้เป็นญาติกัน งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ฉากู่ฟางไม่มีการร้องเพลงฮาและแสดงรำ เช่น รำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา อีกทั้งไม่มีสาวฮาเม่ยของตนด้วย ส่วนในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของชุมชนว่านหนิงมีสาวฮาเม่ย และมีการร้องเพลงฮาและแสดงรำในพิธีไหว้เจ้า อนึ่ง การร้องเพลงฮาและแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้รับแรงบันดาลใจจากชุมชนว่านหนิง

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ว่านหนิง

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่ว่านหนิง (X ã Vạn Ninh) ตั้งอยู่ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองมังกาย ที่ละติจูด 21 องศา 47 และลิปดา ลองติจูด 107 องศา 95 ลิปดา มีเนื้อที่ประมาณ 60 ตารางกิโลเมตร (Cổng thông tin điện tử Thành phố Móng Cái, 2014) และประกอบด้วยหมู่บ้านเสี้ยงเฉียว (Thôn Cầu Voi) หมู่บ้านจงชุน (Thôn Trung) หมู่บ้านเป่ยชุน (Thôn Bắc) หมู่บ้านหนานชุน (Thôn Nam) และหมู่บ้านตงชุน (Thôn Đông) พื้นที่ว่านหนิงห่างจากตัวเมืองมังกายประมาณ 8 กิโลเมตร

---

[1] Liu Yanghuan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2470 ปัจจุบันอายุ 92 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านซานซิน

[2] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

[3] L ê Thị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

ภาพที่ 114 ที่ตั้งของพื้นที่ว่านหนิง
(https://www.google.cn/maps)

พื้นที่ว่านหนิงตั้งอยู่ที่ราบลุ่มบริเวณทะเล ซึ่งภาคตะวันออกติดกับตำบลผิงยู่ฟาง (phường Bình Ngọc) และตำบลไห่ชุน (xã Hải Xuân) ภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือติดกับตำบลไห่อัน (Phường Hải Y ên) ส่วนภาคใต้และภาคตะวันตกเฉียงใต้ติดกับอ่าวเป่ยปู้กัลฟ์ หรือ อ่าวตังเกี๋ย

ภาพที่ 115 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ว่านหนิง
(https://www.google.cn/maps)

2. การคมนาคม

ปัจจุบันนี้ มีถนนสายหนึ่งเชื่อมต่อไปทั่วพื้นที่ว่านหนิง ซึ่งการคมนาคมขนส่งในตำบลนี้แบ่งออกได้ ดังนี้

1) การคมนาคมขนส่งจากตัวเมืองมังกายไปยังพื้นที่ว่านหนิง สามารถเดินทางได้ด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งเริ่มจากด่านเมืองมังกายและเข้าสู่ถนนเหอผิง ผ่านสะพานเหอผิง แล้วเลี้ยงซ้ายเข้าสู่ถนนจิงหุ้ยและผ่านตำบลหนิงหยางฟาง (Phường Ninh Dương) หลังจากนั้น เข้าสู่ถนนที่เชื่อมต่อไปทั่วพื้นที่ว่านหนิง

2) การคมนาคมขนส่งจากตัวเมืองมังกายไปยังพื้นที่ว่านหนิง สามารถเดินทางได้ด้วยรถแท็กซี่ ซึ่งค่ารถแท็กซี่ 100,000 ดงเวียดนาม (ประมาณ 150 บาท)

3) การคมนาคมขนส่งจากตัวเมืองมังกายไปยังพื้นที่ว่านหนิง สามารถเดินทางได้ด้วยมอเตอร์ไซค์ ซึ่งค่ารถ 50,000 ดงเวียดนาม (ประมาณ 80 บาท)

ภาพที่ 116 ถนนที่เชื่อมต่อไปทั่วพื้นที่ว่านหนิง
(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

3. จำนวนประชากร

พื้นที่ว่านหนิงมีประชากรทั้งสิ้น 7,600 กว่าคน ซึ่งหมู่บ้านเสี้ยงเฉียวมีประชากร 200 กว่าคน หมู่บ้านจงชุนมีประชากร 1,200 คน หมู่บ้านเป่ยชุนมีประชากร 2,000 คน หมู่บ้านหนานชุน 2,400 คนและหมู่บ้านตงชุนมีประชากร 1,800 คน ชาวบ้านในหมู่บ้านตงชุนส่วนใหญ่เป็นชาวจิงจู๋

ซึ่งมีประชากร 99% เป็นชาวจิงจู๋ (Bùi Giang Hạ[1], สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

ตารางที่ 32 ตารางแสดงจำนวนประชากรหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่ว่านหนิง

ชื่อหมู่บ้าน	**ประชากร**
หมู่บ้านเสี้ยงเฉียว	200
หมู่บ้านเป่ยชุน	2,000
หมู่บ้านจงชุน	1,200
หมู่บ้านหนานชุน	2,400
หมู่บ้านตงชุน	1,800
รวม	**7,600**

4. ประวัติของพื้นที่ว่านหนิง

รัฐบาลเวียดนามเคยสำรวจโบราณสถานในพื้นที่ว่านหนิงระหว่างพ.ศ. 2503-2513 และมีหลักฐานทางโบราณคดีแสดงว่า พื้นที่ว่านหนิมีประวัติศาสตร์ยาวนาน ซึ่งมีมนุษย์ใช้ชีวิตในพื้นที่ว่านหนิงเมื่อ 3,500 ปีก่อน พื้นที่ว่านหนิงเคยมีท่าเรือแห่งหนึ่งและเป็นศูนย์การค้าที่สำคัญในสมัยก่อน เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 11 แม่ทัพหลี่ฉางเจ๋ (Lý Thường Kiệt) เคยรวบรวมกองทหารเวียดนามในพื้นที่ว่านหนิงเพื่อต่อต้านกองทัพราชวงศ์ซ่งของจีน ในช่วงที่เวียดนามต่อต้านฝรั่งเศส พื้นที่ว่านหนิงเป็นฐานการปฏิวัติที่สำคัญในเมืองมังกาย ซึ่งเคยมีผู้นำรักชาติเวียดนามบัญชาการกองกำลังทหารต่อต้านฝรั่งเศสในพื้นที่ว่านหนิง ในช่วงที่เวียดนามต่อต้านอเมริกา พื้นที่ว่านหนิงเป็นฐานที่รวบรวมและเก็บสะสมอาหารสำหรับกองทัพเวียดนาม

ว่านหนิงเดิมชื่อว่า ถงเมี่ยวเซียง (Làng Đồng Chùa) และประกอบด้วยหมู่บ้านเสี้ยงเฉียว หมู่บ้านจงชุน หมู่บ้านเป่ยชุน หมู่บ้านหนานชุนและหมู่บ้านตงชุน เมื่อพ.ศ. 2501 ถงเมี่ยวเซียงเปลี่ยนชื่อว่า ว่านหนิง และเป็นตำบลในสังกัดของเมืองมังกายจนถึงปัจจุบันนี้ (Phạm Tiến Đạt[2], สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

---

[1] Bùi Giang Hạ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2490 ปัจจุบันอายุ 72 ปี เป็นผู้อาวุโสของศาลเจ้าว่านหนิง

[2] Phạm Tiến Đạt เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2487 ปัจจุบันอายุ 75 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นของพื้นที่ว่านหนิง

5. เศรษฐกิจ

ชาวบ้านในพื้นที่ว่านหนิงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร การประมงและการค้าขายข้ามพรมแดน ซึ่งชาวบ้านที่ประกอบอาชีพการเกษตรมี 50% ส่วนชาวบ้านในหมู่บ้านตงชุนประกอบอาชีการประมงเป็นหลัก (Bùi Giang Hạ[1], สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

6. คติความเชื่อ

ชาวจิงจู๋ในพื้นที่ว่านหนิงส่วนใหญ่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติและผีบรรพบุรุษ เทพเจ้าที่ประดิษฐานในศาลเจ้าว่านหนิงมีทั้งหมด 7 องค์ ได้แก่ เจ้าเสวียนกว๋อต้าหวาง (Lý Thường Kiệt) เจ้าเหรินหมิงต้าหวาง (Lý Nhân Tông) เจ้าซานเสินต้าหวาง (Trần Hưng Đạo) เจ้าซีเทียนซ่างไท่ผิงต้าหวาง (Lê Lợi) เจ้าตงเทียนซ่างไท่ผิง (Phạm Ngũ Lão) เจ้าหลิงยิ่งต้าหวาง (Yết Kiêu) และหลวงพ่อคงลู่เกี๋ยไห่ (Không Lộ Giác Hải) (Bùi Văn Than[2], สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562) ซึ่งเทพเจ้าเหล่านี้เดิมเป็นบุคคลที่สำคัญในประวัติศาสตร์เวียดนาม เนื่องจากราชสำนักในเวียดนามโบราณเคยแต่งตั้งให้เป็นขุนนางชั้นสูง เพราะฉะนั้น ชาวบ้านจึงถือว่า บุคคลเหล่านี้เป็นเทพเจ้าที่คุ้มครอง อนึ่ง ชาวบ้านในพื้นที่ว่านหนิงยังนับถือผีบรรพบุรุษและเจ้าที่ด้วย

ภาพที่ 117 เทพเจ้าที่ประดิษฐานในศาลเจ้าว่านหนิง
(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

---

[1] Bùi Giang Hạ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2490 ปัจจุบันอายุ 72 ปี เป็นผู้อาวุโสของศาลเจ้าว่านหนิง

[2] Bùi Văn Than เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2482 ปัจจุบันอายุ 80 ปี เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในพื้นที่ว่านหนิง

ห่างจากศาลเจ้าว่านหนิงประมาณ 50 เมตรมีวัดพุทธวัดหนึ่ง ซึ่งชื่อว่า วัดว่านหนิง (Chùa Vạn Ninh) ซึ่งเป็นวัดที่บูชาเจ้าแม่กวนอิม ปัจจุบันนี้มีพุทธศาสนิกชนประมาณ 100 กว่าคน ซึ่งคนส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านในพื้นที่ว่านหนิง และมีคนมาไหว้เจ้าแม่กวนอิมทุกวัน (Bùi Thị Đỗ[1], สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพที่ 118 วัดว่านหนิง

(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

7. งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง (Lễ hội đình Vạn Ninh)

7.1 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าว่านหนิงและงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า

ศาลเจ้าว่านหนิงตั้งอยู่ในหมู่บ้านจงชุนและสร้างขึ้นเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 15 ซึ่งชาวบ้านสร้างศาลเจ้าและจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าขึ้นเพื่อศักการะบูชาวีรบุรุษที่ชื่อว่า หลี่ฉางเจ๋ (Bùi Giang Hạ[2], สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562) ในสมัยราชวงศ์ซ่งของจีน หลี่ฉางเจ๋เคยนำกองทัพเวียดนามรบกับกองทัพราชวงศ์ซ่งจนชนะและสามารถปกป้องเวียดนามได้ ก่อนรบกับกองทัพราชวงศ์ซ่ง หลี่ฉางเจ๋เคยรวบรวมกองทัพเวียดนามในพื้นที่ว่านหนิง เนื่องจากหลี่ฉางเจ๋ได้สร้างคุณูปการต่อเวียดนาม ชาวบ้านจึงสร้างศาลเจ้าและจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าขึ้นเพื่อศักการะบูชาหลี่ฉางเจ๋ และยกย่องหลี่ฉางเจ๋เป็นเทพเจ้าคุ้มครองพื้นที่ว่านหนิงด้วย นอกจากหลี่ฉางเจ๋แล้ว เทพเจ้าที่ประดิษฐานในศาลเจ้าว่านหนิงยังมีอีก 6 องค์ ได้แก่ เจ้าเหรินหมิงต้าหวาง (Lý Nhân Tông)

---

[1] Bùi Thị Đỗ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นเจ้าหน้าที่ของวัดว่านหนิง

[2] Bùi Giang Hạ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2490 ปัจจุบันอายุ 72 ปี เป็นผู้อาวุโสของศาลเจ้าว่านหนิง

เจ้าซานเสินต้าหวาง (Trần Hưng Đạo) เจ้าซีเทียนซ่างไท่ผิงต้าหวาง (Lê Lợi) เจ้าตงเทียนซ่างไท่ผิง (Phạm Ngũ Lão) เจ้าหลิงยิ่งต้าหวาง (Yết Kiêu) และหลวงพ่อคงลู่เกี๋ยไห่ (Không Lộ Giác Hải) พื้นที่ด้านซ้ายมือของศาลเจ้าคือที่ประดิษฐานของผีบรรพบุรุษตระกูลฟ่าน ตระกูลเผ่ยและตระกูลหร่วน ซึ่งบรรพบุรุษทั้ง 3 ตระกูลนี้เป็นคนสำคัญที่สร้างศาลเจ้าและจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าขึ้น ส่วนพื้นที่ด้านขวามือของศาลเจ้าคือที่ประดิษฐานของผีบรรพบุรุษตระกูลอื่น (Nguyễn Thị Vân 1[1], สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562) ในแต่ละปี ชาวบ้านมักจัดพิธีเซ่นไหว้เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษขึ้นเพื่อขอพรให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งพิธีเซ่นไหว้เหล่านี้ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง

รัฐบาลเวียดนามเคยรื้อถอนศาลเจ้าว่านหนิงเมื่อ พ .ศ.2518 เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐวินิจฉัยว่า งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในศาลเจ้าเป็นกิจกรรมที่งมงาย จากนั้น ชาวบ้านจึงไม่สามารถจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าแล้ว เมื่อ พ .ศ.2551 ชาวบ้านบริจาคเงินเพื่อสร้างศาลเจ้าแห่งใหม่ขึ้นและฟื้นฟูงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าขึ้นในปีเดียวด้วย (Nguyễn Thị Vân 1, สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562) เมื่อ พ .ศ.2554 ศาลเจ้าว่านหนิงได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดกว๋างนิญ ประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 119 ศาลเจ้าว่านหนิง
(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

[1] Nguyễn Thị Vân 1 เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2499 ปัจจุบันอายุ 63 ปี เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง

7.2 ขั้นตอนของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า

งานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าเป็นเทศกาลที่สำคัญมากในพื้นที่ว่านหนิง ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมักจัดในศาลเจ้าว่านหนิง ชาวบ้านทั้งหมู่บ้านเสี้ยงเฉียว หมู่บ้านจงชุนหมู่บ้านเป่ยชุน หมู่บ้านหนานชุนและหมู่บ้านตงชุนจะร่วมกันจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในวันที่ 10-11 เดือนอ้ายตามปฏิทินจันทรคติของทุกปี ซึ่งงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าประกอบด้วยพิธีเชิญเจ้า พิธีไหว้เจ้า กิจกรรมแสดงนาฏศิลป์และพิธีส่งเจ้า

1) พิธีเชิญเจ้า

ในช่วงเช้าวันที่ 10 เดือนอ้าย กลุ่มคนที่ชูธง กลุ่มคนที่ตีกลอง ผู้ประกอบพิธีกรรมและชาวบ้านจะรวมตัวกันที่หน้าศาลเจ้า พอถึงยามฤกษ์ จะยกโต๊ะบูชาและบัลลังก์ไปทางทิศใต้ของหมู่บ้านจงชุนเพื่อประกอบพิธีเชิญเจ้า เมื่อจัดพิธีเชิญเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะโยนปวกพวยไปในอากาศ ถ้าปวกพวยมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ก็แสดงว่า ชาวบ้านสามารถอัญเชิญเทพเจ้าไปประดิษฐานในศาลเจ้าได้ หลังจากอัญเชิญเทพเจ้าเสด็จสู่ศาลเจ้า ชาวบ้านจะวางกระถางธูปอยู่บนแท่นบูชา จากนั้น มีผู้ประกอบพิธีกรรม 2 คนจะวางต้นไม้สีแดง (Cây đáu) ต้นหนึ่งอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของศาลเจ้า ซึ่งวางอยู่ในแนวนอนเพื่อห้ามภูตผีปีศาจเข้าสู่ศาลเจ้า เมื่อผู้ประกอบพิธีกรรมจุดตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ (đèn thần) ที่วางอยู่ในศาลเจ้า พิธีเชิญเจ้าก็ถือว่าเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

ภาพที่ 120 พิธีเชิญเจ้า

(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

2) พิธีไหว้เจ้า

พิธีไหว้เจ้าจะจัดขึ้นหลังพิธีเชิญเจ้าและช่วงเช้าวันที่ 11 เดือนอ้าย เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าจะนำผลไม้ เครื่องดื่ม ขนมและหมูมาเซ่นไหว้เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษ หลังจากจัดวางของเซ่นไหว้เรียบร้อย ก็จะเริ่มต้นไหว้เจ้า ซึ่งผู้ประกอบพิธีกรรมจะถวายธูป สุรา หมูและสวดมนต์ เมื่อผู้

ประกอบพิธีกรรมทุกคนคุกเข่าไหว้เจ้า พิธีไหว้เจ้าก็ถือว่าเสร็จสิ้นด้วยความเรียบร้อย

ภาพที่ 121 จัดวางของเซ่นไหว้ (ซ้าย) และพิธีไหว้เจ้า (ขวา)
(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

3) กิจกรรมแสดงนาฏศิลป์

สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงฮาขึ้นตอนกลางคืนของวันที่ 10-11 เดือนอ้าย ซึ่งตอนกลางคืนของวันที่ 10 จะร้องเพลงขึ้นตั้งแต่หกโมงเย็นจนถึงหนึ่งทุ่ม ส่วนตอนกลางคืนของวันที่ 11 จะร้องเพลงขึ้นตั้งแต่สองทุ่มจนถึงเที่ยงคืน เมื่อสาวฮาเม่ยร้องเพลงฮา หัวหน้าจะยืนอยู่หน้าโต๊ะบูชาและจับไม้ไผ่เล็กท่อนหนึ่งตีไม้ไผ่อีกท่อนหนึ่งที่วางอยู่บนพื้น ซึ่งจับไม้ไผ่เล็กตีไป ร้องเพลงฮาไป ส่วนสาวฮาเม่ยคนอื่นจะนั่งอยู่ด้านหลังของหัวหน้าและตีไม้ไผ่เล็กด้วยกัน ก่อนที่จะร้องเพลงฮา สาวฮาเม่ยจะแสดงรำถวายธูป รำถวายดอกไม้และรำถวายโคม

ภาพที่ 122 ร้องเพลงฮา
(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

4) พิธีส่งเจ้า

หลังจากแสดงนาฏศิลป์เสร็จสิ้นในตอนกลางคืนของวันที่ 11 ชาวบ้านจะจัดพิธีส่งเจ้า ก่อนส่งเจ้า ผู้ประกอบพิธีกรรมจะโยนปวกพวยไปในอากาศ ถ้าปวกพวยมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ก็แสดงว่าได้รับการยอมรับจากเจ้าและสามารถจัดพิธีส่งเจ้าได้ จากนั้น ทุกคนจะคุกเข่าไหว้เจ้าและมีผู้ประกอบพิธีกรรม 2 คน จะเก็บต้นไม้สีแดงที่วางอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของศาลเจ้า ส่วนผู้ประกอบพิธีกรรมคนอื่นจะส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ไปข้างนอกศาลเจ้าเพื่อประกายแสงไฟส่องทางแด่เทพเจ้าขึ้นสู่สวรรค์ การส่งตะเกียงศักดิ์สิทธิ์ไปนอกศาลเจ้าถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า กิจกรรมต่าง ๆ ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

ภาพที่ 123 ตะเกียงศักดิ์สิทธิ์

(14 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ข้อมูลทั่วไปของนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิง

การขับร้องเพลงฮาและการเต้นรำนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพิธีกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า นาง Huang Shicao (Hoàng Thị Thảo) ศิลปินท้องถิ่นและนาง Li Shilu (Lê Thị Lộc) หัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยเวียดนามได้กล่าวว่า เนื่องจากเทพเจ้าและผีบรรพบุรุษชอบดูนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชาวบ้านจึงแสดงรำในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าและขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองทั้งคนและสัตว์ (Hoàng Thị Thảo[1] และ Lê Thị Lộc[2],

[1] Hoàng Thị Thảo เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2479 ปัจจุบันอายุ 83 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

[2] Lê Thị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562) รำที่แสดงขึ้นในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิงมีรำถวายธูป (Múa Hương) รำถวายดอกไม้ (Múa Hoa) และรำถวายโคม (Múa Đèn) ถึงแม้ว่าสาวฮาแม่ยเวียดนามไม่แสดงรำถวายสุรา (Múa Chúc Rượu) และรำถวายช่อบุปผา (Múa Bông) ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า แต่นาง Huang Shicao และนาง Li Shilu ได้กล่าวว่า สาวฮาแม่ยในพื้นที่ว่านหนิงสามารถแสดงรำทั้งสองชุดดังกล่าวได้ ในสมัยก่อน ชาวบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีนเต้นรำในเทศกาลฮาเจ๋ไม่เป็น จึงเชิญชวนสาวฮาแม่ยในพื้นที่ว่านหนิงไปแสดงรำ โดยชาวบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเสนอให้สาวฮาแม่ยเวียดนามแสดงรำขึ้นเมื่อจัดทำพิธีถวายสุราและพิธีส่งเจ้า สาวฮาแม่ยเวียดนามจึงสร้างสรรค์รำถวายสุรา (múa chúc rượu) และรำถวายช่อบุปผา (Múa Bông) ขึ้น (Hoàng Thị Thảo[1] และ Lê Thị Lộc[2], สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562) ซึ่งรำถวายช่อบุปผาในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้ดัดแปลงจากรำถวายช่อบุปผาของเวียดนาม สรุปได้ว่า สาวฮาแม่ยเวียดนามสามารถเต้นรำถวายสุราและรำถวายช่อบุปผาได้และนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้รับแรงบันดาลใจจากพื้นที่ว่านหนิง

สำหรับประวัติความเป็นมาของรำถวายธูป รำถวายดอกไม้และ รำถวายโคมนั้น ชาวบ้านในพื้นที่ว่านหนิงเล่าว่า ศาลเจ้าว่านหนิงสร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงแม่ทัพหลี่ฉางเจ๋เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 15 ซึ่งสร้างศาลเจ้าเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็เริ่มจัดพิธีเซ่นไหว้และแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ขึ้น (Hoàng Thị Thảo , Lê Thị Lộc, Bùi Giang Hạ[3], Phạm Thị Măm[4], Bùi Văn Tú[5], Nguyễn Thị Vân 1[6], สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562) จากข้อมูลเหล่านี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิงมีประวัติศาสตร์ 400 กว่าปีแล้ว

ไม่ว่าจะเป็นการขับร้องเพลงฮาหรือการเต้นรำในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า ล้วนแสดงในศาลเจ้าว่านหนิงเท่านั้น ซึ่งชื่อเรียกของผู้แสดงทั้งเวียดนามและจีนต่างกัน ชาวเวียดนามมักเรียกผู้แสดงรำว่า เถากุ (Cô Đào) ส่วนชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมักจะเรียกผู้แสดงว่า สาวฮาแม่ย แต่ในสมัยก่อน ชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวก็เรียกผู้แสดงว่า เถากุ เช่นกัน ส่วนผังศาลเจ้าว่านหนิง

---

[1] Hoàng Thị Thảo เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2479 ปัจจุบันอายุ 83 ปี เป็นสาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

[2] Lê Thị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

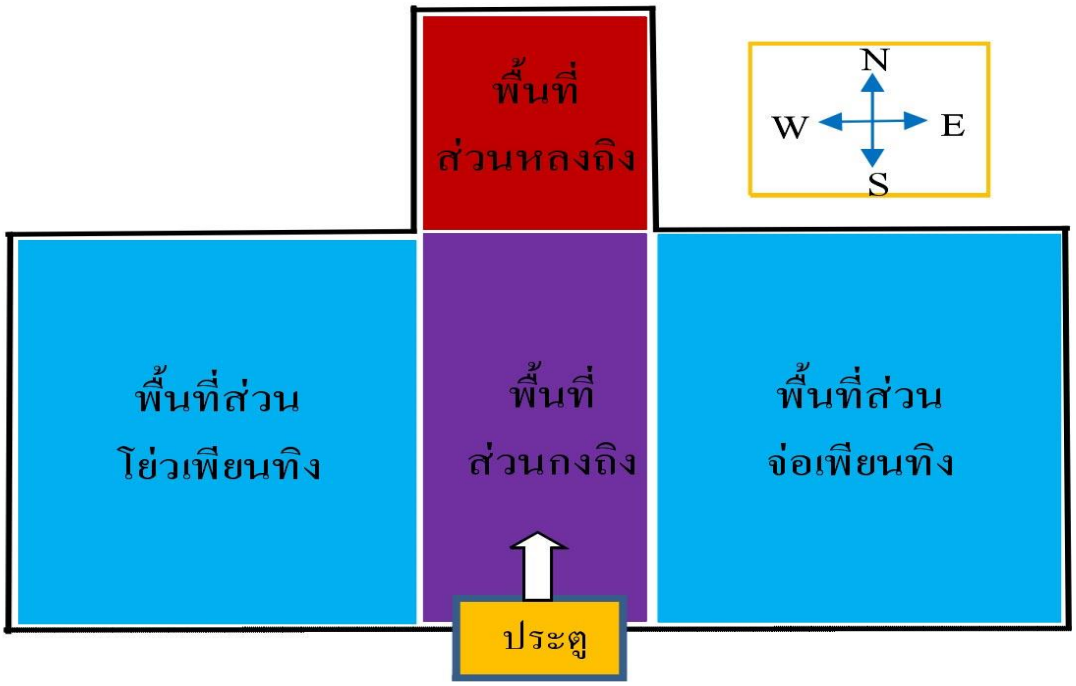
[3] Bùi Giang Hạ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2490 ปัจจุบันอายุ 72 ปี เป็นผู้อาวุโสของศาลเจ้าว่านหนิง

[4] Phạm Thị Măm เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2482 ปัจจุบันอายุ 80 ปี เป็นชาวบ้านของพื้นที่ว่านหนิง

[5] Bùi Văn Tú เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง

[6] Nguyễn Thị Vân 1 เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2499 ปัจจุบันอายุ 63 ปี เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง

เช่นเดียวกับศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง พื้นที่ส่วนกงถิง พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง

ภาพที่ 124 ผังศาลเจ้าว่านหนิง

ตารางที่ 33 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าว่านหนิง

พื้นที่ส่วนหลงถิง	เป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาด
พื้นที่ส่วนกงถิง	เป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย
พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง	เป็นพื้นที่พักผ่อน
พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง	

สำหรับลำดับการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า นาง Huang Shicao และนาง Li Shilu ได้กล่าวว่า เมื่อเชิญเจ้าเข้าสู่ศาลเจ้า จะจัดพิธีถวายธูปก่อน แล้วจะจัดพิธีถวายดอกไม้และพิธีจุดตะเกียงตามลำดับ ดังนั้น ลำดับการแสดงจึงจัด

ตามลำดับพิธีกรรมดังกล่าว ซึ่งแสดงรำถวายธูปก่อน แล้วจะแสดงรำถวายดอกไม้และรำถวายโคม การจัดลำดับแบบนี้เพื่อสักการะบูชาเทพเจ้า (Hoàng Thị Thảo[1] และ Lê Thị Lộc[2], สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562)

เครื่องแต่งกายของสาวฮาเม่ยในเวียดนามเรียกว่า อ๋าวสือทัน (Áo Tứ Thân) ซึ่งเป็นเสื้อคลุมยาวที่มีลักษณะเปิดหน้าอก และส่วนด้านข้างมีตะเข็บผ่าเพื่อให้ก้าวขาได้สะดวก ข้างในสวมกางเกงขายาว หรือเสื้อกระโปรง และมีผ้ารัดเอว

ภาพที่ 125 อ๋าวสือทัน

(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ส่วนรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าดังนี้

1. รำถวายธูป

ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าว่านหนิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายธูปแด่เทพเจ้า ซึ่งถือว่าเป็นการไหว้เจ้าอย่างหนึ่งและขอให้เทพเจ้าคุ้มครองชาวจิงจู๋ รำถวายธูปเป็นรำชุดแรกก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าว่านหนิง

ส่วนรายละเอียดของรำถวายธูปในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าประจำปี พ.ศ. 2562 ดังนี้

---

[1] Hoàng Thị Thảo เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2479 ปัจจุบันอายุ 83 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

[2] Lê Thị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

ภาพที่ 126 รำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง
(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของพื้นที่ว่านหนิง

รายชื่อผู้แสดง	นาง Ruan Shilian นาง Pei Shike นาง Pei Shibi นาง Wei Shihai
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๋าวสือทัน (Áo tứ th ân)
เวลาแสดงรำ	ตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดแรกที่เป็นรำถวายธูป
อุปกรณ์การแสดง	ธูป 1 ดอก
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ (ดูรายละเอียดในหน้า 194) และท่ารำอื่นๆ

ภาพที่ 127 กลองใหญ่
(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำ จะต้องเต้นตามจังหวะของการตีกลองใหญ่ ซึ่งผู้ตีกลองใหญ่จะตีกลอง 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง แล้วผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายธูป

| xxx xxx | xxx xxx |

ภาพที่ 128 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง ดังนี้

ภาพที่ 129 ขั้นตอนการรำถวายธูปในพื้นที่ว่านหนิง

ก่อนที่แสดงรำ สาวฮาเม่ยจะถอดรองเท้าไว้และนั่งอยู่ในพื้นที่ส่วนกงถิงของศาลเจ้าเพื่อขับร้องเพลง ซึ่งเนื้อเพลงมักเกี่ยวกับขอพร ขอความปลอดภัยและสุขภาพแข็งแรง เป็นต้น หลังจากร้องเพลงเสร็จสิ้น สาวฮาเม่ยจะเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิงและเข้าสู่พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง จากนั้น สาวฮาเม่ยจะกำธูปหนึ่งดอกและรออยู่ในพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง เมื่อเสียงกลองดังขึ้น สาวฮาเม่ยจะเดินเข้าพื้นที่ส่วนกงถิงตามทิศทวนเข็มนาฬิกา แล้วแกว่งแขนทั้งสองข้างเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก สาวฮาเม่ยทุกคนต้องทำท่ารำแบบนี้จนการแสดงรำชุดนี้เสร็จสิ้น

2. รำถวายดอกไม้

รำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่สองที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา ดอกไม้ถือว่าเป็นของเซ่นไหว้อย่างหนึ่งที่ถวายแด่เทพเจ้า หลังจากสาวฮาเม่ยเข้าสู่ศาลเจ้า ต้องถวายธูปแด่เทพเจ้าก่อน แล้วจะถวายดอกไม้ ซึ่งการถวายธูปและดอกไม้ถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือ การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ให้การคุ้มครองปกปักรักษาคนและสัตว์

ส่วนรายละเอียดของรำถวายดอกไม้ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าประจำปี พ .ศ.2562 ดังนี้

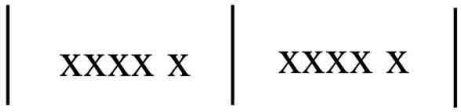
ภาพที่ 130 รำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง

(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของพื้นที่ว่านหนิง

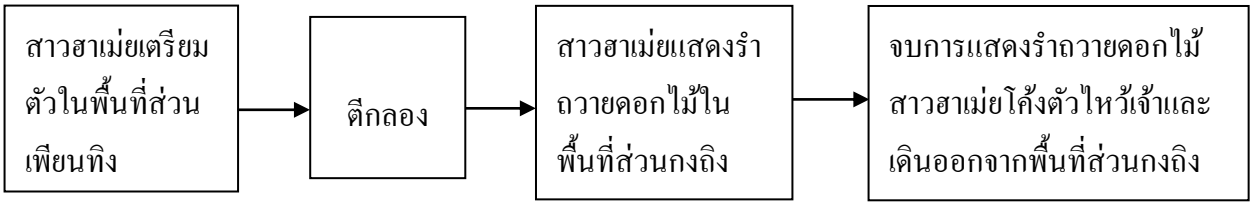
รายชื่อผู้แสดง	นาง Zhang Shimei นาง Ruan Shiyun นาง Huang Shilong นาง Pei Shicheng นาง Du Shihou นาง Pei Shizhu
จำนวนผู้แสดง	6 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๋าวสือทัน (Áo tứ thân)
เวลาแสดงรำ	ตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 2 ที่เป็นรำถวายดอกไม้
อุปกรณ์การแสดง	ดอกไม้สีต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยพลาสติก
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าหมุนข้อมือ ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ (ดูรายละเอียดในหน้า 194) และท่ารำอื่น ๆ

เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำ จะต้องเต้นตามจังหวะของการตีกลองใหญ่ ซึ่งผู้ตีกลองใหญ่จะตีกลอง 4 ครั้งอย่างต่อเนื่อง จากนั้น ตีกลอง 1 ครั้ง แล้วผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายดอกไม้

ภาพที่ 131 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง (บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง ดังนี้

ภาพที่ 132 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในพื้นที่ว่านหนิง

ก่อนที่จะเต้นรำ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและถือดอกไม้ยืนอยู่ในพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง เมื่อเสียงกลองดังขึ้น สาวฮาเม่ยจะเดินเข้าพื้นที่ส่วนกงถิงตามทวนเข็มนาฬิกา ท่ารำที่สำคัญของสาวฮาเม่ยในพื้นที่ว่านหนิงมี 2 ชุด ซึ่งท่ารำชุดแรกคือ เดินเป็นรูปวงกลม มือทั้งสองข้างที่จับดอกไม้นั้นจะหมุนข้อมือเข้ามาด้านในหน้าอก จากนั้น เหยียดแขนออกไปด้านหน้าและตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ ท่ารำดังกล่าวต้องทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง ส่วนท่ารำชุดที่ 2 คือ เดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ แล้วเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปด้านหน้า และทำให้แขนทั้งสองข้างแกว่งด้วยกัน หรือให้มือทั้งสองข้างสลับกันอย่างต่อเนื่อง หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงและกราบไหว้เทพเจ้า

3. รำถวายโคม

รำถวายโคมเป็นรำชุดที่สามที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา เป็นโคมไฟเกิดแสงสว่าง โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดงยังเปรียบเสมือนเครื่องส่องนำทางสว่างไสวแก่ชีวิตของชาวจิงจู๋ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวจิงจู๋มีความสงบสุขตลอดกาล

ส่วนรายละเอียดของรำถวายโคมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าประจำปี พ .ศ.2562 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 133 รำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง

(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 36 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของพื้นที่ว่านหนิง

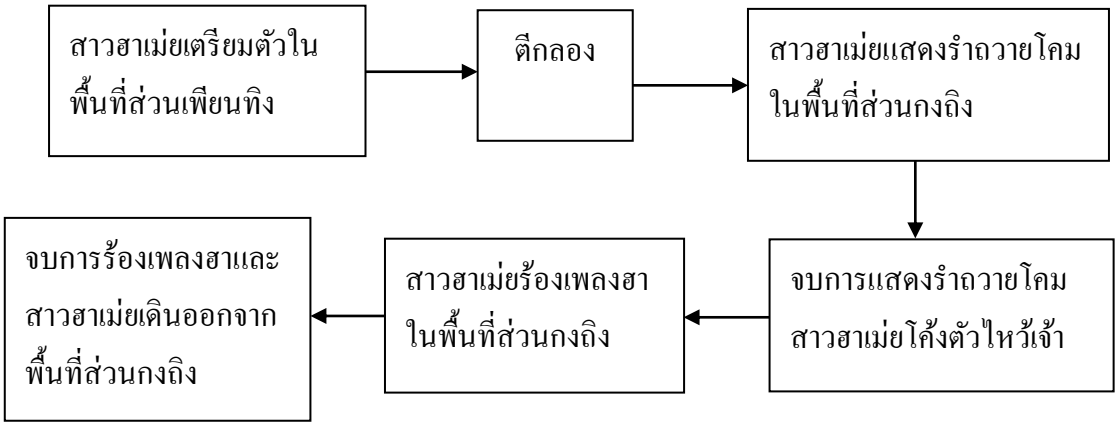
รายชื่อผู้แสกง	นาง Du Shihou นาง Huang Shixing นาง Pei Shihai
จำนวนผู้แสดง	3 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๋าวสือทัน (Áo tứ thân)
เวลาแสดงรำ	ตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 3 ซึ่งเป็นรำถวายโคม
อุปกรณ์การแสดง	โคมไฟและเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	เพลง Tian Deng Ge (Hát múa đèn) หรือเพลงถวายโคม ซึ่งเนื้อหาเหมือนกับบทเพลงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว (ดูรายละเอียดในหน้า 212)
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่าสลับแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่ารำอื่น ๆ

จังหวะการเต้นของรำถวายโคมเช่นเดียวกับรำถวายดอกไม้ของตน ดังนี้

| xxxx x | xxxx x |

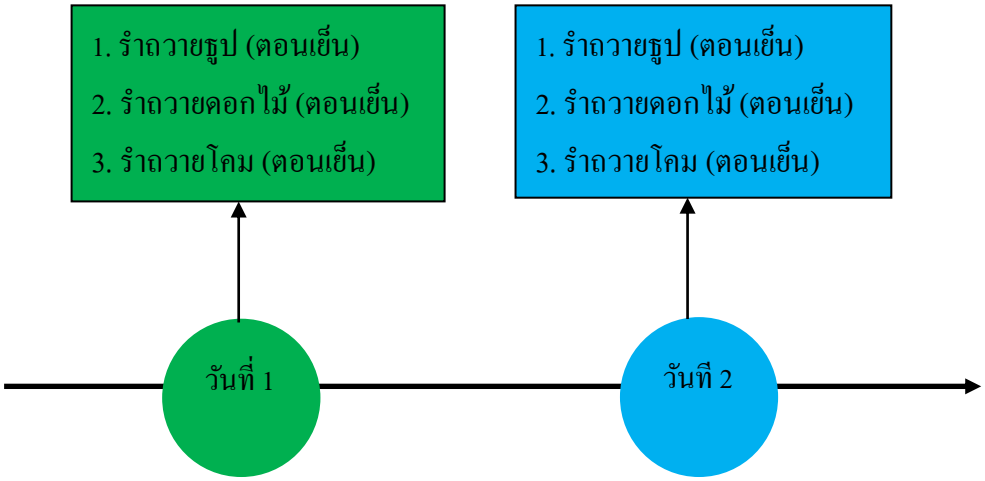
ภาพที่ 134 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง ดังนี้

ภาพที่ 135 ขั้นตอนการรำถวายโคมในพื้นที่ว่านหนิง

โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดงนั้นมักจะทำด้วยแก้วน้ำพลาสติก เมื่อเต้นรำถวายโคมมือทั้งสองข้างของสาวฮาเม่ยจะถือโคมไฟ ส่วนขั้นตอนการแสดงรำถวายโคมคล้ายกับการเต้นรำถวายธูปและรำถวายดอกไม้ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะเดินเข้าพื้นที่ส่วนกงถิงตามทิศทวนเข็มนาฬิกา รำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่มีเพลงประกอบ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไปร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป สาวฮาเม่ยจะเดินเป็นรูปวงกลมและให้แขนทั้งสองข้างสลับอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ ส่วนที่ 2 คือ เดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ส่วนท่ามือคือแขนทั้งสองข้างจะแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก จังหวะของเสียงดนตรีในรำชุดนี้เหมือนกับรำถวายดอกไม้ที่กล่าวมา

ภาพที่ 136 ลำดับการแสดงรำในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของพื้นที่ว่านหนิง

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของชุมชนว่านหนิงมี 3 ชุด คือ รำถวายธูป รำถวายดอกไม้และรำถวายโคม ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาและแสดงขึ้นโดยสาวฮาเม่ย การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพิธีกรรมต่าง ๆ สามารถแสดงถึงความเชื่อในพลังเหนือธรรมชาติของภูติผีปีศาจและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ท่ารำต่าง ๆ ปรากฏในการแสดงนี้อาจกำหนดขึ้นจากการเลียนแบบลักษณะธรรมชาติหรือกิริยาท่าทางของชาวประมง อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำมีทั้งธูป ดอกไม้พลาสติก โคมไฟ เครื่องดนตรีที่นำมาใช้นั้นคือกลองใหญ่ ซึ่งจังหวะจากเสียงเครื่องดนตรีทำให้ลีลาท่ารำสวยงามขึ้น ส่วนเนื้อหาของบทเพลงที่สาวฮาเม่ยขับร้องในพิธีกรรมนั้นเกี่ยวกับความสมหวังของชาวจิงจู๋ในชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม ซึ่งให้เทพเจ้าคุ้มครองตนเอง

สภาพทั่วไปของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่ว่านหนิง

พื้นที่ว่านหนิง เมืองมังกาย ประเทศเวียดนามเป็นบ้านเกิดของนาง Huang Chengjin ซึ่งถือว่าเป็นปรมาจารย์นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน ปัจจุบันนี้ ในชุมชนว่านหนิงมีสาวฮาแม่ย 24 คน ซึ่งอายุอยู่ระหว่าง 40-70 ปี เมื่อศาลเจ้าต่าง ๆ ในจังหวัดกว๋างนิญ (Tỉnh Quảng Ninh) ของเวียดนาม และทางศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านซานซินของจีนจะจัดกิจกรรม ก็เชิญคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านในชุมชนว่านหนิงไปช่วยร้องเพลงฮากับเต้นรำ ซึ่งรายชื่อของสาวฮาแม่ยทั้ง 24 คน ดังนี้

นาง Ruan Shiqu (Nguyễn Thị Cừ,阮氏渠) นาง Huang Shincao (Hoàng Thị Thảo,黄氏草)
นาง Li Shilu (Lê Thị Lộc, 黎氏禄) นาง He Shiniang (Hà Thị Nương, 何氏娘)
นาง Pei Shihai (Bùi Thị Hải, 裴氏海) นาง Pei Shining (Bùi Thị Ninh, 裴氏宁)
นาง Du Shihou (Đỗ Thị Hậu, 杜氏后) นาง Huang Shixing (Hoàng Thị Xinh,黄氏星)
นาง Pei Shiming (Bùi Thị Minh, 裴氏明) นาง Pei Shibo (Bùi Thị Ba, 裴氏波)
นาง Zhang Shichun (Trương Thị Xuân,张氏春) นาง Ruan Shilian (Nguyễn Thị Liền,阮氏连)
นาง Pei Shike (Bùi Thị Khoa, 裴氏科) นาง Wei Shimiao (Vi Thị Diệu, 韦氏妙)
นาง He Shiwen (Hà Thị Vốn, 何氏问) นาง Pei Shibi (Bùi Thị Bế, 裴氏闭)
นาง Pei Shidu (Bùi Thị Đô, 裴氏都) นาง Zhang Shimei (Trương Thị Mai, 张氏梅)
นาง Ruan Shiyun (Nguyễn Thị Vân,阮氏云) นาง He Shiwei (Hà Thị Mùi, 何氏未)
นาง Pei Shicheng (Bùi Thị Xứng,裴氏称) นาง Wei Shihai (Vi Thị Hải, 韦氏海)
นาง Huang Shilong (Hoàng Thị Long,黄氏龙) นาง Pei Shizhu (Bùi Thị Chức, 裴氏祝)

นาง Huang Shincao

นาง Li Shilu

นาง He Shiniang

นาง Pei Shihai

นาง Pei Shining

นาง Du Shihou

นาง Huang Shixing

นาง Pei Shibo

นาง Ruan Shilian

นาง Pei Shike

นาง Zhang Shimei

นาง Ruan Shiyun

นาง Pei Shicheng

นาง Wei Shihai

นาง Huang Shilong

นาง Pei Shizhu

ภาพที่ 137 สาวฮาเม่ยของชุมชนว่านหนิง
(15 กุมภาพันธ์ 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

จากชื่อของสาวฮาเม่ยเหล่านี้ทำให้ทราบว่า นามสกุลมักจะอยู่ด้านหน้าของชื่อ เช่นเดียวกับชาวจีน ส่วนชื่อของผู้หญิงเวียดนามจะมีคำว่า Shi (氏) นำหน้าเพื่อแสดงว่าคือเพศหญิง ส่วนรายละเอียดของสาวฮาเม่ยในชุมชนว่านหนิง ดังนี้

ตารางที่ 37 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของชุมชนว่านหนิง

ชื่อ-นามสกุล	**อายุ (พ. ศ. 2562)**	**คำบรรยาย**
นาง Ruan Shiqu	82 ปี	นาง Ruan Shiqu (Nguyễn Thị Cừ) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2480 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง นาง Ruan Shiqu ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากบิดามารดาตั้งแต่วัยเด็ก และได้แสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้าว่านหนิงหลายสิบปีแล้ว ปัจจุบันเป็นศิลปินท้องถิ่นในพื้นที่ว่านหนิง (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Huang Shicao	83 ปี	นาง Huang Shicao (Hoàng Thị Thảo) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2479 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง ปัจจุบันนี้ นาง Huang Shicao เป็นศิลปินท้องถิ่นในพื้นที่ว่านหนิง นาง Huang Shicao ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากบิดามารดาตั้งแต่วัยเด็ก และได้แสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้าว่านหนิงหลายสิบปีแล้ว เมื่ออายุ 50 กว่าปี นาง Huang Shicao เคยไปแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน (Hoàng Thị Thảo, สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Li Shilu	56 ปี	นาง Li Shilu (Lê Thị Lộc) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง นาง Li Shilu มีลูก 5 คน ซึ่งล้วนมีครอบครัวแล้ว นาง Li Shilu ได้เรียนรู้การร้องเพลงฮาและการเต้นรำในงานศาลเจ้าท้องถิ่นตั้งแต่วัยเด็ก ส่วนผู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องคือ บิดาและมารดาของตน นาง Li Shilu เริ่มได้มีโอกาสแสดงรำในงานศาลเจ้าเมื่อปี พ.ศ. 2526 ชุมชนว่านหนิงได้ก่อตั้งคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านเมื่อปี พ.ศ. 2553 และได้แต่งตั้ง นาง Li Shilu เป็นหัวหน้าของคณะ ฯ ถ้าหญิงสาวผู้ใดในชุมชนสนใจเรียนรู้นาฏศิลป์ ก็สามารถเข้าร่วมคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านได้ นาง Li Shilu ประกอบอาชีพการทำนาและการประมง ถ้าทางศาลเจ้าในชุมชน หรือชุมชนอื่นเชิญชวนนาง Li Shilu ไปแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน นาง

		Li Shilu ก็ยินดีที่จะไปช่วยงานเนื่องจากทั้งครอบครัวสนับสนุนอยู่ตลอด ปัจจุบันนี้ นาง Li Shilu มีญาติสองคนอาศัยในหมู่บ้านซานซินของจีน ดังนั้น ฝ่ายจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ในหมู่บ้านซานซินจึงเชิญชวนนาง Li Shilu ไปแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 งานเทศกาลฮาเจ๋ในหมู่บ้านซานซินประจำปี พ.ศ. 2561 จะจัด 5 วัน ซึ่งค่าตอบแทนคนละ 1,000 หยวน (ประมาณ 4,700 บาท) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนที่เวียดนาม ค่าตอบแทนจากหมู่บ้านซานซินสูงกว่า (LêThị Lộc, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)
นาง He Shiniang	70 ปี	นาง He Shiniang (HàThị Nương) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2492 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง นาง He Shiniang มีลูก 8 คน ซึ่งล้วนมีครอบครัวแล้ว นาง He Shiniang ได้เรียนรู้การร้องเพลงฮาและการเต้นรำในงานศาลเจ้าท้องถิ่นตั้งแต่วัยเด็ก และได้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานศาลเจ้าเกือบ 20 ปี นาง He Shiniang ประกอบอาชีพการทำนาและการประมง ถ้ามีเวลาว่าง นาง He Shiniang จะเดินทางไปช่วยงานศาลเจ้าเนื่องจากทั้งครอบครัวสนับสนุนอยู่ตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา นาง He Shiniang มักจะมาช่วยงานเทศกาลฮาเจ๋ในหมู่บ้านซานซิน (HàThị Nương, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)
นาง Pei Shihai	53 ปี	นาง Pei Shihai (Bùi Thị Hải) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2509 เป็นชาวจิงจู๋ในชุมชนว่านหนิง นาง Pei Shihai มีลูก 3 คน นาง Pei Shihai ได้เรียนรู้การร้องเพลงฮาและการเต้นรำในงานศาลเจ้าท้องถิ่นตั้งแต่วัยเด็ก และได้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานศาลเจ้าเกือบ 20 ปีเช่นกัน ถ้าทางศาลเจ้าในชุมชนหรือชุมชนอื่นส่งคำเชิญมาให้ นาง Pei Shihai ก็ยินดีที่จะไปแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานศาลเจ้า นาง Pei Shihai มีญาติคนหนึ่งในหมู่บ้านซานซิน ซึ่งญาติคนนี้คือ พี่สาวของตน และไม่สามารถร้องเพลงฮาและเต้นรำได้ นาง Pei Shihai ประกอบอาชีพการทำนาและการประมง (Bùi Thị Hải, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)
นาง Pei Shining	51 ปี	นาง Pei Shining (Bùi Thị Ninh) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2511 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shihai มีลูก 3 คน นาง Pei Shining ได้เรียนรู้การร้องเพลงฮาและการเต้นรำในงานศาลเจ้าท้องถิ่นตั้งแต่วัยเด็ก และได้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในงานศาลเจ้าเกือบ 10 ปี นาง

		Pei Shining ประกอบอาชีพการทำนาและการประมง ถ้ามีเวลาว่าง นาง Pei Shining จะเดินทางไปช่วยงานศาลเจ้าเนื่องจากทั้งครอบครัวสนับสนุนอยู่ตลอด เมื่อก่อนทางชุมชนว่านหนิงได้ส่งนาง Li Shilu นาง He Shiniang และสาวฮาเม่ยอีกสองคนมาร่วมงานเทศกาลฮาเจ๋ในหมู่บ้านซานซิน แต่เนื่องจากสาวฮาเม่ยที่มาช่วยงานนั้นอายุมากขึ้นและสุขภาพไม่แข็งแรง นาง Pei Shihai และนาง Pei Shining จึงเป็นตัวแทนคนใหม่มาช่วยเต้นรำ (Bùi Thị Ninh, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)
นาง Du Shihou	43 ปี	นาง Du Shihou (Đỗ Thị Hậu) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2519 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง หลังจากแต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านหนานชุนเมื่อพ.ศ. 2545 นาง Du Shihou ก็เริ่มเรียนนาฏศิลป์พื้นบ้านจากผู้ใหญ่ในครอบครัว และได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 17 ปีแล้ว (Đỗ Thị Hậu, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Huang Shixing	41 ปี	นาง Huang Shixing (Hoàng Thị Xinh) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2521 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Huang Shixing ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Hoàng Thị Xinh, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shiming	48 ปี	นาง Pei Shiming (Bùi Thị Minh) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2514 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shiming ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shibo	42 ปี	นาง Pei Shibo (Bùi Thị Ba) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2520 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shibo ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Bùi Thị Ba, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

นาง Zhang Shichun	47 ปี	นาง Zhang Shichun (Trương Thị Xuân) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2515 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Zhang Shichun ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Ruan Shilian	58 ปี	นาง Ruan Shilian (Nguyễn Thị Liền) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2504 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Ruan Shilian ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Nguyễn Thị Liền, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shike	55 ปี	นาง Pei Shike (Bùi Thị Khoa) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2507 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shike ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Bùi Thị Khoa, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Wei Shimiao	59 ปี	นาง Wei Shimiao (Vi Thị Diệu) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2503 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Wei Shimiao ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง He Shiwen	59 ปี	นาง He Shiwen (Hà Thị Vốn) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2503 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง He Shiwen ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shibi	58 ปี	นาง Pei Shibi (Bùi Thị Bé) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2504 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shibi ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

นาง Pei Shidu	60 ปี	นาง Pei Shidu (Bùi Thị Đô) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2502 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shidu ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Zhang Shimei	61 ปี	นาง Zhang Shimei (Trương Thị Mái) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2501 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Zhang Shimei ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Trương Thị Mái, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Ruan Shiyun	63 ปี	นาง Ruan Shiyun (Nguyễn Thị Vân) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2499 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Ruan Shiyun ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Nguyễn Thị Vân, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง He Shiwei	63 ปี	นาง He Shiwei (Hà Thị Mùi) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2499 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น ก็ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Zhang Shiwei ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Lê Thị Lộc, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shicheng	64 ปี	นาง Pei Shicheng (Bùi Thị Xứng) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2498 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง ซึ่งได้เรียนรู้นาฏศิลป์จากผู้ใหญ่ในครอบครัวเมื่อพ.ศ. 2543 และได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 19 ปีแล้ว (Bùi Thị Xứng, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Wei Shihai	61 ปี	นาง Wei Shihai (Vi Thị Hải) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2501 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น จึงได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Wei Shihai ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Vi Thị Hải, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

นาง Huang Shilong	60 ปี	นาง Huang Shilong (Hoàng Thị Long) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2502 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น จึงได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Huang Shilong ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Hoàng Thị Long, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)
นาง Pei Shizhu	62 ปี	นาง Pei Shizhu (Bùi Thị Chức) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2500 เป็นชาวจิงจู๋ของหมู่บ้านหนานชุนในพื้นที่ว่านหนิง และเข้าร่วมสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิงเมื่อพ.ศ. 2553 จากนั้น จึงได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากศิลปินในพื้นที่ว่านหนิง นาง Pei Shizhu ได้ไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า 9 ปีแล้ว (Bùi Thị Chức, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2562)

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า จำนวนสาวฮาแม่ยของพื้นที่ว่านหนิงมีมากกว่าพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน วิธีการสืบทอดองค์ความรู้ทางภูมิปัญญามี 2 วิธี ซึ่งวิธีการแบบแรกคือ สืบทอดองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาจากผู้ใหญ่ในครอบครัว วิธีการแบบที่ 2 คือ สืบทอดองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาจากศิลปินในสโมสรนาฏศิลป์ท้องถิ่นว่านหนิง ส่วนปัจจัยที่ทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้อนุรักษ์ไว้อย่างดีมี 3 ประการ ซึ่ง ประการแรกคือ หญิงสาวในชุมชนว่านหนิงสนใจเรียนรู้องค์ความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งการแสดงรำในงานศาลเจ้าอาจจะเป็นอาชีพเสริมของสาวฮาแม่ย ประการที่ 2 คือ ทางครอบครัวสนับสนุนหญิงสาวไปเต้นรำในงานศาลเจ้า และประการที่ 3 คือ การเต้นรำในงานศาลเจ้าถือว่าเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง ซึ่งประการนี้อาจจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อของชาวเวียดนามในชุมชนว่านหนิง

บทที่ 4
การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน(รำถวายเครื่องสักการะ)ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาที่มีลักษณะเด่นสำหรับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ซึ่งมีส่วนเชื่อมโยงกับสังคม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ความเชื่อและวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เนื่องจากชุมชนชาวจิงจู๋ได้พัฒนาอย่างรวดเร็วตั้งแต่ประเทศจีนดำเนินนโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2531 จึงทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีการปรับปรนเปลี่ยนแปลงมาก อนึ่ง บรรพบุรุษชาวจิงจู๋ได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในประเทศจีนอย่างน้อย 500 กว่าปีแล้ว จึงทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ต่างกับภูมิลำเนาที่เวียดนามบ้าง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวจิงจู๋ ซึ่งก็เป็นประเด็นที่น่าศึกษา การประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการสื่อความหมายองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เห็นความโดดเด่นของวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน

องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

ในการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ผู้วิจัยจะนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านของสุมิตร เทพวงษ์ (2548) Wang Yiping (2006) และปิ่นเกศ วัชรปาณ (2560) ในบทที่ 2 มาประยุกต์ใช้ ซึ่งรายละเอียดขององค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวดังนี้

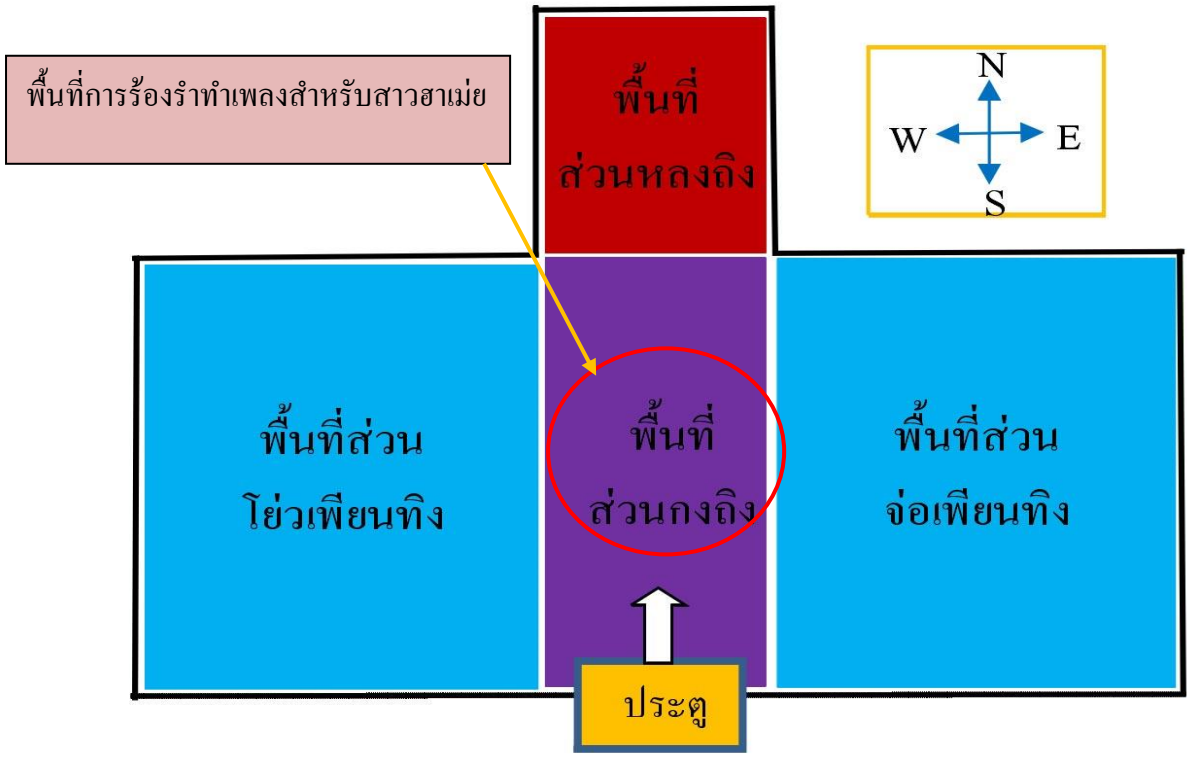
1.ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ได้แก่ รำถวายสุรา (进酒舞) รำถวายธูป (进香舞) รำถวายดอกไม้ (献花舞) รำถวายโคม (天灯舞) และรำถวายช่อบุปผา (花棍舞) สำหรับความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋นั้น ยังไม่พบหลักฐานใด ๆ ในเอกสารโบราณและตำนานเรื่องเล่าท้องถิ่น แต่มีปราชญ์ท้องถิ่นให้ความเห็นว่า ชาวจิงจู๋นับถือผีบรรพบุรุษ จึงร่วมมือร่วมใจกันสร้างศาลเจ้าฮาถิงขึ้นในชุมชน เมื่อจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็มีการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่อง

สักการะ) ในพิธีกรรมทางศาสนาด้วย ซึ่งชาวจิงจู๋รุ่นแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเมื่อสมัยราชวงศ์หมิงของจีน ก็สร้างศาลเจ้าฮาถิงขึ้นแล้ว สรุปได้ว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีประวัติศาสตร์เกือบ 500 ปี (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

2. สถานที่แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

ศาลเจ้าฮาถิงเป็นสถานที่สำคัญสำหรับประกอบพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ล้วนแสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งจากข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงในบทที่ 3 ทำให้ทราบว่า พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง และพื้นที่ส่วนกงถิงหรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งพื้นที่ส่วนกงถิงหรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย

ภาพที่ 138 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 38 พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

พื้นที่ส่วนหลงถิง	เป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาด
พื้นที่ส่วนกงถิง	เป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย
พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง	เป็นพื้นที่พักผ่อนและรับประทานอาหารของชาวบ้าน งานเลี้ยงในเทศกาลฮาเจ๋มักจัดอยู่ในพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้
พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง	

3. ผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

นาย Su Weifang ปราชญ์ท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมจิงจู๋ได้กล่าวว่า ผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ล้วนเป็นสาวจิงจู๋ที่แต่งงานแล้ว หรือผู้หญิงต่างชุมชนที่แต่งงานกับชายชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวบ้านมักจะเรียกผู้แสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ว่า สาวฮาเม่ย (哈妹) สาวฮาเม่ยมีหน้าที่แสดงรำในศาลเจ้า ฯ ก่อนที่มีสาวฮาเม่ยของตน ทางชุมชนต้องไปเชิญชวนสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมาช่วยงาน (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาได้อบรมและพัฒนาสาวฮาเม่ยของตนขึ้นมาเต้นรำในศาลเจ้า ผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ยเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 มีจำนวนผู้แสดง 7 คน ผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกและรุ่นที่ 2 และเดิมมีจำนวนผู้แสดง 6 คน แต่ปี พ.ศ. 2561 มีสาวฮาเม่ยท่านหนึ่งถึงแก่กรรมแล้ว เมื่อ 30 ปีก่อน หมู่บ้านซานซินมีสาวฮาเม่ยของตน แต่เรื่องที่น่าเสียดายมากที่สุดคือ ไม่มีหญิงสาวในหมู่บ้านยอมเป็นสาวฮาเม่ยอีกแล้ว ดังนั้น ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านจึงต้องเชิญชวนสาวฮาเม่ยจากหมู่บ้านว่านเหว่ย หรือสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมาช่วยงาน ซึ่งจำนวนผู้แสดงมี 4 คน (Liu Xin[2], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) นอกจากเต้นรำแล้ว สาวฮาเม่ยทั้งชาวจีนและชาวเวียตนามยังมีหน้าที่ขับร้องเพลงฮาในเทศกาลฮาเจ๋ด้วยภาษาเวียดนาม

4. การแต่งกายของการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

เมื่อแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้แสดงมักสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย หรือ อ๊าวหย่าย หรือ อ๋าวหย่าย ซึ่งเป็นชุดประจำชาติของเวียดนาม เมื่อผู้แสดงของเวียดนามมาช่วยงานเทศกาลฮาเจ๋และแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในหมู่บ้านซานซิน ก็สวมใส่ชุดอ๊าว

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

[2] Liu Xin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2512 ปัจจุบันอายุ 50 ปี เป็นผู้ใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

ส่ายเหมือนกัน แต่เมื่อแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่ว่านหนิง มักสวมใส่ชุดอ๋าวสือทัน (Áo Tứ Thân)

03 มีนาคม 2562

20 กันยายน 2561

ภาพที่ 139 อ๊าวส่าย
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

5. อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

ตารางที่ 39 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋

ชื่อรำ	**อุปกรณ์ที่ใช้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย**	**อุปกรณ์ที่ใช้ในหมู่บ้านอูเถา**	**อุปกรณ์ที่ใช้ในหมู่บ้านซานซิน**
รำถวายสุรา	ไม่มีอุปกรณ์	ไม่มีอุปกรณ์	ไม่มีอุปกรณ์
รำถวายธูป	ธูป 3 ดอก	ธูป 3 ดอก	ธูป 3 ดอก
รำถวายดอกไม้	ดอกไม้สีแดง ซึ่งทำด้วยพลาสติก	ไม่มีรำถวายดอกไม้	ดอกไม้สีต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยพลาสติก
รำถวายช่อบุปผา	กระบอง 2 ท่อน ซึ่งมีความยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตรชั้นนอกกระบองปิดกระดาษสีต่าง ๆ หรือสีแดง และแผ่นไม่ไผ่บางที่ทำเป็นรูปดอกไม้และได้ติดขนไก่ หรือขนนกกับชั้นนอกกระบอง	กระบอง 2 ท่อน ซึ่งมีความยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตรชั้นนอกกระบองปิดกระดาษสีต่าง ๆ หรือสีแดง และแผ่นไม่ไผ่บางที่ทำเป็นรูปดอกไม้	ไม่มีรำถวายช่อบุปผา

รำถวายโคม	โคมไฟแบบจิงจู๋ โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)	โคมไฟแบบจิงจู๋ โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)	โคมไฟแบบจิงจู๋ โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)

เมื่อสาวฮาเม่ยทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินแสดงรำถวายสุรา จะไม่ใช้อุปกรณ์ใด ๆ ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายธูปคือ ธูป 3 ดอก เมื่อสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยแสดงรำถวายดอกไม้ จะนำดอกไม้พลาสติกสีแดงมาใช้เป็นอุปกรณ์เนื่องจากสีแดงเป็นสีมงคลและเป็นสีแห่งความกล้าหาญความรุ่งเรืองในความเชื่อของจีน แต่สาวฮาเม่ยเวียดนามในหมู่บ้านซานซินมักจะนำดอกไม้พลาสติกสีต่าง ๆ มาปรับใช้เป็นอุปกรณ์เนื่องจากดอกไม้พลาสติกไม่เหี่ยวเฉา อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายช่อบุปผาล้วนเป็นกระบอง 2 ท่อน ซึ่งมีความยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตรชั้นนอกกระบองปิดกระดาษสีต่าง ๆ หรือสีแดง และแผ่นไม้ไผ่บางที่ทำเป็นรูปดอกไม้ สิ่งที่แตกต่างกันของกระบองทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาคือ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยได้ติดขนไก่ หรือขนนกกับชั้นนอกกระบอง ซึ่งอาจเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องไก่ หรือนก สัตว์ทั้งสองชนิดนี้อาจเป็นสัตว์

ศักดิ์สิทธิ์ของชาวจิงจู๋เนื่องจากชั้นนอกของกลองมโหระทึกในวัฒนธรรมดองซอนของเวียดนามปรากฏรูปนกมากมาย ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายโคมนั้นเป็นถ้วยและแก้วน้ำพลาสติกที่ปักเทียนอยู่ตรงกลาง

03 มีนาคม 2562 20 กันยายน 2561

ภาพที่ 140 ดอกไม้พลาสติกของหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) และดอกไม้พลาสติกสีต่าง ๆ ของหมู่บ้านซานซิน (ขวา)
(ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 141 กระบองของหมู่บ้านอูเถา (ซ้าย) และหมู่บ้านว่านเหว่ย (ขวา)
(ซ้าย: 10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: ถ่ายโดย Mr. Sukai)

03 มีนาคม 2562 10 กันยายน 2561 22 กันยายน 2561

ภาพที่ 142 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย (ซ้าย) หมู่บ้านอูเถา (กลาง) และหมู่บ้านซานซิน (ขวา)
(ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

6. ท่ารำที่สำคัญของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

ท่ารำที่สำคัญของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ ได้แก่ ท่ามือแบบ Lun Zhi (轮指) หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลม ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua (轮指手花) หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua (转碗翻花) หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกัน (ท่ารำที่นำท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua และ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua มาแสดงพร้อมกัน) ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang (轮指绕香) หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวา บิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu (十字步) หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu (圆场步) หรือเดินเป็นรูปวงกลม เป็นต้น ส่วนรายละเอียดของท่ารำดังกล่าวจะอธิบายอยู่ในข้อมูลเกี่ยวกับกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

7. ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

7.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย

เมื่อหมู่บ้านว่านเหว่ยจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นตั้งแต่วันที่ 9-16 เดือน 6 ตามปฏิทินจีน สาวฮาเม่ยจะมาแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ย เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า หมู่บ้านว่านเหว่ยมีรำ 5 ชุด และมีลำดับการแสดงดังนี้ รำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายช่อบุปผาและรำถวายโคม โดยมีองค์ความรู้เกี่ยวกับรำทั้ง 5 ชุดดังนี้

7.1.1 รำถวายสุรา

ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋ ชาวบ้านจะจัดพิธีเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทุกเช้า เมื่อไหว้เจ้า สาวฮาเม่ยจะเต้นรำถวายสุราท่ามกลางเสียงดนตรีเพื่อถวายสุราแด่เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษ และอวยพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองชาวจิงจู๋

ส่วนรายละเอียดของรำถวายสุราในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 143 รำถวายสุราในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(25 กรกฎาคม 2561 ถ่ายโดย Mr. Lin Guoxiong)

ตารางที่ 40 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านว่านเหว่ย

รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei
จำนวนผู้แสดง	6 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ช่วงเช้าในเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ
อุปกรณ์การแสดง	ไม่มี
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก กลองเล็ก 3 ลูก ฆ้องใหญ่ 1 ใบและฆ้องเล็ก 1 ใบ
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu (San Jiao Bu) หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ

ภาพที่ 144 กลองใหญ่ ฆ้องใหญ่ กลองเล็กและฆ้องเล็ก
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

หมายเหตุ :การใช้เครื่องหมายเกี่ยวกับวิธีการตีกลองและฆ้องดังนี้ เครื่องหมาย v คือ จำนวนการตีฆ้องเล็ก ถ้าเป็นเครื่องหมาย vvv จะต้องตี 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง เครื่องหมาย x คือ จำนวนการตีตรงกลางของกลองเล็ก ถ้าเป็นเครื่องหมาย xxx จะต้องตี 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง เครื่องหมาย y คือจำนวนการตีส่วนข้าง ๆ ของกลองเล็ก เครื่องหมาย o คือ จำนวนการตีกลองใหญ่และกลองเล็ก

เครื่องดนตรีที่ใช้ในรำถวายสุรา ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่ และฆ้องเล็ก จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีของรำถวายสุราประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ฆ้องเล็ก	v vvv v v
กลองเล็ก	y xxx x x
กลองใหญ่และฆ้องใหญ่	o

ภาพที่ 145 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 1 ของรำถวายสุรา
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

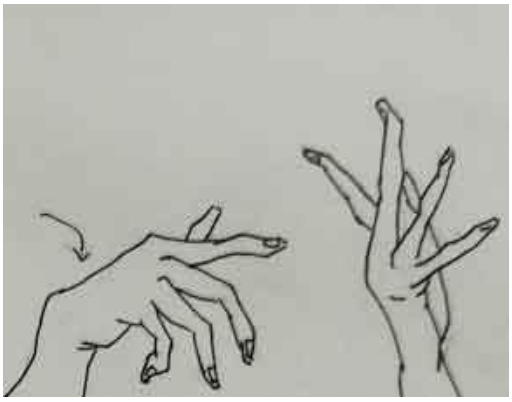
ฆ้องเล็ก	v v v vvv v vvv v
กลองเล็ก	y y y xxx x xxx x
กลองใหญ่และฆ้องใหญ่	o o

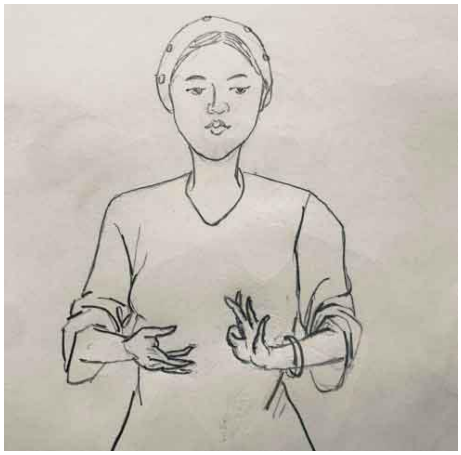
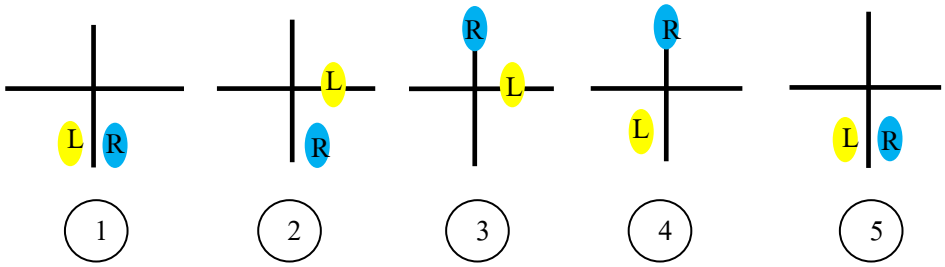
ภาพที่ 146 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 2 ของรำถวายสุรา
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 41 ขั้นตอนการรำถวายสุราในหมู่บ้านว่านเหว่ย

ขั้นตอนที่ 1	สาวฮาเม่ยเตรียมตัวในพื้นที่ส่วนเพียนทิง
ขั้นตอนที่ 2	พิธีไหว้เจ้าเริ่มต้น
ขั้นตอนที่ 3	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งแรก
ขั้นตอนที่ 4	การแสดงรำถวายสุราครั้งแรก: ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งแรกในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งแรกและสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 5	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 2
ขั้นตอนที่ 6	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 2 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 2 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 2 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 7	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 3
ขั้นตอนที่ 8	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 3 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 3 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 3 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 9	ผู้ประกอบพิธีกรรมไหว้เจ้า
ขั้นตอนที่ 10	จบพิธีกรรมไหว้เจ้า

ตารางที่ 42 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายสุรา

<table>
<tr><th>ท่ารำ</th><th colspan="2">คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ</th></tr>
<tr><td rowspan="2">ท่ามือแบบ Lun Zhi</td><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td colspan="2">ท่ามือแบบ Lun Zhi: เมื่อผู้แสดงทำท่ามือแบบนี้ จะให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกพร้อมกัน และให้ฝ่ามือหมุนไปข้างบน จากนั้น ให้นิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือหมุนเข้าข้างในตามลำดับ และพลิกข้อมือด้วยกัน แล้วให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกตามลำดับ</td></tr>
</table>

ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua		
	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้ ดังนั้น ผู้คนจึงเรียกว่า ท่า Lun Zhi Shou Hua คำว่า Hua หมายความว่า ดอกไม้	
ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua		
	ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างและเหยียดแขนออกไปด้านหน้าให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้	
เดินแบบ Shi Zi Bu		
	เดินแบบ Shi Zi Bu: จังหวะการก้าวของเท้า ผู้แสดงจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าว แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าว จากนั้น ผู้แสดงจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าวอีกครั้ง แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าวด้วย ซึ่งจังหวะก้าวเป็นเดินแบบสามเหลี่ยม หมายเหตุ : วงกลมสีเหลืองคือ สัญลักษณ์ของเท้าข้างซ้าย (L) วงกลมสีฟ้าคือ สัญลักษณ์ของเท้าข้างขวา (R)	

หมายเหตุ : ผู้แสดงในรูปภาพที่ตารางดังกล่าว ชื่อ นาง Huang Yuying ซึ่งนาง Huang Yuying เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
(ภาพในตารางดังกล่าว ซ้าย: ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: วาดโดย Mr. Zhang Qingfeng)

เมื่อไหว้เจ้า ชาวบ้านจะปูเสื่ออยู่ด้านหน้าของแท่นบูชาเพื่อให้สาวฮาเม่ยถอดรองเท้าแล้วเต้นรำบนเสื่อ เมื่อผู้ประกอบพิธีเช่นไหว้ถวายสุราแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำไปพร้อมกัน เนื่องจากผู้ประกอบพิธีต้องถวายสุราสามรอบ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำสามรอบ รำถวายสุราประกอบด้วยท่ารำสองชุด

ท่ารำชุดแรกคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 1 รอบ จากนั้น คลายนิ้วและเหยียดแขนออกไปด้านหน้า แล้วตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ เมื่อสาวฮาเม่ยทำท่ารำชุดแรก จะต้องเต้นตามจังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 1

ส่วนท่ารำชุดที่สองคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 2 รอบ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขนและหมุนข้อมือต่อเนื่อง 2 รอบ ส่งมือไปด้านหน้า เมื่อสาวฮาเม่ยทำท่ารำชุดนี้ จะต้องเต้นตามจังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีส่วนที่ 2

อย่างไรก็ตาม เมื่อสาวฮาเม่ยหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ก็จะต้องเดินท่าแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะด้วย สาวฮาเม่ยเต้นรำเสร็จเรียบร้อย ก็หันหน้าไปไหว้เจ้าและเดินออกจากเสื่อ

7.1.2 รำถวายธูป

ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำถวายธูปแด่เทพเจ้า ซึ่งถือว่าเป็นการไหว้เจ้าอย่างหนึ่งและขอให้เทพเจ้าคุ้มครองชาวจิงจู๋ รำถวายธูปเป็นรำชุดแรกก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง

ส่วนรายละเอียดของรำถวายธูปในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปีพ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 147 รำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(25 กรกฎาคม 2561 ถ่ายโดย Mr. Lin Guoxiong)

ตารางที่ 43 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านว่านเหว่ย

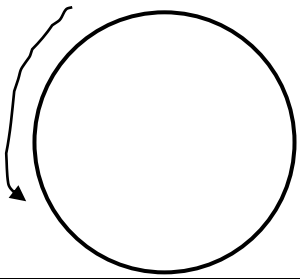
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping และนาง Luo Mei
จำนวนผู้แสดง	7 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดแรกที่เป็นรำถวายธูป
อุปกรณ์การแสดง	ธูป 3 ดอก
เครื่องดนตรี	ไม่มี
เพลงประกอบ	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling (神灵灵)หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang (轮指绕香) หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu (圆场步) หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่ารำอื่น ๆ

ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย ดังนี้

ภาพที่ 148 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย

ตารางที่ 44 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายธูป

<table>
<tr><th>ท่ารำ</th><th colspan="2">คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ</th></tr>
<tr><td rowspan="2">ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang</td><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td colspan="2">ท่ามือแบบLun Zhi Rao Xiang: ผู้แสดงจะกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก คำว่า Xiang หมายถึง ธูป</td></tr>
<tr><td rowspan="2">เดินแบบ Yuan Chang Bu</td><td colspan="2"> </td></tr>
<tr><td colspan="2">เดินแบบYuan Chang Bu: เดินเป็นรูปวงกลม</td></tr>
</table>

(ภาพในตารางดังกล่าว ซ้าย: ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: วาดโดย Mr. Zhang Qingfeng)

ก่อนที่จะเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าให้เรียบร้อย แล้วกำธูป 3 ดอกและยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงบนเสื่อที่วางอยู่หน้าแท่นบูชา สาวฮาเม่ยทุกคนต้องโค้งตัวไหว้เจ้า 3 ครั้ง แล้วหันตัวไปข้างขวามือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง จากนั้น หันตัวไปข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง เมื่อไหว้เจ้าเสร็จ สาวฮาเม่ยจะกำธูป3 ดอกด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวา บิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออกเป็นจังหวะต่อเนื่อง ส่วนท่าเท้า สาวฮาเม่ยเดินเป็นวงกลม เวียนไปทางขวามือ โดยหันหน้าเข้าเทพเจ้า ก่อนจบการเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้ง และหันหน้าไปทางแท่นบูชาเพื่อไหว้เจ้า หลังจากนั้น หัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยจะเก็บธูปทั้งหมด แล้วปักลงในกระถางธูปใหญ่ที่ตั้งอยู่ในศาลเจ้า

เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายธูป จะต้องขับร้องเพลง Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งด้วยตนเอง ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้ (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

ภาษาจีน	หมายความว่า:
今宵众人听哈歌，	ทุกคนมาฟังเพลงฮาในค่ำคืนนี้
欢声乐声同来和；	มีทั้งเสียงจากความปลื้มใจและเสียงดนตรี
长夜清风送香来，	ลมสดชื่นได้พัดกลิ่นหอมมา
芳香直升透宫阙。	กลิ่นหอมแผ่ขยายออกจากวิหาร
花开喷香郁异样，	ดอกไม้ที่บานอยู่มีทั้งความสวยและกลิ่นหอม
一心善敬我敬上。	ข้าพเจ้าศรัทธาเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
万岁万岁万万岁，	ขอให้ข้าพเจ้าจำเริญจำเริญเทอญ
前往众神帝位上。	ผู้ศรัทธาเดินไปหน้าป้ายวิญญาณเทพเจ้าทั้งหลายมาบูชา
奉上香火歌女下，	ถวายธูปและแสดงรำโดยหญิงสาวแด่ฝ่ายปู่น
两边文武往金殿；	ขุนนางทั้งฝ่ายปู่นและฝ่ายปู๊เดินเข้าสู่วิหารทอง
供奉香气透云天，	ควันธูปลอยสู่ขึ้นฟ้า
敬天敬地敬乡神。	ไหว้เจ้าฟ้า ไหว้เจ้าที่ ไหว้เทพเจ้าท้องถิ่น
神灵灵！	ขอให้เทพเจ้าคุ้มครอง

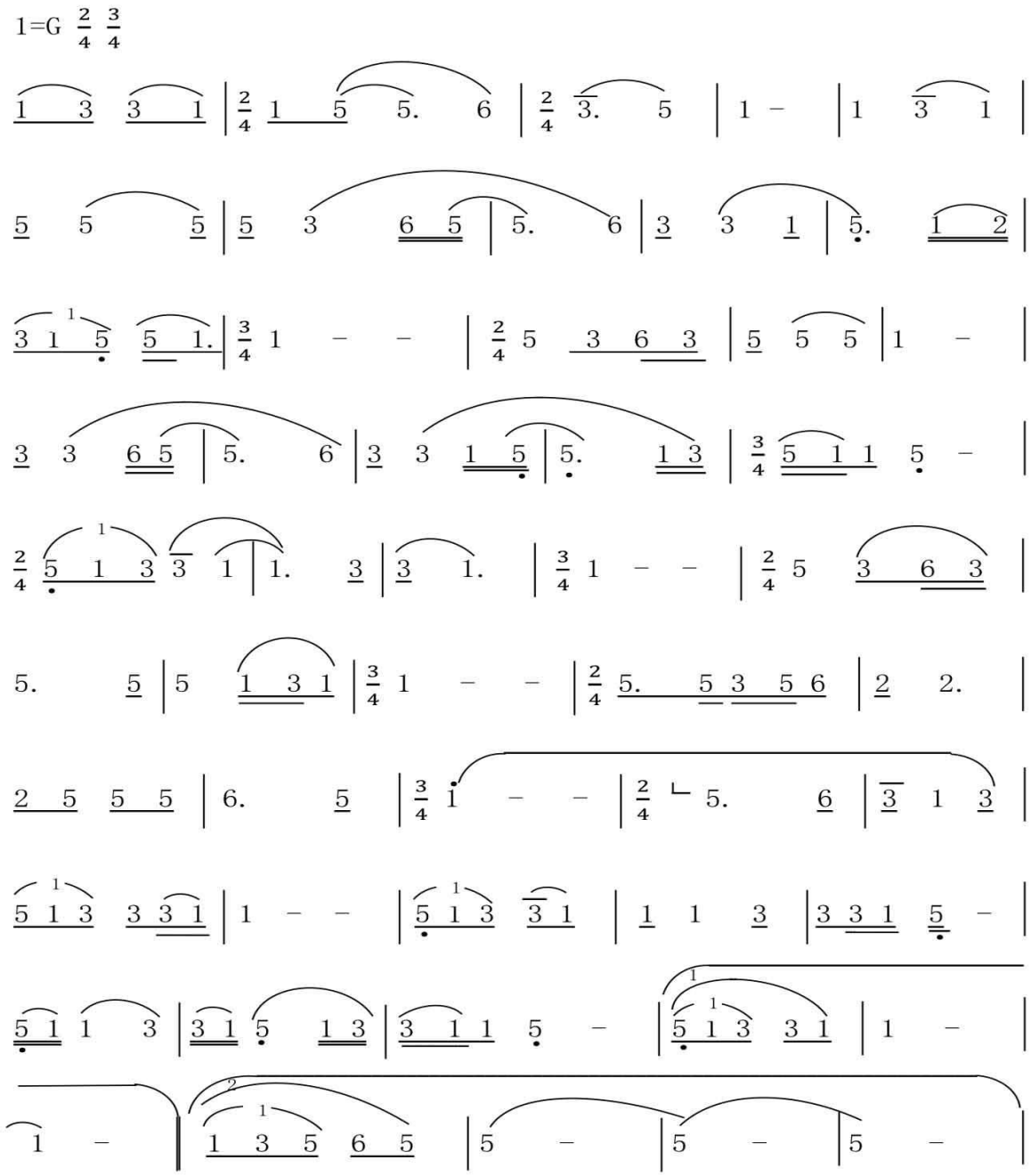
จากบทเพลงนี้ทำให้ทราบว่า ชาวจิงจู๋นับถือศรัทธาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ รำถวายธูปเดิมเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้าชมท่ามกลางการขับร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง แต่ปัจจุบันกลายเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้าและคนทั่วไปชมพร้อมกัน เนื่องจากสังคมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้บทบาทของรำถวายธูปเปลี่ยนแปลงไปด้วย

---

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ส่วนโน้ตเพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง ดังนี้

เพลง Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง

ภาพที่ 149 โน้ตเพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง
(ที่มา: Su Haizhen)

7.1.3 รำถวายดอกไม้

รำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่สองที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ดอกไม้คือของเซ่นไหว้อย่างหนึ่งที่ถวายแด่เทพเจ้า เมื่อแสดงรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะจับดอกไม้ด้วยมือทั้งสองข้าง ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือ การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ให้การคุ้มครองปกปักรักษาคนและสัตว์

ส่วนรายละเอียดของรำถวายดอกไม้ในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 150 รำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(25 กรกฎาคม 2561 ถ่ายโดย Mr. Lin Guoxiong)

ตารางที่ 45 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของหมู่บ้านว่านเหว่ย

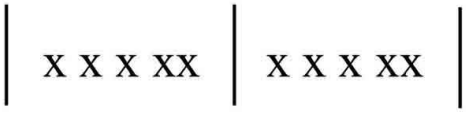
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping และนาง Luo Mei
จำนวนผู้แสดง	6 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 2 ที่เป็นรำถวายดอกไม้
อุปกรณ์การแสดง	ดอกไม้สีแดง ซึ่งทำด้วยพลาสติก
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะและท่ารำอื่น ๆ

ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย ดังนี้

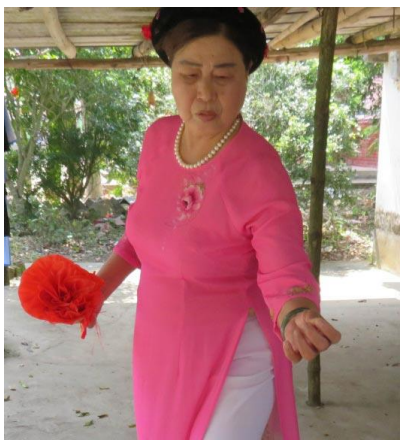
ภาพที่ 151 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย

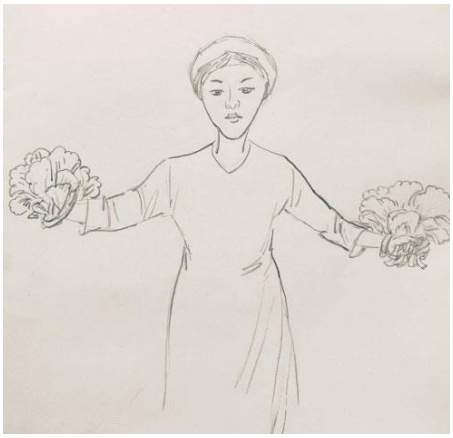
เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำถวายดอกไม้ จะต้องเต้นตามจังหวะของการตีกลองใหญ่ ซึ่งผู้ตีกลองใหญ่จะใช้มือข้างขวาตีกลอง 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง แล้วใช้มือข้างซ้ายตีกลอง 1 ครั้งอย่างเบา ๆ และรวดเร็ว จากนั้น ก็ใช้มือข้างขวาตีกลอง 1 ครั้ง ผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายดอกไม้

ภาพที่ 152 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 46 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายดอกไม้

ท่ารำ	**คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ**	
ท่ายืดแขน		
	ท่ายืดแขน: ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือ เดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) ผู้แสดงต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว	

<table>
<tr><th>ท่ารำ</th><th colspan="2">คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">ท่าแกว่งแขน</td><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td> </td><td> </td></tr>
<tr><td colspan="2">ท่าแกว่งแขน: ย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่าแกว่งแขนทั้งสองข้าง สำหรับท่ามือนั้น ผู้แสดงจะให้มือทั้งสองข้างแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ส่วนร่างกายต้องเต้นตามจังหวะการย่ำเท้าอยู่กับที่</td></tr>
</table>

(ภาพในตารางดังกล่าว ซ้าย: ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: วาดโดย Mr. Zhang Qingfeng)

ก่อนที่จะเต้นรำ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและจับดอกไม้ที่ทำด้วยพลาสติก ส่วนขั้นตอนการแสดงคล้ายกับการเต้นรำถวายธูป ซึ่งสาวฮาเม่ยจะยืนอยู่หน้าแท่นบูชาเทพเจ้าและกราบไหว้เทพเจ้า 3 ครั้ง หลังจากนั้น จะหันตัวไปข้างขวามือและข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง ตามลำดับ หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้ง และกราบไหว้เทพเจ้า ท่ารำที่สำคัญมี 2 ชุด ท่ารำชุดแรกคือ ท่าแกว่งแขน ซึ่งย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่า

แกว่งแขนทั้งสองข้าง สำหรับท่ามือนั้น ผู้แสดงจะให้มือทั้งสองข้างแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ส่วนร่างกายต้องเต้นตามจังหวะการย่ำเท้าอยู่กับที่ ท่ารำชุดที่ 2 คือ ท่ายืดแขน ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือ เดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) สาวฮาเม่ยต้องยืดแขนออกไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว

7.1.4 รำถวายช่อบุปผา

รำถวายช่อบุปผาเป็นรำเกี่ยวกับการไล่ผีและการส่งเจ้า เมื่อจัดพิธีส่งเจ้าก่อนคืนวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ สาวฮาเม่ยจะแสดงรำถวายช่อบุปผาขึ้นเพื่อส่งเทพเจ้ากลับสวรรค์และขับไล่ภูตผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายออกจากศาลเจ้าฮาถิง และให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์กับผีบรรพบุรุษเสวยของเซ่นไหว้อย่างสงบ และคุ้มครองคนสัตว์ปลอดภัย หมดทุกข์ มีแต่ความสุข (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

ส่วนรายละเอียดของรำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปีพ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 153 รำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(ถ่ายโดย Mr. Sukai)

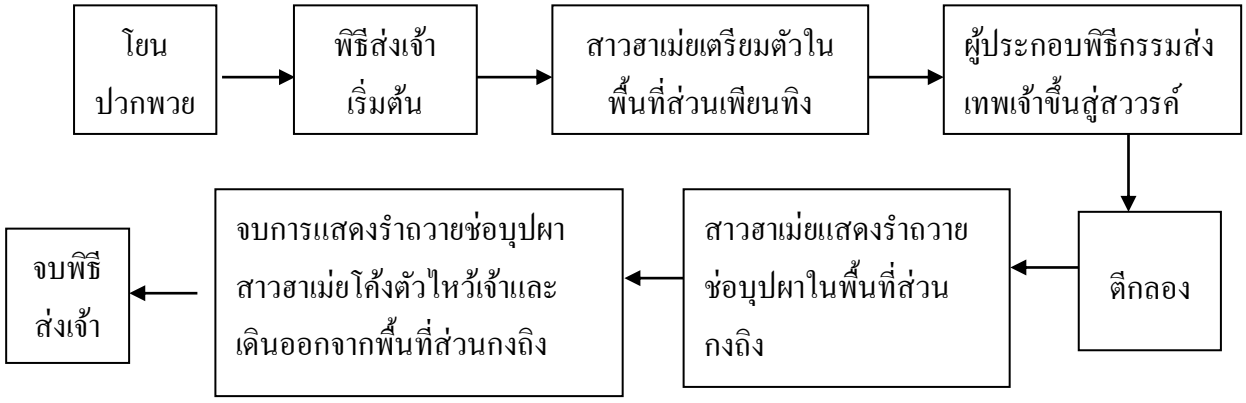
ตารางที่ 47 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านว่านเหว่ย

รายชื่อผู้แสดง	นาง Huang Yuying
จำนวนผู้แสดง	1 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ก่อนคืนวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

อุปกรณ์การแสดง	กระบอง 2 ท่อน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูกและกลองเล็ก 2 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าหมุนข้อมือข้างเดียว ท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้าง ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่ารำอื่น ๆ

ขั้นตอนการรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านว่านเหว่ย ดังนี้

ภาพที่ 154 ขั้นตอนการแสดงรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านว่านเหว่ย

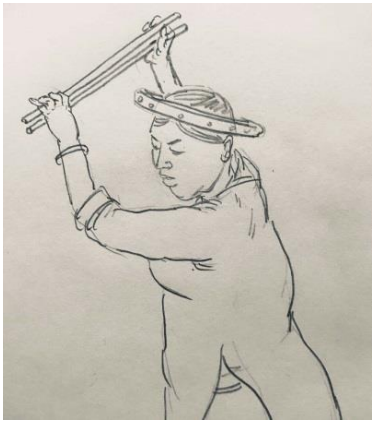
ส่วนจังหวะของการตีกลองใหญ่และกลองเล็กนั้น ผู้ตีกลองจะต้องตีพร้อมกันอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งจบรำถวายช่อบุปผา

ภาพที่ 155 จังหวะการตีกลองใหญ่และกลองเล็กของรำถวายช่อบุปผา (บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 48 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายช่อบุปผา

ลำดับ	ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
1	ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบTuo Hua Gun Hua Quan: ใช้มือทั้งสองข้างจับกระบองทั้ง 2 ท่อน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
2	ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan: ให้กระบองทั้ง 2 ท่อนตัดกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
3	ท่ามือแบบ Jiao Cha Hui Dong Hua gun	 ท่ามือแบบ Jiao Cha Hui Dong Hua gun: แขนทั้งสองข้างตัดสลับและควงกัน ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา

4	ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun		
		ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun: หมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนออกไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา	
5	ท่ามือแบบ Dan Shou Zhuan Hua Gun		
		ท่ามือแบบ Dan Shou Zhuan Hua Gun: ใช้มือข้างหนึ่งจับกระบอง แล้ววางกระบองอยู่บนไหล่อีกข้างหนึ่ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา	
6	ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Bo Lang		
		ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Bo Lang: มือทั้งสองข้างจับกระบองและยกขึ้นก่อน แล้วควงกระบองไปตอนล่างข้างซ้าย จากนั้น ก็ควงไปตอนบนข้างซ้ายแล้ววางลง ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา	

7	ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan		
		ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan: มือทั้งสองข้างจับกระบองและหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา	
8	ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun		
			
		ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun: เดินถอยหลังด้วยก้าวเล็ก ๆ ก่อน แล้วยกกระบองขึ้นและควงไปข้างหลัง จากนั้น ก็เดินไปข้างหน้าและมือทั้งสองข้างหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม สาวฮาเม่ยทำท่ารำดังกล่าวหลายรอบ แล้วโยนกระบองออกไปนอกศาลเจ้าฮาถิง	

(ภาพในตารางดังกล่าว ซ้าย: ถ่ายโดย Ms. Qin Huang ขวา: วาดโดย Mr. Zhang Qingfeng)

ก่อนที่จะเต้นรำนี้ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและขอผ้าแดงชิ้นหนึ่งจากแท่นบูชาของเทพเจ้า แล้วนำผ้ามารัดส่วนเอวของตน หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยจะจับกระบอง 2 ท่อนและใช้ปากกัด

ดอกไม้ดอกหนึ่งเพื่อให้ความสุขอยู่กับชาวจิงจู๋ตลอดกาล เมื่อหมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนที่อยู่ในมืออย่างต่อเนื่อง สาวฮาเม่ยจะต้องหันหน้าไปทางเทพเจ้าและทำท่ารำต่าง ๆ ซึ่งท่ารำที่สำคัญ ได้แก่ 1) ใช้มือทั้งสองข้างจับกระบองทั้ง 2 ท่อน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 2) ให้กระบองทั้ง 2 ท่อนตัดกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 3) แขนทั้งสองข้างตัดสลับและควงกัน ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 4) หมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนออกไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 5) ใช้มือข้างหนึ่งจับกระบอง แล้ววางกระบองอยู่บนไหล่อีกข้างหนึ่ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 6) มือทั้งสองข้างจับกรอบองและยกขึ้นก่อน แล้วควงกระบองไปตอนล่างข้างซ้าย จากนั้น ก็ควงไปตอนบนข้างซ้ายแล้ววางลง ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา 7) มือทั้งสองข้างจับกระบองและหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา และ 8) เดินถอยหลังด้วยก้าวเล็ก ๆ ก่อน แล้วยกกระบองขึ้นและควงไปข้างหลัง จากนั้น ก็เดินไปข้างหน้าและมือทั้งสองข้างหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม สาวฮาเม่ยทำท่ารำดังกล่าวหลายรอบ แล้วโยนกระบองออกไปนอกศาลเจ้าฮาถิง

5.รำถวายโคม

รำถวายโคมจะแสดงขึ้นในคืนสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ นอกจากถวายรำชุดนี้แด่เทพเจ้าแล้ว โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดงยังเปรียบเสมือนเครื่องส่องนำทางสว่างไสวแก่ชีวิตของชาวจิงจู๋ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวจิงจู๋มีความสงบสุขตลอดกาล

ส่วนรายละเอียดของรำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

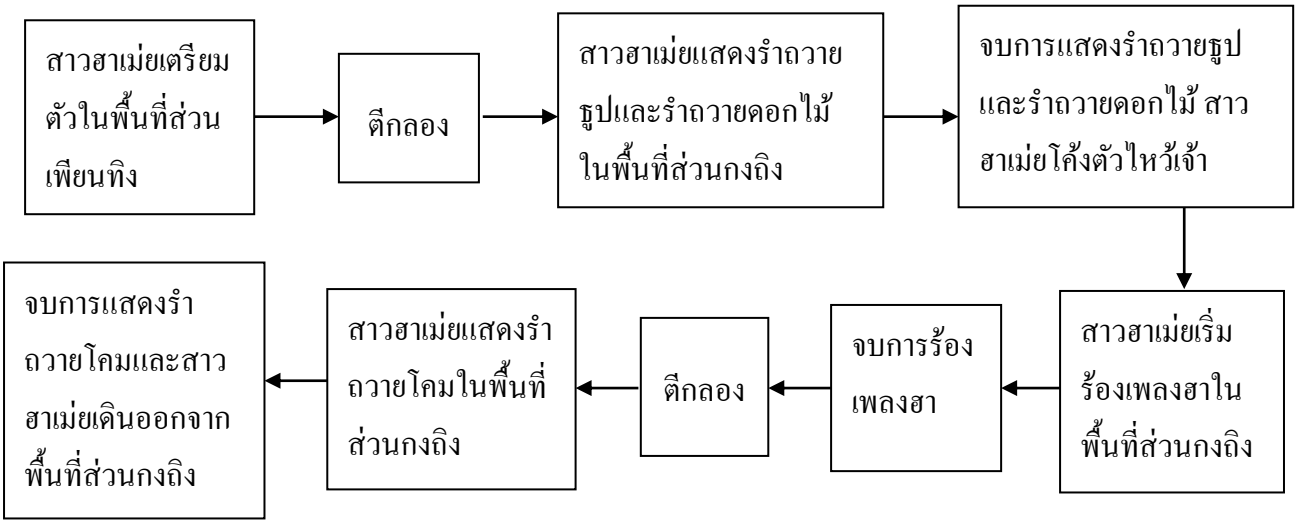

ภาพที่ 156 รำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(03 มีนาคม 2562 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 49 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านว่านเหว่ย

รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	คืนสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋
อุปกรณ์การแสดง	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	เพลง Tian Deng Ge (天灯歌) หรือเพลงถวายโคม
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าสลับแขน ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ

ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย ดังนี้

ภาพที่ 157 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย

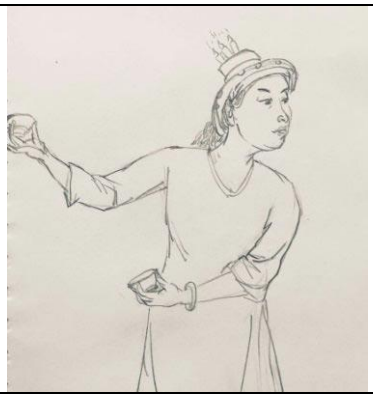
รำถวายโคมประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งรำส่วนแรกมักแสดงตามจังหวะเสียงดนตรีที่ช้า ๆ สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงถวายโคมไปด้วย เต้นรำไปด้วย รำส่วนที่ 2 จะแสดงตามจังหวะเสียงกลอง

ใหญ่ที่รวดเร็ว ซึ่งจังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมเช่นเดียวกับรำถวายดอกไม้ของตน ดังนี้

| x x x xx | x x x xx |

ภาพที่ 158 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ย
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 50 ท่ารำที่สำคัญของรำถวายโคม

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ	
ท่าสลับแขน		
		
	ท่าสลับแขน: มือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือหรือข้างซ้ายมือของร่างกาย	

ท่ายืดแขน		
	ท่ายืดแขน: ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือ เดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) ผู้แสดงต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว	
ท่าแกว่งแขน		
	ท่าแกว่งแขน: ย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่าแกว่งแขนทั้งสองข้าง สำหรับท่ามือนั้น ผู้แสดงจะให้มือทั้งสองข้างแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ส่วนร่างกายต้องเต้นตามจังหวะการย่ำเท้าอยู่กับที่	

(ภาพในตารางดังกล่าวถ่ายโดย Ms. Qin Huang และ วาดโดย Mr. Zhang Qingfeng)

โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)

ขั้นตอนการแสดงรำถวายโคมคล้ายกับการเต้นรำถวายธูปและรำถวายดอกไม้ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะยืนอยู่หน้าแท่นบูชาเทพเจ้าและกราบไหว้เทพเจ้า 3 ครั้ง หลังจากนั้น จะหันตัวไปข้างขวามือและข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้งตามลำดับ หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยเริ่มเต้นรำถวายโคม ซึ่งรำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่มีเพลงประกอบ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไป

ร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป เมื่อเต้นรำ สาวฮาเม่ยจะหันหน้าร้องเพลงแด่เทพเจ้าพร้อมกับเดินอยู่บนเสื่อ ส่วนมือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือของร่างกาย เมื่อร้องเพลงได้ 1 ประโยค ยกมือทั้งสองข้างข้ามศีรษะมาอีกด้านหน้าและสลับแขนต่อไปจนร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ ส่วนที่ 2 คือ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นตามจังหวะของเสียงกลองใหญ่ ท่ารำและจังหวะการเต้นของรำถวายโคมเช่นเดียวกับรำถวายดอกไม้ของตน หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้งและกราบไหว้เทพเจ้า

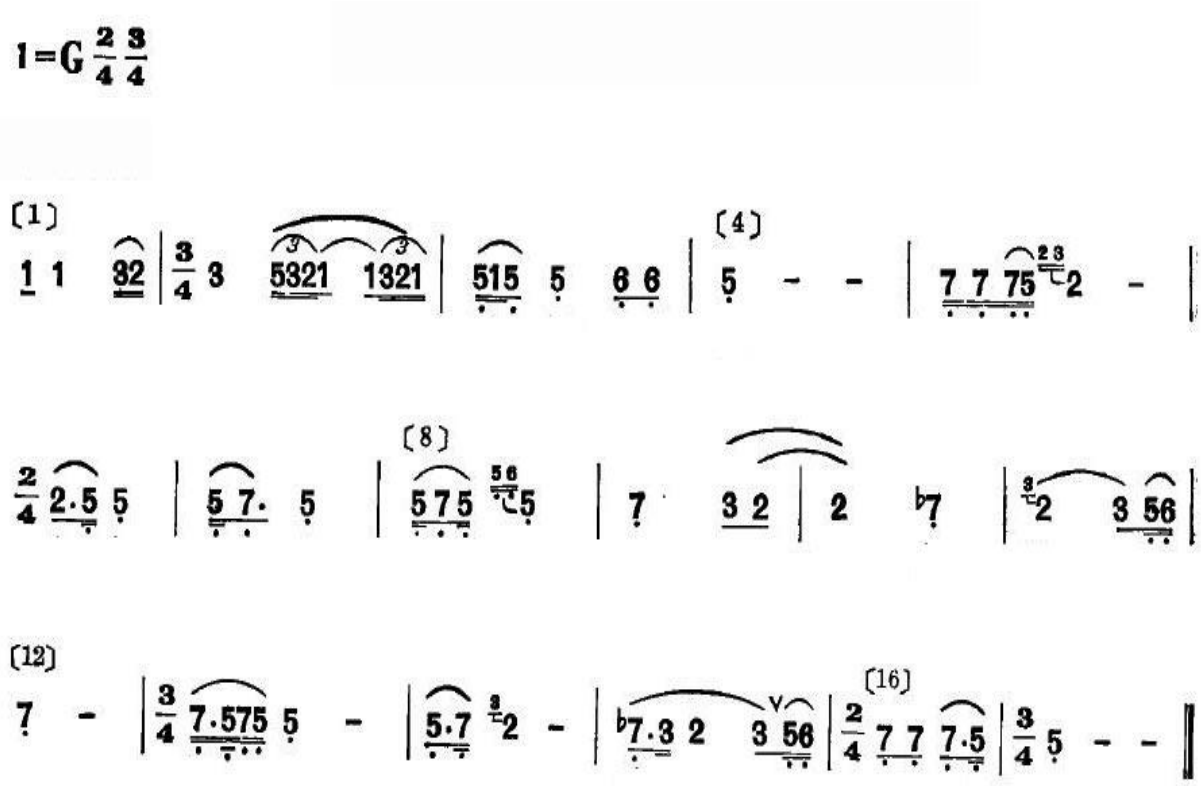
อนึ่ง เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงส่วนแรกของรำถวายโคม จะต้องขับร้องเพลงถวายโคมไปด้วย ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้ (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

ภาษาจีน	หมายความว่า:
谁忍月光上吊灯，	ไม่มีใครยอมจุดโคมไฟขึ้นเมื่อมีแสงพระจันทร์
顺水谁肯泊船停；	ถ้าได้ผลการจับสัตว์น้ำจากทะเลได้ดี ก็ไม่มีใครยอมจอดเรือ
高兴泊岸等嫔来，	ถ้าจอดเรือและกลับมาอย่างปลอดภัย ผู้ชายก็ยอมรอเมียของตนมาต้อนรับด้วยความปลื้มใจ
烦闷一意弹弓琴。	เราจะดีดขิมสายเดียวขึ้นเมื่อเบื่อและเหงา

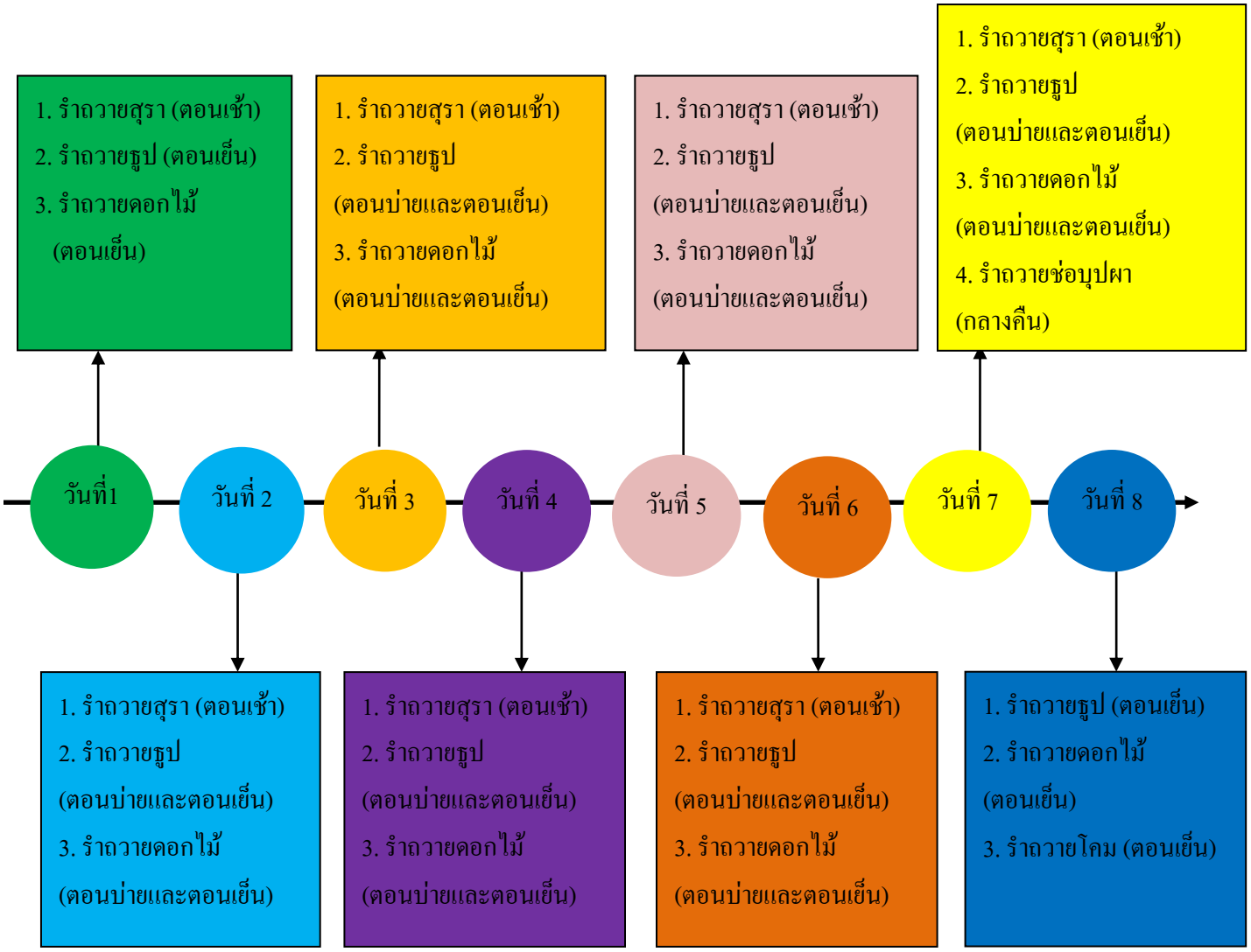
จากบทเพลงนี้ทำให้ทราบว่า สาวฮาเม่ยจุดโคมไฟขึ้นเพื่อให้สามีเห็นทางกลับบ้านเมื่อขับเรือไปจับสัตว์น้ำในทะเล และขอให้เทพเจ้าคุ้มครองสามีของตน ถ้าสามีได้ผลดี ทุกคนก็ดีอกดีใจ ถ้าสามีไม่ได้ผลดี เมียก็จะดีดขิมสายเดียวขึ้นเพื่อไม่ให้ทุกคนเสียใจ

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม

ภาพที่ 159 โน้ตเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม
(ที่มา: Liao Shixiong)

ภาพที่ 160 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย

7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในหมู่บ้านอูเถา

เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านอูเถาประกอบด้วยรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา ซึ่งหมู่บ้านนี้จัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นเมื่อวันที่ 1-7 เดือน 8 ตามปฏิทินจีน โดยมีองค์ความรู้เกี่ยวกับรำทั้ง 4 ชุดดังนี้

7.2.1 รำถวายสุรา

ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋ ชาวบ้านจะจัดพิธีเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทุกเช้า เมื่อไหว้เจ้า สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านอูเถาจะเต้นรำถวายสุราท่ามกลางเสียงดนตรีเช่นกันเพื่อถวายสุราแด่เทพเจ้าและผีบรรพ

บุรุษ และอวยพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองชาวจิงจู๋

ส่วนรายละเอียดของรำถวายสุราในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 161 รำถวายสุราในหมู่บ้านอูเถา

(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 51 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านอูเถา

รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian และนาง Liu Yongping
จำนวนผู้แสดง	2 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ช่วงเช้าในเทศกาลฮา ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ
อุปกรณ์การแสดง	ไม่มี
เครื่องดนตรี	กลองเล็ก 1 ลูก ฉาบใหญ่ 1 คู่ ฉาบเล็ก 1 คู่และฆ้องใหญ่ 1ใบ
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ ซึ่งท่ารำชุดนี้เช่นเดียวกับรำถวายสุราในหมู่บ้านว่านเหว่ย

ภาพที่ 162 กลองเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็กและฆ้องใหญ่ในหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

เครื่องดนตรีที่ใช้ในรำถวายสุรา ได้แก่ กลองเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็ก และฆ้องใหญ่ ส่วนจังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีของรำถวายสุรานั้น จังหวะการตีฉาบใหญ่และฉาบเล็กเหมือนกับจังหวะการตีกลอง ซึ่งเครื่องดนตรีทั้ง 3 ประเภทนี้จะตีพร้อมกัน ส่วนฆ้องใหญ่จะตี 1 ครั้งทุก 3 วินาที ผู้ตีกลอง หรือฉาบ หรือฆ้องจะต้องตีเครื่องดนตรีทั้ง 4 ประเภทนี้ตามจังหวะที่กำหนดไว้จนจบรำถวายสุรา

หมายเหตุ : เครื่องหมาย x คือสัญลักษณ์การตีกลองเล็ก เครื่องหมาย y คือสัญลักษณ์การตีส่วนข้างของกลองเล็ก เครื่องหมาย v คือสัญลักษณ์การตีฉาบใหญ่และฉาบเล็กพร้อมกัน

กลองเล็ก	yx xx	yyyx xx x
ฉาบใหญ่และฉาบเล็ก	vv vv	vvvv vv v

ภาพที่ 163 จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีสำหรับรำถวายสุราของหมู่บ้านอูเถา
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 52 ขั้นตอนการรำถวายสุราในหมู่บ้านอูเถา

ขั้นตอนที่ 1	สาวฮาแม่ยเตรียมตัวในพื้นที่ส่วนเพียนทิง
ขั้นตอนที่ 2	พิธีไหว้เจ้าเริ่มต้น
ขั้นตอนที่ 3	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งแรก
ขั้นตอนที่ 4	การแสดงรำถวายสุราครั้งแรก: ตีกลอง ⟶ สาวฮาแม่ยแสดงรำครั้งแรกในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งแรกและสาวฮาแม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 5	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 2

ขั้นตอนที่ 6	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 2 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 2 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 2 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 7	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 3
ขั้นตอนที่ 8	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 3 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 3 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 3 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 9	ผู้ประกอบพิธีกรรมไหว้เจ้า
ขั้นตอนที่ 10	จบพิธีกรรมไหว้เจ้า

เมื่อไหว้เจ้า ชาวบ้านจะปูเสื่ออยู่ด้านหน้าของแท่นบูชาเพื่อให้สาวฮาเม่ยถอดรองเท้าแล้วเต้นรำบนเสื่อ เมื่อผู้ประกอบพิธีเซ่นไหว้ถวายสุราแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำไปพร้อมกัน เนื่องจากผู้ประกอบพิธีต้องถวายสุราสามรอบ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำ 3 รอบ รำถวายสุราประกอบด้วยท่ารำ 2 ชุด ท่ารำชุดแรกคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 2 รอบ จากนั้น คลายนิ้วและเหยียดแขนออกไปด้านหน้า แล้วตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ ส่วนท่ารำชุดที่สองคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 3 รอบ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขนและหมุนข้อมือต่อเนื่อง 2 รอบ ส่งมือไปด้านหน้า

อย่างไรก็ตาม เมื่อสาวฮาเม่ยหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ก็จะต้องเดินท่าแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะด้วย สาวฮาเม่ยเต้นรำเสร็จเรียบร้อย ก็หันหน้าไปไหว้เจ้าและเดินออกจากเสื่อ

7.2.2 รำถวายธูป

ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำถวายธูปแด่เทพเจ้า ซึ่งถือว่าเป็นการไหว้เจ้าอย่างหนึ่งและขอให้สิงศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถา

ส่วนรายละเอียดของรำถวายธูปในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปีพ.ศ. 2561 ดังนี้

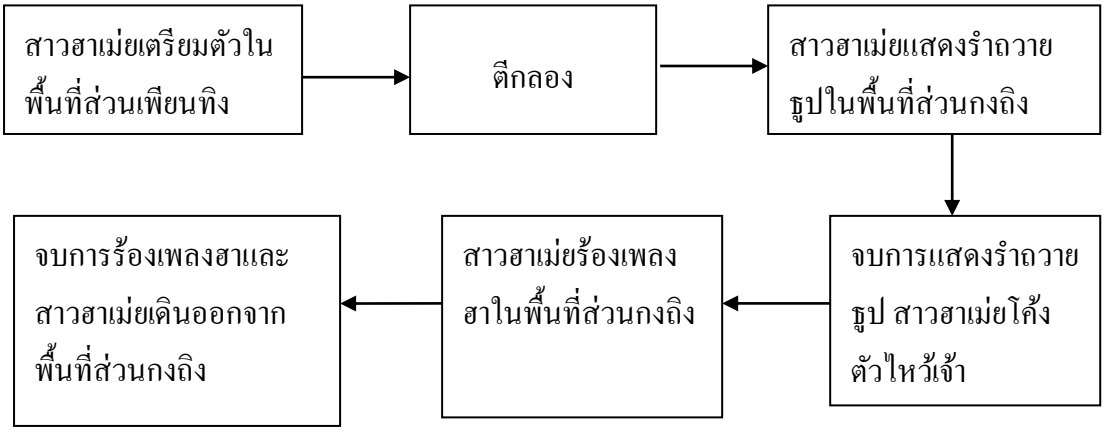

ภาพที่ 164 รำถวายธูปในหมู่บ้านอูเถา
(10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 53 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านอูเถา

รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian และนาง Liu Yongping
จำนวนผู้แสดง	5 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายธูป
อุปกรณ์การแสดง	ธูป 3 ดอก
เครื่องดนตรี	ไม่มี
เพลงประกอบ	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง ซึ่งเนื้อหาเหมือนกับบทเพลงของหมู่บ้านว่านเหว่ย
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่ารำอื่น ๆ ซึ่งท่ารำชุดนี้เช่นเดียวกับรำถวายธูปในหมู่บ้านว่านเหว่ย

ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านอูเถา ดังนี้

ภาพที่ 165 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านอูเถา

ก่อนที่จะเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าให้เรียบร้อย แล้วกำธูป 3 ดอกและยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงบนเสื่อที่วางอยู่หน้าแท่นบูชา สาวฮาเม่ยทุกคนต้องโค้งตัวไหว้เจ้า 3 ครั้ง แล้วหันตัวไปข้างขวามือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง จากนั้น หันตัวไปข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง เมื่อไหว้เจ้าเสร็จ สาวฮาเม่ยจะกำธูป3 ดอกด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวา บิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออกเป็นจังหวะต่อเนื่อง ส่วนท่าเท้า สาวฮาเม่ยเดินเป็นวงกลม เวียนไปทางขวามือ โดยหันหน้าเข้าเทพเจ้า ก่อนจบการเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้ง และหันหน้าไปทางแท่นบูชาเพื่อไหว้เจ้า หลังจากนั้น หัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยจะเก็บธูปทั้งหมด แล้วปักลงในกระถางธูปใหญ่ที่ตั้งอยู่ในศาลเจ้า

เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายธูป จะต้องขับร้องเพลง Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งด้วยตนเอง

7.2.3 รำถวายโคม

รำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถาจะแสดงขึ้นในคืนที่มีงานเลี้ยงผู้ชายทั้งหมู่บ้าน นอกจากถวายรำชุดนี้แด่เทพเจ้าแล้ว โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดงยังเปรียบเสมือนเครื่องส่องนำทางสว่างไสวแก่ชีวิตของชาวจิงจู๋ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวจิงจู๋มีความสงบสุขตลอดกาล เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า กิจกรรมการร้องเพลงฮาและงานเลี้ยงผู้ชายของหมู่บ้านอูเถาในปี พ.ศ. 2561 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 4, 5, 6 เดือนแปดตามปฏิทินจีน สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านนี้จะเต้นรำถวายโคมขึ้นประมาณสองทุ่มทั้งสามคืนดังกล่าว ซึ่งสาวฮาเม่ยจะเต้นรำ 40 นาที

ส่วนรายละเอียดของรำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

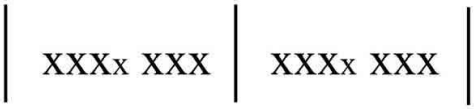

ภาพที่ 166 รำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา
(14 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 54 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านอูเถา

รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian และนาง Liu Yongping
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	คืนที่มีงานเลี้ยงผู้ชายทั้งหมู่บ้าน
อุปกรณ์การแสดง	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม ซึ่งเนื้อหาเหมือนกับบทเพลงของหมู่บ้านว่านเหว่ย
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าสลับแขน ท่าหมุนข้อมือ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ ซึ่งท่ารำชุดนี้คล้ายกับรำถวายสุราของตน

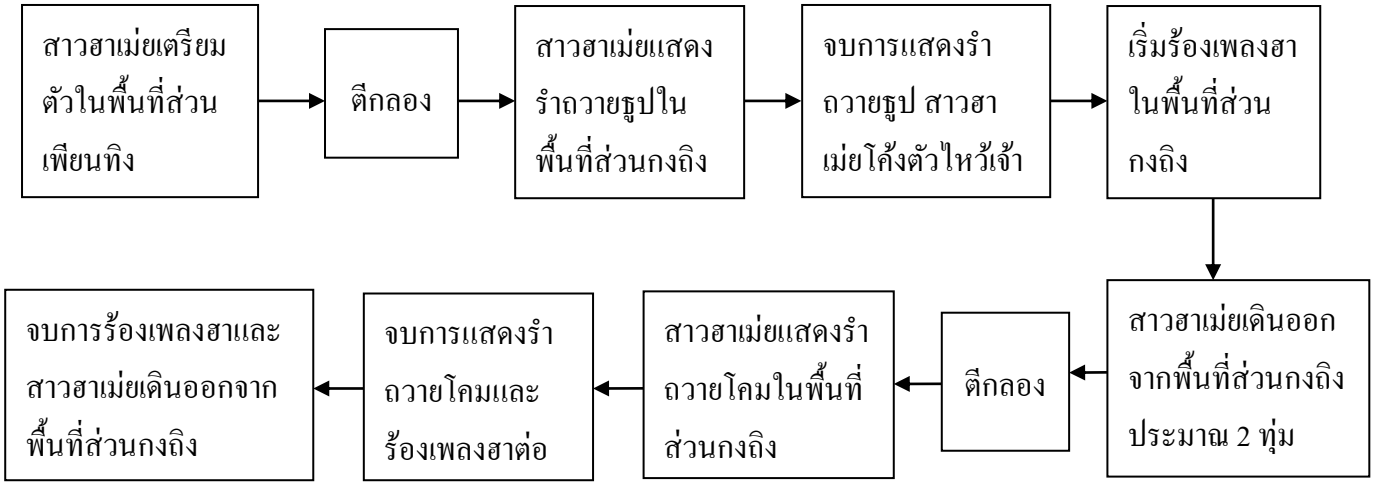
รำถวายโคมประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งรำส่วนแรกมักแสดงตามจังหวะเสียงดนตรีที่ช้า ๆ สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงถวายโคมไปด้วย เต้นรำไปด้วย รำส่วนที่ 2 จะแสดงตามจังหวะเสียงกลองใหญ่ที่รวดเร็ว ซึ่งผู้ตีกลองใหญ่จะใช้มือข้างขวาตีกลอง 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง แล้วใช้มือข้างซ้ายตี

กลอง 1 ครั้งอย่างเบา ๆ และรวดเร็ว จากนั้นก็ใช้มือข้างขวาตีกลอง 3 ครั้ง ผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายโคม

ภาพที่ 167 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา ดังนี้

ภาพที่ 168 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถา

โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)

ขั้นตอนการแสดงรำถวายโคมคล้ายกับการเต้นรำถวายธูป ซึ่งสาวฮาเม่ยจะยืนอยู่หน้าแท่นบูชาเทพเจ้าและกราบไหว้เทพเจ้า 3 ครั้ง หลังจากนั้น จะหันตัวไปข้างขวามือและข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้งตามลำดับ หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยเริ่มเต้นรำถวายโคม ซึ่งรำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่มีเพลงประกอบ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไปร้องเพลง Tian

Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป เมื่อเต้นรำ สาวฮาเม่ยจะหันหน้าร้องเพลงแด่เทพเจ้าพร้อมกับเดินอยู่บนเสื่อ ส่วนมือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือของร่างกาย เมื่อร้องเพลงได้ 1 ประโยค ยกมือทั้งสองข้างข้ามศีรษะมาอีกด้านหน้าและสลับแขนต่อไปจนร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ ส่วนที่ 2 คือ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นตามจังหวะของเสียงกลองใหญ่ ส่วนท่ารำของรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถาคล้ายกับรำถวายสุราของตน แต่เนื่องจากสาวฮาเม่ยต้องถือโคมไฟ จึงไม่ทำท่าหมุนข้อมือเผื่อโคมไฟหลุดจากมือ หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้งและกราบไหว้เทพเจ้า

7.2.4 รำถวายช่อบุปผา

เมื่อจัดพิธีส่งเจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ สาวฮาเม่ยจะเต้นรำถวายช่อบุปผาในพิธีกรรมเพื่อส่งเทพเจ้ากลับสวรรค์และขับไล่ภูตผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายออกจากศาลเจ้าฮาถิงและให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์กับผีบรรพบุรุษเสวยของเซ่นไหว้อย่างสงบ และคุ้มครองคนสัตว์ปลอดภัย หมดทุกข์ มีแต่ความสุข (Su Weifang[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561)

ส่วนรายละเอียดของรำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปีพ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 169 รำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา
(16 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 55 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านอูเถา

รายชื่อผู้แสดง	นาง Pei Chengjuan
จำนวนผู้แสดง	1 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย

[1] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

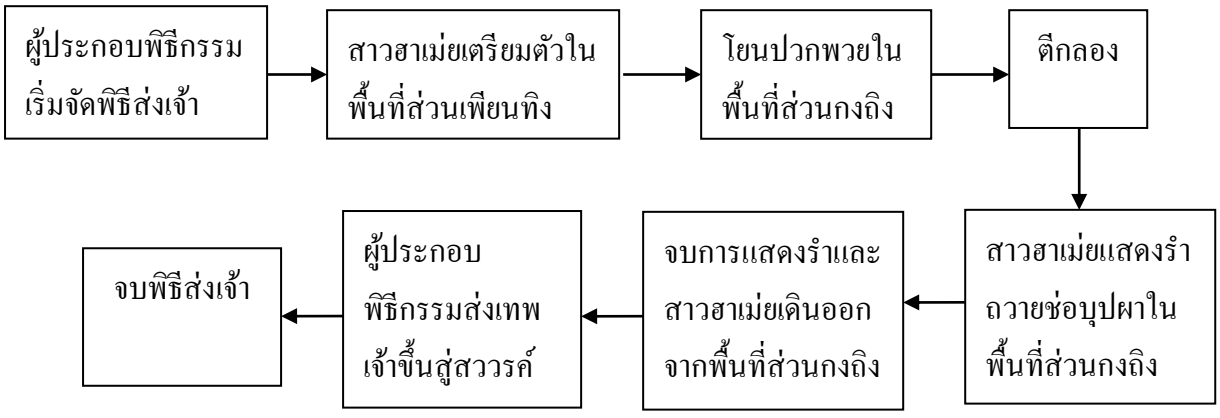
เวลาแสดงรำ	บ่ายโมงวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า
สถานที่แสดงรำ	ศาลเจ้าฮาถิงในหมู่บ้านอูเถา
อุปกรณ์การแสดง	กระบอง 2 ท่อน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 1 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าหมุนข้อมือข้างเดียว ท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้าง ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่ารำอื่น ๆ ซึ่งท่ารำชุดนี้เช่นเดียวกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ส่วนจังหวะของการตีกลองใหญ่นั้น ผู้ตีกลองจะต้องตีอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งจบรำถวายช่อบุปผา ดังนี้

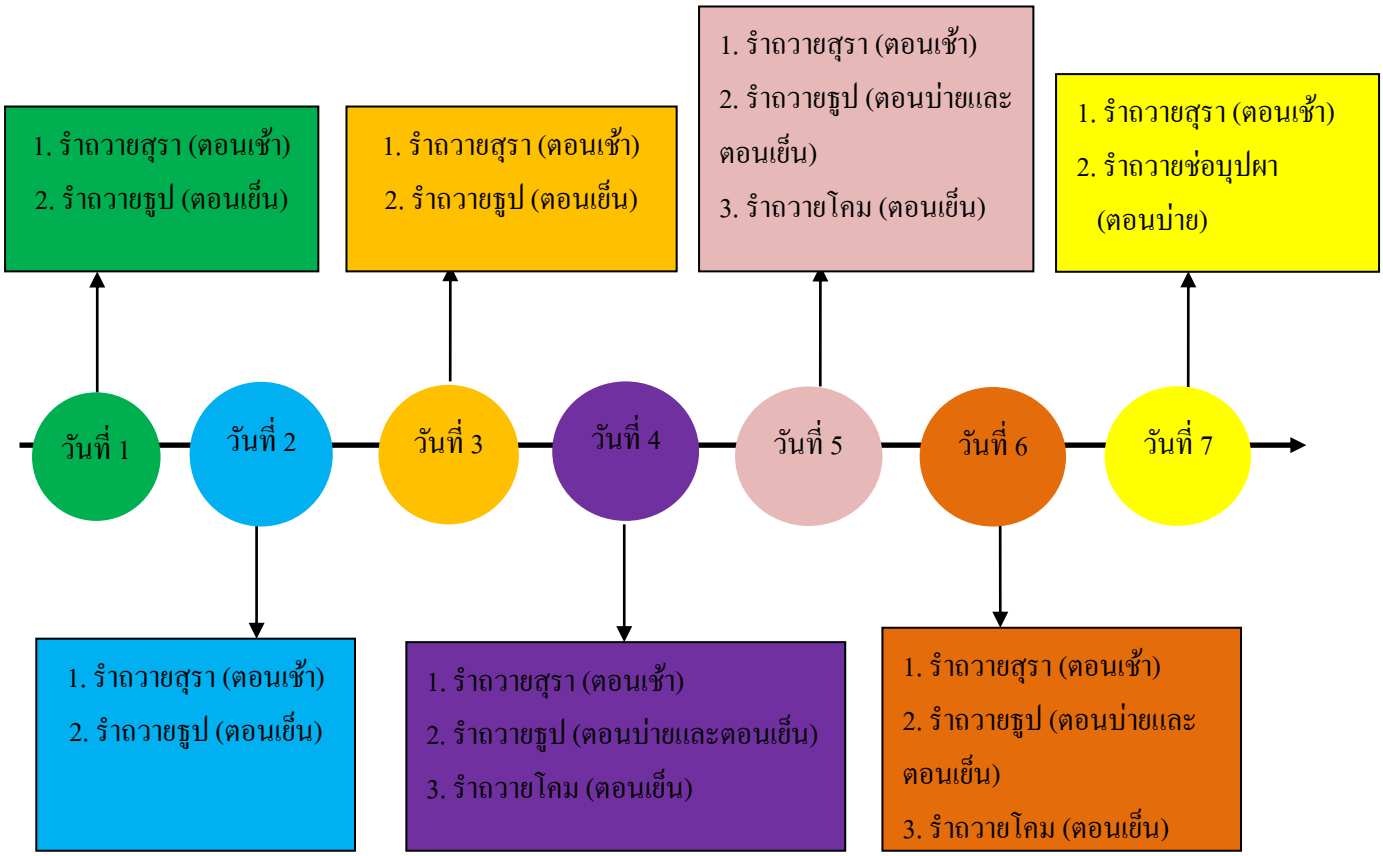
ภาพที่ 170 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา ดังนี้

ภาพที่ 171 ขั้นตอนการรำถวายช่อบุปผาในหมู่บ้านอูเถา

ก่อนที่จะเต้นรำนี้ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและขอผ้าแดงชิ้นหนึ่งจากแท่นบูชาของเทพเจ้า แล้วนำผ้ามารัดส่วนเอวของตน หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยจะจับกระบอง 2 ท่อนและใช้ปากกัดดอกไม้สีแดงดอกหนึ่งเช่นกัน ส่วนขั้นตอนการแสดง จังหวะการตีกลองใหญ่และท่ารำที่สำคัญเหมือนกับรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านว่านเหว่ย

ภาพที่ 172 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านอูเถา

7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในหมู่บ้านซานซิน

หมู่บ้านซานซินจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นเมื่อวันที่ 10-14 เดือน 8 ตามปฏิทินจีน นาฏศิลป์พื้นบ้านที่ (รำถวายเครื่องสักการะ) แสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋ประกอบด้วยรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ และรำถวายโคม ซึ่งผู้แสดงเป็นสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม ส่วนวัตถุประสงค์ของการแสดงรำเช่นเดียวกับหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา

7.3.1 รำถวายสุรา

รำถวายสุราเป็นรำที่แสดงขึ้นเมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วงเช้าในเทศกาลฮาเจ๋ สาว

ฮาเม่ยจะเต้นรำถวายสุราท่ามกลางเสียงดนตรีเพื่อถวายสุราแด่เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษ และอวยพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองชาวจิงจู๋

ส่วนรายละเอียดของรำถวายสุราในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 173 รำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 56 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายสุราของหมู่บ้านซานซิน

รายชื่อผู้แสดง	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang (H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ช่วงเช้า ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ
อุปกรณ์การแสดง	ไม่มี
เครื่องดนตรี	กลองเล็ก 4 ลูกและฆ้องเล็ก 1 ใบ
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ

หมายเหตุ : จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 1 เครื่องหมาย v คือสัญลักษณ์ของการตีกลองเล็กหมายเลข 1 กลองเล็กหมายเลข 2 และฆ้องเล็กพร้อมกัน เครื่องหมาย x คือสัญลักษณ์ของการตีหน้ากลองของกลองเล็กหมายเลข 3 และกลองเล็กหมายเลข 4 และเครื่องหมาย y คือสัญลักษณ์ของการตีส่วนข้างของกลองเล็กหมายเลข 3 และกลองเล็กหมายเลข 4 จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 1 ต้องซ้ำกัน 6 ครั้ง

เครื่องดนตรีที่ใช้ในรำถวายสุรา ได้แก่ กลองเล็กและฆ้องเล็ก จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีของรำถวายสุราประกอบด้วย 2 ส่วน จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 1 ดังต่อไปนี้

กลองเล็กหมายเลข 1 กลองเล็กหมายเลข 2 ฆ้องเล็ก	v vv v v	v v v vvv v vvv v
กลองเล็กหมายเลข 3	y xx x x	y y y xxx x xxx x
กลองเล็กหมายเลข 4	y yy x x	y y y xx x

ภาพที่ 174 จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 1 ของรำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ส่วนจังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 2 ของรำถวายสุราดังนี้

หมายเหตุ : กลองเล็กทั้ง 4 ลูกและฆ้องเล็กต้องตีพร้อมกัน ซึ่งจังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 2 ต้องซ้ำกัน 1 ครั้ง

xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx x x x xx x

ภาพที่ 175 จังหวะเสียงดนตรีส่วนที่ 2 ของรำถวายสุราในหมู่บ้านซานซิน
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ภาพที่ 176 กลองเล็ก (ซ้าย) และฆ้องเล็ก (ขวา) ในหมู่บ้านซานซิน
(20 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 57 ขั้นตอนการรำถวายสุราของหมู่บ้านซานซิน

ขั้นตอนที่ 1	สาวฮาเม่ยเตรียมตัวในพื้นที่ส่วนเพียนทิง
ขั้นตอนที่ 2	พิธีไหว้เจ้าเริ่มต้น
ขั้นตอนที่ 3	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งแรก
ขั้นตอนที่ 4	การแสดงรำถวายสุราครั้งแรก: ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งแรกในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งแรกและสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 5	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 2
ขั้นตอนที่ 6	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 2 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 2 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 2 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 7	ผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราครั้งที่ 3
ขั้นตอนที่ 8	การแสดงรำถวายสุราครั้งที่ 3 : ตีกลอง ⟶ สาวฮาเม่ยแสดงรำครั้งที่ 3 ในพื้นที่ส่วนกงถิง ⟶ จบการแสดงรำครั้งที่ 3 และสาวฮาเม่ยเดินออกจากพื้นที่ส่วนกงถิง
ขั้นตอนที่ 9	ผู้ประกอบพิธีกรรมไหว้เจ้า
ขั้นตอนที่ 10	จบพิธีกรรมไหว้เจ้า

เมื่อไหว้เจ้า ชาวบ้านจะปูเสื่ออยู่ด้านหน้าของแท่นบูชาเพื่อให้สาวฮาเม่ยถอดรองเท้าแล้ว เต้นรำบนเสื่อ เมื่อผู้ประกอบพิธีเซ่นไหว้ถวายสุราแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำไปพร้อมกัน เนื่องจากผู้ประกอบพิธีต้องถวายสุราสามรอบ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำสามรอบ รำถวายสุราประกอบด้วยท่ารำสองชุด

ท่ารำชุดแรกคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 1 รอบ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขน ส่งมือไปด้านหน้า 1 รอบ ซึ่งจังหวะการทำท่าการนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขน ส่งมือไปด้านหน้านี้ค่อนข้างเร็ว

ส่วนท่ารำชุดที่สองคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 2 รอบ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขน 2 รอบ ซึ่งจังหวะการทำท่าการนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขน ส่งมือไปด้านหน้านี้ค่อนข้างช้า

อย่างไรก็ตาม เมื่อสาวฮาเม่ยหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ก็จะต้องเดินท่าแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะด้วย สาวฮาเม่ยเต้นรำเสร็จเรียบร้อย ก็หันหน้าไปไหว้เจ้าและเดินออกจากเสื่อ

7.3.2 รำถวายธูป

ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นรำถวายธูปแด่เทพเจ้า ซึ่งถือว่าเป็นการไหว้เจ้าอย่างหนึ่งและขอให้เทพเจ้าคุ้มครองชาวจิงจู๋ทุกคน รำถวายธูปเป็นรำชุดแรกก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ส่วนรายละเอียดของรำถวายธูปในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปีพ.ศ. 2561 ดังนี้

ภาพที่ 177 รำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน
(22 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 58 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายธูปของหมู่บ้านซานซิน

รายชื่อผู้แสดง	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang (H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ตอนค่ำ ซึ่งตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดแรกที่เป็นรำถวายธูป
อุปกรณ์การแสดง	ธูป 3 ดอก
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 2 ลูก
เพลงประกอบ	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง ซึ่งเนื้อหาเหมือนกับบทเพลงของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะและท่ารำอื่น ๆ

เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำ จะต้องเต้นตามจังหวะของการตีกลองใหญ่ ซึ่งผู้ตีกลองใหญ่จะตีกลอง 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง แล้วผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายธูป

| XXX XXX | XXX XXX |

ภาพที่ 178 จังหวะเสียงดนตรีของรำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน ดังนี้

ภาพที่ 179 ขั้นตอนการรำถวายธูปในหมู่บ้านซานซิน

ก่อนที่จะเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าให้เรียบร้อย แล้วกำธูป 3 ดอกและยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงบนเสื่อที่วางอยู่หน้าแท่นบูชา หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยทุกคนจะร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งด้วยภาษาเวียดนาม เมื่อจบการร้องเพลง สาวฮาเม่ยทุกคนต้องโค้งตัวไหว้เจ้า 3 ครั้ง แล้วหันตัวไปข้างขวามือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง จากนั้น หันตัวไปข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง เมื่อสาวฮาเม่ยทั้ง 4 คนต่างอยู่ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ ก็เต้นรำตามจังหวะเสียงดนตรี

ท่ารำที่สำคัญคือ สาวฮาเม่ยใช้มือข้างซ้ายกำธูป 3 ดอก แล้วแกว่งแขนทั้งสองข้างเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก สาวฮาเม่ยทุกคนต้องทำท่ารำแบบนี้จนการแสดงรำชุดนี้เสร็จสิ้น ส่วนท่าเดินคือ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำเสร็จเรียบร้อย จะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้ง และต้องโค้งตัวไหว้เจ้า 3 ครั้ง แล้วหันตัวไปข้างขวามือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง จากนั้น หันตัวไปข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง แล้วหัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยจะเก็บธูปทั้งหมดและปักลงในกระถางธูปใหญ่ที่ตั้งอยู่ในศาลเจ้า

7.3.3 รำถวายดอกไม้

รำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่ 2 ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ดอกไม้คือของเซ่นไหว้อย่างหนึ่งที่ถวายแด่เทพเจ้า เมื่อแสดงรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะจับดอกไม้ด้วยมือทั้งสองข้าง ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือ การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ให้การคุ้มครองปกปักรักษาคนและสัตว์

ส่วนรายละเอียดของรำถวายดอกไม้ในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

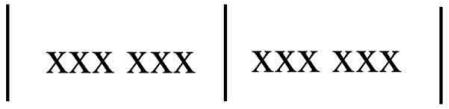

ภาพที่ 180 รำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน
(22 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 59 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ของหมู่บ้านซานซิน

รายชื่อผู้แสดง	นาง Li Shilu (Lê Thị Lộc) นาง He Shiniang (Hà Thị Nương) นาง Pei Shihai (Bùi Thị Hải) นาง Pei Shining (Bùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	ตอนค่ำ ซึ่งตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 2 ที่เป็นรำถวายดอกไม้
อุปกรณ์การแสดง	ดอกไม้สีต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยพลาสติก
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 2 ลูก
เพลงประกอบ	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าหมุนข้อมือ ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ

สำหรับจังหวะของเสียงดนตรีนั้น ผู้ตีกลองใหญ่เช่นเดียวกับรำถวายธูปของตน ดังนี้

ภาพที่ 181 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน ดังนี้

ภาพที่ 182 ขั้นตอนการรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน

ก่อนที่จะเต้นรำ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและจับดอกไม้ที่ทำด้วยพลาสติก ส่วนขั้นตอนการแสดงคล้ายกับการเต้นรำถวายธูป ซึ่งสาวฮาเม่ยจะยืนอยู่หน้าแท่นบูชาเทพเจ้าและกราบไหว้เทพเจ้า 3 ครั้ง หลังจากนั้น จะหันตัวไปข้างขวามือและข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง ตามลำดับ หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้งและกราบไหว้เทพเจ้า ท่ารำที่สำคัญของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินก็มี 2 ชุดเช่นกัน ซึ่งท่ารำชุดแรกคือ ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะก่อน แล้วเดินเป็นรูปวงกลม หลังจากนั้นค่อยเดินกลับมาเป็นแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะอีกครั้ง มือทั้งสองข้างที่จับดอกไม้นั้นจะหมุนข้อมือเข้ามาด้านในหน้าอก จากนั้น เหยียดแขนออกไปด้านหน้าและตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ ท่ารำดังกล่าวต้องทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคล้ายกับท่ารำของรำถวายสุราของสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิง ส่วนท่ารำชุดที่ 2 คือ เดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ แล้วเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปด้านหน้า และทำให้แขนทั้งสองข้างแกว่งด้วยกัน หรือให้มือทั้งสองข้างสลับกันอย่างต่อเนื่อง

7.3.4 รำถวายโคม

รำถวายโคมในหมู่บ้านซานซินมักแสดงขึ้นในวันที่จัดพิธีเชิญเจ้าและก่อนวันที่จัดพิธีส่งเจ้า ไม่ว่าจะเป็นพิธีเชิญเจ้าหรือพิธีส่งเจ้า รำถวายโคมล้วนเป็นรำชุดที่ 3 ในพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเช่นเดียวกับลำดับการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าของชุมชนว่านหนิงในเวียดนาม โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดงยังเปรียบเสมือนเครื่องส่องนำทางสว่างไสวแก่ชีวิตของชาวจิงจู๋ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวจิงจู๋มีความสงบสุขตลอดกาล

ส่วนรายละเอียดของรำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ.ศ. 2561 ดังนี้

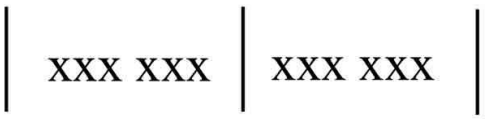

ภาพที่ 183 รำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน
(22 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

ตารางที่ 60 ข้อมูลเกี่ยวกับรำถวายโคมของหมู่บ้านซานซิน

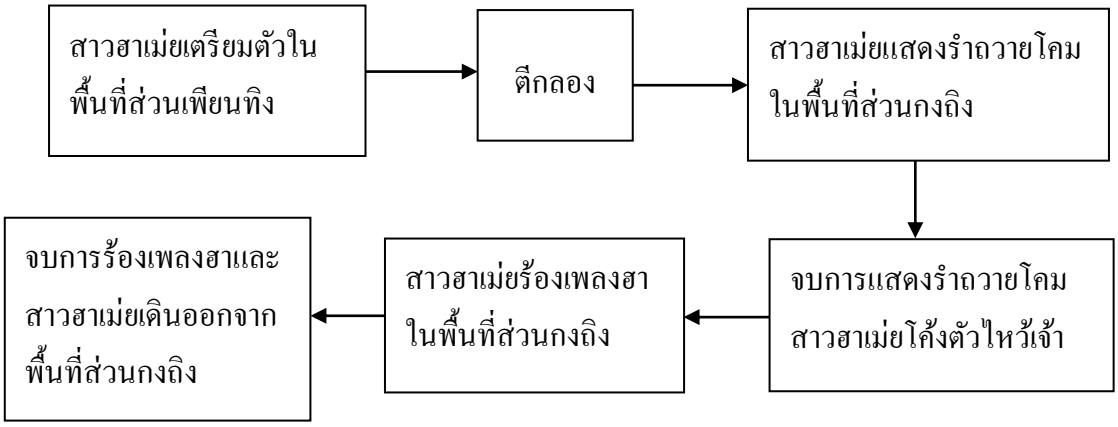
รายชื่อผู้แสดง	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang (H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย
เวลาแสดงรำ	คืนที่เชิญเจ้า และคืนที่ก่อนส่งเจ้า ซึ่งจะแสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 3 ที่เป็นรำถวายโคม
อุปกรณ์การแสดง	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ 2 ลูก
เพลงประกอบ	เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม ซึ่งเนื้อหาเหมือนกับบทเพลงของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่าสลับแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่ารำอื่น ๆ

รำถวายโคมประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งรำส่วนแรกมักแสดงตามจังหวะเสียงดนตรีที่ช้า ๆ สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงถวายโคมไปด้วย เต้นรำไปด้วย รำส่วนที่ 2 จะแสดงตามจังหวะเสียงกลองใหญ่ ซึ่งจังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมเช่นเดียวกับรำถวายธูปและรำถวายดอกไม้ในหมู่บ้านซานซิน

ภาพที่ 184 จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน
(บันทึกโดย Ms. Qin Huang)

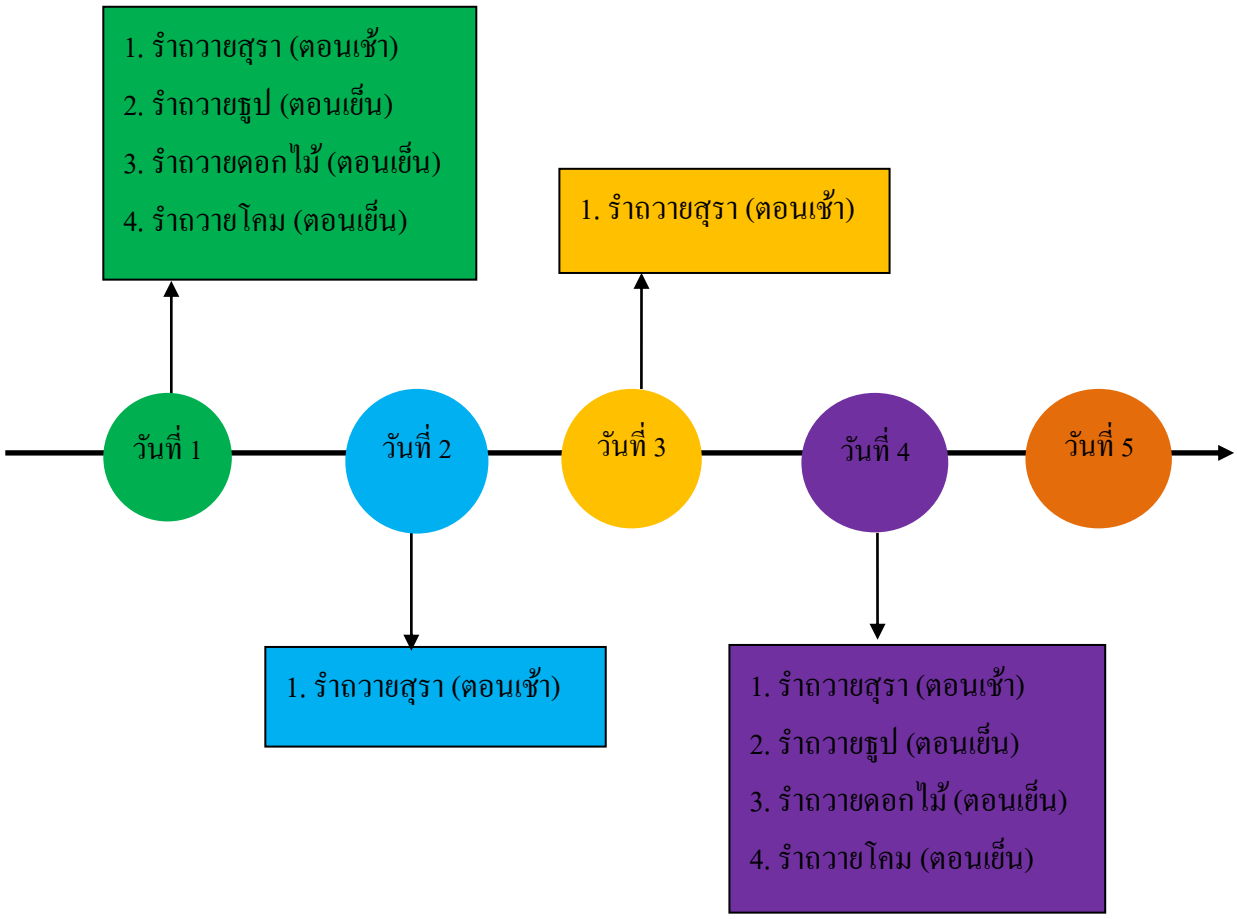
ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน ดังนี้

ภาพที่ 185 ขั้นตอนการรำถวายโคมในหมู่บ้านซานซิน

โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)

ขั้นตอนการแสดงรำถวายโคมคล้ายกับการเต้นรำถวายธูปและรำถวายดอกไม้ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะยืนอยู่หน้าแท่นบูชาเทพเจ้าและกราบไหว้เทพเจ้า 3 ครั้ง หลังจากนั้น จะหันตัวไปข้างขวามือและข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้งตามลำดับ แล้วสาวฮาเม่ยเริ่มเต้นรำถวายโคมขึ้น ซึ่งรำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่มีเพลงประกอบ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไปร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป สาวฮาเม่ยของเวียดนามจะเดินเป็นรูปวงกลมและให้แขนทั้งสองข้างยกสลับอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ ส่วนที่ 2 คือ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นตามจังหวะของเสียงกลองใหญ่ ท่ารำและจังหวะการเต้นของของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินคล้ายกับรำถวายธูปของสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิง หลังจากเต้นรำเสร็จเรียบร้อย สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้งและกราบไหว้เทพเจ้า

ภาพที่ 186 ลำดับการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านซานซิน

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ยมีทั้งหมด 5 ชุด คือรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา ส่วนหมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินล้วนมี 4 ชุด ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาและแสดงขึ้นโดยสาวฮาแม่ย การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมต่าง ๆ สามารถแสดงถึงความเชื่อในพลังเหนือธรรมชาติของภูติผีปีศาจและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ถึงแม้ว่าผู้ประกอบพิธีกรรมหลักคือผู้ชาย แต่บทบาทของผู้หญิงไม่ได้ลดน้อยลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระบบผู้หญิงเป็นใหญ่ (Matriarchy) ยังมีร่องรอยที่ปรากฏในประเพณีวัฒนธรรมของชาวจิงจู๋

ส่วนจำนวนนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินดังตารางนี้

ตารางที่ 61 จำนวนนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ คือมี เครื่องหมาย × คือไม่มี

ชื่อชุมชน	หมู่บ้านว่านเหว่ย	หมู่บ้านอูเถา	หมู่บ้านซานซิน
รำถวายสุรา	√	√	√
รำถวายธูป	√	√	√
รำถวายดอกไม้	√	×	√
รำถวายช่อบุปผา	√	√	×
รำถวายโคม	√	√	√

จากตารางดังกล่าวทำให้ทราบว่า หมู่บ้านซานซินไม่มีรำถวายช่อบุปผา แต่เมื่อผู้วิจัยดูวิดีโอเก่าเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งถ่ายโดย Wu Yunming ก็พบว่า หมู่บ้านซานซินยังมีการเต้นรำถวายช่อบุปผาเมื่อ 30 ปีก่อน นอกจากพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวแล้ว ชุมชนบางแห่งในเมืองมังกายของเวียดนามยังมีการเต้นรำถวายช่อบุปผา แต่เนื่องจากหมู่บ้านซานซินไม่มีการเต้นรำนี้มานานแล้ว และฝ่ายจัดงานไม่ได้กำหนดให้เต้นรำถวายช่อบุปผาสาวฮาเม่ยจากเวียดนามจึงไม่เต้นรำนี้ในเทศกาลฮาเจ๋ในปัจจุบัน

สำหรับรำถวายดอกไม้นั้น หมู่บ้านอูเถาไม่มีการแสดงรำชุดนี้ในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อ 30 ปีก่อน หมู่บ้านอูเถา หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านซานซินไม่มีรำถวายดอกไม้ หลังจากนาง Huang Chengjin ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ (รำถวายเครื่องสักการะ) ให้กับนาง Huang Yuying รำถวายดอกไม้จึงปรากฏในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย (Huang Yuying[1], สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า นาง Huang Chengjin อาจจะเป็นผู้สร้างรำถวายดอกไม้ขึ้นมา หรือ นาง Huang Chengjin ได้สืบทอดรำชุดนี้จากศิลปินท้องถิ่นของเวียดนาม แล้วนำมาถ่ายทอดให้กับนาง Huang Yuying ส่วนหมู่บ้านซานซินนั้น ก็เริ่มมีการแสดงรำถวายดอกไม้ในเทศกาลฮาเจ๋หลังจากเรียนเชิญสาวฮาเม่ยจากเวียดนาม หรือ หมู่บ้านว่านเหว่ยมาช่วยงาน

7.4 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

สำหรับความเหมือนกันและความแตกต่างกันของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

[1] Huang Yuying เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2494 ปัจจุบันอายุ 68 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านว่านเหว่ย

7.4.1 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของรำถวายสุราในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 62 รำถวายสุราในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ .ศ.2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อชุมชน	หมู่บ้านว่านเหว่ย	หมู่บ้านอูเถา	หมู่บ้านซานซิน
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian นาง Liu Yongping	นาง Li Shilu (L êThị Lộc) นาง He Shiniang (H àThị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	6 คน	2 คน	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย
สถานที่แสดงรำ	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง
เวลาแสดงรำ	ช่วงเช้า ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ	ช่วงเช้า ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ	ช่วงเช้า ซึ่งเมื่อไหว้เจ้าจะแสดงรำ 3 รอบ
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่ และฆ้องเล็ก	กลองเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็กและฆ้องใหญ่	กลองเล็ก และฆ้องเล็ก
เพลงประกอบ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
อุปกรณ์การแสดง	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า จำนวนผู้แสดงรำมักจะเป็นเลขคู่ เช่น 2 คน 4 คนและ 6 คน เวลาแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน คล้ายกัน ซึ่งมักจะแสดงในตอนเช้าเมื่อจัดพิธีไหว้เจ้า ส่วนท่ารำก็ไม่ต่างกันมาก สำหรับข้อแตกต่างที่เกี่ยวข้องมี 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ เวลาแสดงรำอาจจะต่างกันบ้าง เนื่องจากเวลาจัดพิธีไหว้เจ้าทั้งสามหมู่บ้านไม่เหมือนกัน เช่น หมู่บ้านว่านเหว่ยจัดพิธีไหว้เจ้าตอน 10 โมงเช้า หมู่บ้านอูเถาจัดตอน 11 โมงเช้า

ประการที่ 2 คือ จำนวนผู้แสดงไม่เท่ากัน เมื่อก่อนหมู่บ้านว่านเหว่ยมีผู้แสดง 2 คน แต่ปัจจุบันมีผู้แสดง 6 คน ซึ่งเหตุที่เพิ่มจำนวนผู้แสดงคืออยากสร้างบรรยากาศที่คึกคักให้กับหมู่บ้านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนหมู่บ้านอูเถามีผู้แสดง 2 คนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านซานซินมีผู้แสดง 4 คน ซึ่งล้วนมาจากชุมชนว่านหนิง เมืองมังกายของเวียดนาม

ประการที่ 3 คือ ท่ารำและจังหวะที่เกี่ยวข้องต่างกันบ้าง ท่ารำชุดแรกของหมู่บ้านว่านเหว่ยคือ ทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 1 รอบ จากนั้น คลายนิ้วและเหยียดแขนออกไปด้านหน้า แล้วตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ ส่วนท่ารำชุดต่อไปคือ ทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 2 รอบ จากนั้นการนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขนและหมุนข้อมือต่อเนื่อง 2 รอบ ส่งมือไปด้านหน้า ซึ่งจังหวะการรำชุดนี้ค่อนข้างช้า

ท่ารำชุดแรกของหมู่บ้านอูเถาคือ ทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 2 รอบ จากนั้น คลายนิ้วและเหยียดแขนออกไปด้านหน้า แล้วตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ ส่วนท่ารำชุดต่อไปคือ ทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 3 รอบ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขนและหมุนข้อมือต่อเนื่อง 2 รอบ ส่งมือไปด้านหน้า ซึ่งจังหวะการรำชุดนี้ค่อนข้างเร็ว

สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินมาจากเวียดนาม ซึ่งท่ารำต่างกับหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา เมื่อสาวฮาเม่ยของเวียดนามทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขน ส่งมือไปด้านหน้า ส่วนสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถามักจะทำท่าตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือหรือหมุนข้อมือด้วย ก่อนจบการเต้นรำถวายสุรา สาวฮา เม่ยของเวียดนามจะทำท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ 30 รอบอย่างต่อเนื่อง แต่สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาทำท่าตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ

7.4.2 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของรำถวายธูปในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 63 รำถวายธูปในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ .ศ.2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อชุมชน	หมู่บ้านว่านเหว่ย	หมู่บ้านอูเถา	หมู่บ้านซานซิน
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian นาง Liu Yongping	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang (H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	7 คน	5 คน	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย
สถานที่แสดงรำ	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง
เวลาแสดงรำ	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดแรกที่เป็นรำถวายธูป	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายธูป	ตอนค่ำ ซึ่งตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดแรกที่เป็นรำถวายธูป
เครื่องดนตรี	ไม่มี	ไม่มี	กลองใหญ่
เพลงประกอบ	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง	เพลงถวายธูป Shen Ling Ling (神灵灵) หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง
อุปกรณ์การแสดง	ธูป 3 ดอก	ธูป 3 ดอก	ธูป 3 ดอก
ท่ารำที่สำคัญ	ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก และท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม	ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก และท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม	ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ท่ารำที่สำคัญในรำชุดนี้คือ สาวฮาเม่ยทั้งสามชุมชนจะกำธูป 3 ดอกด้วยมือข้างซ้าย สำหรับข้อแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับรำถวายธูปทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินมี 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ จำนวนการแสดงรำถวายธูป ก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาจะต้องเต้นรำถวายธูป ส่วนผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินจะเต้น 2 รอบ คือ ตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า

ประการที่ 2 จำนวนผู้แสดงรำถวายธูป หมู่บ้านว่านเหว่ยมีผู้แสดงรำ 7 คน หมู่บ้านอูเถามีผู้แสดงรำ 5 คน และหมู่บ้านซานซินมีผู้แสดงรำ 4 คน

ประการที่ 3 ท่ารำบางส่วนต่างกัน ท่ารำของผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเหมือนกัน เมื่อเต้นรำถวายธูป ไม่มีการบรรเลงเครื่องดนตรีใด ๆ ผู้แสดงจะต้องร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งด้วยตนเองและท่ารำที่สำคัญคือท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออกและท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ซึ่งต่างกับผู้แสดงในหมู่บ้านซานซิน ผู้แสดงจากเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานเรียงและร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งก่อน หลังจากนั้นจึงแสดงรำตามจังหวะของเสียงกลอง ส่วนท่ารำคือท่าแกว่งแขน ซึ่งแกว่งแขนทั้งสองข้างเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ท่าเดินของผู้แสดงทั้งสามชุมชนล้วนมีท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu ซึ่งเดินเป็นวงกลม เวียนไปทางขวามือ แต่ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาไม่มีท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

7.4.3 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของรำถวายดอกไม้ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 64 รำถวายดอกไม้ในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ .ศ.2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อชุมชน	**หมู่บ้านว่านเหว่ย**	**หมู่บ้านซานซิน**
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang (H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	6 คน	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย

สถานที่แสดงรำ	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง
เวลาแสดงรำ	ตอนบ่ายและตอนค่ำ ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้งในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 2 ที่เป็นรำถวายดอกไม้	ตอนค่ำ ซึ่งตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า ผู้แสดงจะต้องเต้นรำชุดที่ 2 ที่เป็นรำถวายดอกไม้
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่	กลองใหญ่
เพลงประกอบ	ไม่มี	ไม่มี
อุปกรณ์การแสดง	ดอกไม้สีแดง ซึ่งทำด้วยพลาสติก	ดอกไม้สีต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยพลาสติก
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ	ท่าหมุนข้อมือ ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่ารำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่ 2 ก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านซานซินมีการแสดงรำถวายดอกไม้ แต่หมู่บ้านอูเถาไม่มีรำชุดนี้ จำนวนผู้แสดงรำมักจะเป็น 4 คนหรือ 6 คน ส่วนข้อแตกต่างของรำถวายดอกไม้ทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านซานซินมี 3 ประการดังนี้

ประการแรก คือ เวลาแสดงรำ ซึ่งผู้แสดงของหมู่บ้านว่านเหว่ยจะเต้นรำถวายดอกไม้ก่อนร้องเพลงฮาทุกครั้ง แต่ผู้แสดงของหมู่บ้านซานซินจะแสดง 2 ครั้ง คือตอนค่ำวันที่เชิญเจ้าและตอนค่ำก่อนวันที่ส่งเจ้า

ประการที่ 2 คือ จำนวนผู้แสดงรำ หมู่บ้านว่านเหว่ยมีผู้แสดง 6 คน แต่หมู่บ้านซานซินมี 4 คน

ประการที่ 3 คือ ท่ารำบางส่วนต่างกัน ท่ารำที่สำคัญของผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยมีสองชุด ซึ่งท่ารำชุดแรกคือ ย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่าแกว่งแขนทั้งสองข้างเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ท่ารำชุดที่ 2 คือ ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม หรือ เดินแบบ Shi Zi Bu (การก้าวเท้าสามจังหวะ) ผู้แสดงต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว

ท่ารำที่สำคัญของผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินก็มีสองชุดเช่นกัน ซึ่งท่ารำชุดแรกคือ เดินเป็นรูปวงกลม มือทั้งสองข้างที่จับดอกไม้นั้นจะหมุนข้อมือเข้ามาด้านในหน้าอก จากนั้น เหยียดแขนออกไปด้านหน้าและตั้งข้อมือขึ้น ส่วนท่ารำชุดที่ 2 คือ เดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ แล้วเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปด้านหน้า และและทำให้แขนทั้งสองข้างแกว่งด้วยกัน หรือให้มือทั้งสองข้างสลับกันอย่างต่อเนื่อง

7.4.4 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของรำถวายช่อบุปผาในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 65 รำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ .ศ.2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อชุมชน	**หมู่บ้านว่านเหว่ย**	**หมู่บ้านอูเถา**
รายชื่อผู้แสดง	นาง Huang Yuying	นาง Pei Chengjuan
จำนวนผู้แสดง	1 คน	1 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย
สถานที่แสดง	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง
เวลาแสดงรำ	ก่อนคืนวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า	ตอนเที่ยงวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่และกลองเล็ก	กลองใหญ่
เพลงประกอบ	ไม่มี	ไม่มี
อุปกรณ์การแสดง	กระบอง	กระบอง
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าหมุนข้อมือข้างเดียว ท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้าง และท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม	ท่าหมุนข้อมือข้างเดียว ท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้าง และท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม

เมื่อจัดพิธีส่งเจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้แสดงจะเต้นรำถวายช่อบุปผาในงาน เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ก็พบว่า ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถายังมีการเต้นรำถวายช่อบุปผา แต่หมู่บ้านซานซินไม่เต้นรำชุดนี้แล้ว รำถวายช่อบุปผาในเทศกาลฮาเจ๋มักจะเต้นโดยผู้แสดงคนเดียว นาง Huang Yuying เป็นผู้แสดงรำนี้ในหมู่บ้านว่านเหว่ย ส่วนนาง Pei Chengjun เป็นผู้แสดงรำนี้ในหมู่บ้านอูเถา เมื่อเปรียบเทียบท่ารำถวายช่อบุปผาทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา ผู้วิจัยพบว่า ท่ารำทั้งสองหมู่บ้านคล้ายกัน และจะแสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า สิ่งที่แตกต่างกันมี 2 ประการดังนี้

ประการที่ 1 คือ เวลาการแสดงรำ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยจะแสดงขึ้นก่อนคืนวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงรำขึ้นหลังส่งเจ้า ส่วนสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านอูเถาจะแสดงขึ้นในตอนเที่ยงวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งแสดงรำขึ้นก่อนส่งเจ้า

ประการที่ 2 คือ ลำดับของท่ารำที่สำคัญในการแสดงบางส่วนต่างกัน ซึ่งก่อนโยนกระบองออกจากศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยของหมู่บ้านว่านเหว่ยจะควงกระบองไปข้างหลัง แล้วเดิน

ไปข้างหน้าและหมุนแขนทั้งสองข้างเป็นรูปวงกลม ซึ่งต้องทำท่ารำส่วนนี้ซ้ำกัน 4-5 ครั้งจึงโยนกระบองออกจากประตูศาลเจ้า ส่วนสาวฮาแม่ยของหมู่บ้านอูเถานั้น ต้องค่อย ๆ ถอยหลังไปทางประตูใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งท่าเดินเหมือนกับตัวอักษรจีน 之 นอกจากทำท่าเดินแบบนี้แล้ว สาวฮาแม่ยยังต้องควงกระบองไปข้างหลังด้วย เมื่อเดินไปถึงประตูใหญ่ ก็โยนกระบองไปนอกศาลเจ้า

7.4.5 ความเหมือนกันและความแตกต่างกันของรำถวายโคมในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ตารางที่ 66 รำถวายโคมในเทศกาลฮาเจ๋ประจำปี พ .ศ.2561 ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อชุมชน	**หมู่บ้านว่านเหว่ย**	**หมู่บ้านอูเถา**	**หมู่บ้านซานซิน**
รายชื่อผู้แสดง	นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Pei Yingping นาง Luo Mei	นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian นาง Liu Yongping	นาง Li Shilu (L ê Thị Lộc) นาง He Shiniang(H à Thị Nương) นาง Pei Shihai (B ùi Thị Hải) นาง Pei Shining (B ùi Thị Ninh)
จำนวนผู้แสดง	4 คน	4 คน	4 คน
เครื่องแต่งกาย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย	อ๊าวส่าย
สถานที่แสดงรำ	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง	ศาลเจ้าฮาถิง
เวลาแสดงรำ	คืนสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋	คืนที่มีงานเลี้ยงผู้ชายทั้งหมู่บ้าน	คืนที่เชิญเจ้า และคืนที่ก่อนส่งเจ้า ซึ่งจะแสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา
เครื่องดนตรี	กลองใหญ่	กลองใหญ่	กลองใหญ่
เพลงประกอบ	เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม	เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม	เพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม
อุปกรณ์การแสดง	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน	โคมไฟแบบจิงจู๋และเครื่องแสงที่ทำด้วยเทียน
ท่ารำที่สำคัญ	ท่าสลับแขน ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ	ท่าสลับแขน ท่าหมุนข้อมือ และท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ	ท่าสลับแขน ท่าแกว่งแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

ในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านซานซิน หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายโคม จำนวนผู้แสดงรำมักจะเป็น 4 คนหรือ 6 คน รำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่มีเพลงประกอบ ซึ่งสาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไปร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป ส่วนที่ 2 คือ สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นตามจังหวะของเสียงกลองใหญ่

ข้อแตกต่างของรำถวายโคมทั้ง 3 หมู่บ้านดังกล่าวมี 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ เวลาแสดงรำ ซึ่งสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยจะแสดงขึ้นในคืนสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านอูเถาจะแสดงขึ้นในคืนที่มีงานเลี้ยงผู้ชายทั้งหมู่บ้าน งานเลี้ยงผู้ชายของหมู่บ้านอูเถาในปี พ.ศ. 2561 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 4, 5, 6 เดือนแปด ตามปฏิทินจีน สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านนี้จะเต้นรำถวายโคมขึ้นประมาณสองทุ่มทั้งสามคืนดังกล่าว ส่วนสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินจะเต้นรำถวายโคมขึ้นคืนที่เชิญเจ้าและคืนที่จะส่งเจ้า ซึ่งเป็นรำชุดที่ 3 ก่อนร้องเพลงฮา

ประการที่ 2 คือ ท่ารำมีทั้งความเหมือนกันและความต่างกัน ซึ่งสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาจะหันหน้าร้องเพลงแด่เทพเจ้าพร้อมกับเดินอยู่บนเสื่อ ส่วนมือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือของร่างกาย เมื่อร้องเพลงได้ 1 ประโยค ยกมือทั้งสองข้างข้ามศีรษะมาอีกด้านหน้าและสลับแขนต่อไปจนร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินจะเดินเป็นรูปวงกลมและให้แขนทั้งสองข้างยกสลับอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมให้จบ

ท่ารำและจังหวะการเต้นของรำถวายโคมในหมู่บ้านว่านเหว่ยเช่นเดียวกับรำถวายดอกไม้ของตน ส่วนท่ารำและจังหวะการเต้นของรำถวายโคมในหมู่บ้านอูเถาคล้ายกับรำถวายสุราของตน ท่ารำและจังหวะการเต้นของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านซานซินคล้ายกับรำถวายธูปของตน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สาวฮาเม่ยร้องรำทำเพลงขึ้นเพื่อสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติในสมัยก่อน แต่ในปัจจุบันนี้ คนทั่วไปก็สามารถไปรับชมได้ด้วย บทบาทในการสื่อสารได้เปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของสังคมจีน ท่ารำต่าง ๆ ปรากฏในนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) นี้อาจกำหนดขึ้นจากการเลียนแบบลักษณะธรรมชาติหรือกิริยาท่าทางของชาวประมง อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำมีทั้งธูป ดอกไม้พลาสติก โคมไฟ ขนไก่หรือขนนก ซึ่งไก่หรือ นกอาจจะเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวจิงจู๋ เครื่องดนตรีที่นำมาใช้นั้นมีทั้งกลองใหญ่ กลองเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็ก ฆ้องใหญ่และฆ้องเล็ก ซึ่งจังหวะจากเสียงเครื่องดนตรีทำให้ลีลาท่ารำสวยงามขึ้น ส่วนเนื้อหาของบทเพลงที่สาวฮาเม่ยขับร้องในพิธีกรรมนั้นเกี่ยวกับวิถีชีวิต คติความเชื่อ สุนทรียะด้านจิตใจและประเพณีของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน

ส่วนท่ารำของสาวฮาเม่ยทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินคล้ายกัน เช่น ท่าหมุนข้อมือ ท่าแกว่งแขน ท่าสลับแขน ท่ายืดแขน ท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววน

เป็นวงกลม ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ เป็นต้น ส่วนที่แตกต่างกันคือ ผู้แสดงของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในท้องถิ่น และเป็นสาวจิงจู๋ หรือหญิงสาวที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจิงจู๋ในประเทศจีน แต่ในปัจจุบันนี้ ผู้แสดงของหมู่บ้านซานซินมาจากชุมชนว่านหนิง เมืองมังลายของเวียดนาม เพราะฉะนั้น รำถวายสุรา รำถวายธูปและรำถวายช่อบุปผาของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาจึงคล้ายกันมาก อนึ่ง ท่ารำบางส่วนทั้งสองหมู่บ้านนี้แตกต่างกับผู้แสดงจากเวียดนามในหมู่บ้านซานซิน เช่น ท่าเดิน นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่ต่างกันมากที่สุดคือ รำถวายดอกไม้และรำถวายโคม เมื่อ 30 ปีก่อน หมู่บ้านซานซินยังมีรำถวายช่อบุปผา ซึ่งแสดงโดยสาวจิงจู๋ในหมู่บ้านของตน แต่ตอนนี้ฝ่ายจัดงานได้เชิญผู้แสดงจากเวียดนามมาช่วยกัน เนื่องจากสาวฮาเม่ยของตนส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และไม่มีลูกหลานมาช่วยกันสืบทอดองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาที่จะสูญหายไป คืนที่เชิญเจ้าและคืนที่ก่อนส่งเจ้า ผู้แสดงจากเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะเต้นรำถวายธูป รำถวายดอกไม้และรำถวายโคมก่อนร้องเพลงฮา ซึ่งต่างกับหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา หมู่บ้านที่ได้สืบทอดและอนุรักษ์องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) แบบเดิมอยู่คือ หมู่บ้านอูเถา เนื่องจากไม่เคยเปลี่ยนผู้แสดง ส่วนท่ารำที่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมอาจจะเป็นท่ารำนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ของหมู่บ้านว่านเหว่ย นอกจากนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวยังแสดงให้เห็นว่า การอนุรักษ์และการปรับปรนองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเป็นประเด็นสองประการที่ปรากฏในนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ของชาวจิงจู๋

7.5 การปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของชาวจิงจู๋ การปรับปรนทางนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรนวัฒนธรรมของสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) และ นิยพรรณ (ผลวัฒนะ) วรรณศิริ (2540) ในบทที่ 2 มาศึกษาวิเคราะห์การปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้านและปัจจัยที่มีส่วนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งการปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ดังตารางนี้

ตารางที่ 67 ข้อมูลการปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

ชื่อรำ	อดีต	ปัจจุบัน
รำถวายสุรา	1. เมื่อผู้แสดงทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันจะหมุนข้อมือเข้ามาข้างในหน้าออก 2. เมื่อผู้แสดงยื่นมือไปด้านหน้า ก็จะหมุนข้อมือออกก แล้วให้นิ้วมือทั้งหมดตั้งตรงขึ้น 3. ก่อนจบรำชุดนี้ ผู้แสดงมักจะทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันหลายรอบ 4. มีผู้แสดง 2 คน 5. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ในศาลเจ้าฮาถิงแห่งเก่า 6. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย 7. ผู้แสดงล้วนเป็นคนในชุมชนของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 8. ผู้ชมและผู้ร่วมงานส่วนใหญ่คือคนในชุมชนและญาติจากเวียดนาม	1. เมื่อผู้แสดงทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันจะหมุนข้อมือออกไปข้างนอก 2. ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถามักตั้งข้อมือขึ้น แล้วหันฝ่ามือไปข้างล่าง หรือหมุนข้อมือแล้วหันฝ่ามือไปข้างบน ส่วนผู้แสดงชาวเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะเปิดนิ้วมือออกและหันฝ่ามือไปข้างล่าง 3. ก่อนจบรำชุดนี้ ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถามักจะตั้งข้อมือขึ้น แล้วหันฝ่ามือไปข้างล่าง หรือหมุนข้อมือแล้วหันฝ่ามือไปข้างบน ส่วนผู้แสดงชาวเวียดนามในหมู่บ้านซานซินยังทำตามแบบเดิม คือ ทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันหลายรอบ 4. มีผู้แสดง 4 คน 5. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ในศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่ ซึ่งมีเนื้อที่ใหญ่กว่าและตกแต่งสวยกว่าเดิม 6. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย แต่ลวดลายและสีสันสวยกว่าเดิม 7. ผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในชุมชนของตนเอง ส่วนผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินเป็นสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม 8. ผู้ชมและผู้ร่วมงานคือ ชาวบ้าน นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และญาติจากเวียดนาม ฯลฯ
รำถวายธูป	1. เมื่อผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ มักหันหน้าไปทางประตูใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิง 2. ผู้แสดงจะทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันก่อน แล้วจะกำธูปแสดงรำชุดนี้ขึ้น 3. เมื่อผู้แสดงยืนเป็นแถวหน้ากระดาน	1. ผู้แสดงทั้งสามหมู่บ้านล้วนหันหน้าไปทางแท่นบูชาที่เป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า 2. ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถามักจะกำธูปแสดงรำชุดนี้ขึ้นโดยไม่ทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันก่อนเช่นเดิม ส่วนผู้แสดงชาวเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะหันหน้าไปทางที่

	แรียง จะทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกัน และร้องเพลงจนจบรำชุดนี้ 4. บทเพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม และผู้แสดงขับร้องด้วยภาษาเวียดนาม 5. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งเก่า 6. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย 7. ผู้แสดงล้วนเป็นคนในหมู่บ้านของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 8. ผู้ชมและผู้ร่วมงานส่วนใหญ่คือคนในชุมชนและญาติจากเวียดนาม	ประดิษฐานของเทพเจ้าและร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งก่อน แล้วจะเต้นรำ 3. ผู้แสดงทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถายืนเป็นแถวแล้วจะร้องเพลงจนจบรำชุดนี้ ซึ่งไม่ทำท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันก่อนร้องเพลง ส่วนผู้แสดงชาวเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะแสดงรำตามจังหวะของเสียงดนตรี ซึ่งรำกับเสียงดนตรีจะจบพร้อมกัน 4. บทเพลงถวายธูป Shen Ling Ling หรือบทเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม และตัวอักษรจีน และผู้แสดงขับร้องด้วยภาษาเวียดนาม 5. ผู้แสดงรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่ ซึ่งมีเนื้อที่ใหญ่กว่าและตกแต่งสวยกว่าเดิม 6. ผู้แสดงใส่ชุดอ๊าวส่าย แต่ลวดลายและสีสันสวยกว่าเดิม 7. ผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านของตนเอง ส่วนผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินเป็นสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม 8. ผู้ชมและผู้ร่วมงานคือ ชาวบ้าน นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และญาติจากเวียดนาม ฯลฯ
รำถวายดอกไม้	1.หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินไม่แสดงรำถวายดอกไม้ในศาลเจ้าฮาถิง	1. ผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านซานซินได้แสดงรำถวายดอกไม้ในศาลเจ้าฮาถิง 2. หมู่บ้านอูเถาไม่แสดงรำถวายดอกไม้ในศาลเจ้าฮาถิง
รำถวายช่อบุปผา	1. มีผู้แสดง 1 คน 2. มีกระบอง 2 ท่อน 3. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งเก่า 4. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย 5. ผู้แสดงล้วนเป็นคนในชุมชนของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 6. ผู้ชมและผู้ร่วมงานส่วนใหญ่คือคนใน	1. มีผู้แสดง 1 คน 2. มีกระบอง 2 ท่อน 3. ท่ารำปัจจุบันของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถามีมากกว่าเดิม 2 ท่า คือ 1) มือทั้งสองข้างจับกระบองแล้วหมุนไปข้างนอกให้เป็นรูปวงกลม และ 2) ยกกระบองขึ้นแล้วโยนไปข้างหลัง 4. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่ ซึ่งมีเนื้อที่ใหญ่กว่าและตกแต่งสวยกว่าเดิม

	ชุมชนและญาติจากเวียดนาม 7. หมู่บ้านซานซินมีรำถวายช่อบุปผา	5. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย แต่ลวดลายและสีสันสวยกว่าเดิม 6. ผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านของตนเอง ส่วนผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินเป็นสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม 7. ผู้ชมและผู้ร่วมงานคือ ชาวบ้าน นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และญาติจากเวียดนาม ฯลฯ 8.หมู่บ้านซานซินไม่มีรำถวายช่อบุปผาแล้ว
รำถวายโคม	1. รำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกไม่ได้ใช้เครื่องดนตรีและไม่ต้องเต้นรำ ผู้แสดงต้องขับร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมเท่านั้นและส่วนที่ 2 คือ ผู้แสดงจะเต้นรำตามจังหวะของเสียงดนตรี 2. ท่ารำส่วนที่ 2 คล้ายกับหมู่บ้านอูเถาและท่าเดินมีทั้งท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ กับท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม 3. คมไฟทำด้วยถ้วยดินเผา 4. มีผู้แสดง 2 คน 5. บทเพลง Tian Deng Ge หรือบทเพลงถวายโคมเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม และผู้แสดงขับร้องด้วยภาษาเวียดนาม 6. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งเก่า 7. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย 8. ผู้แสดงล้วนเป็นคนในหมู่บ้านของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว 9. ผู้ชมและผู้ร่วมงานส่วนใหญ่คือคนในชุมชนและญาติจากเวียดนาม	1. รำชุดนี้ยังประกอบด้วย 2 ส่วนเช่นเดิม แต่ท่ารำส่วนแรกจะแสดงตามจังหวะของเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคม ผู้แสดงต้องขับร้องเพลงไป เต้นรำไป และส่วนที่ 2 คือ ผู้แสดงจะเต้นรำตามจังหวะของเสียงดนตรี 2. ในท่ารำส่วนที่ 2 นั้น หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านซานซินมีท่าเดินทั้งท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ กับท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ส่วนหมู่บ้านอูเถามีแค่ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม 3. คมไฟทำด้วยถ้วยพลาสติก 4. มีผู้แสดง 4 คน หรือ 6 คน 5. บทเพลง Tian Deng Ge หรือบทเพลงถวายโคมเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม และตัวอักษรจีน และผู้แสดงขับร้องด้วยภาษาเวียดนาม 6. ผู้แสดงเต้นรำชุดนี้ขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่ซึ่งมีเนื้อที่ใหญ่กว่าและตกแต่งสวยกว่าเดิม 7. ผู้แสดงสวมใส่ชุดอ๊าวส่าย แต่ลวดลายและสีสันสวยกว่าเดิม 8. ผู้แสดงในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านของตนเอง ส่วนผู้แสดงในหมู่บ้านซานซินเป็นสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม 9. ผู้ชมและผู้ร่วมงานคือ ชาวบ้าน นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และญาติจากเวียดนาม ฯลฯ

จากตารางดังกล่าว สรุปได้ว่า สิ่งที่มีการปรับปรนเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ได้แก่ ท่ารำ อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย สถานที่แสดงรำและจำนวนผู้แสดง เป็นต้น ซึ่งสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมักสวมใส่ชุดอ๊าวส่ายที่เรียบง่ายแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในศาลเจ้าฮาถิงแห่งเก่าในอดีต บทเพลงที่นำมาขับร้องนั้นก็เขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม ผู้ชมส่วนใหญ่คือชาวบ้านในชุมชน แต่ในปัจจุบันนี้ สาวฮาเม่ยได้สวมชุดอ๊าวส่ายที่มีลวดลายและสีสันสวยกว่าเดิมเมื่อแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงที่ใหญ่กว่า หมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถายังมีสาวฮาเม่ยของตน แต่สาวฮาเม่ยของหมู่บ้านซานซินส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและไม่มีลูกหลานช่วยกันสืบทอดองค์ความรู้ทางนาฏศิลป์ จึงต้องไปเชิญชวนสาวฮาเม่ยจากเวียดนามมาช่วยแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ สิ่งที่น่าสนใจคือ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาได้สืบทอดและพัฒนาท่ารำในอดีตจนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ท่ารำของสาวฮาเม่ยจากเวียดนามคล้ายกับท่ารำในอดีต ซึ่งไม่ต่างกับท่ารำปัจจุบันมากนัก และอาจจะกล่าวได้ว่า สาวฮาเม่ยจากเวียดนามยังแสดงรำแบบเก่าอยู่ ส่วนผู้ชมคือชาวบ้าน นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และญาติจากเวียดนาม ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนนอกชุมชนสนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มากขึ้น เหตุปัจจัยที่ทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีการปรับปรน ดังนี้

1) กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม

หลังจากจีนประกาศดำเนินนโยบายการปฏิรูปและเปิดประเทศเมื่อ พ.ศ. 2521 เศรษฐกิจจีนได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว คือ ชาวบ้านบางส่วนเลิกประกอบอาชีพการประมงและไปทำธุรกิจค้าข้ายข้ามพรมแดนระหว่างจีนกับเวียดนาม ในช่วงปี พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2532 ชาวบ้านในหมู่บ้านว่านเหว่ยมีรายได้เฉลี่ย1,000 หยวนต่อปี แต่เมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2533 รายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ 4,500 หยวน (ประมาณ 22,500 บาท) นอกจากนี้ เทศบาลเมืองตงซิงได้ก่อตั้งแหล่งท่องเที่ยวจิงจู๋ซานต่าวขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2546 ซึ่งทำให้เศรษฐกิจ การศึกษาและการท่องเที่ยวของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวได้พัฒนามากขึ้น ส่วนผลที่มีการปรับปรนในเทศกาลฮาเจ๋คือ ศาลเจ้าฮาถิงแห่งใหม่หรูหรากว่าเดิม และเครื่องแต่งกายของสาวฮาเม่ยก็มีลวดลายที่สวยกว่าเดิม

2) การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา พ่อค้าแม่ขายและนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเข้ามาทำธุรกิจ หรือท่องเที่ยวในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ชาวจิงจู๋ต้องสื่อสารกับชนกลุ่มอื่นด้วยภาษาจีนกลาง อนึ่ง ชุมชนที่ติดกับพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวส่วนใหญ่เป็นชุมชนชาวจีนฮั่นที่พูดภาษาจีนกวางตุ้ง จึงทำให้ชาวจิงจู๋กับชาวจีนฮั่นมีโอกาศมาพบปะและติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอแล้วจึงแลกเปลี่ยนและหยิบยืมส่วนวัฒนธรรมของกันและกัน ซึ่งผลการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ปรากฏในเทศกาลฮาเจ๋คือ สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ล้วนสามารถพูดภาษาจีนกลางและภาษาจีนกวางตุ้งได้ ส่วนบทเพลงที่ขับร้องในงานเทศกาลนั้นเขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนามและตัวอักษรจีน

เนื่องจากคนรุ่นหลังใช้ หรือเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนมากขึ้น จึงทำให้คนส่วนใหญ่พูดภาษาจิง จู๋ (สำเนียงถิ่นของภาษาเวียดนาม) ไม่ได้ และอ่านตัวอักษรหนานจื้อไม่ออก ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบทางลบที่เห็นได้ชัด และสามารถกล่าวได้ว่า ตัวอักษรหนานจื้อกลายเป็นภาษาต่างชาติสำหรับชาวจิง จู๋รุ่นใหม่ รวมทั้งสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ด้วย

3) การกระทำของผู้เชี่ยวชาญในทางสังคม

บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 3 ท่าน คือ นาง Huang Chengjin นาง Huang Yuying และนาย Su Weifang ซึ่งนาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกที่สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์จากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามและถ่ายทอดให้กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ข้อมูลจากภาคสนามทำให้ทราบว่า ชุมชนว่านหนิงและหมู่บ้านว่านเหว่ยล้วนมีรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายช่อบุปผาและรำถวายโคม แต่รำที่แสดงในศาลเจ้าถิงของชุมชนว่านหนิงนั้นมีรำถวายธูป รำถวายดอกไม้และรำถวายโคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สาวฮาเม่ยเวียดนามไม่แสดงรำถวายสุราและรำถวายช่อบุปผาในศาลเจ้า ส่วนรำที่แสดงในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินนั้นมีรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายช่อบุปผาและรำถวายโคม สาวฮาเม่ยทั้ง 2 หมู่บ้านดังกล่าวอาจจะไม่แสดงรำถวายดอกไม้ในอดีตเนื่องจากสาวฮาเม่ยของหมู่บ้านอูเถาไม่เคยแสดงรำชุดนี้ในศาลเจ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนาง Huang Chengjin และนาง Huang Yuying เป็นคนที่สนับสนุนให้แสดงรำถวายดอกไม้ในศาลเจ้า นอกจากนี้ สาวฮาเม่ยทั้ง 2 คนนี้ยังช่วยกันพัฒนาท่ารำและเพิ่มจำนวนผู้แสดงในศาลเจ้าด้วย นาย Su Weifang เป็นปราชญ์ท้องถิ่นที่มีความสามารถในการอ่านและการเขียนตัวอักษรหนานจื้อของเวียดนาม ผลงานที่โดดเด่นของนาย Su Weifang คือ ช่วยกันแปลบทเพลง Tian Deng Ge หรือบทเพลงถวายโคมและบทเพลง Shen Ling Ling หรือบทเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งเป็นภาษาจีนกลาง เนื่องจากบทเพลงทั้ง 2 บทดังกล่าวมีทั้งภาษาเวียดนามและภาษาจีน จึงทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่และนักท่องเที่ยวได้เข้าใจเนื้อหาของบทเพลงง่ายขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการอนุรักษ์และการสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านไม่น้อย

4) การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวประกอบด้วยเกาะว่านเหว่ย เกาะอูเถาและเกาะซานซินในอดีต ในช่วงปี พ.ศ. 2503-พ.ศ. 2522 ชาวจิงจู๋ได้ถมดินให้เกาะทั้งสามแห่งดังกล่าวเชื่อมกันจนทำให้ที่ดินของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งก่อนที่ดำเนินโครงการถมดิน พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีเนื้อที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร หลังจากถมดินให้เกาะทั้งสามแห่งดังกล่าวเชื่อมกัน พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีเนื้อที่ประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร เนื่องจากแต่ละหมู่บ้านมีที่ดินเพิ่มมากขึ้น ชาวจิงจู๋จึงขยายพื้นที่ในศาลเจ้าฮาถิงและปรับจำนวนผู้แสดงให้มากกว่าเดิม เช่น รำถวายโคมและรำถวายสุราเดิมมีผู้แสดงแค่ 2 คน แต่ปัจจุบันมีผู้แสดง 4 คน ส่วนการเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ศาลเจ้าฮาถิงดังตารางนี้

ตารางที่ 68 การเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ศาลเจ้าฮาถิง

ชื่อศาลเจ้าฮาถิง	เนื้อที่ในอดีต	เนื้อที่ในปัจจุบัน
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย	200 ตารางเมตร (พ.ศ. 2528)	1,300 ตารางเมตร
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา	ปรามาณ 30 ตารางเมตร (ก่อนพ.ศ. 2536)	100 ตารางเมตร
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน	320 ตารางเมตร (พ.ศ. 2464)	500 ตารางเมตร

5) การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร

เมื่อสาวฮาเม่ยบางคนในหมู่บ้านซานซินแต่งงานกับชายต่างหมู่บ้านและย้ายไปตั้งถิ่นฐานที่อื่น กลุ่มผู้แสดงในหมู่บ้านนี้ก็ค่อย ๆ หายไป ซึ่งสิ่งที่ตามไปด้วยคือ องค์ความรู้ทางภูมิปัญญานาฏศิลป์แบบดั้งเดิม ถึงแม้ว่าคนในหมู่บ้านพยายามฟื้นฟูภูมิปัญญานาฏศิลป์ขึ้น แต่ก็เกิดการปรับปรนตามพัฒนาการทางสังคม ความแต่กต่างขององค์ประกอบของประชากร เช่น อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีการเปลี่ยนแปลงได้ ก่อนปี พ.ศ. 2492 เมืองฝางเฉิงกั่งมีโรงเรียนประถมศึกษา 116 แห่งและมีนักเรียน 9,300 กว่าคน แต่มีนักเรียนชาวจิงจู๋แค่ 75 คนเท่านั้น ผู้คนจึงเรียกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวว่า ชุมชนแห่งผู้ใหญ่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เมื่อปี พ.ศ. 2527 โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีนักเรียน 1,200 กว่าคนและมีครู 50 กว่าคน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเรียนหนังสือมากขึ้นและมีบางคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้วย เช่น นาง Luo Mei เนื่องจากสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาไม่ได้เรียนหนังสือ จึงต้องถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยการบอกเล่าแบบตัวต่อตัว ถ้าสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 หรือสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ไม่เข้าใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) อย่างเป็นระบบ ก็อาจจะทำให้ท่ารำบางส่วนต่างกับแบบเดิมได้ ส่วนสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ จึงทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่สามารถเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้ และเข้าใจบทเพลง Tian Deng Ge หรือบทเพลงถวายโคมที่เขียนด้วยตัวอักษรจีน ซึ่งสาวฮาเม่ยรุ่นแรกพูดภาษาเวียดนามและภาษาจีนกวางตุ้งได้ แต่สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษาเวียดนามและภาษาจีนกวางตุ้งได้ อนึ่ง การที่ได้เรียนหนังสือยังทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยทั้ง 5 ประการดังกล่าวถือว่าเป็นแรงผลักดันให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีการปรับปรุงดัดแปลงจากเดิม การปรับปรนของนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นผลพัฒนาการส่วนหนึ่งของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เนื่องจากสังคมชาวจิงจู๋ได้พัฒนาอย่างรวดเร็วหลังจากจีนดำเนินนโยบายการเปิดประเทศ จึงทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านต้องปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ถ้านาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ไม่ปรับตัวหรือผสมผสานกับวัฒนธรรมผู้อื่น ก็อาจจะ

เกิดปัญหาในการสืบทอดและถ่ายทอดบ้าง หรือไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน การปรับตัวทางนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เข้ากับวัฒนธรรมอื่นจะก่อให้เกิดประโยชย์แก่การดำรงชีวิตของชาวจิงจู๋

กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

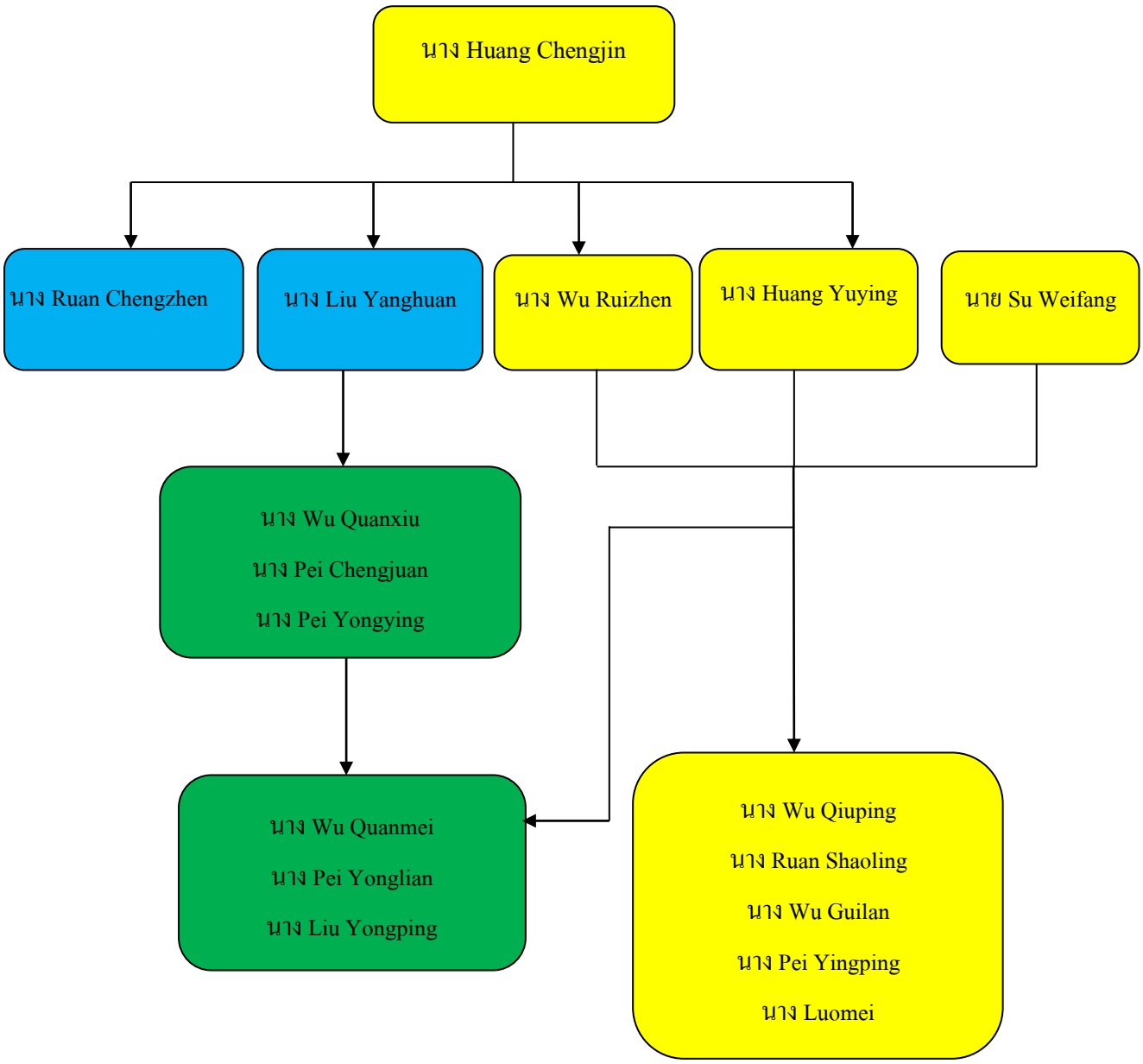
ในการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทย (2533) สามารถ จันทร์สูรย์ (2536) ไพพรรณ เกียรติโชคชัย (2541)และ Ruan Jinchun และ Yang xiaoyan (2014)ในบทที่ 2 มาประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก พูดคุยอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อศึกษาวิธีการสืบทอดและปัญหาในการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พบว่า วิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 3 วิธี ดังนี้

1. การสืบทอดแบบการบอกเล่าจากผู้สูงอายุไปยังบุคคลรุ่นหลังโดยตรง

ปัจจุบันนี้ สาวฮาเม่ยที่ยังแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีประมาณ 12 คน รายชื่อของสาวฮาเม่ย ดังนี้ นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying นาง Su Qiuping นาง Wu Guilan นาง Ruan Shaoling นาง Luomei นาง Pei Yingping นาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan นาง Wu Quanmei นาง Liu Yongping และนาง Pei Yongying สาวฮาเม่ยดังกล่าวล้วนเป็นศิลปินท้องถิ่นที่สำคัญในประเทศจีน นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 และได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จากคำบอกเล่าของนาง Huang Chengjin ซึ่งจดหมายเหตุของศาลเจ้าฮาถิงได้บันทึกไว้ว่า นาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Huang Chengjin เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2454 และถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2540 ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงวัยชรา นาง Huang Chengjin ได้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยตลอดเวลา นาง Huang Chengjin เป็นชาวชุมชนว่านหนิงของเวียดนามและได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จากคำบอกเล่าของบิดาตั้งแต่วัยเด็กเนื่องจากบิดาเป็นครูที่สอนวิชานาฏศิลป์ในชุมชนว่านหนิง ส่วนนาง Liu Yanghuan ซึ่งเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านซานซินได้กล่าวว่า คุณปู่ คุณย่า คุณพ่อและคุณแม่ของนาง Huang Chengjin ล้วนเป็นผู้รู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในชุมชนว่านหนิง ซึ่งนาง Huang Chengjin ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จากคำบอกเล่าของคุณพ่อคุณแม่ เท่าที่ทราบมาว่า คุณพ่อคุณแม่ของนาง Huang Chengjin เคยมาแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย (Liu Yanghuan[1], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) ก่อนที่จะแต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย ฝ่ายจัดงานได้เชิญนาง

[1] Liu Yanghuan เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2470 ปัจจุบันอายุ 92 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านซานซิน

Huang Chengjin และผู้แสดงอื่นมาช่วยงาน หลังจากได้แต่งงานกับผู้ชายในหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Huang Chengjin ไม่เพียงแต่ถ่ายทอดภูมิปัญญาทางนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ของเวียดนามให้กับคนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เช่น นาง Liu Yanghuan นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying และนาง Ruan Chengzhen ยังช่วยกันพัฒนารำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายโคม รำถวายช่อบุปผาและรำเก็บหอยด้วย

ภาพที่ 187 แผนผังความสัมพันธ์ของสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเหตุ : พื้นที่สีเหลืองคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านว่านเหว่ย พื้นที่สีน้ำเงินคือสัญลักษณ์ของหมู่บ้านซานซิน ส่วนพื้นที่สีเขียวคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านอูเถา

2. การสืบทอดผ่านพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋

สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่นอกจากได้สืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จากคำบอกเล่าของสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าแล้ว ยังได้สืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์ในการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ด้วย กิจกรรมหลักในเทศกาลฮาเจ๋มักแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ พิธีอัญเชิญเทพเจ้า พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า งานเลี้ยงอาหารและพิธีส่งเทพเจ้า ซึ่งเมื่อจัดพิธีกรรมทางศาสนาขึ้น สาวฮาเม่ยจะต้องร้องรำทำเพลงขึ้น เช่น สาวฮาเม่ยจะต้องแสดงรำถวายสุรา 3 รอบก่อนไหว้เจ้า สาวฮาเม่ยจะแสดงรำถวายธูปขึ้นก่อนร้องเพลงฮาในตอนบ่ายและตอนเย็นของเทศกาลฮาเจ๋ และสาวฮาเม่ยจะแสดงรำถวายช่อบุปผาขึ้นก่อนคืนวันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋ ก่อนที่จะเป็นสาวฮาเม่ย สาวจิงจู๋ล้วนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในเทศกาลฮาเจ๋ ดังนั้น จึงได้สัมผัสนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) โดยตรงและได้เรียนรู้ภูมิปัญญาทางนาฏศิลป์ด้วย นาง Pei Yonglian เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 ปีนี้ (พ.ศ. 2561) อายุ 52 ปี นาง Pei Yonglian สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษากวางตุ้งและภาษาเวียดนามได้ เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Yonglian ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากคำบอกเล่าของนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากคำบอกเล่าของนาย Su Weifang นาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Pei Yonglian จึงได้มีโอกาสร้องเพลงฮาและเต้นรำกับสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าในศาลเจ้าฮาถิง (นาง Pei Yonglian[1], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) ข้อมูลจากนาง Pei Yonglian แสดงให้เห็นว่า เมื่อได้สืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์จากสาวฮาเม่ยรุ่นเก่า สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ต้องแสดงรำกับสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าในศาลเจ้าฮาถิงเพื่อหาประสบการณ์และเพิ่มเติมองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์อย่างเป็นระบบ

3. การสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรมชาวจิงจู๋

ศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมชาวจิงจู๋เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนของจีน ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จนถึง พ.ศ. 2560 ศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมชาวจิงจู๋ได้จัดโครงการฝึกอบรมสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ 5 ครั้ง ซึ่งหญิงสาวชาวจิงจู๋ที่เข้าร่วมอบรม 80 กว่าคน สาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ของหมู่บ้านว่านเหว่ยถือว่าเป็นผลงานของโครงการดังกล่าว (Su Weifang[2], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2562) ถึงแม้ว่ามีหญิงสาวชาวจิงจู๋เข้าร่วมอบรมไม่น้อยนัก แต่คนส่วนใหญ่ท้อถอยจึงไม่สามารถเป็นสาวฮาเม่ยได้ ซึ่งเหตุปัจจัยที่ทำให้หญิงสาวชาวจิงจู๋ท้อถอยจากโครงการอบรมอย่างน้อยมี 4 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือ ทางครอบครัวไม่สนับสนุนให้ภรรยา หรือลูกสาวไปอบรม

---

[1] Pei Yonglian เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2509 ปัจจุบันอายุ 53 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

[2] Su Weifang เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2485 ปัจจุบันอายุ 77 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ชานต่าว

(Liu Yangcai[1], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) ประการที่ 2 คือ เรื่องเวลา ซึ่งบางคนเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ และไม่ค่อยมีเวลาไปเข้าร่วมอบรม จึงไม่สามารถเรียนรู้นาฏศิลป์อย่างเป็นระบบ ประการที่ 3 คือ เดินทางไม่สะดวกและไม่มีรถรับส่ง จึงทำให้หญิงสาวในหมู่บ้านซานซินไม่สามารถเข้าร่วมอบรมอย่างต่อเนื่อง และประการที่ 4 คือ ค่าตอบแทนของสาวฮาเม่ยน้อยเกินไป (Liu Yangcai, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) เมื่อสาวฮาเม่ยจากเวียดนามมาแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋จะได้ค่าตอบแทนวันละ 300 หยวน (ประมาณ 1,500 บาท) (L êThị Lộc[2], สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2561) แต่สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านอูเถาของจีนจะได้ค่าตอบแทนวันละ 30 หยวน (ประมาณ 150 บาท) (Pei Yonglian[3], สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2561) อย่างไรก็ตาม โครงการฝึกอบรมสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ที่จัดขึ้นนั้นได้เปิดโอกาสให้หญิงสาวชาวจิงจู๋บางคนได้สืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จากผู้เชี่ยวชาญและปราชญ์ท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างบน สามารถสรุปได้ว่า วิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) อย่างน้อยมี 3 วิธี คือ การสืบทอดแบบการบอกเล่าโดยตรง การสืบทอดผ่านพิธีกรรมและการสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริม ส่วนเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโครงการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 4 ประการ คือ ผู้เข้าร่วมไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ผู้เข้าร่วมไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมอบรม ฝ่ายจัดโครงการฝึกอบรมไม่มีรถรับส่งผู้เข้าร่วม และค่าตอบแทนน้อยกว่าสาวฮาเม่ยจากเวียดนาม

กระบวนการจัดการนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ณ ศาลเจ้าฮาถิง

การจัดการความรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสืบทอดและถ่ายทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการความรู้ของโกศลดี ศีลธรรม (2546) Probst, Raub and Romhardt (2000) และสมชาย นำประเสริฐชัย (2558) ในบทที่ 2 มาปรับใช้ ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ที่ผู้วิจัยจะใช้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดความรู้ (Knowlege Identification) การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) การสร้างความรู้ (Knowledge Creation) การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storing) การแบ่งปัน (Knowledge Sharing) และ การประยุกต์ความรู้ในการใช้งาน (Knowledge Apply)

---

[1] Liu Yangcai เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2505 ปัจจุบันอายุ 57 ปี เป็นปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน

[2] L êThị Lộc เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2506 ปัจจุบันอายุ 56 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของพื้นที่ว่านหนิง

[3] Pei Yonglian เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2509 ปัจจุบันอายุ 53 ปี เป็นสาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ของหมู่บ้านอูเถา

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคของการจัดการความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน

สำหรับสภาพปัญหาการจัดการความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.1 การกำหนดความรู้

การกำหนดความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นการกำหนดความรู้ที่มีอยู่ ความรู้ที่ต้องการ รูปแบบของความรู้และแหล่งของความรู้สำหรับสาวฮาเม่ยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำหนดความรู้ของสาวฮาเม่ยรุ่นแรกมาจากนาง Huang Chengjin เพียงคนเดียว เนื่องจากนาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยที่ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์จากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามและเผยแพร่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนผู้กำหนดความรู้นาฏศิลป์ของสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 และสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 คือ นาย Su Weifang และนาง Huang Yuying ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และผู้ใหญ่ดังกล่าวขาดวิสัยทัศน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้นาฏศิลป์กับทางเวียดนาม ทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่และชาวบ้านบางส่วนไม่เข้าใจข้อคิดที่มีประโยชน์ในนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) และไม่สามารถนำความรู้ของสาวฮาเม่ยในชุมชนว่านหนิงมาพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ไม่รู้จักสาวฮาเม่ยของชุมชนว่านหนิงและไม่เคยมีโอกาสชมนาฏศิลป์จากเวียดนามด้วย นาง Huang Chengjin นาย Su Weifang และนาง Huang Yuying เป็นผู้ถ่ายทอดและผู้กำหนดความรู้นาฏศิลป์ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ต้องทำตามผู้ใหญ่ที่กำหนดไว้ และคนส่วนมากเข้าใจว่า ผู้ใหญ่ทั้งสามท่านดังกล่าวเป็นแหล่งของความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านเท่านั้น อันที่จริงแล้ว ชุมชนว่านหนิงของเวียดนามก็ถือว่าเป็นแหล่งของความรู้อีกแห่งหนึ่งที่สำคัญ อนึ่ง สาวฮาเม่ยบางคนไม่ค่อยกำหนดความรู้ที่มีและความรู้ที่ต้องการ จึงทำให้ผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านไม่สามารถได้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านจากสาวฮาเม่ยอย่างละเอียด

1.2 การแสวงหาความรู้

ปัจจุบันนี้ บุคคลที่ช่วยแสวงหาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) น้อยเกินไป ซึ่งมีนาย Su Weifang ไปแสวงหาและรวบรวมความรู้จากภายนอกเพียงคนเดียว แต่งานของนาย Su Weifang หนักไปทางการรวบรวมเพลงฮาและหนังสือที่เขียนด้วยตัวอักษรหนานจื้อมากกว่าข้อมูลนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นก็สนับสนุนการแสวงหาความรู้นากศิลป์น้อยมาก งบประมาณมีเพียงจำกัด ถึงแม้ในหมู่บ้านว่านเหว่ยมีพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ แต่ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ก็น้อยมากเช่นกัน นอกจากนาง Huang Chengjin นาย Su Weifang และนาง Huang Yuying แล้ว บุคคลที่มีความรู้

เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มักจะเป็นผู้สูงอายุในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เช่น นาง Ruan Chengzhen นาย Su Weiguang และสามีของนาง Huang Yuying เป็นต้น เมื่อผู้รู้ดังกล่าวถึงแก่กรรม หรือย้ายไปอยู่ที่อื่น ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ก็หายไปพร้อมกัน และทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่และผู้ที่สนใจยากที่จะแสวงหาความรู้ได้อย่างเป็นระบบ ข้อมูลจากภาคสนามปรากฏว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มาจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม แต่สาวฮาเม่ยทั้งจีนกับเวียดนามไม่ค่อยติดต่อสื่อสารกัน ซึ่งทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวไม่สามารถแสวงหาความรู้จากต่างถิ่นได้อย่างสะดวก

1.3 การสร้างความรู้

สาวฮาเม่ยรุ่นแรกและรุ่นที่ 2 ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ จึงมีข้อจำกัดในการสร้างความรู้บ้าง แต่อย่างไรก็ตาม สาวฮาเม่ยรุ่นเก่ายังสามารถสร้างความรู้นาฏศิลป์ในการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตและการเรียนรู้โดยการแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง ส่วนสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ทำงานประจำและพักอาศัยอยู่ต่างหมู่บ้าน เมื่อหมู่บ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น หรือศูนย์วัฒนธรรมจิงจู๋จัดโครงการอบรมที่เกี่ยวข้อง สาวฮาเม่ยทั้งหลายจึงมีเวลาพบปะพูดคุยฝึกซ้อมกันในระหว่างทำการแสดงเท่านั้น ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หรือไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลภายนอก ประกอบกับสาวฮาเม่ยบางคนขาดความเอาใจใส่ในเรื่องการจัดการความรู้อย่างจริงจัง

1.4 การจัดเก็บความรู้

ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บเอกสารและความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) น้อยมาก นาย Su Weifang และนักวิจัยต่างเก็บทักษะความรู้ประสบการณ์ไว้กับตัวเองหรืองานวิจัย ซึ่งต่างคนต่างทำ เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า ไม่มีเอกสารและวิดีโอเฉพาะนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ ศาลเจ้าฮาถิงและเว็บไซต์ใด ๆ ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องนั้นกระจายอยู่ในหนังสือและงานวิจัยของนักวิชาการ ซึ่งยากต่อการค้นหาและทำให้ผู้สนใจนาฏศิลป์กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ต้องใช้เวลาไปค้นหาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เนื่องจากไม่มีเทคโนโลยีในการจัดเก็บนาฏศิลป์พื้นบ้าน อุปกรณ์และสถานที่จัดเก็บไม่พร้อม การจัดเก็บความรู้เป็นแบบไม่เป็นทางการ จึงทำให้ข้อมูลหายลบเลือนไปบ้าง

1.5 การแบ่งปันความรู้

การแบ่งปันความรู้มีความจำเป็นสำหรับสาวฮาเม่ยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว การแบ่งปันความรู้มี 2 รูปแบบ คือ การแบ่งปันแบบตัวต่อตัว ซึ่งสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าจะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่โดยวิธีการบอกเล่า การเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิผลหรือไม่มักขึ้นอยู่กับวิธีการถ่ายทอดความรู้ของสาวฮาเม่ยรุ่นเก่า ถ้าสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าลืมท่ารำบางส่วน ก็ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ ส่วนรูปแบบที่ 2 คือ นำเครื่องมืออื่น ๆ มาแบ่งปันความรู้ ซึ่งสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าจะบันทึกเสียงร้องเพลงฮาไว้ให้กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ ถ้าสายเทปเสีย ข้อมูลก็หายไปพร้อมกัน อย่างไรก็ตาม การจัดการความรู้มีการใช้เทคโลโนยีสารสนเทศน้อยเกินไป และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่กับผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

1.6 การประยุกต์ความรู้

เนื่องจากนักดนตรีบางคนไม่ได้เรียนรู้การตีกลองอย่างเป็นระบบ เช่น นักดนตรีในหมู่บ้านหงขั่น จึงทำให้สาวฮาเม่ยไม่สามารถเต้นรำตามจังหวะที่เหมาะสม อนึ่ง เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง ก็พบว่ามีบางคนไม่ได้เต้นตามจังหวะของเสียงดนตรี ซึ่งบางคนอาจจะเต้นเร็วกว่า บางคนอาจจะเต้นช้ากว่า เหตุที่ทำให้สาวฮาเม่ยทั้งหลายไม่ได้ทำท่ารำพร้อมกันมี 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือ เรื่องอายุ ซึ่งสาวฮาเม่ยที่เป็นผู้สูงอายุอาจจะทำท่ารำช้ากว่าเมื่อรู้สึกเหน็ดเหนื่อย ประการที่ 2 คือ สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ไม่เข้าใจจังหวะของเสียงดนตรี หรือไม่ได้ฝึกซ้อมกับสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าก่อนไปแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง และประการที่ 3 คือ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ต่างกัน จึงทำให้การประยุกต์ความรู้ชัดแจ้งและความรู้โดยนัยไม่เหมือนกัน

2. การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

สำหรับการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 การกำหนดความรู้

หัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวควรเปิดโอกาสให้ผู้รู้ นักวิจัยชาวบ้าน สาวฮาเม่ยทุกคนทั้งจีนและเวียดนามเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ส่วนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรให้การสนุบสนุนโครงการเกี่ยวกับการกำหนดความรู้ เช่น งานสัมมนาทุกระดับ การฝึกอบรม และศึกษาดูงานที่เวียดนาม เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องช่วยกันกำหนดความรู้ที่มีอยู่ แหล่งความรู้และความรู้ที่ต้องการให้ชัดเจน สำหรับสาวฮาเม่ยแต่ละคนนั้น ก็ควรประเมินศักยภาพของตนเองจากความรู้ที่มีและความรู้ที่ต้องการ

2.2 การแสวงหาความรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวควรปรับพิพิธภัณฑ์และศาลเจ้าฮาถิงให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมจิงจู๋ เพื่อให้สาวฮาเม่ย นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย นักท่องเที่ยว

และผู้ที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้อย่างสะดวก หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ผู้รับผิดชอบดูแลกลุ่มสาวฮาเม่ยควรนำเทคโนโลยีมาช่วยแสวงหาความรู้ที่กระจายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม สำหรับแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋นั้น ผู้วิจัยจะช่วยเสนอและออกแบบในบทที่ 5

2.3 การสร้างความรู้

สาวฮาเม่ยทุกคนเป็นผู้สร้างความรู้ที่สำคัญ ดังนั้น จึงต้องเปิดโอกาสให้สาวฮาเม่ย ชาวบ้าน นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมกันทำงานเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น ส่วนรูปแบบการสร้างความรู้มีดังนี้ (1) สาวฮาเม่ยรุ่นเก่า หรือผู้รู้ให้ความรู้แฝงและความรู้แบบชัดแจ้งที่ตนมีอยู่กับสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ นักเรียน และนักท่องเที่ยวเพื่อนำไปปรับใช้จนเกิดความรู้ใหม่ขึ้น เช่น จัดทำคู่มือเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ออกแบบโลโก้เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมจิงจู๋ (2) การรวบรวมความรู้ของสาวฮาเม่ยทั้งจีนและเวียดนามเพื่อให้เกิดเป็นความรู้ใหม่และมีการแบ่งปันกัน (3) การเรียนรู้และการทดลองจากการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) การขับร้องเพลงในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ และการตีกลอง ซึ่งการทดลองเป็นการสร้างแรงจูงใจสำหรับการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (4) การแก้ปัญหาเรื่องการสืบทอดและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) อย่างเป็นระบบ ซึ่งการเสนอวิธีแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องก็ถือว่าเป็นกระบวนการการสร้างความรู้ และ(5) การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาสำหรับสาวฮาเม่ย และ (6) การสรุปการแสดงนากศิลป์ทุกครั้ง

2.4 การจัดเก็บความรู้

การจัดเก็บความรู้มีบทบาทที่สำคัญมากในการจัดการความรู้ ซึ่งมีส่วนช่วยรักษาความรู้ไว้มิให้สูญหายและเผยแพร่ให้ผู้ใช้ได้เรียนรู้ด้วย ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) สามารถจัดเก็บไว้ได้รูปแบบต่าง ๆ พิพิธภัณฑ์ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ควรช่วยกันเก็บรักษาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ไว้ให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัย หนังสือ คู่มือเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน วิดีโอ และภาพถ่าย ซึ่งบันทึกเป็นฐานข้อมูลและจัดหมวดหมู่ตามความจำเป็นของการเรียนรู้และความชำนาญของสาวฮาเม่ย นักเรียน นักวิจัยและนักท่องเที่ยว อนึ่ง หน่วยงานดังกล่าวควรสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึกข้อมูลความรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบเพื่อสามารถส่งมอบให้กับผู้ใช้ได้อย่างถูกต้องและทันเวลา

2.5 การแบ่งปันความรู้

รูปแบบการแบ่งปันความรู้ควรเพิ่มอีก 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) สาวฮาเม่ยระหว่างหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา หรือสาวฮาเม่ยทั้งจีนและเวียดนามควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งมีส่วนช่วยทำให้สาวฮาเม่ยได้รับความรู้แฝงและความรู้แบบชัดแจ้งจากผู้รู้ และ (2) การถ่ายโอนความรู้กันระหว่างฐานข้อมูลกับสามัญชน เมื่อทางชุมชนจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ก็จะมีโอกาสได้เรียนรู้จากสาวฮาเม่ย แต่นอกเวลาเทศกาลฮาเจ๋นั้น ผู้ที่สนใจก็ยากที่จะมีโอกาสเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำฐานข้อมูลไว้ให้ผู้ที่สนใจสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้ทุกเวลาทุกสถานที่

2.6 การประยุกต์ความรู้

การรประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดการเพื่อให้ความรู้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม ก่อนที่จะไปแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยและนักดนตรีควรฝึกซ้อมก่อน เพื่อให้ทุกคนแสดงตามจังหวะที่กำหนดไว้และให้ท่ารำทุกท่าได้แสดงออกมาพร้อมกัน อนึ่ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้สาวฮาเม่ยเป็นผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ส่วนพิพิธภัณฑ์จิงจู๋และโรงเรียนจิงจู๋ควรเปิดหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับฝึกสอนเยาวชน นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในศาลเจ้าฮาถิงมี 6 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนแรกคือ การกำหนดความรู้ นาง Huang Chengjin นาย Su Weifang และนาง Huang Yuying เป็นผู้กำหนดความรู้ที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้รู้คนอื่นที่เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้น้อยเกินไป ก็อาจจะทำให้การกำหนดความรู้ไม่สมบูรณ์ ส่วนสาวฮาเม่ยบางคนไม่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนนี้ ก็ทำให้ตนเองไม่เข้าใจว่า ความรู้ที่ตนมีอยู่และความรู้ที่ต้องการ เพราะฉะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้รู้และสาวฮาเม่ยทุกคนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวควรร่วมกันกำหนดความรู้

ขั้นตอนที่ 2 คือ การแสวงหาความรู้ แหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่ช่วยแสวงหาความรู้น้อยเกินไป ดังนั้น สาวฮาเม่ยทุกคน ผู้รู้ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันแสวงหาความรู้

ขั้นตอนที่ 3 คือ การสร้างความรู้ ถึงแม้ว่าสาวฮาเม่ยมีข้อจำกัดในการสร้างความรู้บ้าง แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้สาวฮาเม่ยทุกคนได้มีโอกาสสร้างความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เข้าร่วมโครงการ

ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว นักเรียนและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงฺจู่ และช่วยกันจัดทำคู่มือเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 คือ การจัดเก็บความรู้ ซึ่งขั้นตอนนี้มีส่วนช่วยป้องกันการสูญหายความรู้และเผยแพร่ข้อมูล เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ช่วยจัดเก็บความรู้ไม่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนนี้ สาวฮาเม่ยและนักท่องเที่ยวจึงไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวก ดังนั้น สาวฮาเม่ยทุกคนจึงควรช่วยกันนำเทคโนโลยีมาจัดเก็บความรู้ ส่วนหน่วนงานที่เกี่ยวข้องก็ควรเข้ามาช่วยกันด้วย

ขั้นตอนที่ 5 คือ การแบ่งปันความรู้ ซึ่งรูปแบบการแบ่งปันความรู้น้อยมาก และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสาวฮาเม่ยและนักท่องเที่ยว นอกจากแบ่งปันความรู้ภายในกลุ่มสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวแล้ว ยังควรมีการแบ่งปันความรู้ระหว่างกลุ่มสาวฮาเม่ยทั้งจีนกับเวียดนามด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดฐานข้อมูลขึ้นเพื่อให้สาวฮาเม่ยและสามัญชนได้แบ่งปันความรู้กัน

ขั้นตอนที่ 6 คือ การประยุกต์ความรู้ เนื่องจากสาวฮาเม่ยและผู้ร่วมแสดงนาฏศิลป์อื่น ๆ ไม่ค่อยมีโอกาสฝึกซ้อมกันก่อนแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้าฮาถิง จึงมีปัญหาเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งต่างคนต่างทำ ก่อนไปแสดงนาฏศิลป์ในศาลเจ้า ทุกคนควรฝึกซ้อมพร้อมกัน

การประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เพื่อการจัดการ

ก่อนที่จะออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะนำแนวคิดและหลักการประเมินคุณลักษณะทางวัฒนธรรม(Cultural Significances Values) ของ ดร. มนัส แก้วบูชา (2555) มาประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นของนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งองค์ประกอบของแนวคิดและหลักการดังกล่าวได้แก่ คุณค่าด้านสำนักศิลปะ (Academic Value) คุณค่าด้านสังคม (Social Value) คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ (Historic Value) คุณค่าด้านการเชื่อมโยง (Association Value) คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม (Aesthetic Value) และคุณค่าด้านวิทยวิชาการ (Scientific Value) ส่วนคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ดังนี้

1. คุณค่าด้านสำนักศิลปะ

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงนั้นมักเกี่ยวข้องกับความเชื่อ วิถีชีวิตและประเพณีของชาวจิงจู๋ ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านถือว่าเป็นศิลปะพื้นถิ่นที่หายากในประเทศจีน เมื่อชุมชนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และชมการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านของจิงจู๋ในศาลเจ้าฮาถิง จึงทำให้ศาลเจ้าฮาถิงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะ

วัฒนธรรม และดนตรีของชาวจิงจู๋ และทำให้วัฒนธรรมชาวจิงจู๋เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมเมืองฝ่างเฉิงกั่งด้วย เมื่อปี พ.ศ. 2559 นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมในเทศกาลฮาเจ๋เกือบหนึ่งหมื่นคน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋มีส่วนช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของถิ่น อนึ่ง เนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้านมีคุณค่าด้านสำนักศิลปะ จึงทำให้นักวิชาการบางส่วนสนใจศึกษาวัฒนธรรมชาวจิงจู๋ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 แล้ว

2. คุณค่าด้านสังคม

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่แสดงถึงอัตลักษณ์ประจำถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สาวฮาเม่ยแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านขึ้นเพื่อขอให้เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษทั้งหลายคุ้มครองลูกหลานชาวจิงจู๋ให้มีความสุขความเจริญสืบไป ท่ารำที่มีความโดดเด่นมากที่สุดคือ ท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลม เมื่อสาวฮาเม่ยทำท่ามือแบบนี้ จะให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกพร้อมกัน และให้ฝ่ามือหันไปข้างบน จากนั้น ให้นิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือหันเข้าข้างในตามลำดับ และพลิกข้อมือด้วยกัน แล้วให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกตามลำดับ ท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลมถือว่าเป็นหัวใจหลักของนาฏศิลป์จิงจู๋ ถึงแม้ว่าประเทศจีนมีเผ่าพันธุ์ 56 กลุ่ม แต่นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่มีท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลมน้อยมาก ซึ่งท่ามือแบบนี้อาจจะปรากฏในนาฏศิลป์จิงจู๋เท่านั้น และท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลมอาจจะได้พัฒนามาจากท่าลากแหเนื่องจากสาวจิงจู๋จะใช้นิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือเกี่ยวแหก่อน แล้วจะลากแหขึ้นฝั่ง ส่วนท่าเท้าก็ได้พัฒนามาจากการจับหอยที่อยู่ในกองทรายของหาดทะเล เมื่อสาวจิงจู๋ไปจับหอย จะต้องเหยี่ยบทรายอย่างเบา ๆ นอกจากแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในศาลเจ้าฮาถิงแล้ว หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนยังเชิญชวนสาวฮาเม่ยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจได้รู้จักและเรียนรู้วัฒนธรรมชาวจิงจู๋ เช่น ปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยนาฏศิลป์ปักกิ่งได้เชิญศิลปินชาวจิงจู๋ไปแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านที่กรุงปักกิ่ง จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่านาฏศิลป์พื้นบ้านเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต ประเพณีและกิจกรรมของสังคม

3.คุณค่าด้านประวัติศาสตร์

เทศกาลฮาเจ๋มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และเป็นเทศกาลที่สำคัญมากในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของเทศกาลฮาเจ๋ จึงทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านมีประวัติพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องคู่กับกิจกรรมอื่น ๆ ที่ขาดไม่ได้ในงานเทศกาลฮาเจ๋ ประวัติเกี่ยวกับการสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านและประวัติของสาวฮาเม่ยทุกรุ่นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ถึงแม้ว่าสังคมชาวจิงจู๋ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ฉากขั้นตอนการแสดง บทเพลง เครื่องดนตรี และท่ารำส่วนใหญ่ยังได้รับการอนุรักษ์เป็นอย่างดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ชาวจิงจู๋เคารพนับถือสิงศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติและรักษาขนบของถิ่นตั้งแต่

อดีดจนถึงปัจจุบัน เมื่อนักท่องเที่ยว นักเรียนและนักศึกษาสัมผัสนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ก็จะได้เรียนรู้องค์ความรู้ทางภูมิปัญญาและเข้าใจประวัติศาสตร์ที่แฝงอยู่ในนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

4. คุณค่าด้านการเชื่อมโยง

บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยอยู่ในภาคเหนือของเวียดนามและได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจีนเมื่อ 500 ปีก่อน ดังนั้น นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จึงมีส่วนเชื่อมโยงกับศิลปะท้องถิ่นของเวียดนาม เมื่อพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ หรือทางเวียดนามจัดงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า ทั้งสองฝ่ายก็ส่งตัวแทนและสาวฮาเม่ยไปร่วมงานด้วย โดยเฉพาะงานเทศกาลของหมู่บ้านซานชิน ฝ่ายจัดงานมักจะเชิญชวนสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมาแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งทำให้สาวฮาเม่ยทั้งจีนและเวียดนามได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางนาฏศิลป์พื้นบ้านและถ่ายทอดความงามกัน

เมื่อสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าในจีนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางนาฏศิลป์กัน คนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารกันด้วยภาษาเวียดนามและภาษาจีนกวางตุ้ง แต่สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่สามารถสื่อสารกันได้ทั้งภาษาจีนกลาง ภาษาเวียดนามและภาษาจีนกวางตุ้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีการประสานกลมกลืนกันทั้งวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมเวียดนาม

ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง การออกแบบท่ารำจึงอาจจะได้รับแรงบันดาลใจจากการทำงาน อนึ่ง เนื่องจากบรรพบุรุษของชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงในท่ามกลางปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถเข้าใจได้ ไม่ว่าจะเป็นพายุ ฝนฟ้าร้องผ่า ฯลฯ ทำให้บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เกิดความเชื่อว่า ต้องมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจลี้ลับอยู่เหนือปรากฏการณ์เหล่านี้ ซึ่งสามารถบันดาลคุณและโทษแก่ตนได้ ฉะนั้น บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋จึงพยายามหาวิธีการอ้อนวอนเอาใจ หรือต่อรองกับอำนาจลึกลับของธรรมชาติด้วยการบูชาบนบาน หรือเซ่นไหว้ ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ จากที่กล่าวมาข้างบน จึงสรุปได้ว่า พิธีกรรมทางศาสนา นาฏศิลป์พื้นบ้าน ชาวจิงจู๋ ศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและวิถีชีวิตได้เชื่อมโยงกันตลอดกาล นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

5. คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม

คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงามของนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มักปรากฏในเครื่องแต่งกาย ท่ารำและจังหวะเสียงดนตรี ชุดอ๊าวส่ายเป็นชุดแต่งกายพื้นบ้านที่สาวฮาเม่ยสวมใส่เมื่อแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งชุดอ๊าวส่ายมักตัดด้วยผ้าแพรและมีชายเสื้อยาวถึงข้อเท้าเพียง 2 ชิ้นด้านหน้าและด้านหลัง แต่งเป็นชุดคู่กับกางเกงยาวขากว้างตัดด้วยผ้าแพร หรือผ้าต่วนเสน่ห์ของอ๊าวส่ายอยู่ที่ชายเสื้อถูกแหวกตั้งแต่เอวลงไปถึงข้อเท้าแต่ไม่เซ็กซี่ เพราะสวมทับกางเกง

แพรยาว ทำให้ทรวดทรงของสาวฮาเม่ยดูสะโอดสะอง หรูหรางามตากับลายดอกหลากสีสันของผ้าแพรและลวดลายปักฝีมือบนผ้า ความงามของชุดอ๊าวส่ายทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีความโดดเด่นมากขึ้น สำหรับลีลาท่ารำของสาวฮาเม่ยนั้น มักเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกลมกลืนกันไปทุกส่วนของร่างกายตามจังหวะของเสียงดนตรี ลักษณะของท่ารำเต็มไปด้วยความอ่อนโยน และสื่อได้ถึงความงามของนาฏศิลป์พื้นบ้านกับภาพลักษณ์ที่ดีของชาวจิงจู๋

6. คุณค่าด้านวิทยวิชาการ

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงกับขนบ จารีตธรรมเนียม และประเพณีในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว คำบอกเล่าของสาวฮาเม่ยและปราชญ์ท้องถิ่นเป็นข้อมูลที่บ่งบอกว่านาฏศิลป์พื้นบ้านได้สืบเนื่องของแท้ดั้งเดิม นาฏศิลป์พื้นบ้านมีระบบการถ่ายทอดสืบสานเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบการสืบทอดแบบการบอกเล่าจากผู้สูงอายุไปยังบุคคลรุ่นหลังโดยตรง ซึ่งสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่มักจะสืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋จากสาวฮาเม่ยรุ่นเก่า หรือผู้เชี่ยวชาญในชุมชนชาวจิงจู๋ อนึ่ง นาฏศิลป์พื้นบ้านมีคำศัพท์เฉพาะศาสตร์ เช่น ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันและท่าก้าวเท้าแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ ซึ่งท่ารำเหล่านี้ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วย นักวิชาการสามารถนำวิธีศึกษาค้นคว้าวิจัยเฉพาะศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์นาฏศิลป์พื้นบ้าน

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อประวัติศาสตร์และประเพณีของชาวจิงจู๋ นาฏศิลป์พื้นบ้านทำให้ชาวจิงจู๋มีความรู้สึกผูกพัน สามารถพึ่งพาอาศัยกันและกันได้และมีจิตสำนึกถึงความเป็นพวกเดียวกัน เนื่องจากชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง ชาวบ้านจึงจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้นเพื่อขอให้เทพเจ้าคุ้มครองลูกหลานและเปิดโอกาสให้ทุกคนพักผ่อนกัน การแสดงรำขึ้นในพิธีกรรมทางศาสนาทำให้ผู้คนได้รู้จักเรียนรู้และสัมผัสวัฒนธรรมชาวจิงจู๋ ท่ามือและท่าเท้าที่ปรากฏในรำได้รับแรงบันดาลใจจากสาวฮาเม่ยจากเวียดนามและได้พัฒนาจากพฤติกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในชีวิตประจำวัน ชื่อเรียกของท่ารำถือว่าเป็นคำศัพท์เฉพาะศาสตร์ ชุดอ๊าวส่ายที่สาวฮาเม่ยสวมใส่นั้นสื่อได้ถึงความงามของนาฏศิลป์พื้นบ้าน เนื่องจากงานเทศกาลฮาเจ๋เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว จึงทำให้นักท่องเที่ยวจากทั่วสารทิศแห่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน อนึ่ง นาฏศิลป์พื้นบ้านมีความสำคัญและมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งต่อสังคมจีน สมควรที่ชาวจิงจู๋จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าดังกล่าว โดยร่วมกันสืบสานจรรโลกประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของจิงจู๋ให้คงอยู่กับสังคมจีนสืบไป

บทที่ 5
กระบวนการออกแบบสื่อเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน(รำถวายเครื่องสักการะ)ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจิงจู๋ เมื่อลงภาคสนามไปสำรวจพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ผู้วิจัยพบว่า นาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่ง สมควรที่ได้นำไปเผยแพร่ให้เยาวชนหรือผู้สนใจทั่วไปได้เรียนรู้ สถานที่ที่คนจะได้เข้าไปเผยแพร่เบื่องต้นก็คือศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ผู้วิจัยพิจารณาว่า มีพื้นที่เหมาะสมที่จะได้เข้ามาศึกษาและนักท่องเที่ยว นักเรียนและผู้ที่สนใจจะได้มาเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้วางแผนจะทำเอกสารเรื่ององค์ความรู้ของนาฏศิลป์พื้นบ้านไว้

กระบวนการออกแบบสื่อความหมาย

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋มีความสำคัญและมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งต่อสังคมของชาวจิงจู๋ แต่เอกสารเรื่ององค์ความรู้ของนาฏศิลป์พื้นบ้านในแหล่งเรียนรู้ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวยังน้อยมากนัก ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจยากที่จะเข้าใจองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านอย่างเป็นระบบ เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาหลักการและแนวคิดการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอดตามกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม ซึ่งองค์ประกอบของกฎบัตรอิโคโมสได้แก่ การสื่อความหมาย (Interpretation) การนำเสนอ (Presentation) โครงสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการสื่อความหมาย (Interpretive Implementation) ผู้สื่อความหมาย (Interpreter) และแหล่งมรดกภูมิปัญญา (Cultural Heritage Site) (อิโคโมสประเทศไทย, 2550) ซึ่งสื่อความหมายของนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวประกอบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้) แผ่นพับ หนังสือ กิจกรรมต่าง ๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ดังนี้

ตารางที่ 69 องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ชื่อขององค์ประกอบ	เนื้อหาสาระขององค์ประกอบ	เนื้อหาสาระในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
การสื่อความหมาย (Interpretation)	กิจกรรมทั้งหมดที่มีเจตนาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ของสาธารณชนและเสริมสร้างความเข้าใจต่อแหล่งมรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้รวมถึง สิ่งพิมพ์ทางวิชาการและทั่วไป การบรรยายสาธารณะ อุปกรณ์ที่ติดตั้งในแหล่ง โปรแกรมการศึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กิจกรรมชุมชนและการศึกษาค้นคว้า การฝึกอบรมและการประเมินกระบวนการสื่อความหมายนั้นๆ เอง	1.ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของนาฏศิลป์พื้นบ้าน 2.แผ่นพับของนาฏศิลป์พื้นบ้าน 3.หนังสือของนาฏศิลป์พื้นบ้าน 4.กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล 5.การชิมอาหารที่ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน 6.กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋
การนำเสนอ (Presentation)	มีความหมายที่เน้นเฉพาะด้านการสื่อสารเนื้อหาของแหล่งมรดกวัฒนธรรมอย่างมีการวางแผนที่รัดกุม โดยผ่านการเรียบเรียงข้อมูล การเข้าถึงทางกายภาพ และโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อความหมาย ณ แหล่งมรดกวัฒนธรรม ทั้งนี้การนำเสนอสามารถทำได้โดยวิธีการทางเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง (แต่ไม่บังคับว่าจะต้องเป็น) องค์ประกอบต่างๆ อาทิ ป้ายแสดงข้อมูล การจัดแสดงแบบพิพิธภัณฑ์ หรือการจัดทัวร์เดินชม แหล่งข้อมูลอย่างเป็นทางการ การบรรยาย การนำเที่ยว และการนำเสนอด้วยสื่อมัลติมีเดีย	1.การจัดตั้งชั้นวางแผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ 2.การจัดทำสคริปต์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อมัลติมีเดีย
โครงสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการสื่อความหมาย (Interpretive Implementation)	เครื่องมือชุดโปรแกรมที่ใช้สื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถใช้เผยแพร่ต่อสาธารณชนและเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถใช้สอยเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการสื่อความหมายทางเทคโนโลยี	สคริปต์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน
ผู้สื่อความหมาย (Interpreter)	ผู้นำชม เจ้าของพื้นที่ เจ้าของบ้าน ผู้อธิบายขยายความทั้งทางตรงหรือผ่านสื่อ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ทำหน้าที่ชั่วคราวหรือถาวร ณ แหล่งมรดกวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของแหล่งสู่สาธารณชน	1.นาย Lin Guoxiong 2.นาง สาว Lan Shuiping 3.นาง Luo Mei 4.นาย Yao Yueman
แหล่งมรดกภูมิปัญญา (Cultural Heritage Site)	บริเวณที่มีมรดกภูมิปัญญาปรากฏขึ้นในสังคมวัฒนธรรมประกอบด้วยภูมิทัศน์ธรรมชาติ แหล่งตั้งถิ่นฐาน วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่ต้องส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักในฐานะที่มีความสำคัญทางด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันและกัน	1.ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย 2.ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา 3.ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น 4.ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน 5.พิพิธภัณฑ์จิงจู๋

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านและแหล่งเชื่อมโยง

จากการจำแนกพื้นที่สำคัญในบทที่ 3 ข้อ 3 หน้า 125 ถึง 129 ทำให้ทราบว่า สถานที่ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 5 แห่ง คือ (1) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย (2) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา (3) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น (4) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน และ (5) พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ เมื่อถึงเทศกาลฮาเจ๋ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในศาลเจ้าฮาถิง โดยเฉพาะรับชมนาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนาและเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากสาวฮาเม่ย ส่วนนอกเวลาจัดกิจกรรมของเทศกาลฮาเจ๋ นักท่องเที่ยวสามารถไปแสวงหาความรู้ที่พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ได้

1. ปัญหาของการจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านและแหล่งเชื่อมโยง

เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูลและสำรวจศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่นและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ ก็พบว่า แหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ทั้ง 5 แห่งนี้มีปัญหาของการจัดการพื้นที่บ้าง ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 เรื่องความสะอาดของแหล่งเรียนรู้ เมื่อผู้วิจัยไปสำรวจห้องน้ำในศาลเจ้าและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ ก็พบว่า ห้องน้ำส่วนใหญ่สกปรกมากเนื่องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาด นอกจากห้องน้ำแล้ว ถนน ลานจอดรถและตลาดในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวก็ยังมีปัญหาเรื่อความสะอาดด้วย เพราะฉะนั้น ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและชาวบ้านควรช่วยกันทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ ควรติดป้ายเตือนผู้ใช้ห้องน้ำช่วยกันรักษาความสะอาดและให้แม่บ้านทำความสะอาดทุกสามชั่วโมง

1.2 เรื่องเวลาเปิดประตูศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งศาลเจ้าฮาถิงเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมจิงจู๋ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว คนส่วนใหญ่มักจะไปเที่ยวชมศาลเจ้าฮาถิง แต่เวลาเปิดประตูให้เข้าชมน้อยเกินไป ซึ่งศาลเจ้าของหมู่บ้านว่านเหว่ยเปิดบริการวันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.00-12.00 น. ศาลเจ้าของหมู่บ้านอูเถาเปิดเฉพาะวันที่ 1 และวันที่ 30 ของทุกเดือนตามปฏิทินจันทรคติของจีน ส่วนศาลเจ้าของหมู่บ้านซานซินและศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่นจะไม่เปิดบริการให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับปัญหาเรื่องนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ทางศาลเจ้าควรปิดป้ายประชาสัมพันธ์ไว้หน้าประตู เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อผู้ดูแลศาลเจ้าได้เมื่ออยากเข้าชม

1.3 แผ่นพับการท่องเที่ยว เอกสารนำชมแหล่งท่องเที่ยวและคู่มือเรียนรู้วัฒนธรรมจิงจู๋ในแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวน้อยมาก ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ นอกจากเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ในแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวก็ไม่มีผู้สื่อความหมายและนำเสนอวัฒนธรรมจิงจู๋

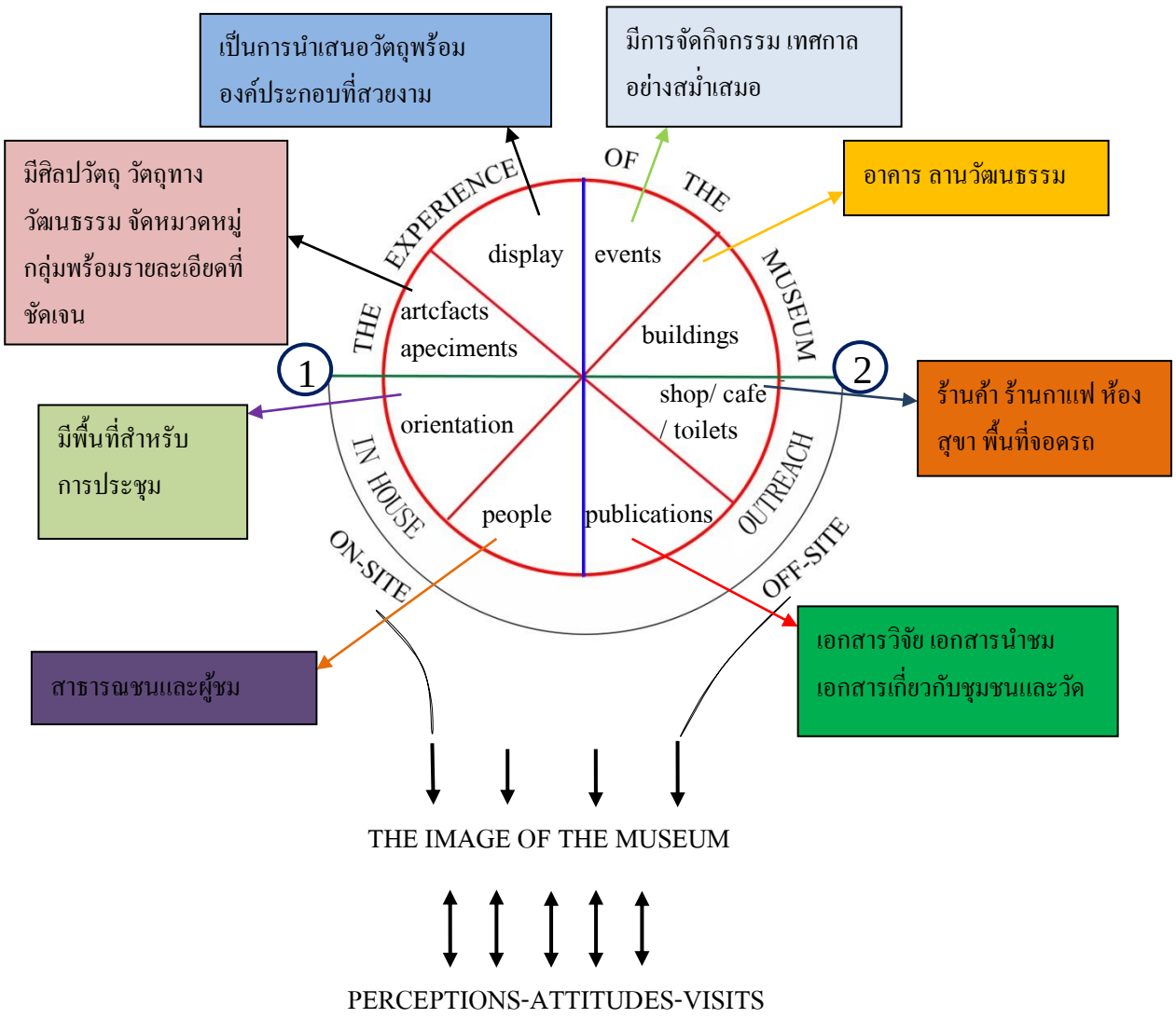
1.4 กิจกรรมในแหล่งเรียนรู้น้อยเกินไป ซึ่งหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวควรจัด

กิจกรรมหรือโครงการอบรมที่เกี่ยวข้องให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋ในศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ เช่น โครงการฝึกสอนขิมสายเดียว โครงการฝึกสอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน กิจกรรมทำอาหารจิงจู๋ และโครงการเรียนรู้ตัวอักษรหนานจื้อ เป็นต้น

1.5 ป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวน้อยเกินไปและขาดองค์ประกอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ เช่น ป้ายบอกทาง ป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในรอบปี เมื่อออกแบบและจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ควรนำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจิงจู๋ เช่น ชายฮาเกอ สาวฮาแม่ย ตัวอักษรหนานจื้อ ศาลเจ้าฮาถิง นาฏศิลป์พื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ด้วยเพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋และสร้างความโดดเด่นให้กับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

2. แนวทางการจัดการพื้นที่ในแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน

จากสถิติพิพิธภัณฑ์สถานนานาชาติหรือ ICOM (มนัส แก้วบูชา, 2557) ได้กำหนดกฎบัตรในการดำเนินงานได้ทราบว่า พิพิธภัณฑ์มีบทบาทหน้าที่คือศูนย์การเรียนรู้ ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่นและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋เปรียบเสมือนแหล่งมรดกภูมิปัญญาที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว การสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน นักท่องเที่ยว และนักวิชาการ รับรู้ สร้างเสริมทรรศนะผ่านแหล่งเรียนรู้ทั้ง 5 แห่งดังกล่าว ซึ่งขยายความแนวคิด แนวทางโดย ดร.มนัส แก้วบูชา ดังมีไดอะแกรม (communication in theory and practice) ดังนี้

ภาพที่ 188 แผนภูมิรายละเอียดหลักการสื่อสารและปฏิบัติการ
(มนัส แก้วบูชา, 2557)

ผู้วิจัยจะนำแผนภูมิรายละเอียดหลักการสื่อสารและการบริการมาประยุกต์ใช้ โดยกำหนดพื้นที่การบริการของแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ไว้ 2 พื้นที่ (มนัส แก้วบูชา, 2557) ดังนี้

1. Inhouse: พื้นที่ภายในแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน ควรประกอบด้วยอาณาบริเวณ ดังนี้

1.1 Buildings/ Space คือ อาคาร ลานวัฒนธรรม

1.2 Shop/ Café/ Toilets/ Park คือ ร้านคา ร้านกาแฟ ห้องสุขา พื้นที่จอดรถ

1.3 Publications เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารเกี่ยวกับชุมชนและวัด

1.4 People สาธารณชนและผู้ชม

1.5 Orientation มีพื้นที่สำหรับการประชุม

1.6 Artefacts Specimens มีศิลปวัตถุ วัตถุทางวัฒนธรรม จัดหมวดหมู่ กลุ่มพร้อมรายละเอียดที่ชัดเจน

1.7 Displays เป็นการนำเสอนวัตถุพร้อมองค์ประกอบที่สวยงาม

1.8 Events มีการจัดกิจกรรม เทศกาลอย่างสม่ำเสมอ

2. Outreach: ผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านที่อยู่นอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว คือ ผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน นักท่องเที่ยว และนักวิชาการที่ไม่สามารถมาเรียนรู้ได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการกำหนดนโยบาย ภารกิจของแหล่งเรียนรู้ออกไปหาผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อให้ผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านที่อยู่นอกชุมชนมีโอกาสรับรู้ เรียนรู้จากเว็บไซต์ วีดีทัศน์ แผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาเวียดนามและภาษาอังกฤษ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการสรุปที่เห็นภาพชัดเจน จึงสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

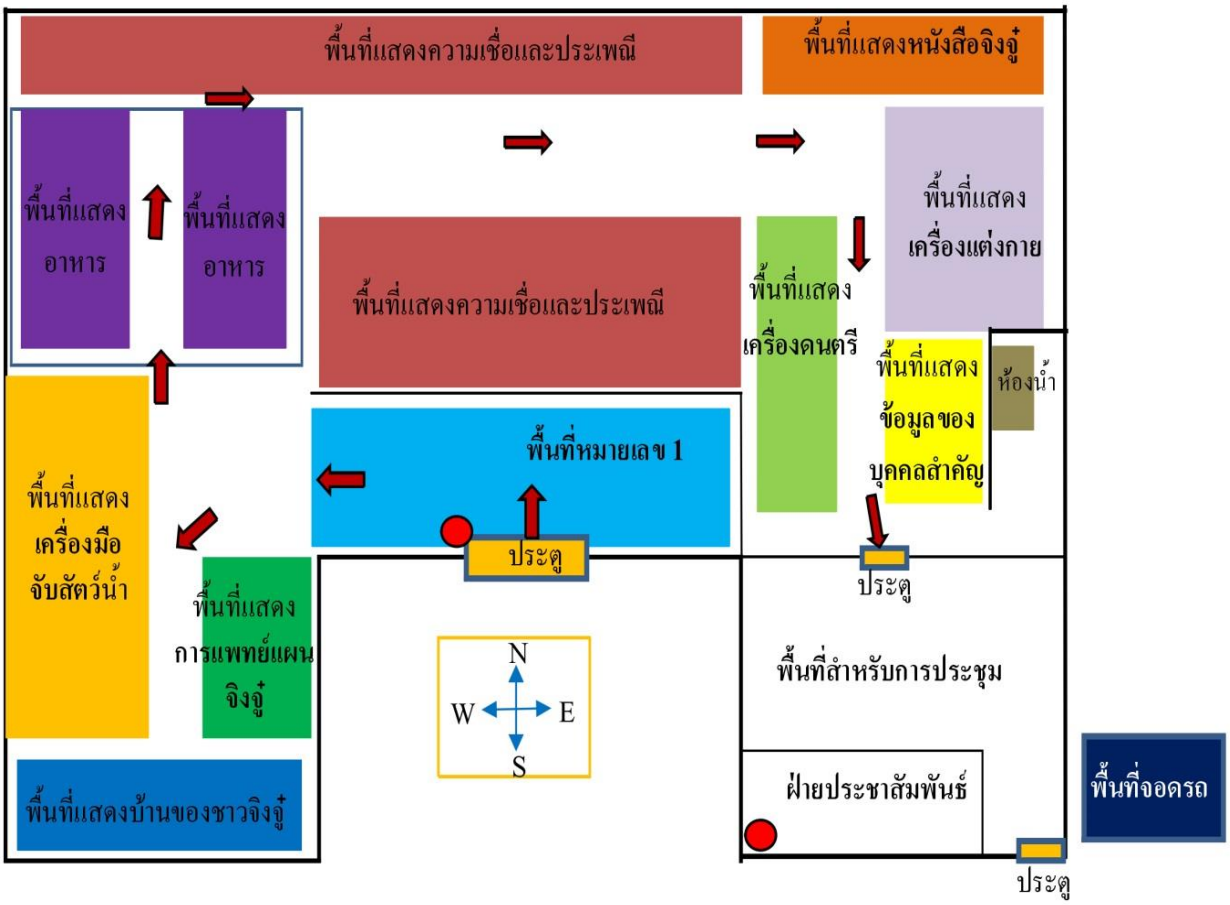
ตารางที่ 70 แสดงรายละเอียดหลักการสื่อสารและปฏิบัติการ(มนัส แก้วบูชา, 2557)

Inhouse	**Outreach**	**แหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน**
1. Buildings/ Space 2. Shop/ Café/ Toilets/ Park 3. Publications 4. People 5. Orientation 6. Artefacts Specimens 7. Displays 8. Events	สำหรับผู้ที่อยู่ภายนอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สามารถเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้จากสื่อความหมายดังนี้ 1. เว็บไซต์ 2. วีดีทัศน์ 3. สื่อสิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาเวียดนามและภาษาอังกฤษ	- อาคารเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน - ป้ายประชาสัมพันธ์ - ทำฐานข้อมูลในเว็บไซต์ - สุขา -ร้านอาหารจิงจู๋ - ร้านขายของที่ระลึก - ผู้สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้าน นักท่องเที่ยว และนักวิชาการ - เว็บไซต์ วีดีทัศน์ แผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน - การจัดกิจกรรม - มีลานอเนกประสงค์

เมื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ก็พบว่า ในศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋มีห้องสุขา พื้นที่จอดรถ พื้นที่สำหรับการประชุมและวัตถุทางวัฒนธรรม เป็นต้น ส่วนรายละเอียดของแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

(1) พิพิธภัณฑ์จิงจู๋

พื้นที่ภายในพิพิธภัณฑ์จิงจู๋แบ่งเป็นพื้นที่แสดงการแพทย์แผนจิงจู๋ พื้นที่แสดงบ้านอาคาร พื้นที่แสดงเครื่องมือจับสัตว์น้ำ พื้นที่แสดงอาหารท้องถิ่น พื้นที่แสดงความเชื่อและประเพณี พื้นที่แสดงเครื่องแต่งกายและพื้นที่แสดงเครื่องดนตรี เป็นต้น เนื่องจากพื้นที่หมายเลข 1 มีที่ว่างอยู่ ผู้วิจัยจึงเสนอให้พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าสู่พิพิธภัณฑ์ ก็จะสามารถหยิบแผ่นพับหรือเอกสารนำชมมาอ่านได้ นอกจากพื้นที่ส่วนนี้แล้ว ผู้วิจัยยังเสนอให้วางแผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในห้องประชาสัมพันธ์ด้วย เมื่อนักท่องเที่ยวมาติดต่อเจ้าหน้าที่ ก็สามารถหยิบแผ่นพับหรือเอกสารนำชมมาอ่านได้เช่นกัน ส่วนพื้นที่ด้านหน้าของพิพิธภัณฑ์จะปรับให้เป็นลานอเนกประสงค์

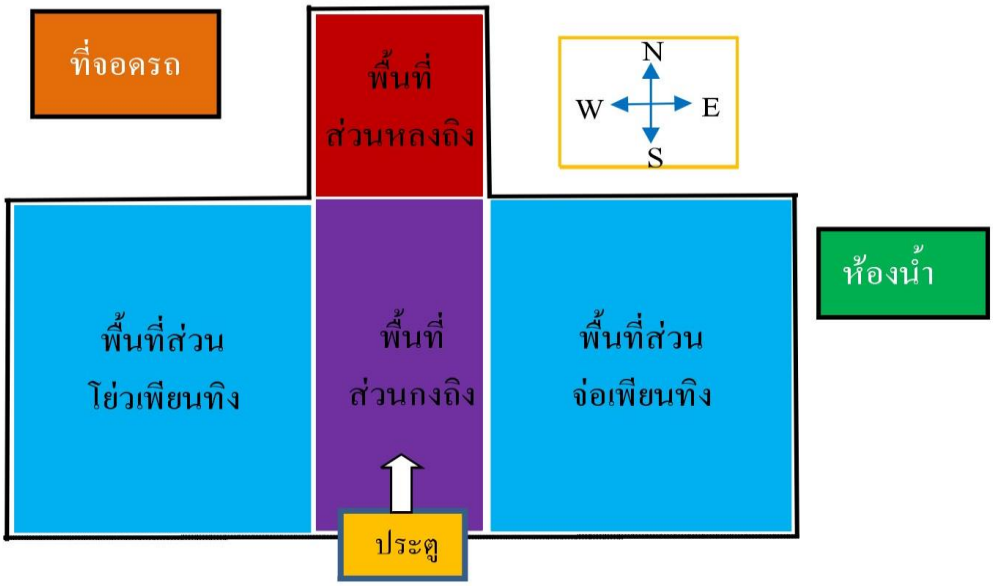

ภาพที่ 189 ผังของพิพิธภัณฑ์จิงจู๋

ภาพที่ 190 ที่ตั้งของชั้นวางหนังสือ แผ่นพับและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพิพิธภัณฑ์จิงจู๋

(2) ศาลเจ้าฮาถิง

ภาพที่ 191 การจัดการพื้นที่ในศาลเจ้าฮาถิง

ผังของศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวคล้ายกัน พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงเป็นสถานที่รับชมพิธีกรรมสำหรับชาวบ้านและนักท่องเที่ยว อนึ่ง พื้นที่ทั้งสองส่วนนี้เป็นสถานที่จัดงานเลี้ยง เพราะฉะนั้น พื้นที่ทั้งสองส่วนนี้สามารถปรับเป็นพื้นที่สำหรับการประชุม

เนื่องจากพื้นที่ทั้งสองข้างของประตูใหญ่เป็นพื้นที่ที่จัดวางป้ายประชาสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารเกี่ยวกับชุมชนและศาลเจ้า ส่วนพื้นที่ด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิงล้วนมีลานอเนกประสงค์

ภาพที่ 192 ที่ตั้งของชั้นวางหนังสือ แผ่นพับและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในศาลเจ้า

ส่วนบริเวณของแหล่งเรียนรู้มีร้านอาหารเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึกและโรงแรม แต่สิ่งที่ขาดอยู่คือเว็บไซต์ วีดีทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ผู้สื่อความหมายและนำเสนอวัฒนธรรมจิงจู๋ ดังนั้น ผู้วิจัยจะช่วยออกแบบและจัดทำสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในประเด็นต่อไปเพื่อมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาเผยแพร่ทั้งในและนอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว รวมทั้งเว็บไซต์ด้วย

การออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอด

1. แนวทางออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน

โลโก้ คือสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่สามารถสร้างเอกลักษณ์ให้กับสิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นที่จดจำและรู้จักไปอย่างกว้างขวาง องค์ประกอบของโลโก้มีทั้งตัวอักษร รูปภาพและสีต่าง ๆ ซึ่งสามารถสื่อแทนสิ่งต่าง ๆ ได้ จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บทบาทของตราสัญลักษณ์ (โลโก้) มี 3 ประการ คือ (1) เป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกความเป็นตัวคุณสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (2) เป็นสัญลักษณ์ประจำสิ่งของที่จะถูกทุกคนจดจำ และ(3) เป็นสื่อความหมายทรัพยากรทางวัฒนธรรมเนื่องจากทุกโลโก้นั้นมักจะมีความหมายอยู่เบื้องหลัง ซึ่งสิ่งที่อยู่เบื้องหลังนั้นเกี่ยวกับวัฒนธรรม เนื่องจากโลโก้ที่ดีสวยงามโดดเด่นจะส่งผลแง่บวกในหลาย ๆ มิติต่อความรู้สึกของผู้พบ

เห็น เพราะฉนั้น ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจิงจู๋มาปรับใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์พื้นบ้านและช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมจิงจู๋สู่สามัญชน

ก่อนที่จะออกแบบโลโก้ของสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของจิงจู๋ และลงภาคสนามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของจิงจู๋ หลังจากนั้น จะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ขึ้น ซึ่งขั้นตอนการจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ดังนี้

ตารางที่ 71 กระบวนการออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้)

หมายเลข	**กระบวนการออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้)**	
1	ศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน	องค์ประกอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ ได้แก่ เทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ขิมสายเดียว เพลงพื้นบ้าน เครื่องแต่งกาย ศาลเจ้าฮาถิงและอาหารการกิน
2	เก็บข้อมูลเกี่ยวกับตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของจิงจู๋	1. โลโก้แบบที่ 1 : โลโก้ของบริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัด 2. โลโก้แบบที่ 2 : โลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมิน 3. โลโก้แบบที่ 3 : โลโก้ของบริษัท จิงเจตงซิง จำกัด
3	ออกแบบและจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่	1. การคัดเลือกภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย 2. การออกแบบกิริยาท่าทางของภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย 3. การคัดเลือกและออกแบบองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง 4. การจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่: โลโก้ใหม่ที่ออกแบบและจัดทำออกมามี 4 แบบ
4	ทำแบบประเมินตราสัญลักษณ์ (โลโก้) และการประเมินตราสัญลักษณ์ (โลโก้)	นำโลโก้ใหม่ให้นักท่องเที่ยว ชาวบ้าน นักศึกษา นักวิชาการ ฯลฯ ช่วยประเมิน
5	คัดเลือกตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่และการปรับแก้ตราสัญลักษณ์ (โลโก้)	จากความเห็นของผู้ประเมิน ผู้วิจัยได้เลือกโลโก้หมายเลข 1 และนำความเห็นของผู้ประเมินมาประยุกต์ใช้ในการปรับแก้โลโก้หมายเลข 1 ด้วย

1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน

บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยอยู่ในภาคเหนือของเวียดนาม แล้วอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจีน 500 กว่าปีแล้ว วัฒนธรรมจิงจู๋ที่สืบทอดกันมา ได้แก่ เทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ขิมสายเดียว เพลงพื้นบ้าน เครื่องแต่งกาย ศาลเจ้าฮาถิงและอาหารการกิน ซึ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ เนื่องจากชาวจิงจู๋เป็นชาวประมง วิถีชีวิตของชาวจิงจู๋จึงผูกพันกับทะเลตลอดกาลเวลา เมื่อออกแบบโลโก้ใหม่ ผู้วิจัยจะนำองค์ประกอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋มาปรับใช้ด้วยเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชาวจิงจู๋

1.2 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของจิงจู๋

เมื่อผู้วิจัยลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ก็พบว่า โลโก้เกี่ยวกับชาวจิงจู๋มี 3 แบบ ดังนี้

โลโก้แบบที่ 1 : โลโก้ของบริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัด

บริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัดตั้งอยู่บ้านเลขที่ 35 ถนนซินหัวของเมืองตงซิง ซึ่งเป็นบริษัทที่จำหน่ายอาหารสำเร็จรูปจากอาเซียน ผลไม้ ผลิตภัณฑ์ศิลปการช่าง และของที่ระลึก เป็นต้น โลโก้ของบริษัทนี้เป็นโลโก้แบบเรียบง่าย ซึ่งประกอบไปด้วยตัวอักษรจีนและภาพการ์ตูนของชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยที่น่ารัก ข้อดีของโลโก้ประเภทนี้คือผู้คนสามารถจดจำทั้งภาพและชื่อแบรนด์ได้ในเวลาเดียวกัน แต่โลโก้ประเภทนี้ยังไม่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋อย่างชัดเจน เช่น นาฏศิลป์พื้นบ้าน

ภาพที่ 193 โลโก้ของบริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัด

โลโก้แบบที่ 2 : โลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมิน

ร้านอาหารไห่หยิงเหมินตั้งอยู่ที่หาดทรายทองของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งติดกับโรงแรมจิงต่าว บริการของร้านอาหารแห่งนี้ ได้แก่ จำหน่ายอาหารจิงจู๋ จัดกิจกรรมแสดงวัฒนธรรมจิงจู๋ กิจกรรมบาร์บีคิว และกิจกรรมค้างกลางแจ้ง เป็นต้น โลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมินประกอบ

ด้วยรูปต้นไม้ รูปสีเหลี่ยมขนมเปียกปูนและตัวอักษรจีนที่เขียนไว้ว่า 海迎门京族文化度假村 สีที่ใช้มีทั้งสีเขียน สีเหลืองและสีขาว โลโก้ของร้านอาหารนี้เป็นโลโก้แบบเรียบง่ายเช่นกัน และผู้คนสามารถจดจำได้ง่าย รูปต้นไม้ที่อยู่ในโลโก้อาจจะเป็นรูปต้นมะพร้าว ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าร้านอาหารแห่งนี้ติดกับทะเล รูปสีเหลี่ยมขนมเปียกปูนสีเหลืองเปรียบเสมือนเม็ดทรายสีทองเหลือง ส่วนตัวอักษรจีนในโลโก้หมายความว่า ชุมชนท่องเที่ยววัฒนธรรมจิงจู๋ไห่หยิงเหมิน เมื่อศึกษาโลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมิน ก็สรุปได้ว่า ความหมายของรูปภาพและตัวอักษรจีนไม่ตรงกัน ซึ่งรูปภาพสื่อถึงภูมิประเทศของหมู่บ้านว่านเหว่ย และตัวอักษรจีนได้กล่าวถึงวัฒนธรรมจิงจู๋ แต่ไม่พบเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋ใด ๆ ปรากฏในตราสัญลักษณ์ (โลโก้) อนึ่ง ร้านอาหารไห่หยิงเหมินแค่เป็นร้านอาหารที่ติดกับหาดทรายทองเท่านั้น การใช้คำว่า ชุมชน ลงในโลโก้ก็อาจจะทำให้นักท่องเที่ยวคลาดเคลื่อนว่า ร้านอาหารแห่งนี้ใหญ่เท่ากับชุมชน

ภาพที่ 194 โลโก้ของร้านอาหารไห่หยิงเหมิน

โลโก้แบบที่ 3 : โลโก้ของบริษัท จิงเจตงซิง จำกัด

บริษัท จิงเจตงซิง จำกัดตั้งอยู่บ้านเลขที่ 194-9 ถนนซินหัวของเมืองตงซิง ซึ่งเป็นบริษัทที่บริหารเขตการค้าจิงเจ ลักษณะของสิ่งก่อสร้างในเขตการค้าจิงเจเต็มไปด้วยวัฒนธรรมจิงจู๋และวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน ธุรกิจในเขตการค้าจิงเจมีความหลากหลาย เช่น การท่องเที่ยว อาหารการกิน และการจำหน่ายสินค้าจากประเทศอาเซียน เป็นต้น ส่วนโลโก้ของบริษัท จิงเจตงซิง จำกัดประกอบด้วยอุโบสถของศาสนาพุทธนิกายเถรวาส ลายคลื่น รูปบุคคลใส่หมวก ตัวอักษรจีน และสีแดง ข้อดีของโลโก้นี้คือผู้คนสามารถจดจำได้ง่าย และสื่อถึงวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋และความเชื่อของศาสนิกชนที่นับถือศาสนาพุทธในประเทศอาเซียน แต่ขาดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจิงจู๋ เช่น เทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์พื้นบ้าน และขิมสายเดียวจิงจู๋ เป็นต้น

ภาพที่ 195 โลโก้ของถนนจิงเจ

จากที่กล่าวมาข้างบน สรุปได้ว่า โลโก้ทั้ง 3 แบบดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวกับชาวจิงจู๋บ้าง แต่ยังไม่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋อย่างชัดเจน เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจะนำแนวคิดการออกแบบบางส่วนของโลโก้ทั้ง 3 แบบดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อสร้างโลโก้ใหม่ขึ้น ซึ่งสิ่งที่จะนำมาประยุกต์ใช้ ได้แก่ รูปชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย ลายคลื่นและตัวอักษรจีน

1.3 ออกแบบและจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่

แนวคิดการออกแบบและจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) เกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ดังนี้

(1) การคัดเลือกภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย

ชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมจิงจู๋ที่สำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ดังนั้นจึงควรมีรูปชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยอยู่ในโลโก้ใหม่ด้วย โดยเฉพาะภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยที่สวมใส่เครื่องแต่งกายแบบจิงจู๋ เมื่อลงภาคสนามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยที่สำคัญมี 4 ภาพ ดังนี้

หมายเลข 1

หมายเลข 2
(http://www.zgxianfeng.com/infodisp1.asp?id=6445)

หมายเลข 3
(http://www.zwbk.org/zh-tw/Lemma_Show/223222.aspx)

หมายเลข 4
(http://www.photophoto.cn/pic/18693909.html)

ภาพที่ 196 ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย

ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายเลข 1 คือรูปการ์ตูนในโลโก้ของบริษัท ชายฮาเกอสาวฮาเม่ย จำกัด

ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายเลข 2 คือรูปการ์ตูนของโครงการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งจัดทำโดยศาลประชาชนของเมืองตงซิง เครื่องแต่งกายของชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยในภาพหมายเลข 1 และรูปหมายเลข 2 คล้ายกัน แต่สิ่งที่ต่างกันคือท่ามือของรูปการ์ตูน ซึ่งท่ามือของสาวฮาเม่ยในภาพหมายเลข 2 อาจจะได้รับแรงบันดาลใจจากท่ารำของนาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋

ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายเลข 3 คือรูปบุคคลในแสตมป์ที่ฉลองสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปณาขึ้นครบรอบ 50 ปี ซึ่งวาดโดย ศ. Zhou Xiuqing ชายฮาเกอที่อยู่ในภาพกำลัง

นั่งกับพื้นและบรรเลงขิมสายเดียวจิงจู๋ ส่วนสาวฮาเม่ยกำลังถือปลาใหญ่และตั้งใจฟังเสียงดนตรี ความโดดเด่นของภาพนี้คือได้สื่อถึงเครื่องแต่งกาย ศิลปะและวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋

ภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายเลข 4 คือ รูปบุคคลที่อยู่หน้าปกของหนังสือจิงจู๋ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายเลข 3 สิ่งที่ต่างกันในภาพหมายเลข 3 และภาพหมายเลข 4 คือ รูปบุคคลในภาพหมายเลข 4 เป็นรูปการ์ตูน เนื่องจากรูปการ์ตูนสามารถสร้างความสนุก ความสุขและรอยยิ้มให้กับนักท่องเที่ยวทั่วไปมากกว่า ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำรูปการ์ตูนมาปรับใช้ในการออกแบบโลโก้ใหม่

(2) การออกแบบกิริยาท่าทางของภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย

เนื่องจากคู่มือที่จะจัดทำนั้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำท่ารำของสาวฮาเม่ยมาใช้ในการออกแบบโลโก้ใหม่ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋มีทั้งหมด 4 หรือ 5 ชุดตามข้อมูลจากภาคสนาม ซึ่งรำถวายโคมเป็นนาฏศิลป์พื้นบ้านที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของเมืองฝางเฉิงกั่งและเมืองตงซิง อนึ่ง รำชุดนี้ได้ผลิตซ้ำเป็นรำใหม่และผู้แสดงเคยแสดงขึ้นในกิจกรรมต่าง ๆ ที่กรุงปักกิ่งและไต้หวัน ซึ่งรำถวายโคมมีความชื่อเสียงมากกว่า เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงนำท่ารำของรำถวายโคมมาใช้ เมื่อเปรียบเทียบภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยหมายทั้ง 4 ภาพดังกล่าว ก็พบว่า กิริยาท่าทางของสาวฮาเม่ยในภาพหมายเลข 2 คล้ายกับท่ารำในรำถวายโคม ผู้วิจัยจึงเลือกภาพสาวฮาเม่ยในภาพหมายเลข 2 มาใช้ด้วย ส่วนกิริยาท่าทางของชายฮาเกอนั้น ผู้วิจัยจะนำภาพชายฮาเกอในภาพหมายเลข 4 มาใช้เนื่องจากขิมสายเดียวเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋ และรูปการ์ตูนมีส่วยช่วยให้ผู้ชมจดจำได้ง่าย

(3) การคัดเลือกและออกแบบองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง

ศาลเจ้าฮาถิงเป็นสถานที่แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ และเป็นสัญลักณษ์ทางสถาปัตยกรรมของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เพราะฉะนั้น จึงควรมีภาพศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้ใหม่ด้วย อนึ่งชาวจิงจู๋เป็นชนกลุ่มน้อยที่ผูกพันกับทะเลในประเทศจีน ซึ่งคนส่วนใหญ่เป็นชาวประมง และท่ารำบางส่วนของสาวฮาเม่ยได้รับแรงบันดาลใจจากการซ่อมแห ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับทะเลมาปรับใช้ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ ลายคลื่น สีน้ำเงิน เป็นต้น

(4) การจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่

ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ที่ออกแบบและจัดทำออกมามี 4 แบบ ดังนี้

โลโก้หมายเลข 1

โลโก้หมายเลข 2

โลโก้หมายเลข 3

โลโก้หมายเลข 4

ภาพที่ 197 ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่

องค์ประกอบที่สำคัญในตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ได้แก่ ภาพชายฮาเกอที่กำลังดีดขิมสายเดียว สาวฮาม่ยที่กำลังแสดงรำถวายโคม ศาลเจ้าฮาถิงและลายคลื่นน้ำสีน้ำเงิน หลังจากออกแบบและจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ทั้ง 4 แบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปให้นักท่องเที่ยว ศิลปิน นักศึกษา เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ สาวฮาม่ยและผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงช่วยประเมินเพื่อคัดเลือกตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ที่มีความโดดเด่นมาใช้

1.4 การประเมินและคัดเลือกตราสัญลักษณ์ (โลโก้)

ก่อนที่เรียนเชิญนักท่องเที่ยว ศิลปิน นักศึกษาและคนอื่น ๆ มาช่วยประเมินและคัดเลือกตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินทั้งภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ซึ่งแบบประเมินตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ที่ทำนั้นประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมินและข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ส่วนรายละเอียดของแบบประเมินตราสัญลักษณ์ (โลโก้) อยู่ในภาคผนวก ฐ

หลังจากทำแบบประเมินเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยได้มอบให้นักท่องเที่ยว นักศึกษา สาวฮาเม่ย และบุคคลอื่น ๆ ช่วยประเมินและคัดเลือกตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความเห็นของผู้ประเมินดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 72 ความเห็นของผู้ประเมินและคัดเลือกโลโก้ใหม่

ชื่อ-นามสกุล	สถานภาพ	โลโก้ที่เลือก	ความเห็น
Mr.Lin Guoxiong	เจ้าหน้าที่ธนาคาร Rural Credit Cooperatives ของเมืองฝางเฉิงกั่ง	หมายเลข 4	สัดส่วนของโลโก้หมายเลข 4 ค่อนข้างสมดุล ศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 4 โดดเด่นกว่าหมายเลข 3 ส่วนลายคลื่นในโลโก้หมายเลข 1 และหมายเลข 2 กินพื้นที่ของโลโก้มากเกินไป แล้วทำให้สัดส่วนของโลโก้ไม่สมดุล
Ms.Lan Shuiping	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาเวียดนาม มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ของจีน	หมายเลข 1	รูปบุคคลและศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 3 และหมายเลข 4 ห่างไกลไปหน่อย ส่วนศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 1 โดดเด่นกว่าหมายเลข 2
Mr.Yao Yueman	นักท่องเที่ยว	หมายเลข 1	โลโก้หมายเลข 1 สมดุลกว่าหมายเลข 2 ส่วนโลโก้หมายเลข 3 และหมายเลข 4 ไม่ค่อยสวยดีเนื่องจากวางตัวอักษรอยู่ตรงกลางของตราสัญลักษณ์(โลโก้)อนึ่ง ภาพศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 4 เป็นศาลเจ้าทั้ง 3 แห่งทับอยู่กัน ซึ่งดูแล้วไม่เหมือนของจริงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
Ms.Li li	นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา	หมายเลข 1	การออกแบบโลโก้ทั้งหมดนี้ไม่ตรงกับหลักการออกแบบตราสัญลักษณ์(โลโก้)ควรเพิ่มวงกลมเป็นเส้นขอบเขตของโลโก้หมายเลข 1 เพื่อให้สวยขึ้น
Ms.Luo Mei	สาวฮาเม่ยหมู่บ้านว่านเหว่ย	หมายเลข 2	การวางโคมไฟอยู่บนหมวกไม่ค่อยเหมาะสม ควรเอาโคมไฟที่อยู่บนหมวกออกจากโลโก้

Ms.Zhang Lianlian	นักท่องเที่ยวชาวจีน	หมายเลข 4	โลโก้ทั้งหมดทำได้สวยดี สีที่นำมาใช้ดูแล้วรู้สึกสบายใจ แต่ในโลโก้ยังขาดองค์ประกอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ ส่วนลายคลื่นในโลโก้หมายเลข 1 และหมายเลข 2 สวยกว่าโลโก้หมายเลข 3 และหมายเลข 4 เพราะฉะนั้น ตนจึงเลือกโลโก้หมายเลข 4
Ms.Wu Huyun	เจ้าหน้าที่บริษัททัวร์โสวงเฟิงเมืองตงซิง	หมายเลข 1	1. โลโก้หมายเลข 1 จดจำได้ง่าย ศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 2 และหมายเลข 3 ไม่ค่อยโดดเด่น ส่วนศาลเจ้าในโลโก้หมายเลข 4 เหมือนซุ้มประตูแบบจีน 2. ควรปรับให้ภาพชายฮาเกอและสาวฮาเม่ยใหญ่ขึ้นและให้สีของลายคลื่นอ่อนลง 3. ควรเพิ่มตัวอักษรเวียดนามเข้าไปด้วย
Mr.Zhang Yu	นักศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยบูรพา	หมายเลข 1	โลโก้ทั้งหมดออกแบบได้สวยดี แต่หมายเลข 1 ค่อนข้างเรียบง่ายและจดจำได้ง่ายกว่าโลโก้อื่น ๆ ส่วนสีของโลโก้หมายเลข 2 และหมายเลข 3 เข้มเกินไป ดูแล้วรู้สึกสัดส่วนของโลโก้ไม่สมดุล
Ms.Tang Fang	เจ้าหน้าที่อบต.เจียงผิงของเมืองตงซิง	หมายเลข 2	โลโก้ทั้งหมดจดจำได้ง่าย เมื่อเห็นภาพชายฮาเกอและสาวฮาเม่ย ก็เข้าใจว่าโลโก้เกี่ยวกับชาวจิงจู๋ ศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 2 และหมายเลข 3 คือศาลเจ้าของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งชุมชนนี้มีชื่อเสียงมากที่สุดในพื้นที่จิงจู๋ ซานต่าวและเป็นพื้นที่ส่วนกลางของแหล่งท่องเที่ยวจิงต่าวด้วย คนส่วนใหญ่รู้จักศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านว่านเหว่ยเป็นอย่างดี ส่วนศาลเจ้าในโลโก้หมายเลข 1 และหมายเลข 4 นั้น คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก เมื่อเปรียบเทียบลักษณะของโลโก้หมายเลข 2 และหมายเลข 3 ก็พบว่า โลโก้หมายเลข 2 สวยกว่า
น.ส. ณัฐธยาน์ ตั้งถาวรสกุล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางสีของจีน	หมายเลข 2	รูปที่สองที่เลือกเพราะมองดูแล้วมีความสวยงามและสื่อถึงความเป็นชนชาติ 京族 ได้อย่างทันสมัยโดยส่วนตัวไม่ชอบให้มีกรอบล้อมรอบเพราะทำให้รู้สึกอึดอัดค่ะ

น.ส. เยาวรัตน์ เจริญจิตร	นักศึกษาชาวไทย ระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยบูรพา	หมายเลข 4	โลโก้หมายเลข 4 สวยกว่า
Mr.Liu Yangcai	ผู้อาวุโส และผู้ดูแล ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้าน ซานซิน	หมายเลข 3	ควรปรับแก้ให้โลโก้ทั้งหมดชัดกว่าเดิม
Mr.Zhang Qingfeng	อาจารย์ประจำสาขา วิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยเป่ยปู้ กัลฟ์	หมายเลข 4	โลโก้ทั้งหมดออกแบบได้ดีมาก แต่โลโก้หมายเลข 4 สวยกว่าโลโก้แบบอื่น ๆ ศาลเจ้าฮาถิง ชายฮาเกอและสาวฮาม่ยที่สวมเครื่องแต่งกายแบบจิงจู๋ ท่ารำและขิมสายเดียวที่ปรากฏในโลโก้เป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋ เมื่อศึกษาโครงสร้างของศาลเจ้าฮาถิง ก็พบว่า ภาพศาลเจ้าประกอบด้วยเสาที่เป็นลายเส้นและหลังคาที่เป็นรูปแผนภาพเรขาคณิต ซึ่งทำให้ภาพศาลเจ้ากลายเป็นรูปทรงปริมาตร ส่วนสีสันนั้น รูปวงกลม ลายคลื่นและตัวอักษรใช้สีน้ำเงินเป็นหลัก รูปบุคคลและศาลเจ้าได้ใช้สีต่าง ๆ ซึ่งทำให้โลโก้มีทั้งความเรียบง่ายและความสลับซับซ้อน ถ้ามองในภาพรวมแล้ว ก็จะพบว่า โลโก้ใหม่นี้เต็มไปด้วยความนิ่งและความเคลื่อนไหว ซึ่งสิ่งที่เคลื่อนไหวอยู่คือลายคลื่น สายสาวฮาม่ยที่เต้นรำ แซะชายฮาเกอที่ดีดขิมสายเดียว เป็นต้น ส่วนที่อยู่นิ่ง ๆ คือตัวอักษรและศาลเจ้าฮาถิง
Mr.Qin Hongbo	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยต้าหลี ของจีน	หมายเลข 2	โลโก้หมายเลข 2 สวยกว่า
น.ส. ธนพรรณ นาคนุช	นักศึกษาชาวไทย มหาวิทยาลัยเป่ยปู้ กัลฟ์	หมายเลข 1	โลโก้หมายเลข 1 สวยกว่า

จากความเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า คนที่เลือกโลโก้หมายเลข 1 มี 6 คน คนที่เลือกโลโก้หมายเลข 2 มี 4 คน คนที่เลือกโลโก้หมายเลข 3 มี 1 คน และคนที่เลือกโลโก้หมายเลข 4 มี 4 คน คนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า โลโก้ทั้ง 4 แบบนี้ออกแบบได้ดี ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋ และผู้ชมสามารถจดจำได้ง่าย

เนื่องจากคนส่วนใหญ่ชอบโลโก้หมายเลข 1 และผู้วิจัยก็เห็นด้วย โลโก้หมายเลข 1 มีลายคลื่นที่ได้สัดส่วนกัน จึงสวยกว่าโลโก้หมายเลข 3 และหมายเลข 4 อนึ่ง วางภาพศาลเจ้าฮาถิงอยู่ตรงกลางและวางภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ยอยู่ทั้งสองข้าง ก็ทำให้โลโก้หมายเลข 1 ได้สัดส่วนกันมากขึ้นและสะท้อนให้เห็นถึงความงามที่แฝงอยู่ในความได้สัดส่วนที่เหมาะสม ภาพศาลเจ้าฮาถิงในโลโก้หมายเลข 1 มีความเรียบง่ายกว่าโลโก้หมายเลขอื่น การจัดวางภาพศาลเจ้าอยู่ระหว่างภาพชายฮาเกอกับสาวฮาเม่ย ก็ทำให้โลโก้หมายเลข 1 กลายเป็นภาพสี 3 มิติ ส่วนการจัดวางตัวอักษรอยู่ด้านล่างสุดของโลโก้หมายเลข 1 นั้น สอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านตัวอักษรของคนส่วนใหญ่ ถ้าวางตัวอักษรอยู่ตรงกลาง ก็จะทำให้โลโก้หมายเลข 1 ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนและไม่มีความเป็นเอกภาพ ซึ่งทำลายความสมบูรณ์และความงามของโลโก้ นอกจากนี้ โลโก้ที่ไม่มีรูปวงกลมเป็นเส้นขอบเขตนั้นใช้พื้นที่น้อยกว่าและเรียบง่ายกว่า ผู้วิจัยจึงเลือกโลโก้หมายเลข 1 และนำความเห็นของผู้ประเมินมาประยุกต์ใช้ในการปรับแก้โลโก้หมายเลข 1 ด้วย ซึ่งโลโก้ใหม่ดังนี้

ภาพที่ 198 ตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน

2. แนวทางออกแบบและจัดทำข้อมูลแผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

2.1 การจัดตั้งคณะทำงาน

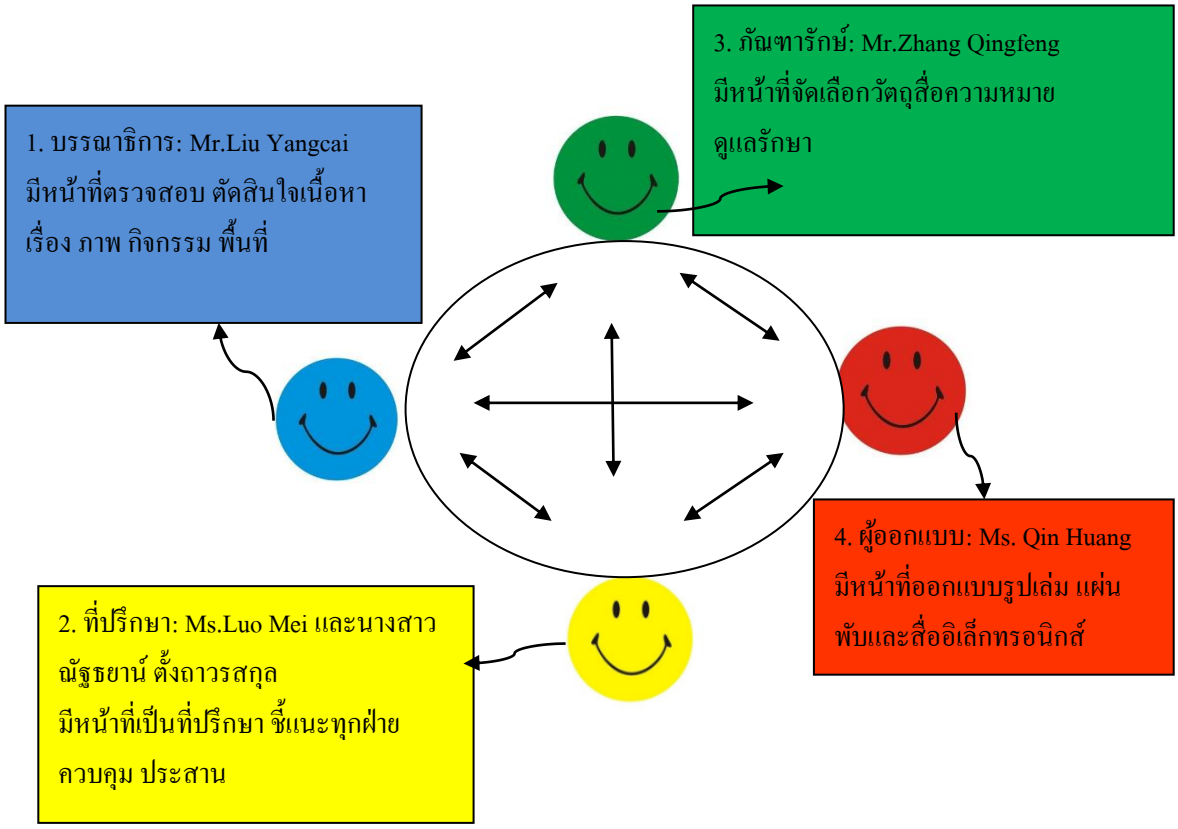
เมื่อออกแบบและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด แนวทางและหลักการพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการจัดการของ ดร.มนัส แก้วบูชา (เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพิพิธภัณฑ์ศึกษาและการจัดการ, 2557) มาประยุกต์ใช้ในการจัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งมีบุคลากร 5 คน ประกอบด้วยนักออกแบบ ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบและผู้รับผิดชอบจัดเลือกวัตถุสื่อความหมาย

Mr. Liu Yangcai เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานซินและเป็นอดีตประธานคณะกรรมการศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับเทศกาลฮาเจ๋ ประวัติของศาลเจ้าและหมู่บ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว อนึ่ง Mr.Liu Yangcai สามารถพูดภาษาเวียดนามได้ เพราะฉะนั้น จึงทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ตัดสินใจเนื้อหาเรื่อง ภาพ กิจกรรม และพื้นที่

Ms. Luo Mei เป็นสาวฮาแม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและมีความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ส่วนนางสาวณัฐธยาน์ ตั้งถาวรสกุลเป็นชาวไทยที่มีความรู้ด้านนาฏศิลป์และอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางสีของจีน ซึ่ง Ms.Luo Mei และนางสาวณัฐธยาน์ ตั้งถาวรสกุลสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของคณะทำงาน

Mr. Zhang Qingfeng เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ของจีน ซึ่งสามารถทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบจัดเลือกวัตถุสื่อความหมาย

ผู้วิจัยมีความรู้ความสามารถในการออกแบบแผ่นพับ หนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จึงทำหน้าที่เป็นนักออกแบบ

ภาพที่ 199 คณะทำงานออกแบบและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน

2.2 การออกแบบและจัดทำข้อมูลแผ่นพับเกี่ยวกับสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน

เนื่องจากพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวขาดสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) และชาวบ้านสนับสนุนให้ผู้วิจัยช่วยจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งใจออกแบบและจัดทำแผ่นพับและหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ส่วนแนวทางการออกแบบและจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ดังนี้

2.2.1 การออกแบบและจัดทำแผ่นพับ

แผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่ผลิตโดยเน้นการนำเสนอเนื้อหาจากการสรุปใจความสำคัญ ลักษณะมีการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ แผ่นพับมีส่วนช่วยสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน สะดวกต่อการหยิบถือและแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วน ๆ ได้โดยไม่ต้องมีเลขหน้ากำกับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจออกแบบและจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาจีนกลาง ภาษาอังกฤษ ภาษาเวียดนามและภาษาไทยเพื่อให้นักท่องเที่ยวอ่านแล้วเข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชต์ได้ ซึ่งกระบวนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับทั้ง 4 ภาษาดังนี้

ตารางที่ 73 กระบวนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับ

หมายเลข	กระบวนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับ	
1	การจัดตั้งคณะทำงาน	1. บรรณาธิการ: Mr.Liu Yangcai มีหน้าที่ตรวจสอบตัดสินใจเนื้อหาเรื่อง ภาพ กิจกรรม พื้นที่ 2. ที่ปรึกษา: Ms.Luo Mei และนางสาวณัฐธยาน์ ตั้งถาวรสกุล มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะทุกฝ่าย ควบคุม ประสาน 3. ภัณฑารักษ์: Mr.Zhang Qingfeng มีหน้าที่จัดเลือกวัตถุสื่อความหมายดูแลรักษา 4. ผู้ออกแบบ: Ms. Qin Huang มีหน้าที่ออกแบบรูปเล่มแผ่นพับและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2	ศึกษาแผ่นพับตัวอย่าง	1.แผ่นพับตัวอย่างที่ 1 : แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 2.แผ่นพับตัวอย่างที่ 2 : แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลศาลเจ้าฉากู่ถิงเมืองกังกาย ประเทศเวียดนาม 3.แผ่นพับตัวอย่างที่ 3 : แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอุทยานปาไจ้โกว เมืองชินโจว ประเทศจีน 4.แผ่นพับตัวอย่างที่ 4 : แผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์

3	คัดเลือกองค์ประกอบของแผ่นพับ	เนื่องจากนาฏศิลป์จิงจู๋เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของเทศกาลฮาเจ๋และแสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิง องค์ประกอบของแผ่นพับจึงควรมีตราสัญลักษณ์ พาดหัวเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน แผนที่ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ภาพถ่ายทั้งศาลเจ้านาฏศิลป์พื้นบ้าน สาวฮาแม่ยและพิธีกรรมทางศาสนา และข้อความเกี่ยวกับเทศกาลฮาเจ๋ เป็นต้น
4	ตัวอย่างและวิธีการทำแผ่นพับ	จะทำแผ่นพับสี่ภาษาด้วย Microsoft Word 2010 และจะทำกัน 6 ช่อง หน้าละ 3 ช่องทั้งสองด้าน
5	ทำแบบประเมินแผ่นพับ	แบบประเมินประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมินและข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบ
6	การประเมินแผ่นพับและการปรับแก้แผ่นพับ	นำแผ่นพับให้นักท่องเที่ยว ชาวบ้าน นักศึกษา นักวิชาการ ฯลฯ ช่วยประเมิน และนำความเห็นของผู้ประเมินมาประยุกต์ใช้ในการปรับแก้แผ่นพับ

2.2.1.1 ศึกษาแผ่นพับตัวอย่าง

แผ่นพับตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นเป็นแผ่นพับที่ผู้วิจัยรวบรวมจากที่ต่าง ๆ ซึ่งมีแผ่นพับจากประเทศไทย แผ่นพับจากประเทศเวียดนามและแผ่นพับจากแหล่งท่องเที่ยวของจีน เนื่องจากแผ่นพับตัวอย่างมีความโดดเด่นในการออกแบบ ผู้วิจัยจึงนำมาศึกษาเพื่อแสวงหาแนวคิดการออกแบบที่ดีมาประยุกต์ใช้

แผ่นพับตัวอย่างที่ 1 : แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 200 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ตอนล่างของไทย แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลาจัดทำโดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ข้อมูลอำเภอเมืองสงขลาที่อยู่ในแผ่นพับประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ คำขวัญ สภาพทั่วไป สภาพภูมิอากาศ การปกครอง ภาพถ่าย แผนที่และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เป็นต้น ซึ่งแผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอำเภอเมืองสงขลาเป็นแผ่นพับการท่องเที่ยวแบบสามทบ ปกหน้ามีพาดหัว ข้อความสั้น ๆ

ภาพถ่ายเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและรูปประติมากรรมที่เป็นสัญลักษณ์ในพื้นที่ ซึ่งสามารถสื่อถึงสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและศิลปะวัฒนธรรมของอำเภอเมืองสงขลา ปกในมีข้อมูลกายภาพ ภาพถ่ายและแผนที่ของอำเภอเมืองสงขลา เนื่องจากอำเภอเมืองสงขลาติดกับทะเล แผ่นพับนี้จึงใช้สีน้ำเงินเป็นหลัก การกำหนดลำดับของเนื้อหาได้ชัดเจน ซึ่งหมายเลขทั้งภาพถ่ายและเนื้อหาตรงกัน

แผ่นพับตัวอย่างที่ 2 :แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลศาลเจ้าฉากู่เมืองกังกาย ประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 201 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลศาลเจ้าฉากู่เมืองกังกาย ประเทศเวียดนาม

ศาลเจ้าฉากู่ตั้งอยู่ชุมชนหนานโส้ว ตำบลฉากู่ฟางของเมืองกังกาย ประเทศเวียดนาม ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแห่งหนึ่งในเมืองมังกาย ข้อมูลศาลเจ้าฉากู่ที่อยู่ในแผ่นพับนี้ประกอบด้วยประวัติศาสตร์ศาลเจ้า รูปเคารพ โครงสร้างศาลเจ้า กิจกรรมและแผนที่ เป็นต้น แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลศาลเจ้าฉากู่เป็นแผ่นพับการท่องเที่ยวแบบสามทบ สีของปกนอกเป็นสีเหลือง สีของปกในเป็นสีขาว หน้าแรกของแผ่นพับมีตราสัญลักษณ์ พาดหัวและที่อยู่ของศาลเจ้า ซึ่งค่อนข้างเรียบง่าย หน้าสุดท้ายมีภาพถ่ายศาลเจ้าและแผนที่ ซึ่งเส้นทางเข้าสู่ศาลเจ้าด้วย ตัวอักษรแรกของแต่ละย่อหน้าเป็นตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่กว่า ซึ่งมีส่วนช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยากอ่านข้อความเพื่อรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้า การจัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสม นอกจากมีข้อความสั้น ๆ แล้ว ยังมีภาพประกอบด้วย ซึ่งภาพที่ใช้ประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา และทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น

แผ่นพับตัวอย่างที่ 3 :แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอุทยานปาไจ้โกว เมืองชินโจว ประเทศจีน

อุทยานปาไจ้โกวตั้งอยู่เมืองชินโจวแห่งประเทศจีน ข้อมูลอุทยานปาไจ้โกวที่อยู่ในแผ่นพับประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ พาดหัว ภาพถ่าย แผนที่ เส้นทางท่องเที่ยวและข้อมูลกายภาพ เป็นต้น แผ่นพับของอุทยานปาไจ้โกวเป็นแผ่นพับการท่องเที่ยวแบบสามทบ สีของปกนอกเป็นสีเหลืองอ่อน ส่วนสีของปกในเป็นสีเขียวเนื่องจากอุทยานปาไจ้โกวเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ลักษณเด่นของแผ่นพับนี้คือมีภาพถ่ายและข้อมูลที่เกี่ยวกับโรงแรม อาหาร กิจกรรม เส้นทางท่องเที่ยวและจุดชมวิวทิวทัศน์ ซึ่งแนวคิดการจัดองค์ประกอบเหล่านี้สอดคล้องกับหลักการกฎบัตรของพิพิธภัณฑสถานวิทยา ซึ่งกลุ่มแก่นเรื่องหลักคืออุทยานปาไจ้โกว แก่นเรื่องหลักคือจุดเที่ยวชม แก่นเรื่องรอง 1 คือพืชที่สำคัญ เช่น ดอกกล้วยไม้ป่า ดอกจินฮวาฉา (Camellia nitidissima C. W. Chi) แก่นเรื่องรอง 2 คือสัตว์ป่า และกิจกรรมทางเลือกคือ กิจกรรมเล่นน้ำ กิจกรรมพายเรือ และทานอาหารที่โดดเด่น

ภาพที่ 202 แผ่นพับเกี่ยวกับข้อมูลอุทยานปาไจ้โกว เมืองชินโจว ประเทศจีน

แผ่นพับตัวอย่างที่ 4 :แผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์

มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
The SUPPORT Foundation
of Her Majesty Queen Sirikit of Thailand
การแสดงโขน
ตอน พิเภกสวามิภักดิ์
พิเภก
ส่วามิภักดิ์
๓ พฤศจิกายน - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๑
ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
โดย มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
SACICT
ไทยพาณิชย์
SCB
โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
ตอน พิเภกสวามิภักดิ์
โขนได้ผ่านการแสดงในยุครุ่งเรืองสูงสุดจากการทำนุบำรุงของ
สถาบันพระมหากษัตริย์มาถึงยุคที่อยู่ในความดูแลของทางราชการ
และกำลังเสื่อมสูญไปจากความนิยมของคนไทย จนกระทั่งสมเด็จ
พระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จ
พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ฟื้นฟูโขนขึ้นมาใหม่ ปรับปรุงการแสดงและแนวคิดของ
วิทยาการปัจจุบัน ช่วยให้โขนมีความคืบหน้าขึ้นอีกขั้น
แม้ว่าโขนจากการจำหน่ายบัตรของโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
จะไม่คุ้มกับเงินลงทุนและบุคลากรจำนวนมหาศาลที่ทุ่มเทให้แก่
งานนี้ แต่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙
มีพระราชดำรัสมานประมาณถึงการจัดการแสดงโขนว่า
"ราคาทุนของฉันคือกำไรของแผ่นดิน" พระราชดำรัสนี้ต้องรับ
และกำลังใจของคณะทำงานตลอดจนศิลปินทุกคนในอันที่จะยืน
หยัดสร้างสรรค์โขนให้เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมชั้นสำคัญของชาติ
สืบไปชั่วกาลนาน
ในทุกยุคสมัย ๒๕๖๑ นี้ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จ
พระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยคณะกรรมการจัดการแสดง
โขน ได้พิจารณาคัดเลือกโขน ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ มาจัดแสดงเพื่อ
ชี้ถึงความจงรักภักดีอย่างหาที่สุดมิได้ที่ประชาชนไทยมีต่อสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และ ตอน
พิเภกสวามิภักดิ์ นี้ยังสื่อให้เห็นถึงความสุจริตจริงใจที่ผู้นิยอพี่มีต่อ
ผู้ใหญ่โดยไม่หวั่นไหวต่อมัจฉาฐิของผู้โลภิยิ่งด้วย
โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ ได้นำบทพระ
ราชนิพนธ์เรื่องรวมเกียรติ์ฉบับต่าง ๆ อาทิ ฉบับรัชกาลที่ ๑ รัชกาลที่ ๒
และรัชกาลที่ ๖ มาเรียบเรียงผสมผสานกับบทโขนที่กรมศิลปากร
เคยจัดแสดงเพื่อดำเนินเรื่องให้กระชับและเหมาะสมกับการแสดงชุด
พิเศษนี้ พร้อมเพิ่มบทเพลงที่ไพเราะเข้าไปด้วย
ชุดเด่นอย่างหนึ่งของโขนพระราชทานคือการสร้างฉากอันยิ่ง
ใหญ่อลังการ ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ นี้ก็เช่นเดียวกัน จะมีฉากใหม่ ๆ มา
ให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกตา เช่น ฉากที่อยู่ในกรุงลงกาจะโอ่อ่า
ขึ้นด้วยการเพิ่มพระที่นั่งบุษบก ฉากพิเภกถอดมงกุฎจากกรงศรีฯ
ไปที่เทศกัณฑ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพราะการถอดมงกุฎโขนตามธรรมดาที่ได้
ตวยงามมีไว้จะแสดงได้โดยง่าย นอกจากนี้ยังมีฉากสำคัญที่จัดสร้าง
ขึ้นอย่างวิจิตรบรรจงในฉากพิเภกข้ามสมุทร และฉากที่ใช้เทคนิคพิเศษ
สร้างความตื่นตาตื่นใจหลายจากตามแบบฉบับของโขนมูลนิธิส่งเสริม
ศิลปาชีพ
พิเภกสวามิภักดิ์ จะตอบใจคนไทยและสร้างความประทับใจให้แก่
ผู้ชมได้มิยิ่งไปกว่า โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ทุกตอนที่นำมา ด้วย
ความสามารถของศิลปินที่ผ่านการเคี่ยวกรำมาอย่างเข้มข้น ทั้งศิลปิน
รุ่นใหญ่และยาวศิลปินผู้ทุ่มเทความสามารถอย่างสุดชีวิตจิตใจ เพื่อ
ฝากโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ไว้ให้อยู่ในความนิยมของชาวไทยทั้ง
ปวงตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
ในรัชกาลที่ ๙ ตลอดไป
องก์ที่ ๑ สุบินนิมิต
ตอนที่ ๑ พิเภกถูกขับ
กล่าวถึงทศกัณฐ์สุบินนิมิตว่า มีแร้งชาวบินมาแต่ทิศ
ตะวันออก แร้งตำมาแต่ทิศตะวันตก เมื่อพบกันได้เข้าต่อสู้
แร้งตำแพ้ ร่างตกลงมากลายเป็นพวกยักษ์ และฝันอีกหนึ่ง
เรื่องว่า ตนเองถือกระลามีสายรัดนวมพาตอยู่ในมือ และมี
หญิงรูปร่างอัปลักษณ์เข้ามาจี้จุดไฟที่สายรัดนวม จนไฟลุก
ติดมาให้มือ
ทศกัณฐ์กลุ้มใจจึงเสด็จออกว่าราชการ และให้พิเภก
น้องชายทำนายฝัน พิเภกผู้ถือความซื่อสัตย์สุจริต จึงทำนาย
ว่าเป็นลางร้ายจะเกิดมรความ ฝ่ายยักษ์จะพ่ายแพ้ ส่วนฝัน
อีกข้อนั้นเพราะนางสำมะนักชาจะรักโยงให้ศึกครั้งนี้มาล้าง
อสุรพงศ์พรหม วิธีแก้คือ ให้ทศกัณฐ์ส่งนางสีดามเหสีของ
พระรามที่พาตัวมา คืนกลับไป ทศกัณฐ์ฟังไรจะเข้าใจทำร้าย
แต่กุมภกรรณและยินทรชิต ขอพระราชทานโทษ ทศกัณฐ์
จึงขับไล่ออกจากลงกาและรับทรัพย์สมบัติ ให้นางตรีชฎา
ไปเป็นข้านางสีดาที่สวนขวัญ
ในการสร้างฉากท้องพระโรงนี้ ผู้ออกแบบฉากได้
จินตนาการขึ้นใหม่ ให้มีความวิจิตรงดงามยิ่งขึ้น ในส่วนของ
การแสดงได้นำการขับร้องเพลงว่า ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน
เป็นผลงานสร้างสรรค์ของคุณหญิงไพฑูรย์ ทิตวรรณ นำมา
ใช้แทนเพลงร้องช้าปี่ของเดิม
ตอนที่ ๑ พิเภกลาสาขาและสีดา
ในตอนนี้ได้นำบทพระราชนิพนธ์ ตอนพิเภษณ์ถูกขับ
ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
มาเป็นหลักในการทำบทผสมผสานกับบทพระราชนิพนธ์
รวมเกียรติ์ของรัชกาลที่ ๒ ดำเนินเรื่องตั้งแต่พิเภกลับไป
ยังกำแพง ลานางตรีชฎาและนางเบญจกาย (บทรัชกาลที่
๖ นางเบญจกายมีชื่อว่า นันทา) สุดท้ายพิเภกถือมงกุฎ
เครื่องยศ ให้ตรีชฎาไปคืนทศกัณฐ์
ซึ่งในตอนนี้ยังได้นำมาแสดงบ่อยครั้งนัก เพราะตัว
พิเภกจะต้องถอดมงกุฎกลางเวที หัวพี่โขนเกกนี้ดูมสลาย
ไปหมดแล้ว จึงต้องคิดจัดทำขึ้นใหม่ โดยอาศัยข้อมูลจาก
บันทึกเรื่องราวในสาส์นสมเด็จ ที่สมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยา
นริศรานุวัดติวงศ์ เคยทอดพระเนตร
ตอนที่ ๓ เนรเทศ
ผู้จัดทำบทได้นำบทพระราชนิพนธ์เรื่องรวมเกียรติ์ของ
รัชกาลที่ ๒ มาเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากบทรัชกาลที่ ๑
และรัชกาลที่ ๖ ที่ให้พิเภกเหาะข้ามไปจากกรุงลงกา
บทพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒ ให้มโหระ เชิญเสด็จพิเภก
ลงสำเภาออกไปจากกรุงลงกา เมื่อถึงร่องน้ำฝั่งแผ่นดินที่
พระรามพักพลอยู่ จึงใช้เรือสำปั้นได้ไปส่งขึ้นฝั่ง
ในการแสดงครั้งนี้นับว่าเป็นฉากสำคัญที่งดงามที่สุด
ประสานกับการขับร้องที่แสดงความโศกสลด ความเศร้า
ตรงในสังขละสุจริต อันเป็นคุณธรรมของพิเภก
องก์ที่ ๒ หอกกบิลพัท
ตอนที่ ๑ พบนิลเอก
นิลเอก เป็นหนึ่งในทหารเอกของพระรามมีหน้าที่เป็น
กองตระเวน พาพลวานมาปฏิบัติหน้าที่ จนได้พบกับพิเภก
พิเภกยอมให้นิลเอกจับตัวได้ และได้พาไปเข้าเฝ้าพระราม
ตอนที่ ๒ สวามิภักดิ์
นิลเอกพาพิเภกเข้ามาเฝ้า พระรามซักถามถึงสาเหตุใน
การมาจากลงกา พิเภกก็ทูลสนองตามความจริง มิได้ทูล
ถึงความดีของตนและให้พระรามนั้นพิสูจน์คุณความจงรัก
ภักดีของตนต่อไปในอนาคต และเปรียบเทียบตนเองว่า
"ชนธรรมดาย่อมเห็นว่าสูญสิ้นมูลค่า ต่อเมื่อมีปัญญาจึง
เห็นว่าค่าทองคง" ซึ่งทำให้พระรามพอพระทัย จึงให้สุครีพ
นำพระแสงศรไปประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาให้พิเภก
ดื่มสาบาน แล้วท้ายสุดได้พระราชทานแต่งตั้งให้พิเภกเป็น
ราชา พร้อมทั้งสวมมงกุฎพระราชทาน
การแสดงในช่วงนี้ เป็นการตัดทอนเนื้อเรื่องให้มีส่วน
เกี่ยวเนื่องกับพิเภกโดยดำเนินหลังจากทศกัณฐ์ทูลเชิญ
ทำวมาลีวราช ซึ่งมีศักดิ์เป็นพระอัยกามาตัดสินความ
แต่ด้วยเหตุผลและความจริงปรากฏว่า ทศกัณฐ์เป็นฝ่ายผิด
ทำวมาลีวราชสั่งให้ทศกัณฐ์คืนนางสีดา แต่ทศกัณฐ์
ดูอำนาจและพาลผิดไม่ยอมคืน ทั้งไปประกอบพิธีเสารูป
เทวดาที่หาดทรายกรด ให้เหล่าเทวดาที่มาเป็นพยานนี้
ลืมชีพ สุดท้ายพระอิศวรให้เทพบุตรพาลีแปลงกายมา
ทำลายพิธีได้
การแสดงโขนพระราชทาน
ตอน พิเภกสวามิภักดิ์
ตอนที่ ๓ มณโฑทูลตัดศึก
เมื่อทศกัณฐ์เสียพิธีมิอาจแก้รูปเทวดาที่หาดทรายกรดได้ เพราะเทพบุตรพาลีมาทำลายพิธี จึงกลับเข้าปราสาท
ชัย นางมณโฑมเหสีทูลว่า การเสียพิธีครั้งนี้น่าจะเกิดจาก
พิเภกเป็นได้ศึกบอกความลับ เพื่อให้สิ้นเสี้ยนศึกควรฆ่า
พิเภกเสีย ทศกัณฐ์เห็นจริงตามคำทูล จึงสั่งมโหรให้เร่งจัด
พิธี ทศกัณฐ์เองจะออกไปทำศึก ได้ทัวงทีจึงทูลหอกกบิลพัท
ฆ่าพิเภกเสีย
ตอนที่ ๔ หอกกบิลพัท - แก้พิษหอก
กองทัพของทั้งสองฝ่ายยกมายังสนามรบ ก่อนยกทัพ
มาพิเภกทูลพระรามว่า ศึกครั้งนี้ทศกัณฐ์ต้องการที่จะฆ่า
ตน พระรามจึงสั่งพระลักษมณ์ให้คอยป้องกัน
ทศกัณฐ์ทำอุบายให้พิเภกออกมาหาตน โดยเสกสรรค์
ปั้นความถึงสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องที่มิอาจตัดขาดจากกัน
ในครั้งนี้จะได้เห็น "ทางเล่น" ของบทตลกฝ่ายอักษรให้
คอยห้ามพิเภก แต่ในที่สุดเมื่อทศกัณฐ์ได้ทัวงที่ก็ฟุ่ง
หอกกบิลพัทหมายให้ถูกพิเภก แต่พระลักษมณ์ฉลาดออกมา
ป้องกัน จึงถูกหอกสัมผัสบนอก ฝ่ายทัพทศกัณฐ์ได้ชัยชนะจึง
ยกกลับเข้าเมือง พิเภกทูลพระรามถึงวิธีแก้ไข โดยให้ไปนำ
สรรพยา "สังกรณีครีชา มูลโคยศุกราช แห่งใบยอยจาก
ทำวกาลนาคี และที่สำคัญคือ ลูกหินบดยาที่ทศกัณฐ์ทำเป็น
เขนยหนุนนอนอยู่" หมุนามรับยาสาไปนำสรรพยาสิ่งต่างๆ
มาแก้ไข
หมุนามนำสรรพยาแห่หินบดและลูกหินมาถวายพระราม
ได้ทันเวลา พระรามกล่าวชมหมุนาม ซึ่งในบทโขนไม่ปรากฏ
บ่อยครั้งนัก และมอบสรรพสิ่งต่างๆ ให้พิเภกประกอบพิธีบด
และผสมยาแก้พิษหอกกบิลพัทให้สำเร็จ
พระราม พระลักษมณ์ หนุมานวานพร้อมกองทัพจึงกลับ
คืนไปยังพลับพลาที่เขาคันธกาลา ด้วยความสวัสดี
โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
ตอน พิเภกสวามิภักดิ์
มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ด้วยพระราชปณิธานที่จะทรงสืบสานงานศิลปาชีพ ที่ได้ทรงริเริ่มขึ้นเพื่อช่วยเหลือราษฎรในชนบทที่ยากไร้ ให้มีงานทำและมีรายได้ที่มั่นคงเพียงพอแก่การดำรงชีพ ตลอดจนทรงมีพระราชประสงค์ที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของชาติไทยในด้านต่างๆ ให้คงอยู่สืบไป
ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริที่จะฟื้นฟูการแสดงโขนขึ้นมาใหม่ ให้เป็นโขนที่มีความงดงามสมบูรณ์แบบ ทั้งในด้านการแสดง ดนตรี และการขับร้อง ตามแบบแผนประเพณีนิยมที่ได้เคยมีมาแต่โบราณ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นโขนที่สมกับที่ได้ทรงเคยทอดพระเนตรมาแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ในรัชกาลที่ ๗ และรัชกาลที่ ๘ ในพระบรมมหาราชวัง
ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงมีพระราชดำรัสกับคณะกรรมการจัดการแสดงโขนว่า "ราคาทุนของฉันคือกำไรของแผ่นดิน" ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงมีต่อคณะทำงานและศิลปินทุกคนในอันที่จะยืนหยัดสร้างสรรค์โขนให้เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมชั้นสำคัญของชาติสืบไปชั่วกาลนาน
ในทุกยุคสมัย ๒๕๖๑ นี้ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยคณะกรรมการจัดการแสดงโขน ได้พิจารณาคัดเลือกโขน ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ มาจัดแสดงเพื่อชี้ถึงความจงรักภักดีอย่างหาที่สุดมิได้ที่ประชาชนไทยมีต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และ ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ นี้ยังสื่อให้เห็นถึงความสุจริตจริงใจที่ผู้นิยอพี่มีต่อผู้ใหญ่โดยไม่หวั่นไหวต่อมัจฉาฐิของผู้โลภิยิ่งด้วย
โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ ได้นำบทพระราชนิพนธ์เรื่องรวมเกียรติ์ฉบับต่าง ๆ อาทิ ฉบับรัชกาลที่ ๑ รัชกาลที่ ๒ และรัชกาลที่ ๖ มาเรียบเรียงผสมผสานกับบทโขนที่กรมศิลปากรเคยจัดแสดงเพื่อดำเนินเรื่องให้กระชับและเหมาะสมกับการแสดงชุดพิเศษนี้ พร้อมเพิ่มบทเพลงที่ไพเราะเข้าไปด้วย
ชุดเด่นอย่างหนึ่งของโขนพระราชทานคือการสร้างฉากอันยิ่งใหญ่อลังการ ตอน พิเภกสวามิภักดิ์ นี้ก็เช่นเดียวกัน จะมีฉากใหม่ ๆ มาให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกตา เช่น ฉากที่อยู่ในกรุงลงกาจะโอ่อ่าขึ้นด้วยการเพิ่มพระที่นั่งบุษบก ฉากพิเภกถอดมงกุฎจากกรงศรีฯ ไปที่เทศกัณฐ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพราะการถอดมงกุฎโขนตามธรรมดาที่ได้ตวยงามมีไว้จะแสดงได้โดยง่าย นอกจากนี้ยังมีฉากสำคัญที่จัดสร้างขึ้นอย่างวิจิตรบรรจงในฉากพิเภกข้ามสมุทร และฉากที่ใช้เทคนิคพิเศษสร้างความตื่นตาตื่นใจหลายจากตามแบบฉบับของโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
พิเภกสวามิภักดิ์ จะตอบใจคนไทยและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมได้มิยิ่งไปกว่า โขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ทุกตอนที่นำมา ด้วยความสามารถของศิลปินที่ผ่านการเคี่ยวกรำมาอย่างเข้มข้น ทั้งศิลปินรุ่นใหญ่และยาวศิลปินผู้ทุ่มเทความสามารถอย่างสุดชีวิตจิตใจ เพื่อฝากโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ไว้ให้อยู่ในความนิยมของชาวไทยทั้งปวงตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ตลอดไป

ภาพที่ 203 แผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์

เนื้อหาที่อยู่ในแผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์ ได้แก่ องก์ที่ ๑ สุบินนิมิตและองก์ที่ ๒ หอกกบิลพัท แผ่นพับนี้เป็นแผ่นพับแบบสามทบและจัดทำโดยมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หน้าแรกของแผ่นพับประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ ภาพถ่าย เวลาแสดงและสถานที่แสดง เนื่องจากแผ่นพับนี้หนักไปทางการให้ความรู้แก่ผู้ชมการแสดง ดังนั้น จึงมีข้อความมากกว่าเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์ก่อนเข้าชมการแสดง

จากแผ่นพับตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปแนวทางออกแบบแผ่นพับได้ดังนี้

(1) แผ่นพับตัวอย่างส่วนมากเป็นแผ่นพับการท่องเที่ยวแบบสามทบ ยกเว้นแผ่นพับเกี่ยวกับการแสดงโขนตอนพิเภกสวามิภักดิ์ ซึ่งเป็นแผ่นพับแบบสองทบ

(2) ตราสัญลักษณ์ของแผ่นพับตัวอย่างดังกล่าวล้วนอยู่ที่ด้านหน้าของแผ่นพับรวมกับพาดหัวและภาพประกอบหลัก

(3) หน้าแรกของแผ่นพับออกแบบได้สวยงามและสะดุดตา

(4) ภาพหรือกราฟิกที่ใช้ประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา

(5) จัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสมและเว้นพื้นที่ว่างไว้เพื่อไม่ให้มีข้อความมากเกินไป

(6) ใช้ตัวอักษรสีเข้มบนพื้นสีอ่อนและใช้แบบอักษรเพียง 2-3 แบบ

(7) แผ่นพับการท่องเที่ยวมักมีแผนที่ด้วย

(8) องค์ประกอบที่สำคัญในแผ่นพับมีตราสัญลักษณ์ พาดหัว ภาพถ่าย แผนที่และข้อความสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะนำข้อดีและจุดเด่นของแผ่นพับตัวอย่างดังกล่าวมาปรับใช้ในการออกแบบและจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งรายละเอียดดังประเด็นต่อไปนี้

2.2.1.2 แนวทางออกแบบและจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

การออกแบบและจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) จะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

(1) คัดเลือกองค์ประกอบของแผ่นพับ

เนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของเทศกาลฮาเจ๋และแสดงขึ้นในศาลเจ้าฮาถิง องค์ประกอบของแผ่นพับจึงควรมีตราสัญลักษณ์ พาดหัวเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน แผนที่ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ภาพถ่ายทั้งศาลเจ้า นาฏศิลป์พื้นบ้าน สาวฮาเม่ยและพิธีกรรมทางศาสนา และข้อความเกี่ยวกับเทศกาลฮาเจ๋ เป็นต้น สำหรับการคัดเลือกภาพถ่ายที่จะ

นำไปใช้นั้น ผู้วิจัยจะใช้ภาพถ่ายที่ได้มาจากเทศกาลฮาเจ๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินเนื่องจากขั้นตอนการจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ทั้ง 3 หมู่บ้านนี้คล้ายกัน อนึ่ง แผ่นพับที่จะทำเป็นผลงานที่จะนำไปมอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ผู้วิจัยจึงใช้ภาพถ่ายที่ได้จาก 3 หมู่บ้านดังกล่าวเป็นหลัก

เมื่อออกแบบแผ่นพับ ผู้วิจัยจะนำสีเหลืองและภาพศาลเจ้าฮาถิงมาใช้เป็นสีพื้นหลัง เพราะว่าสีเหลืองถือว่าเป็นสีแห่งศิริมงคลสำหรับชาวจิงจู๋และศาลเจ้าฮาถิงเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจิงจู๋และเป็นสถานที่แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ แล้วภาพศาลเจ้าฮาถิงต้องทำเป็น Watermark เพื่อให้สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน การจัดวางแผนที่ในแผ่นพับและข้อมูลเอกสารอื่นเพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋สามารถเข้าสู่แหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้อย่างสะดวก วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนาฏศิลป์ให้กับหน่วยงานในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงใส่ข้อมูลของนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ลงในแผ่นพับเพื่อให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ นักท่องเที่ยว ชาวบ้านและนักศึกษาเข้าใจนาฏศิลป์พื้นบ้านอย่างเป็นระบบ เนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้วิจัยจึงใส่ข้อความเกี่ยวกับเทศกาลฮาเจ๋ไว้ในแผ่นภาพด้วย ภาพหรือกราฟิกที่ใช้ประกอบต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและ มีรหัสประจำเนื้อหากับภาพประกอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น

(2) ตัวอย่างและวิธีทำทำแผ่นพับ

ผู้วิจัยจะทำแผ่นพับด้วย Microsoft Word 2010 และจะทำกัน 6 ช่อง หน้าละ 3 ช่องทั้งสองด้าน รายละเอียดของขั้นตอนการทำแผ่นพับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปิด Microsoft Word จากนั้นคลิกที่แท็ป Page Layout

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งค่าแนวกระดาษให้เป็นแนวนอนที่ Page Layout > Orientation > Landscape

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งค่าขอบกระดาษที่ Margins > Custom Margins

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดขอบกระดาษตามรูปเสร็จแล้วคลิก OK

ขั้นตอนที่ 5 ตั้งค่าคอมัมน์ให้เป็น 3 คอมัมน์เลือกได้ที่ Columns > Three

ขั้นตอนที่ 6 ใส่ข้อมูลหรือตกแต่งตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 7 ตั้งค่าแบบอักษรที่ Home>Body

ขั้นตอนที่ 8 ใส่ภาพถ่ายที่ Insret>Picture ซึ่งคัดเลือกภาพถ่ายตามที่ต้องการเสร็จแล้วคลิก OK ภาพถ่ายที่จะใส่เข้าไปมีทั้งภาพนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ตราสัญลักษณ์ (โลโก้)และแผนที่ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 9 ตั้งค่าสีสันของพื้นหลังที่ Page Layout >Page Color ผู้วิจัยจะเลือกใช้สีเหลือง เนื่องจากสีเหลืองเป็นสีแห่งศิริมงคลสำรับชาวจีนและชาวจิงจู๋

ขั้นตอนที่ 10 ตั้งค่า Water Mark ที่ Page Layout >Water Mark>Custom Water Mark

หลังจากทำตามขั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยก็จัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านฉบับภาษาจีนเสร็จเรียบร้อย และจัดทำแผ่นพับฉบับภาษาอื่น ๆ ต่อ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำแบบประเมินแผ่นพับนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษและภาษาเวียดนามนำไปให้นักท่องเที่ยว ชาวบ้าน นักศึกษา นักวิชาการช่วยประเมิน ซึ่งแบบประเมินประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมินและข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบ ส่วนรายละเอียดของแบบประเมินอยู่ในภาคผนวก ฑ

ความเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินแผ่นพับนาฏศิลป์พื้นบ้านดังนี้

ตารางที่ 74 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินแผ่นพับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

ชื่อ-นามสกุล	สถานภาพ	ความคิดเห็น
Mr.Lin Guoxiong	เจ้าหน้าที่ธนาคาร Rural Credit Cooperatives ของเมืองฝางเฉิงกั่ง	1.ออกแบบได้ดี มีเนื้อหาที่สั้นกระชับ 2.ควรปรับให้แผ่นที่อยู่ในแนวนอน และเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลฮาเจ๋
Ms.Lan Shuiping	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาเวียดนาม มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ของจีน	1.ออกแบบได้ดีมาก ซึ่งมีเนื้อหาสั้น ๆ แต่ได้ใจความ การจัดองค์ประกอบหน้าปกเหมาะสม และสีสันอ่อนโยนสบายตา 2.ภาพและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องยังน้อยเกินไป 3.ควรมีชื่อรำอยู่ข้างล่างของภาพประกอบ
Mr.Wei Jinwen	นักท่องเที่ยว	ออกแบบได้ดี เนื้อหากับภาพประกอบสอดคล้องกัน มีเนื้อหาที่สั้นกระชับแต่ได้ใจความ
Mr.Qin Baijin	นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยครูกว่างซีของจีน	1. ออกแบได้ดี การจัดองค์ประกอบหน้าปกเหมาะสม มีรหัสประจำเนื้อหากับภาพประกอบ อ่านแล้วเข้าใจง่าย 2.สีของชื่อผู้จัดทำอ่อนไปหน่อย ควรปรับสีให้เข้มขึ้นและปรับให้ตัวอักษรเป็นสีดำ 3.ควรปรับให้แผ่นที่อยู่ในแนวนอน

		4.คำว่า 哈节祭祀舞蹈 ใกล้กับกรอบสีขาวมากเกินไป ควรปรับช่องว่างระหว่างคำและกรอบให้ใหญ่ขึ้น
Ms.Chen Wenli	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ ของจีน	มีคำผิดมากและข้อความบางส่วนไม่ถูกต้องตามหลักภาษา 1.ควรแก้ the folk customs of them เป็น their folk customs 2. ควรแก้ gods เป็น คำว่า Gods 3. ควรแก้ asking gods to listen to songs, and the people also listen to songs เป็น Asking Gods and his people to listen to songs 4. คำว่า of ที่อยู่ด้านหน้าของเวลาในย่อหน้าแรกควรแก้เป็นคำว่า in 5. ควรแก้ dance of delicate wine to the gods เป็น dance of toasting to the Gods 6. ควรแก้ the women of Jing people เป็น the married women of Jing nationality 7.ควรแก้คำว่า priest เป็นคำว่า priests 8. ควรแก้ the music drums to perform dance เป็น Dance to the music drums 9.ควรแก้ instrument accompaniment เป็น instruments 10. ควรแก้ and solemn atmosphere เป็น in a solemn atmosphere 11. ควรแก้ their protection เป็น rotection
Ms.Zhang Lianlian	นักท่องเที่ยวชาวจีน	1.ออกแบบได้ดี สีสันอ่อนโยนสบายตา 2.รหัสของเนื้อหากับภาพประกอบสอดคล้องกัน ทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย 3.ควรปรับให้ภาพประกอบสวยขึ้น 4.ควรปรับให้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องน้อยลง

Ms.Wu Huyun	เจ้าหน้าที่บริษัททัวร์โสวงเฟิงเมืองตงซิง	1.ออกแบบได้ดี ซึ่งเนื้อหากับภาพประกอบสอดคล้องกัน อ่านแล้วเข้าใจง่าย 2.แผ่นที่เล็กเกินไป ควรปรับให้ใหญ่ขึ้น 3.ควรปรับลำดับภาพประกอบของชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3
น.ส. เยาวรัตน์ เจริญจิตร	นักศึกษาชาวไทยระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยบูรพา	1. เนื้อหาสาระใช้ได้ดี 2. Concept ของงานดี 3. การออกแบบดี
นางสาวธนพรรณ นาคนุช	นักศึกษาชาวไทย มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์	มีคำผิดเล็กน้อย เช่น คำว่า ภยันตาย และคำว่า สมวยงาม

จากความเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า คนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านออกแบบได้ดี การจัดองค์ประกอบหน้าปกเหมาะสม และสีสันอ่อนโยนสบายตา รหัสของเนื้อหากับภาพประกอบสอดคล้องกัน ทำให้อ่านแล้วเข้าใจง่าย แต่ยังมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำความเห็นของผู้ประเมินมาประยุกต์ใช้ในการปรับแก้แผ่นพับ ซึ่งแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านดังนี้

ต้นแบบแผ่นพับสื่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน

ภาพที่ 204 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาจีน)

ภาพที่ 205 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาจีน)

ภาพที่ 206 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาอังกฤษ)

ภาพที่ 207 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาอังกฤษ)

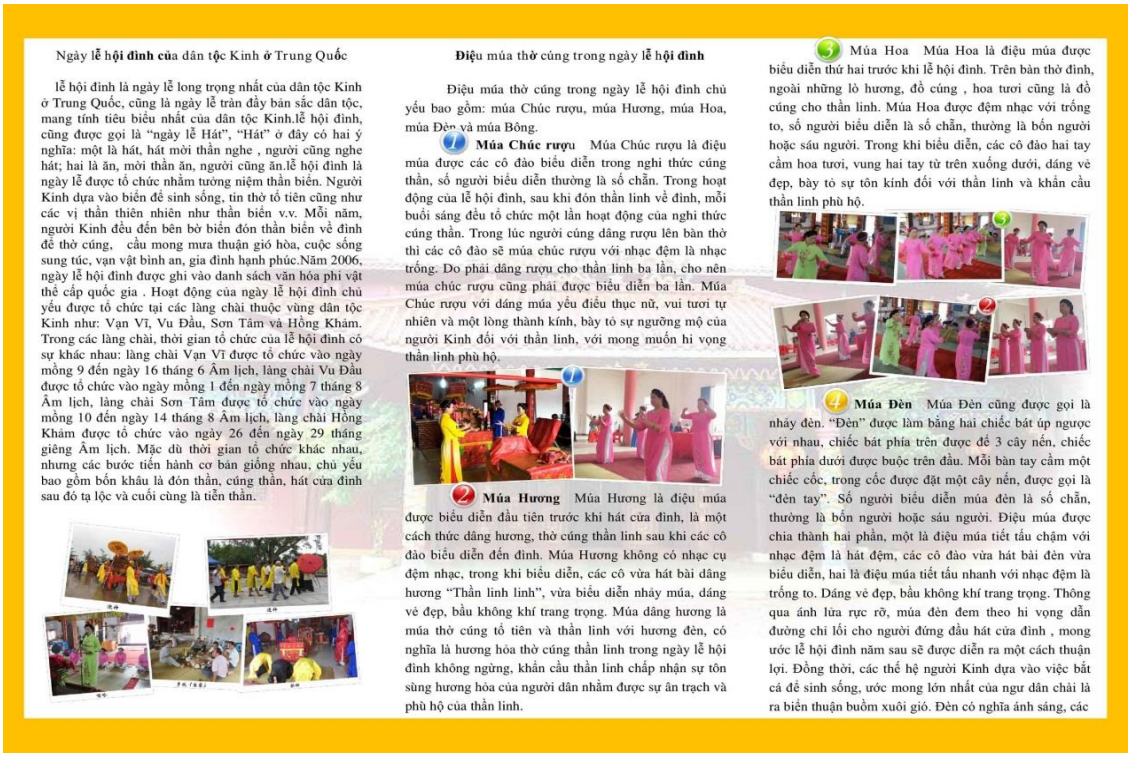
ภาพที่ 208 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาไทย)

ภาพที่ 209 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาไทย)

ภาพที่ 210 ด้านหน้าของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาเวียดนาม)

ภาพที่ 211 ด้านหลังของแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (ฉบับภาษาเวียดนาม)

2.2.2 การออกแบบและจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ)

ขั้นตอนออกแบบและจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดตั้งคณะทำงาน การออกแบบเนื้อหาสาระ การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาจีน ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ การประเมินและปรับแก้หนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน ดังนี้

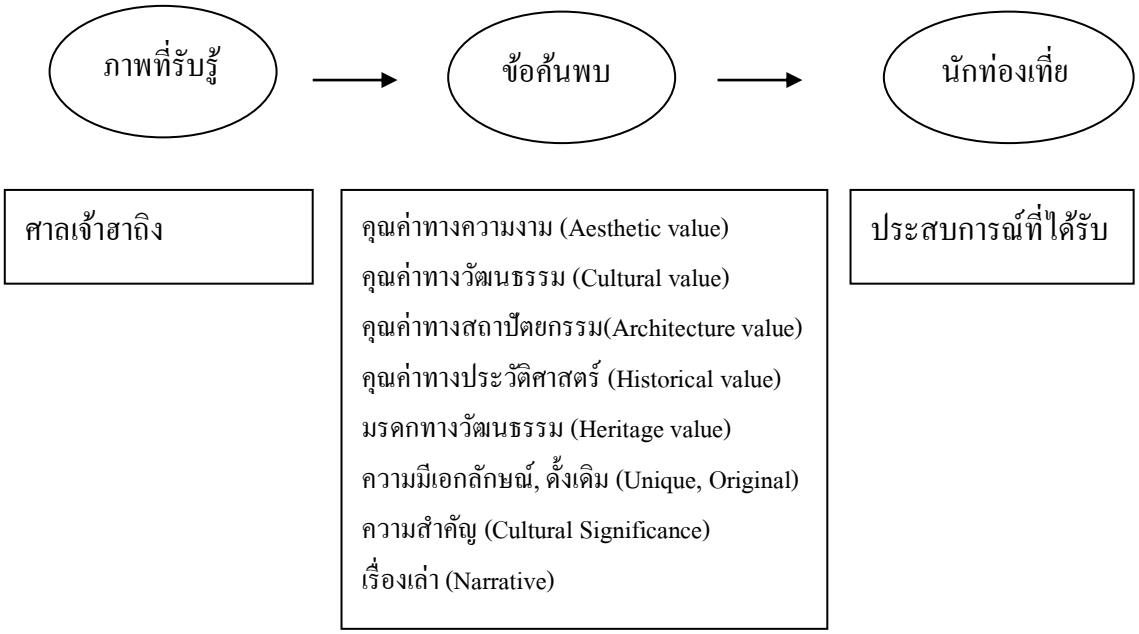
ตารางที่ 75 กระบวนการออกแบบและจัดทำหนังสือ

หมายเลข	**กระบวนการออกแบบและจัดทำหนังสือ**	
1	การจัดตั้งคณะทำงาน	1. บรรณาธิการ: Mr.Liu Yangcai มีหน้าที่ตรวจสอบตัดสินใจเนื้อหาเรื่อง ภาพ กิจกรรม พื้นที่ 2. ที่ปรึกษา: Ms.Luo Mei และนางสาวณัฐธยาน์ ตั้งถาวรสกุล มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะทุกฝ่าย ควบคุม ประสาน 3. ภัณฑารักษ์: Mr.Zhang Qingfeng มีหน้าที่จัดเลือกวัตถุสื่อความหมายดูแลรักษา 4. ผู้ออกแบบ: Ms. Qin Huang มีหน้าที่ออกแบบรูปเล่ม แผ่นพับและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2	การออกแบบเนื้อหาสาระ	1. ศาลเจ้าฮาถิง 2. นาฏศิลป์พื้นบ้าน 3. เทศกาลฮาเจ๋ 4. ประวัติสาวฮาเม่ย 5. กิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้าน 6. กิจกรรมการจับสัตว์น้ำ 7. การชิมอาหารจิงจู๋
3	จัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านและแบบประเมินหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน	แบบประเมินประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมินและข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบและเนื้อหาสาระ
4	การประเมินหนังสือและการปรับแก้หนังสือ	นำหนังสือให้นักท่องเที่ยว ชาวบ้าน นักศึกษา นักวิชาการ ฯลฯ ช่วยประเมิน และนำความเห็นของผู้ประเมินมาประยุกต์ใช้ในการปรับแก้หนังสือ

(1) การออกแบบเนื้อหาสาระ

ในขั้นตอนการออกแบบเนื้อหาสาระของหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) นั้น ผู้วิจัยจะนำหลักการกฎบัตรของพิพิธภัณฑสถานวิทยามาปรับใช้ ซึ่งหลักการที่สภาพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติจัดทำนั้นประกอบด้วยกลุ่มแก่นเรื่อง (Theme group) แก่นเรื่องหลัก (Theme) แก่นเรื่องรอง (Sub theme1-2) และกิจกรรมทางเลือก (Alternative activities) (มนัส แก้วบูชา, เอกสารประกอบการสอนรายวิชาอนุรักษ์และพัฒนา, 2555) ซึ่งหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านจะมีองค์ประกอบทั้ง 5 ส่วนดังกล่าว อนึ่ง ผู้วิจัยจะนำแนวคิดสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวของ ดร.มนัส แก้วบูชา (เอกสารประกอบการสอนรายวิชาอนุรักษ์และพัฒนา, 2555) และผลการวิจัยในบทที่ 3 และบทที่ 4 มาคัดเลือกสิ่งที่มีความโดดเด่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว หลังจากนั้น จึงนำมาประยุกต์ใช้ในหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งกลุ่มแก่นเรื่องคือภาพรวมของคุณลักษณะสำคัญของศาลเจ้าฮาถิง แก่นเรื่องหลักคือนาฏศิลป์พื้นบ้าน แก่นเรื่องรอง 1 คือพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ แก่นเรื่องรอง 2 คือข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของสาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนกิจกรรมทางเลือกมี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล การชิมอาหารและกิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

แนวคิดสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 212 แนวคิดสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ปรับมาจากข้อมูลของ ดร.มนัส แก้วบูชา (ดร.มนัส แก้วบูชา, เอกสารประกอบการสอนรายวิชาอนุรักษ์และพัฒนา, 2555)

ตารางที่ 76 ประเมินคุณค่าของสิ่งที่มีความโดดเด่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ คือมี เครื่องหมาย × คือไม่มี

	คุณค่าทางความงาม	**คุณค่าทางวัฒนธรรม**	**คุณค่าทางสถาปัตยกรรม**	**คุณค่าทางประวัติศาสตร์**	**มรดกทางวัฒนธรรม**	**ความมีเอกลักษณ์**	**ความสำคัญ**	**เรื่องเล่า**
ศาลเจ้าฮาถิง	√	√	√	√	√	√	√	√
นาฏศิลป์พื้นบ้าน	√	√	×	√	√	√	√	×
เทศกาลฮาเจ๋	√	√	×	√	√	√	√	√
ประวัติสาวฮาเม่ย	×	√	×	√	√	√	√	√
กิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้าน	√	√	×	√	√	√	√	√
กิจกรรมการจับสัตว์น้ำ	×	√	×	√	√	√	√	×
การชิมอาหารจิงจู๋	√	√	×	√	√	√	√	×

จากตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ศาลเจ้าฮาถิงมีคุณค่าทั้งความงาม วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งผังและโครงสร้างของศาลเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากศาลเจ้าในเมืองมังกายของประเทศเวียดนาม ส่วนตำแหน่งของสัญลักษณ์สำหรับเทพเจ้าและผีบรรพบุรุษที่ประดิษฐานในศาลเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมจีนฮั่น ซึ่งมีความเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประวัติของศาลเจ้าเกี่ยวกับเรื่องเล่าการอพยพของบรรพบุรุษชาวจิงจู๋ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศาลเจ้าฮาถิงล้วนเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจิงจู๋ บางครั้งยังเป็นสถานที่ปรึกษาหารือเรื่องบริหารชุมชนด้วย ซึ่งมีฐานะเท่ากับสภาผู้แทนประชาชน

นาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋ มีคุณค่าทั้งความงาม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ในบทที่ 4 แล้ว

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวจิงจู๋ กิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในเทศกาลนี้มีความเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เมื่อทางชุมชนจัดงานเทศกาลฮาเจ๋ ก็จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง บางคนมาชมพิธีกรรมทางศาสนา บางคนอาจจะมาชิมอาหารจิงจู๋ บางคนมาชมนาฏศิลป์พื้นบ้านที่สวยงาม หรือฟังเพลงฮาที่ไพเราะ

ประวัติของสาวฮาเม่ยมีคุณค่าทั้งความงาม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรมเช่นกัน ประวัติของสาวฮาเม่ยแต่ละคนล้วนมีความเอกลักษณ์และเป็นส่วนหนึ่งของประวัติของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวด้วย ซึ่งเรื่องเล่าเกี่ยวกับสาวฮาเม่ยมีความสำคัญมาก

กิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านมีคุณค่าทั้งความงาม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรม บทเพลงบางบทมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าสำคัญในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว อนึ่ง กิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านมีส่วนช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาของชาวจิงจู๋และเผยแพร่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจิงจู๋สู่นักท่องเที่ยว

กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเป็นกิจจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ก็จะเข้าใจภูมิปัญญาการจับสัตว์น้ำและความเชื่อของชาวจิงจู๋ ซึ่งมีความสำคัญมาก

อาหารจิงจู๋มีคุณค่าทั้งความงาม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรม กรรมวิธีทำอาหารจิงจู๋ถือว่าเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญของชาวจิงจู๋ เมื่อชาวจิงจู๋จัดงานเลี้ยงในเทศกาลฮาเจ๋ จะทานอาหารจิงจู๋เป็นหลัก แสดงให้เห็นว่า อาหารจิงจู๋ก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจิงจู๋ที่ขาดไม่ได้ อนึ่ง วัตถุดิบของอาหารจิงจู๋มีทั้งผักสีเขียว หมูทอดสีเหลือง ซีอิ๊วดำและไซเท้า เป็นต้น ซึ่งวัตถุดิบเหล่านี้ทำให้อาหารจิงจู๋มีสีสันสวยงาม

ตารางที่ 77 องค์ประกอบของเนื้อหาสาระในหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน

กลุ่มแก่นเรื่อง	**แก่นเรื่องหลัก**	**แก่นเรื่องรอง 1**	**แก่นเรื่องรอง 2**	**กิจกรรมทางเลือก**
ศาลเจ้าฮาถิง	นาฏศิลป์พื้นบ้าน	พิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋	ประวัติของสาวฮาเม่ย	1.กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล 2.การชิมอาหารจิงจู๋ 3.กิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

(2) การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านและประเมินหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน

หลังจากคัดเลือกองค์ประกอบเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยลงมือจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านและแบบประเมินด้วย ซึ่งรายละเอียดของแบบประเมินหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านในภาคผนวก ฒ

หลังจากทำแบบประเมินเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยได้มอบให้ผู้อาวุโส และผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว นักท่องเที่ยว นักศึกษา สาวฮาเม่ยและบุคคลอื่น ๆ ช่วยประเมิน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความเห็นของผู้ประเมินดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 78 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน

ชื่อ-นามสกุล	สถานภาพ	ความเห็น
Mr.Lin Guoxiong	เจ้าหน้าที่ธนาคาร Rural Credit Cooperatives ของเมืองฝางเฉิงกั่ง	1.หนังสือเล่มนี้ทำได้ดี เนื้อหากระชับ เข้าใจง่ายและสามารถได้รับความรู้ใหม่จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง 2.โลโก หัวข้อและข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำที่ปกหน้าควรวางในแนวตั้งเดียวกัน 3.ควรปรับภาพเบื้องหลังของปกหน้าให้ชัดเจนขึ้น 4.ควรปรับลูกศรในหน้าที่ 9 เป็นเส้นโค้ง 5.ควรทำโน้ตเพลง Shen Lingling ใน Microsoft Word
Ms.Luo Mei	สาวฮาเม่ยหมู่บ้านว่านเหว่ย	ออกแบบได้ดีมาก ข้อมูลครบถ้วน
Ms.Zhang Lianlian	นักท่องเที่ยวชาวจีน	1.หนังสือเล่มนี้ออกแบบได้ดี ข้อความสอดคล้องกับภาพประกอบ การจัดองค์ประกอบเหมาะสม ดูแล้สบายตา 2. ควรเปลี่ยนภาพบุคคลที่อยู่ในปกหน้า ซึ่งควรใส่ภาพสาวฮาเม่ยที่หน้าตาสวย
Ms.Wu Huyun	เจ้าหน้าที่บริษัททัวร์โสวงเฟิงเมืองตงซิง	ปกหน้า ปกหลังและเนื้อหาของหลังสือเล่มนี้ทำได้ดีมาก
Ms.Tang Fang	เจ้าหน้าที่อบต.เจียงผิงของเมืองตงซิง	1.หนังสือเล่มนี้ออกแบบได้ดี 2.ควรปรับภาพเบื้องหลังของปกหน้าเป็นภาพวิวทิวทัศน์เกี่ยวกับหาดทรายทอง 3.ควรเปลี่ยนภาพบุคคลที่อยู่ในปกหน้า ซึ่งควรใส่ภาพสาวฮาเม่ยที่หน้าตาสวย 4.ควรปรับสีตัวอักษรของพาดหัวเป็นสีแดง 5.ควรปรับสีตัวอักษรของประเด็นย่อยเป็นสีเข้ม 6.ควรเพิ่มสีเบื้องหลังให้กับข้อความต่าง ๆ ในหนังสือเล่มนี้ 7.ควรเพิ่มโลโก้อยู่ที่มุมข้างบนด้านซ้ายของแต่ละหน้า
น.ส. เยาวรัตน์	นักศึกษาชาวไทย	1.หน้าคำนำ บรรทัดที่ 6 คำว่า ตลอดกาลเวลา ให้ลบทิ้ง

เจริญจิตร	ระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยบูรพา	เปลี่ยนเป็นเรื่อยมา 2.หน้าคำนำ บรรทัดที่ 4 คำว่า ประวัติศาสตร์และคุณค่าวิทยวิชาการ ให้เปลี่ยนเป็นประวัติศาสตร์และคุณค่าวิทยาการ 3.หน้า 9 บรรทัดที่ 11 คำว่า วก ห้เปลี่ยนเป็น วน
Mr.Zhang Qingfeng	อาจารย์ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์	1.ควรทำโน้ตเพลง Shen Lingling ใน Microsoft Word 2.ควรเพิ่มกิจกรรมทางเลือกให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว 3. ปกหน้าทำได้ดี และควรปรับภาพเบื้องหลังของปกหลัง 4. ควรปรับให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ในแผนที่ให้ชัดเจนขึ้น
นาย พุทธิธร ลิมโกมล วิลาศ	นักศึกษาชาวไทย มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์	แก้คำผิด หน้าคำนำ “ผูกพันกับทะเล” “สุนทรียศาสตร์” “วิทยวิชาการ”

จากความเห็นดังกล่าว สรุปได้ว่า 1) หนังสือเล่มนี้ออกแบบได้ดี 2) มีคำผิดในหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน 3) ควรทำโน้ตเพลง Shen Lingling ใน Microsoft Word 4) ควรปรับสีตัวอักษรบางส่วน และ 5) ควรเปลี่ยนภาพบุคคล เนื่องจากนาง Huang Yuying เป็นสาวฮาเม่ยที่สำคัญและเป็นผู้อาวุโสในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ผู้วิจัยจึงไม่เปลี่ยนภาพบุคคลที่ปกหน้า ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ ผู้วิจัยจะนำมาประยุกต์ใช้และจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านฉบับใหม่ขึ้น หนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านฉบับภาษาจีนและฉบับภาษาอังกฤษที่จัดทำนั้นอยู่ในภาคผนวก ฌ ส่วนหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านฉบับภาษาไทยดังนี้

ต้นแบบหนังสือสื่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน

นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋
ของชาวจิงจู๋แห่งประเทศจีน

Qin Huang
สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอมอบหนังสือเล่มนี้

แด่ประชาชนชาวจิงจู๋ที่ขยันและใจดี

คำนำ

ชนชาติจิงจู๋เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งในประเทศจีน ซึ่งมีประชากร 2 หมื่นกว่าคน ปัจจุบันนี้ ชนชาติจิงจู๋ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว (京族三岛) ซึ่งพื้นที่แห่งนี้ตั้งอยู่ในเมืองตงซิงของเขตปกครองตนเองชนเผ่าจ้วงกวางสี และประกอบด้วยหมู่บ้านสามแห่ง คือ หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านอูเฉา บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยในประเทศเวียดนามและอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเมื่อสมัยราชวงศ์หมิง (พ.ศ.1911-2187) ของจีน เนื่องจากพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวติดกับทะเล จึงทำให้วิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ผูกพันกับทะเลเรื่อยมา

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวจิงจู๋ และเป็นวันงานที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจิงจู๋ที่โดดเด่น เทศกาลฮาเจ๋ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญาระดับชาติเมื่อปี พ.ศ. 2549 รำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่สำคัญซึ่งมีคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม คุณค่าด้านสังคม คุณค่าด้านประวัติศาสตร์และคุณค่าด้านวิทยวิชาการ ทำอย่างไรจึงจะได้ฟื้นฟูและผลิตซ้ำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน ถือว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการอนุรักษ์และสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หนังสือเล่มนี้ได้จัดขึ้นมาโดยมีวัถตุประสงค์เพื่อให้ชาวจิงจู๋ นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋ได้เข้าใจและเรียนรู้นาฏศิลป์จิงจู๋ และปลุกจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าแก่นสาระและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสืบสานภูมิปัญญา ผู้เขียนจะออกแบบและจัดทำหนังสือเล่มนี้ตามหลักการของสภาพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติ ซึ่งกลุ่มแก่นเรื่องคือภาพรวมของคุณลักษณะสำคัญของศาลเจ้าฮาถิง แก่นเรื่องหลักคือนาฏศิลป์จิงจู๋ แก่นเรื่องรอง 1 คือพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ แก่นเรื่องรอง 2 คือ ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของสาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนกิจกรรมทางเลือกมี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล การรับประทานอาหารและกิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งหนังสือเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมายได้ด้วยดีเพราะความเมตตาช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งของของดร. ภูวษา เรืองชีวิน ดร. มนัส แก้วบูชาและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน อนึ่ง ชาวจิงจู๋ ศิลปินพื้นบ้านและเพื่อน ๆ ให้ข้อมูลและสาธิตวิธีการแสดง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหา ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้ หนังสือเล่มนี้อาจจมีข้อบกพร่องและผิดพลาดอีกมากมาย หากท่านผู้อ่านได้พบและมีเมตตาขอได้โปรดส่งข้อเสนอแนะเพื่อที่ผู้เขียนจักได้น้อมรับนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

Qin Huang

เมษายน 2562

สารบัญ

1. เทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ 1

2. ศาลเจ้าฮาถิง 3

3. พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง 4

4. นาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ 6

5. ประวัติศาสตร์ของสาวฮาแม่ยในชุมชนชาวจิงจู๋ 19

6. กิจกรรมทางเลือก 24

1. เทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋

เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวจิงจู๋ และเป็นวันงานที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจิงจู๋ที่โดดเด่น เทศกาลฮาเจ๋ยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า เทศกาลร้องเพลง ส่วนคำว่า ฮา ในภาษาจิงจู๋มีความหมายว่า ขับร้องเพลงให้เทพเจ้าและคนฟัง หรืออัญเชิญเทพเจ้าและคนรับประทานอาหาร เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องทะเล เนื่องจากชาวจิงจู๋เป็นชาวประมงและมีชีวิตผูกพันอยู่กับทะเล ดังนั้นชาวจิงจู๋จึงนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติและผีบรรพบุรุษ เมื่อถึงเทศกาลฮาเจ๋ในแต่ละปี ชาวจิงจู๋ก็จะเดินทางไปที่หาดทะเลและจัดพิธีกรรมทางศาสนาเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าเสด็จสู่ศาลเจ้าฮาถิง พิธีการบวงสรวงเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเทศกาลฮาเจ๋นั้นเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการอ้อนวอน บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ หรือบรรพบุรุษให้คุ้มครองป้องกันภยันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินให้มีความสวัสดิมงคล ให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากเป็นประเพณีที่มีลักษณะเด่น เทศกาลฮาเจ๋จึงได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญาระดับชาติเมื่อปี พ.ศ. 2549 ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถา หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านหงขั่นยังจัดงานเทศกาลฮาเจ๋อยู่ ส่วนเวลาจัดงานต่างกัน ซึ่งหมู่บ้านว่านเหว่ยจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 9-16 เดือน 6 ตามปฏิทินจันทรคติจีน หมู่บ้านอูเถาจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 1-7 เดือน 8 หมู่บ้านซานซินจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 10-14 เดือน 8 และหมู่บ้านหงขั่นจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 26-29 เดือนอ้าย ถึงแม้ว่าเวลาจัดงานไม่เหมือนกัน แต่เนื้อหาของกิจกรรมในเทศกาลฮาเจ๋คล้ายกัน ซึ่งมักประกอบด้วยพิธีเชิญเจ้า พิธีไหว้เจ้า กิจกรรมร้องเพลงพื้นบ้าน กิจกรรมทานอาหารพร้อมกันและพิธีส่งเจ้า

กิจกรรม	คำบรรยายเกี่ยวกับกิจกรรม	รูปถ่ายเกี่ยวกับกิจกรรม
พิธีอัญเชิญเทพเจ้า	ก่อนวันเทศกาลฮาเจ๋ ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่ศาลเจ้าฮาถิง พอถึงยามฤกษ์ ผู้คนจะชูธงการ่มและยกเก้าอี้มังกรไปที่ชายทะเลเพื่ออัญเชิญเทพเจ้า เมื่อประกอบพิธีกรรม ประธานคณะกรรมการจะโยนปวกพวย (杯珓)ไปในอากาศเมื่อกระทบพื้น ปวกพวยจะแสดงสัญลักษณ์ 3 ประการ ได้แก่ คว่ำทั้งคู่ หงายทั้งคู่ หรือหงาย 1 คว่ำ 1 ถ้าปวกพวยมีสัญลักษณ์หงาย 1 คว่ำ 1 ก็แสดงว่า ชาวบ้านสามารถอัญเชิญเทพเจ้าไปประดิษฐานในศาลเจ้าฮาถิงได้ ในช่วงบ่ายจะมีพิธีบวงสรวงขนาดเล็กและไล่หมูตัวหนึ่ง (สมัยก่อนน่าจะเป็นช้าง) เดินรอบศาลเจ้าฮาถิ่ง 3 รอบ ถึงตอนบ่ายจะฆ่าหมูตัวนี้เพื่อเอาเนื้อหมูมาเซ่นไหว้เทพเจ้า หลังจากนั้น ชาวบ้านจะแบ่งปันและทานเนื้อหมูกันในศาลเจ้าฮาถิง	

พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า	ผู้ประกอบพิธีกรรมจะอ่านคำอัญเชิญเทพเจ้าก่อน แล้ววงดนตรีตีกลองขึ้นและจัดวางของเซ่นไหว้ ผู้ร่วมงานต้องล้างมือด้วยน้ำใบห้อ ต่อมาจึงถวายของไหว้ต่าง ๆ แด่เทพเจ้า ในขณะเดียวกันหญิงสาวจิงจู๋จะเต้นรำถวายสุรา หลังจากนั้น ผู้ประกอบพิธีกรรมหลักจะสวดมนต์ด้วยสำเนียงภาษาเวียดนามท้องถิ่น ซึ่งคัมภีร์ที่สวดนั้นมักเขียนด้วยตัวอักษร หนานจื้อ	
งานเลี้ยงอาหาร	หลังไหว้เจ้าเสร็จ ผู้คนจะจัดงานเลี้ยงอาหารและชมการแสดงร้องเพลงฮาที่ศาลเจ้าฮาถิ่ง ซึ่งก่อนร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิง ผู้แสดงจะต้องเต้นรำถวายธูปและ รำถวายดอกไม้แด่เทพเจ้า แล้วร่วมงานมักจะเป็นผู้ชายที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ทุกคนช่วยกันปูเสื่อบนพื้นและวางถาดไม้ใหญ่ทับบนเสื่อแล้วนั่งรับประทานอาหารร่วมกัน ส่วนผู้หญิงจะรับผิดชอบหน้าที่วางอาหารบนถาดไม้แต่ไม่มีสิทธิ์รวมทานอาหารด้วยกัน ผู้ไว้ทุกข์และคนกลุ่มชนอื่น ๆ ก็ไม่ได้เข้าร่วมงานเลี้ยงนี้เช่นกัน	
พิธีส่งเจ้า	วันสุดท้ายของเทศกาลฮาเจ๋จะมีเด็กชายคนหนึ่งทำหน้าที่สื่อสารกับเทพเจ้า คล้ายกับการเข้าทรง ซึ่งทำให้ร่างกายสั่นอย่างต่อเนื่อง ดื่มน้ำทะเลและทำท่าเหมือนกับเทพเจ้าเข้าร่าง ขั้นต่อไปจะถามคำถามต่อเทพเจ้าและโยนปวกพวยไปในอากาศเพื่อให้หงาย 1 คว่ำ 1 และเลือกยามฤกษ์ส่งเจ้า หลังทำพิธีส่งเจ้าเสร็จเรียบร้อย สาวฮาแม่ยจะเต้นรำถวายช่อบุปผาซึ่งนับว่า เป็นพิธีไล่ผีในสมัยโบราณ และชาวบ้านจะประชุมกันเลือกคณะกรรมการชุดใหม่เพื่อเตรียมกิจกรรมฮาเจ๋ในปีหน้า	

2. ศาลเจ้าฮาถิง

ศาลเจ้าฮาถิงเป็นสถานที่สำคัญสำหรับประกอบพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงประกอบด้วยพื้นที่ส่วนหลงถิง (龙庭) พื้นที่ส่วนกงถิง (宫庭) พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิง (左偏厅) และพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง (右偏厅)

พื้นที่ส่วนหลงถิงเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาด พื้นที่ส่วนกงถิงเป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงเป็นพื้นที่พักผ่อนและรับประทานอาหารของชาวบ้าน งานเลี้ยงในเทศกาลฮาเจ๋มักจัดอยู่ในพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้

ปัจจุบันนี้ ในชุมชนชาวจิงจู๋มีศาลเจ้าฮาถิง 4 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซินและศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น

ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย

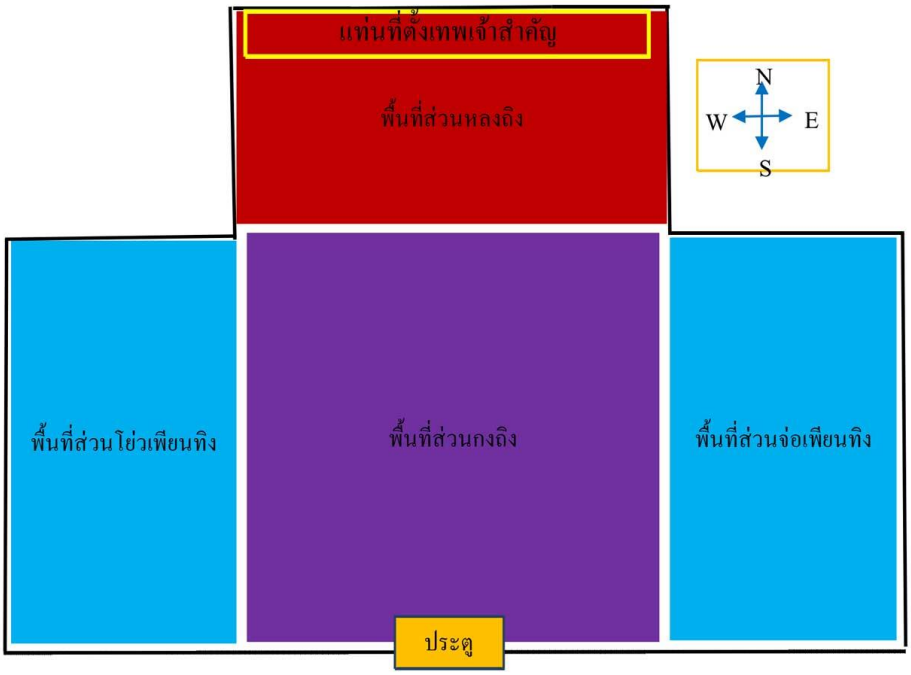
ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา

ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน

ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่น

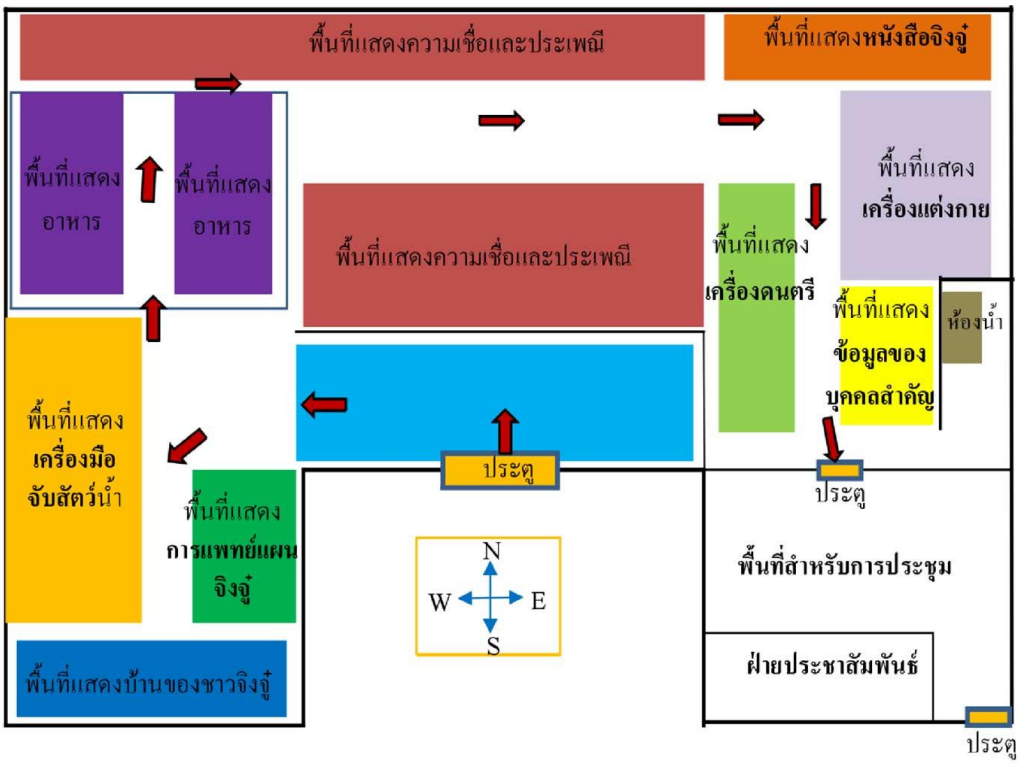
พื้นที่หลักภายในศาลเจ้าฮาถิงของชุมชนชาวจิงจู๋

3. พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง

พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง หรือพิพิธภัณฑ์ระบบนิเวศของชาวจิงจู๋ตงซิงตั้งอยู่ริมถนนหมินจู๋ของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งเริ่มสร้างขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 และเปิดบริการเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋มีเนื้อที่ประมาณ 17,316 ตารางเมตร และมีพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารประมาณ 3,000 ตารางเมตร พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้ออกแบบและปรับพื้นที่ภายในอาคารอีกครั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 หลังจากนั้น ได้เปิดบริการเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ปัจจุบันนี้ พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋จะเปิดบริการตั้งแต่ 9.00-16.30น. ทุกวันอังคารถึงวันอาทิตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมฟรีได้ ภายในพิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋มีรูปภาพ ป้ายสื่อความหมาย สิ่งของและข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับบ้านเรือน เครื่องแต่งกาย ภาษา อาหารการกิน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ความเชื่อ แพทย์แผนท้องถิ่นและศิลปะของชาวจิงจู๋

พิพิธภัณฑ์ชาวจิงจู๋ตงซิง

ผังของพิพิธภัณฑ์จิงจู๋

4. นาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋

นาฏศิลป์พื้นบ้านในพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ประกอบด้วยรำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวายดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา นาฏศิลป์พื้นบ้านดังกล่าวเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของเทศกาลฮาเจ๋และแสดงขึ้นในพิธีกรรมทางศาสนาต่าง ๆ ในศาลเจ้าฮาถิง สาวฮาเม่ยเป็นผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในศาลเจ้าฮาถิง

1. รำถวายสุรา

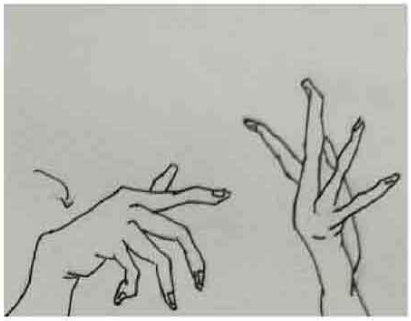
รำถวายสุราเป็นรำที่แสดงขึ้นในพิธีไหว้เจ้าของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งผู้แสดงล้วนเป็นสาวฮาเม่ย ส่วนจำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ หลังจากอัญเชิญเทพเจ้าเสด็จสู่ศาลเจ้าฮาถิง ชาวจิงจู๋จะจัดพิธีไหว้เจ้าครั้งหนึ่งในช่วงเช้าของแต่ละวัน เมื่อผู้ประกอบพิธีกรรมถวายสุราแด่เทพเจ้า สาวฮาเม่ยจะเต้นรำขึ้นตามจังหวะเสียงดนตรีที่ด้านหน้าของโต๊ะบูชา เนื่องจากผู้ประกอบพิธีกรรมต้องถวายสุราแด่เทพเจ้าสามครั้ง สาวฮาเม่ยจึงต้องเต้นรำถวายสุราสามรอบ ท่ารำที่งดงามและศรัทธาที่จริงใจเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือความกตัญญูกตเวที การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และขอพรให้อยู่เย็นเป็นสุข

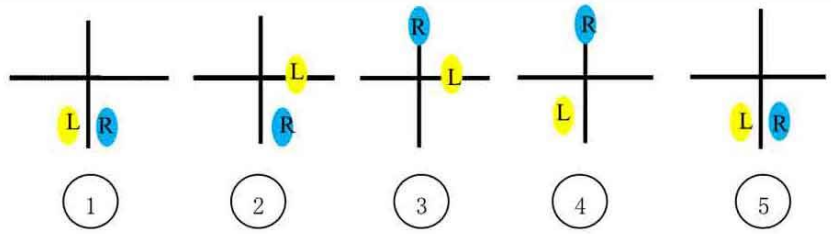

รำถวายสุรา

ท่ารำที่สำคัญของรำถวายสุรา ได้แก่ ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ และเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ

รำถวายสุราประกอบด้วยท่ารำสองชุด ท่ารำชุดแรกคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ จากนั้น คลายนิ้วและเหยียดแขนออกไปด้านหน้า แล้วตั้งข้อมือขึ้นทั้งสองมือ 2 รอบ ส่วนท่ารำชุดที่สองคือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ จากนั้น การนิ้วมือออกเล็กน้อย พร้อมกับหงายท้องแขนและหมุนข้อมือต่อเนื่อง 2 รอบ ส่งมือไปด้านหน้า เมื่อสาวฮาเม่ยหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ก็จะต้องเดินท่าแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะด้วย

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
ท่ามือแบบ Lun Zhi	
	ท่ามือแบบ Lun Zhi: เมื่อผู้แสดงทำท่ามือแบบนี้ จะให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกพร้อมกัน และให้ฝ่ามือหมุนไปข้างบน จากนั้น ให้นิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือหมุนเข้าข้างในตามลำดับ และพลิกข้อมือด้วยกัน แล้วให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกตามลำดับ
ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua	
	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้ ดังนั้น ผู้คนจึงเรียกว่า ท่า Lun Zhi Shou Hua คำว่า Hua หมายความว่า ดอกไม้
ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua	
	ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างและเหยียดแขนออกไปด้านหน้าให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้

เดินแบบ Shi Zi Bu	
	เดินแบบ Shi Zi Bu: จังหวะการก้าวของเท้า ผู้แสดงจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าว แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าว จากนั้น ผู้แสดงจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าวอีกครั้ง แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าวด้วย ซึ่งจังหวะก้าวเป็นเดินแบบสามเหลี่ยม หมายเหตุ : วงกลมสีเหลืองคือ สัญลักษณ์ของเท้าข้างซ้าย (L) วงกลมสีฟ้าคือ สัญลักษณ์ของเท้าข้างขวา (R)

เครื่องดนตรีที่ใช้ในรำถวายสุรา ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่ และฆ้องเล็ก จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีของรำถวายสุราดังต่อไปนี้

$\frac{5}{4}$ | X̲X̲X̲ X X O X X X X̲X̲X̲ X O X X X O |

จังหวะการบรรเลงเครื่องดนตรีของรำถวายสุรา

กลองใหญ่

กลองเล็ก

ฆ้องใหญ่

ฆ้องเล็ก

2.รำถวายธูป

รำถวายธูปเป็นรำชุดแรกที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา ซึ่งเป็นพิธีถวายธูปแด่เทพเจ้าของสาวฮาเม่ย หลังจากเข้าสู่ศาลเจ้าฮาถิง เมื่อเต้นรำถวายธูป จะไม่มีเสียงดนตรีประกอบ สาวฮาเม่ยจะต้องร้องเพลงถวายธูปไปด้วย เต้นรำไปด้วย ซึ่งท่ารำสวยงาม และบรรยากาศเคร่งขรึม การแสดงรำถวายธูปขึ้นในพิธีกรรมทางศาสนามีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อบอกกล่าวสิ่งที่เกี่ยวข้องให้ได้คุ้มครองป้องกัน อย่าให้เกิดอันตรายใด ๆ ขึ้น

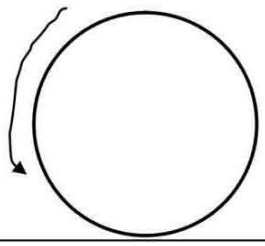

รำถวายธูป

ท่ารำที่สำคัญของรำถวายธูป ได้แก่ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก เดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม

ก่อนที่จะเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าให้เรียบร้อย แล้วกำธูป 3 ดอกและยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงบนเสื่อที่วางอยู่หน้าแท่นบูชา สาวฮาเม่ยทุกคนต้องโค้งตัวไหว้เจ้า 3 ครั้ง แล้วหันตัวไปข้างขวามือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง จากนั้น หันตัวไปข้างซ้ายมือเพื่อโค้งตัวไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ 1 ครั้ง เมื่อไหว้เจ้าเสร็จ สาวฮาเม่ยจะกำธูป3 ดอกด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออกเป็นจังหวะต่อเนื่อง ส่วนท่าเท้า สาวฮาเม่ยเดินเป็นวงกลม เวียนไปทางขวามือ โดยหันหน้าเข้าเทพเจ้า ก่อนจบการเต้นรำถวายธูป สาวฮาเม่ยจะยืนเป็นแถวหน้ากระดานแรียงอีกครั้ง และหันหน้าไปทางแท่นบูชาเพื่อไหว้เจ้า หลังจากนั้น หัวหน้ากลุ่มสาวฮาเม่ยจะเก็บธูปทั้งหมด แล้วปักลงในกระถางธูปใหญ่ที่ตั้งอยู่ในศาลเจ้า

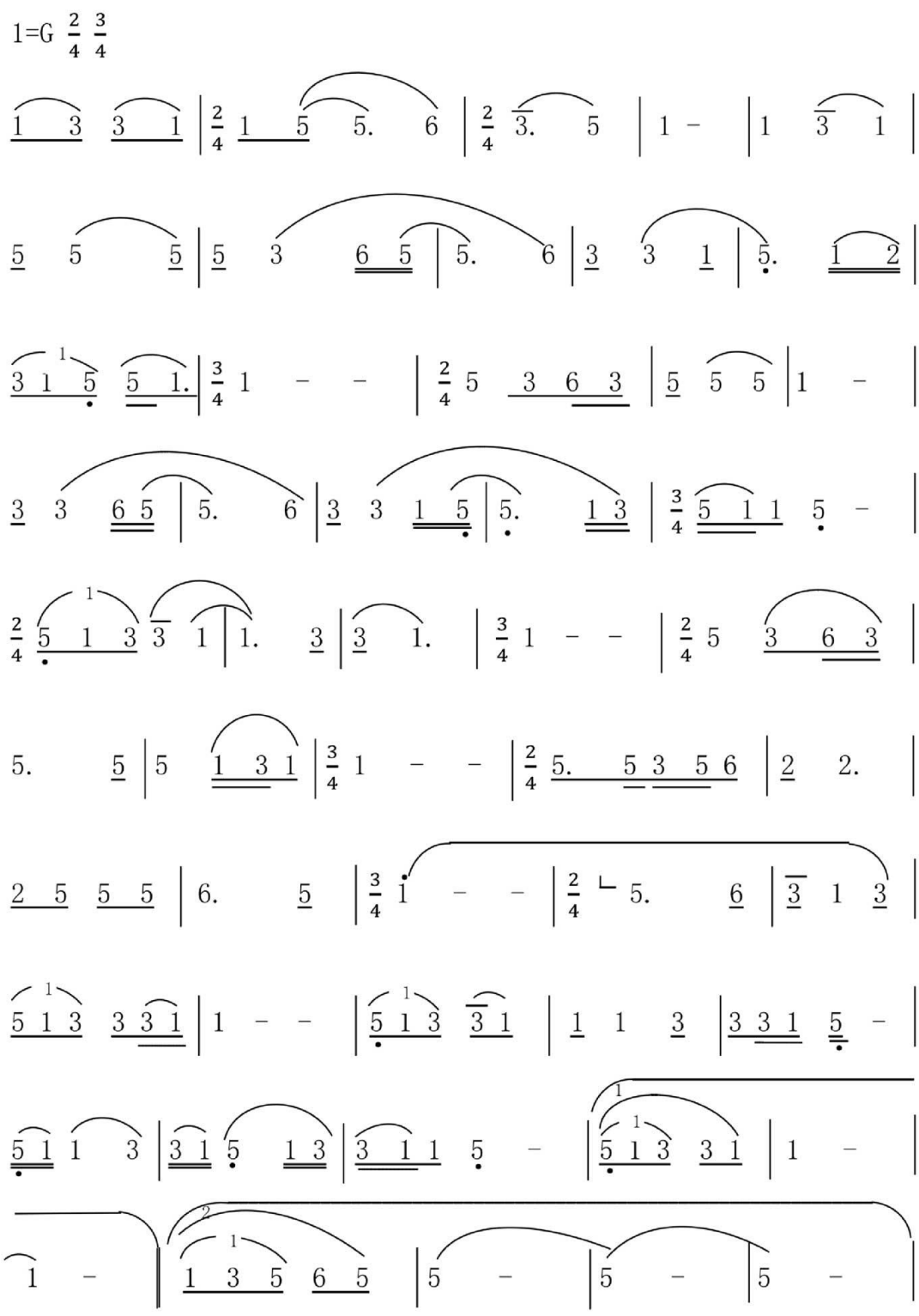
ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ	
ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang		
	ท่ามือแบบLun Zhi Rao Xiang: ผู้แสดงจะกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก คำว่า Xiang หมายถึง ธูป	

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
เดินแบบ Yuan Chang Bu	
	เดินแบบYuan Chang Bu: เดินเป็นรูปวงกลม

เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายธูป จะต้องขับร้องเพลง Shen Ling Ling (神灵灵) ด้วยตนเอง ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้

今宵众人听哈歌，	ทุกคนมาฟังเพลงฮาในค่ำคืนนี้
欢声乐声同来和；	มีทั้งเสียงจากความปลื้มใจและเสียงดนตรี
长夜清风送香来，	ลมสดชื่นได้พัดกลิ่นหอมมา
芳香直升透宫阙。	กลิ่นหอมแผ่ขยายออกจากวิหาร
花开喷香郁异样，	ดอกไม้ที่บานอยู่มีทั้งความสวยและกลิ่นหอม
一心善敬我敬上。	ข้าพเจ้าศรัทธาเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์
万岁万岁万万岁，	ขอให้ข้าพเจ้าจำเริญจำเริญเทอญ
前往众神帝位上。	ผู้ศรัทธาเดินไปหน้าป้ายวิญญาณเทพเจ้าทั้งหลายมาบูชา
奉上香火歌女下，	ถวายธูปและแสดงรำโดยหญิงสาวแด่ฝ่ายบู๋น
两边文武往金殿；	ขุนนางทั้งฝ่ายบู๋นและฝ่ายบู๊เดินเข้าสู่วิหารทอง
供奉香气透云天，	ควันธูปลอยสู่ขึ้นฟ้า
敬天敬地敬乡神。	ไหว้เจ้าฟ้า ไหว้เจ้าที่ ไหว้เทพเจ้าท้องถิ่น
神灵灵！	ขอให้เทพเจ้าคุ้มครอง

จากบทเพลงนี้ทำให้ทราบว่า ชาวจิงจู๋นับถือศรัทธาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ รำถวายธูปเดิมเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้าชมท่ามกลางการขับร้องเพลง Shen Ling Ling แต่ปัจจุบันกลายเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้าและคนทั่วไปชมพร้อมกัน เนื่องจากสังคมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้บทบาทของรำถวายธูปเปลี่ยนแปลงไปด้วย

โน้ตเพลงถวายธูป Shen Ling Ling

3.รำถวายดอกไม้

รำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่สองที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา ดอกไม้คือของเซ่นไหว้อย่างหนึ่งที่ถวายแด่เทพเจ้า เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำถวายดอกไม้ขึ้น จะมีเสียงกลองใหญ่ประกอบด้วย จำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ เช่น 4 คน หรือ 6 คน เมื่อแสดงรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะจับดอกไม้ด้วยมือทั้งสองข้างและทำท่ารำที่สวยงาม ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือ การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ให้การคุ้มครองปกปักรักษาคนและสัตว์

รำถวายดอกไม้

ท่ารำที่สำคัญของรำถวายดอกไม้ ได้แก่ ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะและท่ารำอื่น ๆ

รำถวายดอกไม้ประกอบด้วยท่ารำสองชุด ซึ่งท่ารำชุดแรกคือ ย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่าแกว่งแขนทั้งสองข้าง และท่ารำชุดที่ 2 คือ ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือ เดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) สาวฮาเม่ยต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
ท่ายืดแขน	
	ท่ายืดแขน: ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือ เดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) ผู้แสดงต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
ท่าแกว่งแขน	
	
	ท่าแกว่งแขน: ย่ำเท้ากับที่พร้อมกับทำท่าแกว่งแขนทั้งสองข้าง สำหรับท่ามือนั้น ผู้แสดงจะให้มือทั้งสองข้างแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก ส่วนร่างกายต้องเต้นตามจังหวะการย่ำเท้าอยู่กับที่

เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำ จะต้องเต้นตามจังหวะของการตีกลองใหญ่ ผู้ตีกลองต้องตีกลองตามจังหวะดังกล่าวซ้ำกันจนจบรำถวายดอกไม้ ดังนี้

$$\frac{4}{4} \left| \underline{X\,X} \;\; \underline{X\,X\,X} \;\; \underline{X\,X} \;\; X \right|$$

จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายดอกไม้

4.รำถวายโคม

รำถวายโคมยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า เที่ยวเทียนเติง เที่ยว หมายถึง เต้น เทียนเติง หมายถึง โคมไฟ โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย **2** อัน ซึ่งให้ถ้วย **2** อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน **1** หรือ **3** เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน **1** เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ) จำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ เช่น 4 คน หรือ 6 คน รำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งรำส่วนแรกมักแสดงตามจังหวะเสียงดนตรีที่ช้า ๆ สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงถวายโคมไปด้วย เต้นรำไปด้วย รำส่วนที่ 2 จะแสดงตามจังหวะเสียงกลองใหญ่ที่รวดเร็ว ท่ารำชุดนี้เต็มไปด้วยความสวยงามและบรรยากาศที่เงียบสงบ โคมไฟที่สว่างไสวในรำถวายโคมเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ช่วยชี้ทางให้ผู้รับผิดชอบจัดงานเทศกาลฮาเจ๋คนใหม่และขอให้งานปีหน้ามีความราบรื่น อนึ่ง ชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงตั้งแต่อดีต เพราะฉะนั้น ความปลอดภัยในชีวิตจึงเป็นความสมหวังที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจิงจู๋ โคมไฟเกิดแสงสว่าง โคมไฟที่อยู่บนศีรษะของสาวฮาเม่ยเหมือนกับประภาคารที่เปล่งแสงส่องทางให้กับญาติที่ทำงานบนเรือในทะเล และขอให้สิ่งศักดิสิทธิ์คุ้มครองญาติพี่น้องกลับมาอย่างปลอดภัย

รำถวายโคม

ท่ารำที่สำคัญของรำถวายโคม ได้แก่ ท่าสลับแขน ท่าแกว่งแขน ท่ายืดแขน ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลม ท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ และท่ารำอื่น ๆ

ส่วนแรกของรำถวายโคม สาวฮาเม่ยจะต้องเต้นไปร้องเพลง Tian Deng Ge หรือเพลงถวายโคมไป เมื่อเต้นรำ สาวฮาเม่ยจะหันหน้าร้องเพลงแด่เทพเจ้าพร้อมกับเดินอยู่บนเสื่อ ส่วนมือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือของร่างกาย เมื่อร้องเพลงได้ 1 ประโยค ยกมือทั้งสองข้างข้ามศีรษะมาอีกด้านหน้าและสลับแขนต่อไปจนร้องเพลง **Tian Deng Ge** หรือเพลงถวายโคมให้จบ

ส่วนที่ 2 ท่ารำคือ ท่าแกว่งแขนและท่ายืดแขน ซึ่งท่ารำและจังหวะการเต้นของรำถวายโคมเช่นเดียวกับรำถวายดอกไม้

ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
ท่าสลับแขน	 ท่าสลับแขน: มือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือหรือข้างซ้ายมือของร่างกาย

เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายโคม จะต้องขับร้องเพลงถวายโคมไปด้วย ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้

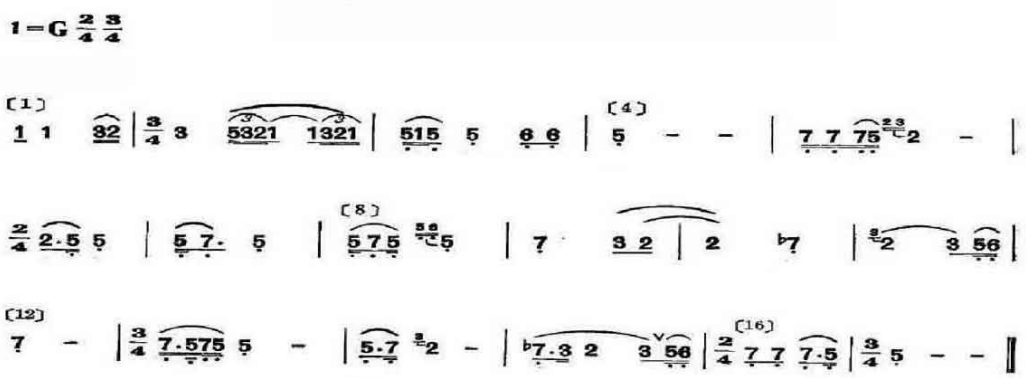
谁忍月光上吊灯， ไม่มีใครยอมจุดโคมไฟขึ้นเมื่อมีแสงพระจันทร์

顺水谁肯泊船停； ถ้าได้ผลการจับสัตว์น้ำจากทะเลได้ดี ก็ไม่มีใครยอมจอดเรือ

高兴泊岸等嫔来， ถ้าจอดเรือและกลับมาอย่างปลอดภัย ผู้ชายก็ยอมรอเมียของตนมาต้อนรับด้วยความปลื้มใจ

烦闷一意弹弓琴。 เราจะดีดขิมสายเดียวขึ้นเมื่อเบื่อและเหงา

จากบทเพลงนี้ทำให้ทราบว่า สาวฮาเม่ยจุดโคมไฟขึ้นเพื่อให้สามีเห็นทางกลับบ้านเมื่อขับเรือไปจับสัตว์น้ำในทะเล และขอให้เทพเจ้าคุ้มครองสามีของตน ถ้าสามีได้ผลดี ทุกคนก็ดีอกดีใจ ถ้าสามีไม่ได้ผลดี เมียก็จะดีดขิมสายเดียวขึ้นเพื่อไม่ให้ทุกคนเสียใจ

โน้ตเพลง Tian Deng Ge

5. รำถวายช่อบุปผา

รำถวายช่อบุปผาเป็นนาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า ซึ่งมีเสียงกลองใหญ่ประกอบด้วยเมื่อแสดงรำชุดนี้ ส่วนจังหวะเสียงกลองใหญ่ค่อนข้างรวดเร็ว รำชุดนี้แสดงโดยสาวฮาเม่ยหนึ่งคน เมื่อเต้นรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะต้องจับกระบอง 2 ท่อน และทำท่าเดินอย่างรวดเร็ว อนึ่ง สาวฮาเม่ยจะทำท่ารำไปทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศใต้และทิศเหนืออย่างแข็งแรงเพื่อขับไล่ภูตผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายออกจากศาลเจ้าฮาถิง และให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์กับผีบรรพบุรุษเสวยของเซ่นไหว้อย่างสงบ และคุ้มครองคนสัตว์ปลอดภัย หมดทุกข์ มีแต่ความสุข

รำถวายช่อบุปผา

ท่ารำที่สำคัญของรำถวายช่อบุปผา ได้แก่ ท่าหมุนข้อมือข้างเดียว ท่าหมุนข้อมือทั้งสองข้าง ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่ารำอื่น ๆ

ก่อนที่จะเต้นรำนี้ สาวฮาเม่ยต้องถอดรองเท้าและขอผ้าแดงชิ้นหนึ่งจากแท่นบูชาของเทพเจ้า แล้วนำผ้ามารัดส่วนเอวของตน หลังจากนั้น สาวฮาเม่ยจะจับกระบอง 2 ท่อนและใช้ปากกัดดอกไม้ดอกหนึ่งเพื่อให้ความสุขอยู่กับชาวจิงจู๋ตลอดกาล เมื่อหมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนที่อยู่ในมืออย่างต่อเนื่อง สาวฮาเม่ยจะต้องหันหน้าไปทางเทพเจ้าและทำท่ารำต่าง ๆ ส่วนจังหวะของการตีกลองใหญ่นั้น ผู้ตีกลองจะต้องตีพร้อมกันอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งจบรำถวายช่อบุปผา

$\frac{4}{4}$ | X X X X | X X X X | X X X X |

จังหวะการตีกลองใหญ่ของรำถวายช่อบุปผา

ลำดับ	ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
1	ท่ามือแบบTuo Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบTuo Hua Gun Hua Quan: ใช้มือทั้งสองข้างจับกระบองทั้ง 2 ท่อน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
2	Jiao Cha Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan: ให้กระบองทั้ง 2 ท่อนตัดกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
3	ท่ามือแบบJiao Cha Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan: ให้กระบองทั้ง 2 ท่อนตัดกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
4	ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun	 ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun: หมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนออกไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา

ลำดับ	ท่ารำ	คำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำ
5	ท่ามือแบบDan Shou Zhuan Hua Gun	 ท่ามือแบบ Dan Shou Zhuan Hua Gun: ใช้มือข้างหนึ่งจับกระบอง แล้ววางกระบองอยู่บนไหล่อีกข้างหนึ่ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
6	ท่ามือแบบTuo Hua Gun Hua Bo Lang	 ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Bo Lang: มือทั้งสองข้างจับกระบองและยกขึ้นก่อน แล้วควงกระบองไปตอนล่างข้างซ้าย จากนั้น ก็ควงไปตอนบนข้างซ้ายแล้ววางลง ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
7	ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan	 ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan: มือทั้งสองข้างจับกระบองและหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา

8	ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun		
			
		ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun: เดินถอยหลังด้วยก้าวเล็ก ๆ ก่อน แล้วยกกระบองขึ้นและควงไปข้างหลัง จากนั้น ก็เดินไปข้างหน้าและมือทั้งสองข้างหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม สาวฮาเม่ยทำท่ารำดังกล่าวหลายรอบ แล้วโยนกระบองออกไปนอกศาลเจ้าฮาถิง	

5. ประวัติศาสตร์ของสาวฮาเม่ยในชุมชนชาวจิงจู๋

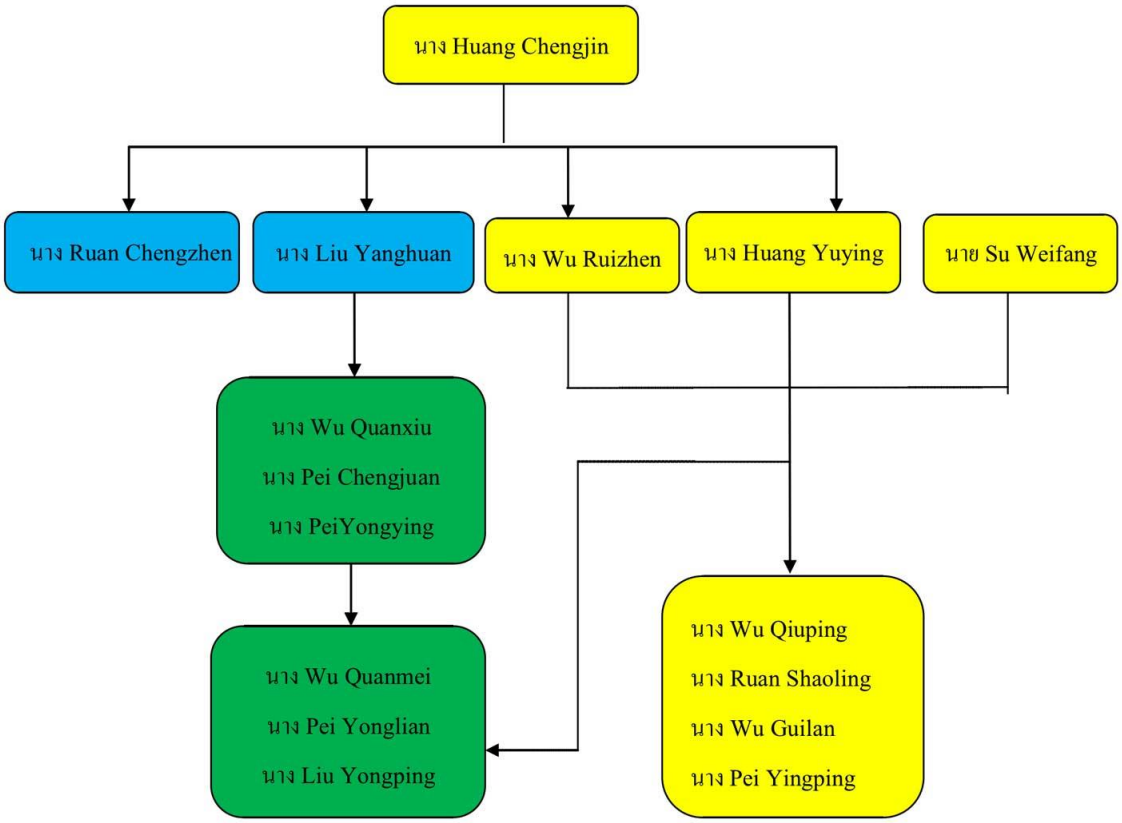
ปัจจุบันนี้ ในชุมชนชาวจิงจู๋มีสาวฮาเม่ย 12 คน รายชื่อของสาวฮาเม่ย ดังนี้

ชื่อ	คำบรรยายเกี่ยวกับสาวฮาเม่ย	รูปถ่ายของสาวฮาเม่ย
นาง Huang Yuying	นาง Huang Yuying เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 21 ปีแล้ว นาง Huang Yuying ได้เรียนรู้วิชานาฏศิลป์จากนาง Huang Chengjin เมื่อปี พ.ศ. 2539 หลังจากนาง Huang Chengjin ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2540 นาง Huang Yuying กลายเป็นเสาหลักของคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย ซึ่งนาง Huang Yuyingได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้าน ปัจจุบันนี้ นาง Huang Yuying กับนาง Wu Ruizhen เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย	

นาง Wu Ruizhen	นาง Wu Ruizhen เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ย ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 30 กว่าปีแล้ว ปัจจุบันนี้ นาง Wu Ruizhen เป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุมากที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย ลักษณะเด่นในการแสดงรำของนาง Wu Ruizhen คือ ตั้งอกตั้งใจร้องเพลงฮาและแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนเต้นรำทุกครั้งในศาลเจ้า	
นาง Su Qiuping	นาง Su Qiuping เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เมื่ออายุ 12 ปี นาง Su Qiuping เคยได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านกับนาง Huang Chengjin แต่เนื่องจากต้องเรียนวิชาอื่นด้วย นาง Su Qiuping จึงเลิกร้องรำทำเพลง เมื่อปี พ.ศ. 2547 นาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang อีกครั้ง นาง Su Qiuping จึงกลับมาเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นาง Su Qiuping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	
นาง Wu Guilan	นาง Wu Guilan เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2547 นาง Wu Guilan กับนาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang หลังจากนั้น ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	
นาง Pei Yingping	นาง Pei Yingping เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ซึ่งเป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุน้อยที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย นาง Pei Yingping กับนาง Su Qiuping ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang หลังจากนั้น นาง Pei Yingping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	

นาง Ruan Shaoling	นาง Ruan Shaoling เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 เช่นกัน เมื่อปี พ.ศ. 2550 นาง Ruan Shaoling ได้สืบทอดองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang เมื่อปีพ.ศ. 2551 นาง Ruan Shaoling เข้าร่วมคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 10 ปีแล้ว	
นาง Luo Mei	นาง Luo Mei เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ซึ่งได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากนาง Huang Yuying นาง Wu Ruizhen และนาย Su Weifang เมื่อปี พ.ศ. 2551 หลังจากนั้นนาง Luo Mei ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 10 ปีแล้ว	
นาง Wu Quanxiu	นาง Wu Quanxiu เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรก เป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุมากที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Wu Quanxiu ได้สืบทอดองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์จากนาง Liu Yanghua และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 27 ปีแล้ว	
นาง Pei Chengjuan	นาง Pei Chengjuan เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถาและเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรก เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Chengjuan ได้สืบทอดองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์จากนาง Liu Yanghua และได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 27 ปีแล้ว อนึ่ง นาง Pei Chengjuan เป็นผู้แสดงรำถวายช่อบุปผารุ่นเก่าในเทศกาลฮาเจ๋	

นาง Wu Quanmei	นาง Wu Quanmei เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถา และเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Chengjuan ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Wu Quanmei ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	
นาง Pei Yonglian	นาง Pei Yonglian เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถา และเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Pei Yonglian ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Pei Yonglian ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	
นาง Liu Yongping	นาง Liu Yongping เป็นชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านอูเถา และเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 ซึ่งเป็นสาวฮาเม่ยที่มีอายุน้อยที่สุดในคณะนาฏศิลป์พื้นบ้านของหมู่บ้านอูเถา เมื่อปี พ.ศ. 2534 นาง Liu Yongping ได้สืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเต้นรำจากนาง Pei Yongying นาง Wu Quanxiu และนาง Pei Chengjuan ส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลงฮาได้สืบทอดจากนาย Su Weifang นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying ในหมู่บ้านว่านเหว่ย หลังจากนั้น นาง Liu Yongping ได้ร้องเพลงฮาและเต้นรำในศาลเจ้าฮาถิง 14 ปีแล้ว	

แผนผังความสัมพันธ์ของสาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

หมายเหตุ : พื้นที่สีเหลืองคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านว่านเหว่ย พื้นที่สีน้ำเงินคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านซานซิน ส่วนพื้นที่สีเขียวคือ สัญลักษณ์ของหมู่บ้านอูเถา

จากแผนผังข้างบนทำให้ทราบว่า นาง Huang Chengjin เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Ruan Chengzhen นาง Liu Yanghuan นาง Wu Ruizhen และนาง Huang Yuying ซึ่งถือว่าเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 2 ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนนาง Ruan Chengzhen และนาง Liu Yanghuan กลายเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านซานซิน หลังจากนั้น นาง Liu Yanghuan ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Wu Quanxiu นาง Pei Chengjuan และนาง PeiYongying จากหมู่บ้านอูเถา ซึ่งสาวฮาเม่ยทั้ง 3 คนนี้ถือว่าเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านอูเถา นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying และนาย Su Weifang ได้ร่วมมือกันเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง WuQiuping นาง Ruan Shaoling นาง Wu Guilan และนาง Pei Yingping ซึ่งสาวฮาเม่ยทั้ง 4 คนนี้เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้านว่านเหว่ย อนึ่ง นาง Wu Ruizhen นาง Huang Yuying และนาย Su Weifang ได้ร่วมมือกับสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในหมู่บ้านอูเถาเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนาง Wu Quanmei นาง Pei Yonglian และนาง Liu Yongping

6. กิจกรรมทางเลือก

(1) กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

หมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดกิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านขึ้นในทุก ๆ ปี เนื้อหาเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋มักจะเกี่ยวกับตำนานเรื่องเล่า วิถีชีวิต ความรัก ประเพณีและคติความเชื่อ เป็นต้น เพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับมณฑลกวางสีเมื่อปี พ.ศ. 2555 วันที่ 10,20,30 คือวันร้องเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดกิจกรรมขึ้น นอกจากจัดกิจกรรมการร้องเพลงพื้นบ้านแล้ว ชาวจิงจู๋ยังจัดโครงการอบรมการฝึกร้องเพลงพื้นบ้านและโครงการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านระหว่างหมู่บ้านว่านเหว่ยและชุมชนอื่นด้วย

สถานที่เกอซวี

ศาลาร้องเพลงตอบโต้

(2) กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล

กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มมักจะจัดที่หาดทรายทองของหมู่บ้านว่านเหว่ย เมื่อชาวจิงจู๋จัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็จะจัดพิธีเชิญเจ้าที่หาดทรายแห่งนี้ วิธีจับสัตว์น้ำเค็มที่มีลักษณะเด่นของชาวจิงจู๋มี 2 วิธี คือ การใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม (La Da Wang) และ การเหยียบท่อนไม้จับปลา (Gao Qiao Bu Yu หรือ Gao Jiao Zeng) แหใหญ่ที่นำมาจับสัตว์น้ำมีความยาวประมาณ 1,000-4,000 เมตร และความกว้างประมาณ 4-6 เมตร ส่วนชาวประมงที่ช่วยกันลากแหจากท้องทะเลมีประมาณ 20-40 คน เมื่อใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม ทุกคนจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันลากแหจากท้องทะเล 2-6 ชั่วโมง หลังจากใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็มเสร็จเรียบร้อย ผู้หญิงชาวจิงจู๋จะต้องเก็บและซ่อมแหใหญ่ไว้ใช้ ซึ่งท่ามือของนาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงในเทศกาลฮาเจ๋ได้รับแรงบันดาลใจจากการซ่อมแห

วิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำ (ถ่ายโดย Mr. Wu Mingzhi)

วิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำคล้ายกับการเล่นสกีไม้ย่างกางเกง หรือขาโถกเถกของไทย ซึ่งเครื่องมือแบบนี้ทำด้วยท่อนไม้ 2 ท่อน เจาะรูเพื่อทำขาสำหรับวางเท้า ให้สามารถขึ้นไปยืนแล้วเดินได้เมื่อใช้แหสามเหลี่ยมจับสัตว์น้ำที่ชายหาด โดยจะมีความสูงตามต้องการที่เหมาะกับความสามารถในการทรงตัวของชาวประมง เมื่อปี พ.ศ. 2559 วิธีการเหยียบท่อนไม้จับปลาได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของเมืองฝางเฉิงกั่ง

วิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำ (ถ่ายโดย Mr. Zhang Xiandi)

(3) การรับประทานอาหารที่ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน

ร้านอาหารไห่หยิงเหมินตั้งอยู่หาดทรายทองของหมู่บ้านว่านเหว่ยและติดกับโรงแรมจิงต่าว นอกจากรับประทานอาหารแล้ว ยังสามารถรับชมรำพื้นบ้านที่ได้รับแรงบันดาลใจจากนาฏศิลป์จิงจู๋ในเทศกาลฮาเจ๋ด้วย อาหารที่มีชื่อเสียงในร้านนี้ ได้แก่ ผัดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ หนังแมงกระพรุนแช่เย็น หนอนทรายผัดไซเท้า หอยผัดใบไซเท้า ปูผัด ปลาแดงทอด ปลาทอดไข่ไก่ ปลาเฮยล่านึ่ง หนอนทรายทอด ปลาหมึกลวก แกงจืดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ ข้าวต้มมันเทศ โจ๊กข้าวเหนียวน้ำตาล และขนมจ้าง เป็นต้น

ปลาหมึกลวก

หนังแมงกระพรุนแช่เย็น

1. ศาลเจ้าฮาถิงชุมชนอูเถา
2. วัดหลิงกวาง
3. ภูเขาว่านเห้อซาน
4. พื้นที่ป่าชายเลน
5. ท่าเรือจิงต่าว
6. พิพิธภัณฑ์จิงจู๋
7. ร้านอาหารไห่หยิงเหมิน
8. ท่าเรือหาดทรายทอง
9. ศาลเจ้าฮาถิงชุมชนว่านเหว่ย
10. ศาลเจ้าเจ้าแม่สามองค์
11. ศาลเจ้าฮาถิงชุมชนซานซิน
12. ตำบลเจียงผิง
13. ศาลเจ้าฮาถิงชุมชนหงขั่น

หลังจากทำแผ่นพับและหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านเล่มใหม่เสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยก็มอบให้กับเจ้าหน้าที่ในศาลเจ้าฮาถิงของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ภาพที่ 213 การมอบแผ่นพับและหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับเจ้าหน้าที่ในศาลเจ้าฮาถิง

3. แนวทางออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้านการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน

3.1 เครื่องมือที่จะใช้ในการถ่ายทำวิดีโอ

เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการถ่ายทำวิดีโอเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ได้แก่ กล้องบันทึกวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ มือถือ ขาตั้งกล้องและ ซอฟต์แวร์ camtasia เป็นต้น ซึ่ง camtasia เป็นซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application Software) ที่จัดทำวิดีโอให้สมบูรณ์ขึ้นและสามารถดัดแปลงแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของงานได้

3.2 ตัวอย่างและวิธีการทำสคริปต์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

สคริปต์ (Script) คือเทคนิคสำคัญที่ช่วยในการเรียบเรียงข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการบรรจุไว้ในวิดีโอให้มีความชัดเจนมากขึ้น และช่วยให้ผู้จัดทำวิดีโอสามารถจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ล่วงหน้าและอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ถ่ายทำ รูปแบบการถ่าย เทคนิคพิเศษ มุมกล้องและระยะเวลาที่ต้องการใช้ในการถ่ายทำ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำตัวอย่างสคริปต์การถ่ายทำวิดีโอเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อให้หน่วนงานภาครัฐและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋นำมาประยุกต์ใช้ในการถ่ายวิดีโอตัวอย่าง สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายสุราดังนี้

ตารางที่ 79 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายสุรา

ลำดับการถ่าย	สถานที่ถ่ายทำ	รูปแบบการถ่าย	มุมกล้อง	วิธีการถ่ายวิดีโอ	เนื้อหาในภาพ/ฉาก	เวลาการถ่าย (วินาที)
1	บนท้องฟ้าในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว	wide shot	มุมสูง	ถ่ายภาพของหมู่บ้านซานซินก่อน ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว จากนั้น เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาคตะวันออกของหมู่บ้านอูเถา แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายภูเขาว่านเห้อซานและหมู่บ้านว่านเหว่ย	ภาพทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน	12
2	ด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพภายนอกของศาลเจ้าฮาถิง แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายประตูใหญ่ของศาลเจ้า	ภาพภายนอกของศาลเจ้าฮาถิง	5
3	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพภายในศาลเจ้าที่ประตูใหญ่ แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายพื้นที่ส่วนกงถิง จากนั้น เข้าสู่ศาลเจ้าและถ่ายภาพโต๊ะบูชา พื้นที่ส่วนเพียนทิง และที่ประดิษฐานของเทพเจ้า เป็นต้น	ภาพทั้งพื้นที่ส่วนกงถิง พื้นที่ส่วนเพียนทิง พื้นที่ส่วนหลงถิง และแท่นบูชาเทพเจ้าเป็นต้น	25
4	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของผู้ประกอบพิธีกรรมที่ยืนอยู่ข้างประตูใหญ่ จากนั้น เคลื่อนกล้องไปถ่ายพื้นที่ส่วนหลงถิง	ภาพที่เกี่ยวกับผู้ประกอบพิธีกำลังไหว้เจ้า	15
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาแม่ยที่อยู่ในพื้นที่ส่วนเพียนทิง	ภาพเกี่ยวกับสาวฮาแม่ยที่กำลังเตรียมตัว	8
6	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของผู้ประกอบพิธีกรรมที่ยืนอยู่ในพื้นที่ส่วนกงถิง แล้วเคลื่อนกล้องถ่ายภาพของผู้ประกอบพิธีกรรมที่เดินจากพื้นที่ส่วน	ภาพเกี่ยวกับผู้ประกอบพิธีกำลังถวายสุราแด่เทพเจ้า	8

				กงถิงไปยังพื้นที่ส่วนหลงถิง เพื่อถวายสุราแด่เทพเจ้า		
7	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของนักดนตรีทั้งหมด แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายนักดนตรีที่รับผิดชอบการตีกลองใหญ่ จากนั้น เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพของนักดนตรีอื่น ๆ รวมทั้งเครื่องดนตรีด้วย	ภาพของนักดนตรี	10
8	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up และ wide shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยที่กำลังเตรียมตัวในพื้นที่ส่วนเพียนทิง จากนั้น ค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่เข้าสู่พื้นที่ส่วนกงถิง แล้วให้ตำแหน่งของกล้องคงที่เพื่อถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่กำลังแสดงรำ	ภาพเกี่ยวกับสาวฮาเม่ยที่จะแสดงรำขึ้น	25
9	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยทั้งหมดที่กำลังเต้นรำ แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายท่ามือของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง	ภาพเกี่ยวกับท่ามือของสาวฮาเม่ย	12
10	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up	มุมสูง	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	ภาพเกี่ยวกับท่าเดินของสาวฮาเม่ย	8
11	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	ภาพเกี่ยวกับการแสดงรำ	20
12	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยทั้งหมด และเคลื่อนกล้องตามท่าเดินของสาวฮาเม่ย จนกระทั่งสาวฮาเม่ยเดินกลับสู่พื้นที่ส่วนเพียนทิง	สาวฮาเม่ยยืนเป็นแถวที่หน้าโต๊ะจัดวางของเซ่นไหว้ จากนั้น จึงกราบไหว้เทพเจ้าและเดินกลับสู่พื้นที่ส่วนเพียนทิง	8

สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายธูปดังนี้

ตารางที่ 80 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายธูป

ลำดับการถ่าย	สถานที่ถ่ายทำ	รูปแบบการถ่าย	มุมกล้อง	วิธีการถ่ายวิดีโอ	เนื้อหาในภาพ/ฉาก	เวลาการถ่าย (วินาที)
1	หน้าประตูใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	ภาพเกี่ยวกับพื้นที่ส่วนกงถิง	3
2	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่ส่วนเพียนทิง จากนั้น เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายสาวฮาเม่ยคนอื่น	ภาพสาวฮาเม่ยที่เตรียมตัวในพื้นที่ส่วนเพียนทิง	10
3	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่เพื่อถ่ายภาพของผู้ประกอบพิธีกรรมที่จุดธูป จากนั้น เคลื่อนกล้องไปตามการเดินของผู้ประกอบพิธีกรรม	ผู้ประกอบพิธีกรรมจุดธูป แล้วมอบให้สาวฮาเม่ย คนละสามดอก	10
4	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up และ wide shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง จากนั้น เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพที่สาวฮาเม่ยทุกคนแสดงรำในพื้นที่ส่วนกงถิง แล้วให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำในพื้นที่ส่วนกงถิง	15
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยทุกคนที่กำลังแสดงรำ แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายท่ามือของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง จากนั้น เคลื่อนกล้องกล้องตามท่าเดินของสาว	ท่ามือของสาวฮาเม่ย	8

				ฮาเม่ย		
6	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพท่าเดินของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง แล้วเคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย	ท่าเดินของสาวฮาเม่ย	6
7	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำถวายธูป	12
8	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ medium shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยและเคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ยจนกระทั่งสาวฮาเม่ยทุกคนยืนเป็นแถว จากนั้น จึงให้ตำแหน่งของกล้องคงที่เพื่อถ่ายภาพสาวฮาเม่ยกราบไหว้เทพเจ้าและเดินกลับพื้นที่ส่วนเพียนทิง	สาวฮาเม่ยยืนเป็นแถวที่หน้าโต๊ะจัดวางของเซ่นไหว้ เมื่อขับร้องเพลงสิ้นสุดลง สาวฮาเม่ยจะกราบไหว้เทพเจ้า จากนั้น จึงเดินกลับสู่พื้นที่ส่วนเพียนทิง	15

สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายดอกไม้ดังนี้

ตารางที่ 81 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายดอกไม้

ลำดับการถ่าย	**สถานที่ถ่ายทำ**	**รูปแบบการถ่าย**	**มุมกล้อง**	**วิธีการถ่ายวิดีโอ**	**เนื้อหาในภาพ/ฉาก**	**เวลาการถ่าย (วินาที)**
1	หน้าประตูใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	พื้นที่ส่วนกงถิง	3
2	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพของโต๊ะบูชาก่อน แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพดอกไม้พลาสติกที่อยู่บนโต๊ะ	ดอกไม้พลาสติกที่วางอยู่บนโต๊ะบูชา	4

3	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพนักดนตรีที่ตีกลองใหญ่ จากนั้น จึงเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพเกี่ยวกับท่าตีกลอง	นักดนตรีตีกลองใหญ่	8
4	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	close shot และ wide shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยและเคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย เมื่อสาวฮาเม่ยเตรียมตัวให้พร้อม ก็จะให้ตำแหน่งของกล้องคงที่เพื่อถ่ายภาพเต้นรำ	สาวฮาเม่ยหยิบดอกไม้พลาสติกและเริ่มแสดงรำ	30
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพเกี่ยวกับการเต้นรำของสาวฮาเม่ยทั้งหมดก่อน แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพท่ามือของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง จากนั้น ค่อย ๆ เคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย	ท่ามือของสาวฮาเม่ย	10
6	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยตนใดคนหนึ่งก่อน แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพท่าเดินของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง จากนั้น ค่อย ๆ เคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย	ท่าเดินของสาวฮาเม่ย	6
7	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำถวายดอกไม้	30
8	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ medium shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยและเคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ยจนกระทั่งสาวฮาเม่ยทุกคนยืนเป็นแถว จากนั้นจึงให้ตำแหน่งของกล้องคงที่เพื่อถ่ายภาพสาวฮาเม่ยกราบไหว้เทพเจ้าและเดินกลับพื้นที่ส่วนเพียนทิง	สาวฮาเม่ยเต้นรำถวายดอกไม้สิ้นสุดลง ก็ยืนเป็นแถว จากนั้นเดินกลับสู่พื้นที่ส่วนเพียนทิง	10

สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผาดังนี้

ตารางที่ 82 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายช่อบุปผา

ลำดับการถ่าย	สถานที่ถ่ายทำ	รูปแบบการถ่าย	มุมกล้อง	วิธีการถ่ายวิดีโอ	เนื้อหาในภาพ/ฉาก	เวลาการถ่าย (วินาที)
1	หน้าประตูใหญ่ของศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	พื้นที่ส่วนกงถิง	3
2	พื้นที่ส่วนกงถิงของศาลเจ้าฮาถิง	medium shotและ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพของโต๊ะบูชาก่อน แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพกระบองทั้งสองท่อนที่วางอยู่บนโต๊ะ	โต๊ะบูชา กระบอง	4
3	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shotและ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่อยู่ในพื้นที่ส่วนเพียนทิง แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายสาวฮาเม่ยที่เต้นรำถวายช่อบุปผา	สาวฮาเม่ยแสดงรำถวายช่อบุปผา	6
4	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shotและ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพนักดนตรีที่ตีกลองใหญ่ จากนั้น จึงเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพเกี่ยวกับท่าตีกลอง	นักดนตรีตีกลองใหญ่	6
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	medium shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยที่จะเต้นรำ แล้วเคลื่อนกล้องไปการเดินของสาวฮาเม่ย เมื่อสาวฮาเม่ยยืนอยู่หน้าโต๊ะบูชาและเริ่มเต้นรำ ก็ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	ก่อนที่สาวฮาเม่ยจะเต้นรำ	8
6	พื้นที่ส่วน	medium	มุมระดับ	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ย	สาวฮาเม่ยกัด	4

	เพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	shotและ Close-up	สายตา	ที่กำลังเต้นรำ แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพที่สาวฮาเม่ยกัดดอกไม้ดอกหนึ่งที่ปิดอยู่บนกระบอง	ดอกไม้ดอกหนึ่งที่ปิดอยู่บนกระบอง	
7	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำถวายช่อบุปผา	150
8	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shotและ close shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพของสาวฮาเม่ยก่อน เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำไปทางประตูใหญ่ของศาลเจ้า ก็ปรับรูปแบบการถ่ายเป็นแบบ close shot จากนั้นจึงเคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย	สิ้นสุดการเต้นรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะโยนกระบองออกจากศาลเจ้าแล้วเดินไปที่หน้าโต๊ะบูชาและกราบไหว้เทพเจ้า	10

สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายโคมดังนี้

ตารางที่ 83 สคริปต์เกี่ยวกับรำถวายโคม

ลำดับการถ่าย	**สถานที่ถ่ายทำ**	**รูปแบบการถ่าย**	**มุมกล้อง**	**วิธีการถ่ายวิดีโอ**	**เนื้อหาในภาพ/ฉาก**	**เวลาการถ่าย (วินาที)**
1	หน้าประตูใหญ่ศาลเจ้าฮาถิง	close shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	ภาพของพื้นที่ส่วนกงถิง	3
2	พื้นที่ส่วนกงถิงในศาลเจ้าฮาถิง	medium shotและ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพของโต๊ะบูชา แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายอุปกรณ์การแสดงที่อยู่บนโต๊ะ	โต๊ะบูชา โคมไฟที่เป็นอุปกรณ์การแสดง	4
3	ภายในศาล	close	มุม	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่รออยู่	สาวฮาเม่ยเตรีย	12

	เจ้าฮาถิง	shot	ระดับสายตา	ในพื้นที่ส่วนเพียนทิง จากนั้น จึงค่อย ๆ เคลื่อนกล้องตามการเดินของสาวฮาเม่ย	ตัวเต้นรำถวายโคม	
4	ภายในศาลเจ้าฮาถิง	wide shotและ Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพนักดนตรีที่ตีกลองใหญ่ จากนั้น จึงเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพเกี่ยวกับท่าตีกลอง	นักดนตรีตีกลองใหญ่	8
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำในพื้นที่ส่วนกงถิง	30
5	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shotและ Close-up	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่กำลังเต้นรำ แล้วเคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพท่ามือของสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง	ท่ามือของสาวฮาเม่ย	10
6	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	Close-up	มุมสูง	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยคนใดคนหนึ่ง แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายท่าเดินของสาวฮาเม่ย	ท่าเดินของสาวฮาเม่ย	8
7	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot	มุมระดับสายตา	ให้ตำแหน่งของกล้องคงที่	สาวฮาเม่ยแสดงรำถวายโคม	30
8	พื้นที่ส่วนเพียนทิงของศาลเจ้าฮาถิง	wide shot และ medium shot	มุมระดับสายตา	ถ่ายภาพสาวฮาเม่ยที่กำลังเต้นรำ แล้วค่อย ๆ เคลื่อนกล้องไปถ่ายภาพสาวฮาเม่ยยืนเป็นแถวที่หน้าโต๊ะบูชา จากนั้น จึงปรับรูปแบบการถ่ายเป็นแบบmedium shot และให้ตำแหน่งของกล้องคงที่จนสิ้นสุดรำชุดนี้	สิ้นสุดการเต้นรำ สาวฮาเม่ยยืนเป็นแถวและกราบไหว้เทพเจ้า	10

ผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน

การนำเสนอการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญมากในการช่วยให้สาธารณชนเข้าใจวัฒนธรรมจิงจู๋และส่งเสริมให้ชุมชนและผู้คนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน เนื่องจากผู้วิจัยได้ลงภาคสนามไปเก็บข้อมูลเกือบ 1 ปี และได้พูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่ศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนชาวบ้านก็ให้ความร่วมมืออย่างกระตือรือร้อน การศึกษาครั้งนี้จึงกลายเป็นงานที่ปลุกสำนึกและกระตุ้นให้สาวฮาเม่ย นักวิชาการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีดังนี้

ตารางที่ 84 ผู้สื่อความหมายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

คุณสมบัติ	หน้าที่	ชื่อ	เพศ
1. มีความรู้ดีและอธิบายองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้ 2. ยกตัวอย่างได้ 3. มีความสามารถในการอธิบายความสัมพันธ์ 4. สาธิตวิธีการได้ 5. สร้างแรงบันดาลใจในการเสนองานได้ 6. มีความจริงใจและตั้งใจในการปฏิบัติงาน	1. นำเสนอด้วยภาษาที่ชำนาญ 2. ตรวจสอบและเตรียมเอกสารเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน 3. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ความสนใจของนักท่องเที่ยว 4. ช่วยนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกและปลอดภัย 5. ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้นักท่องเที่ยว 6. แจ้งข้อควรและไม่ควรปฏิบัติตลอดจนข้อควรระวังแก่นักท่องเที่ยวเมื่อเข้าชมแหล่งเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมทางเลือก 7. อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่นำชม ตลอดจนความรู้ต่า งๆ ที่นักท่องเที่ยวควรทราบ 8. สนองความประสงค์ตามขอบเขตของกฎหมายและศีลธรรม	1. นาย Lin Guoxiong ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาอังกฤษ 2. นางสาว Lan Shuiping ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาเวียดนาม 3. นาง Luo Mei ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) นาฏศิลป์พื้นบ้าน 4. นาย Yao Yueman ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาไทย	ชาย หญิง หญิง ชาย

นาย Lin Guoxiong (ชื่อภาษาอังกฤษชื่อว่า Richard Lim) เป็นชาวเมืองฝางเฉิงกั่งและจบปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ (เดิมชื่อว่า มหาวิทยาลัยชินโจว) ซึ่งนาย Lin Guoxiong สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาอังกฤษได้ เมื่อปี พ.ศ. 2556 นาย Lin Guoxiong เคยไปเรียนหนังสือที่ Universiti Utara Mmalaysia (UUM) ของมาเลเซีย (Lin Guoxiong, สัมภาษณ์, 10 กันยายน 2561) เนื่องจากนาย Lin Guoxiong สามารถพูดภาษาอังกฤษได้คล่องและพักอยู่ในชุมชนที่ติดกับพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว จึงอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านด้านภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 214 นาย Lin Guoxiong ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาอังกฤษ (10 กันยายน 2561 ถ่ายโดย Ms. Qin Huang)

นางสาว Lan Shuiping (ชื่อเวียดนามชื่อว่า Lam Thuy Binh) เป็นอาจารย์ที่สอนภาษาเวียดนามในมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ และจบปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี นางสาว Lan Shuiping เคยไปเรียนหนังสือที่Vietnam National University ของเวียดนาม ซึ่งสามารถพูดภาษาเวียดนามได้คล่องแคล่ว (Lan Shuiping, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2561) เนื่องจากนางสาว Lan Shuiping ได้ศึกษาภาษาและวัฒนธรรมเวียดนามหลายปี จึงอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านด้านภาษาเวียดนามในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ภาพที่ 215 นางสาว Lan Shuiping ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาเวียดนาม (ที่มา: Ms. Lan Shuiping)

นาง Luo Mei เป็นสาวฮาเม่ยรุ่นที่ 3 ในหมู่บ้านว่านเหว่ย เนื่องจากนาง Luo Mei สามารถพูดภาษาจีนกลาง ภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาจิงจู๋ (สำเนียงถิ่นในภาษาเวียดนาม) ได้ จึงอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน (Luo Mei, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2561)

ภาพที่ 216 นาง Luo Mei ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) นาฏศิลป์พื้นบ้าน (ที่มา: Ms. Luo Mei)

นาย Yao Yueman (ชื่อไทยชื่อว่า วี) เป็นไกด์นำเที่ยวภาษาไทยและจบปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ นาย Yao Yueman เคยไปเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 2 ปี นอกจากสามารถพูดภาษาไทยได้แล้ว นาย Yao Yueman ยังสามารถพูดภาษาจีนกวางตุ้งด้วย (Yao Yueman, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2561) ดังนั้น นาย Yao Yueman จึงอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

ภาพที่ 217 นาย Yao Yueman ผู้สื่อความหมายประจำแหล่ง (Site Interpreter) ภาษาไทย (ที่มา: Mr. Yao Yueman)

กิจกรรมการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน

ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง ดังนั้น วิถีชีวิต ความเชื่อ ศิลปะและวัฒนธรรมจึงผูกพันกับทะเลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถ้านักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมากขึ้น ก็จะได้เข้าใจองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แฝงอยู่ในกิจกรรม เมื่อพัฒนาแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน ก็ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมทางเลือกด้วย ซึ่งกิจกรรมทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านมีดังนี้

กิจกรรมทางเลือก 1 : กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล

กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มมักจะจัดที่หาดทรายทองของหมู่บ้านว่านเหว่ย เมื่อชาวจิงจู๋จัดงานเทศกาลฮาเจ๋ขึ้น ก็จะจัดพิธีเชิญเจ้าที่หาดทรายแห่งนี้ วิธีจับสัตว์น้ำเค็มที่มีลักษณะเด่นของชาวจิงจู๋มี 2 วิธี คือ การใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม (La Da Wang) และ การเหยียบท่อนไม้จับปลา (Gao Qiao Bu Yu หรือ Gao Jiao Zeng) แหใหญ่ที่นำมาจับสัตว์น้ำมีความยาวประมาณ 1,000-4,000 เมตร

และความกว้างประมาณ 4-6 เมตร ส่วนชาวประมงที่ช่วยกันลากแหจากท้องทะเลมีประมาณ 20-40 คน เมื่อใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม ทุกคนจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันลากแหจากท้องทะเล 2-6 ชั่วโมง หลังจากใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็มเสร็จเรียบร้อย ผู้หญิงชาวจิงจู๋จะต้องเก็บและซ่อมแหใหญ่ไว้ใช้ ซึ่งท่ามือของนาฏศิลป์พื้นบ้านที่แสดงในเทศกาลฮาเจ๋ได้รับแรงบันดาลใจจากการซ่อมแห

วิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำคล้ายกับการเล่นสิกไม้ย่างกางเกง หรือขาโถกเถกของไทย ซึ่งเครื่องมือแบบนี้ทำด้วยท่อนไม้ 2 ท่อน เจาะรูเพื่อทำขาสำหรับวางเท้า ให้สามารถขึ้นไปยืนแล้วเดินได้เมื่อใช้แหสามเหลี่ยมจับสัตว์น้ำที่ชายหาด โดยจะมีความสูงตามต้องการที่เหมาะกับความสามารถในการทรงตัวของชาวประมง เมื่อปี พ.ศ. 2559 วิธีการเหยียบท่อนไม้จับปลาได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของเมืองฝางเฉิงกั่ง

ภาพที่ 218 การใช้แหใหญ่จับสัตว์น้ำเค็ม (La Da Wang)
(ถ่ายโดย Mr.Zhang Xiandi)

ภาพที่ 219 การเหยียบท่อนไม้จับปลา (Gao Qiao Bu Yu หรือ Gao Jiao Zeng)
(ถ่ายโดย Mr.Wu Mingzhi)

ภาพที่ 220 โครงการอบรมวิธีการเหยียบท่อนไม้จับสัตว์น้ำ
(ถ่ายโดย Mr.Wu Mingzhi)

กิจกรรมทางเลือก 2 : การชิมอาหารที่ร้านอาหารไห่หยิงเหมินในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

ร้านอาหารไห่หยิงเหมินตั้งอยู่หาดทรายทองของหมู่บ้านว่านเหว่ยและติดกับโรงแรมจิงต่าว นอกจากรับประทานอาหารแล้ว ยังสามารถรับชมนาฏศิลป์พื้นบ้านที่ได้รับแรงบันดาลใจจากนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ด้วย อาหารที่มีชื่อเสียงในร้านนี้ ได้แก่ ผัดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ หนังแมงกระพรุนแช่เย็น หนอนทรายผัดไซเท้า หอยผัดใบไซเท้า ปูผัด ปลาแดงทอด ปลาทอดไข่ไก่ ปลาเฮยล่านึ่ง หนอนทรายทอด ปลาหมึกลวก แกงจืดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ ข้าวต้มมันเทศ โจ๊กข้าวเหนียว น้ำตาล และขนมจ้าง เป็นต้น ซึ่งกรรมวิธีทำอาหารบางส่วนดังนี้

ตารางที่ 85 กรรมวิธีทำอาหารบางส่วนของชาวจิงจู๋

ชื่ออาหาร	วัตถุดิบ	กรรมวิธีทำ	ขั้นตอนปรุงอาหาร
ผัดก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋	ก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ กุ้งแห้ง กระเทียม ผักกาดขาว หอย และหมู	ผัด	1. ลวกเส้นก๋วยเตี๋ยวในน้ำร้อน 60 องศาเซลเซียส แล้วใส่ไว้ในชาม 2. ตั้งกระทะน้ำมันให้ร้อน แล้วใส่กุ้งแห้ง กระเทียม ผักกาดขาว หอยและหมูลงไปผัดให้พอสมควร 3. ใส่ก๋วยเตี๋ยวจิงจู๋ลงไปผัดด้วยกันจนสุก
หนังแมงกระพรุนแช่เย็น	หนังแมงกระพรุน น้ำส้มสายชู น้ำตาลทรายขาว เกลือ	แช่เย็น	1. ล้างหนังแมงกระพรุนและหั่นเป็นชิ้น ๆ แล้วแช่ในน้ำร้อน 60 องศาเซลเซียสประมาณ 10-15 นาที จากนั้น ตักออกไว้ใช้

	ผักชีและถั่วลิสงคั่วป่น		2. นำหนังแมงกระพรุนลงไปแช่ในน้ำส้มสายชูประมาณ 10 นาที แล้วตักออกไว้ใช้ 3. นำหนังแมงกระพรุนลงไปแช่ในน้ำแข็ง 3 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละชั่วโมงจะเปลี่ยนน้ำแข็ง 1 ครั้ง หลังจากแช่เย็นครบ 3 ชั่วโมง ก็จะตักออกไว้ใช้ 4. นำหนังแมงกระพรุน น้ำส้มสายชู น้ำตาลทรายขาว เกลือ ผักชีและถั่วลิสงคั่วป่นมาผสมด้วยกัน
หนอนทรายผัดไซเท้า	หนอนทราย ไซเท้า ขิงและเกลือ	ผัด	1.ไม่ใส่น้ำมันในกระทะ และผัดหนอนทรายจนเป็นสีทองเหลือง 2. ผัดไซเท้าหั่นฝอยให้สุก 80% แล้วตักออกไว้ใช้ 3. ใส่น้ำมันเล็กน้อยในกระทะ แล้วใส่ขิงไปลงผัดก่อน จากนั้น ก็ใส่หนอนทราย ไซเท้าหั่นฝอยและเกลือลงไปผัดด้วยกัน 4. ใส่น้ำเล็กน้อยลงไปในกระทะจนวัตถุดิบทุกอย่างสุกพอสมควร
ปลาหมึกลวก	ปลาหมึก ซีอิ๊ว และน้ำปลา	ลวก	1. ล้างปลาหมึกให้สะอาด แล้วใส่ลงไปในน้ำเดือดต้มประมาณ 5 นาที จากนั้น ตักปลาหมึกออกจากหม้อและใส่ไว้ในชาม 2.ใส่ซีอิ๊วและน้ำปลาเล็กน้อยลงไปในชามด้วย
ปลาเฮยล่านึ่ง	ปลาเฮยล่า 1 ตัว ต้นหอม ขิงและน้ำมันงา	นึ่ง	1. ทำความสะอาดปลา ขอดเกล็ด ล้างไส้เครื่องในปลาให้สะอาด จากนั้นนำมาพักใส่จาน 2. วางต้นหอมและขิงอยู่ในจาน แล้ววางปลาอยู่บนต้นหอมและขิง จากนั้นนำไปนึ่ง 8 นาที ให้เนื้อปลาสุก 3. เสริฟปลานึ่ง โรยหน้าด้วยต้นหอมและเทน้ำมันงาเล็กน้อย

กิจกรรมทางเลือก 3 : กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

หมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดกิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านขึ้นในทุก ๆ ปี เนื้อหาเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋มักจะเกี่ยวกับตำนานเรื่องเล่า วิถีชีวิต ความรัก ประเพณีและคติความเชื่อ เป็นต้น เพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับมณฑลกวางสีเมื่อปี พ.ศ. 2555 วันที่ 10,20,30 คือวันร้องเพลงพื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ซึ่งชาวจิงจู๋ในหมู่บ้านว่านเหว่ยจะจัดกิจกรรมขึ้น นอกจากจัดกิจกรรมการร้องเพลงพื้นบ้านแล้ว ชาวจิงจู๋ยังจัดโครงการอบรมการฝึกร้องเพลงพื้นบ้านและโครงการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านระหว่างหมู่บ้านว่านเหว่ยและชุมชนอื่นด้วย ซึ่งรายละเอียดดังตารางนี้

ตารางที่ 86 กิจกรรมการอบรมและการแลกเปลี่ยนเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

เวลา	สถานที่	จำนวนครั้ง	เนื้อหาสาระของกิจกรรม
วันที่ 10 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 16 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 20 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน
วันที่ 30 มกราคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน
วันที่ 12 กุมภาพันธ์	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 23กุมภาพันธ์	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 6 มีนาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 18 มีนาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 15 เมษายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 11 พฤษภาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 12 มิถุนายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างหมู่บ้าน ว่านเหว่ยของจีนและชุมชนฉากู่ฟางของเวียดนาม

ช่วงเทศกาลฮ้าจ๋	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมฝึกร้องเพลงตอบโต้
วันที่ 5 กรกฎาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจิงจู๋สำหรับเยาวชน
วันที่ 7 สิงหาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	อบรมการขับร้องเพลงพื้นบ้านจิงจู๋
วันที่ 14 กันยายน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างนักร้องชาวจีนและชาวเวียดนาม
วันที่ 27 ตุลาคม	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจิงจู๋สำหรับเยาวชน
วันที่ 10,20,30 ทุกเดือน	ศาลเจ้าฮาถิง	1	กิจกรรมแลกเปลี่ยนการขับร้องเพลงตอบโต้ระหว่างชาวบ้าน

สรุป

เมื่อจำแนกพื้นที่โดดเด่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ก็พบว่า พื้นที่ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ได้แก่ ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงขั่นและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวถือว่าเป็นแหล่งมรดกภูมิปัญญาที่สนับสนุนส่งเสริมให้ชาวบ้าน นักท่องเที่ยวและผู้เรียนอื่นใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่อง ซึ่งผู้รู้และสาวฮาเม่ยที่อยู่ในชุมชน ซึ่งสามารถถ่านทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจิงจู๋ให้กับผู้เรียนได้

ส่วนปัญหาของการจัดการแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องความสะอาดของห้องน้ำ เรื่องเวลาเปิดประตูศาลเจ้าฮาถิง ขาดสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน และกิจกรรมการสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน แหล่งเรียนรู้จะเกิดความยั่งยืนได้นั้นจะต้องประกอบการจัดการที่ดี ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดการดังนี้

1. การจัดการพื้นที่ภายในแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน ควรประกอบด้วย อาคาร ลานวัฒนธรรม ร้านคา ร้านกาแฟ ห้องสุขา พื้นที่จอดรถ เอกสารนำชม สาธารณชน พื้นที่สำหรับการประชุม ศิลปวัตถุ วัตถุทางวัฒนธรรม การนำเสอนวัตถุและการจัดกิจกรรม ปัจจุบันนี้ศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋มีห้องสุขา พื้นที่จอดรถ พื้นที่สำหรับการประชุมและวัตถุทางวัฒนธรรม เป็นต้น พื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงในศาลเจ้าฮาถิงสามารถปรับให้เป็นพื้นที่สำหรับการประชุม และปรับให้พื้นที่ทั้งสองข้างของประตูใหญ่เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารเกี่ยวกับชุมชนและศาลเจ้า พื้นที่ด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิงล้วนมีลานอเนกประสงค์ ส่วนพื้นที่ส่วนบริเวณประตูใหญ่และห้องประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์จิงจู๋

สามารถปรับให้เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ด้านหน้าของพิพิธภัณฑ์จะปรับให้เป็นลานอเนกประสงค์

2. ออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อการสืบทอด ซึ่งสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านที่จะทำนั้นประกอบด้วยแผ่นพับ หนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับมี 5 ขั้นตอน คือ ออกแบบโลโก้ของแผ่นพับ ศึกษาแผ่นพับตัวอย่าง จัดทำแผ่นพับหลายภาษา ให้คนทั่วไปช่วยประเมินแผ่นพับและนำความคิดเห็นกลับมาปรับแก้แผ่นพับ การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การออกแบบเนื้อหาสาระ การจัดวางองค์ประกอบสำหรับออกแบบกราฟิก การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาจีน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การประเมินหนังสือนาฏศิลป์และการนำความคิดเห็นของผู้ประเมินมาปรับแก้หนังสือนาฏศิลป์ ส่วนการแออแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน คือ การทำตัวอย่างสคริปต์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เมื่อจัดทำสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านผู้วิจัยจะนำไปมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเจียงผิง โรงเรียนจิงจู๋พิพิธภัณฑ์จิงจู๋และศาลเจ้าฮาถิง เป็นต้น

3. สนับสนุนให้สาวฮาเม่ยและอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งบุคคลที่อยากเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านมี 4 คน ได้แก่ นาย Lin Guoxiong นางสาว Lan Shuiping นาง Luo Mei และนาย Yao Yueman การจัดการแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการร่วมคิดและปฏิบัติการร่วมกันย่อมส่งผลดีต่อการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ก่อให้เกิดกระบวนการชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อนึ่ง การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพควรต้องอาศัยความร่วมมือของคนทั้งในและนอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อความหมายทรัพยากรทางวัฒนธรรม

4. จัดทำกิจกรรมทางเลือกเพื่อสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งกิจกรรมทางเลือกที่สำคัญมี 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล กิจกรรมการชิมอาหารที่ร้านอาหารไห่หยิงเหมินและกิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋ ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายมีส่วนช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋เข้ามาท่องเที่ยวพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และศึกษาหาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านเนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้านกับกิจกรรมทางเลือกดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันไม่น้อย ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้ที่สร้างสรรค์นาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋อาจได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิต คติความเชื่อและประเพณีของชาวจิงจู๋

บทที่ 6
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ เพื่อศึกษากระบวนการสืบทอดและการปรับปรนองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการจัดการองค์ความรู้ในบริบททางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์พื้นบ้าน และเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย บทความทางวิชาการ การสังเกตและใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ววิเคาระห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดการจัดการองค์ความรู้ แนวคิดนาฏศิลป์พื้นบ้าน แนวคิดการสืบทอดวัฒนธรรม แนวคิดการปรับปรนวัฒนธรรม แนวคิดการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและแนวคิดการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นกรอบในการวิเคาระห์ข้อมูล ซึ่งสรุปผลการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋

บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เดิมอาศัยอยู่ในประเทศเวียดนาม แล้วอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีนอย่างน้อย 500 ปีแล้ว ปัจจุบันนี้ ชาวจิงจู๋เป็นหนึ่งใน 56 กลุ่มชาติพันธุ์ในจีน เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวจิงจู๋ และเป็นวันงานที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจิงจู๋ที่โดดเด่น เทศกาลฮาเจ๋ยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า เทศกาลร้องเพลง ส่วนคำว่า ฮา ในภาษาจิงจู๋มีความหมายว่า ขับร้องเพลงให้เทพเจ้าและคนฟัง หรืออัญเชิญเทพเจ้าและคนรับประทานอาหาร เทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่สักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องทะเล เนื่องจากชาวจิงจู๋เป็นชาวประมงและมีชีวิตผูกพันอยู่กับทะเล ดังนั้น ชาวจิงจู๋จึงนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติและผีบรรพบุรุษ เมื่อถึงเทศกาลฮาเจ๋ในแต่ละปี ชาวจิงจู๋ก็จะเดินทางไปที่หาดทะเลและจัดพิธีกรรมทางศาสนาเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าเสด็จสู่ศาลเจ้าฮาถิง พิธีการบวงสรวงเช่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเทศกาลฮาเจ๋นั้นเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการอ้อนวอน บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ หรือบรรพบุรุษให้คุ้มครองป้องกันภยันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินให้มีความสวัสดิมงคล ให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากเป็นประเพณีที่มีลักษณะเด่น เทศกาลฮาเจ๋จึงได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางภูมิปัญญา

ระดับชาติเมื่อปี พ.ศ. 2549 ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถา หมู่บ้านซานซินและหมู่บ้านหงขั่นยังจัดงานเทศกาลฮาเจ๋อยู่ ส่วนเวลาจัดงานต่างกัน ซึ่งหมู่บ้านว่านเหว่ยจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 9-16 เดือน 6 ตามปฏิทินจันทรคติจีน หมู่บ้านอูเถาจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 1-7 เดือน 8 หมู่บ้านซานซินจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 10-14 เดือน 8 และหมู่บ้านหงขั่นจัดงานขึ้นเมื่อวันที่ 26-29 เดือนอ้าย ถึงแม้ว่าเวลาจัดงานไม่เหมือนกัน แต่เนื้อหาของกิจกรรมในเทศกาลฮาเจ๋คล้ายกัน ซึ่งมักประกอบด้วยพิธีเชิญเจ้า พิธีไหว้เจ้า กิจกรรมร้องเพลงพื้นบ้าน กิจกรรมทานอาหารพร้อมกันและพิธีส่งเจ้า

นาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋มีทั้งหมด 5 ชุด คือ รำถวายสุรา รำถวายธูป รำถวาย ดอกไม้ รำถวายโคมและรำถวายช่อบุปผา ซึ่งรำทั้ง 5 ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนาและแสดงขึ้นโดยสาวฮาเม่ย

รำถวายสุราเป็นรำที่แสดงขึ้นในพิธีไหว้เจ้าของเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งผู้แสดงล้วนเป็นสาวฮาเม่ย ส่วนจำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ หลังจากอัญเชิญเทพเจ้าเสด็จสู่ศาลเจ้าฮาถิง ชาวจิงจู๋จะจัดพิธีไหว้เจ้าครั้งหนึ่งในช่วงเช้าของแต่ละวัน เมื่อผู้ประกอบพิธีกรรมไหว้เจ้า สาวฮาเม่ยจะเต้นรำขึ้นตามจังหวะเสียงดนตรีที่ด้านหน้าของโต๊ะบูชา เพื่อถวายสุราแด่เทพเจ้าและผีบรรพบุรุษ และอวยพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองชาวจิงจู๋

รำถวายธูปเป็นรำชุดแรกที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา ซึ่งเป็นพิธีถวายธูปแด่เทพเจ้า เมื่อเต้นรำถวายธูป จะไม่มีเสียงดนตรีประกอบ สาวฮาเม่ยจะต้องร้องเพลงถวายธูปไปด้วย เต้นรำไปด้วย การแสดงรำถวายธูปขึ้นในพิธีกรรมทางศาสนามีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อบอกกล่าวสิ่งที่เกี่ยวข้องให้ได้คุ้มครองป้องกัน อย่าให้เกิดอันตรายใด ๆ ขึ้น

รำถวายดอกไม้เป็นรำชุดที่สองที่แสดงขึ้นก่อนร้องเพลงฮา เมื่อสาวฮาเม่ยเต้นรำถวายดอกไม้ขึ้น จะมีเสียงกลองใหญ่ประกอบด้วย จำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ เช่น 4 คน หรือ 6 คน เมื่อแสดงรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะจับดอกไม้ด้วยมือทั้งสองข้างและทำท่ารำที่สวยงาม ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือ การตอบแทนบุญคุณต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ให้การคุ้มครองปกปักรักษาคนและสัตว์

รำถวายโคมยังมีอีกชื่อหนึ่งว่า เที่ยวเทียนเติง จำนวนผู้แสดงมักเป็นเลขคู่ เช่น 4 คน หรือ 6 คน รำชุดนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ซึ่งรำส่วนแรกมักแสดงตามจังหวะเสียงดนตรีที่ช้า ๆ สาวฮาเม่ยจะร้องเพลงถวายโคมไปด้วย เต้นรำไปด้วย รำส่วนที่ 2 จะแสดงตามจังหวะเสียงกลองใหญ่ที่รวดเร็ว ท่ารำชุดนี้เต็มไปด้วยความสวยงามและบรรยากาศที่เงียบสงบ โคมไฟที่สว่างไสวในรำถวายโคมเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ช่วยชี้ทางให้ผู้รับผิดชอบจัดงานเทศกาลฮาเจ๋คนใหม่และขอให้งานปีหน้ามีความราบรื่น อนึ่ง ชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงตั้งแต่อดีต เพราะฉะนั้น ความปลอดภัยในชีวิตจึงเป็นความสมหวังที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจิงจู๋ โคมไฟเกิดแสงสว่าง โคมไฟที่อยู่บนศีรษะ

ของสาวฮาเม่ยเหมือนกับประภาคารที่เปล่งแสงส่องทางให้กับญาติที่ทำงานบนเรือในทะเล และขอให้สิ่งศักดิสิทธิ์คุ้มครองญาติพี่น้องกลับมาอย่างปลอดภัย

รำถวายช่อบุปผาเป็นนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่แสดงขึ้นในพิธีส่งเจ้า รำชุดนี้แสดงโดยสาวฮาเม่ยหนึ่งคน เมื่อเต้นรำชุดนี้ สาวฮาเม่ยจะต้องจับกระบอง 2 ท่อน และทำท่าเดินอย่างรวดเร็ว อนึ่ง สาวฮาเม่ยจะทำท่ารำไปทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศใต้และทิศเหนืออย่างแข็งแรงเพื่อขับไล่ภูตผีปีศาจและสิ่งชั่วร้ายออกจากศาลเจ้าฮาถิง และให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์กับผีบรรพบุรุษเสวยของเซ่นไหว้อย่างสงบ และคุ้มครองคนสัตว์ปลอดภัย หมดทุกข์ มีแต่ความสุข

ผู้แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในเทศกาลฮาเจ๋ล้วนเป็นสาวจิงจู๋ที่แต่งงานแล้ว หรือผู้หญิงต่างชุมชนที่แต่งงานกับชายชาวจิงจู๋ นอกจากเต้นรำแล้ว สาวฮาเม่ยทั้งชาวจีนและชาวเวียตนามยังมีหน้าที่ขับร้องเพลงฮาในเทศกาลฮาเจ๋ด้วย ปัจจุบันนี้ หมู่บ้านว่านเหว่ยมีสาวฮาเม่ย 7 คน หมู่บ้านอูเถาเดิมมีสาวฮาเม่ย 6 คน แต่ปี พ.ศ. 2561 มีสาวฮาเม่ยท่านหนึ่งถึงแก่กรรมแล้ว หมู่บ้านซานซินมีสาวฮาเม่ยของตนเมื่อ 30 ปีก่อน แต่เรื่องที่น่าเสียดายมากที่สุดคือ ไม่มีหญิงสาวในหมู่บ้านยอมเป็นสาวฮาเม่ยอีกแล้ว ดังนั้น ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านจึงต้องเชิญสาวฮาเม่ยจากชุมชนว่านหนิงของเวียดนามมาช่วยงาน ซึ่งจำนวนผู้แสดงมี 4 คน

ท่ามือที่สำคัญของสาวฮาเม่ยประกอบด้วยท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกันและท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำฐูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ซึ่งท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua คือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua คือ หมุนข้อมือทั้งสองข้างและเหยียดแขนออกไปด้านหน้าให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua คือ ท่ารำที่นำท่า Lun Zhi Shou Hua และ ท่า Zhuan Wan Fan Hua มาแสดงพร้อมกัน ส่วนท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang คือ กำฐูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ท่ามือดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับท่าการซ่อมแซม หรือการเย็บอวนจับปลา ส่วนท่าการก้าวเท้าที่สำคัญคือท่าก้าวเท้าแบบ Shi Zi Bu และ Yuan Chang Bu ซึ่งท่าก้าวเท้าแบบ Shi Zi Bu คือ ผู้แสดงจะเดินไป ด้านซ้ายมือหนึ่งก้าว แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าว จากนั้น ผู้แสดงจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าว อีกครั้ง แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าว ส่านท่าก้าวเท้าแบบ Yuan Chang Bu คือ เดินเป็นรูปวงกลม

เมื่อสาวฮาเม่ยทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินแสดงรำถวายสุรา จะไม่ใช้อุปกรณ์ใด ๆ ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายฐูปคือ ฐูป 3 ดอก เมื่อสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยแสดงรำถวายดอกไม้ จะนำดอกไม้พลาสติกสีแดงมาใช้เป็นอุปกรณ์เนื่องจากสี

แดงเป็นสีมงคลมงคล และเป็นสีแห่งความกล้าหาญ ความรุ่งเรืองในความเชื่อของจีน แต่สาวฮาเม่ยเวียดนามในหมู่บ้านซานซินมักจะนำดอกไม้พลาสติกสีต่าง ๆ มาปรับใช้เป็นอุปกรณ์เนื่องจากดอกไม้พลาสติกไม่เหี่ยวเฉาและใช้ได้นาน อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายช่อบุปผาล้วนเป็นกระบอง 2 ท่อน ซึ่งมีความยาวประมาณ 30-40 เซนติเมตร ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตร ชั้นนอกกระบองปิดกระดาษสีต่าง ๆ หรือสีแดง และแผ่นไม่ไผ่บางที่ทำเป็นรูปดอกไม้ สิ่งที่แตกต่างกันของกระบองทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาคือ สาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ยได้ติดขนไก่ หรือขนนกกับชั้นนอกกระบอง ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำถวายโคมนั้นล้วนเป็นถ้วยและแก้วน้ำพลาสติกที่ปักเทียนอยู่ตรงกลาง ซึ่งเป็นโคมไฟแบบจิงจู๋ โคมไฟที่ตั้งอยู่บนศีรษะมักจะทำด้วยถ้วย 2 อัน ซึ่งให้ถ้วย 2 อันทับกันและกลับหัว แล้วปักเทียน 1 หรือ 3 เล่มอยู่ที่ก้นถ้วยข้างบน ส่วนถ้วยข้างล่างวางอยู่บนศีรษะและใช้เชือกมัดให้แน่น ซึ่งผู้คนเรียกโคมไฟแบบนี้ว่า เทียนเติง (หมายถึง โคมในศีรษะ) ส่วนโคมไฟที่ถืออยู่ในมือจะทำด้วยแก้วน้ำ และมือทั้งสองข้างจะจับแก้วน้ำ ซึ่งข้างละหนึ่งอัน และปักเทียน 1 เล่มอยู่ในแก้วน้ำ ซึ่งผู้คนเรียกแก้วน้ำแบบนี้ว่า โส่วเติง (หมายถึง โคมในมือ)

นอกจากรำถวายธูปแล้ว รำอื่น ๆ ต้องนำเครื่องดนตรีมาปรับใช้ด้วย ซึ่งเครื่องดนตรีที่นำมาใช้ ได้แก่ กลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่และฆ้องเล็ก เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายสุรา จะต้องตีกลองใหญ่ 1 ลูก กลองเล็ก 3 ลูก ฆ้องใหญ่ 1 ใบและฆ้องเล็ก 1 ใบ บางช่วงต้องตีฆ้องเล็กและกลองเล็กพร้อมกัน บางช่วงต้องตีกลองใหญ่ ฆ้องใหญ่และฆ้องเล็กพร้อมกัน บางช่วงต้องตีกลองใหญ่ กลองเล็ก ฆ้องใหญ่และฆ้องเล็กพร้อมกันเพื่อให้สาวฮาเม่ยแสดงรำตามจังหวะของเสียงเครื่องดนตรี เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายช่อบุปผา จะต้องตีกลองใหญ่ 1 ลูกและกลองเล็ก 2 ลูก ซึ่งจังหวะการตีกลองคือ ผู้ตีกลองทั้ง 3 คนจะต้องตีกลองพร้อมกันอย่างต่อเนื่องจน กระทั่งสาวฮาเม่ยเต้นรำจบทั้งชุด เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายดอกไม้ หรือรำถวายโคม จะมีผู้ชายคนหนึ่งช่วยตีกลองใหญ่ ส่วนจังหวะของการตีกลองใหญ่คือ มือข้างขวาถือไม้ตีกลอง 3 ครั้งอย่างต่อเนื่อง แล้วใช้มือข้างซ้ายถือไม้ตีกลอง 1 ครั้ง ซึ่งตีกลองอย่างเบา ๆ และเร็วกว่า หลังจากนั้นก็ใช้มือข้างขวาถือไม้ตีกลอง 1 ครั้ง ผู้ตีกลองใหญ่ต้องทำตามจังหวะดังกล่าวหลายครั้งจนกระทั่งสาวฮาเม่ย เต้นรำจบทั้งชุด

เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายโคม จะต้องขับร้องเพลงถวายโคม ซึ่งเนื้อเพลงแสดงให้เห็นว่า สาวฮาเม่ยจุดโคมไฟขึ้นเพื่อให้สามีเห็นทางกลับบ้านเมื่อขับเรือไปจับสัตว์น้ำในทะเล และขอให้เทพเจ้าคุ้มครองสามีของตน ถ้าสามีได้ผลดี ทุกคนก็ดีอกดีใจ ถ้าสามีไม่ได้ผลดี เมียก็จะดีดขิมสายเดียวขึ้นเพื่อไม่ให้ทุกคนเสียใจ เมื่อสาวฮาเม่ยแสดงรำถวายธูป จะต้องขับร้องเพลง Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่งด้วยตนเอง ซึ่งเนื้อเพลงแสดงให้เห็นว่า ชาวจิงจู๋นับถือศรัทธาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ รำถวายธูปเดิมเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้าชมท่ามกลางการขับร้องเพลง

Shen Ling Ling หรือเพลงเทพเจ้าคุ้มครองทุกสิ่ง แต่ปัจจุบันกลายเป็นรำที่แสดงให้เทพเจ้า และคนทั่วไปชมพร้อมกัน เนื่องจากสังคมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้บทบาทของรำถวายธูปเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบท่ารำทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน ก็พบว่าท่ารำของสาวฮาเม่ยทั้ง 3 หมู่บ้านนี้คล้ายกัน เช่น ท่าหมุนข้อมือ ท่าแกว่งแขน ท่าสลับแขน ท่ายืดแขน ท่ามือแบบ Lun Zhi หรือการกรีดนิ้ววนเป็นวงกลม ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ เป็นต้น ส่วนที่แตกต่างกันดังนี้ (1) ผู้แสดงของหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาเป็นสาวฮาเม่ยในท้องถิ่น ผู้แสดของหมู่บ้านซานซินมาจากชุมชนว่านหนิง เมืองมังลายของเวียดนาม (2) ท่ารำบางส่วนของสาวฮาเม่ยทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถาแตกต่างกับผู้แสดจากเวียดนามในหมู่บ้านซานซิน เช่น ท่าเดิน ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ที่ต่างกันมากที่สุดคือ รำถวายดอกไม้และรำถวายโคม (3) ในคืนที่เชิญเจ้าและคืนที่ก่อนส่งเจ้า ผู้แสดจากเวียดนามในหมู่บ้านซานซินจะเต้นรำถวายธูป รำถวายดอกไม้และรำถวายโคมก่อนร้องเพลงฮา ซึ่งต่างกับหมู่บ้านว่านเหว่ยและหมู่บ้านอูเถา (4) หมู่บ้านที่ได้สืบทอดและอนุรักษ์องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) แบบเดิมอยู่คือ หมู่บ้านอูเถา เนื่องจากไม่เคยเปลี่ยนผู้แสดง ส่วนท่ารำที่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมอาจจะเป็นท่ารำนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ของสาวฮาเม่ยในหมู่บ้านว่านเหว่ย

2. กระบวนการสืบทอดและการปรับปรนองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ก็พบว่า สิ่งที่มีการปรับปรนเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ได้แก่ ท่ารำ อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย สถานที่แสดงรำและจำนวนผู้แสดง เป็นต้น ส่วนเหตุปัจจัยที่ทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านมีการปรับปรนดังนี้ (1) กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (2) การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (3) การกระทำของผู้เชี่ยวชาญในทางสังคม (4) การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และ (5) การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร

วิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 3 วิธี คือ การสืบทอดแบบการบอกเล่าโดยตรง การสืบทอดผ่านพิธีกรรมและการสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรม ส่วนเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อโครงการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านมี 4 ประการ คือ ผู้เข้าร่วมไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ผู้เข้าร่วมไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมอบรม ฝ่ายจัดโครงการฝึกอบรมไม่มีรถรับส่งผู้เข้าร่วมและค่าตอบแทนน้อยกว่าสาวฮาเม่ยจากเวียดนาม

3. แนวทางการจัดการองค์ความรู้ในบริบททางวัฒนธรรมของนาฏศิลป์พื้นบ้าน

การประเมินคุณค่านาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เป็นส่วนหนึ่งของการ

จัดการองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน เนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้านมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประวัติศาสตร์และประเพณีของชาวจิงจู๋ จึงทำให้นาฏศิลป์พื้นบ้านมีคุณค่าด้านสำนักศิลปะ คุณค่าด้านสังคม คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ คุณค่าด้านการเชื่อมโยง คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ความงาม และคุณค่าด้านวิทยวิชาการ

แนวทางพัฒนากระบวนการจัดการนาฏศิลป์ (รำถวายเครื่องสักการะ) ในศาลเจ้าฮาถิงมี 6 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดความรู้ ซึ่งควรเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน (2) การแสวงหาความรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับพิพิธภัณฑ์และศาลเจ้าฮาถิงให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมจิงจู๋เพื่อให้สาวฮาเม่ยและนักท่องเที่ยวสามารถศึกษาหาความรู้ได้อย่างสะดวก อนึ่ง ควรนำเทคโนโลยีมาช่วยแสวงหาความรู้ที่กระจายในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและชุมชนว่านหนิงของเวียดนาม (3) การสร้างความรู้ ซึ่งควรเปิดโอกาสให้สาวฮาเม่ย ชาวบ้าน นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมกันทำงานเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น (4) การจัดเก็บความรู้ ควรช่วยกันเก็บรักษาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัย หนังสือ คู่มือเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน วิดีโอ และภาพถ่าย ซึ่งบันทึกเป็นฐานข้อมูลและจัดหมวดหมู่ตามความจำเป็นของการเรียนรู้และความชำนาญของสาวฮาเม่ย นักเรียน นักวิจัยและนักท่องเที่ยว (5) การแบ่งปันความรู้ สาวฮาเม่ยทุกคนควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำฐานข้อมูลไว้ให้ผู้ที่สนใจสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านได้ทุกเวลาทุกสถานที่ และ (6) การประยุกต์ความรู้ ซึ่งควรสนับสนุนให้สาวฮาเม่ยเป็นผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน และควรเปิดหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับฝึกสอนเยาวชน นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋

สถานที่ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) มี 5 แห่ง คือ (1)ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย (2) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านอูเถา (3) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านหงชั่น (4) ศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานชิน และ (5) พิพิธภัณฑ์จิงจู๋ ปัญหาของการจัดการแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านดังนี้ (1) เรื่องความสะอาดของแหล่งเรียนรู้ ซึ่งห้องน้ำในแหล่งเรียนรู้ไม่ค่อยสะดวก (2) เรื่องเวลาเปิดประตูศาลเจ้าฮาถิง (3) แผ่นพับการท่องเที่ยว เอกสารนำชมแหล่งท่องเที่ยวและคู่มือเรียนรู้วัฒนธรรมจิงจู๋ในแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวน้อยมาก (4) กิจกรรมสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านในแหล่งเรียนรู้น้อยเกินไป และ (5) ป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวน้อยเกินไป

แหล่งเรียนรู้จะเกิดความยั่งยืนได้นั้นจะต้องการจัดการที่ดี ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดการดังนี้ (1) ด้านการจัดการพื้นที่ภายในแหล่งเรียนรู้และสืบทอดนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงและพื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงในศาลเจ้าฮาถิงควรปรับให้เป็นพื้นที่สำหรับการประชุม และ

ปรับให้พื้นที่ทั้งสองข้างของประตูใหญ่เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารเกี่ยวกับชุมชนและศาลเจ้า พื้นที่ด้านหน้าของศาลเจ้าฮาถิงล้วนมีลานอเนกประสงค์ ส่วนพื้นที่ส่วนบริเวณประตูใหญ่และห้องประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์จิงจู๋สามารถปรับให้เป็นที่วางแผ่นพับ เอกสารวิจัย เอกสารนำชม เอกสารที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ด้านหน้าของพิพิธภัณฑ์จะปรับให้เป็นลานอเนกประสงค์ (2) ด้านการออกแบบสื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งควรจัดทำแผ่นพับและหนังสือที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่ข้อมูลของแหล่งเรียนรู้ให้กับคนทั่วไป โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว (3) สนับสนุนให้สาวฮาเม่ยและอาสาสมัครเป็นผู้สื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งบุคคลที่อยากเป็นผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์พื้นบ้านมี 4 คน ได้แก่ นาย Lin Guoxiong นางสาว Lan Shuiping นาง Luo Mei และนาย Yao Yueman และ (4) จัดทำกิจกรรมทางเลือกเพื่อสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ซึ่งกิจกรรมทางเลือกที่สำคัญมี 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล กิจกรรมการชิมอาหารที่ร้านอาหารไห่หยิงเหมินและกิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋ ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายมีส่วนช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋เข้ามาท่องเที่ยวพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และศึกษาหาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

4. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน

ข้อมูลสารสนเทศที่จะทำนั้นประกอบด้วยแผ่นพับ หนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ซึ่งขั้นตอนการออกแบบและจัดทำแผ่นพับมี 5 ขั้นตอน คือ ออกแบบโลโก้ของแผ่นพับ ศึกษาแผ่นพับตัวอย่าง จัดทำแผ่นพับหลายภาษา ให้คนทั่วไปช่วยประเมินแผ่นพับและนำความคิดเห็นกลับมาปรับแก้แผ่นพับ สำหรับการจัดทำแผ่นพับในคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจะทำแผ่นพับด้วย Microsoft Word 2010 และจะทำกัน 6 ช่อง หน้าละ 3 ช่องทั้งสองด้าน รายละเอียดของขั้นตอนการทำแผ่นพับในคอมพิวเตอร์ดังนี้ (1) เปิด Microsoft Word จากนั้นคลิกที่แท็ป Page Layout (2) ตั้งค่าแนวกระดาษให้เป็นแนวนอนที่ Page Layout > Orientation > Landscape (3) ตั้งค่าขอบกระดาษที่ Margins > Custom Margins (4) กำหนดขอบกระดาษตามรูปเสร็จแล้วคลิก OK (5) ตั้งค่าคอมมันน์ให้เป็น 3 คอมมันน์เลือกได้ที่ Columns > Three (6) ใส่ข้อมูลหรือตกแต่งตามที่ต้องการ (7) ตั้งค่าแบบอักษรที่ Home>Body (8) ใส่ภาพถ่ายที่ Insret>Picture ซึ่งคัดเลือกภาพถ่ายตามที่ต้องการเสร็จแล้วคลิก OK ภาพถ่ายที่จะใส่เข้าไปมีทั้งภาพนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ตราสัญลักษณ์ (โลโก้)และแผนที่ เป็นต้น (9) ตั้งค่าสีสันของพื้นหลังที่ Page Layout >Page Color ผู้วิจัยจะเลือกใช้สีเหลืองเนื่องจากสีเหลืองเป็นสีแห่งศิริมงคลสำรับชาวจีนและชาวจิงจู๋ และ (10) ตั้งค่า Water Mark ที่ Page Layout >Water Mark>Custom Water Mark

การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การออกแบบเนื้อหาสาระ การจัดวางองค์ประกอบสำหรับออกแบบกราฟิก การจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านทั้งภาษาจีน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การประเมินหนังสือนาฏศิลป์และการนำความคิดเห็นของผู้ประเมินมาปรับแก้หนังสือนาฏศิลป์ เมื่อจัดทำหนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้าน ผู้วิจัยได้นำหลักการของสภาพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติและแนวคิดสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวของ ดร.มนัส แก้วบูชา มาประยุกต์ใช้ ซึ่งกลุ่มแก่นเรื่องคือภาพรวมของคุณลักษณะสำคัญของศาลเจ้าฮาถิง แก่นเรื่องหลักคือนาฏศิลป์พื้นบ้าน แก่นเรื่องรอง 1 คือพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋ แก่นเรื่องรอง 2 คือข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของสาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ส่วนกิจกรรมทางเลือกมี 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจับสัตว์น้ำเค็มในทะเล การชิมอาหารและกิจกรรมอบรมเพลงพื้นบ้านชาวจิงจู๋

ส่วนการออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ ทำตัวอย่างสคริปต์เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) เนื่องจากสคริปต์ (Script) คือเทคนิคสำคัญที่ช่วยในการเรียบเรียงข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการบรรจุไว้ในวิดีโอให้มีความชัดเจนมากขึ้น และช่วยให้ผู้จัดทำวิดีโอสามารถจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ล่วงหน้าและอย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำตัวอย่างสคริปต์รายการถ่ายทำวิดีโอเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อให้หน่วนงานภาครัฐและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋นำมาประยุกต์ใช้ในการถ่ายวิดีโอตัวอย่าง เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการถ่ายทำวิดีโอเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน ได้แก่ กล้องบันทึกวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ มือถือ ขาตั้งกล้องและ ซอฟต์แวร์ camtasia 9 เป็นต้น

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พบว่า ประเด็นและองค์ความรู้ที่โดดเด่นที่สุดในนาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋มี 3 ประการ ซึ่งองค์ความรู้ประการแรกคือ วัตถุประสงค์ของการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋เกี่ยวกับการขอพรจากเทพเจ้า ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่เป็นชาวประมง ซึ่งมีชีวิตผูกพันกับทะเลเรื่อยมา เนื่องจากบรรพบุรุษของชาวจิงจู๋ประกอบอาชีพประมงในท่ามกลางปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถเข้าใจได้ ไม่ว่าจะเป็นพายุฝนฟ้าร้องผ่า ฯลฯ ทำให้บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋เกิดความเชื่อว่าต้องมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจลี้ลับอยู่เหนือปรากฏการณ์เหล่านี้ ซึ่งสามารถบันดาลคุณและโทษแก่ตนได้ ฉะนั้น บรรพบุรุษของชาวจิงจู๋จึงพยายามหาวิธีการอ้อนวอนเอาใจ หรือต่อรองกับอำนาจลึกลับของธรรมชาติด้วยการบูชา บนบานหรือเซ่นไหว้ นาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋อาจจะเกิดขึ้นในพิธีกรรมเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ ดังที่ ปิ่นเกศ วัชรปาณ (2560,หน้า 9) กล่าวว่า พิธีกรรม ความเชื่อ นับเป็นจุดเริ่มแรกของการเกิดนาฏศิลป์พื้นเมืองที่จัดได้

ว่าเป็นต้นกำเนิดของนาฏศิลป์ดั้งเดิมของชนเผ่าต่าง ๆ เกิดจากการนับถือธรรมชาติ ผีสาง เทวดา ที่มนุษย์คิดว่ามีอำนาจบันดาลสิ่งที่ต้องการในชีวิตให้ได้ และเกิดการบนบานศาลกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยการเซ่นไหว้ข้าวปลาอาหารที่ตนถือว่าดีที่สุดเพื่อตอบสนอง ความต้องการให้สัมฤทธิ์ผล นาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรม ความเชื่อที่อยู่ในประเพณีท้องถิ่นอย่างแยกกันไม่ได้ อนึ่ง ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของชวโรฒน์ วัลยเมธี (2556,หน้า 66) ที่พบว่า นาฏศิลป์พิธีกรรมเพื่อการบูชาเป็นนาฏศิลป์พิธีกรรมที่แสดงหน้าที่ทางศาสนาและความเชื่อโดยตรง เป็นนาฏศิลป์พิธีกรรมที่ทำเพื่อการบูชาสิ่งที่เคารพนับถืออาจมีการอ้อนวอนร้องขอสิ่งที่ปรารถนาเป็นเฉพาะหรือไม่ก็ได้ นาฏศิลป์พิธีกรรมกลุ่มนี้มีจุดประสงค์เพื่อสวัสดิมงคล ขับไล่สิ่งชั่วร้ายขอพร และตอบแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์เมื่อสมหวังในเรื่องที่ร้องขอ องค์ความรู้ประการที่ 2 คือ ผู้ที่แสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน (รำถวายเครื่องสักการะ) ในพิธีกรรมทางศาสนานั้นล้วนเป็นสาวฮาเม่ย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงยังมีบทบาทที่สำคัญในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และมีอำนาจสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในเทศกาลฮาเจ๋ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ปราณี วงษ์เทศ (2549,หน้า 99) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะและความเชื่อที่มีต่อผู้หญิงในอุษาคเนย์ทำให้ผู้หญิงมีบทบาทในการเป็นผู้นำ พิธีกรรมในฐานะคนที่สามารถติดต่อกับอำนาจศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งมีอำนาจนอกปริมณฑลของศาสนาหลัก ที่รัฐให้ความชอบธรรมมากกว่า องค์ความรู้ประการที่ 3 คือ ท่ารำที่สำคัญของสาวฮาเม่ยประกอบด้วยท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกัน ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก ท่าเดินแบบ Yuan Chang Bu หรือเดินเป็นรูปวงกลมและท่าเดินแบบ Shi Zi Bu หรือการก้าวเท้าสามจังหวะ ซึ่งท่ารำบางส่วนถือว่าเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจิงจู๋และการออกแบบท่ารำอาจได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตของชาวจิงจู๋ พื้นที่จิงจู๋ซานต่าวเดิมเป็นเกาะเล็ก ๆ ที่กระจายในท้องทะเล เพราะฉะนั้น ชาวจิงจู๋ส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพการประมง ซึ่งท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua หรือทำท่าหมุนข้อมือให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Hua หรือทำท่าบิดนิ้วมือและท่าหมุนข้อมือพร้อมกัน ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang หรือกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก อาจจะเกี่ยวกับการซ่อมแซม หรือการเย็บอวนจับปลา สอดคล้องกับเรณู โกศินานนท์ (2542,หน้า 1) ที่กล่าวว่า นาฏศิลป์เริ่มจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ โดยการเลียนแบบแล้วนำมาประดิษฐ์ดัดแปลงให้เป็นศิลปะที่งดงามในรูปร่างของการเยื้องกรายร่ายรำให้เข้ากับทำนอง การขับร้องและดนตรี

จากผลการวิจัยพบว่า วิธีการสืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านที่สำคัญมี 3 วิธี ได้แก่ วิธีการสืบทอดแบบการบอกเล่าโดยตรง วิธีการสืบทอดผ่านพิธีกรรมทางศาสนาและวิธีการสืบทอดโดยวิธีการส่งเสริมวัฒนธรรม ก่อนที่หน่วนงานภาครัฐจัดโครงการฝึกอบรมสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ขึ้นในชุมชนชาวจิงจู๋ สาวฮาเม่ยรุ่นเก่าและผู้เชี่ยวชาญได้ถ่ายทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านให้กับลูกหลานภายในครอบครัวของตนเป็นหลัก ซึ่งครอบครัวนับเป็นสถาบันแรกที่คอยถ่ายทอดปลูกฝังอบรมให้ลูกหลานเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้าน วิธีการสืบทอดแบบนี้ทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ได้เรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านจากการบอกเล่า การสั่งสอนของสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนาภา เมธีเกรียงไกร (2559,หน้า 117) ที่พบว่า วิธีการสืบทอดวัฒนธรรมทางตรงเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นภายใต้ระยะเวลาที่ยาวนาน ตั้งแต่เด็กเล็กถึงวัยรุ่นในปัจจุบัน การถ่ายทอดจะอยู่ในรูปแบบการพูดคุย บอกเล่า อบรม สั่งสอน การให้เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง โดยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายสู่ลูกหลานโดยตรง ซึ่งรูปแบบนี้จะเห็นได้ชัดในครอบครัวเป็นสำคัญ นอกจากได้สืบทอดภูมิปัญญานาฏศิลป์พื้นบ้านจากการบอกเล่าของสาวฮาเม่ยรุ่นเก่าแล้ว สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่และผู้ที่สนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านยังมีโอกาสเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋ด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมในศาลเจ้าฮาถิงคงจะทำให้สาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ได้รับความรู้แบบชัดแจ้งและความรู้โดยนัยจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งความรู้บางส่วนของผู้รู้อาจจะไม่สามารถถ่ายทอดได้ในการบอกเล่า เช่น ประสบการณ์การแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง และวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการแสดงรำ รูปแบบการสืบทอดผ่านพิธีกรรมทางศาสนานี้ตรงกับแนวคิดของไพพรรณ เกียรติโชคชัย (2541,หน้า 143) ที่กล่าวว่า พิธีกรรมทางศาสนาจะมีคำสอนแทรกอยู่ ซึ่งเป็นลักษณะของการเชื่อมโยงประสบการณ์ เนื่องจากสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวยังน้อยมาก ศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมชาวจิงจู๋จึงต้องจัดโครงการฝึกอบรมสาวฮาเม่ยรุ่นใหม่ขึ้นเพื่อช่วยกันอนุรักษ์และถ่ายทอดนาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋ ซึ่งรูปแบบการสืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านนี้ตรงกับแนวคิดและหลักการของกรมการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทย (2533,หน้า 5) ที่กล่าวไว้ว่า องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้เยาวชนเห็นความสำคัญของวัฒนธรรม พร้อมที่จะจรรโลงไว้และสืบทอดต่อไป

ศาลเจ้าฮาถิงและพิพิธภัณฑ์จิงจู๋เป็นแหล่งมรดกภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชนชาวจิงจู๋ การจัดการแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการร่วมคิดและปฏิบัติการร่วมกันย่อมส่งผลดีต่อการสื่อความหมายและนำเสนอนาฏศิลป์พื้นบ้าน ก่อให้เกิดกระบวนการชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพควรต้องอาศัยความร่วมมือของคนทั้งในและนอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว ซึ่งควรเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อความหมายทรัพยากรทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2546,หน้า 1) การมีส่วน

ร่วมของประชาชนมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การผลักดันให้ประชาชนมีความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ เกิดความต้องการอยากเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ และการให้โอกาสแก่ประชาชนได้มีส่วนร่วมดำเนินงานพัฒนาด้วยตนเอง ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ จะส่งผลให้การพัฒนามีความยั่งยืน นอกจากควรพัฒนาแหล่งมรดกภูมิปัญญาและผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์ในชุมชนแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านและกิจกรรมทางเลือกด้วย ซึ่งแหล่งมรดกภูมิปัญญา ผู้สื่อความหมายนาฏศิลป์ ข้อมูลสารสนเทศและกิจกรรมทางเลือกถือว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากในการจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้าน ดังที่ ธนิก เลิศชาญฤช์ (2554,หน้า 154) กล่าวว่า การสื่อความหมายเป็นเสมือนการแปลและการนำ “สาร”ไปสู่ผู้ชมหรือนักท่องเที่ยวเพื่อให้ผู้ชมและสาธารณชนเข้าใจความหมายของทรัพยากรวัฒนธรรม โดยทั่วไปการสื่อความหมายมีหลักการและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การสื่อความหมายจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย นับตั้งแต่ทักษะและความสามารถของผู้นำเสนอการสื่อความหมาย การคัดเลือกการฝึกอบรมผู้นำเสนอสื่อความหมาย วิธีการนำเสนอการสื่อความหมายผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ การจัดแสดง สื่อโสตทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ เป็นต้น อนึ่ง กิจกรรมทางเลือกที่หลากหลายย่อมมีส่วนช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจวัฒนธรรมจิงจู๋เข้ามาท่องเที่ยวพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และศึกษาหาองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านเนื่องจากนาฏศิลป์พื้นบ้านกับกิจกรรมทางเลือกมีความสัมพันธ์กันไม่น้อย ผู้ที่สร้างสรรค์นาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋อาจได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิต คติความเชื่อและประเพณีของชาวจิงจู๋ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lv Yisheng (2011, P. 54) นาฏศิลป์ได้ผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความต้องการในชีวิตเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดนาฏศิลป์แบบดั้งเดิม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทั้งส่วนที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและการสำรวจพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนะในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ของจีนเป็นมหาวิทยาลัยที่มีภารกิจหลักในด้านการสนับสนุนกิจกรรมของรัฐและท้องถิ่น และด้านการมีส่วนรวมในการพัฒนาชุมชนทั้งในเมืองชินโจว เมืองฝางเฉิงกั่งและเมืองเป่ยไห่ ดังนั้น นักวิชาการในมหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงควรจัดทำการศึกษาเปรียบเทียบประเพณีเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีนและงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิงของเวียดนามอย่างเป็นระบบ เพื่อศึกษาการปรับปรนวัฒนธรรมทั้งสองพื้นที่ดังกล่าวและให้ชาวบ้านตระหนักถึงคุณค่าของประเพณีท้องถิ่นและช่วยกันอนุรักษ์ไว้

2. มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมเมืองตงซิงควรร่วมมือทำการวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในรูปธรรมและนามธรรมอย่างครอบคลุมในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีน เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลของชุมชนและเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาของชาวจิงจู๋สู่ต่างชุมชนในประเทศจีนและต่างประเทศ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

3. องค์การบริหารส่วนตำบลเจียงผิงของเมืองตงซิงควรให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาดในแหล่งเรียนรู้นาฏศิลป์ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดของห้องน้ำในศาลเจ้าฮาถิง ซึ่งควรติดป้ายเตือนผู้ใช้ห้องน้ำช่วยกันรักษาความสะอาดและให้แม่บ้านทำความสะอาดทุกสามชั่วโมง

4. มหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมเมืองตงซิงควรศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมจิงจู๋ที่อยู่นอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เช่น หมู่บ้านจู๋ซานและหมู่บ้านถันจี๋ เพื่อช่วยกันพัฒนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมจิงจู๋ทั้งในและนอกพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวอย่างเป็นระบบ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวควรนำกฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรมมาปรับใช้

5. นักวิชาการในมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์และสำนักงานวัฒนธรรมเมืองตงซิงควรนำสคริปต์ในบทที่ 5 ของงานวิจัยเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้ในการถ่ายวิดีโอเพื่อเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋สู่ต่างชุมชนในประเทศจีนและต่างประเทศ

6. เนื่องจากศิลปะการแสดงเป็นส่วนหนึ่งของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และรำถวายโคมเป็นมรดกวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาระดับมณฑลแล้ว ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมของกวางสี (หน่วยงานระดับมณฑล) ควรให้นาฏศิลป์พื้นบ้านอื่น ๆ ของชาวจิงจู๋ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมส่วนภูมิภาคด้วยเพื่อบันทึกอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมจิงจู๋และเสริมสร้างความภาคภูมิใจของชาวจิงจู๋ ซึ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านอื่น ๆ นั้นประกอบด้วยรำถวายสุรา รำถวายดอกไม้ รำถวายช่อบุปผา และรำถวายธูป ส่วนขั้นตอนการดำเนินงานขึ้นทะเบียนดังนี้ (1) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมส่วนภูมิภาคสำหรับนาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋ (2) จัดส่งหนังสือแจ้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมเมืองตงซิงเพื่อประสานงานกับมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์ องค์การบริหารส่วนตำบลเจียงผิง และเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนาฏศิลป์พื้นบ้าน (3) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมของกวางสีจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเพื่อพัฒนาความสมบูรณ์ของข้อมูลและการมีส่วนร่วมของชุมชน (4) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและตรวจสอบข้อมูล และ (5) สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมของกวางสีจัดทำประกาศให้นาฏศิลป์พื้นบ้านของชาวจิงจู๋อีก 4 ชุดดังกล่าวขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค

บรรณานุกรม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2533). *การสืบทอดหนังใหญ่*.กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

กลุ่มสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สถาบันวัฒนธรรมศึกษา และกรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559). *พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙และอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ค.ศ. ๒๐๐๓*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กีรติ ยศยิ่งยง. (2549). *การจัดการความรู้ในองค์การและกรณีศึกษา*.กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก็อปปี้.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547).*ความแตกต่างระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

โกศล ดีศีลธรรม. (2546). *การจัดการความรู้แห่งโลกธุรกิจใหม่*. ปทุมธานี: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

จิรประภา อัครบวร, จารุวรรณ ยอดระฆัง และ อนุชาติ เจริญวงศ์มิตร. (2552). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: คณรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2557). *นาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์ (จิตนาการ)*. กรุงเทพฯ: อ.ก๊อปปี้เซ็นเตอร์.

ชนาภา เมธีเกรียงไกร. (2559). *กระบวนการสืบทอดประเพณีทางสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนชุมชนตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาไทยศึกษา) ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชมสุภัค ครุฑกะ. (2554).*หลักการการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชวโรฒน์ วัลยเมธี. (2556). *การศึกษาความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์พิธีกรรมราชสำนักและพื้นบ้านของไทย*. ดุษฎีนิพนธ์ ศศ.ด. (สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย) กรุงเทพมหานคร : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฏฐินี ทองดีและคณะ.(2553). *การจัดการความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอารยธรรมลุ่มน้ำบริเวณที่ราบสูงโคราชเพื่อการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว*.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ณรงค์ เส็งประชา. (2531). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ณรงค์ ณ เชียงใหม่.(2546).*การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*.รูสมิแล 23,2-3 (พฤษภาคม-ธันวาคม):1-4.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2553). *องค์การแห่งเรียนรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*.

กรุงเทพมหานคร:แซทไฟร์ พริ้นติ้ง.

ธนิก เลิศชาญฤธ์. (2554). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิริธร (องค์การมหาชน).

นิยพรรณ (ผลวัฒนะ) วรรณศิริ. (2540). *มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การจัดการความรู้กับคลังความรู้*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

บุญดี บุญญากิจ, นงลักษณ์ ประสพสุขโชคชัย, ดิสพงศ์ พรชนกนาถ และปรียวรรณ กรรณล้วน. (2549). *An investment in knowledge always pays the best interest*.กรุงเทพฯ: บริษัท จิรวัฒน์ เอ็กซ์เพลส จำกัด.

ปิ่นเกศ วัชรปาณ. (2560). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง (Folk Dance)*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ปรานี วงษ์เทศ. (2525). *พื้นบ้านพื้นเมือง*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

_____. (2549). *เพศสภาวะในสุวรรณภูมิ (อษุคเนย์)*. กรุงเทพมหานคร : มติชน.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: เอ็กซเปอร์เน็ท.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) . (2537). *การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.

พิมุข ชาญธนะวัฒน์. (2546). *การปรับปรน เปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่: กรณีศึกษาชาวไทยใหญ่ หมู่บ้านถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ไพพรรณ เกียรติโชคชัย. (2541). *กิจกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศรีอนันต์การพิมพ์.

มนัส แก้วบูชา. (2555). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาอนุรักษ์และอนุรักษ์และพัฒนา*. ชลบุรี: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

_____. (2557). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพิพิธภณัฑ์ศึกษาและการจัดการ*. ชลบุรี: คณะศลิปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลยับรูพา.

ยูเนสโก. (2558). *Ethical Principles for Safeguarding Intangible Cultural Heritage*. เข้าถึงได้จาก https://ich.unesco.org/en/decisions/10.COM/15.A

ราศี บุรุษรัตนพันธุ์. (2554). *มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ ได้คืออะไรและมีความเกี่ยวข้องกับ*

ภารกิจงานของกรมศิลปากรอย่างไรบ้าง. นิตยสารศิลปากร, (5), 114-117.

เรณู โกศินานนท์.(2542).*สืบสานนาฏศิลป์ไทย*.กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

_____. (2545). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

วัชราภรณ์ ดิษฐ์ป้าน. (2556). *ความเชื่อเรื่องพระอุปคุตปราบมาร: การสืบทอดและการผลิตซ้ำในสังคมไทยปัจจุบัน*.วารสารอักษรศาสตร์.(42), 227.

วาสนา จันทร์สว่างและทัศนีย์ อินทรสุขศรี. (2532). *การสื่อสารเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์

วิจารณ์ พานิช. (2549). *การจัดการความรู้: ฉบับนักปฏิบัติ*.กรุงเทพฯ: ตถาดา พับลิเคชั่น.

วราลักษณ์ ดุรงค์กาญจน์. (2553). *การสืบทอดและปรับปรนวัฒนธรรมศึกษาเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำป่าสัก*. นครปฐม: สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 4

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบัน.

สมชาย นำประเสริฐชัย. (2558). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สมาคมอิโคโมสไทย. (2554). *กฎบัตรประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สมาคมอิโคโมสไทย.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม: แนวทางศึกษาวิเคราะห์และวางแผน*. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สามารถ จันทร์สูรย์ .(2536). *ภูมิปัญญาชาวบ้าน.ใน เสรี พงศ์พิศ (บรรณาธิการ) ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท (หน้า 145-160)*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สุมิตร เทพวงษ์. (2548). *นาฏศิลป์ไทย: นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สุพิศวง ธรรมพันทา .(2532). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ดีดีบุ๊คสโตร์.

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2532). *การสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

อิโคโมสประเทศไทย.(2550). *กฎบัตรอิโคโมสว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก https://www.icomosthai.org/charters/ICOMOS_Interpretation_Charter_ENG_10_04_07.pdf

อร กุ้งแก้ว. (2522). *ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสิ่งใหม่ของชาวเกาะสิเหร่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกวิทย์ ณ ถลาง.(2532). *การสืบทอดและปรับปรนวัฒนธรรมให้สมสมัย*. วารสารศึกษาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 13 (2), 30-36.

Changlong Lan. (2561). *ศาลเจ้าหน่าจาซาไท้จื้อ (วิหารเทพสถิตพระกิติเฉลิม): การจัดการแหล่งเรียนรู้ศิลปะจีน ณ จังหวัดชลบุรี*. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

_____. (2556). *ชาวจิงจู๋: ชนกลุ่มน้อยที่มีวัฒนธรรมทางทะเลเชื่อมต่อ จีน-เวียดนาม*. วารสารคลังสมองเพื่อชีวิต.(7) 21, 94-99.

Awad, E. M. & Ghaziri, H. M. (2004). *Knowledge Management*. New Jersey: Pearson

Carver, Martin. (1996). *On Archaeological Value*. Antiquity, (70), 45-56.

General Statistics Office of Vietnam. (2011). *Districts of Vietnam*. Available from: http://www.statoids.com/yvn.html

Timo Kucza. (2001). *Knowledge Management Process Model*. Available from: https://www.vtt.fi/inf/pdf/publications/2001/P455.pdf

Feilden, B. M. and Jokilehto, J. (1998). *Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites*. Rome: ICCROM.

Lipe, W. D. (1984). *Value and Meaning in Cultural Resources*. In Approaches to the Archaeological Heritage, Edited by Henry Cleere, pp.1-11. Cambridge: Cambridge University Press.

Probst, G., Raub, S. and Romhardt, K. (2000). *Managing Knowledge: Building Blocks For Success*. Chichester: John Wiley & Sons.

A Hui. (2561, 22 กันยายน). ผู้คนที่มาช่วยสร้างศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

Bai Aiping. (2012). *Research On Civil Interaction Of Cross-border Jing Nationality On The Sino-Vietnamese Border (中越边境跨界京族的民间交往研究). Mster of* **Law** *Dissertation*, Major in Chinese Ethnic History, College of Historical Culture and Tourism, Guangxi Normal University.

China-ASEAN Expo Official Website. (2012). *东兴–芒街跨境合作潜力巨大*. Available from: http://www.caexpo.org/html/2012/zimaoqudongtai_1218/105660.html

Chen Junyu. (2014). *试论广西京族舞蹈中的原生态元素 (On the Original Ecological Elements of Jing nationality's Dance in Guangxi)*. Home Darma (戏剧之家),

(08), 164.

_____. (2015). *浅谈广西与越南京族的舞蹈艺术 (A Discussion on the Dance Art of Jing Nationality in Guangxi and Vietnam)*. Journal of Education and Teaching Forum (教育教学论坛), (11), 152-153.

Compile Group of Jing Nationality's History (京族简史编写组). (1984). *京族简史 (The History of Jing Nationality)*. Nanning: Guangxi Nationalities Press (广西民族出版社).

_____. (2008). *京族简史 (The History of Jing Nationality)*. Nanning: Guangxi Nationalities Press (广西民族出版社).

Compile Group of Guangxi Province. (2009). *广西京族社会历史调查*. Beijing: Nationalities Publishing House (民族出版社).

Dongxing Education Bureau (东兴市教育局). (2018). *东兴市学前、小学、初中、高中、职业教育机构名单*. Available from: http://www.dxzf.gov.cnbmfwjyfw201804t20180411_47860.html

Gao Xiongying. (2561, 29 สิงหาคม). ผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านว่านเหว่ย.สัมภาษณ์.

He Siyuan. (2011). *中国京族 (The Jing Nationality in China)*.Yinchuan: Ningxia People's Publishing House (宁夏人民出版社).

Huang Anhui. (2008). *Research on Ha Festival of Jing Nationality in China (中国京族哈节研究)*, Doctor of Law, Major in Ethnology, Faculty of Ethnology and Sociology, The Central University of Nationalities.

Huang Lanxiang. (2008). *越南传统聚落、宗教建筑与宫殿*. Taibei: Research Center for Humanities and Social Sciences, Academia Sinica (中央研究院人文社会科学研究中心).

Huang Xiaoming. (2009). *论京族"哈节"舞蹈的审美意蕴 (On the Aesthetic Connotation of "Ha Festival" Dance of Jing Nationality)*. Songs Bimonthly (歌海), (5), 65-67.

_____. (2013). *论京族舞蹈的美学特征 (On the Aesthetic Characteristics of Jing Nationality'S Dance)*. Dance (舞蹈), (12), 58-59.

_____. (2013). *京族哈舞之海洋文化特征 (The Marine Culture Characteristic of Hawu Dance of Jing Ethnic Group),* Journal of Guangxi Normal University:

Philosophy and Social Sciences Edition (广西师范大学学报（哲学社会科学版）), 49 (6), 112-116.

Huang Xiaoming and Hujingying. (2012). *广西民间祭祀舞蹈文化田野考察与研究 (Field Investigation and Research on Folk Sacrificial Dance Culture in Guangxi)*. Guilin: Guangxi Normal University Press (广西师范大学出版社).

Huang Yongnan. (2561, 19 กันยายน). ผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 20 กันยายน). ผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 22 กันยายน). ผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

Huang Yuying. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Jiangtu. (1986). *京族的“哈节”*. Guangxi daily (广西日报), February 5, 1986.

Lan Shuiping. (2561, 17 กันยายน).อาจารย์ที่สอนภาษาเวียดนามในมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์. สัมภาษณ์.

Liao Shixiong. (1987). *谈京族哈节舞蹈(Talk about “Ha Festival” Dance of Jing Nationality)*. National Arts (民族艺术), (02), 152-159.

Li Hong. (2561, 19 ตุลาคม). อาจารย์ของมหาวิทยาลัยเป่ยปู้กัลฟ์.สัมภาษณ์.

Lin Guoxiong. (2561, 10 กันยายน).ชาวเมืองฝางเฉิงกั่ง. สัมภาษณ์.

Liu Faxin. (2561, 16 กันยายน). ผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิงและผู้ประกอบพิธีกรรมในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Liuxi. (2015). *京族舞蹈创作初探 (A Discussion on the Creation of Jing Nationality’s Dance)*. Huanghe Zhisheng (黄河之声), (12), 107-108.

Liuxi. (2017). *论京族舞蹈的原生态美学特征 (On the original ecological aesthetic characteristics of Jing Nationality’s Dance)*. Dazhong Wenyi (大众文艺), (12), 156-157.

Liu Xin. (2561, 20 กันยายน). ผู้ใหญ่ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 22 กันยายน). ผู้ใหญ่ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

Liu Quanxin. (2561, 16 กันยายน).ผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Liu Yangcai. (2561, 19 กันยายน). ปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน.สัมภาษณ์.

_____. (2561, 20 กันยายน). ปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน.สัมภาษณ์.

_____. (2561, 22 กันยายน). ปราชญ์ท้องถิ่นและผู้แสดงดนตรีในหมู่บ้านซานซิน.สัมภาษณ์.

Liu Yanghuan. (2561, 20 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

Liu Yesheng. (2561, 11 ตุลาคม). ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านซานซิน. สัมภาษณ์.

Liu Yongping. (2561, 16 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 19 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Local Chronicles Codification Committee of Dongxing (东兴市地方志编纂委员会). (2016). *东兴市志*. Nanning: Guangxi People's Publishing House (广西人民出版社).

Long Yinpei. (2002). *舞蹈艺术概论*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House (上海音乐出版社).

Luo Mei. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้าฮาถิง) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Lv Juanbiao. (2014). *京族 (The Jing Nationality)*. Shenyang: Liaoning Nationalities Press (辽宁民族出版社).

_____. (2004). *性别与生计*. *Mster of Law Dissertation*, Major in ethnology, College of Ethnology and Sociology, Guangxi University for Nationalities.

Lv Juanbiao and Su Weifang. (2012). *广西国家级非物质文化遗产系列丛书—京族哈节 (Ha Festival of Jing Nationality)*. Beijing: Beijing Science & Technology Press (北京科学技术出版社).

Lv Yisheng. (2011). *舞蹈美学*. Beijing: The Central University of Nationalities Press (中央民族大学出版社).

Ma Chenyuan. (2016). *京族哈节舞蹈变迁研究 (A Study on the Change of Ha Festival's Dance of Jing Nationality)*, Master of Fine Arts, Major in Music and Dance, College of Humanities, Beijing Dance Academy.

_____. (2016). *京族哈节舞蹈的变迁 (The Change of Ha Festival's Dance of Jing Nationality*). Journal of Beijing Dance Academy (北京舞蹈学院学报), (05), 93-97.

_____. (2016). *宗教意识对传统舞蹈的规约——京族哈亭里的"娱神"之舞 (The stipulations of religious consciousness on traditional dance—The dance in Hating of Jing Nationality)*. Dazhong Wenyi (大众文艺), (01), 181.

Ma Juli. (2004). *京族: 广西东兴市山心村调查 (Jing Nationality: The Investigation of Shanxin village in Dongxing, Guangxi)*. Kunming: Yunnan University Press

(云南大学出版社).

Office of Dongxing Municipal Government. (2017). *东兴市简介*. Available from: http://www.dxzf.gov.cn/yxdx/dxgk/201807/t20180724_49396.html

Pei Chengjuan. (2561, 10 กันยายน).สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Pei Ruihan. (2561, 10 กันยายน). ผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Pei Yingping. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Pei Yonglian. (2561, 16 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 19 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 20 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Ruan Jinchun & Yang xiaoyan (2014). *The Cultural Heritage Mode of Ethnic Minorities in Yunnan Province and Its Dilemma in the Process of Modernization*. Journal of Yunnan Nationalities University (Social Sciences), Vol. 31, No.5, P. 62-66.

Ruan Chenghuan. (2561, 22 กันยายน). ผู้แสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงของหมู่บ้านซานชินในช่วงปี พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2532. สัมภาษณ์.

Ruan Shaoling. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

State Department Census Office and National Bureau of Statistics Population and Employment Statistics Division(国务院人口普查办公室国家统计局人口和就业统计司). *中国2010年人口普查资料 (China Census Data in 2010)*. Beijing: China Statistics Press (中国统计出版社).

Su Chunfa. (2561, 19 กันยายน).ปราชญ์ท้องถิ่นและ ผู้ใหญ่ในศาลเจ้าฮาถิงหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Su Qiuping. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Su Weifang. (2561, 22 กันยายน). ปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว. สัมภาษณ์.

Tangfang. (2561, 29 สิงหาคม). เจ้าหน้าที่ของอบต.เจียงผิง. สัมภาษณ์.

Tian Peipei. (2015). *舞蹈艺术经营*. Beijing: People's Music Press (人民音乐出版社).

The Editorial Committee of Zhonghua Wudaozhi (中华舞蹈志编辑委员会). (2004). *中华舞蹈志·广西卷 (Zhonghua Wudaozhi·The Volume of Guangxi)*. Shanghai: Xuelin Publishing House (学林出版社).

The Editorial Department of the Integration of Chinese National Folk Dance (中国民族民间舞蹈集成编辑部). (1992). *中国民族民间舞蹈集成·广西卷 (The Integration*

of Chinese National Folk Dance "The Volume of Guangxi). Beijing: ISBN Centre Publishing House in China (中国ISBN中心出版社).

Wang Yiping. (2006). *舞蹈艺术通论*. Nanjing: Nanjing University Press (南京大学出版社).

Wei Huimei. (2011). *论京族民间舞蹈的传承与发展 (A Discussion on the Inheritance and Development of Jing Nationality's Folk Dancing)*. Songs Bimonthly (歌海), (6), 92-94.

Wu Guilan. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Wu Manyu. (2005). *当代中国的京族 (The Jing Nationality in Contemporary China)*. Nanning: Guangxi People's Publishing House (广西人民出版社).

Wu Mingzhi. (2561, 30 ตุลาคม). ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Wu Quanmei. (2561, 10 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Wu Quanxiu. (2561, 10 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

_____. (2561, 16 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านอูเถา. สัมภาษณ์.

Wu Ruizhen. (2561, 21 กันยายน). สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในหมู่บ้านว่านเหว่ย. สัมภาษณ์.

Wu Xiaobang. (1982). *新舞蹈艺术概论*. Beijing: China Drama Press (中国戏剧出版社).

Wu Yunming. (2010). *中国原生态舞蹈文化 (Chinese Original Ecology Dance Culture)*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House (上海音乐出版社).

Xiong Sixia. (2013). *京族哈节传统歌舞研究 (A Study on Traditional Songs and Dances During Ha Festival of Jing Minority). Mster of* **Arts** *Dissertation*, Major in Chinese Ethnic Language and Literature, College of Ethnology and Sociology, Guangxi University for Nationalities.

_____. (2013). *京族哈节传统歌舞的民俗解析 (The Folk-custom Analysis of Jing nationality's dance)*. Jiannan Wenxue (剑南文学), (5), 173+175.

Yang Dongyan. (2009). *京族舞蹈的海洋性特征与社会意义 (The Maritime Features and Social Significance of Jing nationality's Dance)*. Songs Bimonthly (歌海), (5), 68-70.

Yao Yueman. (2561, 17 กันยายน).ไกด์นำเที่ยวภาษาไทย. สัมภาษณ์.

Yi Lingfeng. (2008). *知识管理*. Shanghai: Fudan University Press (复旦大学出版社).

Yuan Zhengyi. (2012). *舞蹈艺术漫谈*. Nanchang: Jiangxi People's Publishing House (江西人民出版社).

Zhang Xiaochun. (2015). *广西京族哈节舞蹈研究 (On the Ha Festival Dance of Jing Minority in Guangxi autonomous Region)*. Arts Exploration (艺术探索), 29 (4), 60-62.

Zhao Shilin. (2002). *云南少数民族文化传承论纲*. Kunming: The Nationalities Publishing House of Yunnan (云南民族出版社).

Zhongke. (2011). *Research on Ceremony and Definition of Vietnam nzhu'S Festival (越南万柱"哈节"的举行仪式及名称之考察)*. Guangxi Ethnic Studies (广西民族研究), (01), 115-120.

Bùi Giang Hạ. (2562, 14 กุมภาพันธ์).ประธานคณะกรรมการของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

_____. (2562, 15 กุมภาพันธ์).ประธานคณะกรรมการของงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Thị Ba. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง.สัมภาษณ์.

Bùi Thị Chức. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง.สัมภาษณ์.

Bùi Thị Đỗ. (2562, 14 กุมภาพันธ์). เจ้าหน้าที่และพุทธศาสนิกชน ของวัดว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Thị Hải. (2561, 22 กันยายน). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Thị Khoa. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Thị Ninh. (2561, 22 กันยายน). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Thị Xứng. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Văn Than. (2562, 15 กุมภาพันธ์). เซียงกง (ผู้ประกอบพิธีกรรมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Bùi Văn Tú. (2562, 14 กุมภาพันธ์). ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านหนานชุน ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Ch ính phủ Việt Nam. (1963). *Nghị quyết về việc hợp nhất tỉnh Hải Ninh và khu Hồng Quảng và sápnhập xã Hữu Sản thuộc huyện Đình Lập, tỉnh Hải Ninh vào huyện Sơn Động, tỉnh Hà Bắc*. Available from: https://thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-quyet/Nghi-Quyet-hop-nhat-tinh-Hai-Ninh-va-khu-Hong-Quang-va-sap-nhap-xa-Huu-San-thuoc-huyen-Dinh-Lap-tinh-Hai-Ninh-huyen-Son-Dong-tinh-Ha-Bac-vb42700t13.aspx

_____. (1979). *QUYẾT ĐỊNH VỀ VIỆC ĐỔI TÊN HUYỆN MÓNG CÁI,*

TỈNH QUẢNG NINH THÀNH HUYỆN HẢI NINH. Available from: https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Bo-may-hanh-chinh/Quyet-dinh-so-22-CP-doi-ten-huyen-Mong-Cai-tinh-Quang-Ninh-thanh-huyen-Hai-Ninh/57848/noi-dung.aspx

_____. (1998). *NGHỊ ĐỊNH CỦA CHÍNH PHỦ SỐ 52/1998/NĐ-CP NGÀY 20 THÁNG 7 NĂM 1998 VỀ VIỆC THÀNH LẬP THỊ XÃ MÓNG CÁI THUỘC TỈNH QUẢNG NINH VÀ THÀNH LẬP CÁC PHƯỜNG, XÃ THUỘC THỊ XÃ*. Available from: https://thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-dinh/Nghi-dinh-52-1998-ND-CP-thanh-lap-thi-xa-Mong-Cai-thuoc-tinh-Quang-Ninh-va-thanh-lap-cac-phuong-xa-thuoc-thi-xa-vb41863t11.aspx

_____. (2008). *NGHỊ ĐỊNH VỀ VIỆC THÀNH LẬP THÀNH PHỐ MÓNG CÁI THUỘC TỈNH QUẢNG NINH*. Available from: https://thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-dinh/Nghi-dinh-52-1998-ND-CP-thanh-lap-thi-xa-Mong-Cai-thuoc-tinh-Quang-Ninh-va-thanh-lap-cac-phuong-xa-thuoc-thi-xa-vb41863t11.aspx

Cổng thông tin điện tử Thành phố Móng Cái (Mong Cai Government Official Website). (2014). *CÁC XÃ PHƯỜNG*. Available from: https://www.mongcai.gov.vn/vi-vn

_____. (2018). *Móng Cái thực hiện hiệu quả các chính sách hỗ trợ phát triển nông nghiệp, nông thôn*. Available from: https://mongcai.gov.vn/vi-vn/tin/mong-cai-thuc-hien-hieu-qua-cac-chinh-sach-h%E1%BB%97-tro-phat-trien-nong-nghiep--nong-thon-o-mong-cai/24021-58053-749720

_____. (2014). *Phường Trà Cổ*. Available from: https://www.mongcai.gov.vn/vi-vn/tin/phuong-tra-co/98210-267-7788

_____. (2014). *Xã Vạn Ninh*. Available from: https://www.mongcai.gov.vn/vi-vn/tin/xa-van-ninh/98210-36340-925244

Đỗ Thị Hậu. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Hoàng Thị Long. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Hà Thị Nương. (2561, 22 กันยายน). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Hoàng Thị Thảo. (2562, 14 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Hoàng Thị Xinh. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย(ผู้แสดงรำในศาลเจ้า)ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Lê Thị Lộc. (2561, 22 กันยายน). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

_____. (2562, 14 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

_____. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Nguyễn Quang cảnh. (2562, 13 กุมภาพันธ์). ปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ฉากู่ฟาง. สัมภาษณ์.

Nguyễn Thị Liền. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Nguyễn Thị Vân 1. (2562, 14 กุมภาพันธ์). ผู้ประกอบพิธีกรรมในงานเล่ห่อยหรืองานศาลเจ้าในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Nguyễn Thị Vân. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Phạm Tiến Đạt. (2562, 15 กุมภาพันธ์).ปราชญ์ท้องถิ่นในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Phạm Thị Măm. (2562, 14 กุมภาพันธ์). ชาวบ้านของหมู่บ้านเป่ยชุนในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

Thế hệ trẻ Thanh Hóa.(2008). *Thành phố Móng Cái*. Available from: http://www.thehetrethanhhoa.com.vn/index.php?type=news_detail&nid=1587

Trương Thị Mai. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า) ในพื้นที่ว่านหนิง. สัมภาษณ์.

You To Be. (2016). *LỄ HỘI ĐÌNH TRÀ CỔ CỘT MỐC VĂN HÓA VIỆT*. Available from: https://www.youtube.com/watch?v=zfuz4ZbRjfQ.

Vi Thị Hải. (2562, 15 กุมภาพันธ์). สาวฮาแม่ย (ผู้แสดงรำในศาลเจ้า)ในพื้นที่ว่านหนิง.สัมภาษณ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสำรวจบริบทพื้นที่ศึกษา

แบบสำรวจบริบทพื้นที่ศึกษา

ใช้ทำการศึกษาบริบทของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) และพื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ซึ่งมีรายละเอียดประเด็นในการสำรวจ ดังนี้

1. ข้อมูลด้านกายภาพชุมชน ได้แก่ ประชากร ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะที่ตั้ง

2. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาชุมชน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ของชุมชน ความเป็นมาของชื่อชุมชนและความเป็นมาของชาวจิงจู๋

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ลักษณะอาชีพและอาชีพเสริม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ค่าครองชีพ

4. ข้อมูลด้านการศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา โรงเรียนในชุมชน

5. การท่องเที่ยว ได้แก่ ทิวทัศน์ธรรมชาติของชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชุมชน สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชน

6. วัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ เครื่องแต่งกาย อาหาร ที่พักอาศัย วิถีชีวิต ภาษาและอักษร เทศกาล ศาสนาและความเชื่อ ศิลปะ

7. สถานที่สำคัญ

ภาคผนวก ข
แบบสังเกตศาลเจ้าฮาถิง

แบบสังเกตศาลเจ้าฮาถิง

ใช้ทำการศึกษาศาลเจ้าฮาถิง โดยพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวน พื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) และพื้นที่ว่านหนิง (Xã Vạn Ninh) ด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และเป็นแบบสังเกตกึ่งมีโครงสร้างมีการกำหนดประเด็นในการสังเกต ดังนี้

1. ที่ตั้งของศาลเจ้าฮาถิง
2. โครงสร้างของศาลเจ้าฮาถิง
3. แผนผังของศาลเจ้าฮาถิง
4. องค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิง

ภาคผนวก ค
แบบสังเกตเทศกาลฮาเจ๋

แบบสังเกตเทศกาลฮาเจ๋

ใช้ทำการศึกษาการดำเนินงานเทศกาลฮาเจ๋ของชุมชน ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแบบสังเกตมีโครงสร้างมีการกำหนดประเด็นในการสังเกต ดังนี้

1. กิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋
2. ขั้นตอนของเทศกาลฮาเจ๋
3. รำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋
4. ปฏิกิริยาของผู้คนในเทศกาลฮาถิง

ภาคผนวก ง
แบบสังเกตนาฏศิลป์พื้นบ้านในช่วงเทศกาลฮาเจ๋

แบบสังเกตนาฏศิลป์พื้นบ้านในช่วงเทศกาลฮาเจ๋

ใช้ทำการศึกษานาฏศิลป์พื้นบ้านของชุมชน ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแบบสังเกตมีโครงสร้างมีการกำหนดประเด็นในการสังเกต ดังนี้

1. เวลาเต้นรำพื้นบ้าน
2. สถานที่เต้นรำพื้นบ้าน
3. จำนวนผู้แสดงรำ
4. ท่ารำ
5. จังหวะที่ใช้ในการแสดง
6. ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง
7. เนื้อร้องของเพลง
8. การแต่งกายและการแต่งหน้า
9. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์: ผู้นำชุมชนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟางและพื้นที่ว่านหนิง

แบบสัมภาษณ์: ผู้นำชุมชนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว พื้นที่ฉากู่ฟางและ พื้นที่ว่านหนิง
访谈提纲：京族三岛、茶谷坊和万宁乡的村委主任或村支书为主要受访者
การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนในพื้นที่นที่จิงจู๋ซานต่าว และพื้นที่ฉากู่ฟาง
第二部分：京族三岛、茶谷坊和万宁乡的背景资料
1. ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชน
村庄的历史及其由来

2. ปัจจุบันนี้ ชุมชนของท่านมีจำนวนประชากรเท่าไหร่ ส่วนชาวจิงจู๋มีจำนวนประชากรเท่าไหร่
目前你们村有多少人？其中，京族人有多少？

3. อาชีพหลักของชาวบ้านในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง
村民主要从事哪些职业？

4. ในปี 2560 ครัวเรือนในชุมชนของท่านมีรายได้เฉลี่ยเท่าไหร่
2560年，你们村的家庭年均收入是多少？

5. ชุมชนของท่านมีลักษณะสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างไรบ้าง
你们村的自然气候是什么？

6. โรงเรียนในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง มีนักเรียนกี่คน และมีคุณครูกี่ท่าน
你们村有哪些学校？学生和老师分别有多少人？

7. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง ความเหมือนกันและความต่างกันของภาษาจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับภาษาเวียดนามมีอะไรบ้าง
你们村主要使用哪些语言进行交流？京语和越南语有什么区别吗？

8.อาหารหลักในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง ส่วนอาหารที่มีลักษณะมีอะไรบ้าง
你们村的饮食主要有哪些？有哪些特色美食？

9. เทศกาลที่สำคัญในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง
你们村有哪些重要的节日？

10. ประเพณีในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง
你们村有哪些文化习俗？

11. รำพื้นบ้านเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง และจะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร อุปสรรคการสืบทอดรำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง และจะแก้ไขอย่างไร
你们村的民间祭祀仪式舞蹈有哪些？这些民间祭祀舞蹈如何传承和发展？在传承和发展中遇到哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？

12. สาวฮาเม่ยที่แสดงรำขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงในชุมชนของท่านมีกี่คน อุปสรรคในโครงการอบรมสาวฮาเม่ยมีอะไรบ้าง และทางชุมชนจะแก้ไขอย่างไร สำหรับโครงการอบรมสาวฮาเม่ยในอนาคตนั้น ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
你们村在哈亭表演哈节祭祀舞蹈的哈妹有多少人？你们村在培养哈妹的过程中，遇到了哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？对于今后哈妹的培养，您有何建议？

ภาคผนวก ฉ

แบบสัมภาษณ์: สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

แบบสัมภาษณ์: สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
访谈提纲：京族三岛哈妹为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋ของพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
第二部分：京族三岛哈节歌舞资料
1. รำพื้นบ้านเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง รำพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มาจากไหน และได้เริ่มแสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋เมื่อไหร่
哈节祭祀仪式的民间舞蹈有哪些？这些民间祭祀舞蹈来自哪里？何时开始在哈节中表演？

2. เหตุปัจจัยที่นำรำพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องมาแสดงในเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง และรำพื้นบ้านแต่ละชุดมีความหมายแฝงอะไรบ้าง
为什么要在哈节祭祀仪式中表演这些民间舞蹈？每一个民间祭祀舞蹈的含义是什么？

3. รำพื้นบ้านแต่ละชุดมีท่ารำอะไรบ้าง แนวคิดเกี่ยวกับท่ารำมีอะไรบ้าง และท่ารำที่แสดงขึ้นมีความหมายแฝงอะไรบ้าง
每一个民间祭祀舞蹈的主要动作有哪些？这些舞蹈动作的设计思路及其含义是什么？

4. เมื่อเต้นรำพื้นบ้าน สาวฮาเม่ยแต่ละคนจะร่วมกันแสดงอย่างไร
在哈节祭祀舞蹈表演中，舞蹈队员如何进行配合？

5. ลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำที่เกี่ยวข้องจะกำหนดขึ้นอย่างไร ชาวบ้านสามารถปรับลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำได้หรือไม่ ถ้าปรับไม่ได้ เหตุผลที่เกี่ยวข้องคืออะไร
哈节祭祀舞蹈的表演时间和顺序是如何安排？这个时间和顺序是否可以调整？为什么？

6. มีการกำหนดจำนวนผู้แสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดในเทศกาลฮาเจ๋หรือไม่ และทำไมต้องกำหนดจำนวนผู้แสดงรำให้ชัดเจน
每一个哈节祭祀舞蹈表演的人数是否有规定？为什么这样规定？

7. เครื่องแต่งกายของผู้แสดงรำมีข้อกำหนดอะไรบ้าง และจะคัดเลือกเครื่องแต่งกายอย่างไร
哈节祭祀舞蹈表演对于服饰的选择原则和要求是什么？

8. รำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ได้รับแรงบันดาลใจจากชนกลุ่มอื่นหรือไม่ ถ้าได้รับแรงบันดาลใจจากชนกลุ่มอื่น แรงบันดาลใจที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง
哈节民间祭祀舞蹈是否有受到别的民族的影响？有哪些影响？

9. ความเหมือนกันและความต่างกันของรำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ทั้งหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซินมีอะไรบ้าง
漫尾村、巫头村和山心村的哈节民间祭祀舞蹈有哪些相同点和不同点？

10. กำหนดการของงานเล่ห่อย (Lễ hội) ในพื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) ของเวียดนามมีอะไรบ้าง เมื่อจัดพิธีกรรมเช่นไหว้ในงานเล่ห่อย ชาวเวียดนามจะเต้นรำพื้นบ้านหรือไม่ ถ้ามีการแสดงรำพื้นบ้านขึ้น ความเหมือนกันและความต่างกันของรำพื้นบ้านในชุมชนฉากู่ฟางกับรำพื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีอะไรบ้าง
越南茶谷坊的庙会流程有哪些？在祭祀仪式中表演民间舞蹈吗？越南茶谷坊的民间祭祀舞蹈和京族三岛的哈节民间祭祀舞蹈有哪些相同点和不同点？

11. รำพื้นบ้านของชาวจิงจู๋จะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดและพัฒนารำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง
哈节民间祭祀舞蹈如何传承和发展？传承和发展的方法有哪些？

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
第三部分：京族三岛哈妹舞蹈队资料
1. สาวฮาเม่ยที่แสดงรำขึ้นในศาลเจ้าฮาถิงในชุมชนของท่านมีกี่คน มีใครบ้าง และใครเป็นผู้ดูแลสาวฮาเม่ย
你们村在哈亭中表演哈节祭祀舞蹈的哈妹有多少人？她们分别叫什么名字？谁来管理哈妹舞蹈队？

2. สาวฮาเม่ยเวียดนามที่เชิญมาแสดงนั้นมาจากชุมชนใด และจะให้สาวฮาเม่ยของจิงจู๋มาแสดงรำและร้องเพลงฮาในเทศกาลฮาเจ๋เมื่อไร
以前哈节活动邀请来表演唱哈和哈节祭祀舞蹈的越南哈妹来自于哪里？什么时候开始由当地哈妹表演唱哈和哈节祭祀舞蹈？

3. ใครเป็นสาวฮาเม่ยรุ่นแรกในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว สาวฮาเม่ยรุ่นแรกเริ่มเรียนรู้รำพื้นบ้านเมื่อไร และเรียนกับใคร
当地最早会唱哈和跳哈节祭祀舞蹈的哈妹是谁？她什么时候开始学习唱哈和哈节祭祀舞蹈？和谁学习？

4. ท่านเริ่มเรียนรู้รำพื้นบ้านเมื่อไร เรียนกับใครและไปแสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงเมื่อไร
您什么时候开始学习唱哈和哈节祭祀舞蹈？何时进入哈亭表演？

5. วิธีการเรียนร้องเพลงฮาและรำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง
学习唱哈和哈节祭祀舞蹈的方法有哪些？

6. ใครเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ใครเป็นผู้ที่จัดโครงการเรียนรู้รำพื้นบ้านในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว และจะต้องไปอบรมกี่วัน
您和谁学习唱哈和哈节祭祀舞蹈？学习了多长时间？谁来组织培训学习？

7. เมื่อเข้าร่วมโครงการเรียนรู้รำพื้นบ้านและไปแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋ สาวฮาเม่ยจะได้ค่าตอบแทนหรือไม่ และค่าตอบแทนคนละเท่าไร
学习唱哈和哈节祭祀舞蹈期间以及每年的哈节活动表演，哈妹有补助吗？每人有多少补助？

8. ท่านประกอบอาชีพอะไร และได้รับผลกระทบจากการเข้าร่วมโครงการเรียนรู้รำพื้นบ้านและการแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋หรือไม่ ทางครอบครัวของท่านจะสนับสนุนหรือไม่
您主要从事什么职业？学习和表演哈节祭祀舞蹈是否会影响您的日常生活和工作？家里人是否支持您去学习和表演？

9. คุณสมบัติของสาวฮาแม่ยมีอะไรบ้าง และมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรำและร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิงหรือไม่
对于进入哈亭表演的哈妹有哪些要求？

10. สาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับสาวฮาแม่ยเวียดนามมีการแลกเปลี่ยนกันหรือไม่ และรูปแบบการแลกเปลี่ยนมีอะไรบ้าง
京族三岛的哈妹与越南哈妹有相互开展交流活动吗？主要通过哪些形式开展？

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
访谈提纲：京族三岛当地学者和祭祀人员为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนาเกิด籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาลฮาเจ๋ นาฏศิลป์ในเทศกาลฮาเจ๋และคณะนาฏศิลป์สาวฮาแม่ยในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
第二部分：京族三岛哈节、哈节歌舞和哈妹舞蹈队资料
1. ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าฮาถิง องค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิงและ เทศกาลฮาเจ๋
哈亭、哈亭神仙和哈节的历史由来

2. กำหนดการของเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง กิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง
哈节的活动流程有哪些？哈节期间主要开展哪些活动？

3. กำหนดการของงานเล่ห่อย (Lễ hội) ในพื้นที่ฉากู่ฟาง (Phường Trà Cổ) ของเวียดนามมีอะไรบ้าง ความเหมือนกันและความต่างกันของงานเล่ห่อยในพื้นที่ฉากู่ฟางกับเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวมีอะไรบ้าง
越南茶谷坊的庙会活动流程有哪些？越南茶谷坊的庙会和京族三岛的哈节有哪些相同点和不同点？

4. รำพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลฮาเจ๋มาจากไหน และได้เริ่มแสดงขึ้นในเทศกาลฮาเจ๋เมื่อไหร่
哈节民间祭祀舞蹈来自哪里？何时开始在哈节中表演？

5. เหตุปัจจัยที่นำรำพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องมาแสดงในเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง และรำพื้นบ้านแต่ละชุดมีความหมายแฝงอะไรบ้าง
为什么要在哈节祭祀仪式中表演这些民间舞蹈？每一个民间祭祀舞蹈的含义是什么？

6. ลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำที่เกี่ยวข้องจะกำหนดขึ้นอย่างไร ชาวบ้านสามารถปรับลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำได้หรือไม่ ถ้าปรับไม่ได้ เหตุผลที่เกี่ยวข้องคืออะไร
哈节祭祀舞蹈的表演时间和顺序是如何安排？这个时间和顺序是否可以调整？为什么？

7. มีการกำหนดจำนวนผู้แสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดในเทศกาลฮาเจ๋หรือไม่ และทำไมต้องกำหนดจำนวนผู้แสดงรำให้ชัดเจน
每一个哈节民间祭祀舞蹈表演的人数是否有规定？为什么这样规定？

8. เครื่องแต่งกายของผู้แสดงรำมีข้อกำหนดอะไรบ้าง และจะคัดเลือกเครื่องแต่งกายอย่างไร
哈节民间祭祀舞蹈表演对于服饰的选择原则和要求是什么？

9. รำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ได้รับแรงบันดาลใจจากชนกลุ่มอื่นหรือไม่ ถ้าได้รับแรงบันดาลใจจากชนกลุ่มอื่น แรงบันดาลใจที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง
哈节民间祭祀舞蹈是否有受到别的民族的影响？有哪些影响？

10. รำพื้นบ้านของชาวจิงจู๋จะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดและพัฒนารำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง อุปสรรคการสืบทอดรำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง และจะแก้ไขอย่างไร
哈节民间祭祀舞蹈如何传承和发展？传承和发展的方法有哪些？在传承和发展中遇到哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？

11. สาวฮาเม่ยเวียดนามที่เชิญมาแสดงนั้นมาจากชุมชนใด และจะให้สาวฮาเม่ยของจิงจู๋มาแสดงรำและร้องเพลงฮาในเทศกาลฮาเจ๋เมื่อไร
以前哈节活动邀请来表演唱哈和哈节祭祀舞蹈的越南哈妹来自于哪里？什么时候开始由当地哈妹表演唱哈和哈节祭祀舞蹈？

12. คณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ยของชุมชนก่อตั้งขึ้นเมื่อไร ใครเป็นผู้ดูแลสาวฮาเม่ย มีอุปสรรคในการดูแลคณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ยหรือไม่ และจะแก้ไขอย่างไร
你们村的哈妹舞蹈队什么时候建立？谁来管理哈妹舞蹈队？在管理中有哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？

13. ทางชุมชนจะผลิตสาวฮาเม่ยอย่างไร และใครเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องให้กับสาวฮาเม่ย
你们村的哈妹如何培养？谁来培养？

14. ใครเป็นผู้รับผิดชอบโครงการอบรมสาวฮาเม่ และโครงการเหล่านี้ได้จัดขึ้นกี่ครั้งแล้ว
唱哈和哈节祭祀舞蹈的培训举办了多少次？谁来组织培训？

15. ก่อนที่จะจัดโครงการอบรมสาวฮาเม่ ทางชุมชนจะคัดเลือกผู้เข้าร่วมอย่างไร
如何选择人选去参加培训学习唱哈和哈节祭祀舞蹈？

16. โครงการอบรมสาวฮาเม่จะจัดกี่วัน หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ ผู้เข้าร่วมประสบความสำเร็จในการเรียนรู้รำพื้นบ้านไหรือไม่ ปัจจุบันนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่สามารถไปแสดงรำในเทศกาลฮาเจ๋มีกี่คน และมีใครบ้าง
每次培训学习大约有多长时间？培养结束后，参加培训学习的人都能学会吗？至今，通过培训学习进入哈亭表演的哈妹有多少人？她们叫什么名字？

17. ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมได้ค่าตอบแทนหรือไม่ และจะได้เท่าไร งบประมาณโครงการฯ มาจากไหน
培养期间，前去参加培训学习的人有补助吗？每人补助多少？补助资金从哪里来？

18. ทางครอบครัวของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมจะสนับสนุนหรือไม่ และโครงการอบรมมีผลกระทบต่องานและชีวิตของผู้เข้าร่วมหรือไม่
学习唱哈和哈节祭祀舞蹈以及哈节活动期间到哈亭表演，对她们的日常生活和工作有影响吗？她们家里人是否支持？

19. คุณสมบัติของสาวฮาเม่ยมีอะไรบ้าง และมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรำและร้องเพลงฮาในศาลเจ้าฮาถิงหรือไม่
对于进入哈亭表演的哈妹有哪些要求？

20. อุปสรรคในโครงการอบรมสาวฮาเม่ยมีอะไรบ้าง และทางชุมชนจะแก้ไขอย่างไร สำหรับโครงการอบรมสาวฮาเม่ยในอนาคตนั้น ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
你们村在培养哈妹的过程中，遇到了哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？对于今后哈妹的培养，您有何建议？

ภาคผนวก ซ

แบบสัมภาษณ์: ผู้บริหารในศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว

แบบสัมภาษณ์: ผู้บริหารในศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
访谈提纲：京族三岛哈亭亭长为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงและเทศกาลฮาเจ๋ ในพื้นที่ที่จิงจู๋ซานต่าว
第二部分：京族三岛哈亭和哈节资料
1. ศาลเจ้าฮาถิงสร้างขึ้นเมื่อไหร่ ผู้ก่อตั้งคือใคร ผู้ก่อตั้งคือชาวจีนหรือชาวเวียดนาม
哈亭是什么时候建？谁建的？是中国人还是越南人？

2. เหตุปัจจัยที่สร้างศาลเจ้าฮาถิงมีอะไรบ้าง
为什么要建哈亭？

3. ความเหมือนกันและความต่างกันของศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวกับศาลเจ้าฮาถิงในพื้นที่ฉากู่ฟางกับมีอะไรบ้าง
京族三岛的哈节和茶谷坊的哈亭有哪些相同点和不同点？

4. ประวัติความเป็นมาขององค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิง
哈亭中供奉的神仙的历史由来

5. ปัจจุบันนี้ ทางศาลเจ้าฮาถิงมีผู้บริหารกี่ท่าน เจ้าหน้าที่ประจำกี่คน หน้าที่ของบริหารและเจ้าหน้าที่มีอะไรบ้าง
目前哈亭的管理者和工作人员有多少个？他们的职责是什么？

6. ประวัติความเป็นมาของเทศกาลฮาเจ๋ กำหนดการของเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง กิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง
哈节的历史由来，哈节的活动流程有哪些？哈节期间主要开展哪些活动？

7.รำพื้นบ้านของชาวจิงจู๋จะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดและพัฒนารำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง อุปสรรคการสืบทอดรำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง และจะแก้ไขอย่างไร
哈节民间祭祀舞蹈如何传承和发展？传承和发展的方法有哪些？在传承和发展中遇到哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？

8. อุปสรรคในโครงการอบรมสาวฮาเม่ยมีอะไรบ้าง และทางชุมชนจะแก้ไขอย่างไร สำหรับโครงการอบรมสาวฮาเม่ยในอนาคตนั้น ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
你们村在培养哈妹的过程中，遇到了哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？对于今后哈妹的培养，您有何建议？

ภาคผนวก ฌ

แบบสัมภาษณ์: สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในพื้นที่ว่านหนิง

แบบสัมภาษณ์: สาวฮาเม่ย (ผู้แสดงรำ) ในพื้นที่ว่านหนิง
访谈提纲：万宁乡哈妹为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏศิลป์ในงาน เล่ห่อย (Lễ hội) และคณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ยในพื้นที่ว่านหนิง
第二部分：万宁乡哈节歌舞和哈妹舞蹈队资料
1. เมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในงานเล่ห่อย จะมีการแสดงรำพื้นบ้านหรือไม่ และมีรำพื้นบ้านอะไรบ้าง จะแสดงขึ้นที่ไหน
你们村在庙会祭祀仪式中表演民间舞蹈吗？表演哪些舞蹈？在哪里表演？

2. รำพื้นบ้านที่แสดงขึ้นในงานเล่ห่อยนั้นได้มาจากไหน และได้เริ่มแสดงขึ้นในงานเมื่อไร
这些民间祭祀舞蹈来自哪里？何时开始在庙会祭祀活动中表演？

3. ทำไมต้องแสดงรำพื้นบ้านในงานเล่ห่อย และรำแต่ชุดมีความหมายแฝงอะไรบ้าง
为什么要在庙会祭祀仪式中表演这些民间舞蹈？每一支舞蹈的含义是什么？

4. ท่ารำที่สำคัญมีอะไรบ้าง แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบท่ารำมีอะไรบ้าง และท่ารำเหล่านี้มีความหมายแฝงอะไรบ้าง
每一个民间祭祀舞蹈的主要动作有哪些？这些动作的设计思路及其含义是什么？

5. เมื่อเต้นรำพื้นบ้าน สาวฮาเม่ยแต่ละคนจะร่วมกันแสดงอย่างไร
在庙会祭祀舞蹈表演中，舞蹈队员如何进行配合？

6. เมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในงานเล่ห่อย ผู้แสดงจะเต้นรำขึ้นเมื่อไร และลำดับการแสดงรำคืออะไร ชาวบ้านสามารถปรับลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำได้หรือไม่ ถ้าปรับไม่ได้ เหตุผลที่เกี่ยวข้องคืออะไร
庙会祭祀活动期间，这些民间舞蹈一般在什么时候表演？这些舞蹈表演的时间和顺序可以调整吗？为什么？

7. มีการกำหนดจำนวนผู้แสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดในเทศกาลฮาเจ๋หรือไม่ และทำไมต้องกำหนดจำนวนผู้แสดงรำให้ชัดเจน
每一个民间祭祀舞蹈的表演人数是否有规定？为什么这样规定？

8. เครื่องแต่งกายของผู้แสดงรำมีข้อกำหนดอะไรบ้าง และจะคัดเลือกเครื่องแต่งกายอย่างไร
庙会祭祀舞蹈表演对于服饰的选择原则和要求是什么？

9. ความเหมือนกันและความต่างกันของรำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ทั้งชุมชนของท่านและชุมชนในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวของจีนมีอะไรบ้าง
你们村庙会的民间祭祀舞蹈和京族三岛的哈节民间祭祀舞蹈有哪些相同点和不同点？

10. รำพื้นบ้านในงานเล่ห่อยจะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดและพัฒนารำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง
这些庙会民间舞蹈如何传承和发展？传承和发展的方法有哪些？

11. ชุมชนของท่านมีสาวฮาเม่ยกี่คน และคณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ยได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อไร ใครเป็นหัวหน้าของคณะนาฏศิลป์สาวฮาเม่ย และจะบริหารจัดการอย่างไร
你们村会唱哈和跳庙会民间祭祀舞蹈的哈妹有多少人？哈妹舞蹈队什么时候建立？谁来管理哈妹舞蹈队？如何管理？

12. ชุมชนของท่านเริ่มมีสาวฮาเม่ยเมื่อไร
你们村从什么时候开始有人会唱哈和跳庙会民间祭祀舞蹈？

13. ท่านได้เรียนรู้การร้องเพลงฮาและรำพื้นบ้านเมื่อไร และไปแสดงที่ศาลเจ้าฮาถิงเมื่อไร
您何时开始学习唱哈和庙会民间祭祀舞蹈？又是何时进入哈亭表演？

14. ใครเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับท่าน และท่านได้เรียนรู้มากี่ปีและเรียนอย่างไร
您和谁学习唱哈和庙会民间祭祀舞蹈？学习了多长时间？学习的方法有哪些？

15. นอกจากแสดงรำในงานเล่ห่อยในชุมชนของตนแล้ว ท่านยังไปแสดงที่ไหนบ้าง และได้ค่าตอบแทนหรือไม่ ถ้าได้ค่าตอบแทน ก็จะคิดอย่างไร
除了本村庙会的表演，你们还去过哪些地方的庙会表演？有演出费吗？演出费一般有多少？

16. ท่านประกอบอาชีพอะไร และได้รับผลกระทบจากการเข้าร่วมโครงการเรียนรู้รำพื้นบ้านและการแสดงรำในงานเล่ห่อยหรือไม่ ทางครอบครัวของท่านจะสนับสนุนหรือไม่
您平时主要从事什么工作？参加庙会表演对您的日常生活和工作有影响吗？家里人是否支持你们去表演？

17. คุณสมบัติของสาวฮาเม่ยมีอะไรบ้าง และมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรำและร้องเพลงในงานเล่ห่อยหรือไม่
对于进入哈亭表演的哈妹有哪些要求？

ภาคผนวก ญ
แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่ว่านหนิง

แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่ว่านหนิง
访谈提纲：万宁乡当地学者和祭祀人员为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับงานเล่ห่อย (Lễ hội) นาฏศิลป์ในงาน เล่ห่อย (Lễ hội) และคณะนาฏศิลป์สาวฮาแม่ยในพื้นที่ว่านหนิง
第二部分：万宁乡庙会、庙会歌舞和哈妹舞蹈队资料
1. งานเล่ห่อยในชุมชนของท่านจะจัดขึ้นเมื่อไร และกำหนดการมีอะไรบ้าง กิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงงานเล่ห่อยมีอะไรบ้าง
你们村的庙会什么时候举办？活动流程有哪些？庙会期间主要开展哪些活动？

2. ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าฮาถิงและงานเล่ห่อยในชุมชนของท่าน
你们村哈亭和庙会的历史由来

3. องค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิงมีอะไรบ้าง และประวัติความเป็นมาขององค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิง
你们村哈亭中供奉的神仙有哪些？这些神仙的历史由来

4. เมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในงานเล่ห่อย จะมีการแสดงรำพื้นบ้านหรือไม่ ทำไมต้องแสดงรำพื้นบ้านในงานเล่ห่อย และรำแต่ชุดมีความหมายแฝงอะไรบ้าง
你们村在庙会祭祀仪式中表演民间舞蹈吗？为什么要在庙会祭祀仪式中表演这些民间舞蹈？每一支舞蹈的含义是什么？

5. รำพื้นบ้านที่แสดงขึ้นในงานเล่ห่อยนั้นได้มาจากไหน และได้เริ่มแสดงขึ้นในงานเมื่อไร
这些民间祭祀舞蹈来自哪里？何时开始在庙会祭祀活动中表演？

6. เมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในงานเล่ห่อย ผู้แสดงจะเต้นรำขึ้นเมื่อไร และลำดับการแสดงรำคืออะไร ชาวบ้านสามารถปรับลำดับการแสดงรำและเวลาแสดงรำได้หรือไม่ ถ้าปรับไม่ได้ เหตุผลที่เกี่ยวข้องคืออะไร
庙会祭祀活动期间，这些民间舞蹈一般在什么时候表演？这些舞蹈表演的时间和顺序可以调整吗？为什么？

7. มีการกำหนดจำนวนผู้แสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดในเทศกาลฮาเจ๋หรือไม่ และทำไมต้องกำหนดจำนวนผู้แสดงรำให้ชัดเจน
每一个民间祭祀舞蹈的表演人数是否有规定？为什么这样规定？

8. เครื่องแต่งกายของผู้แสดงรำมีข้อกำหนดอะไรบ้าง และจะคัดเลือกเครื่องแต่งกายอย่างไร
庙会祭祀舞蹈表演对于服饰的选择原则和要求是什么？

9. รำพื้นบ้านในงานเล่ห่อยจะสืบทอดและพัฒนาอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดและพัฒนารำพื้นบ้านมีอะไรบ้าง
这些庙会民间舞蹈如何传承和发展？传承和发展的方法有哪些？

10. คณะนาฏศิลป์สาวฮาแม่ยในชุมชนของท่านได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อไร ใครเป็นหัวหน้าของคณะนาฏศิลป์สาวฮาแม่ย และจะบริหารจัดการอย่างไร
你们村的哈妹舞蹈队什么时候建立？谁来管理哈妹舞蹈队？如何管理？

11. ชุมชนของท่านเริ่มมีสาวฮาแม่ยเมื่อไร
你们村从什么时候开始有人会唱哈和跳庙会民间祭祀舞蹈？

12. คุณสมบัติของสาวฮาแม่ยมีอะไรบ้าง และมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรำและร้องเพลงในงานเล่ห่อยหรือไม่
对于进入哈亭表演的哈妹有哪些要求？

13. อุปสรรคในโครงการอบรมสาวฮาแม่ยมีอะไรบ้าง และทางชุมชนจะแก้ไขอย่างไร
你们村在培养哈妹的过程中，遇到了哪些困难和问题？如何解决这些困难和问题？

ภาคผนวก ฎ
แบบสัมภาษณ์: กลุ่มดนตรีในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง

แบบสัมภาษณ์: กลุ่มดนตรีในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง
访谈提纲：京族三岛和万宁乡打击乐表演者为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料
ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____
อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____
ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____
ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____
เบอร์โทรศัพท์电话号码_____
อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีของรำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ฉากู่ฟาง
第二部分：京族三岛和茶谷坊哈节舞蹈的音乐资料
1. เครื่องดนตรีที่นำมาใช้ในเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง
哈节祭祀仪式的打击乐有哪些？

2. จังหวะของเสียงดนตรีในการแสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดมีอะไรบ้าง และในการแสดงรำพื้นบ้านแต่ละชุดนั้นจะใช้เครื่องดนตรีอะไรบ้าง
每一个民间舞蹈的音乐节奏是什么？使用的乐器分别有哪些？

3. เมื่อมีการแสดงรำพื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ ท่านจะบรรเลงเครื่องดนตรีอะไร
在哈节祭祀仪式的打击乐表演中，您使用的是什么乐器？

4. ท่านเริ่มบรรเลงเครื่องดนตรีในเทศกาลฮาเจ๋เมื่อ ไหร่ และใครเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีให้กับท่าน ท่านได้เรียนรู้การบรรเลงเครื่องดนตรีมาแล้วกี่ปี
您什么时候开始在哈节祭祀仪式中担任打击乐表演？是谁教您？学习了多长时间？

5. คุณสมบัติของผู้บรรเลงเครื่องดนตรีในเทศกาลฮาเจ๋มีอะไรบ้าง
对于在哈节祭祀仪式中表演打击乐的人有什么规定或者要求吗？

6. ผู้บรรเลงเครื่องดนตรีในเทศกาลฮาเจ๋นั้นได้ค่าจ้างหรือไม่ ถ้าได้รับค่าจ้าง จะได้ประมาณท่านละเท่าไหร่
哈节祭祀仪式中负责打击乐表演的人有报酬吗？每个人报酬多少？

7. เมื่อบรรเลงเครื่องดนตรีในเทศกาลฮาเจ๋ มีข้อห้ามอะไรบ้าง
哈节祭祀仪式的打击乐表演有什么禁忌吗？

8. นอกจากพิธีกรรมทางศาสนาของเทศกาลฮาเจ๋แล้ว ยังต้องบรรเลงเครื่องดนตรีในเทศกาลและกิจกรรมอื่นหรือไม่
除了哈节祭祀仪式，还要表演这些打击乐的活动有哪些？

9. เครื่องดนตรีที่นำมาใช้นั้นผลิตจากที่ใด และทำด้วยวัสดุอะไร
哈节祭祀仪式打击乐的乐器来自于哪里？这些乐器是用什么材料做？

10.ท่านจะถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีให้กับคนรุ่นหลังได้อย่างไร
您如何将这些打击乐传承给下一代？

ภาคผนวก ฏ
แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่ฉาภู่ฟาง

แบบสัมภาษณ์: ปราชญ์ท้องถิ่นและเจ้าพิธีในพื้นที่ฉากู่ฟาง
访谈提纲：茶谷坊当地学者和祭祀人员为主要受访者

การจัดการองค์ความรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านในเทศกาลฮาเจ๋ของชาวจิงจู๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว
论文题目：京族三岛民间非遗知识管理—以哈节舞蹈为例

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
第一部分：受访者基本资料

ชื่อ-นามสกุล姓名_____อายุ年龄_____เพศ性别_____

อาชีพ职业_____ระดับการศึกษา学历_____

ภูมิลำเนา籍贯_____สัญชาติ 国籍_____

ที่อยู่ปัจจุบัน现居住地址_____

เบอร์โทรศัพท์电话号码_____

อื่น ๆ 其他_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าฮาถิงและงานเล่ห่อย (Lễ hội) ในพื้นที่ฉากู่ฟาง
第二部分：茶谷坊哈亭和庙会资料

1. ศาลเจ้าฮาถิงสร้างขึ้นเมื่อไหร่ ผู้ก่อตั้งคือใคร
哈亭是什么时候建？谁建的？

2. เหตุปัจจัยที่สร้างศาลเจ้าฮาถิงมีอะไรบ้าง
为什么要建哈亭？

3. องค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิงมีอะไรบ้าง และประวัติความเป็นมาขององค์เทพเจ้าในศาลเจ้าฮาถิง
你们村哈亭中供奉的神仙有哪些？这些神仙的历史由来

4. งานเล่ห่อยในชุมชนของท่านจะจัดขึ้นเมื่อไร และกำหนดการมีอะไรบ้าง กิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงงานเล่ห่อยมีอะไรบ้าง
你们村的庙会什么时候举办？活动流程有哪些？庙会期间主要开展哪些活动？

5. ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าฮาถิงและงานเล่ห่อยในชุมชนของท่าน
你们村哈亭和庙会的历史由来

6. เมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในเทศกาลฮาเจ๋ในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าวและพื้นที่ว่านหนิง จะมีการแสดงรำพื้นบ้าน แล้วเมื่อจัดพิธีเซ่นไหว้ในงานเล่ห่อยในชุมชนของตน จะมีการแสดงรำพื้นบ้านหรือไม่ ทำไม
京族三岛哈节和万宁乡的庙会祭祀仪式中都有表演民间舞蹈，那你们村在庙会祭祀仪式中有民间舞蹈表演吗？为什么？

ภาคผนวก ฐ
แบบประเมินโลโก้ภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ

แบบประเมินโลโก้เกี่ยวกับหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋

ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับโลโก้ของหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋ เพื่อคัดเลือกโลโก้ที่เหมาะสมและประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงโลโก้ที่คัดเลือกออกมาใช้นั้นให้ดียิ่งขึ้น โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับที่เป็นความจริงหรือใกล้เคียงตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละหัวข้อ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

1. **เพศ** หญิง ☐ ชาย ☐

2. **อายุ** ไม่ถึง 25 ปี☐ 26 - 35 ปี☐ 36 - 45 ปี☐ 46 ขึ้นไป ☐

3.**ระดับการศึกษา**

ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท☐ สูงกว่าปริญญาโท ☐

4.**อาชีพ**

นักเรียน/นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐

ธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่น ๆ ☐

5.**สัญชาติ**

จีน ☐ ไทย☐ เวียดนาม ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบโลโก้

2.1 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของโลโก้หมายเลข 1

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของโลโก้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. การจัดรูปแบบในโลโก้ง่ายต่อการอ่าน					
3. สีสันในการออกแบบโลโก้มีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
6.ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					

7.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบโลโก้ในระดับใด					

2.2 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของโลโก้หมายเลข 2

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของโลโก้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. การจัดรูปแบบในโลโก้ง่ายต่อการอ่าน					
3. สีสันในการออกแบบโลโก้มีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
6.ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					
7.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบโลโก้ในระดับใด					

2.3 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของโลโก้หมายเลข 3

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของโลโก้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. การจัดรูปแบบในโลโก้ง่ายต่อการอ่าน					
3. สีสันในการออกแบบโลโก้มีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
6.ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					
7.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบโลโก้ในระดับใด					

2.4 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของโลโก้หมายเลข 4

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของโลโก้	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. การจัดรูปแบบในโลโก้ง่ายต่อการอ่าน					
3. สีสันในการออกแบบโลโก้มีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
6.ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					
7.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบโลโก้ในระดับใด					

2.5 ท่านจะเลือกโลโก้ใดมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำสื่อความหมายนาฏศิลป์จิงจู๋

โลโก้หมายเลข 1	โลโก้หมายเลข 2	โลโก้หมายเลข 3	โลโก้หมายเลข 4

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนา

中国京族哈节舞蹈艺术小册子 Logo 的评价表

为了设计适合中国京族哈节舞蹈艺术小册子的 Logo，请您抽出宝贵的时间对 1 至 4 号 Logo 满意度进行评价，并提出您的看法和意见，希望能够得到您的支持和帮助。本次评价为单选题，您认真阅读下面的信息，并在相应选项的方框中打 √。

第一部分：评估者的基本信息

1. 性别　女□　　男□

2. 年龄　26 岁以下□　26-35 岁□　36-45 岁□　45 岁以上□

3. 受教育情况　大学本科以下□　大学本科□　硕士□　硕士以上□

4. 职业　学生□　事业单位人员□　经商人员□　其他□

5. 国籍　中国□　泰国□　越南□　其他国家□（请具体说明）_____

第二部分：Logo 设计与制作的满意度评价

1. 1 号 Logo

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. Logo 的设计美观、紧跟时代。					
2. Logo 的图形设计简单，容易让人理解。					
3. Logo 的色彩运用恰当。					
4. Logo 的背景色和字体的颜色搭配和谐。					
5. Logo 字体的大小合适、样式美观。					
6. Logo 的设计突出主题，完整的表现主题。					
7. Logo 满意度的总体评价。					

2.2 号 Logo

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. Logo 的设计美观、紧跟时代。					
2. Logo 的图形设计简单，容易让人理解。					
3. Logo 的色彩运用恰当。					
4. Logo 的背景色和字体的颜色搭配和谐。					
5. Logo 字体的大小合适、样式美观。					
6. Logo 的设计突出主题，完整的表现主题。					
7. Logo 满意度的总体评价。					

3.3 号 Logo

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. Logo 的设计美观、紧跟时代。					
2. Logo 的图形设计简单，容易让人理解。					
3. Logo 的色彩运用恰当。					
4. Logo 的背景色和字体的颜色搭配和谐。					
5. Logo 字体的大小合适、样式美观。					
6. Logo 的设计突出主题，完整的表现主题。					
7. Logo 满意度的总体评价。					

4.4 号 Logo

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. Logo 的设计美观、紧跟时代。					
2. Logo 的图形设计简单，容易让人理解。					
3. Logo 的色彩运用恰当。					
4. Logo 的背景色和字体的颜色搭配和谐。					
5. Logo 字体的大小合适、样式美观。					
6. Logo 的设计突出主题，完整的表现主题。					
7. Logo 满意度的总体评价。					

5．请您在 1 至 4 号 Logo 中选择一个您认为最适合用于中国京族舞蹈艺术手册的 Logo。

1 号 Logo	2 号 Logo	3 号 Logo	4 号 Logo

第三部分 关于 Logo 设计与制作的其他建议

Evaluation Form for Logo
on Ha Festival Dance of Jing Nationality in China

In order to design a suitable logo for Ha festival dance of Jing nationality in China, please evaluate the satisfaction of logo from No.1 to No.4, and put forward your views and opinions. The evaluation is the single-choice question. Please read the following information carefully and tick the corresponding place in the form.

Part I：Personal Data of Evaluators

1. Gender Famale☐ Male☐

2. Age Under 26 years old☐ 26-35 years old☐ 36-45 years old☐ Over 45 years old☐

3. Education

Less than Bachelor's Degree☐ Undergraduate☐ Master☐ Master degree above☐

4. Occupation Student☐ Public service institutions ' personnel☐ Businessman☐ Others☐

5. Nationality China☐ Thailand☐ Vietnam☐ Others☐（Please be specific.）_____

Part II：Satisfaction Evaluation of Logo Design

1. Logo No.1

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. Logo's design is beautiful and keeps up with the times.					
2. The graphic design is simple and easy to understand.					
3. Color application is appropriate and harmonious.					
4. Logo's background color and font color match harmoniously.					
5. Logo fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Logo's design is prominent and the theme is fully expressed.					
7. Overall evaluation of logo					

2. Logo No.2

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. Logo's design is beautiful and keeps up with the times.					
2. The graphic design is simple and easy to understand.					
3. Color application is appropriate and harmonious.					
4. Logo's background color and font color match harmoniously.					
5. Logo fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Logo's design is prominent and the theme is fully expressed.					
7. Overall evaluation of logo					

3. Logo No.3

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. Logo's design is beautiful and keeps up with the times.					
2. The graphic design is simple and easy to understand.					
3. Color application is appropriate and harmonious.					
4. Logo's background color and font color match harmoniously.					
5. Logo fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Logo's design is prominent and the theme is fully expressed.					
7. Overall evaluation of logo					

4. Logo No.4

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. Logo's design is beautiful and keeps up with the times.					
2. The graphic design is simple and easy to understand.					
3. Color application is appropriate and harmonious.					
4. Logo's background color and font color match harmoniously.					
5. Logo fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Logo's design is prominent and the theme is fully expressed.					
7. Overall evaluation of logo					

5. Please select a Logo from Logo No.1 to No.4 which you think is most suitable for the book on Ha festival of Jing nationality in China.

No.1	No.2	No.3	No.4

Part III. Other Suggestions on Logo Design

ภาคผนวก ฑ

แบบประเมินแผ่นพับภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษและภาษาเวียดนาม

แบบประเมินแผ่นพับเกี่ยวกับนาฏศิลป์จิงจู๋

ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับแผ่นพับนาฏศิลป์จิงจู๋ เพื่อทำให้เหมาะสมและประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงแผ่นพับมาใช้นั้นให้ดียิ่งขึ้น ปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับที่เป็นความจริงหรือใกล้เคียงตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละหัวข้อ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ หญิง ☐ ชาย ☐

2. อายุ ไม่ถึง 25 ปี ☐ 26 - 35 ปี ☐ 36 - 45 ปี ☐ 46 ขึ้นไป ☐

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท ☐

4. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่น ๆ ☐

5. สัญชาติ จีน ☐ ไทย ☐ เวียดนาม ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบแผ่นพับ

ประเด็นความพึงพอใจ	ประเด็นความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ความสวยงาม น่าสนใจของแผ่นพับ					
2. การจัดรูปแบบในแผ่นพับง่ายต่อการอ่าน					
3. สีสันในการออกแบบแผ่นพับมีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
6. ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					
7. มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ					
8.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบแผ่นพับในระดับใด					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนา

_____

_____

_____

中国京族哈节舞蹈艺术折页宣传资料的评价表

为了完善中国京族哈节舞蹈艺术折页宣传资料的设计与制作，请您抽出宝贵的时间对本次折页宣传资料进行评价，并提出您的看法和意见，希望能够得到您的支持和帮助。本次评价为单选题，请您认真阅读下面的信息，并在相应选项的方框中打 √。

第一部分：评估者的基本信息

1. 性别　女□　男□

2. 年龄　26 岁以下□　26-35 岁□　36-45 岁□　45 岁以上□

3. 受教育情况　大学本科以下□　大学本科□　硕士□　硕士以上□

4. 职业　学生□　事业单位人员□　经商人员□　其他□

5. 国籍　中国□　泰国□　越南□　其他国家□（请具体说明）_____

第二部分：折页宣传资料的评价

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. 设计美观、引人注目					
2. 整体布局和排版合理，内容便于阅读和理解					
3. 色彩和谐统一					
4. 背景色和字体的颜色搭配和谐。					
5. 字体大小合适、样式美观。					
6. 图片与主题内容一致					
7. 设计新颖，有创新性					
8. 对折页宣传资料的总体评价					

第三部分：其他建议

_____

_____

_____

Evaluation Form for 3-Fold Brochure
on Ha festival dance of Jing Nationality in China

In order to design a suitable 3-folder brochure for Ha festival dance of Jing Nationality in China, please evaluate the satisfaction of 3-folder brochure, and put forward your views and opinions. The evaluation is the single-choice question. Please read the following information carefully and tick the corresponding place in the form.

Part I：Personal Data of Evaluators

1. Gender Famale☐ Male☐
2. Age Under 26 years old☐ 26-35 years old☐ 36-45 years old☐ Over 45 years old☐
3. Education
Less than Bachelor's Degree☐ Undergraduate☐ Master☐ Master degree above☐
4. Occupation Student☐ Public service institutions ' personnel☐ Businessman☐ Others☐
5. Nationality China☐ Thailand☐ Vietnam☐ Others☐（Please be specific.）_____

Part II. Satisfaction evaluation of 3-fold brochure

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. The design is beautiful and attracts the gaze of people.					
2. The layout and type setting are reasonable, and the content is easy to read and understand.					
3. Color application is appropriate and harmonious.					
4. The background color and font color match harmoniously.					
5. The fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Pictures are consistent with themes.					
7. The design is innovative.					
8. Overall evaluation of 3-fold brochure					

Part III. Other Suggestions on 3-fold brochure

_____

_____

_____

Bảng đánh giá tài liệu tuyên truyền về nghệ thuật múa trong lễ hội Đình dân tộc Kinh Trung Quốc

Để cải thiện thiết kế đối với tài liệu tuyên truyền về nghệ thuật múa trong lễ hội Đình dân tộc Kinh Trung Quốc, kính mời anh (chị) hãy dành thời gian đánh giá cho tài liệu và nêu ra ý kiến, mong được sự ủng hộ và giúp đỡ của anh (chị).

Các đề mục dưới đây đều chỉ nên chọn một đáp án duy nhất. Kính mời anh (chị) đọc đề thật kỹ và đánh √ tại chỗ □.

Phần I: Tin tức cơ bản của người đánh giá

1. Giới tính nữ □ nam □

2. Tuổi dưới 26□ 26-35 tuổi □ 36-45 tuổi □ 45 tuổi trở lên □

3. Trình độ giáo dục

dưới đại học chính quy□ đại học chính quy□ thạc sĩ□ thạc sĩ trở lên□

4. Nghề nghiệp

học sinh□ công nhân viên chức□ nhân viên kinh doanh□ khác□

5. Quốc tịch

Trung Quốc□ Thái Lan□ Việt Nam□

nước khác □（mời bạn thuyết minh cụ thể）_____

Phần II: Đánh giá về tài liệu tuyên truyền

Yếu tố đánh giá	Cấp đánh giá				
	rất tốt 5	tốt 4	bình thường 3	đạt yêu cầu 2	kém 1
1. Thiết kế đẹp và thu hút sự chú ý.					
2. Bố cục và sắp xếp hợp lý, nội dung dễ đọc và dễ hiểu.					
3. Màu sắc hài hoa thống nhất.					
4. Màu nền và màu phông chữ tương xứng.					
5. Cỡ chữ phù hợp, kiểu dáng đẹp mắt.					
6. Ảnh và nội dung chủ đề nhất trí.					
7. Thiết kế mới mẻ, có tính sáng tạo.					
8. Đánh giá chung về tài liệu tuyên truyền					

Phần III: Kiến nghị khác

_____

_____

_____

ภาคผนวก ฒ
แบบประเมินหนังสือภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ

แบบประเมินหนังสือเกี่ยวกับนาฏศิลป์จิงจู๋

ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋ เพื่อทำให้เหมาะสมและประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหนังสือมาใช้นั้นให้ดียิ่งขึ้น ปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับที่เป็นความจริงหรือใกล้เคียงตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละหัวข้อ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ หญิง ☐ ชาย ☐

2. อายุ ไม่ถึง 25 ปี ☐ 26 - 35 ปี ☐ 36 - 45 ปี ☐ 46 ขึ้นไป ☐

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท ☐

4. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่น ๆ ☐

5. สัญชาติ จีน ☐ ไทย ☐ เวียดนาม ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)_____

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการออกแบบหน้าปกและด้านหลังของหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋

ประเด็นความพึงพอใจ	ประเด็นความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ความสวยงาม น่าสนใจของหน้าปกและด้านหลัง					
2. การจัดองค์ประกอบหน้าปกและด้านหลังเหมาะสม					
3. สีสันในการออกแบบหน้าปกและด้านหลังมีความเหมาะสม					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสม					
6. ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้					
7. มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ					
8.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบหน้าปกและด้านหลังในระดับใด					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของเนื้อหาเกี่ยวกับหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋

ประเด็นความพึงพอใจ	ประเด็นความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. สารบัญถูกต้องเมาะสม					
2. การจัดรูปแบบและองค์ประกอบของเนื้อหาเหมาะสมและง่ายต่อการอ่าน					
3. เนื้อหาสาระของหนังสือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
4. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
5. ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้					
6. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษรเหมาะสมและอ่านได้ง่าย					
7. ภาพในหนังสือมีความเหมาะสม น่าสนใจ					
8. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่องอ่านแล้วเข้าใจ					
9. ได้รับความรู้ใหม่จากเนื้อหา					
10. โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบหนังสือนาฏศิลป์จิงจู๋ในระดับใด					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนา

_____

_____

_____

中国京族哈节舞蹈艺术小册子的评价表

为了完善中国京族哈节舞蹈艺术小册子的设计与制作，请您抽出宝贵的时间对本小册子进行评价，并提出您的看法和意见，希望能够得到您的支持和帮助。本次评价为单选题，请您认真阅读下面的信息，并在相应选项的方框中打√。

第一部分：评估者的基本信息

1. 性别　女□　男□

2. 年龄　26 岁以下□　26-35 岁□　36-45 岁□　45 岁以上□

3. 受教育情况　大学本科以下□　大学本科□　硕士□　硕士以上□

4. 职业　学生□　事业单位人员□　经商人员□　其他□

5. 国籍　中国□　泰国□　越南□　其他国家□（请具体说明）_____

第二部分：小册子封面与封底的评价

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. 封面和封底的设计美观、引人注目					
2. 整体布局和排版合理					
3. 封面和封底的颜色运用恰当					
4. 背景色和字体的颜色搭配和谐					
5. 字体大小合适、样式美观					
6. 封面和封底的图片与小册子主题一致					
7. 设计新颖，有创新性					
8. 对封面和封底的总体评价					

第三部分：小册子内容的评价

评价要点	满意度的等级				
	很好 5	好 4	一般 3	合格 2	差 1
1. 目录准确无误					
2. 整体布局和排版合理					
3. 内容与小册子的制作目的一致					
4. 背景色和字体的颜色搭配和谐					
5. 图片与主题一致，有助于对主题内容的理解					
6. 字体大小合适，便于阅读					
7. 图片运用恰当，引人注目					
8. 主题连贯，内容完整，易于理解					
9. 能够从小册子中获取新的知识					
10. 对小册子内容的总体评价					

第四部分：其他建议

Evaluation Form for Book
on Ha festival dance of Jing Nationality in China

In order to design a suitable book for Ha festival dance of Jing Nationality in China, please evaluate the satisfaction of book, and put forward your views and opinions. The evaluation is the single-choice question. Please read the following information carefully and tick the corresponding place in the form.

Part I：Personal Data of Evaluators

1. Gender Famale☐ Male☐
2. Age Under 26 years old☐ 26-35 years old☐ 36-45 years old☐ Over 45 years old☐
3. Education
Less than Bachelor's Degree☐ Undergraduate☐ Master☐ Master degree above☐
4. Occupation Student☐ Public service institutions ' personnel☐ Businessman☐ Others☐
5. Nationality China☐ Thailand☐ Vietnam☐ Others☐（Please be specific.）_____

Part II. Satisfaction evaluation of title page and back cover

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. The design of title page and back cover is beautiful and attracts the gaze of people.					
2. The layout and type setting of title page and back cover are reasonable.					
3. Color application of title page and back cover is appropriate and harmonious.					
4. The background color and font color match harmoniously.					
5. The fonts are appropriate in size and beautiful in style.					
6. Pictures in title page and back cover are consistent with themes.					
7. The design is innovative.					
8. Overall evaluation of title page and back cover					

Part III. Satisfaction evaluation of contents of book

Evaluation Points	Grade of Satisfaction				
	Excellent 5	Good 4	Common 3	Pass 2	Bad 1
1. The catalogue is correct.					
2. The layout and type setting are reasonable.					
3. The content is consistent with the purpose of the book.					
4. The background color and font color match harmoniously.					
5. Pictures are consistent with the theme, which helps to understand the content of the theme.					
6. The fonts are appropriate in size and easy to read.					
7. Pictures are appropriate and attract the gaze of people.					
8. The theme is coherent, the content is complete and easy to understand.					
9. Ability to acquire new knowledge from the book.					
10. Overall evaluation of the book.					

Part IV. Other Suggestions on Book

ภาคผนวก ณ
หนังสือนาฏศิลป์พื้นบ้านฉบับภาษาจีนและฉบับภาษาอังกฤษ

京族 JING NATIONALITY

中国京族
哈节舞蹈艺术

黄勤

泰国东方大学艺术学院

文化艺术管理专业

谨以此小册子献给

勤劳善良的京族人民！

前 言

京族是中国唯一的海洋民族，主要聚居在广西东兴市江平镇的万尾、巫头、山心三个村落，俗称“京族三岛”。中国京族的祖先原先居住在越南涂山一带，后于 16 世纪初陆续迁徙至江平镇万尾、山心和巫头等地，至今已有 500 多年的历史。京族人以海为生，在其社会发展的过程形成了独具特色的京族文化和民俗风情。其中，哈节是中国京族最隆重的民族节日，蕴藏着非常丰富的文化内涵。京族哈节于 2006 年被列入首批国家级非物质文化遗产名录。

哈节祭祀舞蹈是京族重要的非物质文化遗产，具有重要的美学价值、社会价值、历史价值以及学术价值。如何让非物质文化遗产走上现代生活的舞台重新焕发活力，一直是非遗保护传承中的重要议题。笔者撰写这本《中国京族哈节舞蹈艺术》小册子的目的，主要是为了给中国京族、游客以及对哈节祭祀舞蹈感兴趣的人提供京族哈节舞蹈艺术读物，以便更好的了解和学习哈节祭祀舞蹈艺术，并参与到这项非遗的保护与传承中。这本小册子的内容根据国际博物馆协会（The International Council of Museums，ICOM）的原则进行编写，分为六部分，即主题群（Theme group）：哈亭和东兴京族博物馆；主题（Theme）：哈节祭祀舞蹈；子主题：哈节仪式活动（Sub theme 1）和京族哈妹简介（Sub theme 2）；选择性活动（Alternative activities）：体验京族民歌、京族的传统生产方式（高跷捕鱼和拉大网）以及京族特色美食。

这本小册子也是笔者博士论文《中国京族三岛哈节舞蹈地方性知识管理》的一部分。在编撰手册的过程中，笔者得到了导师 Puvasa Ruangchewin 博士、Manus Kaewbucha 博士以及其他学者的关心与帮助。同时在收集材料的过程中，也得到了京族村民以及众多朋友的帮助与支持。在此，表示由衷的感谢。鉴于笔者才疏学浅，加上时间有限，故而难免有错漏之处，敬请广大读者批评指正。

黄 勤

2019 年 4 月

目 录

一、哈节仪式活动..... 1

二、哈亭——哈节仪式的重要场所..... 2

三、东兴京族博物馆..... 4

四、京族哈节祭祀舞蹈..... 5

五、中国京族哈妹简介..... 18

五、京族文化特色活动推荐..... 22

一、哈节仪式活动

哈节是中国京族最隆重的节日，也是京族民俗风情最具代表性的节日。哈节，又称为“唱哈节”，“哈”是京语，有两层含义：一是唱歌的意思，请神听歌，人也听歌；二是吃的意思，请神吃，人也吃。哈节是为了祭祀海神而举办的节日。京族人以海为生，信奉海神等自然神以及祖先神，每年都到海边把海神迎回哈亭敬奉，祈求风调雨顺，生活富裕，人畜平安。京族哈节于 2006 年被列入首批国家级非物质文化遗产名录。哈节活动主要流行于京族地区的万尾村、巫头村、山心村和红坎村。各村举办哈节的日期不同，万尾村为农历六月初九至十六，巫头村为农历八月初一至初七，山心村为农历八月初十至十四，红坎村为农历正月二十六至二十九。虽然日期各异，但活动内容基本相同，主要有迎神、祭神、唱哈与乡饮、送神等环节。

活动	活动内容描述	活动相片
迎神	哈节当天上午，村民们聚集在哈亭。待到吉时，便举旗擎伞，抬着神架、祭文、供品等到海边迎神。迎神时，香公在神架前抛“杯珓”占卜，直到杯珓呈一阳一阴，表明神灵同意村民们的祈福，可以将神灵迎回哈亭。将神灵迎回哈亭后，陪祭员把封庭杆架在哈亭中间的两根大柱之间，意为禁止污秽人员及妖魔鬼怪进入龙庭。	
祭神	哈节活动期间，每天上午都要举行一次祭神仪式。祭神时，通唱员按仪式步骤念唱词，接着击鼓，祭祀人员用桃叶水洗净双手后，开始向诸位神灵进酒和献礼。献礼分为初献礼、亚献礼和终献礼。在进酒和献礼的过程中，哈妹将伴以进酒舞。然后翁祝跪在神坛前用京语诵读祭文。终献礼结束后，所有祭祀人员集体叩拜神灵，感谢神灵的恩德。	

唱哈与乡饮	将神灵请回哈亭之后，每天都要在哈亭唱哈。唱哈时，主唱的哈妹站在供桌前，手拿两根竹板，一边击打节拍一边唱，其他哈妹在后面坐成一排，为她敲竹板伴奏。通常在唱哈前，要表演敬香舞和献花舞。 乡饮，也叫入席，京语为“坐蒙”，指入席者边听哈边享受美食。乡饮一般安排在哈节活动结束前的两三天。入席的名额每户只限一名成年男子。按照京族的传统规定，凡是本地京族男子到了一定的年龄（16 或 18 岁），便有资格到哈亭参加饮宴和听哈。妇女负责捧菜上桌，但不能入席。此外，戴孝者也不能入席。	
送神	哈节最后一天的吉时，香公在神灵前抛杯珓，了解神灵的旨意。若抛得一阴一阳，说明获得神灵的同意，可以送神回去。所有祭祀人员祭拜神灵后，由陪祭员将架在哈亭中间的封庭杆拿下来并抬到哈亭外。随后，将神灵送出哈亭。送神完毕，由一名哈妹跳起刚劲有力的花棍舞，将哈亭内的妖魔鬼怪驱赶出哈亭。	

二、哈亭——哈节仪式的重要场所

哈亭是举行哈节祭祀活动的重要场所。哈亭分为正殿和偏厅，正殿有前庭后庭，偏厅又有左偏厅和右偏厅。哈亭正殿的里厢设立神台，安放神位，当地人尊称为“龙庭”。龙庭是神灵的居所，在祭祀过程中，有专门的祭祀人员站在里面，普通人员不得进入。正殿的外厢是宽敞的厅堂，也叫宫庭，是开展祭神仪式的地方，也是哈妹唱哈和跳舞的

区域。左右偏厅设有坐席，是乡饮时村民入席听哈和观看表演、休息的地方。目前京族地区有四座哈亭，他们分别是万尾哈亭、巫头哈亭、山心哈亭和红坎哈亭。

万尾哈亭

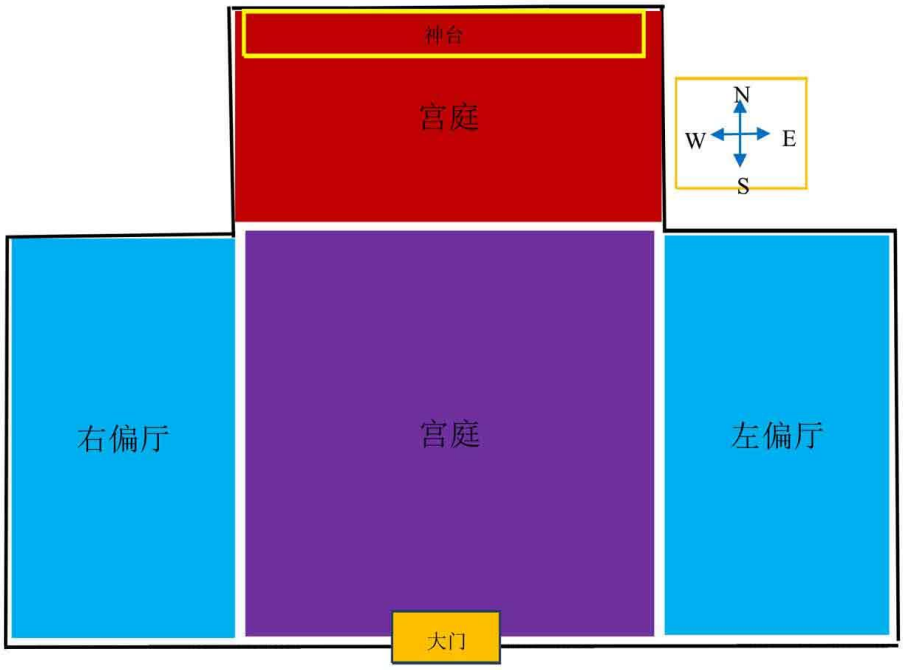
巫头哈亭

山心哈亭

红坎哈亭

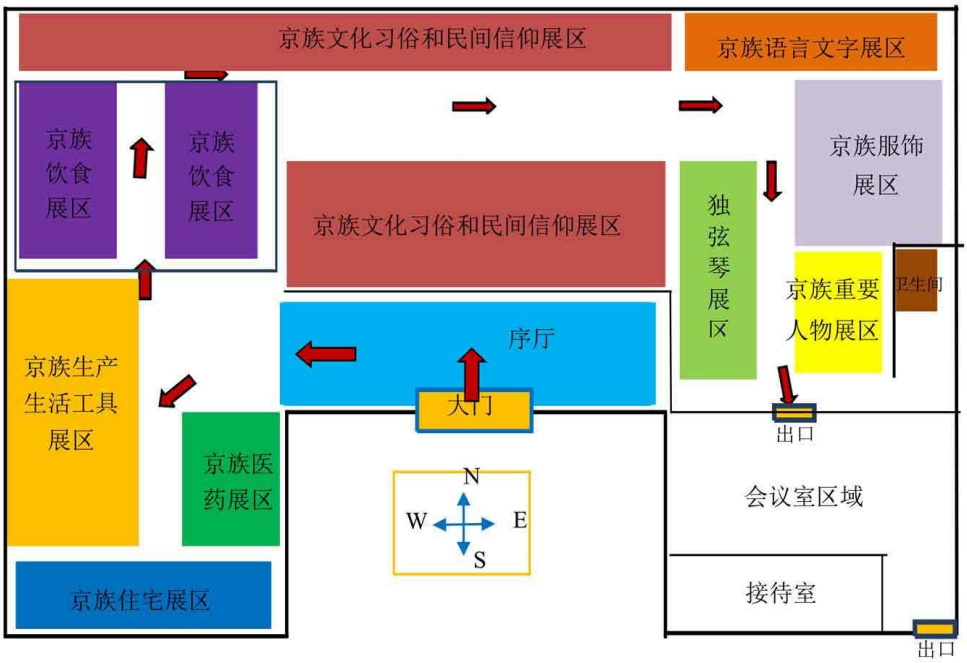
京族哈亭的内部结构布局

三、东兴京族博物馆

东兴京族博物馆，也叫东兴京族生态博物馆，位于万尾村民族大道旁。京族博物馆建于 2008 年 5 年，2009 年 7 月正式投入使用，占地面积 26 亩，建筑面积达 3000 平方米。该馆以文字、图片以及实物等形式展示了京族住宅、服饰、喃字、饮食、生产生活工具、哈节、哈亭、舞蹈、独弦琴、民间信仰和民族医药等京族物质与非物质文化遗产，是了解京族各个方面的重要窗口。每周二至周日上午 9 点至下午 4 点开馆，供游客免费参观。

东兴京族博物馆

东兴京族博物馆内部结构布局

四、京族哈节祭祀舞蹈

京族哈节祭祀舞蹈主要有进酒舞（敬酒舞）、进香舞（敬香舞）、献花舞、天灯舞和花棍舞。这些舞蹈均在哈亭中表演，是哈节活动的重要组成部分，穿插于哈节祭祀礼仪的各个活动环节之中。负责舞蹈表演的人叫“哈妹”，京语称之为“桃姑”。表演舞蹈的服饰为京族“礼服”，是京族妇女在逢年过节或其它喜庆日子所穿的衣服。

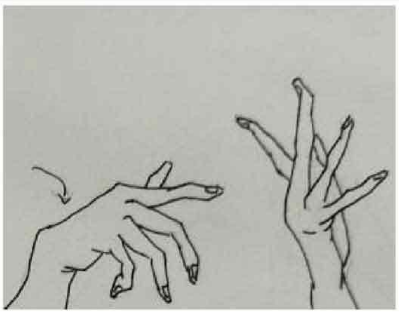
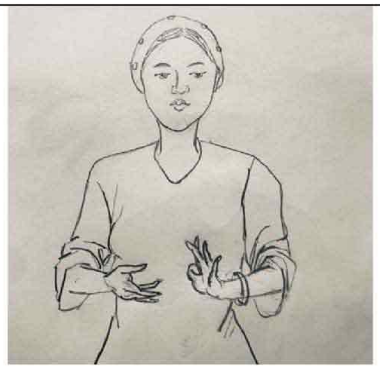
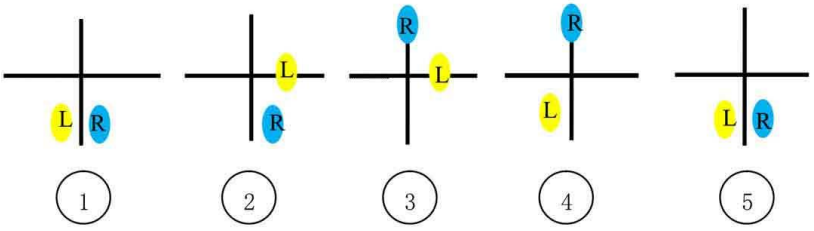
1. 敬酒舞

敬酒舞是祭神时哈妹穿插在祭神仪式中表演的舞蹈，表演人数一般为双数。哈节活动期间，将神灵迎回哈亭后，每天上午都要进行一次祭神仪式活动。当主祭人向神台进酒时，哈妹随着敬酒行列及乐鼓声在宫庭的供桌前表演。由于祭神仪式要向神灵进献三次酒，因此敬酒舞也要表演三次。进酒舞以优雅端庄、崇敬欢快的舞姿和含蓄虔诚的神态，表达了京族人民对神的敬仰，以祈求神灵的保佑。

进酒舞

敬酒舞的主要动作为轮指手花、转腕翻花和十字步（三角步）。其动作姿势主要分为两部分。第一部分是做双手轮指动作，在胸前向外交替转动小臂，做转腕翻花动作，然后打开双臂，做两次压腕动作；第二部分是做双手轮指动作，在胸前向外交替转动小臂，做一次翻腕动作后再做一次压腕动作。脚下步伐以“三角步”与双膝微颤相配合。做双手轮指时走“三角步”，压腕时停在原地双膝微颤，并同时压后脚跟。

动作名称	动作描述及照片
轮指	
	从小指到拇指依次屈回同时向里转腕，然后五指依次伸出。
双手 轮指手花	
	手上做轮指动作，五指依次伸出时犹如花的形状。
转腕翻花	
	手上做轮指动作，转动手腕后将手掌打开。
十字步	
	(L)代表左脚 (R)代表右脚，走左、右、左、右脚，进、进、退、退的步伐。

敬酒舞的伴奏使用大鼓、小鼓、大锣、小锣等乐器，节奏如下图所示，整个表演过程按照这个节奏一直不断的重复，直至祭祀人员在神台前斟酒结束。

$\frac{5}{4}$ | XXX XXO XX XXX XO XXXO |

进酒舞的节奏

大鼓

小鼓

大锣

小锣

2. 进香舞

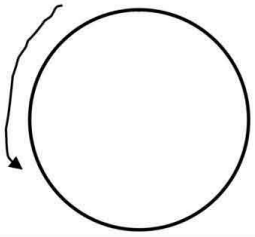
进香舞是唱哈前表演的第一支舞蹈，是哈妹来到哈亭后为神灵进香，祭拜神灵的一种方式。进香舞无乐器伴奏，表演时哈妹一边唱进香歌《神灵灵》，一边表演舞蹈，其动作优美，气氛庄重。敬香舞以香火敬拜祖先和神灵，表示唱哈中供奉神的香火不息，祈求神灵接受人们的香火崇敬，以获得神灵的恩泽与庇佑。

进香舞

进香舞的主要动作为轮指绕香和圆场步。哈妹左手拿着三根香，右手放在脸颊旁边做“单手轮指手花”和转动手腕的动作，轮指向外翻绕，不停的绕香旋转。在自唱进香歌《神灵灵》中沿逆时针方向按照圆的轨迹行走。在行走过程中，哈妹要始终保持面向神灵，中间没有任何舞蹈造型与停顿。最后结束时，哈妹站成一横排，面向神灵鞠躬行礼后，将香插到香炉中。

动作名称	动作描述及照片	
轮指绕香		
	绕着点燃的香做单手轮指手花和转动手腕的动作。	

动作名称	动作描述及照片
圆场步	
	按照圆的轨迹行走。

表演进香舞时哈妹唱的进香歌《神灵灵》的歌词和曲谱如下所示。

进香歌《神灵灵》

今宵众人听“哈歌”，欢声乐声同来和；

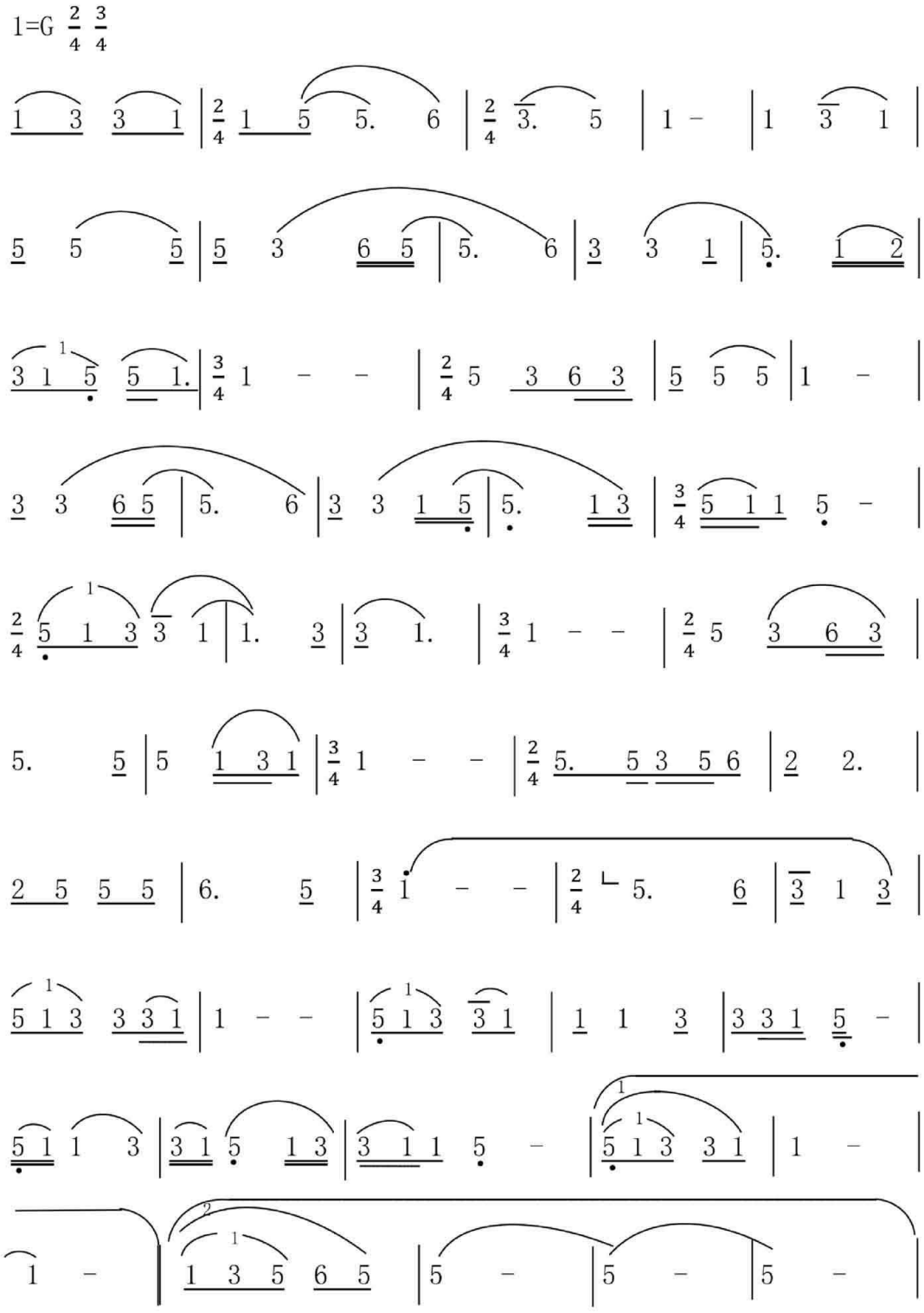
长夜清风送香来，芳香直升透宫阙。

花开喷香郁异样，一心善敬我敬上。

万岁万岁万万岁，前往众神帝位上。

奉上香火歌女下，两边文武往金殿；

供奉香气透云天，敬天敬地敬乡神。

进香歌《神灵灵》的曲谱

3. 献花舞

献花舞是唱哈前表演的第二支舞蹈。鲜花也是献给神灵的供品之一，哈妹来到哈亭后，先给神灵上香，再献花。献花舞为大鼓伴奏，表演人数为双数，一般为四人或六人。表演时哈妹双手持着鲜花，两手上下舞动，舞姿优美，表达了对神灵的尊敬，以祈求神灵的保佑。

献花舞

献花舞的主要动作有摇臂、伸臂、圆场步和三角步。其动作姿势有两种。第一种是原地踏步时手上做摇臂动作。第二种为脚下走圆场步和三角步时手上做伸臂动作，将小臂向外伸出至体侧再收回到胸前：一、三拍左手和右手分别从体侧收回到胸前，二、四拍右手和左手分别从胸前打开伸至体侧。

动作名称	动作描述及照片	
伸臂		
	一、三拍左手和右手分别从体侧收回到胸前，二、四拍右手和左手分别从胸前打开伸至体侧。	

动作名称	动作描述及照片
摇臂	 一、三拍双手收回于胸前，二、四拍双手打开至身体两侧。

献花舞击打大鼓的节奏下图所示，整个表演过程按照这个节奏一直不断重复，直至舞蹈结束。

献花舞的节奏

4. 天灯舞

天灯舞，也叫跳天灯。“天灯”是用两只反扣的碗做成的，上面的碗均匀的插三支蜡烛，然后将下面的碗反扣到头上，用绳子绑好固定在头上。同时双手还各拿一个杯子，杯子中插着一支蜡烛，称为“手灯”。天灯舞表演人数为双数，一般为四人或六人。舞蹈表演分为两部分，第一部分为伴唱的慢节奏舞蹈，哈妹边唱天灯歌边表演；第二部分

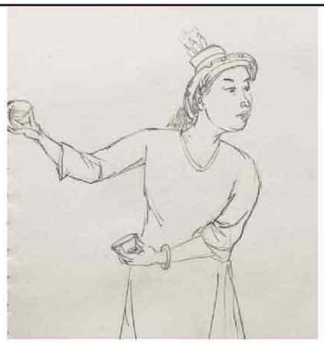
为大鼓伴奏的快节奏舞蹈。其动作优美端庄，气氛肃穆。天灯舞通过明亮的灯火，给新哈头指明方向，希望来年的哈节活动顺顺利利。同时，京族人历代以捕鱼为生，出海平安是渔民最大的愿望。灯有光明的寓意，哈妹头顶“天灯”跳舞也可能是希望用高灯远照，为出海的亲人引路，祈求神灵保佑亲人平安归来。

天灯舞的主要动作有双手交替摆动、摇臂、伸臂、圆场步和三角步。双手交替摆动是第一部分的表演动作，表演时哈妹面向神灵唱着歌从供桌右侧以碎步入场，双手在身体右侧上下交替摆动，唱完一句后，双手经头顶转至反面，继续上下交替摆动。之后在宫廷供桌前原地碎步，上下摆动双臂，直至将天灯歌唱完。

第二部分的动作为摇臂、伸臂，万尾哈妹的表演动作、调度以及大鼓伴奏与献花舞完全一样；巫头哈妹的动作姿势则与进酒舞相似，双手在胸前圆顺地向外翻旋转，只是由于手中有道具而不做“轮指手花”动作。

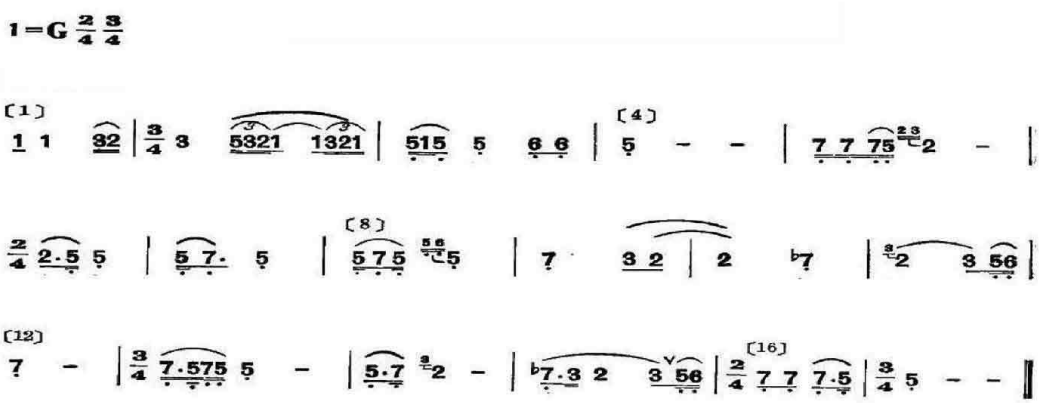
动作名称	动作描述及照片	
双手交替摆动		
		
	双手在身体的一侧上下交替摆动。	

在第一部分表演中，哈妹唱的天灯歌的歌词及曲谱如下所示。

天灯歌《顺水谁肯泊船停》

谁忍月光上吊灯，顺水谁肯泊船停；

高兴泊岸等嫔来，烦闷一意弹弓琴。

天灯歌的曲谱

5. 花棍舞

花棍舞是送神仪式中表演的舞蹈。花棍舞为大鼓伴奏，节奏较快，由一名哈妹表演。表演时哈妹两手各持着一根花棍，以犀利的舞步，刚劲有力的动作来回跳动，转跳东西南北各个方向，将躲在哈亭各个角落的妖魔鬼怪驱逐出哈亭，确保神灵和先祖能够安静地享受人们的供奉，保佑人畜平安、幸福。

花棍舞

花棍舞的主要动作有单手转碗、双手转碗，然后用手上的花棍配合做托花棍、双棍划圈、花棍交叉划圈、交错挥动花棍、双手转棍、单手转棍等动作，脚上步伐主要是以圆场步按逆时针方向行走。表演所用的花棍是长约 40 厘米的圆木棍，用薄竹片屑在上面扎四、五圈花棱，中间夹少量白色的家禽羽毛。舞蹈表演前，哈妹先从供桌上拿下红布绑在腰间，向神灵鞠躬后，用嘴巴咬一朵竹花，紧含在嘴边里，表示留福含禄。花棍舞的大鼓节奏如下图所示，整个表演过程按照这个节奏一直不断重复，直至舞蹈结束。

$\frac{4}{4}$ | X X X X | X X X X | X X X X |

顺序	动作名称	动作描述及照片
1	托花棍 划圈	 双手托花棍在身前逆时针划圈，脚上以圆场步按逆时针方向行走。

顺序	动作名称	动作描述及照片
2	交叉花棍划圈	 交叉花棍在身前逆时针划圈，脚上以圆场步按逆时针方向行走。
3	交叉挥动花棍	 双臂在身前交叉挥动，脚上以圆场步按逆时针方向行走。
4	双手转棍	 双手各拿一根花棍在身前转动手腕向外绕圈，脚上以圆场步按逆时针方向行走。
5	单手转棍	 左手将花棍搭在右侧肩膀上，右手持花棍转动手腕在身前向外绕圈，脚上以圆场步按逆时针方向行走。

顺序	动作名称	动作描述及照片
6	托花棍 划波浪	 双手托花棍，先高举于右侧头顶，接着往左下角划至约膝盖处，再继续往左上角划至头部，最后落下来至腰部，就像翻滚的海浪，脚上以圆场步按逆时针方向行走。
7	双手持 花棍划圈	 双手各拿一根花棍于身前转动手臂向外绕圈，脚下走“之”字形 。
8	甩花棍	 双手各拿一根花棍于两侧，弯着腰往前推走约三四步后站直，并高举花棍向身后甩动，重复数次之后，将花棍往身后抛出哈亭门外。

五、中国京族哈妹简介

目前中国京族共有 12 名哈妹，具体情况如下所示。

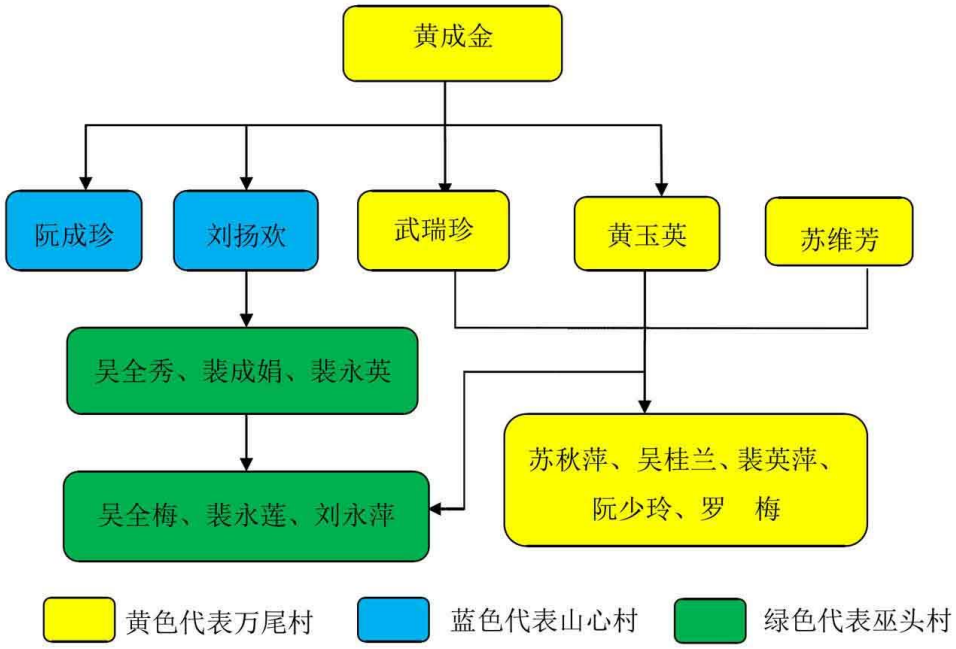
序号	姓名	简介	相片
1	黄玉英	黄玉英，万尾村人，是万尾村第二代哈妹。她于 1996 年跟随黄成金学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 23 年的时间。黄玉英是万尾花棍舞的表演者，也是京族传统舞蹈的传承者人。从 2004 年开始，她与苏维芳等人开始培养新一代哈妹。	
2	武瑞珍	武瑞珍，万尾村人，是万尾村第二代哈妹，也是万尾哈亭年纪最大的哈妹。武瑞珍的哈节歌舞也是跟随黄成金学习，她进入哈亭表演已有三十多年的时间。	
3	苏秋萍	苏秋萍，万尾村人，是万尾村第三代哈妹。她 12 岁时曾跟随黄成金学习过哈节歌舞，后来因为学业等原因终止了唱哈。2004 年重新跟随黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习哈节歌舞，后重返哈亭表演，至今已有 14 年的时间。	

4	吴桂兰	吴桂兰，万尾村人，是万尾村第三代哈妹。她于 2004 年跟随黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 14 年的时间。	
序号	姓名	简介	相片
5	裴英萍	裴英萍，万尾村人，是万尾村第三代哈妹，也是万尾村最年轻的哈妹。她于 2004 年跟随黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 14 年的时间。	
6	阮少玲	阮少玲，万尾村人，是万尾村第三代哈妹。她于 2008 年跟随黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 10 年的时间。阮少玲擅长歌舞，是京族人家独弦天籁艺术团的成员，曾随团前往北京、台湾、南宁等地参加演出。	
7	罗梅	罗梅，万尾村人，是万尾村第三代哈妹。她于 2008 年跟随黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 10 年的时间。	

8	吴全秀	吴全秀，巫头村人，是巫头村第一代哈妹，也是巫头哈亭年纪最大的哈妹。她于 1991 年跟随山心村的刘扬欢学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 27 年的时间。	
序号	姓名	简介	相片
9	裴成娟	裴成娟，巫头村人，是巫头村第一代哈妹，也是巫头村花棍舞的表演者。她于 1991 年跟随山心村的刘扬欢学习哈节歌舞，之后进入哈亭表演，至今已有 27 年的时间。	
10	吴全梅	吴全梅，巫头村人，是巫头村第二代哈妹。她于 2004 年跟随本村第一代哈妹吴全秀、裴成娟和裴永英学习哈节舞蹈，跟随万尾村的黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习唱哈，之后进入哈亭表演，至今已有 14 年的时间。	
11	裴永莲	裴永莲，巫头村人，是巫头村第二代哈妹。她于 2004 年跟随本村第一代哈妹吴全秀、裴成娟和裴永英学习哈节舞蹈，跟随万尾村的黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习唱哈，之后进入哈亭表演，至今已有 14 年的历史。	

12	刘永萍	刘永萍，巫头村人，是巫头村第二代哈妹，也是巫头村最年轻的哈妹。她于 2004 年跟随本村第一代哈妹吴全秀、裴成娟和裴永英学习哈节舞蹈，跟随万尾村的黄玉英、武瑞珍和苏维芳学习唱哈，之后进入哈亭表演，至今已有 14 年的历史。	

京族三岛哈妹的人物关系如下图所示。

由上图可以看出，黄成金是京族三岛第一代哈妹。她原是越南芒街市万宁人，后来嫁到万尾村，并培养了一批京族哈妹，如刘扬欢、阮成珍（已去世）、武瑞珍和黄玉英等。之后，山心村的刘扬欢将哈节歌舞传授给了巫头村第一代哈妹吴全秀、裴成娟和裴永英（已去世），她们三位哈妹又将哈节舞蹈传授给了巫头村第二代哈妹吴全梅、裴永莲和刘永萍。黄玉英和武瑞珍是万尾村第二代哈妹，她们和苏维芳将哈节歌舞传授给了万尾村第三代哈妹苏秋萍、吴桂兰、裴英萍、阮少玲和罗梅。此外，巫头村第二代哈妹的唱哈也是由黄玉英、武瑞珍和苏维芳所传授。目前山心村的哈节歌舞主要邀请万尾村哈妹或者越南芒街市万宁乡的哈妹来表演。

六、京族文化特色活动推荐

1. 体验京族民歌活动

京族民歌有 30 多种曲调，内容丰富多彩，有叙事歌、生产劳动歌、情歌、风俗歌、等。如今，京族民歌已走出京岛，如京族《洗贝歌》已载入《中国名曲大全》、《我爱京岛》载入广西中学的音乐教材等。京族民歌于 2012 年被列入自治区非物质文化遗产名录。每月十号、二十号和三十号为京族歌圩日，位于万尾村的中越边境京族歌圩都举办民歌活动。

位于万尾的中越边境京族歌圩

京族对歌亭

2. 体验京族的传统生产方式：高跷捕鱼和拉大网活动

高跷捕鱼是京族人民探索出来的在浅海区捕鱼捞虾的一种传统生产方式。高跷捕鱼也叫高脚罾。罾，即渔网，用作动词就是用渔网捕捞。所谓“高脚”，就是渔民们踩着高跷捕鱼。用一种竹竿和木棍支起的三角形渔网，捕捞时边走边推装鱼的鱼篓，是一项力气和技艺相结合的技能。2016 年 6 月，高跷捕鱼入选为防城港市非物质文化遗产保护项目。

高跷捕鱼（高脚罾）（武明志提供）

京族人靠海而居，拉大网是京族人民从事浅海捕捞中最常见的一种作业方式。拉大网时，一般由网头（负责人）根据天气、风向、潮汐、流水确定。网有大、中、小三种。大网长三、四千米，中网长一、二千米，小网千米以下，网宽一般为 4 至 6 米。作业时，由众网丁（参与拉网的渔民）扛网到竹排或小艇上，先固定一头，然后由网头或有撒网经验的网丁一边驾艇，一边划向深海呈半孤形撒下网绳和大网，接着由岸上两组人分别把住大网的两头，然后往岸上慢慢地一步一退，周而复始地收拢拉上。拉大网需 30-40 人，拉中、小网也要 20-30 人。拉时须同心协力，不得懈怠。一张大网从撒网到收网大概需 5-6 小时，小网也需 2-3 小时。金滩，因为坡缓、滩平、无淤泥，是非常适宜拉大网的地方。到金滩，拉大网，既是一种体验当地人传统的生产方式，也是一种娱乐，更是一种享受。

拉大网（张先堤拍摄）

3. 体验京族特色美食

京族人以海为生，在长期的生产生活实践中形成了独具特色的饮食习俗， 散发着浓郁的海洋文化气息。京族特色美食主要有：京族炒粉、凉拌海蜇皮、沙虫炒萝卜丝、红螺炒萝卜缨、炒花蟹、香煎红鱼、银鱼煎蛋、蒸黑腊鱼、油炸沙虫干、白灼鱿鱼、乙丝（京族干米粉）海味汤、番薯粥、糯米糖粥、白糍粑、风吹饼等。品尝京族特色美食可以到京族当地餐馆，如海迎门京族文化度假村等。

白灼鱿鱼

凉拌海蜇皮

1. 巫头哈亭
2. 巫头灵光寺
3. 万鹤山
4. 红树林保护区
5. 京岛码头
6. 京族博物馆
7. 海迎门京族文化度假村
8. 金滩码头
9. 万尾哈亭
10. 山心三婆庙
11. 山心哈亭
12. 江平镇
13. 红坎哈亭

京族 JING NATIONALITY

Sacred Dance on Hat Festival Of Jing Nationality in China

Qin Huang
Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University

This book is dedicated to

the hard-working and kind-hearted Jing people !

Preface

The Jing nationality mainly lives in Wanwei Village, Wutou Village, and Shanxin Village in Jiangping Town, Dongxing City, Guangxi Zhuang Autonomous Region. The three villages are commonly known as the "Jingzu Sandao". The ancestors of Jing nationality in China originally lived in Do Son, Vietnam, and later migrated to Wanwei Village, Shanxin Village, Wutou Village as well as other places in Jiangping Town in the early 16th century. As of now, it has a history of more than 500 years. The Jing people make a living by the sea, and they have formed their own unique culture and folk customs following their social development. As the most magnificent festival of Jing nationality, Ha festival is rich in cultural connotations and was enrolled in the first batch of National Intangible Cultural Heritage List.

Sacred dance on Ha festival is an important intangible cultural heritage for Jing nationality, which has important academic value, social value, historic value, association value, aesthetic value, scientific value. How to revitalize intangible cultural heritage in our modern life has always been a significant topic in conserving and developing intangible cultural heritage. The purpose to write this book is primarily to provide the reading material for Jing people in China, tourists and people interested in sacred dance on Ha festival, so that they can better understand and learn the sacred dance, and participate in the conservation and development of intangible cultural heritage. The book is compiled according to the principles of the International Council of Museums (ICOM). It is divided into six parts, including theme group: Hating Temple and Museum of Jing Nationality; theme: Ha Festival Dance; sub theme: Ha Festival Ceremonial Activities（sub theme 1）and Profile on Ha Mei（sub theme 2; alternative activities: Experience the Folk Songs, Traditional Production Models (Stilt Fishing and Haul Seine Fishing) and the delicious Food of Jing Nationality.

This book is also part of my doctoral dissertation *Intellectual Knowledge Management in the Sacred Dance for Homemade Worship to Ha Ting Shrine on Ha Festival in Jingzu Sandao, China*. In the process of compiling this book, I was helped and cared by Dr. Puvasa Ruangchewin, Dr. Manus Kaewbucha and other scholars. Meanwhile, in the process of collecting materials, I also received the help and support of Jing villagers and a couple of friends. I would like to express my heartfelt thanks here. In view of my slight talent and limited time, it is inevitable that a few mistakes and omissions may occur, so I sincerely invite readers to criticize and correct them.

Qin Huang
April 2019

Contents

I. Ha Festival Ceremonial Activities 1

II. Hating Temple: An Important Place for the Ha Festival Ceremony 2

III. Museum of Jing Nationality 4

IV. Sacred Dance on Hat Festival 5

V. Profile on Ha Mei of the Jing Nationality in China 18

VI. The Recommendations for Jing Nationality Cultural Activities 23

I. Ha Festival Ceremonial Activities

Ha festival is the most solemn festival of the Jing Nationality in China, and it is also the most representative festival of their folk customs. Ha festival, also known as "Singing Ha Festival", " Ha" is Jing people's language with two meanings: first, it means singing, asking Gods and his people to listen to songs; Second, it means eating, invite Gods to eat and the people also eat. Ha festival is held to sacrifice to the Sea Gods. The Jing people live on the sea and believe in Natural Gods such as Sea Gods and their ancestors. Every year, they go to the seaside to invite Sea Gods back to the Hating temple to worship and pray for good weather, a prosperous life and the safety of human beings and animals. The Ha festival was enrolled in the first batch of National Intangible Cultural Heritage list in 2006. Ha festival is mainly popular in Wanwei village, Wutou village, Shanxin village and Hongkan village in Jing region. Different villages hold the festival on different dates. For Wanwei Village, it is from the 9th to the 16th in the 6th lunar month, Wutou Village is from the 1st to the 7th in the 8th lunar month, Shanxin Village is from the 10th to the 14th in the 8th lunar month, and Hongkan Village is from the 26th to the 29th in the 1st lunar month. Although the dates vary, the contents of the activities are basically the same, mainly including four links: inviting the Gods, offering sacrifices to the Gods, singing Ha and having feast, and seeing the Gods off.

Activities	Activity description	Activity photos
Inviting the Gods	On the morning of Ha festival, the villagers gather in Hating temple. When the time is right, they will raise the flags, hold umbrellas, and carry the censer, eulogy, and offerings to invite the Gods by the seaside. When inviting the Gods, Xiang Gong (a priest who in charge of giving incense to the Gods) throws the tool (Bei Jiao) for divination in front of the censer to divination until the tool is yin and yang, indicating that the Gods agree with the blessings of the villagers, and the Gods can be invited back to Hating temple. After inviting the Gods back to Hating temple, the priests place the red pole between the two pillars in the middle of Gong Ting of Hating temple, which means to prohibit filthy people and demons from entering the Long Ting.	
Offering Sacrifices to the Gods	During Ha festival, a ceremony for offering sacrifices to the Gods is held every morning. When offering sacrifices to the Gods, a priest read what the priests need to do according to the ceremony steps, and then beat the drums. After all the priests wash their hands with peach leaves, they begin to offer whisky and offerings to the Gods. The offering ceremony is divided into the first offering, the second offering and the final offering. In the process of offering the whisky and offerings, Ha Mei will dance. Then the priests kneel in front of the altar to read the eulogy in Jing language. After the final offering ends, all the priests worship the Gods and thank them for their kindness.	

Singing Ha and Having Feast	After inviting the Gods back to Hating temple, Ha Mei will sing Ha in Hating temple every day. When singing, one of Ha Mei stands in front of the altar, holding two bamboo boards in her hands and singing while hitting the beat. The others sit in a row behind her, accompanying bamboo boards for her. Usually before singing, they will perform Incense-worshiping Dance and Flower-worshiping Dance. Having Feast, Jing language is "Zuo Meng", referring to the audience listening to Ha songs and enjoying delicious food. Having Feast is usually arranged two or three days before the end of Ha festival. The number of seats is limited to one adult male per household. According to the traditional regulations of the Jing nationality, all local men of Jing nationality who have reached a certain age (16 or 18 years old) are eligible to attend Having Feast and listen to Ha songs. Women are responsible for serving dishes, but they are not allowed to attend. In addition, villagers in mourning are not allowed to attend.	
Seeing the Gods off	On the last day of the Ha festival, in an auspicious time, Xiang Gong throws Bei Jiao in front of the Gods to understand the will of the Gods. If getting the Yin and a Yang, it means they can seeing the Gods off with permission. After all the priests worship the Gods, they will take down res pole in the middle of Gong Ting and carried them outside, then send the Gods out of Hating temple. After the ceremony of seeing the Gods off ends, a Ha Mei performs a powerful Flower Stick Dance to drives monsters out of Hating temple.	

II. Hating Temple: An Important Place for the Ha Festival Ceremony

Hating temple is an important place for holding Ha festival sacrificial activities. Hating temple is divided into the main hall and the side hall. The main hall has vestibule (Gong Ting) and back hall (Long Ting), and the side hall has a left hall and a right hall. The altar is set up inside the back hall of Hating temple to place the Gods. The locals respectfully call it "Long Ting". Long Ting is the residence of Gods. During the ceremony for offering sacrifices to the Gods, there are special priests standing inside, ordinary people are not allowed to enter. Outside the main hall is a spacious hall, also known as "Gong Ting". It is a place for sacrificial ceremony. It is also an area for Ha Mei singing and dancing. The left and right halls have seats, which are places for villagers to sit and listen to Ha songs, watch performances and rest when having feast. At present, there are four Hating temples in the Jing region,

namely Wanwei Hating temple, Wutou Hating temple, Shanxin Hating temple and Hongkan Hating temple.

Wanwei Hating temple

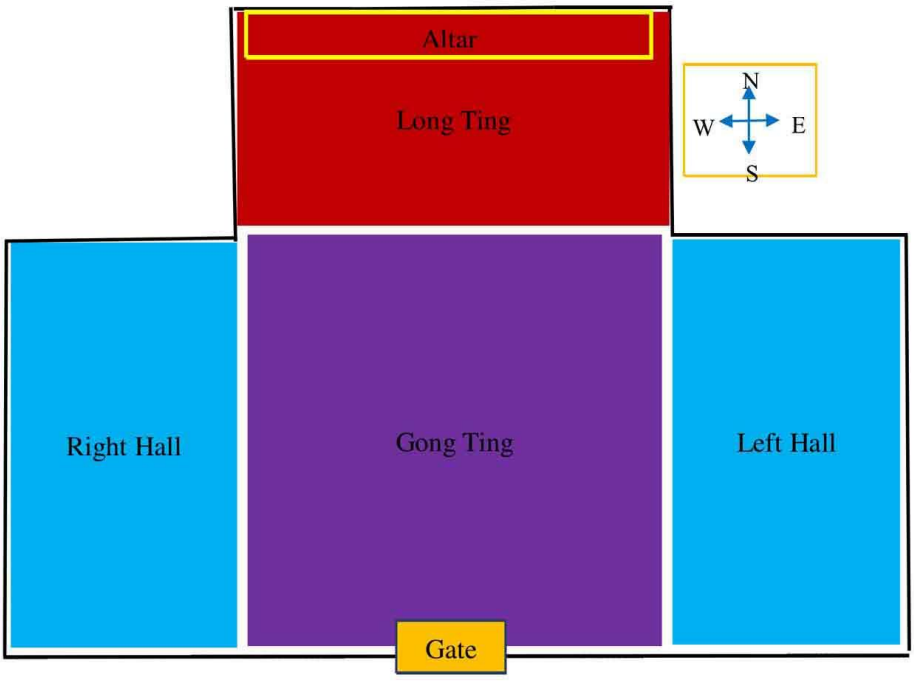
Wutou Hating temple

Shanxin Hating temple

Hongkan Hating temple

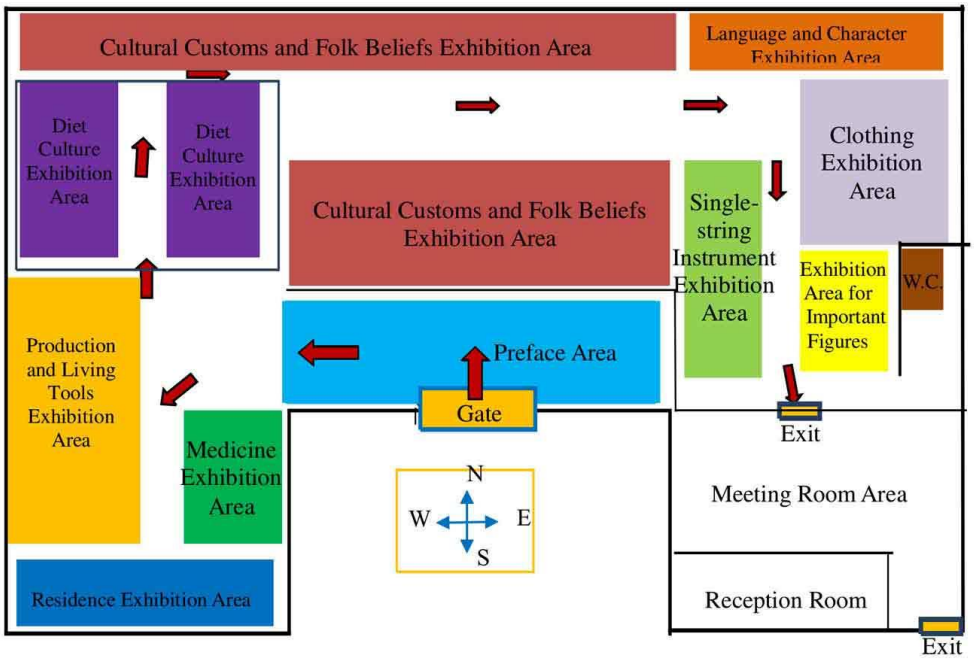
The Layout of the Hating temple's internal structure

III. Museum of Jing Nationality

Museum of Jing nationality, also known as Ecological Museum of Jing Nationality, is located beside Minzu Road in Wanwei Village. The Museum of Jing Nationality was built in May, 2008 and officially put into use in July, 2009. It covers an area of 26 mu and a construction area of 3,000 square meters. The museum displays Jing people's Tangible Cultural Heritage and Intangible Cultural Heritage in the form of words, pictures and objects, such as residence, clothing, chu nom, diet, production and living tools, Ha festival, Hating temple, dance, single-string instrument, folk beliefs and ethnic medicine. It is an important window to understand Jing people's various aspects. The museum opens from 9 a.m. to 4 p.m. every Tuesday to Sunday for tourists to visit free of charge.

Museum of Jing nationality

The layout of the museum's internal structure

IV. Sacred Dance on Ha Festival

The sacred dances in the festival mainly include Dance of Worshiping Whisky to the Gods (Jing Jiu Wu), Incense-worshiping Dance (Jing Xiang Wu), Flower-worshiping Dance (Xian Hua Wu), Heaven Lantern Worshiping Dance (Tian Deng Wu) and Flower Stick Dance (Hua Gun Wu). These dances are all performed in the Hating temple and are an important part of Ha festival. They are interspersed among the various activities of Ha festival ritual. The dancers in the performance are Ha Mei, who is the married women of Jing nationality, and is called “Tao Gu” in Jing nationality’s language. The costumes for dancing are "formal dresses" of the Jing people, which are worn by the women on festivals or other festive days.

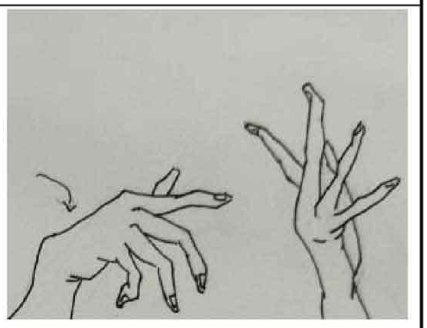
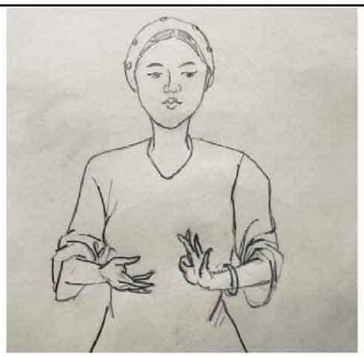
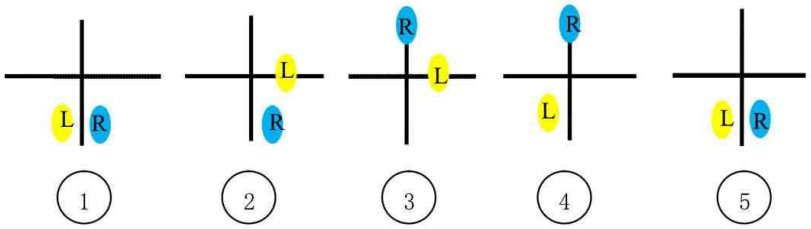
1. Dance of Worshiping Whisky to the Gods.

This dance is performed by Ha Mei during the ceremony of offering sacrifices to the Gods. The number of performers is usually even. After the Gods are invited back to Hating temple, there will be a sacrificial ceremony every morning. During the festival, when the priests brought whisky to the altar, Ha Mei followed the priests and dance to the music drums at the palace altar. Since the ritual of offering sacrifices to the Gods requires three offerings of whisky, the dance also requires three performances. With elegant, dignified, reverent and cheerful dancing and implicit and devout demeanor, the dance expresses the admiration of the Jing people for Gods and prays for the blessing of Gods.

Dance of Worshiping Whisky to the Gods

The main movements of the Dance of Worshiping Whisky to the Gods are twirling hand flower (Lun Zhi Shou Hua), turning wrists flowers (Zhuan Wan Fan Hua), and the cross step (triangular step) (Shi Zi Bu or San Jiao Bu). Its movement posture is mainly divided into two parts. The first part is to do the double-handed rotation, rotate the forearm alternately outward in front of the chest, do the wrist turning movement, then open the arms and do the wrist pressing twice. The second part is to do the double-handed rotation, rotate the forearm alternately outward in front of the chest, turning wrists flowers, and then do a wrist press. The foot step is coordinated with the trembling of the knees with a “cross step”. Take the “cross step ” when doing the two-handed thumb wheel, stop at the same place when pressing the wrist and keep your knees trembling while pressing the rear heel at the same time.

Action Name	Action Description and Photos
Wheel Finger (Lun Zhi)	 From the small finger to the thumb, bend back and turn the wrist to inside, then the five fingers extend out in turn.
Two-handed Twirling Hand Flower (Lun Zhi Shou Hua)	 The fingers of the hand are in the shape of a flower when the performer rotates them.
Turning Wrists Flowers (Zhuan Wan Fan Hua)	 Do the thumb rotation on the hand, turn the wrist and open the palm.
Cross Step	 (L) Represent left foot (R) Represent the right foot Left, right, left, right foot, into, into, back, back.

The accompaniment of the Dance of Worshiping Whisky to the Gods uses musical instruments such as big drum, small drum, big gong and small gong. The rhythm is shown in the following figure. The whole performance process is repeated according to this rhythm until the priests pour whisky at the altar.

$\frac{5}{4}$ | XXX XXO XX XXX XO XXXO |

The rhythm of Dance of Worshiping Whisky to the Gods

Big drum

Small drum

Big gong

Small gong

2. Incense-worshiping Dance

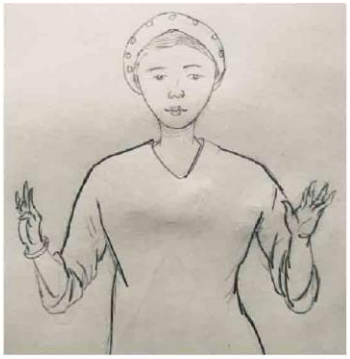
Incense-worshiping Dance is the first dance performed before singing Ha. It is a way for Ha Mei to worship the Gods after coming to Hating temple. This dance was performed without musical instruments. During the performance, Ha Mei sang Incense-worshiping song “Shen Ling Ling (神灵灵)” and performed dance with graceful movements in a solemn atmosphere. Incense-worshiping Dance worships ancestors and Gods with incense, which means that there is no end of incense dedicated to the Gods in Hating temple. The dance of worshipping incense prays the Gods to accept people's worship of incense so as to obtain the grace and protection of the Gods.

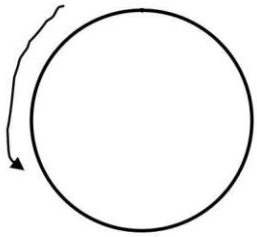

Incense-worshiping Dance

The main movements of the Incense-worshiping Dance are the roll fingers around incense (Lun Zhi Rao Xiang) and the round-field step (Yuan Chang Bu). Ha Mei hold three incense sticks in their left hand, and puts their right hand beside their cheek to do the "one-handed thumb wheel" (Dan Shou Lun Zhi Shou Hua) and wrist rotation movements. The wheel points outward and turns around constantly. In the song “Shen Ling Ling” sung by themselves, they walk along a circular track in a counterclockwise direction. In the process of walking, Ha Mei should always face the Gods, without any dance modeling and pause. At the end of the ceremony, Ha Mei stood in a horizontal line, bowed to the Gods and inserted incense into the incense burner.

Action Name	Action Description and Photos	
Roll Fingers Around Incense (Lun Zhi Rao Xiang)		
	One-handed twirling of flowers and turning of wrists around the lighted incense.	

Action Name	Action Description and Photos
Round-Field Step (Yuan Chang Bu)	
	Follow the path of a circle.

The lyrics and music score of “Shen Ling Ling” are as follows.

Incense-worshiping Song “Shen Ling Ling”

The crowd listened to the “ha song” tonight, and the joyful sound came with them.

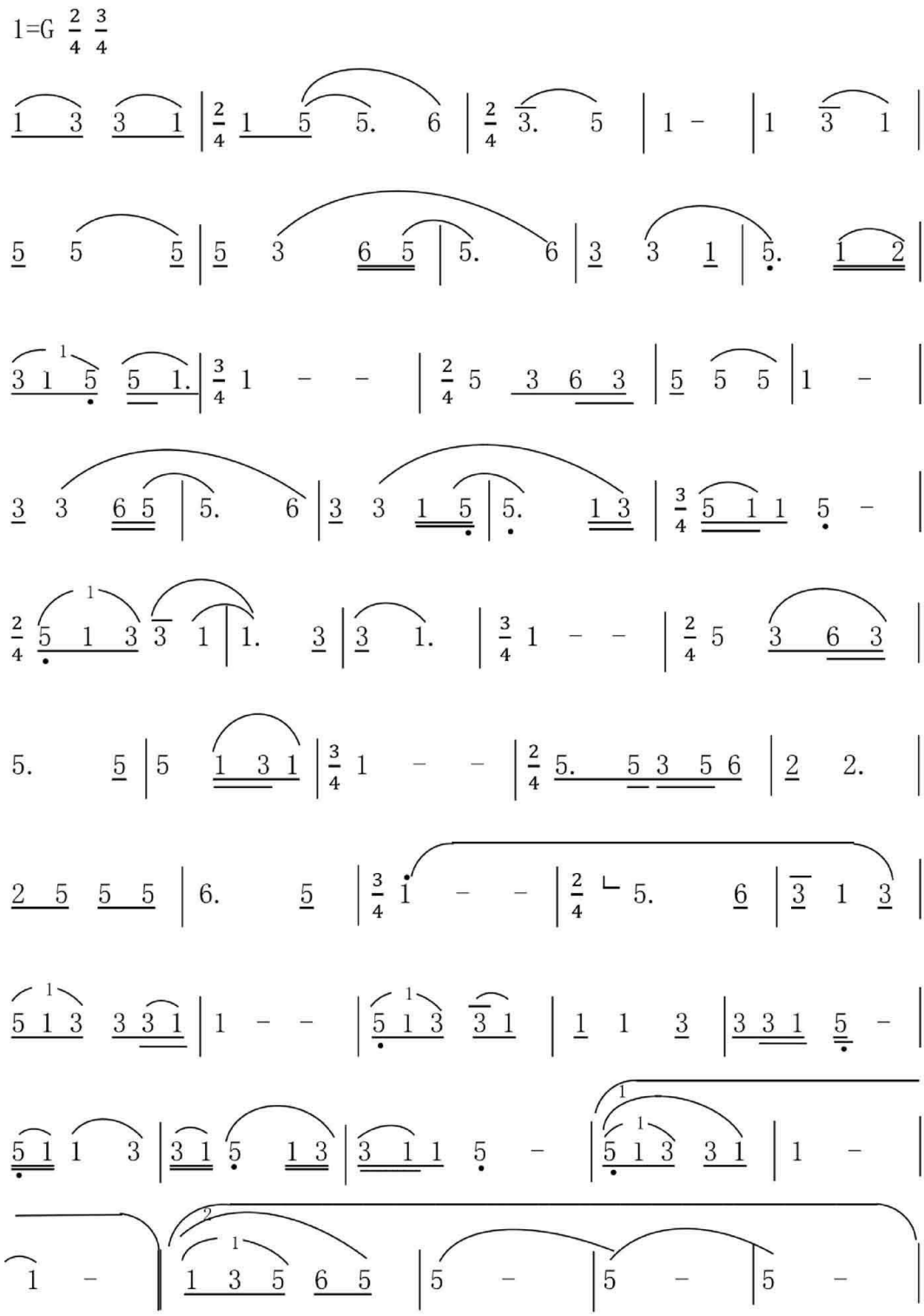
Long night breeze brings fragrance, which flows through the imperial palace.

The flowers are blooming and fragrant, I respect them with all my heart.

Long live, long live, long live, go to the throne of the Gods.

Alme offered incense, and both civil and military officials went to the Golden Hall.

Worship with the incense fragrance permeating the sky, to the heaven and the township Gods.

The music score of “Shen Ling Ling”

3. Flower-worshiping Dance

This dance is the second dance performed before singing Ha. On the altar in Hating temple, besides incense burners and offerings to the Gods, there are flowers, which are also used to worship the Gods. The Flower-worshiping Dance is accompanied by a big drum. The number of performers is even, usually four or six. During the performance, Ha Mei held flowers in both hands and danced up and down with graceful dancing, expressing their respect for the Gods and praying for protection.

Flower-worshiping Dance

The main movements of the Flower-worshiping Dance include rocker arm (Yao Bi), arm extension (Shen Bi), round field step and cross step. There are two kinds of postures. The first is to do the rocker arm action on the hand when Ha Mei are marking time in situ. The second is to extend the arm in the foot walk around the stage step and cross step. The forearm is extended outward to the body side and then retracted to the chest: the left hand and right hand of the first and third beats are respectively retracted to the chest from the body side, and the right hand and left hand of the second and fourth beats are respectively opened and extended to the body side from the chest.

Action Name	Action Description and Photos	
Arm Extension (Shen Bi)		
	The left hand and right hand of the first and third beats are respectively retracted to the chest from the body side, and the right hand and left hand of the second and fourth beats are respectively opened from the chest to the body side.	

Action Name	Action Description and Photos
Rocker Arm (Yao Bi)	
	The first and the third beat, hands back on the chest, second and the fourth beat, hands open to both sides of the body.

The rhythm of the Flower-worshiping Dance hitting the drum is shown in the figure below. The whole performance process is repeated according to this rhythm until the dance is over.

The rhythm of the Flower-worshiping Dance

4. Heaven Lantern Worshiping Dance

Heaven Lantern (Tian Deng) is made of two bowls that are buckled back. The upper bowl is evenly filled with three candles. Then the lower bowl is buckled back on the head and tied and fixed with ropes. At the same time, their both hands also hold a cup with a candle in it, which is called “hand lamp (Shou Deng)”. The number of dancers is even, usually four or six. The dance performance is divided into two parts. The first part is the adagio dance with singing rhythm. Ha Mei perform while singing heaven lantern songs (Tian Deng Ge). The second part is a fast-paced dance accompanied by a big drum. Its movements are graceful and

dignified, and its atmosphere is solemn and respectful. Through bright lights, Heaven Lantern Worshiping Dance points out the direction for new priests of Ha festival, hoping to hold the smooth festival next year. At the same time, Jing people have been fishing for a living for generations, and safe sailing is the fishermen's greatest wish. The lights have a bright meaning. The dance with “heaven lantern” on their heads may also be a wish to use the high lights to illuminate from afar to guide the relatives out to sea and pray for the Gods to bless their relatives' safe return.

Heaven Lantern Worshiping Dance

The main movements of the Heaven Lantern Worshiping Dance include the alternating swinging of both hands (Shuang Shou Jiao Ti Bai Dong), rocker arm, arm extension, round field step and cross step. Alternate swinging of both hands is the first part of the performance. During the performance, Ha Mei sang a song to the Gods and entered the stadium in small steps from the right side of the altar. Their hands swung up and down alternately on the right side of his body. After singing a sentence, their hands turned over his head to the opposite side and continued to swing up and down alternately. After that, they walked in situ in front of altar, swinging their arms up and down until heaven lantern songs (Tian Deng Ge) was finished.

The second part of the action for the rocker arm, arm extension, the performance of Ha Mei from Wanwei village is exactly the same with Flower-worshiping Dance; While the posture of Ha Mei from Wutou village is similar to that of the Dance of Worshiping Whisky to the Gods. Their hands turn round and turn outward in front of their chest, they don’t do the wheel finger hand flower movement only because they have props in their hands. The rhythm of the drum is the same as the f Flower-worshiping Dance.

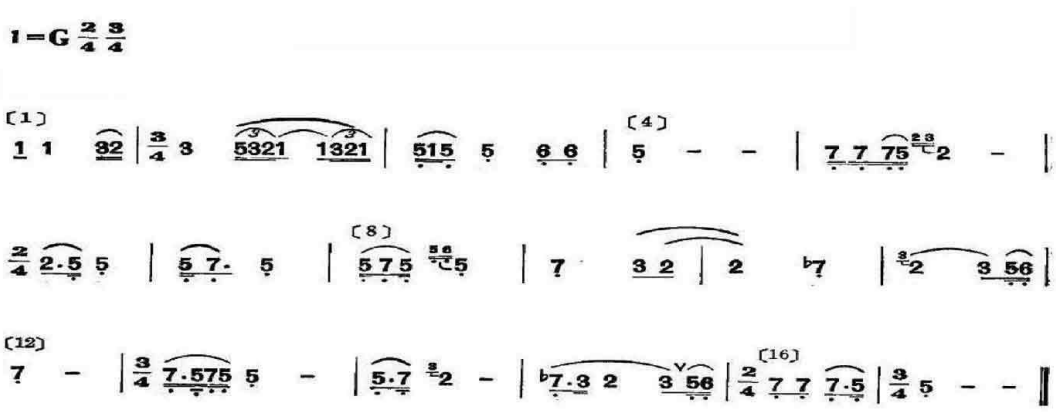
Action Name	Action Description and Photos	
Alternate Swinging of Both Hands (Shuang Shou Jiao Ti Bai Dong)		
		
	Both hands swing up and down alternately on one side of the body.	

In the first part of the performance, the lyrics and score of the Heaven Lantern song sung by Ha Mei are as follows.

Heaven Lantern song "Who Will Dock the Ship at the Current"

Who endures the chandelier in the moonlight, who will stop the ship at the current?

I am glad that the guests have come, and I am bored with a slingshot harp.

The score of the Heaven Lantern song

5. Flower Stick Dance.

Flower Stick Dance is a dance performed in the ceremony of seeing the Gods off. Accompanied by a big drum, it has a fast rhythm and is performed by one Ha Mei. During the performance, The Ha Mei held flower sticks in both hands. With sharp dance steps and vigorous movements, she danced back and forth in every directions, east, west, north and south, driving out demons and ghosts hiding in all corners of Hating temple to ensure that the Gods and ancestors could enjoy people's sacrifice quietly and protect the safety and happiness of human beings and animals.

Flower Stick Dance

The main movements of the Flower Stick Dance include turning bowl with one hand (Dan Shou Zhuan Wan) and turning bowl with both hands (Shuang Shou Zhuan Wan). Then, the flower sticks on the hand is used to assist in the movements of supporting flower sticks (Tuo Hua Gun), double-sticks circle (Shuang Gun Hua Quan), flower sticks cross circle (Shuang Gun Jiao Cha Hua Quan), alternating waving flower sticks (Jiao Cuo Hui Dong Hua Gun), turning sticks with both hands (Shuang Shou Zhuan Gun) and turning stick with one hand (Dan Shou Zhuan Gun). The feet steps are mainly in the counterclockwise direction with round field steps. The flower stick used in the performance was a round wooden stick with a length of about 40 centimeter. Thin bamboo chips were used to tie four or five circles of flower edges on it with a small amount of white poultry feathers in the middle. Before the dance performance, Ha Mei took down the red cloth from the altar and tied it to their waists. After bowing to the Gods, she bit a bamboo flowers with their mouths and held it close to their mouths, inside, to express their happiness and fortune. The rhythm of the big drum of the flower stick dance is shown in the following figure. The whole performance process is repeated according to this rhythm until the dance is over.

$\frac{4}{4}$ | X X X X | X X X X | X X X X |

The rhythm of the Flower Stick Dance

No.	Action Name	Action Description and Photos
1	Hold Flower Sticks to Draw Circle	 With both hands supporting flower stick, draw a circle counterclockwise in front of the performer, and walk counterclockwise with a round-field step on the feet.
2	Cross Flower Sticks to Draw Circle	 Cross flower sticks and draw a circle anticlockwise in front of the performer and walk anticlockwise on the feet in a round-field step.
3	Cross-waving Flower Sticks	 Cross arms in front of the performer and walk in a counterclockwise direction with a round-field step on the feet.
4	Turn the Sticks with Both Hands	 With one flower stick in each hand, turn the wrists in front of the performer to make an outward circle, and walk counterclockwise with

		a round-field step on your feet.
No.	Action Name	Action Description and Photos
5	Turn the Stick with One Hand	
		The left hand puts flower stick on the right shoulder, the right hand holds flower stick and turns the wrist to make a circle in front of the performer, and the feet walk counterclockwise in a circular field step.
6	Hold the Flower Sticks to Row the Waves	
		Holding flower sticks with both hands, held higher than the head on the right side first, then rowed to about knee in the lower left corner, then rowed to head in the upper left corner, and finally fell to the waist, just like the rolling waves, walking counterclockwise in a round-field step on his feet.
7	Hold Flower Sticks in Both Hands and Draw Circles.	
		Take a flower stick in both hands and turn the arms around in front of the performer. Walk in the zigzag at the feet.

No.	Action Name	Action Description and Photos
8	Dump flower sticks	 With one flower stick in each hand on both sides, bend down and push forward for about three or four steps before standing up straight. Then hold high flower sticks and swing behind the performer. After repeat several times, throw flower stick out of Hating temple Gate behind.

V. Profile on Ha Mei of the Jing Nationality in China

At present, there are 12 Ha Mei of the Jing nationality in China, the details are as follows.

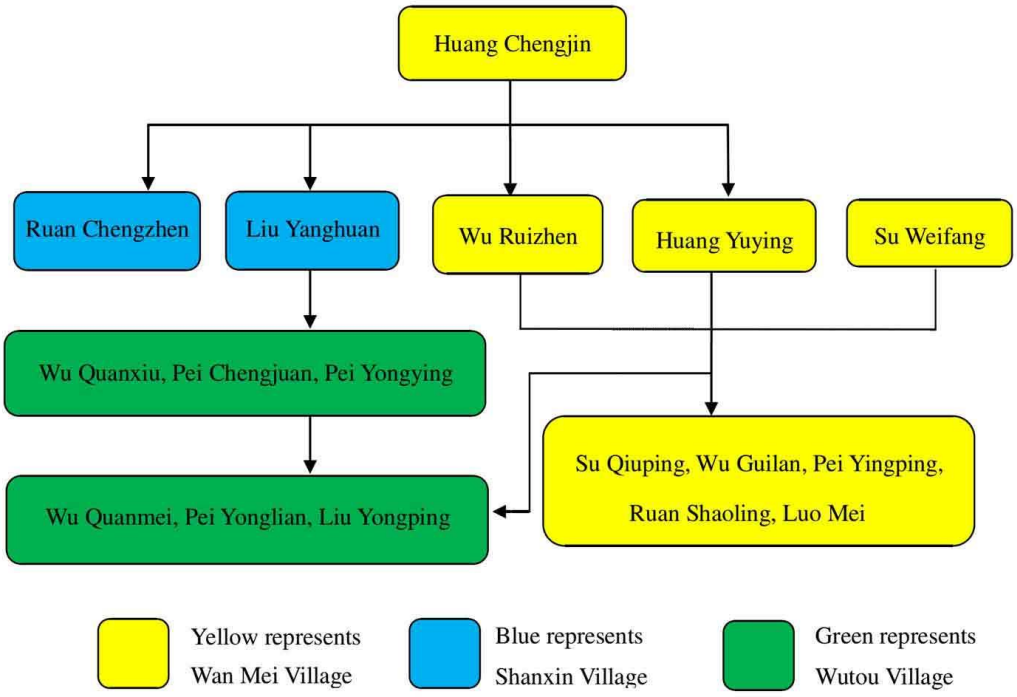
Name	Brief introduction	Photos
Huang Yuying	Huang Yuying was born in Wanwei Village. She is the second-generation Ha Mei in Wanwei Village. In 1996, she followed Huang Chengjin to learn the Ha festival songs and dances. After that she performed Ha festival songs and dances in Hating temple, which has been 23 years. She is the performer of the Wanwei Flower Stick Dance. She is also the inheritor of the traditional dance of the Jing nationality. Since 2004, she began to cultivate the third- generation Ha-mei with Su Weifang and Wu Ruizhen.	

Wu Ruizhen	Wu Ruizhen was born in Wanwei Village. She is the second-generation Ha Mei in Wanwei Village. She also is the oldest Ha Mei in Wanwei Hating temple. She followed Huang Chengjin to learn the Ha festival songs and dances and has been performing in Hating temple for over 30 years.	
Su Qiuping	Su Qiuping was born in Wanwei Village. She is the third-generation Ha Mei in Wanwei Village. She followed Huang Chengjin to learn the Ha festival songs and dances at the age of 12, and then she stopped singing for academic reason. In 2004, she followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs and dances again, and then has returned to Hating temple to perform for 14 years.	
Wu Guilan	Wu Guilan was born in Wanwei Village. She is the third-generation Ha Mei in Wanwei Village. In 2004, she followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 14 years.	
Pei Yingping	Pei Yingping was born in Wanwei Village. She is the third-generation Ha Mei in Wanwei Village. She is the youngest Ha Mei in Wanwei Village. In 2004, she followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 14 years.	

Ruan Shaoling	Ruan Shaoling was born in Wanwei Village. She is the third-generation Ha Mei in Wanwei Village. She followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 10 years. She is good at singing and dancing. She is a member of the Jing nationality's Art Troupe. She had accompanied the group to Beijing, Taiwan, Nanning and other places to participate in performances.	
Luo Mei	Luo Mei was born in Wanwei Village. She is the third-generation Ha Mei in Wanwei Village. She followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 10 years.	
Wu Quanxiu	Wu Quanxiu was born in Wutou Village. She is the first-generation Ha Mei in Wutou Village. She also is the oldest Ha Mei in Wutou Hating temple. In 1991, she followed Liu Yanghuan from Shanxin Village to learn the Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 27 years.	
Pei Chengjuan	Pei Chengjuan was born in Wutou Village. She is the first-generation Ha Mei in Wutou Village. She is the performer of Flower Stick Dance in Wutou Village. In 1991, she followed Liu Yanghuan from Shanxin Village to learn the Ha festival songs and dances, and has been performing in Hating temple for 27 years.	

Wu Quanmei	Wu Quanmei was born in Wutou Village. She is the second-generation Ha Mei in Wutou Village. In 2004, she followed Wu Quanxiu, Pei Chengjuan and Pei Yongying to learn the Ha festival dances, and followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs, and has been performing in Hating temple for 14years.	
Pei Yonglian	Pei Yonglian was born in Wutou Village. She is the second-generation Ha Mei in Wutou Village. In 2004, she followed Wu Quanxiu, Pei Chengjuan and Pei Yongying to learn the Ha festival dances, and followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs, and has been performing in Hating temple for 14years.	
Liu Yongping	Liu Yongping was born in Wutou Village. She is the second-generation Ha Mei in Wutou Village. She is the youngest Ha Mei in Wutou Village. In 2004, she followed Wu Quanxiu, Pei Chengjuan and Pei Yongying to learn the Ha festival dances, and followed Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang to learn Ha festival songs, and has been performing in Hating temple for 14years.	

The relationship of Ha Mei in Jingzu Sandao is shown in the following figure.

From the picture above, we can see that Huang Chengjin is the first-generation Ha Mei in Jingzu Sandao. She was originally from Wanning, Mongcai City, Vietnam, and was married to somebody in Wanwei Village, where she trained a number of Ha Mei, such as Liu Yanghuan, Ruan Chengzhen (she had gone to meet her Maker), Wu Ruizhen and Huang Yuying, and so on. After that, Liu Yanghuan, who is from Shanxin Village, passed on the Ha festival songs and dances to Wu Quanxiu, Pei Chengjuan and Pei Yongying (she had gone to meet her Maker), the first-generation Ha Mei in Wutou Village, and then they taught the Ha festival dances to Wu Quanmei, Pei Yonglian and Liu Yongping, who were the second-generation Ha Mei in Wutou Village. Huang Yuying and Wu Ruizhen were the second-generation Ha Mei in Wanwei Village. They and Su Weifang passed on the Ha festival songs and dances to Su Qiuping, Ruan Shaoling, Wu Guilan, Pei Yingping and Luo Mei, the third-generation in Wanwei Village. In addition, the Ha festival songs of the second-generation Ha-Mei in Wutou Village were also taught by Huang Yuying, Wu Ruizhen and Su Weifang. At present, during Ha festival, Shanxin Village mainly invites Ha Mei from Wanwei Village or Wanning Township, Mongcai City, Vietnam, to perform Ha festival songs and dances.

VI. The Recommendations for Jing Nationality Cultural Activities

1. Experience Folk Song Activities of Jing Nationality

There are more than 30 kinds of tunes in folk songs of Jing nationality, its contents rich and colorful, such as narrative songs, productive labor songs, love songs, folk songs, and so on. Nowadays, the folk songs of Jing nationality have been popular out of Jingzu Sandao and put into the music teaching materials of the Guangxi Middle School, such as the famous songs of I Love Jing Island. Folk song of Jing nationality was enrolled in the Intangible Cultural Heritage list of Guangxi Province in 2012. On the 10th, 20th and 30th of each month, the activity of folk song fair is held in the folk song fair of Jing nationality, which is located in Wanwei Village.

Folk song fair of Jing nationality

Courtyard of antiphonal singing

2. Experience the Traditional Production Mod of Jing Nationality: Stilt Fishing and Haul Seine Fishing

Stilt fishing is a traditional way of fishing in shallow sea area. Stilt fishing is also called Gao Jiao Zeng. Gao is high; Jiao are feet; Zeng is a net, or fishing net, is used as a verb to catch with a net. Stilts fishing means that fishermen are fishing on stilt which is a triangular fishing net made of bamboo and wooden sticks. When fishing, the fishermen push the fishing basket while walking, which is a technical ability that combines strength and skill. In June 2016, stilts fishing was enrolled in the intangible cultural heritage list of Fangchenggang .

Stilts Fishing（Provided by Wu Mingzhi）

Haul Seine Fishing is one of the most common ways of fishing in shallow sea area. When fishing, the Wangtou (The Person who is in charge) is determined according to the weather, wind direction, tide, and so on. The fish nets are divided into three kinds: large, medium and small. The length of large net is 3 or 4 km, the length of medium net is 1 or 2 km, the length of small net is 1 km below. And the width of net is generally 4 to 6 meters. In the course of fishing, the nets were carried by many Wangding (fishermen involved in pulling nets) onto bamboo rows or boats, and fixed one side first, then driven by Wangtou or Wangding with experience, while rowing to the deep sea in a semi-solitary shape. When the nets were scattered down into the deep sea, the Wangding on the shore took up the two sides of the net, then slowly stepped back on the shore and drew up the nets again and again. It takes 30 to 40 people to pull the large net, and 20 to 30 people to pull the medium and small net. The fishermen must work together when pull the net. It takes about 5 to 6 hours for a large net, and 2 to 3 hours for a small net. Golden beach (Jintan), because of gentle slope, flat beach and no silt, is very suitable for Haul Seine Fishing. Haul Seine Fishing in golden beach, is not only a kind of experience local traditional production mode, is also a kind of entertainment and enjoyment.

Haul Seine Fishing（Photographed by Zhang Xiandi）

3. Experience the Delicious Food of Jing Nationality

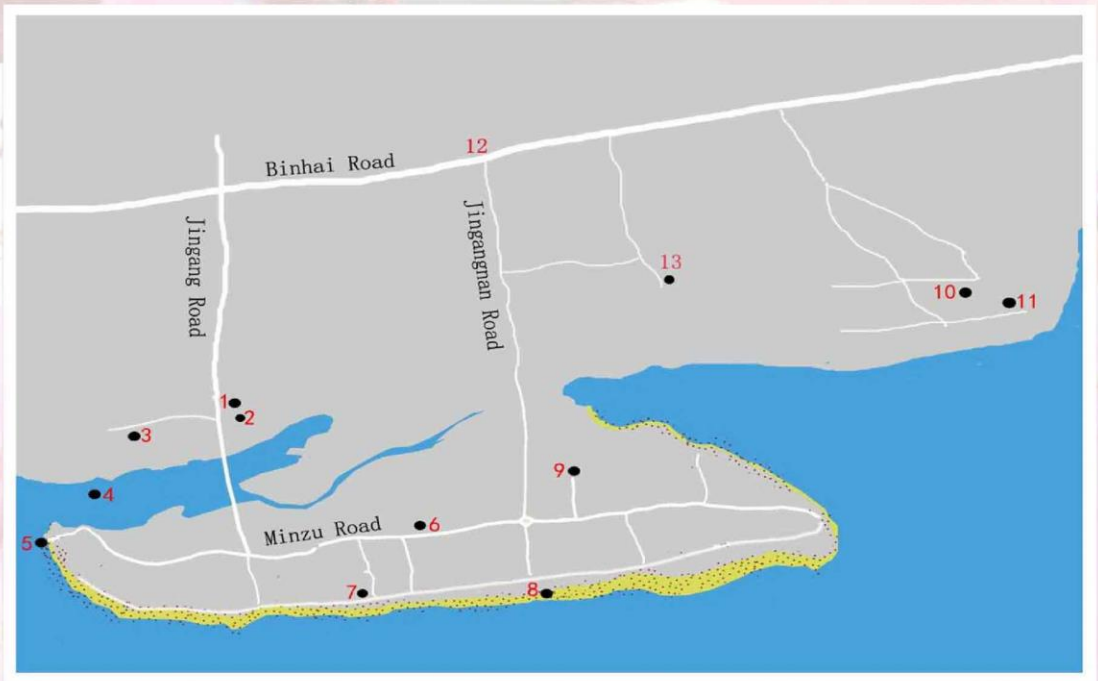
The delicious food of Jing nationality are: fried rice noodles of Jing nationality, cold mixed jellyfish skin with sauce, fried radish with sand worms fishing, fried radish leaves with conch, fried crab, fried red fish, fried eggs with small fish, steamed black fish, fried dried sand worms fishing, boiled squid, sweet potato porridge, glutinous rice sugar porridge, glutinous rice cake, Feng Chui Bing, and so on. The delicious food of Jing nationality can be tasted in local restaurants, such as Haiyingmen Jing Culture Resort.

Boiled squid

Cold mixed jellyfish skin with sauce

1. Wutou Hating Temple
2. Divine Light Temple
3. Wanhe Mountain
4. Mangrove Reserve
5. Jingdao Wharf
6. Museum of Jing Nationality
7. Haiyingmen Jing People Culture Resort
8. Golden Beach Dock
9. Wanwei Hating Temple
10. Shanxin Sanpo Temple
11. Shanxin Hating Temple
12. Jiangping town
13. Hongkan Hating Temple

ภาคผนวก ด
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

MOE 6217.1/ 585

Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University Saen-suk Sub-district,
Muang District Chonburi 20131, Thailand

28 December 2018

Subject: Permit Interviewing and Collecting Data for the Doctoral Dissertation

Dear village head in Wanwei village (滿尾村),

I am very pleased to officially inform you that the student, Ms. Huang Qin, Student Number 59810063, Passport Number E30967747, ID Number 452123198205161388，is studying in Doctor of Philosophy Program in Arts and Culture Administration at the Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University. Her dissertation title is *Intellectual Knowledge Management in Jingzu Rite on Ha Festival Dance, Jingzu Sandao (京族三岛)*. Currently, it is the process of collecting data for the dissertation. In order to successfully finish the dissertation, we would like to get your help when interviewing and collecting data for the doctoral dissertation.

So the student will ask for permission to collect data. Your kind support on the matter is highly appreciated. Should you have any queries regarding this, please feel free to let me know.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts
Acting President

Faculty of Fine and Applied Arts
Tel +66-38-102-504
Tel +66-38-391-042
Student's telephone number (+86)18877771840

MOE 6217.1/583

Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University Saen-suk Sub-district,
Muang District Chonburi 20131, Thailand

28 December 2018

Subject: Permit Interviewing and Collecting Data for the Doctoral Dissertation

Dear village head in Wutou village (巫头村),

I am very pleased to officially inform you that the student, Ms. Huang Qin, Student Number 59810063, Passport Number E30967747, ID Number 452123198205161388，is studying in Doctor of Philosophy Program in Arts and Culture Administration at the Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University. Her dissertation title is *Intellectual Knowledge Management in Jingzu Rite on Ha Festival Dance, Jingzu Sandao (京族三岛)*. Currently, it is the process of collecting data for the dissertation. In order to successfully finish the dissertation, we would like to get your help when interviewing and collecting data for the doctoral dissertation.

So the student will ask for permission to collect data. Your kind support on the matter is highly appreciated. Should you have any queries regarding this, please feel free to let me know.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts
Acting President

Faculty of Fine and Applied Arts
Tel +66-38-102-504
Tel +66-38-391-042
Student's telephone number (+86)18877771840

MOE 6217.1/ 582

Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University Saen-suk Sub-district,
Muang District Chonburi 20131, Thailand

28 December 2018

Subject: Permit Interviewing and Collecting Data for the Doctoral Dissertation

Dear village head in Shanxin village (山心村),

I am very pleased to officially inform you that the student, Ms. Huang Qin, Student Number 59810063, Passport Number E30967747, ID Number 452123198205161388，is studying in Doctor of Philosophy Program in Arts and Culture Administration at the Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University. Her dissertation title is *Intellectual Knowledge Management in Jingzu Rite on Ha Festival Dance, Jingzu Sandao (京族三岛)*. Currently, it is the process of collecting data for the dissertation. In order to successfully finish the dissertation, we would like to get your help when interviewing and collecting data for the doctoral dissertation.

So the student will ask for permission to collect data. Your kind support on the matter is highly appreciated. Should you have any queries regarding this, please feel free to let me know.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts
Acting President

Faculty of Fine and Applied Arts
Tel +66-38-102-504
Tel +66-38-391-042
Student's telephone number (+86)18877771840

MOE 6217.1/ 584

Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University Saen-suk Sub-district,
Muang District Chonburi 20131, Thailand

28 December 2018

Subject: Permit Interviewing and Collecting Data for the Doctoral Dissertation

Dear village head in Phuang Tra Co (Phường Trà Cổ) of Mong Cai,

I am very pleased to officially inform you that the student, Ms. Huang Qin, Student Number 59810063, Passport Number E30967747, ID Number 452123198205161388，is studying in Doctor of Philosophy Program in Arts and Culture Administration at the Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University. Her dissertation title is *Intellectual Knowledge Management in Jingzu Rite on Ha Festival Dance, Jingzu Sandao (京族三岛)*. Currently, it is the process of collecting data for the dissertation. In order to successfully finish the dissertation, we would like to get your help when interviewing and collecting data for the doctoral dissertation.

So the student will ask for permission to collect data. Your kind support on the matter is highly appreciated. Should you have any queries regarding this, please feel free to let me know.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts
Acting President

Faculty of Fine and Applied Arts
Tel +66-38-102-504
Tel +66-38-391-042
Student's telephone number (+86)18877771840

MOE 6217.1/581

Faculty of Fine and Applied Arts
Burapha University Saen-suk Sub-district,
Muang District Chonburi 20131, Thailand

28 December 2018

Subject: Permit Interviewing and Collecting Data for the Doctoral Dissertation

Dear village head in Xa Van Ninh (Xã Vạn Ninh) of Mong Cai,

I am very pleased to officially inform you that the student, Ms. Huang Qin, Student Number 59810063, Passport Number E30967747, ID Number 452123198205161388，is studying in Doctor of Philosophy Program in Arts and Culture Administration at the Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University. Her dissertation title is *Intellectual Knowledge Management in Jingzu Rite on Ha Festival Dance, Jingzu Sandao (京族三岛)*. Currently, it is the process of collecting data for the dissertation. In order to successfully finish the dissertation, we would like to get your help when interviewing and collecting data for the doctoral dissertation.

So the student will ask for permission to collect data. Your kind support on the matter is highly appreciated. Should you have any queries regarding this, please feel free to let me know.

(Associate Professor Sakesan Tonyapirom)
Dean, Faculty of Fine and Applied Arts
Acting President

Faculty of Fine and Applied Arts
Tel +66-38-102-504
Tel +66-38-391-042
Student's telephone number (+86)18877771840

ภาคผนวก ต
คำศัพท์และความหมายที่ใช้ในการวิจัย

คำศัพท์	ความหมายของคำศัพท์
ชาวจิงจู๋	ชาวจิงจู๋ (อักษรจีน: 京族, พินอิน: Jing Zu จิงจู๋, ภาษาอังกฤษ: Jing Nationality) หมายถึง ชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ของประเทศจีน เป็นชาติพันธ์ที่ใช้ชีวิตกับท้องทะเล ชาวจิงจู๋ในประเทศจีนมาจากเวียดนาม ซึ่งชาวจิงจู๋กับชาวกิงหรือชาวเวียดในเวียดนามเป็นชนชาติเดียวกัน
จิงจู๋ซานต่าว	จิงจู๋ซานต่าว (อักษรจีน: 京族三岛, พินอิน: Jingzu Sandao) หมายถึง การตั้งถิ่นฐานของชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ซึ่งพื้นที่นี้ตั้งอยู่ภาคใต้ของกวางสีในประเทศจีนและติดกับเมืองมังกาย (Móng Cái) ในประเทศเวียดนาม เป็นชุมชนชาวเวียดนามสามแห่ง ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านว่านเหว่ย หมู่บ้านอูเถาและหมู่บ้านซานซิน
เทศกาลฮาเจ๋	เทศกาลฮาเจ๋ (อักษรจีน: 哈节, พินอิน: Ha Jie ฮาเจ๋, ภาษาอังกฤษ: Ha Festival) คำว่า ฮา (哈, Ha) ถอดความหมายได้ 2 ความหมาย ซึ่งหมายถึง ร้องเพลง หรือรับประทานอาหาร หมายถึง ดังนั้น เทศกาลฮาเจ๋จึงได้ชื่อว่าเทศกาลร้องเพลงและเทศกาลรับประทานอาหารร่วมกัน ซึ่งเทศกาลฮาเจ๋เป็นเทศกาลที่จัดขึ้นในพื้นที่จิงจู๋ซานต่าว เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจิงจู๋ในประเทศจีน ชาวจิงจู๋จะขอพรจากเทพเจ้าในท้องทะเลในเทศกาลนี้ ซึ่งกิจกรรมหลักแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน พิธีอัญเชิญเทพเจ้า พิธีเซ่นไหว้เทพเจ้า ร้องเพลงฮาและงานเลี้ยงอาหาร พิธีส่งเทพเจ้า
ศาลเจ้าฮาถิง	ฮาถิง (อักษรจีน: 哈亭, พินอิน: Ha Ting, ภาษาอังกฤษ: Ha Ting Shrine) เป็นศาลเจ้าของชุมชนชาวจิงจู๋ ซึ่งเป็นสถานที่ที่จัดงานเทศกาลฮาเจ๋และการแสดงรำนาฏศิลป์พื้นบ้าน ในช่วงเทศกาลฮาเจ๋
สาวฮาเม่ย	สาวฮาเม่ย (อักษรจีน: 哈妹, พินอิน: Hamei ฮาเม่ย) หมายถึง ผู้แสดงรำในศาลเจ้าฮาถิงในช่วงเทศกาลฮาเจ๋
พื้นที่ส่วนหลงถิง	พื้นที่ส่วนหลงถิงเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้า เมื่อจัดพิธีไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋ ผู้ประกอบพิธีกรรมสามารถเข้ามาสวดมนต์ในพื้นที่ส่วนหลงถิงได้ แต่คนทั่วไปห้ามเข้าโดยเด็ดขาด
พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิง	พื้นที่ส่วนจ่อเพียนทิงและพื้นที่ส่วนโย่วเพียนทิงเป็นพื้นที่พักผ่อนและรับประทานอาหารของชาวบ้าน งานเลี้ยงในเทศกาลฮาเจ๋มักจัดอยู่ในพื้นที่ทั้งสองส่วนนี้
พื้นที่ส่วนกงถิง	พื้นที่ส่วนกงถิงเป็นพื้นที่ไหว้เจ้าและพื้นที่การร้องรำทำเพลงสำหรับสาวฮาเม่ย

คำศัพท์	ความหมายของคำศัพท์
ศาลจ่อจาว (左昭) และ ศาลโย่วมู่ (右穆)	ศาลจ่อจาว (อักษรจีน: 左昭, พินอิน: Zuo Zhao) และศาลโย่วมู่ (อักษรจีน: 右穆, พินอิน: You Mu) เป็นศาลเจ้าขนาดเล็ก ซึ่งคือศาลผีบรรพบุรุษของชาวจิงจู๋
เวิงจู้ (翁祝)	เวิงจู้ (อักษรจีน: 翁祝, พินอิน: Weng Zhu) เป็นผู้อาวุโสในศาลเจ้าฮาถิง และผู้ประกอบพิธีกรรมในเทศกาลฮาเจ๋
โหย่วฉิวปี้หยิ้ง (有求必应)	โหย่วฉิวปี้หยิ้ง (อักษรจีน: 有求必应, พินอิน: You Qiu Bi Ying) หมายความว่า ขอสิ่งใดจงปราถนาดี
เสิน กวาง ผู่ จ้าว (神光普照)	เสิน กวาง ผู่ จ้าว (อักษรจีน: 神光普照, พินอิน: Shen Guang Pu Zhao) หมายความว่า แสงของเทพเจ้าสาดส่องไปทั่ว
เซียงกง (香公)	เซียงกง (อักษรจีน: 香公, พินอิน: Xiang Gong) เป็นผู้ดูแลศาลเจ้าฮาถิง มีหน้าที่ปักธูปไหว้เจ้าช่วงเช้าและช่วงเย็นของทุกวัน และเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมเมื่อไหว้เจ้าในเทศกาลฮาเจ๋
ท่ามือแบบ Lun Zhi (轮指)	ท่ามือแบบ Lun Zhi: เมื่อสาวฮาเม่ยทำท่ามือแบบนี้ จะให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกพร้อมกัน และให้ฝ่ามือหันไปข้างบน จากนั้น ให้นิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือหันเข้าข้างในตามลำดับ และพลิกข้อมือด้วยกัน แล้วให้นิ้วมือทั้งสองข้างยืดออกตามลำดับ
ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua (轮指手花)	ท่ามือแบบ Lun Zhi Shou Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างเข้ามาด้านในหน้าอก พร้อมกับบิดนิ้วให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้ ดังนั้น ผู้คนจึงเรียกว่า ท่า Lun Zhi Shou Hua คำว่า Hua หมายความว่า ดอกไม้
ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua (转碗翻花)	ท่ามือแบบ Zhuan Wan Fan Hua: ผู้แสดงจะหมุนข้อมือทั้งสองข้างและเหยียดแขนออกไปด้านหน้าให้เป็นรูปดอกไม้ ท่ามือแบบนี้คล้ายกับการถวายสุรา แต่ทำท่าดอกไม้
เดินแบบ Shi Zi Bu (十字步)	เดินแบบ Shi Zi Bu : จังหวะการก้าวของเท้า ผู้แสดงรำจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าว แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าว จากนั้น ผู้แสดงรำจะเดินไปด้านซ้ายมือหนึ่งก้าวอีกครั้ง แล้วเดินไปด้านขวามือหนึ่งก้าวด้วย ซึ่งจังหวะก้าวเป็นเดินแบบสามเหลี่ยม
เดินแบบ Yuan Chang Bu	เดินแบบ Yuan Chang Bu (圆场步): เดินเป็นรูปวงกลม

คำศัพท์	ความหมายของคำศัพท์
ท่ามือแบบ Lun Zhi Rao Xiang (轮指绕香)	ท่ามือแบบLun Zhi Rao Xiang: ผู้แสดงจะกำธูปด้วยมือข้างซ้ายและมือข้างขวาบิดข้อมือหงายท้องแขนเข้าหาตัวและหมุนออก คำว่า Xiang หมายถึง ธูป
ท่ายืดแขน	ท่ายืดแขน: ไม่ว่าจะเดินเป็นรูปวงกลม (เดินแบบ Yuan Chang Bu) หรือเดินแบบการก้าวเท้าสามจังหวะ (เดินแบบ Shi Zi Bu) ผู้แสดงต้องยืดแขนไปด้านหน้า แล้วงอข้อศอกกลับมาที่ลำตัว
ท่าแกว่งแขน	ท่าแกว่งแขน: ผู้แสดงจะให้มือทั้งสองข้างแกว่งแขนเข้ามาด้านหน้าและแกว่งแขนออก
ท่าสลับแขน	ท่าสลับแขน: มือทั้งสองข้างยกสลับกันอยู่ข้างขวามือหรือข้างซ้ายมือของร่างกาย
ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Quan (托花棍划圈)	ท่ามือแบบTuo Hua Gun Hua Quan: ใช้มือทั้งสองข้างจับกระบองทั้ง 2 ท่อน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan (交叉花棍划圈)	ท่ามือแบบ Jiao Cha Hua Gun Hua Quan: ให้กระบองทั้ง 2 ท่อนตัดกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Jiao Cha Hui Dong Hua gun (交叉挥动花棍)	ท่ามือแบบ Jiao Cha Hui Dong Hua gun: แขนทั้งสองข้างตัดสลับและควงกัน แล้วหมุนกระบองและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun (双手转花棍)	ท่ามือแบบ Shuang Shou Zhuan Hua Gun: หมุนกระบองทั้ง 2 ท่อนออกไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Dan Shou Zhuan Hua Gun (单手转花棍)	ท่ามือแบบ Dan Shou Zhuan Hua Gun: ข้ามือข้างหนึ่งจับกระบอง แล้ววางกระบองอยู่บนไหล่อีกข้างหนึ่ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลมและเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Bo Lang (托花棍划波浪)	ท่ามือแบบ Tuo Hua Gun Hua Bo Lang: มือทั้งสองข้างจับกรอบองและยกขึ้นก่อน แล้วควงกระบองไปตอนล่างข้างซ้าย จากนั้น ก็ควงไปตอนบนข้างซ้ายแล้ววางลง ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา

คำศัพท์	ความหมายของคำศัพท์
ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan (双手持花棍划圈)	ท่ามือแบบ Shuang Shou Chi Hua Gun Hua Quan: มือทั้งสองข้างจับกระบองและหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม ส่วนเท้าต้องเดินตามทวนเข็มนาฬิกา
ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun (甩花棍)	ท่ามือแบบ Shuai Hua Gun: เดินถอยหลังด้วยก้าวเล็ก ๆ ก่อน แล้วยกกระบองขึ้นและควงไปข้างหลัง จากนั้น ก็เดินไปข้างหน้าและมือทั้งสองข้างหมุนไปข้างนอกเป็นรูปวงกลม สาวฮาเม่ยทำท่ารำดังกล่าวหลายรอบแล้วโยนกระบองออกไปนอกศาลเจ้าฮาถิง